

অভিজ্ঞান

৫ জানুৱাৰীৰ পৰা ১০ জানুৱাৰী, ২০০৬ ইং

সম্পাদক

শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়

বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়

বহলপুৰ, চাপৰ

জিলা-ধুবুৰী, অসম

পিন-৭৮৩ ৩৭১

‘ABHIGYAN’(Smritigrantha) : A Souvenir edited by Sri Tarani Kanta Roy and Published by Dr. Provash Das, Secretary, Silver Jubilee Celebration Committee, Ratnapith College, Bahalpur, Chapar, Dist-Dhubri (Assam). Price Rs. 150.00

**বঙ্গপীঠ কলেজৰ ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ (অভিজ্ঞান)ৰ
সম্পাদনা সমিতি**

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ	: উপদেষ্টা
প্ৰসন্ন কুমাৰ দাস	: সভাপতি
তৰণী কান্ত ৰায়	: সম্পাদক
ড° ধীৰেন সিং	: সদস্য
ড° মিনতি কংস বনিক	: সদস্য
ড° প্ৰভাস দাস	: সদস্য
নিখিল সিংহ	: সদস্য
ৰীনা চক্ৰৱৰ্তী	: সদস্য
সমিৎ ৰায়	: সদস্য
ড° বৰকত উল্লাহ খান	: সদস্য
ধৰ্মেশ্বৰ বৰুৱা	: সদস্য

বেটুপাত : ত্ৰৈলোক্য দত্ত

: মুদ্ৰণ :

উৎপল হাজৰিকা

লাবণ্য ছপাশাল

কুশল কোঁৱৰ পথ

চেনিকুঠি, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৩

গীতাৰ নিষ্কাম কৰ্মযোগৰ আদৰ্শৰ জীৱন্ত প্ৰতীক,
এক বিৰল ৰাজনৈতিক ও সামাজিক জীৱনত নীতি-নিষ্ঠাৰ আদৰ্শৰ প্ৰতীক,
মানৱ দৰদী জননেতা, অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী
আৰু

বিগত ২৫ বছৰ ধৰি ৰত্নপীঠ কলেজৰ গভৰ্নিং ব'ৰ্ডৰ সভাপতি
সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ আজি আমাৰ মাজত নাই।
তেখেতৰ বিদেহী আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰি অশ্রু অঞ্জলি যাচিছোঁ।

অভ্যৰ্থনা সমিতি
ৰত্নপীঠ কলেজ ৰূপালী জয়ন্তী
১০-০১-২০০৬

প্রতিষ্ঠাপক সভাপতি ডালিম কুমাৰ মেধি

বঙ্গপীঠ কলেজৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি,
চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ
প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধিদেৱৰ সৌৱৰণত অশ্ৰুঞ্জলি।
লগতে যিসকল বৰেণ্য আৰু কৃতী পুৰুষে বঙ্গপীঠ কলেজৰ
উন্নতি কল্পে কষ্ট আৰু ত্যাগ স্বীকাৰ কৰি ইহলীলা সম্বৰণ
কৰিছে, সেইসকলৰ আত্মাৰ সদগতিৰ অৰ্থে ভগবানৰ ওচৰত
প্ৰাৰ্থনা জনাইছোঁ।

G.N. Talukdar, M.Sc., D. Phil
Vice Chancellor
GAUHATI UNIVERSITY
Gopinath Bardoloi Nagar
Guwahati-781 014
Assam: India

Ph: 0361- 2570412 (O)
2570408 (R)
Fax: 0361- 2570133
E-mail: gntalukdar@yahoo.com

শুভেচ্ছা বাণী

বড়পীঠ কলেজৰ ৰূপাণী জয়ন্তী উপৰ উপলক্ষে এখনি
স্মৃতিগ্ৰন্থ (অভিজ্ঞান) প্ৰকাশ কৰিবলৈ লোৱাৰ বাবে মোৰ আন্তৰিক
অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলোঁ। সমাজৰ আশা-আকাংক্ষাক সাৰ্থক
কৰা আৰু বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ যি আশাসুখীয়া প্ৰচেষ্টাৰ
প্ৰয়োজন সেইখিনিৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰে বিদ্যালয়খনক আগবঢ়াই নিব
বাবে সকলো সংকল্পবদ্ধ হওক। বিদ্যালয়খনৰ নতুন যুগৰ সূচনা
হওক।

এয়ে মোৰ আন্তৰিক শুভ কামনা।

গজেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ
উপাচার্য, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

উপ ক্ৰমণিকা
(অনামা ককাৰ চিঠি, গল্প আৰু কবিতা)

স্নেহাস্পদেষু,

আমি নিঠকৰা কিছুমান লিখা-পঢ়া শিকা ভালপোৱালোকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক মানুহ কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ বড়পীঠ কলেজখন পাতিছিলোঁ। দিব নোৱাৰা সকলেও এটকা হলেও কলেজ পাতিবলৈ দান হিচাপে দিছিল। আমিও যোত্ৰহীন। কাঁহিবনৰ বেৰ দি মৰা তামোল গছৰ খুঁটাৰে এচলীয়া এটি সাজি তাতেই কলেজৰ শ্ৰেণী পাতিছিলোঁ। তাৰ আগেয়ে অ'ৰ ঘৰত ত'ৰ ঘৰত কলেজৰ ছাত্ৰক পাঠ দান দিয়া হৈছিল। এনে এক সাধাৰণ অৱস্থাৰ পৰা এক অসাধাৰণ পৰিকল্পনা কৰা হৈছিল, সেইবোৰ কলেজখনৰ বিভিন্ন প্ৰতিবেদনত আছে, পঢ়িলে জানিব পাৰিব।

আমি মাথোঁ কল্পনা কৰিলোঁ। ৰূপ দিব নোৱাৰিলোঁ। ৰূপ দিয়া ভাৰ তোমালোকৰ ওপৰত। তোমালোক বুলি আমি যি সকলৰ কথা ভাবিছোঁ। সেই সকলৰ অধিকাংশই কিছু এতিয়াও জন্ম গ্ৰহণ কৰাই নাই। তোমালোকে ভৱিষ্যতৰ গৰ্ভত স্থিতি লোৱা নাই যদিও, আমি বৰ আশা কৰি এই কেই আশাৰ কথা তোমালোকলৈ লিখি অনাগত এক গৌৰৱত গৌৰৱাৱিত হৈছোঁ। কলেজৰ শতাব্দী উৎসৱ পালন কালত বড়পীঠ কলেজখন কিমানৰ উৎকৰ্ষতা সাধন কৰিব পাৰিব, তাৰ এটি ৰূপৰেখা এটি গল্প আৰু এটি কবিতাত তাৰ এটি বাস্তৱ ৰূপ দিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। অনামা ককাৰ চিঠি, চুটি গল্পটি আৰু ছন্দায়িত কবিতাটি আমি অতীত হোৱা সকলৰ জন্মগ্ৰহণ কৰি উদয় হোৱা বৰ্তমানৰ ওপৰত গভীৰ প্ৰত্যয়ৰ এক প্ৰতীক। তোমালোক আমাৰ নাম, আমাৰ যশ আৰু আমাৰ গৌৰৱ। তোমালোকৰ হাতত এই চিঠি যেতিয়া পৰিব, তেতিয়া আমি তোমালোকৰ পৰা বহুত দূৰত, অনন্ত আৰু অসীমৰ দিগন্তত বিলীন হৈ যাম। তোমালোকৰ লগত আমাৰ দেখা-দেখি নহ'ব। তথাপি তোমালোক আমাৰ। আমি অতীত। তোমালোক বৰ্তমান। তোমালোকৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে তোমালোক অতীত হোৱাৰ আগেয়ে যি পাৰা কৰি যাব।

সৰুতে আমি মটৰ গাড়ী দেখা নাছিলোঁ। তোমালোক এতিয়া অসুৰীকৃত বিচৰণ কৰিব পৰা হৈছে। তোমালোকক অধিক কোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। ইতি-

মৰম, প্ৰীতি, স্নেহ সহকাৰে-

বত্ৰপীঠ কলেজ

শতবৰ্ষ পৰে

(২০৭৮ চনত বত্ৰপীঠ কলেজৰ শতবৰ্ষ উদযাপন সভাত পাঠ কৰিবলৈ
লিখিত) আৰু কলেজৰ পছিশ বছৰীয়া জয়ন্তী উপলক্ষে প্ৰকাশিত 'অভিজ্ঞান'ত
সংৰক্ষিত।

॥ ১ ॥

লোকে লোকাৰণ্য

ঐীড়াভূমি ধন্য

‘ভাৰত শ্ৰেষ্ঠ’ ঐীড়া মহোৎসৱ।

কলেজ সুৰম্য

সাৰদা অৰণ্য

উজলিছে আজি কলেজ গৌৰৱ।

॥ ২ ॥

আন্তঃ ৰাজ্য প্ৰীতি,

সন্তৰণ কৃতি,

আয়োজিত আজি সাঁতোৰা সাগৰে।

পৰ্বত ভৈয়াম

সাঁতুৰিছে আহি

বত্ৰপীঠ কলেজ সাগৰ নীৰে।

॥ ৩ ॥

ভেষজ অৰণ্য

অৰ্কিড বননি

কলেজৰ সেয়া অমূল্য গৌৰৱ

আন্তঃ ৰাষ্ট্ৰ খ্যাতি

যশ-গুণ-কীৰ্তি

বত্ৰপীঠ কলেজ প্ৰীত সৌৰভ।

॥ ৪ ॥

নন্দন কানন

স্বৰগৰ পৰা

নামে ‘গাৰ-ঝোৰা’ নামে বৰ্ণা পাৰে

লোক-ৰম্য ক্ষেত্ৰ

প্ৰীতি সন্মিলন

প্ৰকৃতিৰ আঁচলৰ আঁৰে আঁৰে।

আকাশৰে তৰা
দিছে আজি ধৰা

নন্দিত নিৰখি গ্ৰহ গ্ৰহাস্তৰ।

অবজাৰ্ভেটৰী
আকাশ উলঙিঘ

পাতিছে কলেজে 'যন্তৰ মন্তৰ।'

অস্তৰীক্ষ বাণী
দম, দান, দয়া

কলেজ প্ৰতীক উৰে নিৰন্তৰে

'নজনাক জনা'
'বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা'

পূৰ্ণ কৰে শূন্য শতবৰ্ষ পৰে।

৫ নবেম্বৰ, ২০০৫

অনামা ককা

পাদটীকা: কবিতাৰ দৰে এই কবিতাটি ২০৭৮ চনত বড়পীঠ কলেজৰ শতবৰ্ষ পালন উৎসৱ সভাত পাঠ কৰিবলৈ লিখা হৈছে। তেসম্বৰ বছৰ পিছত কলেজখনে কিমান উৎকৰ্ষতা লাভ কৰিব, তাকেই কল্পনাত যেন এক সপোন ৰচিত। এই সময়ছোৱাত সময়ৰ বহুত সলনি হ'ব। সময়ান্তৰত আজি লিখা কবিতাটি পৰিৱৰ্তিত অৱস্থাত পাঠ কৰাৰ অনুভৱ এটি বোমাধৰ্মকৰ কল্পনা। কবিতাত কল্পনা কৰা বিষয় এটি ক্ৰীড়াভূমি: খেলৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা গোচৰণীয়া পথাৰখনত এখন আটক-ধুনীয়া ষ্টেডিয়াম নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। পূব পশ্চিম আৰু দক্ষিণত অৰণ্য বিনন্দিত বৃক্ষৰাজি। আধুনিক পেভেলিয়ন যুক্ত দৰ্শক গেলেৰী পৰিবেষ্টিত বড়পীঠ কলেজ ক্ৰীড়াভূমিত পাৰ্বত্য উপত্যাকাৰ মাধুৰ্য উথলি উঠা যেন লাগে। আনটো হৈছে ডেৰজা অৰণ্য: Herbal Plantation ঔষধি বৃক্ষৰ বননি। ব্যৱসায়িক ভিত্তিত গঢ় লৈ উঠিছে। ইয়াৰ পৰা দেশ বিদেশলৈ ঔষধি গুল্ম, লতা, বৃক্ষডাল, গছৰ বাকলি যোগান ধৰা হৈছে। আনবোৰ যথা অৰ্কিড বননি: অৰ্কিড গৱেষণা কেন্দ্ৰ এটি স্থাপন কৰা হৈছে। বিদেশী পৰ্যটক অৰ্কিড কেন্দ্ৰটি দৰ্শন কৰিবলৈ আহি থাকে। সাঁতোৰা সাগৰ: সাঁতোৰ শিকোৱা ৰাজ্যিক, ৰাষ্ট্ৰীয়, আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সম্ভৱ প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে প্ৰতিযোগী গঢ় দিয়া আদি ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। পৰৱৰ্তী অলিম্পিক প্ৰতিযোগিতালৈ প্ৰতিযোগী গঢ়া চেষ্টা অব্যাহত ৰখা হৈছে। অবজাৰ্ভেটৰী: আকাশৰ গ্ৰহ নক্ষত্ৰবোৰ পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ উন্নত অবজাৰ্ভেটৰী প্ৰতিষ্ঠিত হৈছে। আকাশৰ গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ চাব পৰা ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। গাঁৱৰ ৰাইজে

আকাশৰ গ্ৰহ নক্ষত্ৰবোৰ চাই বিন্ধয় মানিছে। লোক ৰম্য ভূমি: 'গাৰ বোৰা' নামৰ অন্ত সলিলা গাঁৱৰ বোৰাৰ পাৰত লোক ৰম্য ভূমি। Picnic spot. বনভোজ প্ৰীতি মিলন ক্ষেত্ৰ। কলেজ অৰণ্য: কোটি টকা উৰ্দ্ধ মূল্যৰ বৃক্ষ। বহু লক্ষ টকা বছৰি আয়। স্থানিয়োজন আঁচনি: 'বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা' নীতি বাক্য ৰূপায়ণ ইত্যাদি। উৎসৱতা: কলেজ সঙ্গীত: নজনাক জানিবলৈ.... আমি বন্তি জ্বলাওঁ, পতাকা: দম, দান, দয়া, অন্তৰীক্ষ বাণী, বিদ্যুতৰ চিকমিকনি। নীতি বাক্য: বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা। 'শতবৰ্ষ'ৰ অন্তত, কলেজৰ নতুন দিগন্ত উদ্ভাসিত।

বিশ্বুতিৰ এক্কাৰ বিদাৰি.....

১৯৭৮ চন, কলেজৰ শতবাৰ্ষিকী উৎসৱ। উকি মাৰ ৰে'লখন গুচি গ'ল। ৰে'ল আলিৰ তলেদি সুৰঙ্গ বাটেদি ৰত্নপীঠ কলেজলৈ যায়। সেই সুৰঙ্গ বাটেদি থৰক বৰক কৈ খোজ দি দি এজন বৃদ্ধ, লীলাৱতী তোৰণ পাৰ হৈ বৃন্দাৱতী প্ৰৱেশ দ্বাৰ স্পন্দিত গৈ। আগেয়ে কলেজলৈ সোমোৱা মূল প্ৰৱেশ দ্বাৰত কোনো দ্বাৰ ৰক্ষী নাছিল। কলেজৰ ভিতৰত সম্প্ৰতি কেইবাবাৰো বোমা বিস্ফোৰণ হোৱাত কলেজৰ মূল দ্বাৰত দ্বাৰ ৰক্ষী নিয়োজিত কৰা হৈছে।

দ্বাৰ ৰক্ষী ভীম সিঙে বৃদ্ধক কলেজত সোমাব নিদিয়ৈ। বৃদ্ধই দ্বাৰ ৰক্ষীক টানি অনুৰোধ কৰিছে, তেওঁক সোমাব দিব লাগে। তেওঁ কলেজৰ অধ্যক্ষৰ লগত দেখা কৰিব তেওঁলোকে মৰা তামোলৰ খুঁটাৰ এচলীয়া ঘৰ, কাহিবনৰ বেৰ দি শ্ৰেণী কোঠা সজাই এইখন কলেজ আৰম্ভ কৰিছিল। এখন নিধুৱা, গো-চৰণীয়া পথাৰত কলেজখন পতা হৈছিল। অতিৰিক্ত কিছু ভূমি ৰাইজে দান দিছিল, এটকা দুটকা ৰাইজৰ বৰঙণিৰে কলেজ আৰম্ভ কৰা হৈছিল। বৃদ্ধই যিমানেই অনুৰোধ জনায়, ভীম সিং সিমানেই কঠোৰ হয়। বৃদ্ধক এটা পগল্য বুলি ভাবি ধমকি দিয়ে।

এইবোৰ ইহাতনবকিৰি। ব্যুত্ৰ তই গুচিয়া। মই তোক কলেজত সোমাবলৈ নিদিওঁ।

২০৭৮ চনৰ কথা। কলেজৰ প্ৰতিষ্ঠা শতবাৰ্ষিকী উৎসৱ। কলেজত তেতিয়া উখল-মাখল। অধ্যাপক-অধ্যাপিকা, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বহুতে শতবাৰ্ষিকী উৎসৱ উদযাপন সমিতিৰ সদস্য। প্ৰত্যেকেই দেশী-বিদেশী গাড়ীলৈ অহা যোৱা কৰি আছে। শতবাৰ্ষিকী উৎযাপনৰ কামবোৰ উপসমিতি গঠন কৰি ভাগ কৰি দিয়া হৈছে। সকলোৱে নিজৰ নিজৰ কামত ব্যস্ত। মূল দ্বাৰত এজন বৃদ্ধ কিমান পৰ বহি আছে, কাৰো এষাৰ মাত দিবলৈ অৱকাশ নাই।

ছাত্ৰীকেইজনীমান খোজ কাঢ়ি মূলদ্বাৰ আহি পাইছিল। বৃদ্ধই লাহেকৈ উঠি থৰক বৰককৈ তেওঁলোকৰ ওচৰলৈ গৈ ক'লে- 'আইহঁত। মই অধ্যক্ষৰ লগত দেখা কৰিব খোজোঁ। দ্বাৰৰক্ষীয়ে সোমাব নিদিয়ৈ। তোমালোকে অধ্যক্ষৰ পৰা তেওঁক দেখা কৰাৰ অনুমতি অনাই দিব পাৰিবানে?'

'বাক! আমি অধ্যক্ষক কম গৈ' বুলি কৈ ৰাংঢালী ছাত্ৰী কেইগৰাকী চঞ্চলপদে গুচি গ'ল। কিন্তু কোনো খবৰ নাছিল। কলেজৰ উখল মাখলৰ মাজত বোধহয় তেওঁলোকৰ প্ৰতিশ্ৰুতি উৰি গ'ল।

সেই দিনাও বৃদ্ধই অধ্যক্ষৰ লগত দেখা কৰিব নোৱাৰিলে। কলেজৰ দুৱাৰমুখৰ পৰা খেদি দিলে। অলপ দূৰত থৰক বৰক কৈ থিয় হ'বলৈ খোজোতেই কলেজৰ ভিতৰ পৰা ছাত্ৰ এজনৰ গাড়ী এখন 'ভেঁ-ভেঁ কৈ তেওঁ কাষেদি যাওঁতে বৃদ্ধই ভাৰসাম্য হেৰুৱাই আলিৰ কাষত পৰি গ'ল। এগৰাকী ছাত্ৰী আহি আছিল। ল'ৰা লৰিকৈ আহি বৃদ্ধ গৰাকীক তুলি বহুৱালে। কেইবাগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী গোটে খালে, তেওঁলোকে তেওঁক পঞ্চৱতীৰ বেঞ্চত শুৱাই দিলে। অলপ সময়ৰ মূৰত বৃদ্ধ গৰাকী উঠি বহিল। প্ৰথমে দৌৰি অহা ছাত্ৰ গৰাকী কাষতে বহি আছিল। বৃদ্ধই সুধিলে, 'তোমাৰ নাম কি মা?'

'মাধৱী চৌধুৰী। মোক ভণ্টি বুলি মাতিব। মোক ভণ্টি বুলি মাতিলে বৰ ভাল পাওঁ।'

'কিয়?'

'ঘৰত ল'ৰা-ছোৱলীবোৰৰ ভিতৰত মই ডাঙৰ। ঘৰত কিবা এটা হ'লে, সকলোৱে মোকে জগৰীয়া কৰে। আমাৰ ভণ্টি এজনী আছে। তাই যে কিমান জগৰ লগায়। তাইক জগৰীয়া নকৰি মৰম কৰে। মই মৰম আকলুৱা।'

'ভণ্টি, ডাঙৰ হ'লে, দায়িত্ব ল'বই লাগিব। তোমাৰ ভণ্টিও ডাঙৰ হলে তোমাৰ দায়িত্ব ল'ব লাগিব। এতিয়া সৰু আছে বাবে সকলোৰে আলাসৰ লাডু।'

ইতিমধ্যে মাধৱীয়ে বেগৰ পৰা কমলা এটা উলিয়াই বাকলি ওচাই বৃদ্ধক খাবলৈ দিলে। 'কমলা কিয় দিছা?' বৃদ্ধই সুধিলে।

আপুনি পৰি গৈছিল, নহয়? আপোনাক পানী দিব লাগিব। পানী আনিবলৈ দিছোঁ। আনোতে অকণমান পলম হ'ব। আগেয়ে কমলাৰ বসকে দিছোঁ।

'ভণ্টি কোন ক্লাছত পঢ়া?' বৃদ্ধই সুধিলে।

'তৃতীয় বাৰ্ষিকীত।'

'কি বিষয়?'

'অৰ্থনীতিত মেজৰ।'

'ভাল বিষয় লৈছা ভণ্টি। অৰ্থনীতি এতিয়া বিশ্বৰ চালিকা শক্তি।'

মাধৱী চৌধুৰীৰ চকুত এক অশ্ৰুতায় চাৱান। বৃদ্ধৰ কথা যেন মানি ল'ব পৰা নাই। ইতিমধ্যে পানী আহি পালে। বৃদ্ধৰ চকু মুখ খুই পানী খাবলৈ দিলে। বৃদ্ধ কিঞ্চিত সুস্থ হৈ উঠিল।

'মোৰ ভাল নেলাগে।' মাধৱীৰ মৃদু প্ৰতিবাদ।

'কিয়?' অনুসন্ধিৎসু বৃদ্ধ মাধৱীৰ লগত অন্তৰঙ্গ আলাপৰ পাতনি মেলিলে।

দুখীয়া মানুহৰ দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰাৰ উপায় অৰ্থনীতিত বিচাৰি পোৱা নাই।

ইমান আঁচনি আৰু পৰিকল্পনাৰ মূৰতো আমাৰ গাঁওখনৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা বেয়াৰ পৰা বেয়া হৈ আছে। দুখীয়া আৰু দুখীয়া, ধনী আৰু ধনী হৈছে। বৈষম্য বাঢ়িছে। শোষণ বাঢ়িছে।

বৃদ্ধ মাধৱীৰ লগত একাত্ম হৈ পৰিল।

আড়িঙান

‘ভণ্টি, তুমি অধ্যক্ষৰ লগত মোক দেখা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিব পাৰিবা নে?’

অধ্যক্ষৰ লগত দেখা কৰি তেওঁৰ লগত বৃদ্ধৰ সাক্ষাৎকাৰৰ বন্দোবস্ত কৰিবলৈ ওলাই গুছি গ’ল। দুঘণ্টামানৰ পিছত মাধৱী আহি জনালে।

‘ককা, আজি, কালিলৈ আৰু পৰহিলৈ অধ্যক্ষ ছাৰে আপোনাৰ লগত দেখা কৰিব নোৱাৰিব। আজি আন্তৰ্জাতীয় অৰ্কিড গাৰ্ডেন সম্পৰ্কে মিটিং কৰি আছে। আবেলি নেছনেল ছুইমিং প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে প্ৰতিনিধি নিৰ্বাচন কৰা হ’ব। কাইলৈ কোচিনৰ আয়ুৰ্বেদিক ফাৰ্ম এটাৰ লগত ঔষধি গছৰ বাকলি লতা আদি যোগান ধৰা বিষয়ক চুক্তি এখন সম্পাদন কৰা হ’ব। অতিথিসকলৰ লগত আলোচনা কৰিব লগা হোৱাত কালিলৈও সাক্ষাতৰ সময় উলিয়াব পৰা নহ’ব। পৰহিলৈ শতাব্দী উদযাপন সমিতিৰ সভা। সেইদিনাও সময় নহ’ব। তাৰ পিছ দিনা ৰবিবাৰ ‘ককা, আপুনি সোমবাৰে আহিব।’

ৰত্নপীঠ কলেজখন প্ৰতিষ্ঠা বিষয়ক তিনিটা বিশেষ তত্ত্ব আৰু তথ্য বিচাৰি ‘ডক্টৰেট’ৰ কাৰণে তিনিজন গৱেষকে অধ্যয়ন কৰি আছে। এজনে কলেজখনৰ প্ৰাক্তন আৰু পাৰ্শ্বভূমিত বননি সৃষ্টিৰ সাধন লক্ষ্য কি? দ্বিতীয় জনে কাঁহিবনৰ বেৰ দি সজা এচলীয়া শ্ৰেণী কক্ষত কলেজৰ শ্ৰেণীত পাঠদান কৰা জনশ্ৰুতি কিমান নিৰ্ভৰযোগ্য? তৃতীয় জনে কলেজখনৰ প্ৰাকৃতিক গঠন আৰু পাৰ্শ্ব-চিত্ৰপটে জনপ্ৰেৰণা কিমান উদ্ৰেক কৰিব পাৰিছে? অধ্যক্ষয়ো নতুন তথ্যৰ সন্ধান উলিয়াবলৈ তেওঁলোকক সহায় কৰি আছে। অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ এটা ডাঙৰ পুথিভঁৰাল। গৱেষকসকলে তাৰ পৰা বহুত সহায় পাইছে।

বৃহস্পতি, শুকুৰবাৰ আৰু শনিবাৰে মাধৱীয়ে ঠিক কৰা মতে বৃদ্ধক অধ্যক্ষৰ সাক্ষাৎ দিয়া সম্ভাৱনা নাই যদিও, বৃদ্ধই প্ৰতিদিনে যথাসময়ত কলেজৰ দ্বাৰত উপস্থিত হয়। বিভিন্ন জনক লগ পায়। নানাৰকমৰ কথা বতৰা হয়।

বৃদ্ধৰ তীক্ষ্ণ দৃষ্টি কলেজখনৰ ভিতৰ চ’ৰাত। ইতঃমধ্যে বৃদ্ধই কেইবাজাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত বন্ধুত্ব গঢ়ি তুলিছে।

তোমাৰ নাম কি? এজন ছাত্ৰৰ কাষ চাপি সুধিলে।

‘ধীমান।’ হাঁহি এটা মাৰি ছাত্ৰজনে উত্তৰ দিলে।

কোন শ্ৰেণীত পঢ়া? বৃদ্ধ তাৰ লগত একাষ্ম হ’ব বিচাৰিছে।

‘দ্বিতীয় বাৰ্ষিক।’

‘ককা, তোমাৰ নাম কি?’ ছাত্ৰজনে অনুসন্ধিৎসু হৈ সুধিলে।

‘এৰা, ভাইটি, মোৰ নামটো যে পাহৰিলোঁ।’

‘খেং, নিজৰ নাম কোনোবাই পাহৰে নেকি?’

বুঢ়া হ’লৈ তুমিও পাহৰিবা তোমাৰ নাম। বাকু ধীমান ভাইটি, যিখন কলেজত তুমি দ্বিতীয় বাৰ্ষিকত পঢ়িছা, সেইখন কলেজ প্ৰতিষ্ঠা সকলৰ নাম মানুহে পাহৰা নাই জানোঁ? সকলোৰে নাম সকলোৰে মনত নাথাকে। মোৰো

নাম কাৰো মনত নাই। মোৰো মনত নাই। সেয়ে স্কুলৰ বেঞ্চত, পাৰ্কৰ বেঞ্চত, ৰাজহুৱা ঠাইত আমাৰ নিজৰ নাম লিখি থ'বলৈ বিচাৰোঁ। এনেকি গছৰ গাতো আমি আমাৰ নাম লিখি ফুৰোঁ। এই কলেজখন কাঁহি বনৰ বেৰা দিয়া এচলীয়া এটাত জন্ম লাভ কৰিছিল। ধীমান, তুমি এনে কথা শুনিছানে ?

‘নাই শুনা।’

‘আমি শুনিছোঁ। অকল শুনাই নহয়, আমি দেখিছোঁ। অকল দেখাই নহয়, আমি কৰিছোঁও। সেইটোৱে আমাৰ নাম।’

ধীমানে একো নুবুজিলে। বৃদ্ধৰ ফালে সন্দিগ্ধ চিন্তে চাই থাকিল।

‘ধীমান, ভাইটি, তোমালোকৰ কলেজখনৰ পতাকাখনত সেইটো কি চিন ?’ ‘প্ৰতীক চিন’ ধীমানৰ উত্তৰ। ‘প্ৰতীক চিনটোৱে কি অৰ্থ সূচাইছে ?’ ‘সেইটো প্ৰতীক চিন। সেয়ে তাৰ অৰ্থ ?’ বৃদ্ধ আৰু আগবাঢ়িল। ‘কলেজ সঙ্গীত’, ‘নীতি বাক্য’ এইবোৰৰ গভীৰতালৈ যোৱা স্পৃহা নাইকিয়া হ’ল।

বৃদ্ধাই বুজিলে, বাহ্যিক আড়ম্বৰ যিমান বাঢ়িছে, বৌদ্ধিক উৎকৰ্ষতা সিমান বঢ়া নাই। যিমানেই সম্পদ সৃষ্টি হৈছে। সিমানেই মূল্যবোধ কমি আহিছে। ধন বাঢ়িছে। মন বঢ়া নাই। সম্পদ বাঢ়িছে সামগ্ৰিক শ্ৰীবৃদ্ধি বঢ়া নাই।

গৱেষক তিনিজনে কলেজ স্থাপনৰ পৰিকল্পনা, নক্সা আৰু ৰূপায়ণৰ বিৱৰণ বিচাৰি কলেজৰ অধ্যক্ষক ব্যতিব্যস্ত কৰি তুলিছিল। অধ্যক্ষই একো সন্তোষ দিব পৰা নাই। লাইব্ৰেৰীয়ানৰ পৰাও বিশেষ কোনো তথ্য বিচাৰি পোৱা নাই। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক যাকে লগ পাইছে তাকেই সুধিছে এই অঞ্চলত এই কলেজৰ ইতিহাস বিশদভাৱে জনা ব্যক্তি কোনোবা আছে নেকি ? হঠাতে এজন ছাত্ৰই ক’লে যে গেটৰ বাহিৰত আজি তিনিদিন ধৰি আমাৰ কলেজৰ অধ্যক্ষক লগ পাবলৈ এজন বৃদ্ধ বৈ আছে। কলেজত সোমাবলৈ অনুমতি পোৱা নাই। তেওঁ কলেজৰ কিবা কিবি কথা আমাৰ আগত কৈছে। তেওঁ কলেজখনৰ বহু কথা জানে ?

গৱেষক তিনিজন আৰু অধ্যক্ষ আচৰিত হ’ল আৰু বৃদ্ধজনক মাতি আনিবলৈ ছাত্ৰজনক নিৰ্দেশ দিলে। লগে লগে কেইজনমান ছাত্ৰ গেটৰ বাহিৰত গৈ বৃদ্ধক কতো বিচাৰি নাপালে। বৃদ্ধজন গুচি গৈছে। মাথো তাত এখন চিঠি লিখি থৈ গৈছে।

এজন বুঢ়া আৰু এটা কবিতা

নিৰোদেন্দু ৰায়

মৌ বাহলৈ চাই আছিলোঁ। মৌ-মাখিবোৰে কিমান নিষ্ঠা একাগ্ৰতা আৰু ঐকান্তিকতাৰে মৌচাক তৈয়াৰ কৰি আছে। দূৰ দূৰন্তৰ পৰা ফুলৰ মধু সংগ্ৰহ কৰি আনি আছে। কোনো ক্লান্তি নাই। কোনো বিৰাম নাই। কোনো অধিকাৰ বিচৰা নাই। কেৱল নিয়ত কৰ্মব্যস্ত হৈ আছে। মই আবেগত অভিভূত হৈ পৰিলোঁ। ক'ব নোৱাৰাকৈ কেতিয়া এজাক চিন্তাই মোক কঢ়িয়াই লৈ গ'ল ৰত্নপীঠ কলেজৰ পঞ্চৱটীলৈ। মৌ মাখিৰ দৰে নিয়ত কৰ্ম-ব্যস্ত, শুভ্ৰ কেশ লোল-চৰ্ম, শিথিলাঙ্গ এক বৃদ্ধৰ কাষলৈ। ৰ'দ বৰষুণলৈ কোনো কেৰেপ নকৰে, কেৱল কাম। তেওঁৰ নিঃস্বার্থ কৰ্ম-নিষ্ঠা, আবেগ-অনুভূতি, তেওঁৰ মনঃশক্তি, মনোবৃত্তি আৰু নিজক প্ৰচ্ছন্ন ৰখাৰ মানসিকতালৈ শ্ৰদ্ধা জনাই মই নাম প্ৰকাশৰ পৰা বিৰত থাকিলেও ৰত্নপীঠ কলেজৰ বৃক্ষলতা, গছৰ পাত লৰোৱা, বতাহে তেওঁৰ নাম নোকোৱাকৈ নেথাকে। তেওঁক লৈ মই এটি কবিতা লিখিছিলোঁ। কবিতাটি মোৰ কবিতাপুথিত কেতিয়াবাই প্ৰকাশিত হৈ গৈছে।

অভিজ্ঞান সম্পাদন সমিতিয়ে পঞ্চৱটী সম্পৰ্কে এটি প্ৰবন্ধ যুগুতাই দিবলৈ কোৱাত কিঞ্চিৎ আবেগ মিশ্ৰিত হলেও সেই কবিতাটিকে আগবঢ়ালোঁ। বট, বিন্ধ, অশ্বখ, অশোক, আমলখী সমাবৃত, শান্ত পথিকৰ জিৰণিৰ বাবে তক্কাছায়াৰ কথা আছে যদিও বৃদ্ধ কৰ্মীজনৰ কিন্তু জিৰণি নাই। কাম কৰিবৰ বাবে জীয়াই থকা নীতি অনুসৰণ কৰি গৈ আছে। কবিতাটিত কৰ্ম সংস্কৃতিৰ গৰিমা প্ৰকট কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ ৰূপালী জয়ন্তীত উলিয়াব লগা অভিজ্ঞানত কবিতাটি যে এনেদৰে ঠাই পাব, কবিতাটি ৰচনা কৰোঁতে এই কথা ভবা হোৱা নাছিল। কবিতাটি তলত দিয়া হ'ল:

এজন বনুৱা

পথিক!

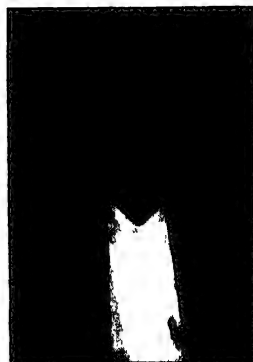
খস্কেক জিৰাব নে পঞ্চৱটীৰ ছাঁত ?
 শুনিবনে এষাৰ আপোন মাত ?
 সৌ যে বনুৱাজন
 ছায়াটোৰ সতে কায়োটো লৰিছে
 কামৰ তাগিদাত,
 মিচিকিয়া হাঁহিৰে শুনাবহি একাষাৰ মাত
 'মোৰ যে সময় কম'।
 পথিক ! দেখিছে নে ?
 খঙাল সূৰ্যটোৰ সতে কি দৰে কৰিছে
 'টাগ অৱ বাৰ'
 সঞ্জীৱনী পায়হি নিজে ৰোৱা
 গছৰ ছাঁত।
 কি বৰষুণ, কি জাৰ
 টোকৰা চৰাইৰ দৰে
 বাৰিষাৰ আগতে
 সাজিবলে বাহ
 অ'ৰ ত'ৰ পৰা খেৰ কুটা
 বুটলি আনিবলে
 কি যে অদম্য প্ৰয়াস।
 কত যে আশা
 কত যে কল্পনা
 মগজুত খেলা কৰে অষ্ট প্ৰহৰে
 অলকা নন্দা
 সাজিবলে নালন্দা
 নাই বিৰক্তি, নাই ক্লান্তি
 হাঁহি ভৰা মুখত শুনিবহি একাষাৰ মাত
 'মোৰ যে সময় কম'
 বাৰিষাৰ আগতে
 সাজিব যে লাগিব বাহ।

পঞ্চৱটী, তাৰ কৰ্মী আৰু তৎবিষয়ক কবিতা ৰত্নপীঠ কলেজৰ ৰূপালী জয়ন্তী
 উপলক্ষে এইদৰে সমাৰিষ্ট হোৱাত মই বৰ আনন্দিত।

মণিকজ্জামান
প্রতিষ্ঠাপক সম্পাদক

তবশী কান্ত বায়
প্রতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ

প্রভাস দাস, অধ্যক্ষ

কলেজ গভর্নিং বডি

বার্ডফালব পৰা (বহি) ড° প্রভাস দাস (অধ্যক্ষ), প্রসন্ন কুমার দাস, শবৎ চন্দ্র সিংহ (সভাপতি), ববীন চৌধুরী, মমতাজ বেগম, বীণা চক্রবর্তী।

বিন্ন হৈ : জাহানুদ্দিন আহমেদ, কম্পৰ্ণ ববপূজাবী, ঘনকান্ত নাথ, এছ এম ছাম ছুন্দুমা, তবশীকান্ত বায়, উদয় দাস।

কলেজ সঙ্গীত

আমি বস্তি জ্বলাওঁ
আমি দিশ পোহৰাওঁ
নজনাক জানিবলৈ-
আমি আগুৱাই যাওঁ।
আমি যাত্ৰী অসীমৰ
জয় চিহ্ন ভাৰতৰ-
এন্ধাৰ বিদাৰি আমি
পোহৰ উলিয়াওঁ।
অসীমলৈ এই বাট,
আছে বহু বাধা তাত,
আমি পাৰ হৈ যাওঁ
আমি বস্তি জ্বলাওঁ।

অন্তবাক

ইতো নহে
কবির কল্পনা
ই যে এক
সতেজ মনৰ
ভাৱ,
চিন্তা
ক্ৰিয়া,

অস্তৰ
নিগৰা
চিন্তন
মনন
দৰ্শন-

পাঠ
দিয়া
নিয়া।

মেঘ দ্যুতি
বিদ্যুৎ জ্যোতি 'দ'
কলেজ প্ৰতীক
নভঃ বাণী
চিৰন্তন।

নীতি বাক্য
বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা
তপ নিষ্ঠা জ্ঞান
চিৰ সত্য
সনাতন।

বৃন্দগীত
নজনাক জনা
কলেজ সঙ্গীত
বন্তি জ্বলা
নন্দে
স্পন্দে
হিয়া।
এহি
ভাৱ
এহি
চিন্তা
এহি
ক্ৰিয়া।

সম্পাদকৰ কলম

কোনো অনুষ্ঠান স্থাপন কৰি ২৫ বছৰ পূৰ্ণ হলে তাৰ অভিষেক উৎসৱ পালন কৰে। ইয়াক ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱ বুলি অভিহিত কৰে। বঙ্গপীঠ কলেজখনেও ১৯৭৮ চনত পাঠদান আৰম্ভ কৰি বিভিন্ন ষাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজেদি বহুতো সদাশয় বিদ্যোৎসাহী ব্যক্তিৰ সং পৰামৰ্শ, সহায়-সহযোগিতা আৰু দান-বৰঙণিৰে আগ বাঢ়ি আহি আহি আজি ২৫ বছৰ অতিক্ৰম কৰিলে। সেয়ে ৰাইজে কলেজৰ ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱ উদ্‌যাপন কৰিবলৈ লৈছে আৰু এই উদ্দেশ্যে এখন স্মৃতি গ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছে। যিসকল উদ্যোগী ব্যক্তিৰ ঐকান্তিক প্ৰচেষ্টা, অক্লান্ত পৰিশ্ৰম আৰু অদম্য উৎসাহ উদ্দীপনাবে কলেজখন লেখত ল'বলগীয়া কৰি গঢ়ি তুলিছে তেওঁলোকৰ গুণ-গৰিমা স্মৃতি গ্ৰন্থখনত প্ৰতিফলিত কৰিবৰ বাবে যত্ন কৰা হৈছে। কিন্তু বহুতৰে গুণ-গৰিমা বৰখাৰখ ভাবে প্ৰকাশ নহ'বও পাৰে তাৰ বাবে প্ৰথমেই মাৰ্জনা বিচাৰিহেঁ।

নাম-কৰণ :

স্মৃতি-গ্ৰন্থ সমিতিয়ে এক বিশেষ দৃষ্টিভঙ্গীৰে স্মৃতিগ্ৰন্থখন প্ৰস্তুত কৰিবৰ বাবে কিছুমান বিশেষ আঁচনি আৰু পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰি স্মৃতিগ্ৰন্থখনৰ নাম ৰাখিলে 'অভিজ্ঞান'। অৰ্থাৎ প্ৰাচীন কালত কালিদাস ৰচিত 'অভিজ্ঞান-শকুন্তলম্' নাটকত ৰজা দুহন্তাই আঙুঠিটো দেখিয়েই যেনেকৈ শকুন্তলাৰ মনত পৰিছিল, স্মৃতিৰ পটত ভাঁহি উঠিছিল তপোবনৰ সৌন্দৰ্য, শান্তি আৰু সৌহাদ্য তেনেকৈ এই স্মৃতিগ্ৰন্থখন পঢ়িলেই যেন মনত পৰে কলেজৰ অতীত দিনৰ কথা, উপলব্ধি কৰিব পাৰে কেনেকৈ কলেজ কৰ্তৃপক্ষ আৰু ৰাইজে-অক্লান্ত পৰিশ্ৰম আৰু ত্যাগ স্বীকাৰ কৰি বঙ্গপীঠ কলেজখনক জাকত জিলিকা কৰি গঢ়ি তুলিছিল।

সেয়ে যিসকল লোকৰ অৱদানত বঙ্গপীঠ কলেজখনে অক্ষুণ্ণৰ পৰা বৰ্তমান অৱস্থা পাইছে, অভিজ্ঞানত তাৰেই এটি আভাস দাঙি ধৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। কলেজ স্থাপনৰ পৰা কেনেকৈ ঠাই বিচাৰি অনাই কনাই যুৰিব লগা হৈছিল-

এই বিষয়ে অধ্যাপিকা ড° মিনতি কংসবনিকৰ লিখনিত, কলেজৰ চৌহদত থকা পৰিকল্পিত আৰু সুশোভিত বৃক্ষৰাজিৰ সৌন্দৰ্যৰ বিষয়ে নিখিল সিংহৰ লিখনিত, কলেজৰ পতাকা প্ৰতীক চিহ্নৰ অৰ্থবহতা সম্পৰ্কে অধ্যাপক কন্দৰ্প বৰপূজাৰীৰ লিখনিত আৰু কলেজ সঙ্গীত, বৃক্ষৰোপণ সঙ্গীত, মীন সৰোবৰ সঙ্গীত, পুথিভঁৰালৰ সঙ্গীতত কিদৰে দাৰ্শনিক, আধ্যাত্মিক আৰু মূল্যবোধৰ ভাৱধাৰা লুকাই আছে তাক সবিতা সিংহৰ লিখনিত সুন্দৰভাবে প্ৰকাশ পাইছে।

বিশেষকৈ সাধাৰণ বাঁহ আৰু কাশীয়া খেৰৰ এটি লিগু সেড্ত (Lean to shed) কলেজ আৰম্ভ কৰি ৰাইজৰ দান-বৰঙণিৰে কেনেকৈ চাপৰ-শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডৰ দ্বাৰা কলেজৰ মূল গৃহ 'উত্তৰা', বন বিভাগৰ অৱদানেৰে -'বনানী', চাপৰ চাহ বাগিচাৰ দ্বাৰা-'সেউজী', ৰাইজৰ দান বৰঙণিৰে -'সংগৃহীতা', অনুমত শ্ৰেণীৰ উন্নয়ন ক্ৰিয়াকৰ্মৰ দ্বাৰা-'কলানী', প্ৰাক্তন এম পি আব্দুল হামিদৰ সাংসদ পুঞ্জিৰ দ্বাৰা-সঞ্চাৰ কক্ষ, প্ৰাক্তন এম পি, নুৰুল ইচলাম চাহাবৰ সাংসদ পুঞ্জিৰ দ্বাৰা কন্যা ভৱন (গাৰ্লচ কমন কাম), কিশোৰ ভৱন (মধ্যাংশ) আৰু স্পৰ্টচ হাউচ, বঙ্গাগাঁও বিফাইনাৰী আৰু পেট্ৰোকেমিকেলচৰ দানেৰে বিজ্ঞান প্ৰকল্প আৰু অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ দ্বাৰা গ্ৰন্থাগাৰ নিৰ্মাণ আৰু আচৰাৰ কিতাপ পত্ৰ সহ গ্ৰন্থাগাৰ দান আদিৰ বিৱৰণ তেতিয়াৰ নিৰ্মাণ কমিটিৰ সভাপতি সমিত ৰায়ৰ লিখনিত কলেজ নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ বিৱৰণ সুন্দৰভাবে প্ৰকাশ পাইছে। পৰৱৰ্তীকালত চৰকাৰ আৰু ইউ জি চিৰ অনুদানেৰে হোৱা নিৰ্মাণ কাৰ্য, 'নাক'ৰ পৰিদৰ্শন আৰু উদ্বোধনৰ উপৰিও কলেজৰ বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কাৰ্যৰ বৰ্ণনা অভিজ্ঞানৰ পৰিশিষ্টত সুন্দৰভাবে উল্লেখ কৰা হৈছে।

অভিজ্ঞানত কলেজৰ লগত সম্পৰ্ক থকা প্ৰবন্ধ পাতিৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। ইয়াৰ কেইটামান প্ৰবন্ধ কলেজত অনুষ্ঠিত চেমিনাৰত আলোচিত। অৱশ্যে সমাজ, সংস্কৃতি আৰু শিক্ষা বিষয়ৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন উপাচাৰ্য ড° দেবপ্ৰসাদ বৰুৱা, ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপিকা ড° সুৰসনা মহন্ত চৌধুৰী, Entrepreneurship Education, Assam ৰ প্ৰাক্তন ডিৰেক্টৰ ড° ডি ডি মালী আদি খ্যাতনামা গণিত প্ৰৱৰ লেখকৰ লিখনি অভিজ্ঞানত প্ৰকাশ কৰিবলৈ পাই আমি ধন্য মানিছোঁ আৰু তেখেত সকলোলৈ আমাৰ সজ্জ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

গ্ৰন্থখনৰ আঁচনিমতে কলেজৰ বৃদ্ধি পোৱাত অভিজ্ঞানত গল্প-কবিতা প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰি দুখিত। কিন্তু কলেজ সঙ্গীতৰ উপৰিও বৃক্ষৰোপণ গীত, মীন সৰোবৰ গীত, লাইব্ৰেৰী গীত প্ৰাসঙ্গিক ক্ৰমে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। ৰঙাপীঠ কলেজৰ পদূলিত পঞ্চৱটীৰ দৃশ্য দেখি চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ নিৰোদেন্দু ৰায়ে তেখেতৰ মনৰ আবেগ প্ৰকাশ

কৰোতে এটি কবিতাও সংযোজন কৰিছে। আমি শ্ৰীৰায়ক তেখেতৰ লিখনিৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছোঁ। ৰত্নপীঠ কলেজৰ শতবৰ্ষৰ পিছত অৰ্থাৎ ২০৭৮ চনৰ পিছত কলেজৰ ভৱিষ্যত ৰূপ সম্পৰ্কে এজন অনামা লেখকৰ এক কল্প চিত্ৰ গল্প আৰু কবিতাৰে লিখা এখনি চিঠিও সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। অনামা লেখক জনলৈ আমাৰ শত শত প্ৰণাম জনাইছোঁ।

অলপ পলমকৈ হলেও অভিজ্ঞানৰ বাবে যিসকল সদস্যস্বয় জ্ঞানী-গুণী ব্যক্তিয়ে প্ৰবন্ধ পাতি দি সহায় কৰিছে, বিশেষকৈ ৰূপালী জয়ন্তী উপলক্ষে আলোচনাচক্ৰত সমল ব্যক্তি হিচাপে আলোচনাচক্ৰ সফল ৰূপায়ন কৰাৰ উপৰিও মূল্যবান প্ৰবন্ধ যোগান ধৰিছে তেওঁলোকৰ প্ৰতি মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। বিশেষকৈ ৰত্নপীঠ কলেজৰ শিক্ষক, ছাত্ৰ আৰু কৰ্মচাৰীসকলে প্ৰবন্ধ পাতি আৰু বিভিন্ন ধৰণে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে তেওঁলোকৰ শলাগ লৈছোঁ। লগতে কলেজৰ গছ-বন আদি আপদাল কৰি কলেজখন জাতিষ্কাৰ কৰি গঢ়ি তোলাৰ বাবে যোগেন নাথ, সতীশ নাথ আৰু হৰকুমাৰ ৰায়ৰ কথা সদায় মনত থাকিব। ৰত্নপীঠ কলেজৰ ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱ উদ্‌যাপন সমিতিৰ সমূহ সদস্য সদস্যকে তেওঁলোকৰ আন্তৰিক সহযোগিতা আৰু অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰি ৰূপালী জয়ন্তী সূচাৰুৰূপে সমাধা কৰাৰ বাবে সকলোলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ ও কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

অভিজ্ঞানখনি ছপাই উলিওৱাত গুৱাহাটীৰ বাণী মন্দিৰৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীউৎপল হাজৰিকা দেৱ আৰু প্ৰেছৰ সমূহ কৰ্মকৰ্তাই কষ্ট স্বীকাৰ কৰি অতি কম সময়ত অভিজ্ঞানৰ ছপা কাম সমাধা কৰাৰ বাবে তেখেতসকলোলৈ ধন্যবাদ জনাইছোঁ। বিশেষকৈ ৰত্নপীঠ কলেজৰ কম্পিউটাৰ শিক্ষক বিদ্যুৎ তামূলী, গোবিন্দ সূত্ৰধৰ আৰু গুৱাহাটী এন চি পি অফিছৰ কম্পিউটাৰ অপাৰেটৰ শ্ৰীনাৰায়ণ শৰ্মা দেৱক কিদৰে কৃতজ্ঞতা জনাম ভাষা বিচাৰি পোৱা নাই।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ অধ্যক্ষ ড° প্ৰভাস দাসে বিশেষ গুৰুত্ব আৰু একাগ্ৰতাৰে অভিজ্ঞানখন প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সহায়-সহযোগ কৰাৰ বাবেই এই কাৰ্য সফল সম্ভৱ হৈছে। ড° দাসৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা থাকিল। বিশেষকৈ সকলোৰে অলক্ষিতে ভাতৃপ্ৰতীম শ্ৰীজয়ন্ত কুমাৰ সিংহই অভিজ্ঞানখন প্ৰকাশ কৰাত যাৱতীয় ফাইনেলৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ বাবে আমি তেওঁক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। অৱশেষত অভিজ্ঞানখনি প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত জ্ঞাতে অজ্ঞাতে হোৱা সকলো ত্ৰুটিৰ বাবে মাৰ্জনা বিচাৰি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি কৰিলোঁ।

বত্ৰপীঠ কলেজৰ প্ৰাক কথন আৰু আমাৰ লক্ষ্য

এন্ধাৰৰ পৰা পোহৰলৈ যোৱাৰ প্ৰাৰ্থনা ধ্বনিত হৈছিল উপনিষদত। এই এন্ধাৰেই হ'ল অজ্ঞানতা। আমি পোহৰ বিচাৰো। জ্ঞানৰ পোহৰ। কাৰণ জ্ঞানই আনন্দ। জীৱনৰ পথ। এন্ধাৰ হ'ল মৰনৰ পথ। জ্ঞানৰ অৰ্থই হ'ল জনা। এই জনাৰ মাধ্যমেদি জীৱনৰ পথক আকোৱালী লৈ এন্ধাৰৰ পথক বিসৰ্জন দিয়া

'Pull the husk to draw the seed' - এয়াই হৈছে শিক্ষাৰ মূল কথা। 'Know thyself' নিজকে জনা। নিজক জনাৰ মাজেদি ব্যক্তিগত, দাম্পত্য, পাৰিবাৰিক, সামাজিক, ৰাষ্ট্ৰীয় তথা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় জীৱনক জনা, বিশ্বক জনা। এনেকি 'আত্মানং বিদ্ধি'। এই বিদ্ধি বা বাচা আৰু বাঢ়াৰ বাবে জনাৰ শেষ নাই। উল্লেখিত জীৱনবোৰৰ সংহতি বজাই ৰাখি আগুৱাই যোৱাই জীৱনৰ মূল উদ্দেশ্য। এই জনাই শিক্ষা আৰু শিক্ষাই আনন্দ, জ্ঞান - 'জ্ঞানম আনন্দ', 'জ্ঞানম অমৃতম'।

মানুহৰ এই জ্ঞানেই সম্পদ। মানৱ সম্পদ। এই মানৱ সম্পদ যি জনে গঠন কৰাত সহায় কৰে বা শিকায় তাক আমি শিক্ষক বুলি কওঁ। পুৰনি কালত শিক্ষকক গুৰু বুলি কোৱা হৈছিল। তেওঁলোক আছিল ছাত্ৰসকলৰ Friends, Philosopher আৰু Guide - ইয়াকে সাৰগত কৰি ভাৰতৰ বুকুত গুৰুকুল শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা আছিল। ছাত্ৰ বা শিষ্যই গুৰুগৃহত বা আশ্ৰমত গৈ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। উপযুক্ত কৰ্মমুখী শিক্ষাৰে শিক্ষিত হৈ পূৰ্ণাঙ্গ সংসাৰীৰ জ্ঞান লৈ স্নাতক হৈ গ্ৰাহস্বশ্ৰমত প্ৰৱেশ কৰিছিল।

সময়ৰ সোঁতত ভাৰতৰ এই শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ঠাইত পাশ্চাত্য শিক্ষাৰ প্ৰভাৱ পৰিল আৰু গুৰুকুল শিক্ষাৰ ঠাইত আনুষ্ঠানিক শিক্ষাই গা কৰি উঠিল। এনোঁ ভাৰতৰ নগৰ-চহৰ, গাঁৱে-ভূঁৱে সকলোতে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ প্ৰভাৱৰে প্ৰাইমাৰী শিক্ষাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান সমূহ গঢ়ি উঠিব পাৰিল।

এনে এটি সময়তে চাপৰৰ উচ্চতৰ শিক্ষাৰ শিক্ষানুষ্ঠান চাপৰ চাপৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ বিদ্যানুৰাগী, বিদ্যুৎসাহী শিক্ষক সকলোৰ মাজত চাপৰ বহলপুৰ অঞ্চলত আজিৰ এই বত্ৰপীঠ কলেজৰ বীজ আংকুৰিত হৈছিল আৰু তাৰ আলমলৈ আৰু কিছু চাপৰ-বহলপুৰ অঞ্চলৰ উদ্যোগীলোক ১৯৬৭ চনৰ ২১ মে তাৰিখত আবেলি ৩ বজাত প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধিৰ সভাপতিত্বত এখন ৰাজস্বা সভা আহ্বান কৰে। সেই সভাতে 'চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ' নামাকৰণ কৰি এই অঞ্চলত এখন কলেজ পাতিবলৈ এদং অঞ্চলৰ ৰাইজে

আগবাড়ি আহিল। প্রথম অবস্থাত কলেজ পতা কিমান দূৰ সম্ভৱ হব সেই সম্পৰ্কে বহুতৰ মনত সংশয় আছিল। উদ্যোক্তা সকল কিন্তু বৈ নাথাকিল, আশুৱাই গ'ল। বহু বাধা বিঘিনি অতিক্ৰম কৰি, নান্নত উটি পাহাৰ বোৱাই, খোজ কাঢ়ি, চাইকেল মাৰি আকৌ নৈৰ পাৰ হৈ ধন সংগ্ৰহ আৰম্ভ কৰিলে। নৈ পাৰ হৈ নৈৰ পাৰত, নতুন বছৰত, ৰঙালী বিহুৰ বতৰত চম্পাৱতী নৈৰ পাৰত—

চম্পাৱতী অই

তাঁতৰ শালত

কিনো ফুল বাছে তোৰে অই মাকো

ইন্ধুল পাতিলো, মাদাছা পাতিলো

কলেজ নে পাতিনো কেনেকৈ থাকো। - বুলি বিহুগীত গালে।

এই চম্পাৱতী নৈৰ তটভূমিত বহলপুৰ নাথ পাৰা গাঁওত প্ৰায় ৬৪ বিঘা মাটি চৰকাৰৰ পৰা আবণ্টন লোৱা হ'ল। আমি তেতিয়া চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ। আমাৰ শিক্ষক সকলে আমাক লৈ আহি ইয়াৰ বন জঙ্গলো চাফা কৰিলে। আমাৰ বৰ আনন্দ। ইয়াত এখন কলেজ হ'ব।

এনেকৈ কলেজ স্থাপনক লৈ বহু কল্পনা, পৰিকল্পনা চলি থাকিল পূৰ্ণদমত। আৰম্ভ হ'ল ধন সংগ্ৰহ। ৰাইজে টকা-পইচায় নহয়- ধান মৰাপাট আদিও দান দিয়া আৰম্ভ কৰিলে। শকত পূজিৰ বাবে হাট-বজাৰো ডাকি লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হৈছে আজিৰ দিনত যি দহ পইচা আমি অচল বুলি কওঁ। সেই সময়ত এই দহ পইচাই কলেজৰ পূজি। চাপৰ ফ্ৰেণ্ডচটুইৰিং ছিনেমা হ'লত প্ৰতিখন টিকটৰ ওপৰত দহ পইচাকৈ কলেজ কৰ বহুৱা হ'ল। ৰাইজেও এটকাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি যি যিমান পাৰিলে কলেজ পূজিত দান দিয়া আৰম্ভ কৰিলে। এনেকৈ প্ৰতিষ্ঠাতা দাঁতা, পৃষ্ঠাপোষক, মাহিলী দাঁতা, অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান বিলাকৰ পৰাও অহা বৰঙণিৰে পূজি শকত হৈ থাকিল। এই ৰাইজৰ বৰঙণিৰে ৰাইজৰ কলেজ চাপৰ বহলপুৰৰ মিলনস্থল নাথপাৰা গাঁৱত স্থাপন কৰিব পৰা যাব বুলি ৰাইজ নিশ্চিত হ'ল। সন্দেহ থকা সকলোৰ সন্দেহ আঁতৰিল।

কিন্তু কলেজৰ নামাকৰণ লৈ কিছুদিন কিছু লোকৰ মাজত মতানৈক্য চলিল। কলেজখন যিহেতু বহলপুৰ অঞ্চলত। গতিকে কলেজৰ নাম বি.চি. কলেজ হব লাগে। আকৌ কোনোবাই কেছে কলেজৰ নাম চি. বি. কলেজেই থাকিব লাগে। এই মতানৈক্যৰ অৱসান ঘটাই ১৯৭৮ চনৰ ১৮ মে তাৰিখত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত কলেজ পৰিচালনা কমিটিৰ স্থায়ী সভাপতি বিশ্বনাথ বাঢ়ৈ দেৱৰ অনুপস্থিতিত উপসভাপতি প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস দেৱৰ সভাপতিত্বত এদং অঞ্চলৰ ৰাইজৰ সৰ্বসন্মতিক্ৰমে কলেজৰ নাম ৰত্নপীঠ কলেজ কৰা হয়। যি নামত নিহিত হৈ আছে প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্যৰ পশ্চিম খণ্ডৰ গৌৰৱ, ঐতিহ্য, ঐশ্বৰ্য্য, সমৃদ্ধি আৰু কলা-সংস্কৃতিৰ সুবাস। এই সভাতেই কলেজৰ প্ৰতীক, পতাকা আৰু নীতি-বাক্য (Motto) কি হব তাকো নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হ'ল।

অৱশ্যে ইয়াৰ আগতে কলেজ পৰিচালনা কমিটিৰ সভাপতি প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস আৰু সম্পাদক মনিকৰ জামাল দেৱৰ কাৰ্যকালত ১৯৭৮ চনৰ ২৪ জানুৱাৰী তাৰিখত কলেজ স্থাপনৰ অনুমতি বিচাৰি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত আবেদন কৰা হৈছিল। ইতিমধ্যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী নামভৰ্তি কৰাই বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ মাধ্যমত পৰীক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। কলেজৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সিদ্ধান্তমৰ্মে ১৫/০৮/৭৮ তাৰিখত জুৱান আলী দেৱক অধ্যক্ষ আৰু মিনতি কংসবনিকক বুৰঞ্জী বিষয়ৰ প্ৰবক্তা, শিখা শূৰক ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ প্ৰবক্তা হিচাপে নিৰ্বাচন কৰা হয়। বাকী বিষয়ৰ বাবে চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ তেতিয়াৰ বিষয় শিক্ষক অৰুণ কুমাৰ দাসক অর্থনীতি বিষয় শিকোৱাৰ বাবে আৰু লক্ষীকান্ত ঘোষক ইংৰাজী বিষয় শিকোৱাৰ বাবে অনুৰোধ জনোৱা হ'ল। কিন্তু জুৱান আলী দেৱে গোৱালপাৰা কলেজত প্ৰবক্তাকৈ যোগদান কৰাৰ বাবে তৰণীকান্ত ৰায় দেৱক ইয়াৰ পিছত অধ্যক্ষ হিচাপে নিয়োজিত কৰা হয়। কলেজৰ শ্ৰেণী আনুষ্ঠানিক ভাবে ০১/৯/৭৮ তাৰিখৰ পৰা চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত আৰম্ভ কৰা হয়। ইতিমধ্যে ৩০/৯/৭৮ তাৰিখৰ কলেজ পৰিচালনা কমিটিৰ সভাত শ্ৰী তৰণীকান্ত ৰায় দেৱক অধ্যক্ষৰূপে দৃঢ়কৰণ কৰা হল। পিটলৈ সৰজেন্দু ব্ৰহ্মচৌধুৰী দেৱক অর্থ বিজ্ঞান বিভাগত আৰু তেখেতে যোৱাৰ পিছত ১৯৮০ চনত ৩১ ডিচেম্বৰত অর্থনীতি বিজ্ঞানৰ প্ৰবক্তা হিচাপে মোক নিয়োগ কৰা হয়। ইংৰাজী বিভাগত বিলাসীপাৰা কলেজৰ ভট্টাচাৰ্য, বেধা ৰায়, সদেশ সাহা আৰু কুন্দুছ আলী চাহাবে বহুদিন ক্লাচ কৰিছিল। তাৰ পিছত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ধীৰেন্দ্ৰ সিঙক লৈ গৈ কলেজত ইংৰাজী বিভাগৰ প্ৰবক্তা হিচাপে নিয়োগ কৰা হয়। কলেজৰ আৰম্ভণিতে আনন্দৰ আলীক অফিচ সহায়ক আৰু বিশেষৰ দাসক পিয়ন হিচাপে নিয়োজিত কৰা হৈছিল। এনেকৈ শৈশৱ কালত কলেজৰ অধ্যয়ন, অধ্যাপনা চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ কোলাত আৰম্ভ হৈ প্ৰগতি ভৱন, কংগ্ৰেছ ভৱন আৰু চাপৰ গাঁও পঞ্চায়ত অফিচৰ কোঠালীত চলিছিল। ইয়াৰ পিছত ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্টত ৰাইজৰ কলেজ ৰাইজৰ মাটি নাথপাবাত ৰাইজে আনুষ্ঠানিক ভাবে স্থানান্তৰিত কৰিলে।

সেই সময়ত অসমৰ বৰ প্ৰতিকূল অৱস্থা। বিদেশী বেদা আন্দোলন। নানান ধৰণৰ অপশক্তিয়ে অসমৰ সাতামপুৰবিয়া ভাঙুত্বৰ নষ্ট কৰাৰ চেষ্টাত। এই প্ৰতিকূল অৱস্থাতো চাপৰ বহলপুৰৰ ৰাইজে মাৰ বান্ধি কলেজৰ উন্নতিৰ কামত লাগি গ'ল। আনন্দৰ বিষয় যে ইতিমধ্যে এদং অঞ্চলৰ ৰাইজে ১৯৭৯ চনৰ ২০ মে'ত কলেজৰ নিজা মাটিত বহা সাধাৰণ সভাত আমাৰ সকলোৰে নমস্য, শ্ৰদ্ধাৰ অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱক সভাপতি আৰু প্ৰয়াত কৈলাস সৰকাৰ দেৱক সম্পাদক হিচাপে লৈ সিংহ চাৰৰ নেতৃত্বত কলেজৰ কাম নব নতুন আঁচনিৰে কৰা আৰম্ভ কৰিলে।

সিংহ চাৰ সভাপতি হৈয়ে কলেজখন এখন পূৰ্ণাঙ্গ কলেজ কৰাৰ বাবে চৰকাৰৰ নৰমচ, বিশ্ববিদ্যালয় নৰমচ মতে শিক্ষক, কৰ্মচাৰী আৰু অধ্যক্ষ নিয়োগ

কৰা আৰম্ভ কৰিলে। যদিও প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষৰ দ্বাৰা কলেজ এখন Deficit হয়। কি যেনিবা নহয় সেই সংশয়ৰে সুদূৰ যোৰহাটৰ পৰা হৰকান্ত গগৈ চাৰক অধ্যক্ষ ৰূপে আনি কলেজত নিয়োজিত কৰিলে। গগৈ চাৰে ০২/০১/৮৪ তাৰিখৰ নিয়োগ মতে কলেজত যোগদান কৰি প্ৰায় এটা দহক অধ্যক্ষৰূপে কলেজত থাকি গুচি যায় আৰু পুনৰ তৰ্কীকান্ত ৰায়েদেৱে অধ্যক্ষৰূপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিব লগা হয়। ইয়াৰ পিছত ৰায় চাৰে যোৱা ২০০২ চনৰ ৩১ জুলাই তাৰিখত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে আৰু পৰিচালনা কমিটিয়ে মোক অধ্যক্ষৰ এই গুৰু দায়িত্ব অৰ্পন কৰে।

যদিও সিংহ চাৰ ১৯৭৯ চনৰ ২০ মে তাৰিখত সভাপতিৰূপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল কিন্তু তাৰ আগৰ পৰাই কলেজৰ নামাকৰণত, প্ৰতীক, পতাকা আৰু নীতিবাক্য নিৰ্ণয়ত প্ৰধান ভূমিকা লৈছিল। সভাপতি হোৱাৰ পিছত নিজৰ ডাঙৰ ল'ৰা প্ৰয়াত অপূৰ্ব সিংহৰ দ্বাৰা কলেজৰ কাৰিকৰী দিশৰ কামবোৰ কৰি লোৱাৰ উপৰি এখন Master plan বনাই লৈছিল। কলেজৰ গছৰোৱা, ঘৰ বনোৱা, বাগান বনোৱা, দান বৰঙণি সংগ্ৰহ কৰা ইত্যাদি কামত এতদ অঞ্চলৰ ৰাইজৰ উপৰিও সিংহ চাৰে বাহিৰৰ কিছু ত্যাগী, বিদ্যুৎসাহী উদ্যোগী ব্যক্তিক মৰম-চেনেহৰ আকোৱালী লৈ কলেজৰ কামত নিয়োজিত কৰিছিল। সেই সকলোৰ ভিতৰত সকলো সময়তে কলেজৰ কামত লাগি থকা চাপৰ চাহ বাগিচাৰ ম্যানেজাৰ মৃণাল বোষ, ইঞ্জিনিয়াৰ সুবোধ দে, জলসিঞ্চনৰ এচ. ডি. অ' ওয়াছিফ চাহেব, মলয় বোম আৰু গুৱাহাটীৰ ডিজাইন কনজাৰভিয়ামৰ কৰ্মীসকল আছিল অন্যতম। তেওঁলোকও নিষ্ঠাৰূপে সেৱা আগবঢ়াইছিল।

ইতিমধ্যে কলেজখনে ১৯৮৫ চনৰ ২ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখত ১৯৮৩-৮৪ চনৰ পৰা স্নাতক মহলাৰ গুৱাহাটী বিশ্ব বিদ্যালয়ৰ পৰা স্বীকৃতি লাভ কৰিছিল আৰু ১৯৮৬ চনৰ ১ ফেব্ৰুৱাৰীত কলেজখন Deficit Grand aid system-ত লিপিবদ্ধ হয়। এনেকৈ কলেজখনে Society Registration Act. মতে ১৯৯৩ চনৰ ৩০ নভেম্বৰত ২০১৪ নংত Register হয় আৰু ২৯-০৫-৯৫ তাৰিখত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ Permanent Affiliation পায়। অসম চৰকাৰৰ পৰাও ২০০২ চনৰ ১৩ নভেম্বৰত Permanent Affiliation পোৱা হয় আৰু সেই মৰ্মে কলেজ খনে বিশ্ববিদ্যালয় মঞ্জুৰী আয়োগৰ ১৯৫৬ ৰ UGC Act. ৰ মতে 2(f) & 12 (B)- ত ২০০৩ ৰ ২৯ মে তাৰিখত লিপিবদ্ধ কৰা হয়। ইয়াৰ মাজতে National Educational Research and Development Programme তো কলেজখনক লিপিবদ্ধ কৰা হয়। NAAC ৰ মূল্যায়নৰ কামো ইতিমধ্যে সমাধা কৰা হৈছে।

চাওঁতে চাওঁতে কলেজখনে তিনি দহকত ভৰি নিদিওঁতে গছ গছনিৰে ভৰি পৰিল। এতিয়া কলেজখন দেখিলে অনুভৱ হয় যে, কলেজত বনানি, নে বননিত কলেজ। কাৰণ প্ৰায় পাঁচ হাজাৰ মান গছ-গছনিয়ে কলেজখন আগুৰি আছে। যিটো সময়ত চাৰিওফালে Deforestation হৈ আছে, সেই সময়ত

বড়পীঠ কলেজে গছ ৰুইছে। মেঘাক্ষ্য, মুকলিমঞ্চ, বকুলবন, নাৰিকলনী গিচলৈ আৰু অগৰুৱন, বিদ্যাবন আদিক বিজ্ঞান সম্ৰত ভাবে গঢ়ি তোলা হৈছে। কলেজ প্ৰবেশ দ্বাৰত পঞ্চৰাটী, বাটৰ কাষত দেৱদাক, আৰু মুকলি মঞ্চৰ নন্দন কাননে ৰবীন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰৰ শান্তি নিকেতনৰ কথা মনত পেলাই দিয়ে। কলেজৰ এই গছবোৰৰ, ঘৰবোৰৰ মাজে মাজে, বিভিন্ন পথৰে কলেজৰ ৬৪ বিঘা জমিত ধুনীয়াকৈ ঘূৰি ফুৰিব পৰা পথ বোৰৰ নামে বিশ্বজনীনতাৰ পৰা আমাৰ নিজা অঞ্চলৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। চাৰ আইজাক নিউটন ৰোড, ড° বাধাকৃষ্ণ ৰোড, ফকৰুদ্দিন আলী আহমেদ, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ ৰোড আৰু ৰূপনাথ ব্ৰহ্মা ৰোড আদিয়ে ইয়াৰ নিদৰ্শন। ইয়াৰ লগতে কলেজখনত আছে চাইকেল ষ্টেণ্ড, কাৰ ষ্টেণ্ড আৰু পানীৰ যোগান, একোৱাৰ্ড ইত্যাদি। লিটল যন্ত্ৰৰ-মন্ত্ৰৰ ব্যবস্থা আছে। যাৰ মাধ্যমত দিক নিদৰ্শন কৰিব পাৰি। ইয়াক আশুৰি আছে আৰ্য্যভট্ট স্কোয়াৰ বা ফ্লাগ স্কোৱাৰে। মীন সৰোবৰ এটি উন্নত পুখুৰী, পশ্চিম দিশত খেল পথাৰ। তাৰ পশ্চিমত বিদ্যাবন।

কলেজখনৰ আৰম্ভণিতে প্ৰশাসনীয় ভৱনটো নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ পিছত ৰাইজৰ, অনুষ্ঠান, প্ৰতিষ্ঠান আৰু চৰকাৰৰ দান বৰঙণিৰে উদ্ভা, বনানি, কল্যাণী, সংগ্ৰহীতা আৰু সেউজীগৃহ নামৰ গৃহ বোৰ গঢ়ি উঠিল। প্ৰাক্তন মন্ত্ৰী কবিৰ ৰায় প্ৰধানীৰ কল্যাণ বিভাগৰ পুঁজিৰে কল্যাণী গৃহ। প্ৰাক্তন সাংসদ নুৰুল ইচলাম চাহাবৰ এৰিয়া উন্নয়ণ পুঁজিৰে জিয়াভৱন, কিশোৰ ভৱনৰ মঞ্চ আৰু কন্যা ভৱন নিৰ্মাণ কৰা হ'ল। পিছলৈ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী গগৈ চৰকাৰৰ বুনিয়াদ পুঁজিৰ দ্বাৰা কিশোৰ ভৱন সম্পূৰ্ণ কৰা হ'ল। প্ৰয়াত অপূৰ্ব সিংহ দেৱৰ সহ ধৰ্ম্মীয়ে অধ্যক্ষৰ বাস-গৃহ ৰুই দিলে। ইতি কেণ্টিনৰ আত ধৰিলে বিলাসীপাৰা মহকুমা ব্ৰিকচ এচোচিয়েচনে। বিজ্ঞান ভৱন ৰুই দিলে B.R.P.L. এ। Apurba Sinha Memorial Trust এ অপূৰ্ব সিং প্ৰহ্লাদাৰ ব্যবস্থা কৰিলে। প্ৰাক্তন সাংসদ হামিদ চাহাবৰ উন্নয়ণ পুঁজিৰ পৰা Extension Education Centre গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হ'ল। বৰ্তমানৰ মাননীয় সাংসদ সম্মানীয় আনোৱাৰ ছচেইন চাহাবে বাকী কামবিলাকত পুঁজিৰ যোগান দিয়ে আছে। বিধায়ক প্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱা দেৱও কলেজৰ আচৰাৰ পত্ৰ, পুনৰ নিৰ্মাণ আৰু নিৰ্মাণ কাৰ্যত বিভিন্ন ধৰণে পুঁজিৰ লগতে বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰিয়ে আছে। এনেকৈ অভিবক্ষী ভৱন, ওৱাৰ্কশ্বপ ইত্যাদিৰ উপৰিও Extension Education Centre গৃহত NSS, NCC, Scout & Guide, Population Education, PGCS আৰু NAAC ৰ বাবে Internal Quality Assurance Cell গঢ়ি উঠিল। বনমন্ত্ৰী প্ৰদ্যুৎ বৰদলৈ দেৱৰ ব্যক্তিগত প্ৰচেষ্টা আৰু বৰঙণিৰে কলেজৰ পূব দিশৰ পকা বেৰখন গঢ়ি উঠিল।

এতিয়া UGC ৰ অনুদানেৰে কলেজৰ ৰিডিং ৰুম, মেজৰৰ ক্লাচ ৰুম আৰু উদ্ভৰ দিশৰ পকীবেৰ হৈ আছে। প্ৰহ্লাদাৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ কিতাপৰ উপৰিও SOUL System, Photostat, Computer, Projector, T.V., VCP, আদিৰো ব্যবস্থা কৰা

হৈছে। গ্ৰাম্য ক্ৰিয়াৰ ব্যৱস্থা কলেজৰ জৰিয়তে কৰা হৈছে। অন্যান্য খেলৰ ব্যৱস্থাৰ উপৰিও খেলৰ বাবে জিম, বাচকেট বল আদিৰো ব্যৱস্থা আছে। ছোৱালীসকলৰ বাবে ছোৱালী হোষ্টেলৰ অনুদান বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ পৰা পোৱা হৈছে।

ইতিমধ্যে কলেজত স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণী (P.G.C.S.)ৰ প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে। নতুন বিষয় শিক্ষা, গণিত আৰু দৰ্শন বিষয় কলেজত আৰম্ভ কৰা হৈছে। আই টি এডুকেশ্বনৰো ব্যৱস্থা কৰিবলৈ প্ৰস্তুতি চলোৱা হৈছে।

এই গোটেই প্ৰক্ৰিয়াটোৰ কলেজৰ উন্নয়নৰ গতিধাৰৰ মূলতে ৰাইজৰ সহায়-সহযোগ, ত্যাগ আৰু লগতে আমাৰ জন-নায়ক শ্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱৰ নেতৃত্ব, দিহা পৰামৰ্শ আৰু শাৰিৰীক মানসিক আৰু আৰ্থিক ভাৱে উৰ্গা কৰি দিয়া শ্ৰম আৰু কৰ্ম-সংস্কৃতি। এই ৰূপালী জয়ন্তী গঢ়কা দিনতো সুদীৰ্ঘ ২৭ বছৰে তেখেতে কলেজৰ পৰিচালনা কমিটিৰ সভাপতি হৈয়ে আছে। পৃথিৱীৰ বুৰঞ্জীত এনে উদাহৰণ বিৰল। তেখেতে জীয়াই থকা লৈকে এই অঞ্চলৰ ৰাইজে তেখেতক বাদ দি যেন কলেজৰ কথা চিন্তা কৰিব নোৱাৰে। তেখেতেও আমাক বাদ দি, কলেজখনক বাদি দি যেন থাকিব নোৱাৰে। আজিৰ এই ৯৩ বছৰ বয়সতো চাপৰত থাকিলে কলেজত পুৰা ৮-০০ বজাত আহি সন্ধিয়ালৈ কলেজৰ পূৰ্ব উদ্যানত বহি বহি কলেজৰ বিভিন্ন ধৰণৰ কাম চাই, পৰিকল্পনা কৰে। এই পৰিকল্পনাত এসময়ত সহায় কৰিছিল তেখেতৰ জ্যেষ্ঠ সন্তান প্ৰয়াত অপূৰ্ব সিংহ আৰু এতিয়া কৰি আছে তেখেতৰ কনিষ্ঠ সন্তান জয়ন্ত সিংহই। বোৱাৰী ৰাধা আয়াৰে সুদূৰ মুম্বৈৰ পৰা আহিও সহায় কৰে। সকলোৰে এটাই Motto- কৰ্মই জীৱন, কৰ্মই সংস্কৃতি। আমাৰ কলেজৰ Motto- ও হৈছে 'বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা'। সিংহ চাৰেও বুজাব খুজে, দেখুৱাব খুজে তেখেতৰ Friends, Philosopher আৰু Guide- ৰে আমিও যেন কৰ্মৰেই, বিদ্যাৰেই প্ৰতিষ্ঠা হও। আমি যেন একো জনকৈ দেশৰ সম্পদ হও। কলেজৰ Master plan আৰু কৰ্ম পদ্ধতিয়ে তাকেই সূচায়।

ইয়াৰ মাজতো আমি যেন আমাৰ লক্ষ্য পূৰণ কৰিব পৰা নাই। মন কৰিব লগীয়া কথা যে ভাৰতবৰ্ষৰ ছাত্ৰৰ সোঁত এতিয়া বিদেশলৈ বৈছে। অসমৰ ছাত্ৰৰ সোঁত বৈছে দিল্লীলৈ, মুম্বাইলৈ, পুনালৈ কাণপুৰ-বাঙ্গালোৰলৈ। আমাৰ দৰে গাঁৱৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলোৰ সোঁত গুৱাহাটী, বজালী, গোৱালপাৰা, ধুবুৰী আদিলৈ বৈছে। আৰ্থিক ভাৱে প্ৰতিবন্ধক বা অইন কাৰণত যি সকল প্ৰতিবন্ধি হৈ বাহিৰলৈ যাব নোৱাৰে সেই সকলৰ বাবে ৰত্নপীঠ কলেজ। ইয়াৰ মাজেদি আজি ৰত্নপীঠ কলেজে এই ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ মুহূৰ্তত প্ৰায় ডেৰ হেজাৰ মান স্নাতক জন্ম দিছে। সামাজিকভাৱে দায়বদ্ধ হৈ ৰত্নপীঠ কলেজে বহুতো সমস্যাৰ মাজেদি সেই সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উচ্চ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰি সামাজিক গুৰু দায়িত্ব পালন কৰি আহিছে। যিমানখিনি কৰিবলগা আছিল সিমানখিনি হয়তো এতিয়াও আমি কৰিব পৰা নাই।

আজিৰ দিনত কলেজ এখন চলোৱা বৰ কঠিন। NAAC এ কব Quality Education, Quality Infrastructurre কথা। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ চাহিদা হৈছে

নিয়োগমুখী শিক্ষা। চৰকাৰে কব Post নাই, পূঁজি নাই- ইত্যাদি। তাৰ মাজেদি আকৌ সকলো কৰিবও লাগিব। সেয়ে পৰিচালনা সমিতি, ৰাইজ-শিক্ষক আৰু অভিভাৱক সকলৰ মূৰত গধুৰ দায়িত্ব। এই অনুষ্ঠানবোৰক যুগপোষোগী কৰা। যুগৰ চাহিদাৰ লগত, সময়ৰ সমস্যাৰ সমাধান কৰি সকলো ব্যৱস্থা কৰা। কাৰণ এই যুগৰ এই শিক্ষাই যুৱক-যুৱতী সকলক সঠিক কৰ্মমুখী শিক্ষা দিব পৰা নাই। চৰিত্ৰবান কৰিব পৰা নাই। সম্পদৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা নাই। আমাৰ এই শিক্ষানুষ্ঠান বিলাক যেন নিবনুৱা সৃষ্টি কৰাৰ একো একোটা অনুষ্ঠান। আমি শিক্ষকবোৰ যেন নিবনুৱা সৃষ্টি কৰাৰ একো একোজন প্ৰশিক্ষক (Instructor)।

সেয়ে আমাৰ কলেজৰ নীতিবাক্য (Motto) - বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা এই কথাই সোঁৱৰাই দিয়ে যে আমি প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব লাগিব-বিদ্যাৰ জৰিয়তে, কৰ্মমুখী শিক্ষাৰে। কলেজৰ বননি, মীন সৰোবৰ, বিদ্যাবন, নাৰ্চাৰী আৰু এতিয়া হাতত লোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ আঁচনি আৰু কৰ্মযন্ত্ৰই একো একোটা উদাহৰণ। আমি যদিও যথেষ্ট পৰিমাণে কৰ্মমুখী শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাইকিন্তু আমাৰ লক্ষ্যই হ'ল সেই দিশত কলেজখনক লৈ যোৱা। কৰ্ম সংস্কৃতি গঢ়ি তোলা। ছাত্ৰ সকলক সম্পদ কৰি গঢ়া। স্বামী বিবেকানন্দই কৈছে- 'The end of all education, all training should be man making'। শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যই হৈছে প্ৰকৃত মানুহ গঢ়া। ইয়াৰ অৰ্থই হ'ল মনুষ্যত্বৰ বিকাশ কৰা। এই মনুষ্যত্বৰ বিকাশেই গঠন কৰে মানুহৰ চৰিত্ৰ। এই চৰিত্ৰই মানুহৰ শ্ৰেষ্ঠ সম্পদ। জাতিৰ সম্পদ। দেশৰ সম্পদ। সেয়ে হয়তো ভাৰত চৰকাৰে শিক্ষা বিভাগটোক মানৱ সম্পদ বিভাগ বুলি নামাকৰণ কৰিছে।

পিছে আজি যদি আমি আমাৰ পিচলৈ এবাৰ ঘূৰি চাওঁ তেন্তে দেখিবলৈ পাম যে আমাৰ চৰিত্ৰজনিত সম্পদ যেন হেৰুৱাই পেলাইছে। কৰ্ম সংস্কৃতিৰ ঠাইত অপসংস্কৃতিয়ে আমাক গ্ৰাস কৰিছে। আমিও আমাৰ অস্ত্ৰাতে এক্সাৰৰ ফালে গৈ আছে। বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা বাঢ়িছে। নামৰ পিছত উপাধি বাঢ়িছে। শিক্ষাৰ শিতানত যথেষ্ট খৰচ হৈছে। কিন্তু সম্পদ সেইমতে সৃষ্টি হোৱা নাই। আমি শিক্ষকসকলেও সঠিকভাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ Friends, Philosopher আৰু Guide ও হ'ব পৰা নাই। সেয়ে আমি ৰত্নপীঠ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক, অভিভাৱক, পৰিচালনা সমিতিৰ সদস্য আৰু এই অঞ্চলৰ বিদ্যানুৰাগী ৰাইজে এই ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱৰ সভাস্থলিত প্ৰতিজ্ঞা বদ্ধ হওঁ আহক- আমি যেন ৰত্নপীঠ কলেজৰ মাধ্যমত অগ্ৰণী ভূমিকা লৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক দেশৰ একো একোজন সম্পদ (Assets) ৰূপে সৃষ্টি কৰিব পাৰো, এওঁলোক যেন দেশৰ বোজা (Liabilities) নহৈ সম্পদ (Assets) হব পাৰে।

ড° প্ৰভাস দাস
অধ্যক্ষ, ৰত্নপীঠ কলেজ

সূচীপত্ৰ

অসমীয়া বিভাগ

ইতিকথা

১। বড়পীঠ কলেজৰ অঙ্কুৰণ-এটি আলোচনা	: তৰনী কান্ত ৰায়	৪১
২। নিৰ্মায়মান অৱস্থাত বড়পীঠ কলেজ	: সমীত ৰায়	৫০
৩। জন্মৰ পিছত ঠাই বিচাৰি অনাই বনাই	: ড° মিনতিকংস বনিক	৬২
৪। বননিত কলেজ নে কলেজত বননি	: নিখিল সিংহ	৭০
৫। বড়পীঠ কলেজৰ ইতিবৃত্তৰ এটা দিশ	: ড° বৰকতুল্লাহ খান	৭৫
৬। বড়পীঠ কলেজৰ পতাকা, প্ৰতীক চিহ্নৰ অৰ্থবহতা	: কন্দৰ্প বৰ পূজাৰী	৮০
৭। স্মৃতিৰ মণিকোঠাত	: আনচাৰ আলী	৮২
৮। তাহানিৰ বামুনী টিলাত আছিব বড়পীঠ কলেজ স্মৃতি কথা	: সুবীৰ ৰায়	৮৬
৯। বড়পীঠ কলেজৰ গুৰি কথা	: প্ৰসন্ন কুমাৰ দাস	৯০
১০। বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাস (সংক্ষেপে)	: নিখিল দাস	৯৫
১১। ১৯৭৮ চনত কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ আত্মকথা	: মনিকজ্ঞান	৯৮
১২। বড়পীঠ কলেজৰ ইতিকথা	: শান্তি বজ্জন দে	১০৩
১৩। বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ স্মৃতি মোৰ হৃদয়ৰ কোহে কোহে	: জুবান আলী	১০৮
১৪। হেৰোৱা দিনৰ সুবাস বিচাৰি	: গুলৰোশন আৰা বেগম	১১৪
১৫। কলেজত অতীত স্মৃতি	: ড° বৰকতুল্লাহ খান	১১৬

স্বীকৃতি কথা

১৬। বড়পীঠ মহাবিদ্যালয় এক আদৰ্শ প্ৰতিষ্ঠান	: হিমন্ত কুমাৰ নাথ	১১৮
১৭। অন্য এখন আশ্ৰম বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়	: অদীপ কুমাৰ ফুকন	১২১
১৮। আমাৰ দৃষ্টিত বড়পীঠ কলেজ	: ৰীৰেন্দ্ৰ দেৱ অম্বিকাবী	১২৪
১৯। বড়পীঠ কলেজ আৰু শিক্ষাৰ পৰিবেশ	: অজুৰাৰা বেগম	১২৬
২০। বিনন্দীয়া বড়পীঠ কলেজৰ সুবীয়া গীত	: সবিতা সিংহ	১২৯
২১। অপূৰ্ব সিংহ আৰু বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়	: জাহানুদ্দিন আহমেদ	১৩২
২২। জন নায়ক শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ	: অৰ্পিতা শূৰ	১৩৫
২৩। বড়পীঠ কলেজত এজন অধিব স্বপ্ন		
আৰু কৰ্মৰ প্ৰতিফলন	: সুৰীতি শৰ্মা ব্ৰহ্মচৌধুৰী	১৩৮

সাহিত্য সংস্কৃতি কথা

২৪। সৰ্বভাৰতীয় পটভূমিত অসীয়া নাটৰ পয়াৰ	: সুবাসনা মহন্ত চৌধুৰী	১৪৫
২৫। সামাজিক সুখ শান্তিত ব্যক্তি চৰিত্ৰৰ প্ৰভাৱ	: ড° হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস	১৫০
২৬। গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্য আৰু গীতমাত	: ড° অনন্যা বৰুৱা	১৫২

২৭। জীৱন ধাৰা আৰু মহিলা সমাজ	: সুনীতি সোণোৱাল	১৫৮
২৮। চাপৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষাৰ নমুনা আৰু ভাষাতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য	: কমলা দেৱী	১৬২
২৯। ঊনবিংশ শতিকাৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ ইতিবৃত্ত	: ছাহজাহান সেখ	১৭৫
৩০। স্বায়ত্ব শাসনত পঞ্চায়তৰ গুৰুত্ব	: মোবাৰক ছাছেইন	১৮১
৩১। গোৱালপাৰীয়া লোকসংস্কৃতিত বিয়াগীত	: চন্দ্ৰা বৰ্মণ	১৮৬
৩২। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনত শিক্ষকৰ ভূমিকা(ক)	: গণেশ দাস	১৯৪
৩৩। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনত শিক্ষকৰ ভূমিকা(খ)	: নুৰুল ইছলাম	১৯৮
৩৪। প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে বিদ্যা— এটা বাস্তৱ প্ৰয়োজন	: বিদ্যাং তামুলী	২০২
৩৫। আমি প্ৰকৃততে শিক্ষিতনে?	: উৎপল চক্ৰৱৰ্তী	২০৫

ENGLISH SECTION

1. Twinkle Twinkle Little Star	: S.C. Sinha	211
2. The Name and meaning of Women's Empowerment: Another world is possible	: Dr. Deba Prosad Barooah	216
3. Entrepreneurship: An Effective Tools for solving the unemployment problem in Assam:	Dr. D. D. Mali	229
4. Rural Architecture	: Radha Sinha	239
5. Quality Improvement: Excellence in Higher Education and NAAC	: Uttam Kumar Poddar	243
6. Women Entrepreneurship in North East India: An emerging Scenario: A few cases of created successful Entrepreneurs in Chapar Area of Dhubri District	: Reena Chakraborty	248
7. Present crisis in Higher Education	: Dewan Joynal Abedin	257
8. Joy Committee Report	: Umasankar Deb Nath	270
9. Creation of Natural numbers	: Gautom Ch. Roy	276
10. Important of Free Economy on the Rural Economy of Assam	: Azirul Islam Mandal	280
11. The usage of English in different Indian Local Language with Special reference to Chapar area	: Dr. D. Singh	284
12. Kanya Bhawan: The Girls Common Room of Ratnapith College	: Pritichand	298
13. Apurba Sinha Granthagar-A well planned library	: Rupnath Roy	300
14. Activities of Ratnapith College-Rover Unit	: Sudhir Roy	302
15. NSS in Ratnapith College	: Sheikh Hedayetullah	306

গৰিণিষ্ট

- ১। অভ্যর্থনা সমিতি, বড়পীঠ কলেজ কপালী জয়ন্তী
- ২। ১৯৭৯ চনত চৰকাৰী স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বড়পীঠ কলেজৰ প্ৰথম গভাৰ্নিং বডি
- ৩। ১৯৭৮ চনৰ পৰা ২০০৫ চনলৈকে বড়পীঠ কলেজৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ তালিকা
- ৪। বড়পীঠ কলেজৰ প্ৰথম ভৰ্তি হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তালিকা
- ৫। প্ৰথম বিএ পাছ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম
- ৬। কলেজ বুলেটিন
  - (ক) চাপৰ বহলপুৰ কলেজ বুলেটিন
  - (খ) বড়পীঠ কলেজ বুলেটিন
- ৭। অপূৰ্ব সিংহ ষ্টাণ্ট গ্ৰন্থাগাৰ
- ৮। সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস
- ৯। নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস
- ১০। **Fourteen Years of Ratnapith College**
- ১১। বড়পীঠ কলেজৰ মীন সৰোবৰ অভ্যুত্থান সম্পৰ্কে প্ৰতিবেদন
  - (ক) তৰণীকান্ত ৰায় —উপাধ্যক্ষ
  - (খ) ডালিম কুমাৰ মেধি —সম্পাদক
- ১২। বড়পীঠ কলেজৰ বৃক্ষৰোপণ বিবৃতি আৰু অন্যান্য
- ১৩। বড়পীঠ কলেজৰ এন এছ এছ - নেচনেল কেম্পৰ আদৰ্শ ভাষণ
  - (ক) তৰণী কান্ত ৰায় —অধ্যক্ষ
  - (খ) শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ —সভাপতি, গভাৰ্নিং বডি
- ১৪। বড়পীঠ কলেজৰ ইউ জি চিলৈ আবেদন
- ১৫। **Alumni Report**
- ১৬। **NAAC** ৰ ৰিপোৰ্ট
- ১৭। ফটো আৰু অন্যান্য

অসমীয়া বিভাগ

বত্ৰপীঠ কলেজৰ ‘অঙ্কুৰণ’-এটি আলোচ্য

ডবলীকান্ত ৰায়

প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ, বত্ৰপীঠ কলেজ

১৯৭৮ চনত বিভিন্ন ঘাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজত বত্ৰপীঠ কলেজ স্থাপিত হয়। স্থাপনৰ সময়ত কলেজৰ নাম আছিল চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ। সংক্ষেপে চি বি কলেজ। ১৯৬৭ চনতেই চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ স্থাপনৰ প্ৰস্তুতি চলিছিল যদিও বিশেষ কিছুমান অসুবিধাৰ বাবে অলপ দিনৰ পিছতেই কলেজৰ কাম একেবাৰে শুদ্ধ হৈছিল।

১৯৭৭ চনত মই আৰু প্ৰয়াত অৰুণ দাস দেৱে চাপৰত পুনৰ কলেজ স্থাপনৰ বাবে যোগাযোগ কৰোঁ, কিন্তু গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা জানিব পাৰিলোঁ যে এই বছৰ কলেজ আৰম্ভ কৰা সময় পাৰ হৈ গৈছে। সেয়ে ১৯৭৮ চনত প্ৰয়াত পৃথিৱী কান্তি সিংহ, মনিক জ্জামান, জুবান আলি, মই আৰু আন বহুতে আগবাঢ়ি অহাত ১৯৭৮ চনত এখন ৰাজহুৱা সভা আহ্বান কৰি এই অঞ্চলৰ এখন কলেজ স্থাপনৰ বাবে এখন কমিটি গঠন কৰোঁ। সভাপতি ডালিম মেধী, সম্পাদক মনিকজ্জামান, সহ সম্পাদক শ্যামল তালুকদাৰ নিৰ্বাচিত হয়।

সেই সভাত কলেজৰ বাবে ৰাইজে মুক্ত হস্তে দান-বৰঙণি আগবঢ়াব বুলি আশ্বাস দিয়ে আৰু এই অঞ্চলৰ কেইগৰাকীমান ব্যক্তি আৰু চাপৰ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলৰ কেইগৰাকী বিষয় শিক্ষকে অবৈতনিকভাৱে শিক্ষাদান কৰিবলৈ আগবাঢ়ি অহাত কলেজ পতাৰ কামত কিছু আশাৰ বেঙণি দেখা দিয়ে। বিশেষকৈ চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধী দেৱে কমিটিৰ অনুৰোধ ক্ৰমে চাপৰ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলৰ এটি কোঠালীত কলেজ আৰম্ভণিত পাঠদান কৰিবলৈ অনুমতি দিয়াত ১৯৭৮ চনত ১ চেপ্তেম্বৰ তাৰিখে তেতিয়াৰ অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ উপায়ুক্ত শ্ৰীযোগানন্দ চাংকাকতি দেৱে এক আৰম্ভণিগ্ৰন্থ অনুষ্ঠানৰ যোগেদি চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় ভৱনত চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়।

কলেজ আৰম্ভণিত মুঠ ৩৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে দুবছৰীয়া ডিগ্ৰী ক্লাচত ভৰ্তি হয় আৰু তলত উল্লেখ কৰা ব্যক্তি সকলে অবৈতনিক ভাবে অধ্যাপকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰাত কেৱল পাঁচটা বিষয়ত পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়—

- ১। শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়, এম এ (অসমীয়া বিভাগ) অধ্যক্ষ
- ২। শ্ৰীমিনতিকংস বণিক, এম এ (বুৰঞ্জী) অধ্যাপিকা
- ৩। শ্ৰীশিখা শূৰ, এম এ (ৰাজনীতি বিজ্ঞান), অধ্যাপিকা
- ৪। শ্ৰীঅৰুণ দাস, এম এ (অর্থনীতি বিজ্ঞান), বিষয় শিক্ষক
- ৫। শ্ৰীলক্ষীকান্ত ঘোষ, এম এ (ইংৰাজী), বিষয় শিক্ষক

শ্ৰীঅৰুণ দাস আৰু শ্ৰীলক্ষীকান্ত ঘোষ দুয়ো চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলৰ বিষয় শিক্ষক আছিল। প্ৰথমতে জুবান আলিক কমিটিয়ে অধ্যক্ষ হিচাপে মনোনীত কৰিছিল। কিন্তু তেখেতে কলেজ আৰম্ভ হোৱাৰ আগতেই গোৱালপাৰা কলেজত নিযুক্তি পাই অধ্যাপকৰ পদত যোগদান কৰে। অৱশ্যে কলেজ আৰম্ভণিত তেখেতৰ অৱদান যথেষ্ট।

কলেজৰ আৰম্ভণি যিমান মধুৰ আৰু আনন্দ দায়ক কলেজখন আগবঢ়াই নিয়াৰ দায়িত্ব আৰু কাৰ্য ক্ৰমণীক ইমানেই গধুৰ আৰু তিক্ততাপূৰ্ণতাক কেৱল দায়িত্বত থকাজনেহে অনুভৱ কৰিব পাৰে। কাৰণ এটাৰ পিছত এটা সমস্যাই দেখা দিয়ে। সমস্যাবোৰ হ'ল—

১। শিক্ষক ২। পৰিচালনা কমিটি ৩। পাঠদান গৃহ ৪। বিভাগীয় অনুমতি ৫। পুঁজি আৰু পুঁজি সংগ্ৰহ ৬। আচৰাবাদি।

শিক্ষকঃ কলেজৰ বৰ্তমানে এজন শিক্ষক নিযুক্তি দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত বাচনি কৰাই টান। কাৰণ বাচনিৰ ক্ষেত্ৰত আৰু নিযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত অলপ ইফাল-সিফাল হ'লেই কাৰ্টৰ আশ্ৰয় লয়। নিযুক্তিৰ বাবে অসংখ্য প্ৰাৰ্থীয়ে অনুনয়-বিনয় কৰি কলেজ কৰ্তৃপক্ষক হাৰাশান্তি কৰে। কিন্তু সেই সময়ত কলেজৰ বাবে এজন শিক্ষক পোৱাটো বৰ কষ্টকৰ আছিল। শিক্ষক এজন বিচাৰি হাবাথুৰি খাব লগা হৈছিল।

ফলত কলেজ আৰম্ভ হোৱাৰ পিছতেই সমস্যা হ'ল শিক্ষকৰ। কলেজ আৰম্ভ হোৱাৰ দুমাহ পিছতেই অর্থনীতি বিভাগৰ অধ্যাপক অৰুণ দাসে পদত্যাগ কৰে। কাৰণ অধ্যাপকসকলৰ মাননী নাই। কলেজ পৰিচালনা কমিটিয়ে উপায় নেপাই এমাহ পিছতেই অধ্যাপক সকলক মাহে এশ টকাকৈ মাননী দিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰিলে। তথাপি দাস ডাঙৰীয়াই মান্তি নোহোৱাত আমি বিমোৰত পৰিলোঁ। অৰুণ দাসক আমি বুজালোঁ। সভাপতি ভদ্ৰেশ্বৰ দাস ডাঙৰীয়াও বুজালে। কিন্তু অৰুণ দাসৰ কথা হ'ল—এই মাননী এশ টকা ধাৰ্য কৰি অধ্যাপক সকলক অপমান কৰিছে। গতিকে অৰুণ দাসে কলেজত পাঠদান নকৰে।

অৰুণ দাস পদত্যাগ কৰাত শিক্ষকৰ সমস্যা হ'ল। তেতিয়া অর্থনীতি বিভাগত এম এ পাছ কৰা ব্যক্তি চাপৰৰ ওচৰে পাজৰে কতো নাই। বহুত ঠাইত বিচাৰি অৱশেষত বঙ্গাইগাঁও নিবাসী অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি প্ৰয়াত সীতানাথ ব্ৰহ্মচৌধুৰীৰ

পুত্ৰ সৰজেন্দ্ৰ ব্ৰহ্মচৌধুৰীক পালোঁ। তেখেত এম এ (অর্থনীতি বিভাগ) পৰীক্ষা দিআহিছে। তেখেতে আমাৰ অনুৰোধ বক্ষা কৰি বঙ্গপীঠ কলেজত (চি বি কলেজ) অধ্যাপক হিচাপে যোগদান কৰিলে। কিন্তু কিছুদিন পিছত তেখেতে ভাৰত চৰকাৰৰ উচ্চ পদ লাভ কৰি কলেজ এৰি গুচি যায়। অৱশ্যে অসম আন্দোলনৰ বাবে মাজতে ভালেদিন স্কুল কলেজত পাঠদান কাৰ্যও স্থগিত আছিল। অৱশেষত ১৯৮১ চনত এম এ পাছ কৰাৰ আগতেই প্ৰভাস দাসক (বৰ্তমান অধ্যক্ষ) অর্থনীতি বিভাগৰ অধ্যাপক হিচাপে কলেজত নিয়োগ কৰা হয়।

একেদৰে বঙ্গপীঠ কলেজৰ ইংৰাজী বিভাগত পাঠদান কৰিবলৈ অধ্যাপক শ্ৰীলক্ষী ঘোষে অমাপ্তি হোৱাত আন এটি সমস্যাই দেখা দিয়ে। কাৰণ লক্ষী ঘোষ চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ বিষয় শিক্ষক আছিল। আমি উপায় নেপাই চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ তেতিয়াৰ উপাধ্যক্ষ প্ৰয়াত প্ৰফুল্ল দাস ছাৰক (E.T. Pass) অনুৰোধ কৰাত তেখেতে কিছুদিন ইংৰাজী বিষয়ত পাঠদান কৰে। ইয়াৰ পিছত বিলাসীপাৰা কলেজৰ ইংৰাজী বিভাগৰ অধ্যাপক ভট্টদেৱে আৰু বিজনী কলেজৰ অধ্যাপক স্বদেশ সাহাই কিছুদিন (পাৰ্ট টাইম) হিচাপে পাঠদান কৰি আমাক বৰ উপকৃত কৰিছিল। আমি তেওঁলোকৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ। ইয়াৰ পিছত কুদ্দুচ আলিয়ে কিছুদিন পাঠদান কৰিছিল। তেওঁ-হাওৰাঘাট কলেজলৈ গুচি যায়। পিছত ৰেখা ৰাণী ৰায়ক (এম এ পাছ কৰাৰ আগতে) ইংৰাজী বিভাগত অধ্যাপক হিচাপে নিয়োগ কৰা হৈছিল। তেখেতে এম এ পাছ কৰিয়েই কলেজ এৰি আন ঠাইলৈ গুচি যায়। অৱশেষত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যয়নৰত ছাত্ৰ ধীৰেন সিং দেৱক অনুৰোধ কৰাত তেওঁ ১৯৮২ চনত বঙ্গপীঠ কলেজত অধ্যাপক হিচাপে যোগদান কৰে। কলেজত থাকিয়েই মিঃ সিং এম এ পাছ কৰে আৰু অৱশেষত ডক্টৰেট ডিগ্ৰী লাভ কৰে। ১৯৮৪ চনৰ ৩১ জুলাই তাৰিখে হৰকান্ত গগৈ অধ্যক্ষহিচাপে যোগদান কৰে। ১৯৮৬ চনত বঙ্গপীঠ কলেজ চৰকাৰৰ ঘাটী মঞ্জুৰী লাভ কৰাৰ পিছতহে বাকী শিক্ষকসকলে যোগদান কৰে।

বঙ্গপীঠ কলেজৰ পাঠদান গৃহৰ সমস্যা: কলেজ আৰম্ভ হয় চাপৰ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলৰ এটি কোঠালিত। কিন্তু সেই কোঠালিটো স্কুলৰ কামত প্ৰয়োজন হোৱাত দুমাহ পিছতেই আমি স্থান পৰিৱৰ্তন কৰি চাপৰ প্ৰগতি সংঘ ভৱনত কলেজৰ পাঠদান কেন্দ্ৰ স্থানান্তৰ কৰা হয়। কিন্তু কিছুমান বিশেষ অসুবিধাৰ বাবে কলেজৰ পাঠদানৰ স্থান তাৰ পৰা পৰিৱৰ্তন কৰি চাপৰ মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনলৈ নিয়া হয়। ইয়াত কিছুদিন থকাৰ পিছত চাপৰ কৰেল পঞ্চায়ত ভৱন (বৰ্তমান চাপৰ নগৰ সমিতিৰ কাৰ্যালয়) কলেজৰ পাঠদান কৰিবলৈ লোৱা হয়। এনেকৈ ১৯৭৮ চনৰ পৰা ডলাৰ-বগৰীৰ দৰে ঘূৰি ঘূৰি ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিখে বৰ্তমান অৱস্থিত বহলপুৰ নাথপৰাৰ কলেজৰ নিজা জমিত এটি 'লিণ্টুসেডত' কলেজৰ পাঠদান কেন্দ্ৰ স্থানান্তৰিত কৰা হয়।

এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে ১৯৭৮ চনত তেতিয়াৰ অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ উপায়ুক্ত মাননীয় যোগানন্দ চাংকাকতি দেৱে ৰত্নপীঠ কলেজৰ শুভ উদ্বোধন কৰি কলেজৰ নামত বহলপুৰ নাথপৰাত (চাপৰ চাৰ্কোলৰ অন্তৰ্গত) প্ৰায় ৬৩ বিঘা ১ কঠা পোন্ধৰ লেচা জমি আৱণ্টন দিয়ে। আমি তেখেতৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ।

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি : কলেজ এখন পাতি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি লাভ কৰাও এক সমস্যা। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি লাভ কৰিবলৈ বহুতো স্বৰ্ত পূৰণ কৰিব লাগে। তাৰ ভিতৰত বিশেষকৈ শিক্ষক, ছাত্ৰ, গৃহ (শ্ৰেণী কোঠালী), লাইব্ৰেৰী আৰু ফণ্ড। আমাৰ বিশেষ সমস্যা হ'ল টকাৰ। পঞ্চাচ হেজাৰ টকাৰ এটি স্থায়ী পুঁজি আৰু বিশ হেজাৰ টকাৰ পৰিচালনা পুঁজি থাকিব লাগিব। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতিৰ প্ৰয়োজনীয় ধন তেতিয়াৰ সভাপতি প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস দেৱৰ পৰা ৫০,০০০ (পঞ্চাশ হেজাৰ) টকা ধাৰ হিচাপে লৈ কলেজ একাউণ্টত জমা দি বেঙ্কৰ পৰা এখন চাৰ্টিফিকেট লৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়লৈ আবেদন কৰা হৈছিল। কিন্তু আন কিছুমান স্বৰ্ত পূৰণ কৰিব নোৱাৰাৰ বাবে ১৯৭৮ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অনুমতি পোৱা নহ'ল। বহুতে হতাশ হ'ল। কলেজ হোৱাৰ আশা নাই।

পুনৰ এখন সাধাৰণ সভা আহ্বান কৰা হ'ল। নতুন কমিটি গঠন কৰা হ'ল। সভাপতি চাপৰ চাৰ্কোল বিষয়া বিশ্বনাথ বাঢ়ৈ আৰু সম্পাদক হিচাপে শ্ৰীতৰনীকান্ত ৰায়ক নিৰ্বাচন কৰোঁ। কলেজৰ কাম-কাজ খুব মন্ত্ৰৰ গতিত চলিবলৈ ধৰিলে। ৰাইজৰ দান বৰঙণি বিশেষকৈ চাপৰ আৰু বহলপুৰ অঞ্চলৰ হাইস্কুল, এমই, এল পি স্কুলৰ উপৰিও চাপৰ-সৰু ডাঙৰ দোকানৰ পৰা নিয়মীয়াকৈ চাঁদা বৰঙণি আগবঢ়াইছিল। বিশেষ উল্লেখ কৰিব পাৰি যে চাপৰ চিনেমা হ'লৰ পৰা দহ পইচাৰ কুপন দি মাহিলী এটি ধন আহিছিল। তথাপি কলেজৰ আচবাব, গৃহ আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ধন সংগ্ৰহ কৰিব পৰা হোৱা নাছিল।

এদিন প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস মহোদয়ে মোক মাতি এটি পৰামৰ্শ দিলে যে অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱক কলেজত জড়িত কৰিব নোৱাৰিলে চাপৰত কলেজ হোৱাৰ সম্ভাৱনা নাই। প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস ডাঙৰীয়াৰ আদি কৰি ভালেমান লোকে সিংহ দেৱক অনুৰোধ কৰিলে। ফলত ১৯৭৯ চনৰ মে মাহৰ ১৮ তাৰিখে নাথপাৰা কলেজৰ জমিত এখন সাধাৰণ সভা আহ্বান কৰা হয়। সভাত শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱক সভাপতি, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস দেৱক উপসভাপতি আৰু প্ৰয়াত কৈলাশ সৰকাৰ মহোদয়ক সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচন কৰে আৰু কিছু সংখ্যক সদস্য নিৰ্বাচন কৰি এক বলিষ্ঠ কমিটি গঠন কৰে।

মাননীয় শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱে অতি কম দিনৰ ভিতৰত ১ লাখ ৭০ হাজাৰ টকা দান-বৰঙণি সংগ্ৰহ কৰি ১৯৭৯ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়লৈ (তেতিয়াৰ চি বি কলেজ) ৰত্নপীঠ কলেজৰ বিভাগীয় অনুমতিৰ বাবে আবেদন কৰা হয়। ফলত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ

পৰিদৰ্শকে পৰিদৰ্শন কৰি ১৯৭৯ চনত চি বি কলেজলৈ (ৰত্নপীঠ) অনুমতি প্ৰদান কৰে। লগে লগে অসম চৰকাৰৰ শিক্ষা-বিভাগৰ পৰাও কলেজৰ প্ৰথম গভৰ্নিং বডীখনৰ অনুমোদন লাভ কৰে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ (চি বি কলেজ) প্ৰথম গভৰ্নিং বডীৰ সদস্য সকল :

সভাপতি : শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ, প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী, অসম

সম্পাদক : স্বৰ্গীয় কৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰ, চাপৰ

সদস্য : শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়, শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধি, মজিবৰ ৰহমান, ভদ্ৰেশ্বৰ দাস, আহমদ হুছেইন, তাৰিণীচৰণ ৰায়, অতুল ৰায়, কালিন্দ্ৰনাথ নাথ, মানিক বিস্মিত।

সেই বছৰতে কলেজলৈ চৰকাৰৰ ১০০০ টকাকৈ এড-হক গ্ৰেণ্ট মঞ্জুৰ কৰে। পিছৰ বছৰত এই মঞ্জুৰী ২০০০ টকালৈ বৃদ্ধি কৰে।

কলেজৰ নামকৰণ : আৰম্ভণিতে কলেজৰ নাম ৰাখে চাপৰ বহলপুৰ কলেজ। নামটো বহুতৰে কাৰণে মনপুত নাছিল। বহুদিন আগতে কলেজৰ নামকৰণ লৈ কিছু বাক-বিতণ্ডা হৈছিল। ফলত কলেজৰ আন কিবা নাম দিব পৰা যায় নেকি চিন্তা-চৰ্চাও হৈছিল। ফলত ১৮-৫-৭৯ তাৰিখে কলেজৰ ৰাজহুৱা সভা চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ নামকৰণ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰি এটি প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে।

‘চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ ক্ৰিয়াক্ষেত্ৰ অধিক বিস্তাৰ আৰু ৰাইজৰ অধিকতৰ সহযোগ কামনা কৰি প্ৰাচীন কালৰ ঐতিহ্য, ঐশ্বৰ্য্য, সমৃদ্ধি, কলা-সংস্কৃতি খ্যাতি সম্পন্ন ‘ৰত্নপীঠ’ নামে জনাজাত প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্যৰ পশ্চিম খণ্ডৰ গৌৰৱ সূঁৰিৰ বৰ্তমান প্ৰস্তাৱিত চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ নাম পৰিৱৰ্তন কৰি ‘ৰত্নপীঠ কলেজ’ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হ’ল।’

(কলেজ বুলেটিনত প্ৰকাশ কৰা হৈছে)

কলেজৰ বাবে ডেঙ্গু বেঞ্চ আৰু অন্যান্য আচৰাৰ :

বৰ্তমানে ৰত্নপীঠ কলেজত ডানলোপৰ চেয়াৰ, গড্ৰেজৰ আলমীৰা আৰু অন্যান্য আচৰাৰ ভৰ্তি হৈ আছে। কিন্তু কলেজ আৰম্ভণিত আমি এখন কাঠৰ চেয়াৰৰ বাবেও লোকৰ ওচৰত হাত পাতিব লগা হৈছিল। প্ৰথম কিছুদিন চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ কিছু সংখ্যক ডেঙ্গু-বেঞ্চ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ দিছিল। পিছত ইয়াৰ অভাৱ হোৱাত প্ৰয়াত কৈলাশ সৰকাৰ (কলেজ সম্পাদক) দেৱে নিজৰ ঘৰৰ পৰাই চেয়াৰ দুখন, টেবুল এখন আলমীৰা আৰু বেল বজাবলৈ এটি ঘণ্টা কলেজলৈ দিছিল।

ক্ৰমে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বাঢ়ি আহিবলৈ ধৰাত কিছুমানৰ পৰামৰ্শমতে মই, সমিত ৰায় আৰু অৰবিন্দু ৰায়ে সুদূৰ নায়কগাঁওত (পাহাৰৰ মাজত) কাজিঘোলাত চাইকেলেৰে গৈ কম দামত ডেঙ্গু-বেঞ্চ সজাবলৈ দিয়া হৈছিল। কাৰণ তাত কাঠ (তক্তা) কম দামত পোৱা গৈছিল আৰু বহলপুৰৰ কাঠমিস্ত্ৰীয়ে অতি সুলভ মূল্যত কলেজৰ ডেঙ্গু-বেঞ্চ তৈয়াৰ

কৰি দিয়ে। এই কামৰ বাবে আমি কেইবাদিনো দিনটো চাইকেল মাৰি কষ্ট কৰি কাক্ৰিমোলাত অহা-যোৱা কৰিব লগা হৈছিল। সেয়ে বহলপুৰ ৰায়ঝৰা হাইস্কুলৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ শ্ৰীসমীত ৰায় আৰু শিক্ষক অৰবিন্দু ৰায়ৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ।

কলেজৰ বাবে পুঁজি সংগ্ৰহ : কলেজ আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে ধনৰ প্ৰয়োজন হ'ল। কলেজ এখনত বিভিন্ন খৰচ। তদুপৰি বিভাগীয় অনুমতিৰ বাবে বহুত টকাৰ প্ৰয়োজন। সেয়ে কলেজৰ বাবে পুঁজি সংগ্ৰহ অভিযান আৰম্ভ হ'ল। কিন্তু পুঁজিৰ বাবে দান-বৰঙনি সংগ্ৰহ কৰাটো অতি টান কাম। কলেজৰ বাবে দহ পইচাৰ পৰা এশ টকালৈকে কুপনেৰে বৰঙনি সংগ্ৰহ আৰম্ভ হ'ল। চাপৰ চিনেমা হ'লৰ দৰ্শকৰ পৰাও দহ পইচাকৈ টিকেটে প্ৰতি লোৱাৰ ব্যৱস্থা হ'ল। চিনেমা হ'লৰ মালিক ভদ্ৰেশ্বৰ দাস ডাঙৰীয়াই দহ পইচাৰ কুপনৰ দ্বাৰা কলেজলৈ প্ৰতিমাহে প্ৰায় তিনিশৰ পৰা তিনিশ পঞ্চাশ টকা সংগ্ৰহ কৰি কলেজ পুঁজিলৈ জমা দিছিল। ইয়াৰ উপৰিও বিভিন্ন সৰু সৰু দোকানৰ পৰা এটকাৰ পৰা পাঁচ টকালৈ মাহিলী বৰঙনি আদায় কৰা হৈছিল। এনেকি হাইস্কুল, এম ই স্কুল আৰু এল পি শিক্ষক সকলৰ পৰাও মাহিলী চাঁদা আদায় হৈছিল। এই পইচাৰে শিক্ষকৰ মাননী আৰু কলেজৰ খৰচ চলিছিল। কিন্তু বিদেশী বহিষ্কাৰ আন্দোলন তীব্ৰতৰ হোৱাত কলেজৰ ক্লাচ বন্ধ হ'ল আৰু এই চাঁদা-বৰঙনি দিয়াও বন্ধ হ'ল। কলেজ একেবাৰে বন্ধ হোৱাৰ দৰে হ'ল।

পিছত মাননীয় শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱে কলেজ পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হোৱাত তেখেতে কলেজৰ পুঁজি সংগ্ৰহৰ নতুন কিছু কাৰ্যপন্থা হাতত লয় আৰু ৰাইজেও এই আঁচনিত সহযোগ আগবঢ়ায়। কলেজত যিসকলে এক হাজাৰ বা ততোধিক ধন বৰঙনি হিচাপে আগ বঢ়াব তেওঁলোকক প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক আৰু পাঁচ শ বা ততোধিক ধন বৰঙনি হিচাপে আগবঢ়াব তেওঁলোক প্ৰতিষ্ঠাপক দাঁতা হিচাপে গণ্য হ'ব। ফলত বহুতো সদাশয় ব্যক্তিয়ে প্ৰতিষ্ঠাপক পৃষ্ঠপোষক আৰু প্ৰতিষ্ঠাপক দাঁতা হিচাপে দান আগবঢ়ালে। অতি কম দিনৰ ভিতৰত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিবৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় একলাখ সত্তৰ হাজাৰ টকা সংগ্ৰহ হয়। (পৃষ্ঠপোষক আৰু দাতাসকলৰ তালিকা পিছত ছপা কৰা হৈছে।)

কিন্তু কলেজৰ বাবে এই দান বৰঙনি আদায় কৰাটো বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত ইমান সহজ নাছিল। প্ৰতিশ্ৰুত ধন বহুতে কিস্তি হিচাপে আদায় দিছিল। ফলত কিছু ব্যক্তিৰ ওচৰত অসংখ্যবাৰ যাব লগা হৈছিল, বহুতৰ ওচৰত বিভিন্ন কৈফিয়ৎ দিব লগা হৈছিল। বহুতে টেঙা, তিতা কথাও শুনাইছিল। আমি কলেজৰ বাবে এই সকলো কথা নীৰৱে সহ্য কৰিব লগা হৈছিল। কলেজখনৰ বাবে আমি বিভিন্ন জনক অনুন্নয় বিনয় কৰিব লগা হৈছিল। কেতিয়াবা কলেজ কমিটীত পুঁজি সংগ্ৰহৰ অগ্ৰগতিলৈ চাই আমাক কিছুমানে ভৰ্ত্সনাও কৰিছিল।

আজি কলেজখন পূৰ্ণাঙ্গ ৰূপ পাইছে। আমি সকলো দাতাৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ। মই এতিয়াও (অৱসৰ লোৱাৰ পিছতো) সেইসকল দাতাক বাটত লগ পালে মোৰ আন্তৰিক অভিবাদন জনাওঁ। তেওঁলোকৰ ওচৰত মোৰ মূৰ নত হৈ পৰে। অৱশ্যে দুই চাৰিজনৈ মোক প্ৰশংসাও কৰে-তেওঁলোকৰ দান-বৰঙণিৰ সং ব্যৱহাৰ হোৱাৰ বাবে। কলেজখনৰ উন্নতি দেখি তেওঁলোকেও 'আমাৰ কলেজ' বুলি গৰ্ব কৰে।

কলেজৰ পৰীক্ষা আৰু কৃতিত্ব : ১৯৮০ চনত বহুত ঘাত প্ৰতিঘাতৰ মূৰত আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল বি এ চূড়ান্ত পৰীক্ষাৰ বাবে সাজু হ'ল। পৰীক্ষা দিব লাগিব বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ জৰিয়তে। কাৰণ ১৯৭৮ চনত কলেজে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি নোপোৱাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ জৰিয়তে ৰেজিষ্ট্ৰেশ্বন আৰু পৰীক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীসুভাষ চক্ৰৱৰ্তী মহোদয়ে এই বিষয়ে আমাক যথেষ্ট সহায় কৰিছিল। তেওঁৰ ওচৰত আমি চিৰ কৃতজ্ঞ। কিন্তু অসম আন্দোলনৰ বাবে ১৯৮০ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কোনো পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত নহ'ল। আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও পৰীক্ষা দিব নোৱাৰিলে। আমাৰ বৰ বেয়া লাগিল। উপায় নাই। পিছৰ বছৰত পৰীক্ষা হ'ব নে নাই দ্বিধাগ্ৰস্থ হৈ ১৯৮১ চনত পৰীক্ষাত অৱস্ৰীৰ্ণ হ'ল ১৪জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে। পাছ কৰিলে পাঁচ জনে। আমাৰ আনন্দৰ সীমা নাই। প্ৰথম বছৰ বি এ পাছ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল হ'ল—

- ১। বৰকতুল্লাহ খান (এতিয়া এম. এ, পি. এইচ. ডি আৰু বহুপীঠ কলেজৰ অধ্যাপক)
- ২। জীয়াৰ উদ্দিন আহমেদ (বি. এ, বি. এড, প্ৰধান শিক্ষক, চোলমাৰা হাইস্কুল)
- ৩। সমীৰ দে (বি. এ, একাউন্টেন্ট ইলেকট্ৰিচিটি)
- ৪। টফিৰ আলী (বি. এ, একাউন্টেন্ট, ষ্টেটবেংক অৱ ইণ্ডিয়া)
- ৫। ছালেমা খাতুন (বি.এ, চি ডি পি অফিছাৰ, চাপৰ)

প্ৰতিষ্ঠাপক শিক্ষক কৰ্মচাৰীৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যা : ১৯৭৮ চনত কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ দিনৰ পৰা কলেজ কাৰ্যালয়ৰ সকলো কাম আনচাৰ আলীয়ে চলাই আহিছে আৰু অভিবক্ষী হিচাপে বিসেশ্বৰ দাসে কাম কৰিছিল। ১৯৮৪ চনত বহলপুৰ নাথপৰাত কলেজৰ নিজা জমিতকলেজ স্থানান্তৰিত হোৱাত শ্ৰীসতীশ নাথ, শ্ৰীযোগেন নাথ আৰু হৰকুমাৰ ৰায়ে অভিবক্ষী হিচাপে যোগদান কৰে আৰু কলেজৰ কাম কাজ বাঢ়ি যোৱাত শ্ৰীফনি ৰায়ক কলেজৰ এল ডি এচিচটেন্ট হিচাপে নিয়োগ কৰে। উক্ত অভিবক্ষী কেইজনে কলেজৰ চৌহদত গছ-গছনি ৰোৱা, যত্ন কৰা আৰু যাৱতীয় কামত নিষ্ঠাৰে তদাৰক কৰাৰ ফলত কলেজৰ গছ-গছনি আৰু প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যই লোকক আকৃষ্ট কৰিব পৰা হৈছে। তেওঁলোক সঁচাকৈয়ে প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ।

১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৮৬ চনলৈকে কলেজৰ শিক্ষক আৰু কৰ্মচাৰী সকলে অতি সামান্য মাননী লৈ শ্ৰমদান কৰিছিল। সেই সময়ত অধ্যক্ষ হিচাপে শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ে

২৫০ টকা, অধ্যাপকসকল যথাক্রমে শ্রীমিনতিকংস বণিক, শ্রীশিখা শূৰ, শ্রীপ্রভাস দাস আৰু শ্রীধীৰেন সিং দেৱে ২০০ টকাকৈ, অফিছ এচিচটেন্ট আনচাৰ আলি আৰু ফনি ৰায়ে ১৫০ টকাকৈ আৰু অভিৰক্ষী শ্রীবিশেষ্বৰ দাস, সতীশ নাথ, যোগেন নাথ আৰু হৰকুমাৰ ৰায়ে মাত্ৰ ১০০ টকাকৈ মাহে মাননী পাইছিল। এনেকি এই মাননীখিনিও কেতিয়াবা ২/৩ মাহ পিছতহে পাইছিল। এনেকি পিছত কিছুদিন কলেজ অভিৰক্ষী তিনিজনৰ মাহিলী মাননীখিনি কলেজ গভৰ্নিং বডীৰ সভাপতি মাননীয় শ্রীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱে ব্যক্তিগত ভাবেই যোগান ধৰিছিল। যি সময়ত লগৰ অন্যান্য কলেজৰ প্ৰবক্তা, চৰকাৰী কৰ্মচাৰী সকলে যিদৰে লাহ-বিলাহত ঘৰ-বাৰী-গাড়ী আদি লৈ আনন্দ কৰিছিল সেই সময়ত ৰত্নপীঠ কলেজৰ এই সকল শিক্ষক, কৰ্মচাৰীয়ে মনৰ সকলো আশা, আকাঙ্ক্ষা আৰু দুখ পৰিহাৰ কৰি মুখত শুকান হাঁহিৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক জীৱনত প্ৰতিষ্ঠিত হ'বৰ বাবে উপদেশ আৰু শিক্ষাদান কৰিছিল। তেখেতসকলে জীৱনৰ ডেকা কালৰ এক মহামূল্যবান সময় এনেদৰেই পাৰ কৰিছিল।

অৱশ্যে দুই এজন ইয়াৰ ব্যতিক্ৰমো আছিল। অৰ্থনীতি বিভাগৰ অধ্যাপক (বৰ্তমান অধ্যক্ষ) ড° প্ৰভাস দাসে বইটামাৰী চৰকাৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত যোগদান কৰি কলেজত পাট টাইম হিচাপে কাম কৰিছিল। একেদৰে অধ্যাপক ড° ধীৰেন সিং কিছুদিনৰ বাবে শিলচৰ (লক্ষীপুৰ) চৰকাৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত যোগদান কৰিছিল। ১৯৮৬ চনত কলেজ চৰকাৰী ঘাটি-মঞ্জুৰী লাভ কৰাৰ সময়ত পুনৰ কলেজলৈ ঘূৰি আহি যোগদান কৰে। এনেকি তেওঁলোক দুয়ো ১৯৮৬ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ পিছৰ কেইবামাহৰ দৰমহা (উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত লোৱা চৰকাৰী দৰমহাৰ ধন) চৰকাৰক ঘূৰাই দিব লগা হয়।

অৱশ্যে ৰত্নপীঠ কলেজৰ তেতিয়াৰ শিক্ষক সকলৰ মনত অদম্য উৎসাহ, পৰস্পৰ ভাতৃত্ববোধ আৰু সহযোগিতা আছিল। শ্ৰেণীত পাঠদান কৰাৰ উপৰিও কলেজ ছুটিৰ পিছতো শিক্ষক সকলে কিতাপ-বাতৰি কাকত পঢ়ি, কেৰম খেলি আৰু সামাজিক কামত আত্ম নিয়োগ কৰি দিন কটাইছিল। তেতিয়াৰ শিক্ষকসকলৰ ব্যুৎপত্তি আৰু নিষ্ঠাৰ বাবেই কলেজখনত আৰম্ভণিত ৩৪ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা বাঢ়ি গৈ ঘৰ নথকা এই কলেজখনত ৩০০ তকৈ অধিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ভৰ্তি হৈছিল।

শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সম্পৰ্ক : সেই সময়ত শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজতো এটি মধুৰ সম্পৰ্ক আছিল। শিক্ষকৰ সহযোগত অতি কম খৰচত কলেজৰ ছাত্ৰই খেল-ধেমালি, পিকনিক আৰু অন্যান্য উৎসৱ অনুষ্ঠান ইমান জাকজমকেৰে উদযাপন কৰিছিল যে এতিয়া ভাবিলেই আচৰিত যেন লাগে। জীয়াৰুদ্দিন আহমেদ এই কলেজৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ প্ৰথম সাধাৰণ সম্পাদক নিৰ্বাচিত হৈছিল। তেওঁৰ নিষ্ঠা আৰু দক্ষতাৰ বাবে তেতিয়াৰ ৰত্নপীঠ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সমাজত গুৰুত্ব আৰু সন্মান পাইছিল। কলেজত এটি পৰম্পৰাৰ সৃষ্টি হৈছিল। ইয়াৰ ফলতেই পৰৱৰ্তী কালত কলেজত এন এছ এচ, স্কাউট এণ্ড গাইড আৰু এন চি চি আদি গঠন হয়। এনেকি এন এছ এছৰ এবাৰ

ৰাজ্যিক আৰু এবাৰ সৰ্বভাৰতীয় কেম্প এই কলেজত সুখ্যাতিৰে আৰু জাকজমকেৰে অনুষ্ঠিত হৈছিল।

কলেজৰ আঁচনি আৰু পৰিকল্পনা : ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপনৰ এক বিজ্ঞানভিত্তিক পৰিকল্পনা আছিল। এই পৰিকল্পনাৰ গুৰি হ'ল মাননীয় শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ। তেখেতৰ পুত্ৰ যুৱ নেতা প্ৰয়াত অপূৰ্ব সিংহই বিভিন্ন ধৰণে নক্সা আঁকি আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিছিল। কিন্তু বহুত মানুহৰ বিশ্বাসহোৱা নাছিল। দুই এজনে মন্তব্যও কৰিছিল— 'কাগজত, নক্সাত কলেজ আমি বহুত দেখিছোঁ। ক'ত কলেজ হ'ব।' কিন্তু সেইবোৰ এতিয়া বাস্তৱত পৰিণত হৈছে। ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিখে এটি 'লিণ্টু সেড'ত কলেজখন চাপৰ ৰুৱাল পঞ্চায়তৰ গৃহৰ পৰা নাথপাৰা নিজা জমিত আনুষ্ঠানিকভাবে স্থাপন কৰাৰ পিছত কলেজৰ দ্ৰুত পৰিৱৰ্তন হয়।

তেতিয়াৰ পৰিকল্পনাবোৰ এতিয়া বাস্তৱত পৰিণত হৈছে। ৰত্নপীঠ কলেজৰ চৌহদত এতিয়া কোনোবাই প্ৰৱেশ কৰিলেই অনুভৱ কৰিব যেন ইয়াৰ শ্ৰেণী কোঠালিৰ বাহিৰত শিকিব লগা বহু কথা আছে। কলেজ প্ৰৱেশ পথত আছে 'পঞ্চৱটী। বট, আহত, বেল, আমলখী আৰু অশোক গছ। এই পাঁচজোপা মূল্যবান গছেই হ'ল পঞ্চৱটী। ই শান্তিৰ প্ৰতীক। এই শান্তি ধামত এতিয়া অসংখ্য লোকে জিৰণি লয়।

কলেজৰ মূল প্ৰৱেশ পথৰ নাম হ'ল চাৰ আইজাক নিউটন ৰোড। এই ৰোডৰ দুয়োকাষে দুশাৰী দেৱদাক গছে শোভা বৰ্দ্ধন কৰি অভাগতক আদৰণি জনাই আছে। পথৰ আৰম্ভণিতে আছে এখন তোৰণ-নাম লীলাবতী তোৰণ আৰু কলেজৰ চৌহদত প্ৰৱেশ কৰোঁতে যিখন তোৰণ পোৱা যায় তাৰ নাম বৃন্দাবতী তোৰণ। সোমাই পোৱা ঠাই ডোখৰ হ'ল আৰ্যভট্ট চাৰ্কাচ, মাজত দিকনিৰ্ণয় স্তম্ভ আৰু ইয়াৰ চাৰিওফালে দেৱদাক গছেৰে আগুৰা। কলেজৰ উত্তৰ পশ্চিম দিশত থকা গছেৰে আবৃত ঠাই ডোখৰৰ নাম মেঘাৰণ্য, মিটিং উৎসৱ উদ্‌যাপনৰ বাবে ৰ'দ নপৰাকৈ গছ আৰু পাতেৰে ছায়াবৃত ঠাইডোখৰ মঞ্চ-কানন, গছৰ তলত পঢ়াশুনা কৰিবৰ বাবে বকুলবন। একেদৰে কলেজৰ মীন সৰোবৰ, মিনি ষ্টেডিয়াম আদিয়ে ভৱিষ্যত আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰ স্তম্ভন বিতৰণ কৰি বিজ্ঞানৰ জয়যাত্ৰাকে প্ৰকাশ কৰি আছে। একেদৰে কলেজৰ পতাকাৰ মাজত থকা বিজুলীৰ চিক্‌মিকনিৰ চিহ্ন যে জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ উৎস সেইটো 'আমি বন্তি জ্বলাওঁ, আমি দিক গোহৰাওঁ, নজনাক জানিবলৈ আমি আগুৰাই যাওঁ'— কলেজ সঙ্গীতত সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ পাইছে।

এনে আশা, কল্পনা আৰু উদ্দেশ্যকে সৰোগত কৰি ১৯৭৮ চনত স্থাপন কৰা কলেজখনে ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিখে বহলপুৰ নাথপাৰাৰ কলেজত নিজা জমিত ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপন কৰি দ্ৰুত গতিত উন্নতি লাভ কৰে। অবশ্যে ৰত্নপীঠ কলেজৰ এই প্ৰগতি, সুখ্যাতি আৰু উদগতিৰ গুৰিয়েই হ'ল এজন মহান ব্যক্তিৰ অক্লান্ত চেষ্টা, ত্যাগ আৰু দূৰদৰ্শিতা। তেওঁ হ'ল বৰ্তমান গভৰ্নিং বডীৰ সভাপতি তথা প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ।

নিৰ্মাণমান অৱস্থাত বত্ৰপীঠ কলেজ

সমিৎ ৰায়

সভাপতি, নিৰ্মাণ কমিটি

বত্ৰপীঠ কলেজ স্থাপিত হয় ১৯৭৮ চনত। সেই চনৰে চেপ্তেম্বৰ মাহৰ ১ তাৰিখৰ পৰা পাঠ দান কাৰ্য আনুষ্ঠানিকভাবে আৰম্ভ হয়। চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণী কোঠাত উক্ত পাঠদান কাৰ্যৰ শুভ উদ্বোধন কৰে অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ জিলাধিপতি মাননীয় শ্ৰীযুত যোগানন্দ চাংকাকতী দেৱে। কেইমাহমান অতিবাহিত হোৱাৰ পিছত কিছু কাৰিকৰী অসুবিধাই দেখা দিয়াত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ পৰা ওলাই আহি স্থানীয় ৰাজহুৱা পেন্সাগৃহ প্ৰগতি সংঘ ভৱনত সাময়িকভাবে কলেজৰ পাঠদান চলাব লগা হয়। যিহেতু প্ৰগতি সংঘ ভৱনটো এটা ৰাজহুৱা পেন্সাগৃহ, সদায় কিবা নহয় কিবা এখন সভা-সমিতি আদি অনুষ্ঠিত হৈয়েই থাকে। সেয়ে কলেজ কৰ্তৃপক্ষই পেন্সাগৃহৰ গাতে লাগি থকা চাপৰ কাজিপাৰা গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয় আৰু কংগ্ৰেছ ভৱনত দুয়োটা অনুষ্ঠানৰ অনুমতি সাপেক্ষে কলেজ কাৰ্যালয় আৰু পাঠদানৰ কাৰ্য কৰা হয়। যাৱতীয় সা-সৰঞ্জাম ৰাজহুৱা পেন্সাগৃহৰ পৰা অনতি পলমে স্থানান্তৰ কৰা হয়। কলেজ কৰ্তৃপক্ষই সাময়িক সকাহ পালেও কলেজৰ নিজা ভূখণ্ডত কেনেকৈ কলেজ গৃহ নিৰ্মাণ কৰা যায় তাৰেই চেষ্টাত ব্ৰতী হ'ল। আৰু এই চেষ্টাৰ ফলশ্ৰুতিতেই গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডৰ সম্পাদক শ্ৰীকৈলাস চন্দ্ৰ সৰকাৰদেৱে কলেজৰ নিজা মাটিত ৬০ ফুট দীঘল আৰু ২০ ফুট বহল এটা গৃহৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ কৰে। এই নিৰ্মাণ কাৰ্য চলি থকাৰ সময়তে শ্ৰীসৰকাৰদেৱ গুৰুতৰভাবে দুৰাৰোগ্য ৰোগত আক্ৰান্ত হয় আৰু উন্নত চিকিৎসা বাবে অসমৰ বাহিৰলৈ যাব লগাত পৰে।

কথাতে কয় যে বিধিৰ লেখন নাযায় খণ্ডন এই কথাযাকি আমাৰ কলেজ পৰিচালনা সমিতিৰ সম্পাদক শ্ৰীসৰকাৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য হ'ল। ইমানবোৰ অত্যাধুনিক চিকিৎসা গ্ৰহণ কৰাৰ পিচতো তেওঁক ৰাখিব পৰা নগ'ল। তেওঁ আমাৰ মাজৰ পৰা চিৰদিনৰ বাবে

এক অজান ঠাইলৈ গুচি গ'ল। শ্ৰীসৰকাৰ দেৱ আমাৰ মাজৰ পৰা গুচি গ'ল যদিও তেওঁৰ চাৰিত্ৰিক দিশৰ এপদ বস্তু আমাৰ বাবে এৰি থৈ গ'ল সেয়া হৈছে তেওঁৰ নিষ্ঠা সততা আৰু কৰ্মোদ্দ্যম। তেওঁৰ এৰি থৈ যোৱা বস্তু কহৈপদকেই অন্তিম সমল হিচাপে লৈ আমি কলেজ নিৰ্মাণৰ দিশত আগবাঢ়ি গলোঁ। কিমান সফল হৈছোঁ ৰাইজে ক'ব। এয়া আছিল ১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৮৪ চনৰ মাজ ভাগৰ কথা।

গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডৰ সম্পাদকে সৰকাৰদেৱৰ মৃত্যুৰ পিছত কলেজভূমিত তেওঁ আৰম্ভ কৰা নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ দায়িত্ব পৰিচালনা সমিতিৰ হাত নোহোৱাকৈ যাতে চলি থাকে তাৰ বাবে নিৰ্মাণ কাৰ্য ব্যাহত নোহোৱাকৈ যাতে সমিতিয়ে পৰবৰ্তী কালছোৱাত পৰিচালনা সমিতিৰ নিৰ্দেশত নিৰ্মাণ কাৰ্য আগুৱাই লৈ যায়। নিৰ্মাণ সমিতিৰ প্ৰাৰম্ভিক কালছোৱাত সভাপতি আছিল ডালিম কুমাৰ মেধিদেৱ। ১৯৮৪ চন, মাহটো ঠিক মনত নাই। পৰিচালনা সমিতি সিদ্ধান্ত মৰ্মে সৰকাৰে আধৰুৱা কৰ্ম খিনি সম্পূৰ্ণ কৰা আৰু পাঠদান কাৰ্য নিয়াৰিকৈ চলাই নিবলৈ এখন কৰ্ম আঁচনি প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াই আৰু পৰিচালনা সমিতিৰ প্ৰায় ভাগ সদস্যকে একো একোটা কামৰ দায়িত্ব অৰ্পন কৰে। (তালিকাখন লিখনীৰ শেষৰ ফালে গাঠি দিয়া হ'ল)

আটাই কেইগৰাকী সদস্যই নিজ নিজ দায়িত্ব নিয়াৰিকৈ পালন কৰাত অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে অৰ্পিত কাম সম্পন্ন কৰা হয়। কামৰ আঁচনি অনুযায়ী অগ্ৰাধিকাৰ ভিত্তিত Administrative Building সম্পূৰ্ণ কৰা আৰু এটা একচলীয়া নিৰ্মাণ কৰা। এই দুয়োটা কাম সমাপন কৰা অতীব প্ৰয়োজন হৈছিল এই বাবেই যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে পাঠদান কোঠালি নিৰ্মাণ কৰা। একচলীয়া ঘৰ (lean-to-shed) ইয়াৰ নিৰ্মাণৰ কাহিনীবোৰ মনত পৰিলে Nostalgic হৈ পৰোঁ। (lean-to-shed)ৰ যাবতীয়া সা-সৰঞ্জাম চাপৰ বহলপূৰৰ বিভিন্ন ব্যক্তিৰ পৰা খুজি-মাগি সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। এক চলীয়া তৈয়াৰ কৰা বাবে প্ৰয়োজন হৈছিল মৰা তামোল গছ। আমাৰ বাবে মৰা তামোল গছ সংগ্ৰহ কৰাটো কোনো ধৰণৰ অসুবিধা হোৱা নাছিল কাৰণ সেই সময়ত চাপৰ বহলপূৰ অঞ্চলত তামোল পাণৰ বাৰীসমূহৰ কিবা আঁচনি ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ গছবোৰ মৰিব ধৰিছিল। তামোল পাণ বাৰীৰ গৰাকী সকলৰ বাবে দুখ কৰিব লগা নাছিল। তামোল গছৰ খুটা বাহৰ Post plate আৰু Rafter purlin আৰু কাশিয়াৰ বেৰ দি একচলীয়া সাজি উলিওৱা হৈছিল। ভকতগাঁও, বহলপূৰ, নিদানি আৰু বাৰকীতাৰাৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল বাহ। কাশীয়া সংগ্ৰহ কৰা হয় পুঠিমাৰি আৰু চৰ অঞ্চলৰ পৰা। একচলীয়া তৈয়াৰ হৈ উঠাৰ পিছত পাঠদান কাৰ্য কিছুদিনৰ বাবে কোনো ধৰণৰ ব্যাহত নোহোৱাকৈ চলি থাকিল। (lean-to-shed) ৰ সম্পূৰ্ণ প্ৰশাসনীয় ঘৰৰ কামো প্ৰায় সমাপ্তি হয়। অধ্যক্ষৰ কাৰ্যালয় আৰু কলেজৰ কাৰ্যালয়ৰ বাবে দুটা কোঠা সজাই উলিওৱা হ'ব। (lean-to-shed) তৈয়াৰ কৰি উলিয়াব পৰাত কি যে আনন্দ তৃপ্তি। সেই তৃপ্তি, সেই আনন্দ প্ৰকাশ কৰিব পৰা ভাষা আমি বিচাৰি পোৱা নাছিলো। সেয়া যেন কোনোবা এখন ৰণত জিকি অহাৰ পিছত উদ্গাদনা, এনেহেন ভাব হৈছিল যেন কিবা এটা কোনেও নকৰা কাৰ্য

সমাপন কৰা হৈছে। (lean-to-shed) সজাই পৰাই পাঠদানৰ উপযোগী কৰি তোলাত যি সকল উদ্যমী যুৱকে অহৰহ হাতে কামে লাগি দিছিল সেই সকলৰ নাম লিপিবদ্ধ কৰিলে তেওঁলোক হ'ল শিক্ষক শ্ৰীসুৰল ৰায়, স্কুলৰ কৰ্মচাৰী প্ৰভাস ৰায় আৰু শিক্ষক নৰেশ ৰায়। লগত আছিল কলেজৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ শ্ৰীতৰুনি কান্ত ৰায় আৰু বৌমাৰি নিবাসী শ্ৰীউত্তম ৰায়। এই সকল ব্যক্তিৰ সক্ৰিয় সহযোগত (lean-to-shed) নিৰ্মাণৰ কাম অতি সুকলমে সমাপন কৰা হয়। কাশীয়া খেৰ যোগান ধৰা ব্যক্তি দুই গৰাকীৰ এগৰাকী মেধিদেৱে। আন এগৰাকী মোঃ মজিবৰ ৰহমান, তেওঁ মাননীয় ডালিম কুমাৰ মেধিদেৱ। আন এগৰাকী মোঃ মজিবৰ ৰহমান, তেওঁ এতিয়াও কলেজখনৰ লগত জড়িত।

এইখিনিতে আন এগৰাকী ব্যক্তিৰ নাম উল্লেখ নকৰিলে লেখা অসম্পূৰ্ণ হ'ব। তেওঁ হ'ল তিসিমুদ্দিন আহমেদ। খেৰ যোগান ধৰাত তেওঁ আগভাগ লৈছিল আৰু কলেজ ভূমিত কাশীয়া অনাৰ ব্যৱস্থা সমূহো তেওঁ নিজেই কৰি দিছিল।

ইতিমধ্যে কলেজ Governing Body ৰ সভাপতি শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱে কলেজৰ Ground lay out ৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি গোটেই ভূখণ্ডত আভ্যন্তৰীণ বাটপথ আৰু মুখ্য কলেজভৱন, অভিৰক্ষীৰ বাসগৃহ, Workshop গুদামঘৰ, আদিৰ Layout কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰাত সাময়িকভাবে আকৌ এবাৰ তামোল গছ সংগ্ৰহত জড়িত হ'ব লগা হৈছিল। তামোল গছৰ ৪ ফুট দীঘল খুট কটা হ'ল। জোখ-মাখ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ হোৱাত কলেজ নিৰ্মাণৰ গোটেই আঁচনিখন দৃশ্যমান কৰিবৰ বাবে ৪ ফুটৰ খুটাবোৰ পোতা হ'ল। আচনি মৰ্মে কলেজৰ মূল পাঠদান ভৱনৰ Ground lay out সম্পূৰ্ণ কৰা হয়। দ্বিতীয়তে ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথৰ পৰা কলেজৰ মূল প্ৰৱেশ পথৰ Layout, layout of Panchavati আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰ Little jantar montor, Handique Road, Sarvapalli Radha Krishnan Road, F.A. Ahmed Road, Open air theatre আৰু R.N.Brahma Road এতিয়া এই আচনি কল্পনা হৈ থকা নাই। আচনিবোৰ এতিয়া বাস্তৱ ৰূপত প্ৰস্ফুটিত হৈ উঠিছে। আৰম্ভণী সেই তামোল গছৰ খুটাৰ ঠাইত সুশোভিত গছবোৰ সকলোকে আকৰ্ষণ কৰে। প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ত আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰ মূল কলেজ ভৱনৰ সন্মুখ ভাগ, Open air theatre চাৰিওফালে বাহৰ Hedge আৰু কলিকতাৰ পৰা অনা আধুনিক Hedge ৰ গুটি ৰোপণ কৰা হৈছিল। সেইবোৰক আপদাল কৰিবৰ বাবে কলেজ কৰ্তৃপক্ষ যথেষ্ট কষ্টৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হৈছিল। Hedge ৰ শাৰি বোৰক সাৰ পানী দিব লগাত পৰিছিল। আৰু এই কাম দৈনিক ৰাতিৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত আছিল। বোধকৰো যতনৰ অভাৱত এইবোৰ Hedge এতিয়া নোহোৱা হৈছে। ইয়াৰ সলনি ইটা আৰু চিমেণ্টৰ দেৱাল বৰ্তমান।

কলেজৰ মূল প্ৰৱেশ পথৰ নিৰ্মাণ, আৰু দুয়োটা মূৰতে Humepipe বহুৱাই Culvert তৈয়াৰ। ৰাষ্ট্ৰীয় পথৰ এফালে ৩ জোপা আৰু আনফালে দুইজোপা বৃক্ষ ৰোপণ কৰি আপদাল কৰি ডাঙৰ কৰি সুশোভন কৰি তাৰ নামাকৰণ কৰা হৈছে পঞ্চৱটী।

এতিয়া ক্লাস্ত পথিকৰ দেহক শ্ৰান্ত কৰাৰ সুব্যৱস্থা কৰি দিয়া হৈছে। একেদৰে মূল প্ৰবেশ পথৰ (Sir Isac Newton Road) সুশোভিত দেওদাৰ (deodara-pendulum) ৰোপণ কৰা হৈছিল এইবোৰ এতিয়া দৃশ্যমান অৱস্থাত। Hume pipe সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল Irrigation department ৰ পৰা, কেবল ট্ৰাকৰ ভাড়া আৰু কামলা খৰছ হে কলেজে বহন কৰিছিল। কলেজৰ পুজিৰ নাটনি স্বত্বেও উন্নয়নমূলক কামবোৰ স্থবিৰ হোৱা নাছিল। পা-পইচাৰ কথা কৰ্মী সকলে চিন্তা কৰিব নেলাগিছিল। শ্ৰমিক তথা কৰ্মীসকলে বাককৈ বুজিছিল আৰু জানিছিল, যে পা-পইচাৰ বন্দবস্ত হবই কাৰণ কলেজৰ মূল খুটি বৰ মজবুট আছিল আৰু এতিয়াও মজবুত হৈয়ে আছে। এই মজবুত খুটিৰ লাইখুটা আমাৰ কাম কৰাৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস-চালিকা শক্তি। এই লাইখুটা আন কোনো নহয় তেখেত কলেজ খনৰ গভৰ্নিং ব'ডিৰ সভাপতি শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ। এই গৰাকী লৌহ মানবৰ দূৰ দৃষ্টিত তেতিয়াই অৰ্থাৎ কলেজ নিৰ্মাণৰ আৰম্ভণীতেই কলেজখনৰ বৰ্তমানৰ ৰূপ ভাই উঠিছিল। এই লৌহ মানবেই আছিল আমাৰ পথ প্ৰদৰ্শক প্ৰেৰণাৰ উৎস উদ্দমৰ মূল। আমি যন্ত্ৰৰ নিচিনাকৈ কেবল কাম কৰি গৈছিলোঁ।

কলেজৰ Ground lay out ৰ কাম সম্পূৰ্ণ হোৱাত মূল কলেজ গৃহ নিৰ্মাণৰ আচনি আৰম্ভ কৰা সিদ্ধান্ত লোৱা হয়। এই সিদ্ধান্তনুযায়ী মূল গৃহৰ কাম আৰম্ভ কৰা হয়। ইতিমধ্যে সাজু হৈ ওলোৱা Administrative Building ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হয়। উক্ত নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হয়। উক্ত নিৰ্মাণ কাৰ্যত বিৰামহীনভাৱে সহায় সহযোগ তথা নিস্বার্থ ভাবে আগবাঢ়ি আহে শ্ৰীউত্তম কুমাৰ ৰায় আৰু কলেজৰ প্ৰতিস্থাপক অধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় দেৱ। আমি কলেজৰ যুৱ অৱস্থাত তেওঁলোকৰ কৰ্মদক্ষতাৰ শলাগ ল'বই লাগিব। তেওঁলোক শলাগৰ পাত্ৰ।

মূল কলেজ গৃহ নিৰ্মাণৰ লগত সংগতি ৰাখি কলেজ কৰ্তৃপক্ষই আৰু তিনিটা কাম হাতত লয় সেইকেইটা হৈছে দুটা অভিবক্ষী গৃহ (চকীদাৰ কোৱাৰ্টাৰ) আৰু এটা Work shop/Com store নিৰ্মাণ কৰা। প্ৰায় একে সময়তে এই আটাইকেইটা গৃহ নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা হয়। নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ লগত জড়িত কৰ্মীসকলৰ কষ্ট হয় যদিও কামত সফল হোৱা বাবে মানসিক শান্তি আৰু তৃপ্তি লাভ কৰে।

চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডৰ তৰফৰ পৰা এটা গৃহ নিৰ্মাণৰ অনুদান আগবঢ়ায়। উক্ত গৃহ নিৰ্মাণৰ কাৰ্য উন্নয়ন খণ্ডৰ নিজা তত্ত্বাবধানতে সম্পূৰ্ণ কৰি উলিয়ায়। কলেজৰ বহুদিনীয়া অভাৱ এটা পূৰণ হয়। আগেয়ে তৈয়াৰ কৰি উলিওৱা একচলীয়া ঘৰ আৰু প্ৰয়োজন নাইকীয়া হয়। উন্নয়ন খণ্ডই সাজি উলিওৱা গৃহটো উত্তৰ দিশত অৱস্থিত হোৱা বাবে ইয়াৰ নাম ৰখা হয় 'উত্তৰা'।

অসম চৰকাৰৰ বন বিভাগৰ পৃষ্ঠপোষকতাত আন এটা কোঠালি নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা হয়। কলেজৰ এই অংশটো 'বনানি' নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়। অসম চৰকাৰৰ

বন বিভাগৰ এই বদান্যতাত অত্যন্ত কৃতজ্ঞ কলেজ কৰ্তৃপক্ষ। এই সময়ছোৱাৰ মাজত কলেজ পৰিচালনা সমিতি চাপৰৰ ওচৰত থকা চাপৰ চাহ বাগিচাৰ মালিক পক্ষৰ লগত এলানি আলোচনাৰ অন্তত বাগিচাৰ মালিক পক্ষক কলেজলৈ এটা গৃহ নিৰ্মাণ কৰিবৰ সা-সৰঞ্জাম যোগান ধৰিবলৈ মান্তি হয়। বাগিচাৰ তদানীন্তন পাৰিচালক কৰ্মদক্ষ বুদ্ধিদীপ্ত আৰু কষ্ট সহিষ্ণু কলেজৰ হিতাকাংক্ষী শ্ৰীমূনাল কান্তি দেৱে। কোঠালি নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় আহিলা পাতি যোগান ধৰি আৰু নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ তেওঁ তদাৰক কৰিছিল। কেৱল সেয়াই নহয় কলেজৰ তত্ত্বাবধানত কলেজ চৌহদত সেউজী প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে বনানীকৰণ কৰি সৰ্বতো প্ৰকাৰে সহায় সহযোগ আগবঢ়াইছিল। অৱশেষত চাপৰ চাহ বাগিচাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত হেমেন্দ্ৰ চাক মেমোৰিয়েল হল নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা হয়।

আন এটি শ্ৰেণীকোঠা সাজি উলিওৱা হয়। এই কোঠালিটো ৰাইজৰ দান বৰঙণিৰ দ্বাৰা নিৰ্মাণ কৰা হয়। পাঠদানৰ বাবে পৰ্যাপ্ত নহয় যদিও ই কিছু পৰিমাণে হলেও কলেজ কৰ্তৃপক্ষক সকাহ দিয়ে। ৰাইজৰ দান বৰঙণিৰ দ্বাৰা নিৰ্মাণ কৰা বাবে ইয়াক ‘সংহিতা’ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়।

অসম চৰকাৰৰ Other Backward Development Corporation ৰ পৰা কলেজ গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে এটি অনুদান লাভ কৰা হয়। এই অনুদান লাভ এটি সৰু ঘটনাৰ ফলশ্ৰুতি। ঘটনাটো এনে ধৰণৰ এদিন হঠাতে তেতিয়াৰ অসম মন্ত্ৰীসভাৰ সদস্য, মন্ত্ৰী শ্ৰীযুত কবিত চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানদেৱে আৰু বিধান সভাৰ সদস্য মাননীয় শ্ৰীযুত ৰুক্মিণী ৰায় দেৱ চাপৰলৈ আহে আৰু চাপৰ ডাকবঙলাত কলেজ কৰ্তৃপক্ষৰ লগত বাৰ্তালাপ হয়। কলেজৰ বৰমুৰীয়া সকলে কলেজৰ প্ৰসংগ উপস্থাপন কৰাত মন্ত্ৰী ৰায় প্ৰধানদেৱে তেখেতৰ বিভাগৰ অধীনত থকা অন্যান্য পিচপৰা শ্ৰেণী উন্নয়ন পৰিষদৰ পুজিৰ পৰা এটি অনুদান আগবঢ়োৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। আৰু ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিত তেওঁ আগবঢ়োৱা অনুদানেৰে ‘কল্যাণী’ নামেৰে আন এটি শ্ৰেণী কোঠা নিৰ্মাণ কৰা হয়। কলেজ কৰ্তৃপক্ষই তেখেত দুয়োজনক চিৰদিন সূৰবিব।

১৯৮৪ চনত কলেজত এজন বাছনিপ্ৰাপ্ত (Selected) অধ্যক্ষৰ প্ৰয়োজন হোৱাত কেবাজনো প্ৰাৰ্থীৰ মাজৰ পৰা যোৰহাট নিবাসী শ্ৰীহৰকান্ত গগৈ দেৱক অধ্যক্ষ ৰূপে বাছনি কৰা হয় আৰু তেখেতে ১৯৮৪ চনৰ মাজভাগত আহি কলেজত অধ্যক্ষৰূপে যোগদান কৰে। দুৰণিৰ পৰা অহা এগৰাকী ব্যক্তিক থকামিলাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লগা হোৱাত কলেজৰ মাটিত এটা গৃহ নিৰ্মাণ কৰাৰ অতীব প্ৰয়োজন হ’ল। শ্ৰীগগৈ দেৱক থাকিবৰ নিমিত্তে প্ৰথম অৱস্থাত ভকতগাঁও নিবাসী শ্ৰীহৰধন ৰায়ৰ ঘৰত সাময়িক ভাবে থকাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। আনৰ পৰিয়ালযুক্ত ঘৰ এটাত থকা ভালেখিনি অসুবিধাই দেখা দিয়ে। সেয়ে কলেজ কৰ্তৃপক্ষই চাপৰ মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনত থকা-মিলাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণাৰ্থে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। কলেজ পৰিচালনা সিদ্ধান্ত মৰ্মে কংগ্ৰেছ ভৱনৰ ভিতৰত এখন Partition

Wall দি কোঠালি এটা আটোমটোকাৰিকৈ সজাই পৰাই বাসপোযোগী কৰি উলিয়াই দিয়াত অধ্যক্ষ শ্ৰীগগৈ দেৱক তাতোই থাকিবলৈ দিয়া হয়।

কিন্তু কলেজৰ আচনি মতে যিহেতু কলেজ ভূমিতেই অধ্যক্ষৰ বাসভৱন নিৰ্মাণ কৰিব লাগে সেয়ে সৰ্বপত্নী ৰাধাকৃষ্ণণ পথৰ উত্তৰে ভৱনৰ নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ শুভাৰম্ভ কৰে। উক্ত ভৱনটোৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হয়, আৰু সদৌ শেষত অধ্যক্ষ শ্ৰীগগৈ দেৱ তেওঁ অধ্যক্ষ হিচাপে থাকিবলৈ লয়। কলেজৰ আচনি অনুসৰি সেই Lane টোত এশাৰী গৃহ নিৰ্মাণৰ ঠাই কৰি দিয়া হয়। আঁচনি মতে নিৰ্মাণ হ'ব লগা গৃহবোৰ Twin হব। এই Twin quarter বোৰৰ পাছফালে একোখনকৈ তামোল, নাৰিকল, তিতাচপাৰ পুলি ৰোপণ কৰা হয়। তিতাচপা মূল্যবান কাঠ এই তিতাচপা কাঠবোৰ যেতিয়া পুৰঠ হয় তেতিয়া কলেজে বহু লক্ষ টকা লাভ কৰিব পাৰিব।

কলেজ নিৰ্মাণ অৰ্থাৎ সৰ্বত ক্ষেত্ৰতে নিৰ্মাণ। কলেজ ভূমি আচলতে গোমোঠা আছিল। চৰণীয়া পথাৰ গছ-গছনিৰ নাম গোন্ধাই নাছিল। বনানীকৰণ অতি প্ৰয়োজন হৈ পৰিছিল। সেই মৰ্মে এখন বৃক্ষৰোপণ আচনি প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াই আঁচনি অনুযায়ী কলেজৰ চৌহদত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ পুলি সংগ্ৰহ কৰি ৰোপণৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। গছপুলি বোৰ ৰখাৰ বাবে কলেজৰ ভিতৰত এখন বীজতলী তৈয়াৰ কৰা হয়। বিভিন্ন গছপুলিৰ ভিতৰত তিতাচপা, শিশু, নাহৰ, আম, বকুল, আমলখি, অশোক, দেৱদাৰু আৰু বেইন ট্ৰি।। এই গছপুলি বোৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ বিভিন্ন বীজতলীৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হয়।

এই বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ পুলিবোৰ বিভিন্ন ভাগত ৰোপণ কৰা হয়। পূৰ্ব দিশত পূৰ্বোদ্যান, উত্তৰত 'অম্ৰকুঞ্জ', দক্ষিণ পশ্চিম দিশত তিতাচপা ৰোপণেৰে Mini Forest ৰ সৃষ্টি, মুকলি মঞ্চৰ পাছফালে তিতাচপা ৰোপণ কৰি মঞ্চকানন নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়। ইয়াৰ লগতে আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰৰ শোভাবৰ্দ্ধক দেৱদাৰু পেণ্ডুলাম ৰোপণ কৰা হয়। অধ্যক্ষৰ বাসভৱন সন্মুখত কেবাডালো বকুল পুলি ৰোপণ কৰি বকুলবন নাম দিয়া হৈছে। এই ৰোপিত পুলি আপডাল কৰিবলৈ গোৱৰ সাৰৰ প্ৰয়োজন হয়। আৰু এই গোৱৰে চৈবাৰী আৰু নায়ক গাঁৱৰ পৰা Truck ভাড়া কৰি কলেজ চৌহদলৈ অনা হয়। তদুপৰি চাপৰ চাহ বাগিচাৰ পৰিচালক শ্ৰীমূনাল কান্তি বসুৱে আহি প্ৰত্যেক দিনা তেওঁৰ বাগিচাৰ দহ জনীয়া শ্ৰমিক দল সহ কলেজলৈ আহি ৰাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰি গছপুলিবোৰৰ দ্ৰুত বৰ্দ্ধনত সহায়ক কৰে। এই ৰাসায়নিক সাৰ আৰু গোৱৰৰ সাৰ পাই কলেজৰ প্ৰকৃতিক পৰিৱেশটোকে সলনি কৰি পেলালে। বিশেষকৈ Man Hight পোৱাৰ বেলিকা কলেজখনৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য ইমানেই মনোৰম হৈ পৰিছিল যেন প্ৰকৃতিৰ বুকুত কলেজ অথবা কলেজৰ বুকুত প্ৰকৃতি। আৰু বৰ্তমান হৈছে কনিষ্ঠ কলেজ নে কলেজত বননি। আমাৰ মতে কলেজ নিৰ্মাণৰ বনানীকৰণো এটি অংগ। প্ৰকৃতাৰ্থত চৰাইৰ শুৱলা মাতত ৰাতিপুৱা কথাবাৰ কলেজ চৌহদত হে প্ৰযোজ্য হোৱা যেন অনুমান হয়। সঁচাকৈ প্ৰকৃতিৰ এই ৰূপ সৌন্দৰ্যৰ মূল খনিকৰ হৈছে এগৰাকী অতি মানব, তেখেত

এইখন কলেজৰ ২৭ বছৰে সভাপতিৰ আসন অলঙ্কৃত কৰা, অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱ। যি গৰাকী ব্যক্তিৰ গোটেই অসমত জননেতা বুলি জনাজাত। আৰু এই আপডালৰ কৃতিত্ব শ্ৰীমূলাল কান্তি দেৱৰ।

এইখিনি সময়তে কলেজখনৰ দক্ষিণাঞ্চলত এটি ৮০ ফুট দীঘল ৪০ ফুট বহল আৰু ৮ ফুট দ পুখুৰী খন্দা হয়। পুখুৰীৰ খননকাৰ্যত জোখমাখ আদি কাৰিকৰী দিশবোৰ চোৱাচিতা কৰি, অন্যান্য যাবতীয় পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল কোকৰাঝাৰ মহকুমা পৰিষদৰ ইঞ্জিনিয়াৰ শ্ৰীযুত সুবোধ কুমাৰ দেই। নিৰ্মাণৰ প্ৰায় সকলোবোৰ দিশতেই তেওঁৰ অৱদান অনস্বিকাৰ্য। শ্ৰীসুবোধ কুমাৰ দেক আমি এৰি দিয়া নাছিলো। যিহেতু তেওঁ বিজ্ঞানৰ স্নাতক আৰু ইঞ্জিনিয়াৰিঙৰ স্নাতক ডিগ্ৰিধাৰী এজন ইঞ্জিনিয়াৰ আছিল সেই হেতুকে কলেজ কৰ্তৃপক্ষই তেওঁক ইটো-সিটো বহুতো কামত খটুৱাইছিল। কলেজৰ পুখুৰীৰ খনন কাৰ্য চলি থাকোটে মাটিৰ প্ৰায় ৫/৬ ফুট তলত এটি ব্ৰঞ্জৰ মূৰ্তি পোৱা যায়। ব্ৰঞ্জৰ মূৰ্তিটো 'কালীয়দমনৰ'। মূৰ্তিটো এতিয়াও আছে। ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথৰ দাতিত এটি সৰু মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰি তাতে এই মূৰ্তিটো স্থাপন কৰা হৈছে।

পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত গভৰ্নিং ব'ডিৰ সভাপতিদেৱে এটা নতুন কামত হাত দিয়ে। বিষয়তো হৈছে কলেজত বিজ্ঞান শিক্ষাৰ প্ৰবৰ্তন কৰা। বিজ্ঞান শাখা খোলাৰ আগতে বিজ্ঞান পৰীক্ষাগাৰ আৰু শ্ৰেণীকোঠাৰ নিৰ্মাণ কৰা প্ৰয়োজন সেয়েহে কলেজ পৰিচালনা সমিতিৰ সভাত সভাপতিদেৱে বিষয়তো উত্থাপন কৰাত আটাইবোৰ সদস্যই একেলগে তেখেতক সমৰ্থন কৰে আৰু বিজ্ঞানৰ পৰীক্ষা গাৰ শ্ৰেণীকোঠাৰ নিৰ্মাণৰ ব্যৱস্থা কেনেদৰে লোৱা যায় এই সকলোবোৰ পৰিচালনা সমিতিয়ে সভাপতিদেৱৰ ওচৰত ন্যস্ত কৰে। পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱে পূজি সংগ্ৰহৰ বাবে বি. আৰ. পি, এল, কৰ্তৃপক্ষৰ লগত যোগাযোগ কৰাত বি. আৰ. পি.এলে বিজ্ঞান শিক্ষা বিস্তাৰৰ এটি আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়ায়। এই অনুদানেৰে কলেজৰ অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰৰ ওচৰতে এটা গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হয়। কিন্তু ধনৰ অভাৱত পৰীক্ষাগাৰত প্ৰয়োজনীয় আহিলা পাতি ক্ৰয় কৰিব পৰা নগল। আৰু বৰ্তমান এই গৃহটোত কলা শাখাৰ বিষয়বোৰৰ পাঠদান চলি আছে। কলেজৰ পূজি যদি কেতিয়াবা উন্নীয়াল হয় তেতিয়াহলে বিজ্ঞান শাখা খুলিবলৈ কলেজ কৰ্তৃপক্ষলৈ অনুৰোধ থাকিল।

নিৰ্মাণ কাৰ্য চলি থাকোতে ইটাৰ নাটনি হোৱাত চৈবাৰী চাহবাগিচাৰ সহকাৰী পৰিচালক শ্ৰীসুভাষ চন্দ্ৰ চক্ৰৱৰ্তীয়ে দুই ট্ৰাক ইটা কলেজলৈ পঠাই দিছিল। লগতে ভকত গাঁও নিবাসী মনমোহন সিংহই এহাজাৰ ইটা কলেজলৈ দান কৰে। সেই ইটাৰে মুকলি মঞ্চৰ গাঁথনি কৰা হয়।

কলেজ এখনৰ এটা অবিচ্ছেদ অংগ হৈছে কলেজৰ পুথিভঁৰাল। পুথিভঁৰাল নেথাকিলে এখন পূৰ্ণাংগ কলেজ বুলি ধৰি লোৱা নেযায়। লাইব্ৰেৰী বা পুথিভঁৰাল নেথাকিলে বিশ্ববিদ্যালয় আৰু চৰকাৰে স্বীকৃতি নিদিয়।

সেয়ে ৰত্নপীঠ কলেজ কৰ্তৃপক্ষই অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ লগত যোগাযোগ ও আলোচনা বিলোচনাৰ অন্তত ট্ৰাষ্টে এটা কলেজত পুথিভঁৰাল নিৰ্মাণৰ দায়িত্ব মূৰ পাতি লয়। সেই মৰ্মে ১৯৯০ চনত কবি-সাহিত্যিক শ্ৰদ্ধেয় নৱকান্ত বৰুৱাদেৱে পুথিভঁৰালৰ আধাৰ শিলা স্থাপন কৰে। আৰু অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে গ্ৰন্থ দান উৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰি চাপৰ বহলপুৰ অঞ্চলৰ ৰাইজে প্ৰায় দুই হেজাৰ কিতাপ পুথিভঁৰালৰ অৰ্থে দান দিয়ে। কলেজ লাইব্ৰেৰী গৃহটোৰ নিৰ্মাণৰ কাৰ্যও কলেজৰ নিৰ্মাণ কমিটি আৰু ট্ৰাষ্টৰ প্ৰতিনিধি জয়ন্ত সিংহৰ তত্ত্বাবধানত নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হয়। পাচ লক্ষ টকা ব্যয় কৰি উক্ত গৃহটো নিৰ্মাণ কৰা হয় আৰু কবি পণ্ডিত প্ৰবৰ মাননীয় নৱকান্ত বৰুৱাদেৱে পুথিভঁৰালৰ দ্বাৰ উন্মোচন কৰে ১০/২/৯৪ তাৰিখত। এতিয়া প্ৰায় দহ হাজাৰ পুস্তক লাইব্ৰেৰীটোত আছে। অধ্যয়নৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক বিকাশৰ এইটো এটি কেন্দ্ৰ ৰূপে পৰিগণিত হৈছে।

ধুবুৰী লোকসভাৰ তেতিয়াৰ সদস্য নুৰুল ইছলাম চাহাবে এম. পি.ৰ. লোকেল এৰিয়া ডেভলপমেণ্ট স্কিমৰ পৰা এটা আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়ায়। উক্ত অনুদানৰ ধন ব্যয় কৰি কলেজৰ ছাত্ৰীসকলৰ বাবে এটি গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হয়। সাধাৰণতে তেনেকুৱা এটি কোঠালীক ছাত্ৰীৰ জিৰণী কোঠা নামেৰে জনাজাত। কিন্তু ৰত্নপীঠ কলেজ ইয়াৰ অলপ ব্যতিক্ৰম। নকৈ সাজি উলিওৱা গৃহটোৰ নামাকৰণ কৰা হয় 'কন্যাভৱন' নামেৰে। নুৰুল ইছলাম চাহাবে এই অনুদানে কলেজৰ বহুদিনীয়া অভাৱ পূৰণ কৰে বিশেষকৈ ছাত্ৰীসকলৰ।

কেৱল সেয়াই নহয় এম.পি. নুৰুল ইছলাম চাহাবে ছাত্ৰসকলৰ জিৰণী কোঠা আৰু অডিটৰিয়াম নিৰ্মাণৰ বাবে আৰু তিনিলক্ষ টকাৰ এটি অনুদান আগবঢ়ায়। এই অনুদানৰ ধন খৰছ কৰি ছাত্ৰ জীৰণী কোঠা আৰু অডিটৰিয়াম প্ৰাৰম্ভিক নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হয়। পৰবৰ্তী সময়ত মুখ্যমন্ত্ৰীৰ বুনিয়াদ আচনিৰ পৰা দহ লক্ষ টকাৰে অডিটৰিয়াম কাম্‌চ ষ্টুডেন্ট ইউনিয়ন হ'লৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰা হয়। ভিতৰ চৰাৰ ডেক'ৰেচন যেনে চিলিং পোহৰ আৰু বহাৰ আচবাব আদি এতিয়াও বাকী আছে। কলেজ কৰ্তৃপক্ষই এই কাম সম্পূৰ্ণ কৰিব বুলি আমাৰ বিশ্বাস।

সাংসদ ইছলাম চাহাবে পুনঃ এটি অনুদান আগবঢ়ায়, Sports Hostel নিৰ্মাণ কৰিবৰ বাবে তেখেতৰ বিধায়ক পূজিৰ পৰা এটা অনুদান আগবঢ়ায়। সেই অনুদানেৰে কলেজৰ ক্ৰিয়া ক্ষেত্ৰৰ ওচৰতে উক্ত হোষ্টেলটো নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা হৈছে। যেতিয়া ক্ৰিয়া ক্ষেত্ৰখন সম্পূৰ্ণ হৈ ওলাব তেতিয়া ক্ৰিয়া সমূহক অংশ গ্ৰহণকাৰী খেলুৱৈ প্ৰতিযোগী এই হোষ্টেলত থাকিব পাৰিব।

সদৌ শেষত কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ লগত ওতঃপ্ৰতঃ ভাবে জড়িত আছিল আৰু যিসকল সদাসয় ব্যক্তিয়ে কায়িক আৰু মানসিক আৰু আৰ্থিক দিশত সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল সেই ব্যক্তি আৰু প্ৰতিষ্ঠানৰ কথা আৰু কাম উল্লেখ নকৰিলে এই প্ৰতিবেদন অসম্পূৰ্ণ হৈ থাকিব।

সেই ব্যক্তি ও প্রতিষ্ঠান সমূহৰ তালিকা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। প্ৰথমতে উল্লেখ কৰিব লাগিব ডিজাইন কনচৰ্ভেচনয়াম নামৰ প্রতিষ্ঠানটিৰ। কলেজৰ প্ৰায় সকলোবোৰ নক্সা এই প্রতিষ্ঠানটিয়ে প্ৰস্তুত কৰি দিছিল। আৰু আজিও বোধকৰোঁ কলেজ কৰ্তৃপক্ষ এই প্রতিষ্ঠানটোৰ লগতে জড়িত হৈ আছে। এই প্রতিষ্ঠানটোৰ মূল ব্যক্তি অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ আজি আৰু আমাৰ মাজত নাই। তেওঁৰ কলেজখনৰ প্ৰতি যি দায়িত্ব আছিল তাক তেওঁৰ কৰ্মৰ মাজেদি ফুটাই তুলিছে তেওঁৰ কৰ্ম নৈপুণ্যতা, দক্ষতা, কৰ্মশৈলীয়ে চিৰদিন নৱপ্ৰজন্মৰ মাজত থাকিব এটি উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ হৈ, চানেকি হৈ।

দুই গৰাকী ৰেঞ্জ ফৰেষ্ট অফিচাৰ (বন বিষয়া) শ্ৰী মুৰলীধৰ ৰায় আৰু শ্ৰী কমল কুমাৰ মেধী। কাৰিক, মানসিক আৰু আৰ্থিক দিশত সহায় আৰু তেওঁলোকৰ অনুষ্ঠানৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা পৰিলক্ষিত হৈছিল। শ্ৰীৰায় বহলপুৰ আঞ্চলিক বনবিষয়াৰ দায়িত্বত থকা সময়ৰ কথা। কলেজত বিজুলীৰ পোহৰ লাগে। বিদ্যুত বিভাগৰ লগত যাৰতীয়া আনুষ্ঠানিকতা সম্পূৰ্ণ কৰাৰ পিছত কলেজক তেওঁলোকে জনাই দিলে যে তেওঁলোকৰ খুটা নাই; কৰ্মীসকল বিমোৰত পৰিল তেতিয়া G.B.ৰ চেয়াৰমেন সিংহচাৰে ক'লে যে ৰেঞ্জ অফিচাৰে তেওঁলোকৰ হিচাপত নথকা এডাল শালৰ খুটা দিব পাৰিব নেকি? কলেজৰ কৰ্মীসকল ৰেঞ্জ অফিচাৰ ৰায়ৰ অফিচলৈ গ'ল সকলোখিনি কথা বিৱৰি কোৱাত তেওঁ কলে যে চাব লাগিব, ক'ত বা কেনেকুৱা Seizure list নথক বিচাৰি ড্ৰেচিং কৰি পঠাই দিম। কলেজৰ কৰ্মীসকল দ্বিতীয়বাৰ যাব লগা নহ'ল। দুই দিন পিছত তিনিযোৰা অৰ্থাৎ ছয় ডাল শালৰ খুটা তেওঁ গাড়ী এখন ভাড়া কৰি পঠাই দিছিল। কলেজ বৈদ্যুতিকৰণ হ'ল। বিজুলীপোহৰ কলেজ চৌহদত অহাত কি যে অনাবিল আনন্দ! সেই কাঠৰ খুটাবোৰ নাই, তাৰ সলনি এতিয়া আৰু চি চি পোষ্ট হৈছে। শ্ৰীমুৰলীধৰ ৰায়ৰ এটােহে উদাহৰণ উল্লেখ কৰা হ'ল। কলেজৰ পা-পইচাৰ যেতিয়াই প্ৰয়োজন হৈছিল তেতিয়াই সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল।

আনগৰাকী কমল কুমাৰ মেধী। তেওঁ তেতিয়া মানস টাইগাৰ প্ৰজেক্টৰ পাণবাৰী ৰেঞ্জৰ ৰেঞ্জ অফিচাৰ। কলেজৰ পুখুৰী খান্দোতে পুখুৰীৰ পাৰত এটা ৰেষ্ট হাউচ নিৰ্মাণ কৰা আঁচনি লৈছিল। এই আঁচনিমতে ৰেষ্ট হাউচ কলেজৰ কোনো অতিথি আহিলে থকা মেলা কৰাৰ সু-বন্দোবস্ত থকাকৈ নিৰ্মাণ কৰাৰ কথা আছিল। সেই প্ৰস্তাবিক ৰেষ্ট হাউচটোৰ ডেক ৰেচনৰ দায়িত্ব কলেজে মেধিৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰিছিল। সেই মৰ্মে তেওঁ নিজে মানাস অভয়াৰণ্যৰ পৰা নল কাটি ট্ৰেণ্টৰৰ ট্ৰেইলৰত ভৰ্তি কৰি কলেজলৈ লৈ আহিছিল। পিছত পূজিৰ অভাৱত ৰেষ্ট হাউচ/গেষ্ট হাউচটো নিৰ্মাণ কৰিব পৰা নহ'ল। সেই নলৰ আটবোৰ এতিয়াও বোধকৰোঁ কলেজৰ কোনোবা ঠাইত পৰিত্যক্ত অৱস্থাত আছে। শ্ৰীৰায়ৰ দৰে শ্ৰীমেধিয়েও কলেজক বিভিন্ন প্ৰকাৰে নিৰ্মাণ কামত সহায় কৰিছিল। শ্ৰীমেধিও আজি কলেজৰ যৌৱন অৱস্থা দেখিবলৈ আমাৰ মাজত নাই। তেওঁৰ অকাল বিয়োগে আমাক সকলোকে ত্ৰিয়মান কৰি গ'ল। সেয়ে কথাতো কয় যে 'ভবা কথা নহয় সিদ্ধি বাটত আছে কণা বিধি'। তেওঁৰ ৰেষ্ট হাউচ/গেষ্ট হাউচৰ সপোন উত্তৰ সুৰিয়ে পূৰ্ণ কৰিলে তেওঁ বিদেহী আত্মাই শান্তি লাভিব।

কলেজ ভূমি চিৰসেউজীকৈ ৰাখিবৰ বাবে যি বননিৰ সৃষ্টি কৰা হৈছিল সেই বননিখনক জাতিস্কাৰ কৰি তুলিবলৈ এজন প্ৰকৃতিপ্ৰেমীৰ বৰ প্ৰয়োজন আছিল। সেই প্ৰয়োজন সেই অভাৱ পূৰণ কৰিছিল চাপৰ চাহ বাগিচাৰ পৰিচালক শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীমূনাল কান্তি বসুৱে। এদিনাখন বাৰ্তালাপৰ সময়ত তেওঁ কৈছিল ‘আপনাৰা জানেন গছ বৃক্ষই কথা বোলে’ কৈছিল মই জানো গছে কথা কয়, গছে মৰম বিচাৰে মানুহৰ দৰে। আমি কৰ্মীসকল তেওঁৰ ৰসাল কথাত আশ্বস্ত হৈছিলো। সঁচাই গছ-গছনিৰ ভাষা তেওঁ বুজি পাইছিল। আৰু তেওঁৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰম আৰু যত্নত কলেজৰ গছ-গছনিয়ে কথা কোৱা আৰম্ভ কৰিছিল। গছৰ বয়সৰ বিভিন্ন সময়ত কেতিয়া কেনেধৰণৰ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে এই সকলোবোৰ কথা তেওঁ বুজি পাইছিল আৰু সেইধৰণে গছক আপ-ডাল কৰিছিল। যেনেকৈ খনিকৰৰ হাতৰ পৰশ পাই প্ৰতিমা প্ৰাপনত হৈ উঠে বসুবাৰুৰ হাতৰ আঙুলিৰ পৰশ পাই কলেজৰ বননিখন আহলাদিত হৈ উঠিছিল। এতিয়া এই কথাবোৰ সাথৰ হ'ল। কোন মূনাল বসু, কোন অপূৰ্ব, কোন মুৰলী, কোন কমল তেওঁলোকেতো একো কৰা নাই, আপোনা আপুনি হৈছে এই গছ গছনিবোৰ।

কলেজ নিৰ্মাণৰ পৰা সকলো ক্ষেত্ৰতে সহায় কৰা, হাতে কলমে তেনে এজন যুৱ কৰ্মী হৈছে অৰবিন্দ ৰায় বিজ্ঞানৰ ছাত্ৰ বাবেই নেকি তেওঁৰ অলপ হ'লেও টেকনিকেল নলেজ আছে। সেয়ে প্ৰতিটো আচনিৰ লগত তেওঁ জড়িত হৈ আছিল। তেওঁ এতিয়াও কলেজখনৰ লগত জড়িত হৈ আছে। প্ৰথৰ মেধাসম্পন্ন অৰবিন্দ ৰায়ক কলেজৰ একাউণ্টচবোৰ লিখিব দিছিল। যিবোৰ টকা কলেজ কনচট্ৰাকচনত খৰছ হৈছিল তাৰহে হিচাপ। সেই দায়িত্ব তেওঁ নিয়াৰিকৈ পালন কৰিছিল। আজিও যদি কলেজে বিচাৰে তেওঁ কিবা কামত সহায় কৰি দিব লাগে, তেওঁ বোধকৰো আপত্তি নকৰিব।

সৰ্বশেষত নিৰ্মাণৰ এই সকলোবোৰ কাম যিজনৰ নেতৃত্বত সম্পূৰ্ণ হৈছিল তেওঁ কলেজ পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি সকলোৰে নমস্কাৰ, সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ আৰু সকলোৰে প্ৰিয়, বিশাল ব্যক্তিত্বৰ গৰাকী শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। কলেজখন তেওঁ মানসকণ্যা। কলেজখনক পাহৰি একন্তোকো থাকিব নোৱাৰা এই বিশাল ব্যক্তিত্বৰ আজি গুনৰাজি লিখিলে মহাভাৰত হ'ব। আমি সকলোটি কলেজ কৰ্মীয়ে তেওঁ কৰিবলৈ দিয়া কাৰ্যসমূহ সংকোচহীন দ্বিধাহীনভাৱে কৰি গৈছিলোঁ। আমাৰ কোনো এটা কাম সমাধা কৰোতে ক্ৰতি হৈছিল, আমি ভয় কৰিছিলোঁ কিজানিবা তেখেতে অসন্তুষ্ট হয়। কিন্তু আমি তেখেতৰ মুখমণ্ডলত অসন্তুষ্টৰ কোনো চিন মোকাম পোৱা নাছিলোঁ বৰং তেখেতে আমাক উৎসাহিত কৰিছিল। নিৰ্মাণ কাৰ্য শেষ হোৱা নাই। এতিয়া কলেজখনৰ আগৰ অৱস্থা নাই।

কেচুৱা অৱস্থাৰ পৰা তুলিতালি ডাঙৰ কৰা এতিয়া যৌৱন অৱস্থা, যৌৱন কাল। এতিয়া কলেজখনে ইউ জি চিৰ পৰা অনুদান লাভ কৰে।

সেই তাহানিৰ গাৱলীয়া পৰিৱেশৰ লগত ৰজিতা খুৱাই যিবোৰ গৃহনিৰ্মাণ কৰা হৈছিল তাৰ ঠাইত হয়তোবা কেবামহলীয়া অট্টালিকা হ'ব।

ৰাইজৰ অশেষ ত্যাগৰ ফলত গঢ়ি উঠা কলেজখন যাতে ফলে-ফুলে জাতিস্কাৰ হয় তাৰেই কামনা কৰি এই প্ৰতিবেদন সামৰা হ'ল। ■■

CONSTRUCTION OF LEAN-TO-SHED OF RATNAPITH COLLEGE

My dear,

As decided in the meeting of the promoters of the construction works all the site of work on June 23, 1984, We should like to forward to you plan of works adopted for immediate implementation.

Name of works.	Member in-charge.	Particulars of work
A. A lean-to shed 60' x 16'		
(a) Structure	Sri Samit Roy	Collection of 20 betelnut treeposts (for front row 9' and back row 8' above plinth) with bamboo to be used in other parts of structure.
(b) Wall and ceilings. Cellings.	Shri D.K. Medhi Mvi. M. Rahman	"Kashia" grass and bamboo splits decoratively woven into devices. Fit for walls and ceilings.
(c) Roofing	Shri S.C. Sinha	Required number of C.I. sheet to be arranged.
(d) Other materials and money.	Shri U.C. Roy Shri T.K. Roy	On the advice of Shri N. Roy and N. Adhikari.
B. Administrative Building All Construction	Shri D.K. Medhi Chairman, Construction, Particular member in charge Shri U.C. Roy Shri T.K. Roy	East room Complete with door with bars, bamboo wall, cement plaster and white wash, Other rooms Bamboo walls cement plaster without door & windows.
C. Principals Residence	Shri T.K. Roy Shri U.C. Roy	(As planned)
D. Tarza or chattai. celling	Shri D.K. Medhi Shri M. Rahman	The entire ceiling of the Building of the Building to be complete before starting moffing works.

E. Collection of
Bamboos.

Shri T.K. Roy

Sri U.C. Roy

Shri N. Roy

Shri Samit Roy & others.

Contribution from villages
(to collect free of cost)

Bhakatgaon - 60,

Rowmari- 40,

Nidani - 30

Bahalpur - 30

Barunitara - 40

Total - 200

F. Collection of
"Kashigrass"

Shri D.K. Medhi

Mvi. M. Rahman

Shri Medhi and
Rahman are requested to
collected the grass from
the villages as contribution,
If possible, if not, at
concessional price.

With kindness regards,

Yours sincerely,
(Sarat Chandra sinha)■■■

বত্ৰালী কলেজৰ জন্মৰ পিছত ঠাই বিচাৰি অনাই বনাই .....

ড° মিনতিকংস বণিক
অধ্যাপিকা, বত্ৰপীঠ কলেজ

আজিৰ পৰা প্ৰায় ৩৮ বছৰ আগেয়ে চাপৰ অঞ্চলত কলেজ স্থাপনৰ ক্ষুদ্ৰ সংকল্প এটিয়ে এমুঠিমান উদ্যোগী লোকক উদ্বুদ্ধ কৰি তুলিছিল। ১৯৬৭ চনৰ ২১ মে'ৰ আবেলি ৩ বজাত এখন ৰাজহুৱা সভা আহ্বান কৰা হৈছিল। তাতেই এটি প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। এখন কলেজ পাতিব লাগে। উদ্দীপনাৰ অন্ত নাছিল। কিন্তু তেতিয়া আজিৰ দৰে অৱস্থা নাছিল। কলেজ পতা কিমানদূৰ সম্ভৱ হ'ব এই সম্পৰ্কে বহুতৰ মনত সন্দেহ আছিল। উদ্যোক্তাসকল কিন্তু ৰৈ নাথাকিল। বহুত বাধা-বিঘিনি অতিক্ৰম কৰি প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্য আৰম্ভ হ'ল।

আৰম্ভ হ'ল ধন সংগ্ৰহ কাৰ্য। ধান, মৰাপাট, আদি কলেজলৈ দান বুলি সংগ্ৰহ কৰা হ'ল। বিক্ৰীলব্ধ ধনেৰে কলেজৰ বিত্তনিধি গঠিত হ'ল। তাৰ পিছত তেতিয়াৰ দিনৰ কাজিপাৰা গাঁওসভাৰ অন্তৰ্ভুক্ত হাট-বজাৰৰ পৰাও ধন সংগ্ৰহৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। কিন্তু বিশেষ কাৰণত কলেজৰ কাম-কাজ বন্ধ হৈ গ'ল। কিন্তু পুনৰ নতুন উদ্দমেৰে ১৯৭৮ চনত কলেজ স্থাপন কৰিবলৈ অনুমতি বিচাৰি বিশ্ববিদ্যালয়লৈ আবেদন কৰা হৈছিল। কিন্তু বিশ্ববিদ্যালয়ে আৰোপ কৰা চৰ্ত কেইটামান পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰাৰ কাৰণে অনুমতি পোৱা নগ'ল। এই চৰ্তবোৰৰ ভিতৰত মূল কথাটো আছিল— কলেজ স্থাপন কৰিবলৈ হলে ৫০ হেজাৰ টকাৰ এটি সংৰক্ষিত পুঁজি আৰু ২০ হেজাৰ টকাৰ কাৰ্য পৰিচালনা পুঁজি লাগে। ৭৫০.০০ টকা মাননি দি আবেদন কৰা হৈছিল। সেই আবেদন মঞ্জুৰ নহ'ল।

সেই কাৰণে উদ্যোক্তাসকলে নতুনকৈ ধন সংগ্ৰহ অভিযানত লাগি গ'ল। কোৱা হ'ল যে যিসকলে সহৃদয়, বিদ্যোৎসাহী সজ্জনে একেবাৰতে এহেজাৰ টকা বা ততোধিক দান আগবঢ়াব, সেইসকলক 'প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক' আৰু যিসকলে ৫০০.০০ টকাৰ দান আগবঢ়াব সেইসকলক 'প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা' বুলি কলেজত পঞ্জীয়নভুক্ত কৰা হ'ব। ইয়াৰোপৰি কলেজৰ বিত্তীয় ভেটি শক্তিশালী কৰিবলৈ কিছু সজ্জন ব্যক্তি আৰু অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা মহিলী দান গ্ৰহণ কৰিবলৈ নাম পঞ্জীয়নভুক্ত কৰে।

১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰত চাপৰ বহলপুৰ কলেজ প্ৰতিষ্ঠা কৰে। আৰম্ভণিতে কলেজৰ পাঠদান কাৰ্য্য চাপৰ হায়াৰ চেকোণ্ডাৰী স্কুলত আৰম্ভ হয়, ৰাতিপুৱাৰ ভাগত। দিনৰ ভাগত স্কুলৰ ক্লাছ চলে। আদিতে কলেজখনৰ নাম আছিল চাপৰ বহলপুৰ কলেজ। প্ৰতিষ্ঠাৰ এবছৰ পিছত কাৰ্য্য নিৰ্বাহক কমিটিৰ সভাত চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ নতুন নামাকৰণৰ কথা আলোচনা কৰা হয়। কাৰণ চাপৰ আৰু বহলপুৰ অঞ্চলৰ জনসাধাৰনে তেওঁলোকৰ নিজ নিজ অঞ্চলৰ লগতহে কলেজখনৰ নাম চিহ্নিত কৰিব বিছাৰিছিল। সেয়ে কাৰ্য্য নিৰ্বাহক কমিটিৰ সভাত বিশদ আলোচনাৰ পিছত সাধাৰণ সভাৰ অনুমোদন সাপেক্ষে কলেজৰ নতুন নামাকৰণ হয় 'বত্ৰপীঠ'। প্ৰাচীন কালৰ ঐশ্বৰ্য্য, সমৃদ্ধি, কলা-সংস্কৃতি আৰু খ্যাতি সম্পন্ন 'বত্ৰপীঠ' নামেৰে জনাজাত প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্যৰ খণ্ডৰ গোঁৰবৰ কথা সুৰবিয়েই এই নামাকৰণ কৰা হৈছিল।

শ্ৰী তৰণী কান্ত ৰায় (অসমীয়া), শ্ৰীমতী মিনতিকংস বণিক (বুৰঞ্জী), শ্ৰীমতী শিখা শূৰ (ৰাজনীতি বিজ্ঞান), অৰুণ দাস (অৰ্থনীতি) আৰু লক্ষী ঘোষক (ইংৰাজী) অধ্যাপক নিযুক্ত কৰি কলেজৰ কাম-কাজ আৰম্ভ কৰা হৈছিল। পিছত ঘোষে অধ্যাপনাৰ কাম এৰি দিয়াত বিভিন্ন সময়ত সাময়িকভাৱে প্ৰফুল্ল দাস এমাহৰ কাৰণে, শ্ৰীশ্বেদেশ সাহা আন এমাহৰ কাৰণে, শ্ৰী কুন্দুছ আলি এমাহৰ কাৰণে, অধ্যাপক দীনবন্ধু ভট্ট তিনিমাহৰ কাৰণে আৰু শ্ৰীমতী ৰেখা ৰায় তিনি মাহৰ কাৰণে ইংৰাজী বিষয়ত অধ্যাপনা কৰিছিল। পিছত শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ সিংহক ইংৰাজীৰ অধ্যাপক নিযুক্ত কৰা হৈছিল। বৰ্তমান তেওঁ অধ্যাপনা কৰি আছে। অৰ্থনীতিৰ অধ্যাপক অৰুণ দাসে অধ্যাপনা এৰি দিয়াত তেওঁৰ ঠাইত শ্ৰীসৰোজেন্দ্ৰ ব্ৰহ্ম চৌধুৰী অধ্যাপক নিযুক্ত হৈছিল। এবছৰৰ মুৰত তেওঁৰ কাম এৰি যোৱাত শ্ৰী প্ৰভাস দাসক অৰ্থনীতি বিষয়ত অধ্যাপক নিযুক্ত কৰা হয়। বৰ্তমান তেওঁ অধ্যাপনাৰ লগতে ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব পালন কৰি আছে। ১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰৰ পৰা ১৯৮৪ চনৰ ২৯ জুলাই লৈকে শ্ৰী তৰণী কান্ত ৰায় কলেজৰ অধ্যক্ষ আছিল। কিন্তু চৰকাৰী স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ নিযুক্তিৰ প্ৰয়োজন হোৱাত শ্ৰীহৰকান্ত গগৈ দেৱক অধ্যক্ষ নিযুক্ত কৰা হয় আৰু তেওঁ ১৯৮৪ চনৰ ৩০ জুলাইৰ দিনা অধ্যক্ষ পদত যোগদান কৰে। আৰু শ্ৰী তৰণী কান্ত ৰায়ক উপাধ্যক্ষ পদত নিযুক্ত কৰা হয়।

প্ৰথম বছৰ বিশ্ববিদ্যালয়ে কলেজ স্থাপনৰ অনুমতি নিদিলেও তাৰ পিছৰ বছৰত ১৯৭৯ চনৰ ২৫ চেপ্তেম্বৰ তাৰিখে কলেজ পাতিবলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে অনুমতি দিয়ে। উদ্যোগী সকলৰ নেৰা-নেপেৰা চেষ্টাৰ ফলত ১৯৮৫ চনৰ ২ ফ্ৰেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ১৯৮৩-৮৪ চনৰ পৰা বত্ৰপীঠ কলেজে তিনিবছৰীয়া স্নাতক মহলালৈ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি লাভ কৰে।

সেই সময়ৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ (অধিবক্ত) উপায়ুক্ত শ্ৰীযোগানন্দ চাংকাকতিয়ে বহলপুৰ নাথপাৰা ১ম খণ্ডৰ কেইবাটিও দাগত থকা ৭০ বিঘা মাটি কলেজৰ কাৰণে সংৰক্ষণৰ আদেশ দিয়ে। কলেজখন বৰ্তমান সেই মাটিত স্থাপিত হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজে ১/৯/৭৯ তাৰিখে চৰকাৰৰ পৰা ১,০০০ টকাকৈ মাহিলী অনুদান লাভ কৰে। পিছৰ বছৰত সেই অনুদান ২,০০০ টকালৈ বৃদ্ধি হয়। কলেজখনে ঘাটি মঞ্জুৰী প্ৰাপ্ত নোহোৱালৈকে ২,০০০ টকা মাহিলী অনুদান লাভ কৰিছিল। ২০/২/৮১ তাৰিখে ১৯৭৯-৮০ চনত গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে আৰু ৩/৯/৮৩ তাৰিখে ১৯৮১-৮২ চনত গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ক্ৰমে ১০,০০০ টকা আৰু ২০,০০০ টকাকৈ এককালীন অনুদান চৰকাৰৰ পৰা পোৱা গৈছিল। ১৯৮৫ চনৰ ১ জানুৱাৰী তাৰিখে অসম চৰকাৰৰ জনজাতি আৰু পিছপৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ বিভাগে ৫০,০০০ টকাৰ এককালীন অনুদান মঞ্জুৰ কৰিছিল।

কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে বন বিভাগে কলেজ চৌহদত ১৯৭৯ চনতে গছপুলি ৰুইছিল। ১৯৭৯ চনত আৰম্ভ হোৱা কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য কিছুদিন চলাৰ পিছত ৰাজ্যখনত উত্তৰ হোৱা অশান্ত পৰিৱেশৰ কাৰণে কলেজ প্ৰায় বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হয়। ফলত ১৯৮৩ চনৰ মে মাহলৈকে কলেজৰ কাম-কাজৰ বিশেষ অগ্ৰগতি লাভ বৰা নাছিল। ১৯৮৩ চনৰ মাজভাগৰ পৰা ১৯৮৪ চনৰ মাজভাগলৈ উদ্যোগীসকলৰ নেৰানেপেৰা চেষ্টাৰ ফলতহে কলেজখন নিজ গৃহত আনিব পৰাকৈ সাজি উলিওৱা হৈছিল। অভাৱ আৰু অসুবিধা বহুতো থাকি গৈছিল, তথাপিও নিজা গৃহৰ স্বাধীনতা আৰু তৃপ্তি বেলেগ। কলেজ নিৰ্মাণৰ কাৰ্যত উদ্যোগীসকলক চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগে আৰু বিভাগীয় বিষয়াসকলে কেতিয়াবা ব্যক্তিগতভাৱে আৰু কেতিয়াবা বিভাগ হিচাপে বিশেষ বিশেষ অবদান আগবঢ়াই আহিছে। ৰাজহ বিভাগৰ মাটি মঞ্জুৰী, সীমা নিৰ্ণয়, আদি তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আগবঢ়োৱা সহযোগ বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

১৯৭৯ চনৰ ২০ মে তাৰিখে বহা ৰাজহুৱা সভাত নতুন গভৰ্নিং বডি গঠন সম্বন্ধে আলোচনা কৰা হয় আৰু গভৰ্নিং বডি গঠন কৰিবলৈ শিক্ষাধিকাৰলৈ প্ৰস্তাৱযোগে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাত ২৩/৪/৮১ তাৰিখে শিক্ষাধিকাৰে নতুন গভৰ্নিং বডি এখন গঠন কৰি দিয়ে। ১৯৮৫ চনলৈকে এইখন গভৰ্নিং বডিয়ে কলেজ পৰিচালনাৰ কাৰ্য কৰিছিল। শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ ইয়াৰ সভাপতি আৰু কৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰ আছিল সম্পাদক। তেওঁ স্বৰ্গী হোৱাত ডালিম কুমাৰ মেধিক সম্পাদক পতা হৈছিল। সদস্যসকল আছিল শ্ৰীতৰণীকান্ত ৰায়, শ্ৰীমতী মিনতিকংস বণিক, ভদ্ৰেশ্বৰ দাস, মোঃ মজিবৰ ৰহমান, মোঃ আহমেদ হুচেইন, তাৰিণী চৰণ ৰায়, অতুল চন্দ্ৰ ৰায়, শ্ৰী কালিন্দ্ৰনাথ নাথ আৰু শ্ৰীমানিক বিস্মিত।

আগতেই উল্লেখ কৰিছোঁ যে চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত কলেজখন উদ্বোধন কৰা হৈছিল। পিছত প্ৰগতি ভৱন আৰু মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনত কলেজৰ কাম কাজ চলিছিল। কলেজৰ নিজা মাটিলৈ স্থানান্তৰিত হৈ অহাৰ আগেয়ে দুবছৰমান চাপৰ গাঁও পঞ্চায়তৰ পুৰণি কাৰ্যালয়তেই কলেজৰ অধ্যাপনাৰ কাম চলিছিল। ১৯৪৮ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিখে ৰাইজে আনুষ্ঠানিকভাবে কলেজখন নিজৰ ঠাইলৈ লৈ আহে।

কলেজ স্থাপনৰ যো-যা সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত কলেজত পাঠদান কোনে কৰিব সেই প্ৰশ্নটো সন্মুখলৈ আহিল। তেতিয়া কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ উদ্যোক্তাসকলে স্থিৰ কৰিলে যে স্থানীয় শিক্ষিত মানুহৰ দ্বাৰাই পাঠদানৰ কামটো সম্পন্ন কৰিব লাগিব। কৰণ কলেজৰ পুজি খুবেই কম আৰু বাহিৰৰ পৰা শিক্ষক আনিলে তেওঁলোকৰ নিম্নতম প্ৰয়োজন পূৰণ কৰিব পৰাকৈ বেতন দিয়াৰ সামৰ্থ্যও উদ্যোক্তাসকলৰ নাই। সেই সময়ত মই স্বাক্ষৰিত অসুবিধাৰ বাবে দুখনৈ কলেজৰ চাকৰি এৰি ঘৰতে আছিলোঁ। ১৯৭৮ চনৰ আগষ্ট মাহত কলেজৰ উদ্যোক্তাসকলৰ তৰফৰ পৰা এখন চিঠি পালো। তেওঁলোকে মোক নতুনকৈ স্থাপন কৰিবলৈ লোৱা কলেজখনৰ বুৰঞ্জী বিভাগত পাঠদান কৰিবলৈ সেৱাৰ মনোভাৱেৰে আন্তৰ্ভাৱি অৰ্থিৰলৈ অনুৰোধ জনালে। মই চাপৰৰ অধিবাসী আৰু এই অঞ্চলৰ উন্নয়নত যোৱা এটি ভূমিকা থকা উচিত। গতিকে উদ্যোগী সকলৰ অনুৰোধত সঁহাৰি দি কলেজত পাঠদান কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত ললোঁ। ১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰত 'চাপৰ বহলপুৰ' কলেজৰ আনুষ্ঠানিক উদ্বোধন কৰা হয়। সিদিনা ঠিক দহ বজাত মই চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত উপস্থিত হলোঁ। সেই অনুষ্ঠানত শিক্ষকসকলৰ উপৰিও অন্যান্য আৰু বহুতো বিদ্যানুবাগী ব্যক্তি উপস্থিত আছিল। তাৰোপৰি গোৱালপাৰা জিলাৰ (অবিভক্ত) উপায়ুক্তই শোভাৰঞ্জন কৰিছিল। তেওঁ তাত এটি সাৰগৰ্ভ বক্তৃতা প্ৰদান কৰিছিল। তেওঁ ইমান সুন্দৰ বক্তৃতা দিছিল যে সকলে কথা মনত নাথাকিলেও এতিয়াও মোৰ তেওঁৰ সেই বক্তৃতাটোৰ কথা মনত পৰে। বিশেষকৈ প্ৰাসংগিকভাৱে গীতাৰ শ্লোক উদ্ধৃত কৰাটো খুবেই মনোহাৰী হৈছিল। বিভিন্ন জনৰ ভাষণৰ পিছত লক্ষী ঘোষৰ দ্বাৰা কলেজৰ পাঠদান প্ৰক্ৰিয়াটোৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। এইদৰে আনন্দ উলাহৰ মাছেৰে চাপৰ বহলপুৰৰ বাহিৰে কলেজ উদ্বোধন কৰে।

২ চেপ্তেম্বৰৰ পৰা নতুন কলেজৰ নিয়মীয়া পাঠদান আৰম্ভ হয়। প্ৰথমতে আমি হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলৰ +২ শ্ৰেণীৰ ক্লাছ হোৱা ঘৰটোতে ক্লাছ-পাতি কৰিবলৈ ধৰিলোঁ। (স্কুল কৰ্তৃপক্ষৰ অনুমতি সাপেক্ষে)। বাতিপুৰা ৭ বজাৰ পৰা ১০ বজালৈ। ১০-৩০ বজাৰ পৰা স্কুল আৰম্ভ হয়। কিন্তু কিছুদিন চলাৰ পিছত স্কুলৰ তৰফৰ পৰা আপত্তি উঠিবলৈ ধৰিলে এইবুলি যে +২ শ্ৰেণীৰ বিজ্ঞান শাখাৰ ক্লাছবোৰ বাতিপুৰ ৯ বজাত আৰম্ভ হয় আৰু তাত কলেজৰ ক্লাছ চলি থাকিলে তেওঁলোকৰ অলপ অসুখি হয়। এতিয়া উপায় কি। আকৌ কলেজৰ পাঠদান কাৰ্য চলি নিবলৈ আমাক অলপ ঠাইৰ ব্যৱস্থা কৰি দিবলৈ অনুৰোধ জনালোঁ। সেইমৰ্মে স্কুলৰ পূৰ্বৰ ভেটিত থকা দীঘল শ্ৰেণীকোঠাসমূহৰ এটি শ্ৰেণীকোঠা খুলি দিয়াৰ ব্যৱস্থা হ'ল। আমি উত্তৰৰ শ্ৰেণীকোঠা এৰি পূৰ্বৰ শ্ৰেণীকোঠালৈ গুচি আহিলোঁ। আকৌ কিছুদিন নিৰ্বিলম্বে ক্লাছ পাতি চলি থাকিল যদিও লাহে লাহে ইয়াতো স্কুলৰ নানান অসুবিধাৰ কথা উঠিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। অৱশেষত বেতিয়া বুজা গ'ল যে কলেজৰ ক্লাছ কৰিবলৈ গৈ স্কুলখনক বাৰুকৈয়ে অসুবিধা পেলোৱা হৈছে তেতিয়া কলেজ পৰিচালনা সমিতিয়ে কলেজৰ ক্লাছবোৰ প্ৰগতি সন্মতে চলোৱাৰ সিদ্ধান্ত কৰে।

এইদৰে জন্মৰ পিছত তিনিমাহমান চাপৰ হায়াৰ চেকোণাৰীত ক্লাছ কৰাৰ পিছত আমি প্ৰগতি সংঘলৈ উঠি আহিলোঁ।

প্ৰগতি সংঘত পাঠদান আৰম্ভ হ'ল। ইয়াত পাঠদান চলি থকা সময়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কিছু অমনোযোগী হোৱা পৰিলক্ষিত হ'ল। ক্লাছ চলি থকাৰ মাজতে ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে ইজনে সিজনৰ লগত কথা-বতৰা পতা দেখা গ'ল। ঘটনাটো কি? মই আশংকা কৰিলোঁ। মই হয়তো ঠিকমতে পঢ়িব পৰা নাই। তথাপিও এদিন সুধিলোঁ। তোমালোকে ক্লাছত ইমান অমনোযোগী হৈছ কিয়? ছাত্ৰসকলে কলে যে বাইদেউ, আপোনাৰ কথাবোৰ স্পষ্টভাৱে কানত নগৰে। এই কথাটো অন্যান্য শিক্ষকসকলক জনোৱাত তেওঁলোকেও ক'লে যে তেওঁলোকৰ ক্লাছতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে এই একোটা অভিযোগেই কৰিছে। আকৌ লাগিল লেঠা। কি কৰা যায়। ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে যদি পঢ়া ঠিকমতে বুজি নাপায়, তেনেহ'লে ফলাফল কি হ'ব? আকৌ নতুন ঠাইৰ সন্ধান। এইবাৰৰ স্থান হ'ল চাপৰৰ মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱন।

মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনটো ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ কাষত আৰু চাপৰ চিনেমা হলৰ পৰৱৰ্তী ঘৰটোৱেই হ'ল মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱন। তাৰপৰা কেইখোজমান আঁতৰাই গ'লেই সোমলৈ ইলপেক্ষন নাহালো। সন্মুখেদি বাছ-ট্রাক, ঠেলা বিজ্ঞা, মটৰ চাইকেল ইত্যাদিৰ অবিৰাম যাতায়ত আৰু ইয়াৰ ফলত সৃষ্ট শব্দবোৰে আমাৰ পাঠদানত কিছু অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। তথাপিও আমি এইবিধক অসুবিধাক আওকান কৰি আমাৰ কৰ্তব্য কৰি থাকিলোঁ। তেতিয়া আমাৰ মনত নতুন উপায়, উদ্দীপনা, কিবা এটা মহৎ কাম কৰিবলৈ ওলটাইছে। শিক্ষকসকলৰ পৰস্পৰৰ মাজত হৃদয়তা, আন্তৰিকতা বিৰাজ কৰিছিল, দিনটোৰ পাঠদান কাৰ্য সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত আমি সকলোৱে একেলগে বহি কিছু সময় গল্প শুজৰ কৰি একেলগে একাপ চাহ খাই পিছতহে ঘৰাঘৰি গৈছিলোঁ। সেই সময়খিনিত আমি এক অনাবিল আনন্দৰ আশ্বাদ পাইছিলোঁ। ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ মাজক সম্পৰ্কও আছিল অতি মধুৰ। আমি সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম জানিছিলোঁ, চিনি পাইছিলোঁ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও আমাৰ লগত নিকট সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিছিল। লাহে লাহে কলেজত ক্লাছৰ সংখ্যা বাঢ়িল। স্নাতকৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ পিছত আহিল দ্বিতীয় বৰ্ষ। দুটা ক্লাছ মণ্ডল কংগ্ৰেছৰ সেই সৰু ঘৰটো কৰা যায় কেনেকৈ? উপায় নাগাই কলেজ পৰিচালনা সমিতিয়ে তাতেই বাঁহৰ বেৰ দি সৰু সৰু কৈ তিনিটা কোঠা সজাই দিলে। তাতেই স্নাতকৰ দুয়োটা শ্ৰেণীৰ তিনিজন শিক্ষকে যেতিয়া একেলগে পাঠদান কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে তেতিয়া আমি প্ৰত্যেকেই প্ৰত্যেকৰ কথা শুনিবলৈ পাইছিলোঁ। ফলত আমাৰ পাঠদানত একাগ্ৰতা বিন্ধিত হৈছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলো মনযোগ বাধাগ্ৰস্ত হৈছিল কাৰণ তেওঁলোকেও আনটো শ্ৰেণীৰ পাঠদান স্পষ্টকৈ শুনিছিল। ইমানে বাহিৰত গাড়ী মটৰৰ হৰ্ণ, শব্দ আছিলেই। অসুবিধা আমাৰ বহুত আছিল। কিন্তু সেই অসুবিধা সমূহ অতিক্ৰম কৰি আমি আমাৰ লক্ষ্যৰ পিনে আগুৱাই গৈ থাকিলোঁ। কলেজ পৰিচালনা সমিতিয়েও আমাৰ অসুবিধাসমূহ সম্যক উপলব্ধি কৰিছিল আৰু এইবোৰ দূৰ কৰিবৰ বাবে চিন্তা-চৰ্চা কৰিছিল। সেই সময়ৰ উপায়ুক্ত শ্ৰী যোগানন্দ

চাংকাকতিৰ অনুগ্রহত কলেজে ৭০ বিঘা মাটি লাভ কৰিছে। সেই মাটিত ঘৰ-দুৱাৰ সজাই যাব পাৰিলে এই সমস্যাসমূহ আঁতৰ কৰিব পাৰি, কিন্তু পূজি কত ? গতিকে ঘৰ-দুৱাৰ সজাই কলেজৰ নিজা মাটিত কলেজখন লৈ যোৱাৰ ইচ্ছাটো সদাহতে স্থগিত কৰি এটি বিকল্প ব্যৱস্থাৰ চেষ্টা কৰা হ'ল। সেই সময়ত প্ৰগতি সংঘৰ সোঁকাষে থকা ঘৰটো আছিল চাপৰৰ গাঁও পঞ্চায়তৰ অফিচ (কাৰ্যালয়) তাৰ সোঁকাষে থকা ঘৰটো আছিল চক্ৰবিষয়াৰ কাৰ্যালয়। ইতিমধ্যে চাপৰ ষ্টেট ট্ৰেন্সপৰ্ট ষ্টেছনৰ বিপৰীতফালে চক্ৰবিষয়াৰ কাৰ্যালয়ৰ স্থায়ী ঘৰ নিৰ্মাণৰ কাম সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছিল। শূনা গ'ল কিছুদিনৰ ভিতৰতে তেওঁলোকে পুৰণি কাৰ্যালয় পৰিত্যাগ কৰি নতুন কাৰ্যালয়লৈ উঠি যাব। চক্ৰ বিষয়াৰ লগত যোগাযোগ কৰাত জনা গ'ল যে তেওঁলোকৰ পৰিত্যক্ত ঘৰটোত গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়টো স্থানান্তৰিত হ'ব। তেতিয়া কলেজৰ পৰিচালনা সমিতিয়ে গাঁও পঞ্চায়তৰ পৰিত্যক্ত ঘৰটোকে কলেজৰ পাঠদান কাৰ্যৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে অনুমতি বিচাৰি অনুৰোধ জনালোঁ। অনুমতি পোৱা গ'ল। ব্যৱস্থামতে গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয় স্থানান্তৰিত হোৱাৰ পিছত আমি মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱন এৰি পুৰণি গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়ত সোমালোঁ।

ইয়াত আকৌ নতুন উদ্যোগেৰে আৰম্ভ হ'ল আমাৰ ক্লাছ। ঘৰটোৰ মুঠ চাৰিটামান কোঠা থকাত ইয়াত আমি অলপ সকাহ পালোঁ। তাৰোপৰি কোঠালিৰ পাৰ্টিছনবোৰ ছিমেন্টৰ হোৱা বাবে এটা কোঠাৰ পাঠদানৰ শব্দপ্ৰবাহ আনটো কোঠাত সিমানে আঘাত নকৰিছিল। তিনিটা কোঠালিত ক্লাছ কৰিছিল শিক্ষকসকলে আৰু এচুকত এখন টেকুল চেয়াৰ লৈ কলেজৰ অফিছিয়েল কাম-কাজ কৰিছিল কলেজৰ কেৰালী শ্ৰীআনন্দৰ আলি। বৰ্তমান তেওঁ আমাৰ কলেজৰ হেড ক্লাক। গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়লৈ স্থানান্তৰিত হোৱাৰ পিছত অলপ সুস্থিৰ অবস্থালৈ আহি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পাঠ শিকাৰ উপৰিও খেলা-ধূলাৰ সুযোগ সুবিধাৰ কথা ভবা হ'ল। যিহেতু ব্যয়বহুল খেলাধূলাৰ সুবিধা দিয়াটো কলেজৰ পক্ষে সম্ভৱ নাছিল, সেইবাবে অফ পিৰিয়ডত ল'ৰা ছোৱালীয়ে যাতে সময় কটাব পাৰে তাৰ বাবে লুডো, দাবা, চাইনিজ চেকাৰ, কেৰম বোৰ্ড ইত্যাদি খেলৰ সঁজুলিবোৰ কিনি দিয়া হ'ল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সময় সুযোগ মতে খেলবোৰ খেলে। এটা সময়ত কলেজ ছুটি হয়। ল'ৰা ছোৱালী ঘৰাঘৰি যায়। তেতিয়া আমি শিক্ষকসকলে বহোঁ গল্প শুজ্ব কৰিবলৈ। লগতে চাহ একাপ। ল'ৰা ছোৱালীৰ খেলৰ সামগ্ৰী অহাৰ পিছত আমাৰ এই ক্লাছ পৰৱৰ্তী সময়ৰ মজলিছত লাহে লাহে কেৰম খেলাটোও অন্তৰ্ভুক্ত হৈ পৰিল। ক্লাছ শেষ হোৱাৰ পিছত চাহ একাপ খাই গল্প পাতি পাতি অলপ সময় কেৰম নেখিলিলে মনটো ভাল নালাগে।

সেই সময়ত আমাৰ কলেজলৈ যোৱাৰ প্ৰতি এটা তীব্ৰ আগ্ৰহ গঢ়ি উঠিছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নিষ্ঠা সহকাৰে পাঠদানৰ চেষ্টা আৰু কলেজ শেষত আমাৰ সম্মিলিত আড্ডা আৰু খেলাৰ আকৰ্ষণেই বেলেগ আছিল। কেতিয়াবা আমি বাজী খৰিও খেলিছিলোঁ। বাজীটো আছিল এনেধৰণৰ : খেলত যিপক্ষই হাৰিব, সেইপক্ষই সিদিনা সকলোকে চাহ খুৱাব লাগিব।

পতিকে দুয়োপক্ষই আশ্রয় চেষ্টা করিছিলোঁ। যাতে হাবি নালাগে। কাৰণ হাবিলেইতো চাহ খুঁৰাব লাগিব। গাঁও পঞ্চায়তত আমাৰ কলেজ চলি থকা অবস্থাতে এগৰাকী নতুন মহিলা চক্ৰ বিষয়া বদলি হৈ আহিল। তেখেতৰ নাম ইন্দিৰাবতী দাস। নতুন চক্ৰ বিষয়াৰ কাৰ্যালয়টো আৰু পুৰণি গাঁও পঞ্চায়তটো প্ৰায় মুখামুখি। নতুন কাৰ্যালয়ৰ পৰা আমাৰ কলেজৰ কাম-কাজবিলাক অলপ লক্ষ্য কৰিলে সকলো ধৰিব পাৰি। কিছুদিন পিছত নতুন চক্ৰ বিষয়া গৰাকী এদিন আমাৰ কলেজলৈ আহিল আৰু আমাৰ সকলোৰে লগত চা-চিনাকি হ'ল। সেই সময়ত আমাৰ ব্ৰহ্ম শেখৰ আড্ডা আৰু খেল চলি আছিল। তেখেতে ক'লে 'মই সদায় লক্ষ্য কৰিছোঁ, এনেকুৱা সময়ত আপোনালোকে সদায় খেলে আৰু গল্প শুদ্ধ কৰে। চাই চাই মোৰো মাজে মাজে কামৰ বোজাবোৰ আঁতৰাই থৈ আপোনালোকৰ আড্ডাত যোগ দিবলৈ মন যায়। আমি সমস্বৰে তেওঁক আমাৰ আড্ডাত যোগ দিবলৈ আদৰণি জনালোঁ। তাৰ পিছৰ পৰা তেওঁৰী সুযোগ পালেই আমাৰ আড্ডাত আহি যোগদান কৰিছিল আনকি খেলতো আমাৰ অংশীদাৰ হৈছিল। তেওঁৰ বিভিন্ন বিষয়ত ভাল জ্ঞান আৰু অভিজ্ঞতা আছিল। তেওঁৰ পৰা শিক্ষা বিষয়ক ভালেমান গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা আমি জানিব পাৰিছিলোঁ।

মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনত অহাৰ পিছত আমি তাত সৰস্বতী পূজা পাতিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিলো। শিক্ষানুষ্ঠান এখনত সৰস্বতী পূজা নাপাতিলে মনটো ভাল নালাগে। ছাত্ৰ-শিক্ষক সকলোৰে পৰা চান্দা সংগ্ৰহ কৰি অনুষ্ঠানীয়াকৈ পূজা পতা হৈছিল। সেই পূজাত সকলো সম্প্ৰদায়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। যদিও এই পূজাটো মূলত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেহে উদ্‌যাপন কৰে, কিন্তু সেই সময়ত আমি শিক্ষকসকলেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত সমানে দায়িত্ব লৈ সকলো প্ৰকাৰৰ সহযোগিতা আগবঢ়াই পূজাটো সুকলমে সমাধা কৰিবলৈ সহায় কৰিছিলোঁ। সকলোৰে জানে ১৯৭৯ চনৰ পৰা অসমত ছাত্ৰ সংগঠনৰ দ্বাৰা অসমৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলন আৰম্ভ হৈছিল। ১৯৮১ চনলৈ সেই আন্দোলনে অসমৰ চুকে কোনে বিয়পি পৰিছিল। চাৰিওফালে এটা অশান্ত পৰিবেশ। ইতিমধ্যে আমাৰ কলেজখন মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনৰ পৰা গাঁও পঞ্চায়তলৈ উঠি আহিছিল। ইয়াৰ মাজতে সেই চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত সৰস্বতী পূজাৰ যো-যা আৰম্ভ হ'ল। পূজাৰ দিনা ৰাতি পুৰাই গা-পা খুই সাজি কাছি কলেজলৈ যাবলৈ ওলাইছোঁ। এনেতে মোৰ গৃহস্থই মোক কলে যে কলেজলৈ নোযোৱাই ভাল নেকি! কাৰণ যোৱা দুদিন মানৰ পৰা চাপৰ পৰিবেশ অলপ ধমখমীয়া হৈ আহিল। থুৰুক-থানাকাকৈ শুনি আছে যে চাপৰতো এটা ডাঙৰ গোণ্ডগোল হোৱাৰ আশংকা আছে। মই গৃহস্থৰ কথাত পতিয়ন লগালোঁ আৰু তেওঁক অবস্থা চিন্তা নকৰিবলৈ কৈ মই কলেজলৈ ওলাই গলোঁ।

কলেজলৈ গৈ ল'ৰা-ছোৱালীৰ লগত পূজাৰ যোগাৰত ব্যস্ত হৈ পৰিলোঁ। ল'ৰাবিলাকে সৰস্বতী আইৰ বেদীৰ চাৰিওফালে অলপ সজাই পৰাই তুলিবলৈ ধৰিলে। এটা সময়ত বেদী সজোৱা আৰু পূজাৰ যোগাৰ সম্পূৰ্ণ হ'ল। এতিয়া পূজাৰী আহি পূজাত বহিলেই হ'ল। তেতিয়া প্ৰায় ১০-৩০ মান ৰাজিছে। সিদিনা আছিল চাপৰৰ হাটৰাৰ। এনেতে দেখিলোঁ

বজাৰৰ ফালৰ পৰা দলে দলে মানুহ উৰ্দ্ধ্বাসে দৌৰি ইফালে আহি আছে। তেওঁলোকৰ মুখৰ পৰা শুনিলোঁ যে পাটহাটীৰ ফালে গণ্ডগোল লাগিছে আৰু অছিৰেই এই গণ্ডগোল এইফালেও আহি পাব। গতিকে সময় থাকোঁতে নিৰাপদ স্থানলৈ যোৱাই ভাল। এতিয়া কি কৰা যায়। আমিও অলপ দুঃশ্চিন্তত পৰিলোঁ। ইফালে মোৰ গৃহস্থই গণ্ডগোল লগা দেখি অলপ বিচলিত হৈ পৰিল। মই ঘৰত নাই। সিফালে যদি কিবা অঘটন ঘটে কি হ'ব! সেই সময়ত আমাৰ সিংহ চাৰৰ বৰপুত্ৰ 'অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ' চাপৰত উপস্থিত আছিল। তেখেতে কিছুদিনৰ পৰাই চাপৰৰ পৰিস্থিতিৰ আলোচনা লেখ পৰ্য্যবেক্ষণ কৰি আছিল। এজন দায়িত্বশীল নাগৰিকৰ দৰে তেখেতে সকলো সময়তে চেষ্টা কৰিছিল যাতে চাপৰত আন্দোলনৰ পৰিপেক্ষিতত কোনো অশান্তিকৰ ঘটনা সংঘটিত নহয়। সিদিনাও তেওঁ ৰাতিপুৱা বজাৰৰ ফালে ওলাই আহিছিল। গণ্ডগোলৰ বাতৰি পাই তেওঁ ঘটনাস্থলীলৈ গুচি আহিল আৰু ঘটনাৰ বুজ লৈ অত্যন্ত দূততাৰে আৰু সাহসিকতাৰে গণ্ডগোল সৃষ্টিকাৰী সকলৰ গতিৰোধ কৰিলে। ফলত গণ্ডগোলটো আৰু সীমিত হ'বলৈ নাপালে। পৰিস্থিতি অলপ সুস্থিৰলৈ অহা দেখি মোৰ গৃহস্থই বিজ্ঞা এখন ঠিক কৰি এজন মানুহ পঠিয়াই দিলে মোক লৈ আহিবলৈ। মোক মানুহজনে ক'লে যে আপোনাক ছাৰে এইখন বিজ্ঞাত উঠি ঘৰলৈ যাবলৈ কৈছে। তেতিয়া মই বাধ্য হৈ তেতিয়াৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ৰ ওচৰত ক্ষমা খুজি ঘৰলৈ উভতিলোঁ। মনটো পৰি থাকিল কলেজৰ পূজাখলীত। পিছত শুনিলিলোঁ যে বহুত পলমকৈ নিয়ম ৰক্ষা কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পূজা সমাপন কৰিছিল। একেদৰে আমি মহৰম আৰু ফাতেহা-ই-দোয়াজ দাহম উৎসৱ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক সকলোৱে মিলি সুন্দৰকৈ উদ্‌যাপন কৰিছিলোঁ।

ইতিমধ্যে উনুকিওৱা হৈছে যে পূজিৰ অভাৱত কলেজৰ নিজা মাটিত ঘৰ দুৱাৰ সাজিব পৰা হোৱা নাই। তথাপিও ঠাই বিচাৰি কলেজখনৰ এই আলাই-আখানি হোৱাত কলেজ পৰিচালনা সমিতিয়ে আশ্ৰয় চেষ্টাত লাগি গ'ল কোনোমতে কাম চলাব পৰাকৈ ঘৰ এটা নিৰ্মাণ কৰি যাতে কলেজখন নিজৰ ঠাইলৈ নিব পৰা যায়। সেইবাবে সকলোৰে ওচৰত যেনে যেনেকৈ পাৰে দান বৰঙণি বিচৰা হ'ল। কোনোবাই বাঁহ, কোনোবাই খেৰ, কোনোবাই টিনপাত, কোনোবাই কাঠ, কোনোবাই চিমেন্ট ইত্যাদি দিলে। প্ৰাথমিক পৰ্য্যায়ত এই দান বৰঙণিৰেই কলেজৰ মাটিত ঘৰ বন্ধা কাম আৰম্ভ হ'ল। তাৰ পিছত ১৯৮১ চনত দহ হেজাৰ আৰু ১৯৮৩ চনত বিশ হেজাৰ টকা ঘৰ নিৰ্মাণৰ বাবে চৰকাৰৰ পৰা অনুদান পোৱা গ'ল। ৰাইজৰ দান বৰঙণি আৰু চৰকাৰৰ পৰা পোৱা ৩০ হেজাৰ টকাৰ অনুদাৰেবে অৱশেষত ১৯৮৪ চনৰ আগষ্ট মাহৰ ভিতৰত চাৰিটা কোঠালীৰ এটা অসম আৰ্হিৰ ঘৰ আৰু খেৰৰ চালি, বাঁহৰ বেৰ দিয়া এটা দীঘলীয়া লিনট শ্বেড সাজি উলিওৱা হ'ল। ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিকে আমি মহা ধুমধামেৰে শোভাযাত্ৰা কৰি গাঁও পঞ্চায়তৰ ঘৰৰ পৰা আহি কলেজৰ নিজা গৃহত প্ৰৱেশ কৰিলোঁ। তেতিয়াৰ পৰা ক্ৰমে কলেজৰ উন্নতি হৈ বৰ্তমানৰ ৰূপ লাভ কৰিছে। ■■

বননিত কলেজ নে কলেজত বননি

—নিখিল সিংহ

মানুহ আৰু প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্ক অনাদি কালৰ। মানৱ জাতিৰ উৎপত্তিৰ ইতিহাসৰ পাতনি মেলে বননিৰ বুকুত। আদিতে মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ সম্বল আছিল বননি। আশ্ৰয়স্থলো আছিল বননি। কৰ্ম-ধৰ্ম সকলোৰে মূল আছিল বননি। প্ৰকৃতিৰ কোলাত আশ্ৰিত মানুহৰ সংস্কৃতিৰো উন্মেষ ঘটে বননিত। মানুহৰ শিক্ষা-দীক্ষাৰ পাতনি মেলে বননিৰ মাজত। বৈদিক যুগ, মহাকাব্যৰ যুগ তথা ৰাজতন্ত্ৰৰ যুগত যি শিক্ষাৰ ইতিহাস পোৱা যায় সেই শিক্ষাৰো পাতনি হৈছিল বননিৰ মাজত। অতীতৰ ঋষি মুনিসকলৰ বননিত থকা আশ্ৰমেই আছিল শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ। বেদ, উপনিষদ, পুৰাণ, মহাকাব্য খ্যাত ঋষি মুনিসকলে আশ্ৰম পাতিছিল বননিত। একো একোজন ঋষি মুনিৰ আশ্ৰমত থাকি বিদ্যাৰ্থীয়ে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। সেয়াই আছিল গুৰুকুলাশ্ৰমৰ পৰম্পৰা। সেয়াই আছিল অতীতৰ শাস্ত্ৰ, ন্যায়, ৰাজনীতি, অৰ্থনীতি, জ্যোতিৰ্বিদ্যা আদিৰ শিক্ষাৰ ধাৰা। ধৰ্মশাস্ত্ৰ, ন্যায়শাস্ত্ৰ, জ্যোতিষশাস্ত্ৰ আদি বিষয়ত চৰ্চাকাৰী অফুৰন্ত জ্ঞানৰ ভঁৰালস্বৰূপ— যাজ্ঞবল্ক্য, বশিষ্ঠ, বিশ্বামিত্ৰ, দ্ৰোণাচাৰ্য আদি ঋষি-মুনিসকল আছিল তেতিয়াৰ শিক্ষাৰ প্ৰতিভা স্বৰূপ। অনুৰূপভাৱে গাৰ্গী, মৈত্ৰী, অৰ্জুন, একলব্য আদিয়ে গুৰুকুলাশ্ৰমত থাকি কালজয়ী আদৰ্শ শিষ্যৰূপে খ্যাতি অৰ্জন কৰিছে। গুৰুকুলাশ্ৰমত কঠোৰ অনুশীলন, কঠোৰ সাধনা আছিল তেওঁলোকৰ একমাত্ৰ জীৱনৰ ব্ৰত। অতীতত ছপাশাল, কাগজ, পুথি নথকা যুগত কেৱল গুৰুমুখে ধৰ্মশাস্ত্ৰ, ন্যায়শাস্ত্ৰ, ৰাজনীতি আদি বিষয়ত শিক্ষা লাভ আছিল এক কঠোৰ সাধনা। সাধনাতে সিদ্ধিলাভ। নিৰ্জন বননি সাধনাৰ উৎকৃষ্ট ক্ষেত্ৰ বুলি গণ্য কৰা হয়। নিৰ্জন বননি, নদী, পৰ্বত, গছ, লতাই মানুহৰ মন প্ৰাণ পৰম জ্ঞানৰ প্ৰতি নীৰৱ সাধনাত ব্ৰতী কৰে। তাৰোপৰি নিৰ্জন বননিৰ মাজত পাৰ্থিৱ চিন্তা পৰিহাৰ হয়। পাৰ্থিৱ চিন্তা পৰিহাৰ কৰি একান্ত সাধনাত ব্ৰতী হ'লেহে সাধনাত সিদ্ধি লাভ সম্ভৱ। সেই ধ্যান ধাৰণাৰ

বশৱৰ্তী হৈয়ে ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপনৰ পৰিকল্পনাৰ আদিতে মানস পটত ৰচনা কৰা হৈছিল এক আদৰ্শ বননি। পঁচিশ বছৰ পূৰ্বৰ মহান কলাকাৰৰ মানসপটৰ কল্পিত মনোৰম প্ৰকৃতিৰ ছবিখন গছে পাতে সেউজীৰূপে আজি বাস্তৱ ৰূপ পাইছে। বন-উপবন, বৃক্ষ, পুষ্পই সজ্জিত ৰত্নপীঠ কলেজ আজি সেউজী আৱৰণেৰে আবৃত। সেই আৱৰণ আজি যেন কলেজখনিৰ পঁচিশ বছৰীয়া যৌৱনৰ আভৰণ।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ বননি এক সুচিন্তিত আঁচনিৰ সু-সৃষ্ণলিত ৰূপ। বননিখন সাধাৰণ কিন্তু পৰিকল্পনা অসাধাৰণ। উক্ত পৰিকল্পনা প্ৰথমে কাগজত তাৰ গিছত ক্ষেত্ৰভূমিত কাৰ্যকৰী কৰা হৈছে। অসাধাৰণ পৰিকল্পনাৰ মনোৰম বন-উপবনক যথা-যোগ্যভাৱে নামকৰণ কৰা হৈছে। যথা— পঞ্চৱটী, আদৰণি বিথিকা, মেঘাৰণ্য, উত্তৰ বননি, বাৰী সুজলা, বাৰী সুফলা, বাৰী শ্যামলা, পূৰ্বোদ্যান, কলেজ ব্লক, উত্তৰ বননি, গোলাপবাগ, ফাগ স্কোৱাৰ, মুকলি মঞ্চ, মঞ্চকানন, বকুলবন, আমকুঞ্জ, উত্তৰ প্ৰান্ত, দক্ষিণ প্ৰান্ত, পূৰ্ব প্ৰান্ত, পশ্চিম প্ৰান্ত আৰু বিদ্যাবন। উল্লেখযোগ্য যে প্ৰতিখন বন উপবনৰ বিশেষ বিশেষত্ব আছে। কলেজখনিৰ বন-উপবন আৰু তাৰ বিশেষত্বই দৰ্শনাৰ্থীক সততে আকৰ্ষণ কৰে।

শ্ৰান্ত পথিকৰ ক্লান্তি দূৰৰ অৰ্থে ৰত্নপীঠ কলেজৰ দুৱাৰ মুখত অৱস্থিত পঞ্চৱটী বন। জাতীয় ৰাজপথৰ দুয়োপাৰে ৰোপণ কৰা বট, আঁহত, বেল, অশোক, আৰু আমলখিৰ সমাহাৰে পঞ্চৱটী বন। পৰিকল্পনা অনুযায়ী আজি সঁচা-সচিকৈ শ্ৰান্ত পথিকে পঞ্চৱটীত ক্লান্তি দূৰ কৰাৰ সুবিধা পাইছে। পঞ্চৱটী অতিক্ৰমী লীলাৱতী আৰু বৃন্দাৱতী তোৰণৰ মাজভাগত অভ্যাগতক আদৰণি জনায় আদৰণি বিথিকাই। তাত ২৪ জোপা দণ্ডয়মান নিম্ন পত্ৰ বিষ্ট দেবদাক গছে অভ্যাগতক অভিৱাদন জনাবলৈ যেন চিৰ নিয়োজিত। বৃন্দাৱতী তোৰণ পাৰ হ'লেই সম্মুখত দৃষ্ট হয় এক বিতোপন উপবন। নাম তাৰ ফাগ স্কোৱাৰ। ফাগ স্কোৱাৰৰ চৌপাশে শাৰী শাৰীকৈ শোভাবৰ্দ্ধন কৰিছে ৩০ জোপা নিম্নপত্ৰ বিষ্ট দেবদাক আৰু দুৱাৰ মুখত দুজোপা থুজাই। সেউজী গছ-গছনি, ঘৰ-দুৱাৰেৰে যি ঠাই ডোখৰ আজি ৰত্নপীঠ কলেজ প্ৰাঙ্গণ ৰূপে পৰিচিত সেই ঠাই ডোখৰ অতীতত আছিল মুকলি পথাৰ। মুকলি পথাৰত ধুমুহা-বা-মাৰলিৰ প্ৰকোপ বেছি। ধুমুহা বতাহে যাতে কলেজৰ ঘৰ-দুৱাৰৰ ক্ষতি কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে কলেজৰ উত্তৰ পশ্চিম দিশত প্ৰাচীৰ সদৃশে সজোৱা হৈছে মেঘাৰণ্য। মেঘাৰণ্যত আছে ৰেইন ট্ৰি, তিতাচপা, আম আদি সুদৃঢ় বৃক্ষ। শ্ৰেণী কোঠাসমূহৰ দুৱাৰ মুখত কলেজ ব্লক। সু-শোভিত দুৱাৰমুখে আৱেশীসকলৰ চিন্তা মন প্ৰফুল্ল ৰাখে। আৱেশী ৰূপী ছাত্ৰ শিক্ষকৰ মন প্ৰাণ প্ৰফুল্ল কৰি ৰাখিবৰ বাবে কলেজ ব্লকত আছে শাৰী শাৰী নাহৰ আৰু বটল ব্ৰাছৰ শাৰী। কলেজ চৌহদত মুকলি মঞ্চ। এক বিৰল ব্যৱস্থা। সভা-সমিতি, নাচ-গান আদিৰ অৰ্থে এই মুকলি মঞ্চ প্ৰকৃতিৰ দ্বাৰা সজ্জিত। মুকলি মঞ্চৰ চৌদিশৰ অঙ্গ সজোৱা হৈছে কৃষ্ণচূড়া, বাধাচূড়া, কাঞ্চন আদি পুষ্প বৃক্ষৰ দ্বাৰা। দৰ্শক শ্ৰোতাক ৰদৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ মুকলি মঞ্চৰ পুষ্প বৃক্ষসমূহে মঞ্চৰ কেউ

দিশৰ পৰা পৰস্পৰৰ মূৰ বিলাক হাউলি মঞ্চৰ ওপৰত যেন চম্ভতাপৰ সৃষ্টি কৰিছে। মুকলি মঞ্চৰ পিছপিনে মঞ্চকানন। মঞ্চকানন প্ৰকৃতিৰ দ্বাৰা সঁজোৱা সা-সজ্জাৰ কোঠালি (গষ্ট্ৰফ্ৰে দুও)। সুদৃশ্য মঞ্চকানন মূল্যবান গছেৰে শোভিত। কলেজৰ স্নিগ্ধ, শ্যামলা, সুগন্ধি বীথিকা হ'ল বকুল বন। কলেজৰ এই বকুল বন যেন আশ্ৰমবাসী মুনি কন্যাৰ অৱসৰ বিনোদনৰ বিচৰণ ভূমি। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অৱসৰ বিনোদনৰ অৰ্থে স্নিগ্ধ, সুগন্ধি বকুল বন পৰিকল্পনাকাৰীৰ অনুগম অনুভূতিৰ স্বাক্ষৰ। বাৰী সুজলা, বাৰী সুফলা, বাৰী শ্যামলা কেৱল বনানিৰ শোভন নহয়। বাৰীসমূহ ক্ষুদ্ৰ কিন্তু সয়ন্তৰ আঁচনি। উক্ত বাৰীসমূহ একো একোজন অভিৰক্ষী আৰু অধ্যক্ষৰ বাসভৱনৰ লগত সংলগ্ন। উক্ত আঁচনি দেখাত আবাসিকসকলৰ সুবিধাৰ বাবে কিন্তু উক্ত আঁচনিৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কৰ্মমুখী শিক্ষাদানৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এইদৰে পূব, পশ্চিম, উত্তৰ, দক্ষিণ প্ৰান্তত তিনি হাজাৰৰো অধিক মূল্যবান গছ-গছনি আছে। উল্লেখযোগ্য যে কলেজ চৌহদৰ প্ৰতিদাল বৃক্ষ বীথিকা পৰিকল্পিতভাৱে ৰোপণ কৰা হৈছে, কলেজৰ শৈক্ষিক বাতাবৰণৰ অৰ্থে ৰোপণ কৰা মূল্যবান বৃক্ষৰাজি অদূৰ ভৱিষ্যতত কলেজখনিক এক বৃহৎ পৰিমাণৰ আৰ্থিক লাভ আনি দিব। কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা ওচৰ-চুবুৰীয়া গাঁওবাসীয়ে উক্ত আৰ্থিক দিশটোৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি নিজ নিজ চৌহদত মূল্যবান গছ ৰোপণৰ যাতে প্ৰেৰণা পায় কলেজ কৰ্তৃপক্ষৰ বিক্ষৰোপণ আঁচনিৰ সেয়া আন এক অন্যতম উদ্দেশ্য।

ৰত্নপীঠ কলেজ যাতে পৰ্যটকৰো আকৰ্ষণ কেন্দ্ৰ হয় তাৰ বাবে 'বিদ্যাবন' নামৰ এক আঁচনি কাৰ্যকৰী কৰি থকা হৈছে। বিদ্যাবন কলেজৰ মিনি ষ্টেডিয়ামৰ উত্তৰত কলেজৰ দাঁতিৰে বৈ যোৱা গাৰোকাৰা নামৰ বৃহৎ নিজৰাৰ পাৰত। নয়নাভিৰাম তথা ঔষধি গছ পুলিৰে সজোৱা বিদ্যাবন অহা দুই তিনি বছৰৰ ভিতৰত এখনি দৃষ্টিনন্দন উদ্যান হৈ উঠিব।

বননিত কলেজ নে কলেজত বননি এনে ভাৱৰ অৱকাশ হোৱা আজিৰ ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপিত হয় ১৯৭৮ চনত। ১৯৭৯ চনত ত্ৰিংশ বন মহোৎসৱ কলেজৰ নিজা মাটিত পতা হয় আৰু কলেজ প্ৰাঙ্গণত উপবন পতাৰ শুভাৰম্ভ হয়। বৃক্ষ বীথিকাৰে ৰত্নপীঠ কলেজক নান্দনিক ৰূপত সজোৱা প্ৰকৃতি প্ৰেমী কলাকাৰ গৰাকী হ'ল অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী তথা কলেজৰ গভৰ্নিং বডিৰ সভাপতি শ্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ। কলাকাৰ গৰাকীয়ে প্ৰথমে মানস পটত তাৰ পিছত কাগজত নক্সা আঁকিছে। তাৰ পিছত কলেজ পথাৰক মাপি জুখি উপবনসমূহক বিভিন্ন ভাগত ভাগ কৰিছে। উপবন আৰু কলেজৰ উপপথসমূহৰ বিভিন্ন ভাগ অনুযায়ী চাৰিওফালে আঢ়ৈ ফুট কৈ চুটি চুটি খুঁটি পুতিছে। খুঁটিবোৰক পৰস্পৰৰ মাজত ৰচিৰে সংযোগ কৰি কলাকাৰে মানস পটত ভৱিষ্যতৰ উপবনৰ কল্পনা ৰচিছে। তাৰ পিছত পৰিকল্পনা অনুযায়ী বিধে বিধে গছপুলি ৰুইছে। কলেজৰ উপবনখনিক গঢ় দিবলৈ কলাকাৰগৰাকীৰ কল্পনাৰ গভীৰতা আমি তেতিয়া সাধাৰণ, সীমিত জ্ঞানেৰে জুখিব পৰা নাছিলোঁ। তেখেতৰ উক্ত পৰিকল্পনা যে নিখুঁত আছিল আজিৰ বাস্তৱ ছবিখনে তাক স্বীকাৰ কৰে।

কলেজৰ সেউজী বননিখন আজি যেনেকৈ বাস্তৱ আজিৰ পৰা পঁচিশ বছৰ অতীতৰ কলেজৰ নিখুৱা পথাৰখন আছিল তেতিয়াৰ বাস্তৱ। সেই পঁচিশ বছৰৰ অতীত আজিও সজীৱ। এয়া যেন সৌ সিদিনা সিংহদেৱে হাতত এখন ছাতি লৈ আভৰক্ষী যোগেন, সতীশ, হৰকুমাৰ আৰু কেইজনমান বনুৱাক লৈ গছপুলি ৰুইছে, আপদাল কৰিছে। কলেজত ৰোৱা প্ৰতিডাল গছপুলি তেখেতৰ চিনাকী। প্ৰতিডাল গছপুলিৰ লগত তেখেতৰ নিবিড় সম্পৰ্ক। বৰষুণত তিতিছে, ৰ'দত ঘামিছে। সেই অবিৰাম শ্ৰম আছিল অতি গধুৰ কিন্তু তাৰ স্মৃতি অতি মধুৰ। সিংহ দেৱক গছপুলি ৰোপণত অবিৰতভাৱে সহায় কৰিছে— অধ্যক্ষ তৰণী কান্ত ৰায়, সমিত ৰায়, অৰবিন্দ ৰায় আৰু ছেগ বুজি এই নিৰন্ধ লেখকে। সিংহ দেৱৰ ধৈৰ্য-সহ্যত আমি সদায় হাৰ মানিছিলোঁ। আমি ঘৰলৈ আহিছিলোঁ জিৰণী লৈছিলোঁ। কিন্তু সিংহ দেৱে দুপৰীয়া কলেজত যি পাইছিল তাকে খাইছিল। ভাগৰ, জিৰণী তেখেতৰ অভিধানত তেতিয়াও নাছিল আজিও নাই। এই ছেগতে সিংহদেৱৰ কৰ্তব্যনিষ্ঠাৰ দৃষ্টান্তৰ এদিনাৰ এটি ঘটনাৰ উল্লেখ নকৰিলে এই নিৰন্ধ যেন অসম্পূৰ্ণ হ'ব। সিদিনা সিংহদেৱে অসুস্থ গাৰে গছপুলি ৰোপণৰ তদাৰক কৰিবলৈ গৈছে। দিন-মাহ আমাৰ মনত নাই কিন্তু জহকাল আছিল। অসুস্থতা বেছি হোৱাত কলেজৰ এটি কোঠালিত বেঞ্চত শুই পৰিছে। অধ্যক্ষ তৰণী কান্ত ৰায়, সমিত ৰায়ে তেখেতক নজনোৱাকৈ ডাক্তৰক খবৰদি আনিছে। ডাক্তৰজন চাপৰত নুতনকৈ আহিছিল। প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰীক চিকিৎসা কৰাৰ সুবিধা পালে ধন্য হ'ম বুলি অনতি বিলম্বে ডাক্তৰ আহিল। ডাক্তৰ আহি সুধিলে— ছাৰ ক'ত? তেখেত বেঞ্চত শুই আছে বুলি দেখুৱাই দিয়াত ডাক্তৰজনে তবধ মানিলে। বিশ্বাস কৰিবলৈ টান পালে। প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী এগৰাকী কলেজৰ বেঞ্চত শুবনে? ডাক্তৰৰ মনৰ সংশয় সিংহদেৱে বুজিব পাৰি তেখেতৰ চিৰ নিৰ্মল হাঁহিৰে ডাক্তৰক সুধিলে, আপুনি আহিছে— মোৰ তেনে একো হোৱা নাই। আপুনি কষ্ট কৰি নাহিলেও হ'লহেঁতেন। অলপ অসুস্থ অনুভৱ কৰিছোঁ ঠিকেই কিন্তু আপোনা-আপুনি ঠিক হ'ব। কি যে মনোবল— কি যে কৰ্তব্যনিষ্ঠা। তেখেতৰ কৰ্তব্যনিষ্ঠাৰ জোখাৰে প্ৰশংসা কৰিবলৈ আমাৰ ভাষা নাই। মানুহে তেখেতক সুধিছে— আপুনি কলেজৰ বাবে ইমানকৈ লাগিছে কিয়? উত্তৰত তেখেতে কৈছিল— ৰত্নপীঠ কলেজ মোৰ মানস কন্যা। আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ অগ্ৰজ সিংহদেৱে অহা ১ ম জানুৱাৰী ২০০৬ চনত জীৱনৰ ত্ৰিনৱৰ্তি বছৰত পদাৰ্পণ কৰিব। বয়সৰ অগ্ৰগতিয়ে শৰীৰক জুৰুলা কৰিলেও কৰ্মক্ষেত্ৰত আজিও যেন চফল ডেকা।

কলেজৰ বৃক্ষ ৰোপণ আঁচনি সফল কৰিবলৈ তথা শৈক্ষিক পৰিৱেশৰ লগত ৰজিতা খুৱাই বিজ্ঞানসন্মতভাৱে বৃক্ষৰোপণ, ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু তদাৰক কৰিবলৈ উদ্ভিদ তথা বাগিছা সম্পৰ্কত যথোচিত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত চাপৰ চাহবাগিছাৰ মেনেজাৰ মৃণাল ৰাশ্তি বোসক সভাপতি, অধ্যক্ষ তৰণী কান্ত ৰায়ক সম্পাদক, কমলা দাস, জয়নাল বেগাৰী, নিৰোদেন্দু ৰায়, জুবান আলী, তিসিমুদ্দিন আহমেদেক সদস্য হিচাপে লৈ এখন বৃক্ষ ৰোপণ সমিতি গঠন কৰে।

বিশেষকৈ মৃণাল কান্তি বোসৰ অভিজ্ঞতা, আন্তৰিকতাৰ বাবে গছপুলিসমূহে শ্ৰীবৃদ্ধিৰ উৎসাহী গতি পাইছিল। কলেজৰ বাঁথিকা পূজনীয় বোসৰ ওচৰত নিশ্চয় কৃতজ্ঞ।

প্ৰতিবছৰে কলেজত পতা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰীক্ষাৰ দৰে প্ৰতিবছৰে কলেজত বৃক্ষৰোপণ যেন বান্ধি দিয়া নিয়ম। কলেজৰ প্ৰতিবছৰৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ মূল কাৰ্যসূচী হ'ল বৃক্ষৰোপণ। তাৰোপৰি কলেজৰ আগ্ৰহত চৰকাৰৰ সহযোগত কলেজত কেবাবাৰো বন মহোৎসৱ, সেউজী সপ্তাহ যোগে বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ কৰি থকা হৈছে। উক্ত কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ কৰিবলৈ বন বিভাগে গছপুলি যোগান ধৰাৰ উপৰি সামাজিক বনানিকৰণৰ মুখ্য বন বিষয়া দুৰ্গা প্ৰসাদ নেওঁগ, পশ্চিম অসম সংমণ্ডলৰ বন সংৰক্ষক হেমেন চাংকাকতি, ডি, এফ, অ, পাৰ্থ সাৰথি দাস নিজে উপস্থিত থাকি গছ ৰুই কলেজক স্নেহ ধন্য কৰিছে। বন বিভাগৰ ৰেঞ্জাৰ কমল কুমাৰ মেধি, মুৰলীধৰ ৰায়ে দিব পৰা দান, অনুদান, সহযোগ কলেজৰ বৃক্ষৰোপণ জ্বাঁচনিৰ উল্লেখযোগ্য দিশ। কলেজৰ বিভিন্ন উৎসৱ, অনুষ্ঠান আদিত সময়ে সময়ে উচ্চ পদাধিকাৰী ব্যক্তি সকলক আমন্ত্ৰণ কৰা হৈছে। উক্ত ব্যক্তিসকলৰ বাবে অন্যান্য কাৰ্যসূচীতকৈ যেন তেওঁলোকৰ দ্বাৰা বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীয়ে মুখ্য আছিল। কলেজত একোজোপাকৈ গছ পুলি ৰোপণ কৰি স্মৃতিৰ স্বাক্ষৰ ৰাখি থোৱা মহানুব সকলৰ অন্যতম হ'ল— উচ্চশিক্ষাৰ সঞ্চালক শৈলজানন্দ ভৰালী, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য যামিনী মোহন চৌধুৰী, কলেজসমূহৰ পৰিদৰ্শক ক্ষিতীশ চন্দ্ৰ মেধি, প্ৰখ্যাত কবি তথা অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ সভাপতি নৱকান্ত বৰুৱা, তেতিয়াৰ মুখ্যমন্ত্ৰী প্ৰফুল্ল কুমাৰ মহন্তকে ধৰি বিভিন্ন সময়ত অহা বিভিন্ন বিভাগৰ মন্ত্ৰী আদি। স্মৰ্তব্য যে কবি নৱকান্ত বৰুৱা অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্ট লাইব্ৰেৰী মুকলি কৰিবলৈ আহি কলেজৰ পৰিকল্পিত জেউজী বন, উপবন, বাগিছা দেখি অত্যন্ত মোহিত হৈ এইদৰে উক্তি কৰে— 'ৰত্নপীঠ কলেজৰ পৰিকল্পিত সেউজী ৰূপ দেখি মই বৰ নান্দনিক অনুভৱ কৰিছোঁ। ৰত্নপীঠ কলেজ যেন অসমৰ শান্তিনিকেতন।'

ৰত্নপীঠ কলেজৰ বননি ওচৰ চুবুৰীয়া ৰাইজৰো অতি মৰমৰ। কলেজৰ বৃক্ষৰোপণ তথা ৰক্ষণাবেক্ষণত ৰাইজৰ সহযোগ অতুলনীয়। কলেজৰ গছ-গছনিৰ লগত নাথপাৰা গাঁওৰ শিক্ষক অলেশ্বৰ নাথৰ সম্পৰ্ক ইমানেই আন্তৰিক ইমানেই আবেগিক আছিল যে কলেজৰ পদূলিত তেওঁ যি জোপা গছ ৰুইছিল ২০০৫ চনত তেওঁৰ মৃত্যুৰ আগলৈ প্ৰতিবছৰে ব'হাগ মাহৰ ১ ম তাৰিখত সেই জোপা গছৰ গুৰিক ঘৰৰ পৰা পানী আনি ধুইছিল। এইদৰে ৰাইজ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, কলেজৰ শিক্ষক, কৰ্তৃপক্ষৰ সহযোগত ৰত্নপীঠ কলেজৰ বননি জাকত জিলিকা হৈ উঠিছে। ৰত্নপীঠ কলেজৰ বননিৰ খ্যাতি চৌদিশে বিয়পি পৰিছে।

আজি ৰত্নপীঠ কলেজৰ পাঁচিশ বছৰীয়া জয়ন্তী। এই জয়ন্তী কলেজৰ সেউজী বননিৰো পাঁচিশ বছৰীয়া যৌৱনৰ জয়ন্তী। ■■

ৰত্নপীঠ কলেজৰ ইতিবৃত্তৰ এটা দিশ

—ড° বৰকতুল্লা খান
অধ্যাপক, ৰত্নপীঠ কলেজ

মই ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ -(First Batch) ছাত্ৰ আছিলোঁ। দেখে দেখকৈ ১৯৭৮ চনৰ ৪ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে কলেজখনে পাঁচিশ বছৰ অতিক্ৰম কৰিলে। কলেজৰ ‘ৰূপালী জয়ন্তী’ উপলক্ষে মই প্ৰাপ্তন ছাত্ৰ হিচাপে স্মৃতি কথা লিখিব লগা হ’ল।

মই কলেজখনৰ ইতিবৃত্তৰ লগত কিছুপৰিমাণে জড়িত হৈ থকাত মোৰ বিষয়েও দুই এবাৰ লিখিব লগা হ’ল। মোৰ জন্ম বগৰীবাৰী ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত বয়জৈৰ আলগাৰ জয়পুৰ দক্ষিণ গাঁওত। মই সুদূৰ দক্ষিণ পাৰৰ জলেশ্বৰ উচ্চমাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৭৬ প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা পাছ কৰোঁ। চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধি ছাৰৰ সুনাম সৰ্বত্ৰ বিয়পি আছিল। সেয়ে, মেধি ছাৰৰ স্কুলত পঢ়িম বুলি বুকুত অদম্য আশা লৈ চাপৰতেই ভৰ্তি হওঁ। ১৯৭৮ চনৰ মে’ মাহত উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণী পাছ কৰোঁ। পিছত, ধুবুৰীৰ বি, এন, কলেজত পৰিম বুলি ধুবুৰীলৈ গুচি গ’লোঁ। কিন্তু চাপৰৰ কথা পাহৰিব নোৱাৰি বি, এন কলেজত ভৰ্তি হোৱাৰ আগতেই চাপৰত থকা বন্ধু-বান্ধবক লগ পোৱাৰ উদ্দেশ্যে আকৌ চাপৰলৈ গুচি আহিলোঁ। সিদিনা ৪ চেপ্তেম্বৰ, ১৯৭৮ আছিল। চাপৰৰ বাবে ঐতিহাসিক দিন। চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত, চাপৰত এখন কলেজ স্থাপনৰ বাবে শিক্ষানুৰাগী ৰাইজৰ সাধাৰণ সভা। মইও উক্ত সভাত উপস্থিত থাকি সভাৰ চূড়ান্ত সিদ্ধান্তৰ অপেক্ষা কৰি থাকিলোঁ। কলেজ স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত চূড়ান্ত হ’ল। সাধাৰণ সভাই কলেজ স্থাপনৰ এখন ডাঙৰ কমিটি গঠন কৰিলে। কমিটিৰ সকলো সদস্যৰ নাম মোৰ মনত নাই কিন্তু প্ৰধান বিষয়-ববীয়াৰ নাম মনত আছে। কলেজ নিৰ্মাণৰ বাবে কমিটিৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হয় স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাস, সাধাৰণ সম্পাদক-

মনিৰুজ্জামান, সম্পাদক তিনিজন-আনোৱাৰ হুছেইন (বৰ্তমান এম. পি.), শ্যামল তালুকদাৰ আৰু সমিৎ ৰায় (বহলপুৰ)। মনত পৰা সদস্যসকল হ'ল- হৰু সিং, নিখিল দাস, স্বৰ্গীয় অৰুণ দাস, জাহান উদ্দিন আহমেদ, স্বৰ্গীয় সুৰজ জামাল, ময়জুদ্দিন সেখ, মাজুম আলী (ধীৰঘাট) ইত্যাদি। জুৰান আলীক অধ্যক্ষ, আৰু শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায় দেৱক উপাধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিয়াৰো সিদ্ধান্ত হয়। মোক এইখন কলেজত ভৰ্তি হোৱাৰ বাবে অৰুণ দাস ছাৰ আৰু জুৰান আলীয়ে জোৰকৈ ধৰাত মইও সিদ্ধান্ত ললোঁ। ১৯৭৮ চনৰ ৪ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা কলেজখন আনুষ্ঠানিক ভাৱে উদ্বোধন কৰিলে। কিন্তু সিদিনা জুৰান আলী চাহাবক অনুপস্থিত দেখিলোঁ। পিছত শুনিলো তেওঁ গোৱালপাৰা কলেজত প্ৰবক্তাৰ চাকৰি পাইছে। সিদিনা এক উৎসৱৰ নিচিনা হৈছিল। তৰুণ ৰায় ভৰ্তি হব লগা ছাত্ৰ হিচাপে আমাক বৰ আনন্দ দিছিল।

চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত পুৱা ৭ বজাত শ্ৰেণী বহিছিল। প্ৰবক্তা হৈছিল - স্বৰ্গীয় অৰুণ দাস (অর্থনীতি), শ্ৰীমতি মিনতিকেশ বণিক (বুৰঞ্জী, শিখা শূৰ (ৰাজনীতি বিজ্ঞান), আৰু লক্ষীকান্ত ঘোষ (ইংৰাজী)। কেৰাণী- আনছাৰ আলী আৰু পিয়ন- বিশ্বেশ্বৰ দাস।

বি, এ, প্ৰথম বৰ্ষ তাতেই পঢ়িলোঁ। বছৰেকীয়া পৰীক্ষা দিলোঁ চাপৰ ছোৱালী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত। দ্বিতীয় বৰ্ষত পাঠদান আৰম্ভ হ'ল- প্ৰগতি সংগ ভৱনত, কিন্তু তাতে শব্দৰ প্ৰতিধ্বনি হোৱাত আমি অধ্যক্ষক অভিযোগ দিলো। পিছত, পাঠদান কাৰ্য প্ৰগতি সংঘৰ পৰা স্থানান্তৰ কৰি চাপৰ মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনলৈ লৈ যোৱা হ'ল। সেই সময়ত অসমত, সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ দ্বাৰা বিদেশী বহিস্কাৰ আন্দোলন চলি আছিল। এই আন্দোলনে পাঠদান কাৰ্যৰ কিছু ক্ষতি কৰিলে যদিও অধ্যক্ষ তৰণী কান্ত ৰায় দেৱে পাঠদান কাৰ্য চলি থাকিব বুলি কোৱাত বিভিন্ন ছাত্ৰ সংগঠন সমৰ্থিত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শান্তি পূৰ্ণ ভাৱে পাঠদানত উপস্থিত থাকিলোঁ। মই অকলেই ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিষয়ত অনাৰ্চ লৈ পঢ়িছিলোঁ। শিখা বাইদেউয়ে অনাৰ্চত চাৰিটাকৈ ক্লাচ লৈছিল আৰু নিজৰ ঘৰটো মোক পাঠদান কৰাইছিল। বাকী শিক্ষক বিলাকে প্ৰয়োজনত দুটাকৈ ক্লাচ লৈছিল। প্ৰায়বোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শ্ৰেণীত উপস্থিত থাকিছিল। কিন্তু হঠাতে ইংৰাজীৰ শিক্ষক ঘোষ চাৰে পাঠ দান এৰি দিয়াত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ উপাধ্যক্ষ স্বৰ্গীয় প্ৰফুল্ল কুমাৰ দাস ছাৰে ইংৰাজীৰ পাঠদান আৰম্ভ কৰে, কিছুদিন পিছত তেখেতেও এৰি দিয়াত ঝাট কুমাৰ আব্দুল কুদ্দুছ আৰু তাৰ পিছত বিলাসী পাৰা কলেজৰ ভট্টদেৱে বাছনি পৰীক্ষাৰ পিছত তিনিমাহ পাঠদান কৰে। ভট্টদেৱ ছাৰৰ তিনিমাহৰ পাঠ দানেই আমাৰ যথেষ্ট উপকৃত কৰিছিল। অর্থনীতিৰ শিক্ষক অৰুণ দাস দেৱেও পাঠদান কাৰ্য একেবাৰে এৰি দিয়াত বজাইগাঁওৰ শ্ৰীযুত সৰোজেন্দ্ৰ নাথ ব্ৰহ্ম চৌধুৰীয়ে অর্থনীতিৰ পাঠদান কৰে।

কলেজখনৰ তেতিয়াৰ নাম আছিল চি, বি (চাপৰ-বহলপুৰ) কলেজৰ পৰা পৰীক্ষা দিয়াৰ, সময়তে যথোচিত অনুমতি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা নোপোৱাত আমি বঙাইগাঁও কলেজৰ জৰিয়তে পৰীক্ষা দিব লগা হৈছিল। ১৪ জনহে পৰীক্ষাত বহিছিলোঁ। তাৰে ৫ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বি.এ পাছ কৰিছিলোঁ। মইও অনাচ সহকাৰে পাছ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিলোঁ। ১৯৮০ চনত আমি বি, এ পৰীক্ষা দিব লগা আছিল। কিন্তু সেই সময়ত অসমত ছাত্ৰ সছাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত বিদেশী বহিস্কাৰ আন্দোলনে চৰম ৰূপ লোৱাত বিশ্ব বিদ্যালয়ে পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত কৰিব নোৱাৰিলে। ১৯৮১ চনতহে পৰীক্ষাত বহিব পাৰিছিলোঁ।

কলেজত পঢ়ি থকা অবস্থাত (দ্বিতীয় বৰ্ষত) এটা সঙ্কটত পৰিছিলোঁ। আমাৰ অভাৱ-অভিযোগলৈ মাজে সময়ে কলেজ কমিটিৰ সভাপতি স্বৰ্গীয় দাস দেৱক ব্যক্তিগত ভাৱে লগ কৰিছিলোঁ। এদিন হঠাতে মোক মাতি নি (ছিনেমা হলত) সভাপতিয়ে কৈছিল- 'কলেজ নহয়, জীৱন নষ্ট নকৰিব, বেলেগ কলেজত গুচি যা।' এই কথাত মই বৰ ভয় কৰিছিলোঁ। পিছত, কথাখিনি মই অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত তৰণী কান্তৰায় দেৱক কওঁ তেখেতে বৰ সহাৰি দি কৈছিল- 'তুমি ভয় নকৰিবা। কলেজ হ'বই, তোমালোকৰ পৰীক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিমই। তুমি পঢ়ি থাকা।' তেতিয়াহে মোৰ ভয়ৰ ভাৱ দূৰ হৈছিল। ভয় খোৱাৰ কাৰণো আছিল। ইতিমধ্যে কলেজ কমিটিৰ সাধাৰণ সম্পাদক মনিৰঞ্জন মানে হতাশ হৈ পদত্যাগ কৰিছিল। পিছত, কিছুদিনৰ কাৰণে সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে দায়িত্ব পালন কৰিছিল কৈলাস সৰকাৰ দেৱে।

১৯৮১-১৯৮৩ চনলৈকে কলেজৰ পাঠ দান কাৰ্য, তেতিয়াৰ চাপৰ পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়ত চলিছিল। সেই সময়ত শ্যাসন তালুক চাপৰ কলেজৰ বিভিন্ন কামত সহযোগ কৰা দেখিছিলোঁ। ১৯৪৮ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিখে নাথপাৰা গাঁওত বৰ্ত্তমান কলেজৰ নিজা মাটিত স্নানান্তৰিত কৰে। তাতেই কলেজ পৰিচালনাৰ নতুন কমিটি এখন গঠন কৰে। সভাপতি নিৰ্বাচিত হয়- শ্ৰীযুত শৰৎচন্দ্ৰ সিংহদেৱে। আৰু সম্পাদক নিৰ্বাচিত হয়- স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধি ছাৰ। সদস্য- আহমেদ হুচেইন (প্ৰাক্তন এম, পি), স্বৰ্গীয় ভদ্রেশ্বৰ দাস। মজিবৰ ৰহমান, অতুল ৰায়, পূৰ্ণান্দ্ৰ ৰায়, সমিৎ ৰায়, স্বৰ্গীয় ময়জুদ্দিন সে আদি। পাঠদান কাৰ্য 'লিংটু স্বেভ' আৰ্য এক চালিয়া খেৰ বাহেৰে তৈয়াৰী অস্থায়ী ছাপৰা ঘৰত আৰম্ভ কৰা হয়।

কলেজৰ স্থায়ী ঘৰ নিৰ্মাণৰ বাবে কমিটিয়ে বিশেষকৈ সিংহ ছাৰ মেধি ছাৰ, মজিবৰ ৰহমান, আহমেদ হুচেইন অধ্যক্ষ তৰণী ছাৰ, স্বৰ্গীয় তিসিমুদ্দিন আহমেদ, আৰু সমিৎৰায় দেৱে মানুহৰ ঘৰে ঘৰে দান-বৰঙণি আৰু দান বৰঙণিৰ প্ৰতিশ্ৰুতি আদায় কৰি ফুৰিছিল। মইও সিহঁতৰ পিছে পিছে যাব লগা হৈছিল। কলেজৰ স্থায়ী ঘৰৰ ভেটি স্থাপনৰ দিনা সিংহ ছাৰৰ পৰামৰ্শ আৰু আদৰ্শমতে এজন গাঁৱলীয়া

মানুহৰ দ্বাৰা কৰা হয়। ভেটি স্থাপনৰ বাবে নিৰ্বাচন কৰা হৈছিল- পুঠিমাৰীৰ স্বৰ্গীয় ইন্তাজ সৰকাৰক।

কলেজ কমিটিখন, কংগ্ৰেছ (স) ৰ লগত জড়িত মানুহক নিয়ন্ত্ৰণত অহাৰ বাবে মই মোৰ ভৱিষ্যতৰ কথা চিন্তা কৰি কলেজৰ কামত সহযোগ কৰিছিলোঁ। ১৯৮৩ চনত অসম বিধান সভা নিৰ্বাচনৰ সময়ৰ পৰা মই কংগ্ৰেছ (স) ৰ লগত জড়িত হওঁ। ইয়াৰ আগতে মই SUCI ৰ ছাত্ৰ সংগঠন DSO ৰ লগত জড়িত আছিলোঁ। কিন্তু সিংহ ছাৰৰ জীৱন ধাৰণ আৰু কৰ্মপদ্ধতি চাই গভীৰভাৱে অনুপ্রাণিত হৈছিলোঁ আৰু বাস্তৱ ধাৰণা এটা হৈছিল- সিংহ ছাৰ এজন প্ৰকৃত কমিউনিষ্ট আৰু এজন সচা গান্ধীবাদী, এই দুয়োটা আদৰ্শৰে সমাহাৰ।

১৯৮৫ চনত মই গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা এইখন কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ভিতৰত ময়েই প্ৰথম এম, এ, পাছ কৰোঁ। পঢ়ি থকা অৱস্থাতেই বন্ধৰ সময়ত আহি কলেজ গঠোঁতা সকলৰ লগত সহযোগ কৰোঁ। ১৯৮২ চনত জালেখনৰ পৰা ৫ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আনি কলেজ ভৰ্তি কৰাইছিলো, তেওঁলোকৰ ভিতৰত- সিৰাজুল ইছলাম, আব্দুল লতিফ, জবেদা খাতুন, মতিয়ৰ ৰহমান আদিয়ে বি, এ পাছ কৰি গৈছে। তেতিয়া আছিল মাত্ৰ স্নাতক মহলাৰ কলেজ। উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণী ১৯৮৭ চনহে আৰম্ভ কৰা হৈছিল।

১৯৮৪ চনৰ শেষৰ ফালে যোৰহাটৰ হৰকান্ত গগৈ ছাৰক কলেজ পৰিচালনা সমিতিয়ে অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিয়ে। আগৰ অধ্যক্ষ ৰায়দেৱে উপাধ্যক্ষ হিচাপে কাম কৰিব লগা হৈছিল। কলেজ নিৰ্মাণৰ সকলো বস্তুৱেই— যেনে কাঠ, বাঁহ আদি ৰায় চাৰ আৰু সসিং চাৰে সংগ্ৰহ কৰা দেখিছিলোঁ। গোসাঁই গাঁওৰ স্বৰ্গীয় অমৃত লাল বসুমতাৰী, বোকৰাঝাৰৰ ইঞ্জিনিয়াৰ 'দেৱ' আৰু কোকোৰাঝাৰ কলেজৰ জগদীশ ব্ৰহ্ম ছাৰকো যথেষ্ট সহযোগ কৰা দেখিছোঁ।

১৯৮৫ চনত কলেজৰ পুঁথিভঁৰালৰ বাবে কিতাপ সংগ্ৰহৰ কাম আৰম্ভ কৰে। কিতাপবোৰ কংগ্ৰেছ (স) ৰ কাৰ্যালয় মণ্ডল কংগ্ৰেছ ভৱনত ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰে। এই ভৱনতেই অধ্যক্ষ গগৈ দেৱক অস্থায়ীভাৱে থাকিবৰ কাৰণে ভৱনৰ এটা কোঠালী সজাই দিছিল। সিংহ ছাৰে বিভিন্ন জনৰ পৰা কিতাপ সংগ্ৰহ কৰিছিল আৰু আনকো সংগ্ৰহৰ পৰামৰ্শ দিছিল। মই নিজে দায়িত্ব লৈ কাজিপথাৰ ছামছুদালাৰ পৰা ৯ খন, শান্তি দেৱ পৰা ৫ খন, ঘূণীমাৰীৰ স্বৰ্গীয় মহিৰুদ্দিনৰ পৰা ১১ খন আৰু মই নিজে ৭ খন কিতাপ কলেজৰ বাবে দান সংগ্ৰহ কৰোঁ। বছৰৰ শেষৰ ফালে জমা কৰা গোটেইবোৰ কিতাপ বৰ্তমানৰ কলেজ প্ৰশাসনীয় ভৱন নিৰ্মাণৰ পিছত তালৈ স্থানান্তৰিত কৰে। সিংহ ছাৰক মানুহ মাতি দিয়া আৰু কামৰ জৰিয়তে যথেষ্ট সহায় কৰোঁ।

১৯৮৬ চনৰ ১ জানুৱাৰীত মই কলেজত প্ৰবক্তা হিচাপে (শিখা বাইদেউ লোৱা ছুটি'পদত) আৰু ১৯৮৭ অনাৰ্চ পদৰ বিপৰীত যোগদান কৰোঁ। জুৰান আলীও কেইদিন মান পিছতেই কলেজত প্ৰবক্তা হিচাবে যোগদান কৰে। সেই সময়ত কংগ্ৰেছ (স) ৰ বিৰোধীবোৰে সিংহ ছাৰক কলেজৰ বাবে কৰা সকলো কামৰেই তীব্ৰ সমালোচনা কৰিছিল। সমিৎছাৰ আৰু তৰণীকান্ত ৰায় ছাৰে কলেজৰ বাবে যথেষ্ট পৰিশ্ৰম কৰা দেখিছোঁ। ১৯৮৭ চনত ৰাজনীতি বিজ্ঞান আৰু অৰ্থনীতিৰ অনাৰ্চ খোলে। কিন্তু ইংৰাজী আৰু অসমীয়া বিভাগৰ অনাৰ্চৰ পাঠদান দুই বছৰ পিছতহে আৰম্ভ হয়।

স্পষ্টভাৱে মনত পৰে, কলেজত শিক্ষক হিচাপে যোগদান কৰিয়েই দেখা পাওঁ, অধ্যক্ষ হৰকান্ত গগৈ দেৱে কলেজত বাচনি পৰীক্ষা শেষ হোৱাৰ লগে লগেই যোৰহাটলৈ ওচি যায়। প্ৰায় প্ৰতিবছৰেই ২ মাহ ৩ মাহ আৰু কেতিয়াবা ৪ মাহ পিছতহে কলেজলৈ আহে। গগৈ ছাৰৰ সময়ত উপাধ্যক্ষ হিচাপে তৰণী কান্ত ৰায় ছাৰ আছিল। কেইবাবাৰো বিশ্ব বিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা কলেজ পৰিদৰ্শন কৰিবলৈ আহিছিল। সেই সময়ত গগৈ ছাৰৰ অনুপস্থিতিত শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায় ছাৰেই পৰিদৰ্শকক দাখিল কৰিছিল প্ৰয়োজনীয় নথি পত্ৰ। বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ যে, কলেজ ঘাট মঞ্জুৰিৰ নথিপত্ৰও গগৈ দেৱৰ অনুপস্থিতিত ৰায় ছাৰেই দাখিল কৰা দেখিছিলোঁ। হৰকান্ত গগৈ দেৱৰ অধ্যক্ষ হিচাপেহে আহিছিল। পিছতহে, বাছনিত বহি বাছনিলৈ পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ অধ্যক্ষ হৈছিল। ■■■

ৰত্নপীঠ কলেজৰ পতাকা, প্ৰতীক চিহ্নৰ তাৎপৰ্য

—কন্দৰ্প বৰপূজাৰী

অধ্যাপক, ৰত্নপীঠ কলেজ

প্ৰতিটো স্বীকৃত অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানৰ একোটা নিৰ্দিষ্ট প্ৰতীক চিহ্ন থাকে। এই প্ৰতীক চিহ্নটোৰ জৰিয়তে অনুষ্ঠানটোৰ নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্য আৰু আদৰ্শ প্ৰকাশ কৰা হয়। আনহাতে বহুক্ষেত্ৰত এই প্ৰতীকি অৰ্থ ব্যঞ্জনাময় হৈও পৰে।

সেউজীয়া জ্ঞানবৃক্ষৰে আবৰা গাঁৱলীয়া পটভূমিত স্থাপিত ৰত্নপীঠ কলেজ। কলেজৰো এটা প্ৰতীক চিহ্ন নিৰ্ণীত হৈছে। সেয়া হ'ল সেউজীয়া আকাশত মেঘৰ বিদ্যুৎ চমকনি। সাধাৰণতে বাৰিষা আকাশত যেতিয়া মেঘে মেঘে সংঘৰ্ষ হয় অথবা ঠেকা খায় তেতিয়া মেঘৰ মাজত ত্বৰিত বিদ্যুৎ পোহৰৰ চমকনি দেখা যায়। এই মেঘৰ দ্যোতনাত চমকিত পোহৰক বিভিন্ন অৰ্থত আমি গ্ৰহণ কৰিব পাৰোঁ।

ৰত্নপীঠ কলেজ প্ৰতীক চিহ্ন হিচাপে উক্ত মেঘৰ আলোক বা চিকমিকনিক গ্ৰহণ কৰা হৈছে। এই চমকনি আমাৰ বাবে হল জ্ঞান বা প্ৰজ্ঞাৰ প্ৰতীক। পোহৰৰ প্ৰতীক। পোহৰ জ্ঞানৰ প্ৰতীক। অমানিশাৰ এন্ধাৰ দূৰ কৰিবলৈ আমাক পোহৰ লাগে। এই পোহৰে বাহ্যিক এন্ধাৰ আঁতৰাই দিয়াৰ লগতে আমাৰ অন্তৰীক্ষৰ অজ্ঞান আন্ধাৰতা আঁতৰাই জ্ঞানৰ পোহৰেৰে আলোকিত কৰি জীৱন সাৰ্থক কৰে।

সংঘাতে নতুনৰ জন্ম দিয়ে। তেনেকৈ আমাৰ শিক্ষানুষ্ঠানত ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ এক ইতিবাচক যোগাঙ্গক সম্প্ৰীতি (অধ্যয়ন আৰু অধ্যাপনা)য়ে জ্ঞানৰ বিদ্যুৎ পোহৰ সঞ্চাৰিত কৰে। এই জ্ঞান জীৱনক বুদ্ধি পোৱাৰ, প্ৰতিষ্ঠানৰ জ্ঞান। এই জ্ঞানে অকল পুথিগত জ্ঞানৰে অৰ্থ বহন কৰা নাই। শিকি বুদ্ধি পৰিপক্ক জ্ঞানৰ অভিজ্ঞতাৰে সু-নাগৰিক হিচাপে নিজক প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰচেষ্টা।

আকাশী ৰঙৰ কাপোৰত মেঘৰ চমকনি অংকিত কৰি প্ৰতীক হিচাপে কলেজৰ লক্ষ্য আদৰ্শ বুজোৱা হৈছে। আকাশত মেঘৰ চমকনি-জ্ঞান, পোহৰ। আকাশ উদাৰতাৰ প্ৰতীক।

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ অমৰ নাটক ‘ৰূপালীম’ৰ মৰ্মবাণী বহন কৰিছে এটি মাত্ৰ শব্দই— ‘পোহৰ’। নাটকৰ নায়ক অপসংস্কৃতিয়ে গ্ৰাস কৰা মণিমুগ্ধই শেষত মানসিক দ্বন্দ্বত জৰ্জৰিত হৈ পোহৰেৰে জাতিষ্কাৰ হৈ সংস্কৃত হৈ পৰিল।

‘দ’ চিহ্নৰ দৰে আকাশৰ মেঘৰ বিদ্যুৎ চিকমিকনিয়ে আমালৈ মনত পেলায় দিয়ে বৃহদাৰণ্যক উপনিষদৰ এটি কথালৈ। কথোটো হ’ল— দেৱতা, মানুহ আৰু অসুৰ এই তিনিও জীৱ প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাৰ সন্তান। তিনিও বিদ্যা অৰ্জনৰ বাবে ব্ৰহ্মাচৰ্য ব্ৰত পালন কৰি প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাৰ আশ্ৰমত গুৰুকুল শিক্ষা লাভ কৰিছিল। শিক্ষা সমাপ্তিৰ পিছত গুৰুকুল এৰি যাবলৈ ওলাই দেৱতাই প্ৰজাপতিৰ পৰা উপদেশ বিচাৰিলে। প্ৰজাপতিয়ে একো নকৈ দীঘলীয়াকৈ ‘দ’ আখৰটো উচ্চাৰণ কৰিলে— দ-অ-অ।

সাধাৰণতে দেৱতাসকল কামাসক্ত পুৰুষ। দেৱতাই ব্ৰহ্মাচৰ্যৰ প্ৰভাৱত নিজৰ প্ৰকৃতিগত দোষ বুজি পাইছিল। এই বাবে প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাৰ দ-অ-অ আখৰৰ অৰ্থ গ্ৰহণ কৰিলে এনেদৰে দ-অ-অ- দাম্যতে। দাম্যত অৰ্থাৎ কামনা বাসনা পৰিত্যাগ কৰা। ইয়াকে বুজি দেৱতাই প্ৰজাপতিক ক’লে— ‘প্ৰভু, আপোনাৰ কথাৰ অৰ্থ বুজিলোঁ।’ প্ৰজাপতি কি বুজিলা বুলি সুধিলত পুনৰ ক’লে— ‘আপুনি দ-অ-অ মানে ‘দামত’ বুজাইছে।’

প্ৰজাপতিয়ে সন্তুষ্ট হৈ দেৱতাৰ আশ্ৰমৰ পৰা বিদায় দিলে। ইয়াৰ পিছত মানুহে শিক্ষা সমাপ্তিৰ অন্তত ব্ৰহ্মাৰ পৰা উপদেশ বিচাৰিলে। প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাৰ একেই উত্তৰ দ-অ-অ। মানুহ স্বভাৱতে লোভী। নিজক সকলো লাগে। ব্ৰহ্মাৰ পৰা শিক্ষা লাভ কৰি মানুহে বুজিলে যে দ-অ-অ-দন্ত-দানং-কুৰুত। অৰ্থাৎ লোভ মোহ পৰিত্যাগ কৰি দান কৰিব লাগে।

দেৱতা আৰু মানুহৰ অন্তত অসুৰে আহি প্ৰজাপতিৰ পৰা উপদেশ বিচাৰিলে। অসুৰক প্ৰজাপতিয়ে একেই উপদেশ দিলে দ-অ-অ। অসুৰ সকল স্বভাৱতে অতি নিৰ্দয়। খং, ক্ৰোধ বেছি। সিহঁতে দ-অ-অ অৰ্থ কৰিলে এনেদৰে— দ-য়-ধ্ব-ম (দয়ধ্বম)— দয়া কৰা। ক্ৰোধ ত্যাগ কৰা। প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাৰ তিনি শিষ্যই তেওঁৰ কথাৰ অৰ্থ নিজৰ প্ৰকৃতিগত স্বভাৱ অনুসৰি তিনি ৰকমে অৰ্থ বুজিলে। দেৱতা, মানৱ, অসুৰ সকলে প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি ব্ৰহ্মাৰ সদৃ উপদেশ কাম, ক্ৰোধ এই তিনি ৰিপু ত্যাগ কৰা উচিত।

এই উপদেশ লৈ দেৱতা মানৱ অসুৰ গুৰুকুল আশ্ৰমৰ পৰা বিদায় ল’লে। কিন্তু আজিও ব্ৰহ্মাৰ এই সাৰুৱা উপদেশ বাণী আকাশত ৰৈ ৰৈ বাজি থাকে। বিজুলি ঢেৰেকণি মাৰিলে আকাশত ‘দ’ আখৰৰ বিজুলি চমকনি উঠে। ইয়ে আমাক শিকায়—

দাম্যত - দন্ত - দয়ধ্বম।

দা-ম-ত দ-ন্ত দয়-ধ্বম।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ আকাশী পতাকাত চিহ্নিত ‘দ’ আখৰৰ বিজুলিৰ ব্যঞ্জনাময় প্ৰতীক অৰ্থ যিয়ে যেনেদৰে নলওক লাগে— ই আমাক জ্ঞানৰ কথা বুজাইছে। ‘প্ৰজ্ঞা’ৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। ■■

‘স্মৃতিৰ মনিকোঠাত’

—আনচাৰ আলী

উচ্চবৰ্গৰ সহায়ক

ৰত্নপীঠ কলেজ, বহলপুৰ চাপৰ

‘দিন যায় কথা ৰয়’ এই ফৰ্কাৰা যোজনা আছে। ইয়াৰ ভাব ৰত্নপীঠ কলেজৰ কাহিনীৰ লগত ৰজিতা যায়।

মই ৰত্নপীঠ কলেজৰ উচ্চবৰ্গৰ সহায়কৰ পদত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আছোঁ। গতিকে মই এইখন কলেজলৈ অহা শিক্ষক কৰ্মচাৰীৰ সকলো প্ৰকাৰৰ দুখ-সুখ আৰু বেদনাবোৰ এই মনিকোঠাত উল্লেখ কৰিবই লাগিব। হয়তো আনে ৰত্নপীঠ কলেজ ২৫ বছৰীয়া কপালী জয়ন্তী সংক্ৰান্তত লিখা প্ৰবন্ধত উল্লেখ নকৰিবও পাৰে।

চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলৰ বিজ্ঞান শাখাত ১৯৭৮ চনত ৰত্নপীঠ কলেজৰ শ্ৰেণী আৰম্ভ হয়। এক কথাত ক’ব পৰা যায় যে অইনৰ ঘৰত স্নানৰ জন্ম হয়। ১৯৭৯ চনত এই কলেজখন গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমোদন প্ৰাপ্ত হয়। সেই বছৰৰ পৰা অসম চৰকাৰে অনুমোদন কৰা প্ৰতি মাহে ২০০০ টকা হিচাপত কামত যোগদান কৰো লগতে এজন পিয়ন বিশেষৰ দাসেও যোগদান কৰে। মই প্ৰথমতে অধ্যক্ষ হিচাপে শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায় দেৱক লগ পাওঁ। তেতিয়া শ্ৰীযুত মনিকঙ্কামান চাহাব, সম্পাদক আৰু প্ৰাক্তন মন্ত্ৰী আৰু বৰ্তমান সাংসদ আনোৱাৰ ছুছেইন চাহাব আছিল যুগ্ম সম্পাদক। স্থায়ী কাৰ্যালয় নথকাত মনিকঙ্কামান চাহাবৰ নিজা ঘৰত কাৰ্যালয়ৰ কাম-কাজ সম্পাদকে মোক মাতি নি কৰাইছিল বুলি মোৰ মনত আছে। কলেজে অৰ্থ সংগ্ৰহৰ কাৰণে আমন্ত্ৰণ কৰি অনা থিয়েটাৰ দল চাপৰ গান্ধী ময়দানত অনুষ্ঠিত হৈছিল। আনজনক দিছিল আন কিছুমান কাম। তথাপি ভুলে-শুকে হ’লেও তেওঁ সেই কাম পৰিচালনা কৰিছিল। আৰ্থিক অনাটনত ভুগি থকা বিৰে দা কেতিয়াবা ৰ লাগি চাই থাকিছিল। মাজে মাজে কিছুমান কথা নাজানি হত্বাইছিল। কেতিয়াবা UGC

Scale ক SDC Scale বুলি সম্বোধন কৰিছিল। D.P.I. ক D.I. বুলি কৈ থাকিছিল। পিছত হয়তো বা শুধৰণি আহিছিল। যিকিনহওক ‘Something is better Than Nothing’ তেতিয়াৰ দিনত বিনা বেতনত ইমান পৰিশ্ৰম কৰি কলেজ খন বৰ্তমানৰ পৰ্যায় পাইছে। তেতিয়াৰ সেই মূল্যবান সেৱাখিনি কলেজৰ ইতিহাসত সোণালী আখৰেৰে লিখা থাকিব।

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে পৰীক্ষা কেন্দ্ৰ মঞ্জুৰী নিদিয়াত ১৯৮১ চনৰ পৰা ১৯৮৬ চনলৈকে বঙাইগাঁও আৰু বিলাসীপাৰা কলেজ কেন্দ্ৰত স্নাতকৰ শেষান্ত পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হৈছিল। ড° বৰকাতুল্লা খান প্ৰথম বেচ্ৰ প্ৰথম অনাৰ্চ গ্ৰেজুৱেট। মই মাত্ৰ এজন কাৰ্যালয় সহায়ক হোৱাত কিমান যে কষ্ট কৰিব লগা হৈছিল সেইবোৰ হয়তো বহুতে বেছি বেছি কোৱা বুলি ক’ব পাৰে। বঙাইগাঁও কলেজ, বিলাসীপাৰা কলেজ গুৱাহাটীত Council অফিচ, GU অফিচ, D.P.I. অফিচ, Secretary অফিচ মাহত বহুত বাৰ যাব লগা হৈছিল। পৰীক্ষাৰ প্ৰমাণ পত্ৰ পূৰণ কৰা ফিজ্ লোৱা হিচাপ ৰখা বিভিন্ন ঠাইত ডাটা প্ৰেৰণ। ইয়াৰ উপৰিও বিলৰ কাম ধুবুৰীৰ পৰা অনুদান উঠোৱা ছাত্ৰ ভৰ্তিৰ কাম আদি অকলে সমাধা কৰিছিলোঁ। ইমান ব্যস্ততাতো কলেজৰ কাম ৰাখিছিলোঁ। মনত পৰে কেতিয়াবা কেতিয়াবা গুৱাহাটীত গৈ কিবা প্ৰয়োজন হোৱাত সিদিনাই ঘূৰি আহি আকৌ ৰাতিপুৱাতেই যাব লগা হৈছিল। এক কথাত ৫ জনৰ কাম ১ জনে কৰিছিলোঁ। এইক্ষেত্ৰত বঙাইগাঁও কলেজ আৰু বিলাসীপাৰা কলেজৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰীয়ে আমাৰ এই কলেজৰ কাৰ্যালয়ৰ কামত প্ৰয়োজনীয় নথি পত্ৰ দি সহায় কৰাত তেওঁলোকলৈ অশেষ ধন্যবাদ আৰু চিৰ কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলোঁ। বিশেষকৈ বঙাইগাঁও কলেজৰ উচ্চ বৰ্গৰ সহায়ক জগদীশ পাঠক দাদাই পৰীক্ষা সংক্ৰান্ত আৰু অফিচৰ বিল সংক্ৰান্তত পৰামৰ্শ দি মোক কাম কৰি যোৱাত সহায় আগবঢ়োৱাৰ কাৰণে তেখেতলৈ মই কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ। ১ ফেব্ৰুৱাৰী ১৯৮৬ চনত কলেজখন ঘাটি মঞ্জুৰীলৈ আহিল। কামৰ বোজা তেতিয়াৰ পৰা বাঢ়িল। ইয়াত এটা কথা উল্লেখ কৰা ভাল যে আমাৰ কলেজৰ এজন প্ৰবক্তা ড° বৰকাতুল্লা খান আৰু কেতিয়াবা কেতিয়াবা ফনিভূষণ ৰায়ে পৰীক্ষাৰ সময়ত অশেষ সহায় আগবঢ়াই আছিল আৰু আজিলৈকে সহায় কৰে। তেওঁলোকৰ সেই বহুমূলীয়া সেৱাৰ কাৰণে তেখেত সকললৈ চিৰ কৃতজ্ঞ থাকিম।

১৯৮৪ চনত কলেজ কৰ্তৃপক্ষই শ্ৰীযুত হৰকান্ত গগৈক পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিলে আৰু ৰায় ছাৰক উপাধ্যক্ষ পদত অধিষ্ঠিত কৰিলে। গগৈ ছাৰ অধ্যক্ষ হ’লেও কাৰ্যক্ষেত্ৰত তৰণী ছাৰকে অধ্যক্ষ বুলি ভাব হৈছিল। কাৰণ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা আৰু কলেজৰ বিভিন্ন সংক্ৰান্তত পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ আহোঁতে ৰায় ছাৰেই তেখেতসকলৰ মুখা মুখি হৈছিল আৰু প্ৰমাণ-পত্ৰসমূহ তেখেতৰ চহীতে জমা দিয়া হৈছিল। আনকি উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ প্ৰমাণ-পত্ৰসমূহত গগৈ-ছাৰৰ অনুপস্থিত ৰায় ছাৰেই পঠাইছিল। ১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৯১ চনলৈকে মই অকলে কাম কৰি আছিলোঁ আৰু কামৰ বোজা অনুভৱ কৰি কৰ্তৃপক্ষই শ্ৰীযুত ফনী ভূষন ৰায়ক মঞ্জুৰি পদত নিযুক্তি দিলে। ১৯৮৪ চনৰ ৪ৰ্থ

বৰ্গৰ কৰ্মচাৰী ত্ৰুমে সতীশ নাথ, যোগেন্দ্ৰ নাথ, আৰু হৰকুমাৰ ৰায়ক অমঞ্জুৰী পদত নিযুক্তি দিয়ে। তেওঁলোকক অফিচৰ কামত নাৰাখি কলেজ নিৰ্মাণ কাৰ্য, জংগল পৰিষ্কাৰ কৰা, সভাপতি ছাৰৰ মতে গছপুলি ৰোপণ কৰি দিয়া গছবিলাক ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰাৰ দায়িত্বত দিছিল। ঘাটি মঞ্জুৰীৰ সময়ত কেৱল এটা নিম্নবৰ্গৰ সহায়ক আৰু এটা পিয়নৰ পদহে মঞ্জুৰী দিছে। বাকীবোৰে সামান্য মাননি গ্ৰহণ কৰি থাকিল। মই অফিচত বহুতো কাকুতি মিনতি কৰাত এটা পদ দিলে আন এটা পদ উঠাই ল'ব। সেয়ে ১৯৮৭ চনৰ ১-৩-৮৭ পৰা কাৰ্য্যকৰী হোৱাকৈ পদটো কলেজৰ পৰা উঠাই নি পদ এটা মঞ্জুৰী দিলে। মই কেতিয়া ক'ত অৱস্থান কৰোঁ সেই কথা কৰ্তৃপক্ষক আৰু চৰকাৰলৈ বহুতো লিখালিখি কৰাৰ পিছত অৱশেষত ৪র্থ বৰ্গৰ আৰু এটা পদ মঞ্জুৰী দিলে। সেইপদ দুটা সতীশ নাথ ৪র্থ শ্ৰেণী হিচাপে আৰু যোগেন্দ্ৰ নাথ হিচাপে নিয়মিত পদত নিযুক্তি হ'ল আৰু এজন হৰকুমাৰ ৰায় যিজন ১৯৮৪ চনৰ পৰা ক্ৰাম কৰি আছিল তেওঁ অমঞ্জুৰী পদত থাকি গ'ল। কিন্তু দুখৰ বিষয় যে এইখন কলেজৰ উপযুক্ত ঘৰ চৰকাৰী নিয়মীয়া কিতাপ আছে। কিন্তু ঘাটি মঞ্জুৰী হোৱাৰ সময়ত পদটো নিদিলে। কাম সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাত সেই ক্ষেত্ৰত আমি বহু ৰাতিলৈকে জাগি থাকি সহযোগ কৰিছিলোঁ। আৰ্থিক অনাটনত এই দুইজনে ভুগিছিলোঁ। সেই সুযোগতে ৰত্নপীঠ কলেজৰ শ্ৰেণী যিহেতু পুৰাৰ ভাগত হৈছিল, গতিকে মই শিক্ষক হিচাপে নৱগঠিত পুঠিমাৰী চান্দীৰ পৰা হাইস্কুলত (বৰ্তমান হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী) কিছুদিন সেৱা আগবঢ়াইছিলোঁ। এজন মাত্ৰ পিয়ন থকাত অফিচৰ কামত কিমান যে অসুবিধা ভোগ কৰিছিলোঁ তাক প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰি। বিভিন্ন জনে বিভিন্ন কামত পঠাইছিল গতিকে মাজে মাজে মই পিয়নৰ কামখিনিও কৰিব লগা হৈছিল। মনত পৰে তেওঁ যে কিমান চিঠি বিলাব লগা হৈছিল সেইটো কল্পনাই কৰিব নোৱাৰি। ৰাইজৰ লগত যিহেতু কলেজখন জড়িত সেইটো হ'বই বুলি আমি শাস্তনা লভিছিলোঁ। দিনৰ ভাগত অফিচৰ কাম কাজ সমাধা কৰি আকৌ দুজনে কলেজৰ বিচিপ বহী লৈ আবেলি দোকানে দোকানে শিক্ষা অনুষ্ঠান, প্ৰতিষ্ঠান, অফিচ আদিত লগ ধৰি মাহেকীয়া বৰঙণি আদায় কৰিছিলোঁ। স্থানীয় ৰাইজেও বৰঙণি দিছিল আৰু বহুতো পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল। ৰাইজেও প্ৰকাশ কৰিছিল সিহঁতৰ গৌৰৱৰ কথা। সিহঁতে কৈছিল চাপৰৰ নিচিনা ঠাইত এটা কলেজ নাই বৰ লাজৰ কথা। সকলো ঠাইত আছে আমাৰ ঠাইত নাই, লাজ লাগে শুনি মই বৰ আনন্দিত হৈছিলোঁ।

এটা কথাত আচৰিত হৈছিলোঁ যে তেতিয়াৰ দিনত কাৰ্য্যকৰী সমিতিৰ সভাপতি হৈ থাকোঁতে এজন প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱে মোক চাপৰ I.B. ঘৰত মাতি নি হিচাপ নিকাচ কৰাইছিল। বিচিপ বহীবিলাকৰ এটা খতিয়ান লৈছিল।

আমাৰ বিশেষ্মৰ দাস এজন শিক্ষকৰ দাদা আছিল। মাজে মাজে ট্ৰেডিংকো অভাৱেডিক শেষ কৰি ইয়াত আহিছোঁ বুলি কৈ তাৰ খং তুলিছিলোঁ। মাজে মাজে ঘণ্টা ভুল

কৰি মাৰিছিল। পৰীক্ষাৰ সময়ত দুই ঘণ্টা গ’লে তিনিঘণ্টাৰ বেল মাৰি পৰীক্ষার্থীসকলক বিমোহিত পেলাইছিল। কেতিয়াবা ছিল মোহৰ ওলোটো কৰি মাৰিছিল পিছত মোক পদত উন্নতি কৰণ কৰিলে আৰু সেই হিচাপে চৰকাৰে মঞ্জুৰী দিলে।

চৰকাৰলৈ বহুতো লিখালিখি কৰাৰ পিছত অবশেষত এটা ৪ৰ্থ বৰ্গৰ আৰু এটা পদ মঞ্জুৰী দিলে। সেইপদ দুটা সতীশ নাথ ৪ৰ্থ শ্ৰেণী হিচাপে আৰু যোগেন্দ্ৰ নাথ Library Bearer হিচাপে নিয়মিত পদত নিযুক্তি হ’ল আৰু এজন হৰকুমাৰ ৰায় যিজন ১৯৮৪ চনৰ পৰা কাম কৰি থকা অমঞ্জুৰী পদত থাকি গ’ল। কিন্তু দুখৰ বিষয় যে এইখন কলেজৰ উপযুক্ত ঘৰ চৰকাৰী নিয়মীয়া কিতাপ আছে। কিন্তু ঘাটি মঞ্জুৰী হোৱাৰ সময়ত পদটো নিদিলে। Library কাম সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাৰ বাবে উপযুক্ত Librarian আৰু Library Asstt. যথাক্ৰমে শ্ৰীযুত কৈলাশ ৰায় আৰু অমিত কুমাৰ ৰায়ে বহুদিনৰ পৰা অমঞ্জুৰী পদত সামান্য মাননীৰে কাম কৰি আছে। অইন অইন কলেজৰ অন্য শিক্ষক পদৰ তালিকাৰ লগত তুলনা কৰিলে ভাবো যে চৰকাৰে সঁচাকৈয়ে এই কলেজক মাহীমাকৰ চকুৰে চাইছে। বৰ্তমান কলেজত মাত্ৰ এটা LDA আৰু এটা UDA, দুটা ৪ৰ্থ বৰ্গৰ পদ।

কলেজ কৰ্তৃপক্ষই কলেজৰ কামৰ বোজা ১০ গুণ বাঢ়ি যোৱাত ৰাজীৱ লোচন সিংহক LDA হিচাপে অমঞ্জুৰী পদত নিযুক্তি দিয়ে।

দুখৰ বিষয় যে ২০০৮ চনত আমাৰ এজন ৪ৰ্থ শ্ৰেণীৰ পদৰ পৰা অৱসৰ লোৱাত সেইঠাইত ১৯৮৪ চনৰ পৰা হৰকুমাৰ ৰায়ক কলেজ কৰ্তৃপক্ষই নিয়মিত কৰাৰ কাৰণে খৰখেদাকৈ চৰকাৰলৈ যাবতীয় নথিপত্ৰ প্ৰেৰণ কৰিলে যদিও আজি পৰ্যন্ত চৰকাৰে মঞ্জুৰী নিদিলে। বেচেৰাই আশাৰে বাট চাই আছে।

১৯৯১ চনত শ্ৰীযুত হৰকান্ত গগৈ চাহাব গুচি যোৱাৰ পিছত ১৯৯১ চনত ফেব্ৰুৱাৰী মাহতে শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায়ক উপাধ্যক্ষ পদৰ পৰা ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰ পদত চৰকাৰে মঞ্জুৰী দিলে। আৰু তেতিয়াৰ পৰা ৰায় ছাৰে অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰি ২০০২ চনৰ ৩০ জুলাইত অৱসৰ লয়। তেখেত এজন কৰ্মক্ষম অধ্যক্ষ হিচাপে কাম কৰি গৈছিল বুলি মই ক’বই লাগিব। ছাৰে সদায় নিজৰ ঘৰতকৈ এই কলেজৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিছিল। তেখেতৰ বহুমূলীয়া সেৱাখিনি সোণালী আখৰেৰে কলেজৰ ইতিহাসত লিখা থাকিব। আকৌ নিযুক্তি পোৱা অমঞ্জুৰী পদত থকা অলপ মাননীৰে কাম কৰি যোৱা অনা শিক্ষক সকলোৱে অনুভৱ কৰিব পাৰিছে। যিহেতু মোৰ লগত সদায় জড়িত আছিল। কিন্তু উপায় নাই অইনে বুজি নাপায় কেৱল সেৱাহে আদায় কৰি নিয়া প্ৰচেষ্টা।

ইয়াত আৰু এটা কথা উল্লেখ কৰোঁ যে শিক্ষক থকা বা অধ্যক্ষৰ কাৰ্যালয়টো ইমান সৰু যে অনায়াসে অহা-যোৱা কৰিব নোৱাৰি বা মুক্তভাবে কাম কৰি থাকিব নোৱাৰি লগতে অস্বাস্থ্যকৰ হৈছে। কোনো অধ্যক্ষই চিন্তা কৰা নাই। আমি বাৰ বাৰ কোৱা স্বত্বেও আমাৰ কথালৈ কানসাৰ দিয়া নাই।

তাহানিৰ বামুনীটিলাত আজিৰ বত্ৰপীঠ কলেজ

—সুখীৰ চন্দ্ৰ বায়,
অধ্যাপক, বত্ৰপীঠ কলেজ

১৯৭৮ চনত বত্ৰপীঠ কলেজ স্থাপন কৰিলেও ১৯৮৪ চনৰ ১৬ ইং আগষ্ট তাৰিখে বহলপুৰ নাথপাৰৰ দক্ষিণ অঞ্চলত থকা এডোখৰ ৭০ বিঘা চৰণীয়া পথাৰত বত্ৰপীঠ কলেজ স্থানান্তৰিত কৰে আৰু ১৯৮৮ চনত বত্ৰপীঠ কলেজৰ উদ্যোক্তাসকলে বিভিন্ন উন্নয়নমূলক আঁচনি অনুসৰি কলেজৰ চৌহদত এটি পুখুৰী দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লয়। কিন্তু পুখুৰী খান্দোতে প্ৰায় ৭ ফুটমান মাটিৰ তলত এটি ব্ৰহ্মৰ কালিয়দমন মূৰ্তি ওলায়। বাইজে আচৰিত হ'ল। এক হলমূলৰ সৃষ্টি হ'ল। অৱশেষত মূৰ্তিটো বাইজে কলেজৰ ওচৰত এটি মন্দিৰ সাজি তাতে স্থাপন কৰি ভক্তিভাৱে পূজা-অৰ্চনা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰে।

কিন্তু মাটিৰ তলত এই মূৰ্তিটো পোৱাৰ পিছত বাইজৰ মাজত বিভিন্ন আলোচনা, বিভিন্ন প্ৰশ্ন। মূৰ্তিটো তাত কেনেকৈ থাকিল? মূৰ্তিটো কিমান পুৰণি? এই ঠাইডোখৰৰ নাম বামুনীটিলা। ইয়াৰ নাম বামুনীটিলা বা কিয় হ'ল? আন কিছুমানৰ প্ৰশ্ন চাৰিওফালে বিস্তৃত অঞ্চল জনবসতি থকা স্বত্বেও এই ৭০ বিঘা জমিত কিয় মানুহে ঘৰভেটি নাবাঙিলে? সঠিক উত্তৰ কাৰো ওচৰত নাই। ইয়াৰ বহুত কথাই কালৰ গৰ্ভত হেৰাই গৈছে। ইয়াৰ লগত নিশ্চয় কিছু প্ৰাচীন ইতিহাসৰ স্মৃতি সিঁচৰতি হৈ আছে। এই ইতিহাসৰ কাহিনীবোৰ নিশ্চয় মুখ পৰম্পৰা বাগৰি আহি আহি এটা সময়ত শুক হৈ গৈছে। ইতিহাস ৰচকে এনেবোৰ ঘটনাৰ পৰাই ইতিহাসৰ সমল বিচাৰি পায়।

মানৱ সভ্যতাৰ ক্ৰমবিকাশৰ আৰম্ভণিতে মৌখিক ইতিহাসৰ প্ৰচলন আছিল। লিখনিৰ আধুনিক ব্যৱস্থা আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ বহু আগৰ পৰাই মানৱ জাতি নিজৰ অতীত সম্পৰ্কে জ্ঞাত আছিল। আৰু সেই ধাৰা এটা প্ৰজন্মৰ পৰা আন এটা প্ৰজন্মলৈ মুখে মুখে

বাগৰি আহিছিল। প্ৰাচীন কালত বেদৰ মন্ত্ৰবোৰ মুখে মুখে শুনি শুনি প্ৰচলিত আছিল বাবেই সেইবোৰক নাম দিছিল ঋতি।

জনশ্ৰুতি আছিল বুৰঞ্জীৰ প্ৰধান সমল— যি পিছলৈ লিখিত ইতিহাসৰ সমপৰ্যায় হৈ পৰিছিল। ইতিহাসৰ পিতৃস্বৰূপ দুজন বিশ্ববিখ্যাত বুৰঞ্জীবিদ হিবোডটাচ আৰু খুচিডইচ— দুয়ো মুক্তভাৱে জনশ্ৰুতিৰ পৰাই বুৰঞ্জীৰ সমল যোগাব কৰিছিল আৰু তাক লিখিত ৰূপত প্ৰকাশ কৰিছিল। আধুনিক বুৰঞ্জীবিদসকলেও মৌখিক সমলবোৰক শুকত্ব দিবলৈ লৈছে। এতিয়া এইটো সৰ্বজন স্বীকৃত যে মুখে মুখে প্ৰচলিত লোকসংস্কৃতিৰ গীতমাত, গল্প, কিংবদন্তি, পটন্তৰ নীতিবাক্যবোৰেও বুৰঞ্জীৰ সমল যোগাব কৰে।

বড়পীঠ কলেজৰ নামটো যেনেকৈ প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্যৰ পশ্চিম খণ্ডৰ কলাকুটি সভ্যতা সাংস্কৃতিৰ এটি গৌৰৱোজ্বল বুৰঞ্জী উৎস আছে তেনেকৈ বড়পীঠ কলেজ স্থাপিত স্থান বামুনীটিলা নামৰ মাজতো অতীত দিনৰ কিছু কাহিনী জড়িত হৈ আছে। সেইবোৰ এতিয়া কিংবদন্তিত পৰিণত হৈছে।

প্ৰতিখন গাঁও বা অঞ্চলৰ নামৰ মাজত কিছু ইতিহাস লুকাই থাকে। বামুনীটিলা নামতো এক ইতিহাস লুকাই থকাৰ ইঙ্গিত পোৱা যায়। সেয়ে উদ্ধৃত বুৰঞ্জীমূলক নীতি প্ৰয়োগ কৰি বড়পীঠ কলেজ স্থাপিত স্থানৰ প্ৰাচীন নাম বামুনীটিলাৰ ইতিহাস পুনৰুদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। কোচ ৰাজ্যৰ ৰজা মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ আৰু ভায়েক বীৰ চিলাৰায় বৰ ধাৰ্মিক আছিল। কালাপাহাৰে ভাঙি থৈ যোৱা কামাখ্যা মন্দিৰ তেওঁ পুনৰ নিৰ্মাণ কৰাইছিল আৰু পূজা-পাতল কৰিবৰ বাবে সুদূৰ কনৌজৰ পৰা বহুতো পণ্ডিত, ব্ৰাহ্মণ আৰু নীলাচল পাহাৰত বহুৱাইছিল। তদুপৰি নিজৰ ৰাজ্যৰ বিভিন্ন স্থানত মাটি গৃহ দান কৰি বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ পূজা আদি কাৰ্য চলাবলৈ বিভিন্ন ঠাইত ব্ৰাহ্মণ, পুৰোহিত বহুৱাইছিল। পৰৱৰ্তী বংশধৰ বিজয়ী ৰজাইও তেওঁৰ ৰাজ্যৰ দক্ষিণ অংশত গাৰোকাৰা নদীৰ পাৰত আৰু চম্পা নদীৰ নাতিদূৰত তেনে এক ব্ৰাহ্মণ পৰিয়াল স্থাপন কৰি এই অঞ্চলৰ লোকৰ পূজা-পাৰ্বণ কৰিবলৈ ব্যৱস্থা কৰি দিছিল। চাৰিওফালে জনবসতিপূৰ্ণ গাঁওৰ মাজত ৰজাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত বামুন-বামুনী অতি সুখ-স্বচ্ছন্দৰে দিন অতিবাহিত কৰিছিল। বামুন নিপুত্ৰী আছিল। আৰু বিষ্ণু ভক্ত আছিল। বামুনে নিজ গৃহতে মন্দিৰ সাজি বিগ্ৰহ স্থাপন কৰি দৈনন্দিন পূজা কৰিছিল।

১৬৪৩ খ্ৰীষ্টাব্দত ভূটীয়াসকলে কোচ ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰিছিল। আনকি তেওঁলোকে ভূটানৰ পৰা নামি আহি গোঁহাই কমল আলি পাৰ হৈ বাৰোহাজাৰীৰ ঠাইলৈকে আগুৱাই আহিছিল। কোচৰজা চন্দ্ৰ নাৰায়ণে স্বৰ্গদেৱ জয়ধৰ সিংহৰ সহায়ত ভূটীয়াসকলক যুদ্ধত পৰাস্ত কৰি খেদি পঠিয়ায়। এই যুদ্ধত অসংখ্য ভূটীয়া সৈন্যক হত্যা কৰা বাবে যুদ্ধৰ এই ঠাইখনৰ নাম হৈছিল ভূটিয়ামাৰী পিছত ই ৰূপান্তৰিত হৈ

নাম হৈছিল বটিয়ামাৰী বা বইটামাৰী। সেই যুদ্ধত এতদ অঞ্চলৰ বহুতো লোকৰ লগতে ব্ৰাহ্মণজনেও যুদ্ধলৈ গৈছিল আৰু দুৰ্ভাগ্যক্ৰমে ব্ৰাহ্মণৰ মৃত্যু হৈছিল। বামুনী অকলশৰীয়া হ'ল।

বামুণী বৰ মৰমীয়াল আৰু সৰবৰহী আছিল। সেই অঞ্চলৰ সকলোৰে বৰ আদৰ-সাদৰ কৰিছিল। বামুণী ঘৰতে পূজা-পাৰ্বণ কৰি আৰু গৰু গাই পুহি সুখেৰে জীৱন-ধাৰণ কৰিছিল। কিন্তু কণা বিধাতাৰ এই সুখ সহ্য নহ'ল। ফলত আন এটি দুৰ্ঘটনাৰ কলা মেখে পূবৰ আকাশ ঢাকি ধৰিলে। সেয়া এক অন্য কাহিনী।

দিল্লীৰ মছনদ দখল কৰাৰ পিছত সম্ৰাট ঔৰংজেৱে পুনৰ আহোম ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰিবলৈ অসংখ্য সৈন্য-সামন্ত আৰু অশ্বাৰোহী বাহিনীৰে সেনাপতি মিৰজুলমাৰ অধীনত পুৱলৈ পঠাই দিলে। এই নিৰাত অশ্বাৰোহী বাহিনীৰ লক্ষ্য হ'ল যোগীঘোপা। কিন্তু চান্দৰডিঙা পাহাৰ পাৰ হৈ আহি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ নদীৰ পাৰত অৱস্থান কৰি যি ঠাইত ঘোঁৰাবোৰ ৰাখিছিল তাৰ নাম হ'ল ঘোঁৰাবান্দা। চাপৰ অঞ্চলৰ ঘোঁৰাবান্দা গাঁওখনেই সেই মোগলৰ যুদ্ধৰ ঘোঁৰাবান্দাৰ স্বাক্ষৰ বহন কৰি আছে।

ওচৰতে ঘোঁৰাবান্দাত বিদেশী সৈন্য অহাৰ খবৰ আৰু তেওঁলোকৰ অত্যাচাৰৰ কাহিনী শুনি বামুণীৰ মন অস্থিৰ হৈ পৰিল। কাৰণ স্থানীয় ডেকা ল'ৰা যাকে পায় তাকেই ধৰি নি সৈন্যসকলৰ বহুদ পাতি কঢ়িয়াবলৈ লগাই দিয়ে। গৃহস্থৰ গৰু ছাগলী, হাঁহ, পাৰ এনেকি ভঁৰালৰ ধানও বস্তুত ভৰাই লৈ যায়। তদুপৰি গাভৰু ছোৱালীৰ উপৰিও বয়সস্থ মহিলা মানুহেও সৈন্যসকলৰ নিৰ্মম ও জঘন্যতম অত্যাচাৰৰ বলি হ'ব লগা হৈছিল। এনেবোৰ কথা কাণে দেখি শুনি বুজি ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ কোনো উপায় নেদেখি এদিন বামুণীয়ে অতি গোপনে নিজৰ সকলো সোণ-ৰূপৰ অলঙ্কাৰ লগতে তেওঁৰ অতি প্ৰিয় শ্ৰীকৃষ্ণৰ কালিয়দমন বিগ্ৰহ কুৱাত পেলাই দিলে যাতে বিদেশী শত্ৰুৰ হাতত নপৰে। আৰু তাই নিজেও আত্মহত্যাৰ পথকেই বাছি ল'লে।

মিৰজুলমা আহিল আৰু গুচি গ'ল। যাওঁতে মানকাচাৰৰ ওচৰত মিৰজুলমাৰ মৃত্যু হ'ল। কিন্তু বামুণীৰ মাটি-বাৰী আজিলৈকে খালী পৰি থাকিল। ওচৰ-চুবুৰীয়াইও অনুভৱ কৰিলে— যে বামুণী মৰিলেও তেওঁৰ অশৰীৰী আত্মা তেতিয়াও বিৰাজমান। দুই একজনে বামুণীৰ প্ৰেতাত্মা দেখিবলৈও পাইছিল। সেয়েসেইফালে মানুহ যাবলৈ ভয় কৰা হ'ল। আজিও সেই ধাৰণা বহুতৰে মাজত বিৰাজমান। কোনো কোনোৰ মতে এতিয়াও বামুণী হাতত জুইৰ উকা লৈ নিজৰ বস্ত্ৰ-বাহানিবোৰ চাবলৈ আহে। ঠাইডোখৰ অলপ ওখ বা টিলা আছিল বাবে লাহে লাহে ঠাইডোখৰ নাম পালে বামুণীটিলা। পৰবৰ্তী কালত চৰকাৰে ইয়াক খাচ মাটি হিচাপে নথিভুক্ত কৰে। বহুতদিন এই জমিন চন পৰি থাকিল, চৰনীয়া পথাৰ হ'ল। পথাৰৰ দক্ষিণফালে গাৰোৱা নদীৰ পাৰত শ্মশান পাতিলে। কিন্তু তাত বসতি কৰিবলৈ কোনো আগবাঢ়ি নাহিল।

সৌ সিদিনা ১৯৭৯ চনত উক্ত চন পৰি থকা ৭০ বিঘা খাচ মাটিত ৰত্নপীঠ কলেজ পাতিবলৈ তেতিয়াৰ উপায়ুক্ত শ্ৰী যোগানন্দ চাংকাকতীদেৱে কলেজৰ নামত আবেদন দিয়ে। সেয়ে তাহানিৰ বামুনীটিলাত আজিৰ নতুন ৰূপত ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়।

আলোচনা কৰা কিতাপৰ তালিকা

- ১। অসম দেশৰ বুৰঞ্জী— ড° লক্ষ্মী দেৱী, 7th edition 1991.
- ২। কোচবিহাৰৰ ইতিহাস— খান চৌধুৰী আসানতুল্লা আহমেদ (১ম খণ্ড)।
- ৩। A History of Assam— Edward Gait Guwahati, 1984.
- ৪। The Studies of Folklore— A. Dundes. London, 1965.
- ৫। The study of Folk culture of the Goalpara District— B. Datta, Gauhati University 1973. ■■

‘ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ’ গুৰি কথা

শ্ৰী প্ৰসন্ন কুমাৰ দাস

প্ৰত্যেক অনুষ্ঠানৰেই গুৰি কথাৰ দৰে ৰত্নপীঠ কলেজখনৰো কিছু কথা আছে। তাৰে চমু বিৱৰণ উত্থাপন কৰা হ’ব।

১৯৬৫-৬৬ চনৰ কালছোৱাত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলৰ শিক্ষকৰ জিৰণি কোঠাত বৰ বেছিকৈ প্ৰায় প্ৰতিদিনেই চাপৰত কলেজ খোলাৰ বিষয়টোলৈ আলোচনা হৈছিল শিক্ষক সকলৰ মাজত। ঠিক এনেকৈ আলোচনা চলি থকাৰ সময়ছোৱাতেই সিদিনা ২৬ জানুৱাৰী ১৯৬৮ চনত পূৰ্বতে চলি থকাৰ জল্পনা কল্পনাবোৰক সামৰি এটি সপোন ৰোপণ কৰা হ’ল কলেজ খোলাৰ। ১৯৬৮ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীৰ দিনা এই প্ৰতিবেদকে গণতন্ত্ৰ দিৱস উপলক্ষে ৰঙচঙীয়া খেলৰ এজন খেলুৱৈ হিচাপে অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ যোৱাৰ কাৰণে উদ্যত হোৱাৰ সময়তে স্বৰ্গীয় অৰুণ চন্দ্ৰ দাস আৰু স্বৰ্গীয় ময়জুদ্দিন শেখ, দুয়ো গৰাকী চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকে এই প্ৰতিবেদকৰ বাসভৱনলৈ আহিল। তেওঁলোকে আহিয়েই প্ৰতিবেদকৰ ৰঙচঙীয়া খেলত যোৱাৰ উপক্ৰমলৈ লক্ষ্য কৰি ক’লে, আমি আপোনাৰ সময় নষ্ট নকৰোঁ, আমি আহিছিলো চাপৰত কলেজখন আৰম্ভ কৰিব লাগে এই বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ। পিছে আপুনি ওলাইছে ৰঙচঙীয়া খেলত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ, গতিকে আজি থাকক, কাইলৈ ৰাতিপুৱা আহিম। তেওঁলোক প্ৰতিবেদকৰ লগতে কৈ কৈ ওলাই আছিল। প্ৰতিবেদকে চাইকেল খনত উঠিবলৈ উপক্ৰম কৰি তেওঁলোকক ক’লে হব বাক কাইলৈ আহিব। আপোনালোকেও আহক খেল পথাৰলৈ। পিছদিনা ৰাতিপুৱা ৮-৩০ বজাত তেওঁলোকে আকৌ আহিল। অৰুণ দাসে ক’লে, ‘কলেজখন পতাৰ বিষয়ে মামা আপুনি কি ভাবে’?

প্ৰতিবেদকে ক’লে, কলেজ এখন কৰিব লাগিলে আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী লাগিব, টকা লাগিব, এইবোৰ হ’ব জানো?

ময়জুদ্দিন শেখ-মহোদয়ে ক’লে, ‘চাপৰ, শালকোছা, বহলপুৰৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীবোৰেই, যিবোৰে মেট্ৰিক পাছ কৰি বাহিৰলৈ যায় নাইবা অৰ্থাভাৱত বাহিৰত পঢ়ুৱাব নোৱাৰি ঘৰতে অভিভাৱকে বহুৱাই সেইবোৰেই আমাৰ কলেজত পঢ়িব পাৰিব’। দ্বিতীয়তে অৰুণ দাসে টানি ক’লে, আমাৰ চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ বিষয় শিক্ষকসকলে কিছুদিন ‘Voluntary Service দিব। মাটি তৎক্ষণাত নহ’ব, আমাৰ স্কুলতে ৰাতিপুৱা নাইবা আবেলি ক্লাচ, শ্ৰেণীত পাঠদান কৰিব পাৰিব। আৰু টকা আমি সংগ্ৰহ কৰিব পাৰিম’। ডালিম বাবুয়ে কি কয়? প্ৰতিবেদকে সোধাত তেওঁলোকে কলে ‘ডালিম বাবুয়ে কয়, কলেজ কৰিলে হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী স্কুলৰ ক্ষতি হব। তেওঁলোকে আকৌ কলে, আমি কলো ডিগ্ৰী শ্ৰেণীৰ পৰা আৰম্ভ কৰিলে আপাতত হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰীৰ ক্ষতি নহব। কিন্তু তেওঁ মনে মনে থাকিল। একো নকলে’। প্ৰতিবেদকে কলে, ‘চৈয়দালি জোতদাৰৰ ওচৰত যাওঁ বলক’।

তিনিও স্বৰ্গীয় চৈয়দালি জোতদাৰ চাহাবৰ ওচৰত গলো। সকলো কথা জোতদাৰ চাহাবক কোৱা হ’ল। জোতদাৰ চাহাবেও এই প্ৰতিবেদক দিয়া উত্তৰবোৰ দিয়াত জোতদাৰ চাহাবে ক’লে, ‘মিটিং মাতক তাতে আলোচনা কৰি কিবা সিদ্ধান্ত হ’ব’।

প্ৰফুন্ন চন্দ্ৰ দাস, তেতিয়াৰ উপাধ্যক্ষ, অৰুণ দাস (বিষয় শিক্ষক) ময়েজুদ্দিন শেখ (শিক্ষক), এই প্ৰতিবেদক আৰু ত্ৰিনিহাৰ কান্তি ৰায় (বিষয় শিক্ষক) এই পাঠজনে চাপৰত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ উদ্দেশ্যত এখন ৰাজহুৱা সভা চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত ৩০ জানুৱাৰী ১৯৬৮ চনত আবেলি ২-৩০ বজাত আহ্বান কৰিলে।

সভাত বিভিন্ন বিদ্যালয়ৰ পৰা অহা শিক্ষক সকল স্থানীয় নেতৃবৃন্দৰ উপস্থিতিত সভাৰ উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰিলে, অৰুণ দাসে। সভাত সভাপতিত্ব কৰিলে স্বৰ্গীয় প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধি, অধ্যক্ষ, চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়।

এই প্ৰতিবেদকৰ লগতে বহুতো উপস্থিত ব্যক্তিয়ে কলেজ কৰাৰ সপক্ষে মাত মাতিলেও স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধিৰ এষাৰ মাততেই, (তেতিয়াৰ চাপৰৰ সাৰ্বজনীন নেতা) ‘কলেজ কৰিলে হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰীৰ ক্ষতি হব, আপোনালোকে ভালকৈ বিবেচনা কৰি কলেজৰ কথা চিন্তা কৰক’। ডালিম কুমাৰ মেধিৰ কথাৰ পিছত সভাত কোনো সিদ্ধান্ত নহল, সভা ভঙ্গ হ’ল।

আকৌ জল্পনা-কল্পনা আৰম্ভ হ’ল। বহুতে কব ধৰিলে কলেজ আমি পাতিমেই। কোনো বাধা নামানে। এইবিধৰ কথাবোৰে চাপৰৰ আকাশে বতাহে ভাঁহিব ধৰিলে। যেন ভেটা দিয়া নদীৰ উচ্ছাস প্ৰবল হল। কলেজ কৰাৰ উদ্দ্যম দ্বিগুণে বাঢ়িল। ৰাইজৰ চাপ পৰিল পূৰ্বৰ আহ্বায়ক সকলৰ ওপৰত, ‘সভা মাতক কলেজ আমি কৰিমেই’।

পূৰ্বৰ আহ্বায়কসকলে ৰাজহুৱা সভা মাতিলে, ইংৰাজী ১৯৬৮ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ ৮ তাৰিখত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় প্ৰাঙ্গণত আবেলি ২-৩০ বজাত।

সভাখন আবেগিক হোৱা কাৰণে হয়তো সভাখনৰ জনসংখ্যাৰ উপস্থিতি আগৰখনতকৈ বেছি হ'ল। সভাত বিভিন্ন ব্যক্তিৰ ভাৱ প্ৰৱণ জ্বালামুখী ভাষণৰ অন্তত এটি সিদ্ধান্তত উপনীত হোৱা গ'ল যে 'কলেজখন কৰাৰ উদ্দেশ্যে পুঁজি সংগ্ৰহৰ কাম আৰম্ভ হ'ক। আৰু এই উদ্দেশ্যে কলেজৰ এখন তদৰ্থ সমিতি গঠন কৰাৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হ'ল। আৰু কলেজখনৰ নাম হল চি.বি কলেজ (চাপৰ বহলপুৰ কলেজ)'। এই সমিতিৰ (তদৰ্থ) সভাপতি ডালিম বুছাৰ মেধি, সম্পাদক চাৰি গৰাকী (১) স্বৰ্গীয় প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ দাস (২) ময়েজুদ্দিন শ্বেখ (৩) অৰুণ দাস আৰু (৪) শ্ৰী নিহাৰ কান্তি ৰায়। কোষাধ্যক্ষ - শ্ৰী প্ৰসন্ন কুমাৰ দাস।

সদস্য সকল— ভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰী নীলকণ্ঠ অধিকাৰী, শ্ৰী পূৰ্ণানন্দ ৰায়, অতুল চন্দ্ৰ ৰায়, ৰকিবুদ্দিন আহমেদ, শ্ৰী মজিবৰ ৰহমান, পুলিন বিহাৰী নাগ, শ্ৰী যোগেশ্বৰ ৰায়, শ্ৰী ৰজিবুদ্দিন আহমেদ, যামিনী মেধি।

উপদেষ্টা— জ্যোতদাৰ চৈয়দ আলী সৰকাৰ, শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস, স্বৰ্গীয় আশু শ্বেখ, স্বৰ্গীয় সতীশ চন্দ্ৰ নাগ, স্বৰ্গীয় বক্ৰিম চন্দ্ৰ শূৰ।

এই সমিতিয়ে পৰবৰ্তী কাৰ্য্যকৰী সমিতিৰ সভাত কাৰ্য্যসূচী হিচাপে পুঁজি সংগ্ৰহৰ উৎসবোৰ তলত দিয়া ধৰণে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰে।

(১) ধান সংগ্ৰহ (২) পশ্চিমবঙ্গ আৰু অসমৰ যাত্ৰাভিনয় প্ৰদৰ্শন, (২) স্থানীয় বজাৰ ডাক, এই তিনিটা উৎসকে ধন সংগ্ৰহৰ মুখ্য হিচাপে গন্য কৰি সমিতিৰ সম্পাদক সকল আৰু কোষাধ্যক্ষই অতি নিষ্ঠাৰে আৰু সততাৰে ওপৰোক্ত উৎসবোৰেৰে ধন সংগ্ৰহৰ কাম আৰম্ভ কৰিলে অতি ব্যস্ততাৰে আৰু তৎপৰতাৰে।

এই চি.বি. কলেজৰ তদৰ্থ কমিটিয়ে তিনিবাৰ চাপৰ বজাৰ ডাকত লয় আৰু বেলেগ আত্ৰহী দলক এটা ধনৰ সংখ্যাৰ বিনিময়ত দলটোলৈ ডাকৰ অধিকাৰ এৰি দিয়ে। এই সমিতিয়ে কেইবাবছৰ ধৰি নায়ক গাঁও, ডাবৰ গাঁও অঞ্চলবোৰত ধান চপোৱাৰ সময়ত ৰাতি থাকি ধান সংগ্ৰহ কৰি, বিক্ৰী কৰি টকা জমা দিয়ে। চাপৰ, বহলপুৰ বিভিন্ন গাঁওৰ পৰা ধান সংগ্ৰহ কৰি বস্তা ভৰাই ধান বিক্ৰী কৰি মূল্যখিনি জমা কৰিছিল।

সমিতিয়ে কলকাতাৰ পৰা 'অগ্ৰদূত', 'নটৰাজ' আদি যাত্ৰাভিনয়ৰ দল আনিও ধন সংগ্ৰহ কৰিছিল। এই ধন সংগ্ৰহ কৰোঁতে বহু কথৰ আৰু ঘটনাৰ অৱতাৰণা হৈছিল; তাৰে দুটামানৰ উদাহৰণ দাঙি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হ'ল।

স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাস দেৱ তেতিয়াৰ আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ সভাপতি আছিল। তেখেত কলেজ কমিটিৰ এজন উদ্যোক্তা আৰু কাৰ্য্যকৰী সদস্য আছিল। বজাৰ ডাকৰ ক্ষেত্ৰত এটি ডাকৰ মূল্যৰ পৰিমাণ ৫ (পাচ) হেজাৰমান টকা। তেখেতৰ অনিচ্ছাকৃত অলপ অৱহেলাৰ কাৰণে সমিতিয়ে সময়মতে টকাখিনি পোৱাৰ পৰা ব্যতিক্ৰম হোৱাত উপক্ৰম হোৱাৰ সমিতিৰ কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ সভাত তেখেতৰ লগত প্ৰতিবেদকৰ আৰু

তেখেতৰ ভতিজা এজনৰ তৰ্ক হয় আৰু তৰ্কৰ গভীৰতা তৃণ মূলৰূপ লয়। প্ৰতিবেদকে কয় ‘you are at the root of all troubles’ আৰু তেখেতৰ ভতিজাক জনেও এই আশাৰ কথাত সমৰ্থন দিয়ে। ফলত নিজৰ আত্মীয়ৰ ভিতৰতেই বহুদিন কথা বতৰা বন্ধ হৈ আছিল। কলেজ খন গঢ়ি তোলাত কিমান আগ্ৰহ আৰু নিষ্ঠা থাকিলেহে নিজৰ আত্মীয়ৰ লগতো লেনদেন সময়ৰ ব্যতিক্ৰম হোৱাত মাতবোল বন্ধ হয় তাৰে এটি উদাহৰণ দাঙি ধৰা হ’ল।

আৰু এবাৰ কলকাতাৰ যাত্ৰাভিনয় চলি থকাত গেটত থকা মানুহবোৰৰ নিষ্ঠাত সন্দেহ হোৱাত প্ৰতিবেদকে নিজেই দুটা গেটৰ ওচৰত তীক্ষ্ণ দৃষ্টি আৰু সতৰ্ক পহৰা দি দুয়োটা গেটত থকা মানুহ দুজনক গালি আৰু ধমক দি উলিয়াই দি বেলেগ মানুহ গেটৰ দায়িত্ব দি নিজে বাহিৰত বহি পহৰা দি থকা কামটো কিমান আৱেগিক আৰু দায়িত্বশীল মানসিকতাৰে কৰিবলগীয়া হৈছিল কলেজখনৰ গঠন প্ৰক্ৰিয়াত বাধাৰ সৃষ্টি নোহোৱাৰ কাৰণে, এতিয়াও সেই মনত পৰে।

এনেকৈ কেইজনমান মানুহৰ বিশেষ নিষ্ঠা আৰু সততাৰ আগবাঢ়িছিল কলেজ গঠনৰ বাবে ধন সংগ্ৰহৰ কাম। ৰাইজৰ উৎসাহলৈ চাই মনত আমাৰ অপাৰ আনন্দ। আমি নিশ্চিত হ’লোঁ। চাপৰ বহলপুৰ চমুকৈ চি.বি. কলেজখন গঢ়ি উঠিব। নায়ক গাঁও ডাৱৰ গাঁও, বহলপুৰ খুটাপাৰা, নিদানী আৰু চাপৰৰ (ভকতগাঁও, সতয়পুৰ, আৰেয়াৰঝাৰ, মৌৱাটাৰী, চাপৰ বজাৰ, শান্তিপুৰ, কাজিপাৰা ৰৌমাৰী) অঞ্চল সমূহৰ মানুহবোৰৰ আগ্ৰহ দেখি ভাৱ হ’ল আমি এখন ডাঙৰ আৰু আদৰ্শ মহাবিদ্যালয় গঢ়ি তুলিব পাৰিম।

পশ্চিমবঙ্গৰ যাত্ৰাদলবোৰ আনোঁতে আমি চাপৰৰ শক্তি তালুকদাৰৰ মাটি ডোখৰত বাঁহৰ খুটাৰ খেৰৰ ছালিৰে (১ বিঘা মাটিত) আচ্ছাদন সাজি (ছালি সজাই) স্থায়ীভাৱে যাত্ৰাগানৰ দল অনাই কলেজৰ বাবে ধন সংগ্ৰহ কৰিছিলো। এই ক্ষেত্ৰত স্বৰ্গীয় তালুকদাৰ জীৱিত অৱস্থাত আমাৰ পৰা মাটিৰ ভাড়া বাবদ এক পইচাও লোৱা নাছিল। এই হেগতে আমি আজি শক্তি তালুকদাৰৰ স্বৰ্গীয় আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰিছোঁ।

প্ৰায় ৬-৭ বছৰ ধৰি বিভিন্ন প্ৰকাৰে ধন সংগ্ৰহ কৰি আনুমানিক প্ৰায় ৪৮ (আঠচল্লিশ) হেজাৰ টকা আমি সভাপতিৰ নামত প্ৰথমে মোহন লাল কোচৰ ওচৰত পিছত ইউকো বেংক, চাপৰত জমা থৈছিলোঁ।

সত্যৰ আলাপ হ’ব যদি নকওঁ যে সেই টকাৰ এটা অংশ পৰৱৰ্তী কৰ্মকৰ্তা সকলে পোৱা নাই। সেয়া এক বেলেগ কাহিনী।

অক্লান্ত পৰিশ্ৰম আৰু নিষ্ঠাৰে অলপ অলপ কৰি ধন সংগ্ৰহ কৰি গঢ়িব খোজা আদৰ্শ কলেজখনৰ ধনৰ অপচয় আৰু ব্যক্তিগত স্বার্থত ব্যৱহৃত হোৱালৈ চাই কিছু নিষ্ঠাৱান চি.বি. কলেজৰ তদৰ্থ সমিতিৰ কৰ্মীয়ে কলেজ গঢ়া কৰ্মত বিমুখ হ’ল। ফলত আৰু কিছুদিনৰ বাবে কলেজৰ কাম কাজ শুক্ক হ’ল। কলেজ গঢ়াৰ উদ্যমত সুস্থিৰতা আছিল।

আমি হাত সাৰাটি এয়া কি হ'ল বুলি নিজকে প্ৰশ্ন কৰি বহি থাকিলোঁ নিথৰ পাথৰৰ দৰে।
যি সৰিয়হ দি ভূত জাৰিম সেই সৰিয়হতে ভূত দেখিলোঁ।

তাৰ পিছৰ কাহিনী হ'ল নতুন চামৰ কিছু ব্যক্তিয়ে পুৰণি চামৰ দুই এজনক লৈ
নতুন উদ্যমত চি.বি. কলেজ গঢ়াৰ কামত আগবাঢ়ি আহিল। আমিও আনন্দতে উৎসাহ
যোগালো তেওঁলোকৰ নৱ উদ্যমক।

আমি ৰচা সপোনক দিঠকত পৰিণত কৰিবলৈ আগবাঢ়ি অহা যুৱ চামলৈ আন্তৰিক
শুভেচ্ছা জনালোঁ।

তেওঁলোকে আৰু এখন নতুনকৈ তদৰ্থ সমিতি গঠন কৰিলে চি.বি. কলেজৰ
নামত। সভাপতি স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাস আৰু সম্পাদক শ্ৰী মনিৰুৰ জ্জামান হল সেই তদৰ্থ
সমিতি খনৰ পৰিচালক।

তেওঁলোকে শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় দেৱক অধ্যক্ষ হিচাপে লৈ অৰুণ দাস, শ্ৰীমতী
শিখা শূৰ, স্বৰ্গীয় লক্ষী ঘোষ, শ্ৰীমতী মিনতিকংস বণিক সকলক প্ৰবক্তা হিচাপে অস্থায়ী
নিযুক্তি দিলে। তেওঁলোকে স্থানীয় ব্যক্তি জুবান আলী চাহাবক অধ্যক্ষ পদত নিযুক্তি দিব
বিচাৰিছিল, যদিও তেখেত গোৱালপাৰা কলেজত নিযুক্তি পাই তালৈ গুচি যাবলগীয়া
হল। অধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ৰ নেতৃত্বত শ্ৰেণী পাঠদানৰ প্ৰস্তুতি চলিল। এই সমিতিয়ে
অতি সাহসেৰে ১৯৭৮ চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত আমি
পূৰ্বতে সপোন ৰচা মতে ৰাতিপুৱা শ্ৰেণী পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰি তেতিয়াৰ জিলা উপায়ুক্ত
শ্ৰীযুত জগানন্দ চাংকাকতি দেৱৰ দ্বাৰা মুকলি কৰালে শঙ্খধ্বনি আৰু উৰুলিৰ মাংগলিক
সূচনাৰে।

ইয়াৰ পিছত কলেজখনৰ আৰু চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ কিছুমান
অসুবিধাৰ কাৰণে কলেজখনৰ স্থান পৰিবৰ্তন কৰি প্ৰথমে কংগ্ৰেছ ভৱনলৈ, পিছত চাপৰ
প্ৰগতি সংঘলৈ আৰু তাৰ পিছত তেতিয়াৰ পঞ্চায়তৰ খালি পৰি থকা ঘৰটোলৈ য'ত
বৰ্তমানে চাপৰ নগৰ সমিতিৰ কাৰ্যালয় চলিছে তালৈ স্থানান্তৰিত কৰা হ'ল।

কলেজখনৰ শুৰি কথৰ সামৰণি মৰাৰ আগতে এটা কথা উনুকিৱাই থওঁ যে
কলেজখন যেতিয়ালৈকে চাপৰৰ মাটিতে স্থানান্তৰিত হৈ পঞ্চায়ত ভৱনলৈ আহিছিল
তেতিয়ালৈকে চি.বি. কলেজৰ নামটো বাহাল আছিল। লেঠা লাগিল কলেজৰ নিজা মাটি
বিচাৰি বহলপুৰত আহিবলৈ হোৱাত তেতিয়াৰ উপায়ুক্ত শ্ৰী জগানন্দ চাংকাকতিদেৱে
কলেজৰ নামত বহলপুৰ অঞ্চলত মুঠ ৬৩ বিঘা ১ কঠা ১৫ লেচা মাটি যোগান ধৰে।
ইয়াৰ পিছত সেই ইতিহাস পাঠকে পৰৱৰ্তী বিৱৰণত জানিব পাৰিব। জানিব পাৰিব চি.বি.
কলেজৰ নাম গুচি কেনেকৈ 'ৰত্নপীঠ কলেজ' নামাকৰণ হ'ল। জানিব পাৰিব আমাৰ
সপোনৰ কলেজখন কেনেকৈ এক বিশাল মহীৰূপ হৈ চাপৰ বহলপুৰৰ লগতে শালকোচা,
বইটামাৰী অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিক্ষাৰ মাপ কাঠি বৃদ্ধি কৰাত সহায়ক হ'ল। ■■

বত্ৰপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাস (সংক্ষেপে)

নিখিল দাস

চাপৰ আঞ্চলিকত এখন মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰয়োজন হৈছে। সেই উপলক্ষে এখন ৰাজহুৱা সভাৰ আহ্বান কৰিলে। আহ্বান কৰোঁতা সকল হৈছে স্বৰ্গীয় অৰুণ দাস, ময়েজুদ্দিন আহমেদ আৰু প্ৰফুল্ল কুমাৰ দাস এই তিনিজন আহ্বায়ক হিচাপে এখন সভা আহ্বান কৰিলে। তাত আমি অৰ্থাৎ চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক সকল আৰু আন আন বিশিষ্ট ব্যক্তিলৈ সভাখন আমন্ত্ৰণ কৰিলে। সেইখন সভাত স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধিয়ে তেওঁৰ কথা খিনি কৈ পেলালে। তেওঁ ক'লে যে 'যদি ডিগ্ৰী ক্লাছ খোলা হয় তেন্তে মোৰ ক'বলগীয়া একো নাই। মই কেৱল চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ক্ষতি সাধন হ'ব বুলি ভাবি এই কথাষাৰ ক'লোঁ। আমি তেতিয়া সকলোৱে কথাষাৰ চিন্তা কৰি তেখেতৰ কথাকে হয়ভৰ দিলোঁ। প্ৰথমে সেই তিনিজনক সম্পাদক হিচাপে লৈ এখন কমিটি গঠন কৰিলোঁ। মইয়ো সেইখন কমিটিৰ সদস্য আছিলোঁ। সেই সময়ত আমাৰ চাপৰৰ মাননীয় শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী আছিল। তেখেত এদিনাখন চাপৰত আহিল। আমি তেতিয়া তেখেতক লৈ চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ভিতৰৰ পথাৰ খনতে বহি কলেজ এখন হ'ব লাগে বুলি কলোঁ। তেতিয়া তেওঁ বৰকৈ আপত্তি কৰিলে। আৰু ক'লে— চাপৰ ব্লকত বহুতো খালী ঘৰ আছে। তাতে Technical School এখন কৰিব পৰা যায়। আমি কোনেও এজনো মাত নেমাতিলোঁ। এজন ব্যক্তিয়ে অৱশ্যে মাত দিছিল যদিও তেওঁক কিবাকিবি কৈ বহাই দিলে। তথাপিও আমি কলেজ কৰাটো বাদ নিদিলা। তাৰ পিছত শ্ৰীনিহাৰ কান্তি ৰায় আমাৰ চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ বুৰঞ্জী শিক্ষক। তেওঁক সেই তিনিজনৰ লগত সম্পাদক হিচাপে নিযুক্তি দিলোঁ। তেওঁলোকে চাপৰ আৰু বহলপুৰ অঞ্চল মিলি এখন যুটীয়া সভা আহ্বান কৰিলে। সভাত কলেজ এখন হ'ব লাগে বুলি সকলোৱে মান্তি হ'ল আৰু কলেজখন ক'ত স্থাপন কৰা হ'ব সেই

ঠাই ডোখৰ বাচনি কৰা হ'ল। য'ত নেকি বৰ্ত্তমান কলেজখন আছে সেই ডোখৰ ঠাই। কলেজখনৰ নামাকৰণ কৰা হ'ল। চাপৰ বহলমুখ কলেজ। কিন্তু বহলপুৰৰ দুজন ব্যক্তিয়ে বি. চি. কলেজ হ'ব লাগে বুলি ক'লে। শেষত চাপৰ বহলপুৰ বুলি নামাকৰণ কৰা হ'ল। সেই ঠাইডোখৰ কাটা আদি যিবোৰ কাম আছিল, চাপৰ আৰু বহলপুৰ ৰাইজে মিলি কৰিলে। তাৰ পিছত চাপৰৰ বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল মাননীয় শ্ৰীপ্ৰসন্ন কুমাৰ দাস, শ্ৰীযোগেশ্বৰ ৰায়, স্বৰ্গীয় প্ৰফুল্ল কুমাৰ দাস আৰু বহুতৰ লগত মইয়ো সকলোয়ে মিলি ধন তুলিবলৈ ধৰিলোঁ। চাপৰ আৰু বহলপুৰৰ বিভিন্ন ঠাইবোৰত। সেইখন ঠাইত য'ত এতিয়া ৰত্নপীঠ কলেজখন আছে তাত এখন ধুনীয়াকৈ চাইনবোর্ড লিখি আঁৰি দিয়া হ'ল। চাইনবোর্ড খন ভাঙি বেকা কৰি, গোৱৰ আদি লগাই মাটিত পেলাই ৰাখিলে। সেই বিষয়ে বহলপুৰ উচ্চতৰ বিদ্যালয়ত এখন সভা আহ্বান কৰা হ'ল। আমি চাপৰৰ পৰা কমেও ১২ জন গ'লোঁ। তেতিয়া সভাখনত স্বৰ্গীয় জীতেন ৰায় বহলপুৰৰ তেখেতে মাননীয় শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ লগত একেলগে প্ৰাইমেৰী স্কুলত পঢ়িছিল। তেখেতে ক'লে কলেজৰ নামাকৰণ যিয়ে নহওঁক কিয়? আমাৰ লাগে উচ্চ শিক্ষা আৰু বহুতো কথা ক'লে তেখেতে। মই তেতিয়া স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধী দেৱক কথাটো সুধিলোঁ যে স্বৰ্গীয় জীতেন ৰায়ৰ কথাবোৰ সচ'ানে? স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধীয়ে কৈছিল, হয় বুলি। পিছত আৰু এখন সভা হ'ল। সেই সভাত টকা পইচা কিমানখিনি হ'ল তাৰে হিচাপ। মোৰ সৰু খুড়া হাটৰ ইজাদাৰ আছিল। কলেজে ইজাদাৰ মোৰ সৰু খুড়া স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাসক দিছিল। মই তেতিয়া সেইখন সভাতে টকাটোৰ হিচাপ লৈছিলোঁ। আৰু খুড়াদেউ তেতিয়া টকাটো নিদিয়াত কিবাকিবি কৈছিলোঁ। তেখেতে সোনকালে দিব বুলি ক'লে আৰু মোক বেয়া পালে। মই তেতিয়া খুড়াদেউক কলো যে মই এজন কলেজৰ সদস্য হিচাপে কৈছো। মই বাহিৰত আপোনাৰ ভতিজা নহয়। তেতিয়া স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধীয়েও তেখেতৰ হাতৰ টকাখিনি চাপৰৰ এজন মাৰোৱাৰী মহোন বাবুৰ ওচৰত থকা বুলি কলে। ইয়াৰ পিছত স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাসক সভাপতি হিচাপে আৰু মনিকল জ্ঞানানক সম্পাদক পতা হয়। জুৱান আলী আৰু কেইজনক শিক্ষক হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হ'ল। তাৰ পিছত ডকতগাঁওৰ নিবাসী শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ক অধ্যক্ষ আৰু লগতে চাপৰৰ দুজনী শিক্ষয়িত্ৰীক নিযুক্তি দিয়া হ'ল। পিছত সেইখন কলেজ বৰ্ত্তমান চাপৰ নগৰ সমিটিৰ কাৰ্যালয়ত অনা হয়। তেতিয়া ডেপুটি কমিছনাৰ আছিল শ্ৰীযোগানন্দ চাংকাকতীৰ তেখেতৰ দেউতাক স্বৰ্গীয় দেৱেন্দ্ৰ চাংকাকতি চাপৰ ডাক্তৰ খানাৰ ডাক্তৰ আছিল। সেই হিচাপে তেখেতে চাপৰৰ আছিল আৰু সেইসময়ত স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধি আৰু আন আন মানুহৰ লগত নাটক কৰিছিল। সেই হিচাপে চাপৰখনক নিজৰ ঠাই বুলি ধৰি লৈছিল। তেখেতক আমাৰ মানুহে গৈ ধৰাত ততালিকে মাটি ডোখৰৰ পট্টা কৰি দিলে। তেখেতে কলেজৰ দ্বাৰ মুকলি কৰিলে। তেখেতে নিজেও গৰ্ব অনুভৱ কৰিছিল। তেতিয়া কলেজৰ অৱস্থা শোচনীয়। আমি তেতিয়া সকলোৰে শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ

সিংহৰ কথা চিন্তা কৰিলোঁ। শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ তেতিয়া অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী নাছিল। কলেজৰ মানুহ কেইজন মানে গৈ ধৰাত তেখেতে আহি কলেজখনৰ গুৰি ধৰাত কলেজখন সঁচাকৈ হৈ উঠিল। তেখেতক লৈ আজি য'ত কলেজখন আছে সেইখিনি ঠাইত এখন ৰাজহুৱা সভা পাতিলে। তাত তেতিয়া স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাসক কাৰ্য্যকৰী সভাপতি আৰু স্বৰ্গীয় কৈলাস চন্দ্ৰ সৰকাৰক সম্পাদক হিচাপে নিযুক্তি পালে। তাতে কলেজখনৰ নামাকৰণ কৰিলে ৰত্নপীঠ বুলি। এখন নতুন কমিটিও গঠন কৰা হ'ল। তাত পুৰণি সদস্য বহুতো বাদ পৰিল। বাদ পৰা সকল কোনেও আপত্তি নকৰিলে। কিয়নো সকলোকে লাগে কলেজ। পদ নালাগে। এইদৰে এৰা-ধৰাৰ মাজত কলেজ এখন হ'ল। প্ৰথমতে ডিগ্ৰী ক্লাচ অৰ্থাৎ B.A. ক্লাচলৈ আৰম্ভ হ'ল। এতিয়াও সেইটোৱেই আছে। চাওঁতে চাওঁতে ৰত্নপীঠ কলেজ খনৰ Silver Jubilee কৰিব লগা হ'ল। কাৰ্য্যসূচী মতে Jubilee কাম আৰম্ভ হ'ল। কিন্তু এনেতে নাক আছিল, অসমীয়াত নাক বুলি কয়। ইংৰাজীত National Assessment and accreditation council' বুলি কয়। সেইকাৰণে অন্তিম কাৰ্য্যসূচীখন পিছলৈ থৈ দিলে। নাক আছিল। মই সেইখন কলেজৰ অভিভাৱক হিচাপে আছিলো। আমাক এদিনাখন মাতিলে। আমি ততালিকে তেওঁলোকৰ অভিপ্ৰায় বুজি অতি সোনকালে Science and Commerce ক্লাচ খুলিম বুলি কলো। তেওঁলোকে তাত কৈছিল দুটা নতুনকৈ Subject খুলিবলৈ। এটা বঙালী আৰু আনটো হিন্দী। আমাৰ এজন অভিভাৱকে ক'লে সেইটো অসম্ভৱ। কিয়নো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী পোৱা নাযাব। আমাৰ চাৰিওফালে যিমানবোৰ উচ্চ বিদ্যালয় আছে সেইবোৰ বিদ্যালয়ত এই বিষয় দুটা নাই। গতিকে সেই কাৰণে কৈছোঁ সেইটো নহ'ব বুলি। তেওঁলোকৰ শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহক বৰকৈ প্ৰশংসা কৰিছিল। আমি তেতিয়া সকলোৰে মূৰ দোবাইছিল। নাক যিটো Result দিছে সেই বিষয়ে মোৰ ক'বলগীয়া একো নাই। সঁচা কথা ক'বলৈ গ'লে কলেজখন এতিয়া বৰ ধুনীয়াহৈ উঠিছে। সঁচাকৈ যেন এখন মিনি শান্তি নিকেতন। কৰ্ম কৰোঁতাসকল কিছুমান আছে আৰু কিছুমান নাই। তেওঁলোকে ভগৱানৰ কৃপাত শান্তিতে বাস কৰি আছে। মানুহ আহিব আৰু যলৈকে যাব লাগে তলৈকে যাব। কিন্তু কলেজখন থাকি যাব। যিহওঁক কলেজখনৰ কথা সকলোৰে চিন্তা কৰা উচিত। মানৱৰ সভ্যতাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত জীৱনৰ মূল ভেটি। প্ৰকৃত জ্ঞানীজনে তেওঁৰ জীৱনত যি যি প্ৰয়োজন হয় তাক নিৰ্ভুল হিচাপে বাচি লয়। মই এটা ভদ্ৰহৰি সংস্কৃত কবিতা উদ্ধৃত কৰি মোৰ লিখনি সামৰিলো—

সংস্কৃত ভদ্ৰহৰিৰ কবিতা—

জাডয় যিয় হবতি সিঞ্চতি বাচি সত্যং

মানোন্নয়তি দিশতি পাপং অপাকৰোতি

চেতু প্ৰসাদয়াত দিন্ধু তনেতি কীৰ্তি

সং সজয়তি কথয় কিং ন কৰোতি পুংসাম। ■■

১৯৭৮ চনত কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ আত্মকথা

—মণিকঙ্কণমান

প্ৰতিষ্ঠাপক প্ৰাক্তন সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন :

সময় দেখে দেখকৈ ২৫ বছৰ বাগৰি গ'ল। বত্তুপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ২৫ বছৰ সাফল্যপূৰ্ণ মানসিক বিকাশৰ অৰিহণাৰ ফলশ্ৰুতিত পালিত হৈছে কপালী জয়ন্তী। আজি মই অনাবিল আনন্দত আশ্বত। বহুবছৰ আগতেই দুঃসাহসিকভাৱে বহুতো নমস্য ব্যক্তি তথা বন্ধু-বান্ধৱৰ সহযোগত যি গছৰ গুটি অঙ্কুৰণ হৈছিল সি আজি পৃথিৱীৰ বুকুত বুকু ফিৰ্দাই নিজৰ স্থিতি মজবুতভাৱে প্ৰচাৰ আৰু প্ৰকাশ কৰি নিস্বার্থভাৱে গোটেই অঞ্চলৰ লগতে দেশৰ শ শ হাজাৰ হাজাৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ জীৱন গঢ়াৰ লগতে প্ৰকৃত মানুহ হোৱাৰ বাবে জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাই আছে। ই জানো সঁচাই আনন্দৰ কথা নহয়। অকল আনন্দই নহয় ই আমাৰ গৌৰৱৰ কথা।

বত্তুপীঠ মহাবিদ্যালয়খনৰ সৃষ্টিৰ কথা ক'বলৈ যাওঁতে কিছুমান তিতা মিঠা কথা আছে। যাক উল্লেখ নকৰি নোৱাৰি। মহাবিদ্যালয়খনৰ স্থাপনৰ সেয়া আছিল ১৯৭৮ চন। মহাবিদ্যালয়খন স্থাপিত কৰিব লাগে, কিন্তু একোৰেই নাই। ঘৰ, আচৰাব প্ৰয়োজনীয় প্ৰবন্ধ সকলোৰে অভাৱ মাথো এটা বস্তু আছিল সেয়া হ'ল— আমাৰ অদম্য আগ্ৰহ সাহস আৰু মনোবল। শৰীৰত ডেকা তেজ। নহ'ব নোৱাৰিম, আদি শব্দবোৰ মুখত নাই— কেৱল এটাই কথা কি হয় দেখা যাব। মোৰ এই মনোভাৱৰ কাৰণ বিচাৰি আজি মই উপলব্ধি কৰিছোঁ। পৰিৱেশ আৰু সময়ে মানুহৰ মনত কিমান প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে। মই স্নাতক শিক্ষাৰ বাবে সেই সময়ত গুৱাহাটীত আছিলোঁ। তাতেই অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা দেশক ভালপোৱা, দেশৰ বাবে কিছুকাম কৰাৰ মানসিকতা থকা বন্ধু তথা ব্যক্তিক লগ পাইছিলোঁ। মই সেই সময়ত অসমৰ ভাষা আন্দোলনত জড়িত হৈ পৰিছিলোঁ। সেই সময়ত সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদো লাভ কৰিছিলোঁ। এইখিনিতে

উল্লেখ কৰিব পাৰি যে অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাত ছাত্ৰ সন্থাৰ লাই খুঁটা সৰ্বপ্ৰথমে ময়েই পুতিছিলোঁ। ইয়াৰ পিছত আৰু পিছলৈ ঘূৰি চোৱা নাই। এইখিনি কথা এইবাবে উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিছোঁ, কিয়নো ইয়ে মোৰ মনৰ ইচ্ছা শক্তিক বাককৈয়ে প্ৰভাৱিত কৰিছিল। নহ'লে হয়তো সেই সময়ত মই চাপৰত কলেজ খোলাৰ দুঃসাহস কৰিব নোৱাৰিলোঁহেঁতেন। মোৰ আজিও মনত আছে সেয়া আছিল ইং ১৩-৮-১৯৭৮ চন। চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় প্ৰাঙ্গণত আমাৰ কমিটিৰ সভাপতি আছিল শিক্ষাবিদ স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধী মহাশয়, কাৰ্য্যকৰী সভাপতি আছিল মহান সমাজ সেৱক স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাস, সভাত কলেজ আৰম্ভণি সম্পৰ্কে মতবিৰোধ হ'ল। বৰ্তমান কোনোপধ্যেই কলেজ পতা নহয় বুলি কৈ সভাপতিয়ে পদত্যাগ কৰিলে। কিন্তু কাৰ্য্যকৰী সভাপতি স্বৰ্গীয় ভদ্ৰেশ্বৰ দাস মহোদয়ে সভাপতিৰ দায়িত্ব লয়। মই আৰু মোৰ লগতে সহকাৰী সম্পাদক শ্যামল তালুকদাৰ বন্ধুবৰ্গ স্বৰ্গীয় পুথিশ কান্তি সিংহ (হম্বু) স্বৰ্গীয় বিৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দাস স্বৰ্গীয় অলেশ্বৰ নাথ শ্ৰীযুত সমিত ৰায় আদি ব্যক্তিবোৰে কৰা সক্ৰিয় সহায়— অদম্য উৎসাহৰ কথা কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰিম, স্বৰ্গীয় আলহাজ্জ ময়েজ উদ্দিন চাহাব আৰু মোৰ দেউতা ৰেকিবুদ্দিন চাহাব জেঠা মৰহুম আনন্দু সেখ, স্বৰ্গীয় পুলিন বিহাৰী নাগ, শ্ৰীযুত নীলকণ্ঠ অধিকাৰী, মৰহুম জয়নুদ্দিন সেখ, বনমালি দাস, স্বৰ্গীয় দিনেশ সিংহ, মৰহুম আলহাজ্জ সুৰত জামান, শ্ৰী অৰণা দাস, জাহানুদ্দিন আহমেদ, জব্বাৰ আলী, স্বৰ্গীয় অতুল ৰায়। জামাল উদ্দিন আহমেদ, দীপচৰণ দাস, গীৰুজ মেধী, পৰিত্ৰ সিংহ, মনোজ মেধী, তসিম উদ্দিন আহমেদ, আব্দুল খালেখ আদি ব্যক্তিসকলৰ পৰা মই সম্পৰামৰ্শ যথেষ্টভাৱে মনোবল লাভ কৰিছিলোঁ। যিটো মোৰ বাবে চিৰস্মৰণীয় হৈ থাকিব।

অৱশেষত শুভ মুহূৰ্তটো আহিছিল ১৯৭৮ চনৰ ৩১ আগষ্টৰ তাৰিখে। সেই সময়ৰ উপায়ুক্ত যোগানন্দ চাংকাকতী মহোদয়ৰ দ্বাৰা চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত কলেজৰ শুভ আৰম্ভণি হয়। শ্ৰীযুক্ত জুৰাণ আলী অধ্যক্ষ আৰু শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায়, শ্ৰীযুতা শিক্ষা শুৰ, শ্ৰীযুতা মিনতী কংসবনিক, শ্ৰীযুত অৰুণ দাস আৰু শ্ৰীযুত লক্ষ্মীকান্ত ঘোষক অধ্যাপক হিচাপে তথা শ্ৰীযুত আনছাৰ আলীক কাৰ্যালয় সহকাৰী, শ্ৰী বিষ্ণু দাসক ৪র্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰী হিচাপে লৈ কিছুমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ স্নাতক শ্ৰেণীৰ পাঠদান আৰম্ভ কৰা হয়। কমিটিয়ে তলত উল্লেখ কৰা অধ্যাপক সকলৰ মাহিলী দৰমহা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

অধ্যক্ষ	২৫০.০০ টকা
অধ্যাপক	২০০.০০ টকা
কাৰ্যালয় সহকাৰী	১০০.০০ টকা
পিয়ন	৫০.০০ টকা

শালকোচা বাসিন্দা মাননীয় শ্ৰীযুত সুভাস চক্ৰৱৰ্তী বঙাইগাঁও কলেজৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে আমাৰ প্ৰতি দেখুওৱা আন্তৰিকতা আৰু সহায়ৰ কথা নকলে বড়পীঠ কলেজৰ

ইতিহাস অসম্পূর্ণ হৈ থাকিব। কাৰণ মই আৰু জুৰাণ আলী তেওঁৰ ওচৰলৈ যাওঁ। তেওঁ আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক বঙাইগাঁও কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী হিচাপে দেখুৱাই পৰীক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰি দিছিল। আমি আন আন কলেজবোৰৰ লগত যোগাযোগ কৰিছিলোঁ, কিন্তু সেই সুবিধাকণ আমাক দিয়া নাছিল। গতিকে তেখেতৰ এই বলিষ্ঠ পদক্ষেপ আৰু চাপৰবাসী ৰাইজৰ প্ৰতি থকা মৰম চাপৰবাসী ৰাইজে সদায় মনত ৰাখিব, জুৰাণ আলী গোৱালপাৰা কলেজলৈ যোৱাত শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায়দেৱক অধ্যক্ষ হিচাপে লোৱা হয়।

প্ৰথম বছৰত ৩৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কলেজত ভৰ্তি হয়। ইয়াৰে ১৪ জন পৰীক্ষাত বহে আৰু তলত উল্লেখ কৰা ৫ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সেইখন কলেজৰ পৰা সৰ্বপ্ৰথম স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী কেইজন হ'ল ১. বৰকতউল্লাহ খান (ৰাজনীতি বিজ্ঞানত অনাৰ্চ) ২. জিয়াৰ উদ্দিন আহমেদ ৩. ছলেমা খাতুন ৪. সমিৰ দে. ৫. তফিৰ আলী।

কলেজখন অনুমতিৰ বাবে প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰা হয়। ইয়াৰে কাৰ্যব্যৱস্থাৰ বাবে ৭৫০ টকা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত জমা দিয়া হয়। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে ৮০,০০০ হেজাৰ টকা কলেজৰ একাউণ্টত জমা ৰখাৰ পৰামৰ্শ দিয়ে। বিভিন্নজনৰ পৰা টকা সংগ্ৰহ আৰু ধাৰ কৰি কলেজ একাউণ্টত জমাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

কলেজ সম্বন্ধে এটা কথা আজি উল্লেখ নকৰি নোৱাৰি। চাপৰত কলেজ লাগে বুলি সকলোৱেই বাৰুকৈয়ে উপলব্ধি কৰিছিল। সেই সময়ৰ অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মাননীয় শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ মহোদয়ক বহুতো আবেদন কৰা হৈছিল। কিন্তু কিয় বা নাজানো তেখেতৰ পৰা কলেজো স্থাপন হ'ব লাগে বুলি সেই ধৰণৰ কোনো সহঁৰি পোৱা নগৈছিল। পিছত অৱশ্যে যেতিয়া কলেজখন হৈ উঠিল তেখেতে যথেষ্ট সক্ৰিয়ভাৱে ইয়াৰ উন্নতিৰ হকে চেষ্টা কৰিছে আৰু বৰ্তমান কৰি আছে। আগতে এই কামখিনি কৰাহেঁতেন হয়তো বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে চাপৰতে শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। এইখিনিতে অশোক পেপাৰ মিলৰ মেনেজিং ডিৰেক্টৰ শ্ৰীযুত আনন্দ অধিকাৰী মহোদয়ৰ চাপৰৰ প্ৰতি থকা সুহৃদয়তাৰ কথা উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিলোঁ। তেখেতে সেইসময়ত যেতিয়া অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মাননীয় শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱ আছিল তেতিয়া মোক কৈছিল যে মুখ্যমন্ত্ৰীদেৱে পেপাৰমিলত আহি আছে আপোনালোকে চাপৰৰ পৰা বিশিষ্টব্যক্তি আৰু কলেজ কমিটিৰ মানুহসকলক লৈ আহক, যোৱাৰ গাড়ীৰ ব্যৱস্থা আৰু খোৱা লোৱাৰ ব্যৱস্থা মই কৰি দিম, তেখেত মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে যদি মুখেৰে মোক অলপ কৈ দিয়ে তেন্তে চাপৰত কলেজৰ বিজ্ঞান আৰু কলা শাখা খোলাৰ বাবে সম্পূৰ্ণ খৰচ বহন কৰিম। সেই হিচাপে আহি মই স্বৰ্গীয় ডালিম কুমাৰ মেধী (সভাপতি) আদি ব্যক্তি সকলক জনালোঁ। উক্ত দিনা মই আৰু মোৰ বন্ধুবোৰ পৃথিৱী কান্তি সিংহই ৰাতিপুৱা বাসুদাসৰ দোকানত তেখেত সকলক কোৱাত ক'লে, গাড়ী ঠিক কৰিছ। আমি ক'লোঁ যে ৰাতিপুৱা চাপৰৰ পৰা যোগীঘোপালৈ যোৱা গাড়ীত যাওঁ

আৰু অহাৰ ব্যৱস্থা তেখেতে কৰি দিব। সেই সময়ত কমিটিৰ আৰ্থিক অৱস্থা তেনেই শোচনীয়। তেনে ক্ষেত্ৰত গাড়ী দুখন ভাড়া কৰা সম্ভৱপৰ নহয়। তেখেতসকলে ক'লে যে আমি নাযাওঁ, অৱশেষত উপায় নাপাই বন্ধুবৰ পৃথিৰ কান্তি সিংহ (হম্বু) আৰু মই দুয়োজনে গ'লোঁ। আমি তাত মুখমন্ত্ৰী মহোদয়ক চাপৰ কলেজৰ কথা কোৱাত একেবাৰে কৈ দিলে চাপৰত কলেজ নহ'ব। আমি দুয়ো বিষন্ন মনেৰে ঘূৰি আহিলোঁ। আৰু আমি ডেকা বন্ধুবোৰে চাপৰত কলেজ খুলিম বুলি প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হ'লোঁ। তাৰ ফলশ্ৰুতিত আজিৰ এই কলেজ বত্ৰপীঠ। সেই সময়ৰ কমিটিৰ বিষয়ববীয়া সকলৰ চমু বিৱৰণ উল্লেখ কৰিলোঁ।

- ১। শ্ৰীযুত ডালিম কুমাৰ মেধী (সভাপতি)
- ২। শ্ৰীযুত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস (কাৰ্য্যকৰী সভাপতি)
- ৩। শ্ৰীযুত অতুল চন্দ্ৰ ৰায় (উপ সভাপতি)
- ৪। শ্ৰীযুত নলিনী নাথ (নাথপাৰা)
- ৫। শ্ৰীযুত চৈতন্য দেব চক্ৰৱৰ্তী (শালকোচা)
- ৬। শ্ৰীযুত মনিৰুজ্জামান (সাধাৰণ সম্পাদক)
- ৭। শ্ৰীযুত শ্যামল তালুকদাৰ (সহ সাধাৰণ সম্পাদক)
- ৮। শ্ৰীযুত সমিত ৰায় (সহ সাধাৰণ সম্পাদক)
- ৯। শ্ৰীযুত আব্দুল গফুৰ (সদস্য)
- ১০। শ্ৰীযুত শিক্ষা গুৰ (সদস্য)
- ১১। শ্ৰীযুত পৃথিৰ কান্তি সিংহ (সদস্য)
- ১২। শ্ৰীযুত বিবেণ ৰায় (বহলপুৰ সদস্য)
- ১৩। চাপৰ শালকোছা উন্নয়ন বিষয়া
- ১৪। চাপৰ উপ-প্ৰতি সমাৰ্থতা বিষয়া
- ১৫। ছামছুল হক (পুঠিমাৰী)
- ১৬। জুৰাণ আলী
- ১৭। তিসিমুদ্দিন আহমেদ
- ১৮। সুৰত জামান
- ১৯। জগেশ্বৰ ৰায়
- ২০। পৱিত্ৰ সিংহ

- ২১। ময়েজুদ্দিন সেখ
- ২২। সভাপতি বহলপুৰ গাঁও পঞ্চায়ত
- ২৩। প্রফুল্ল দাস
- ২৪। নিৰদেন্দু ৰায়
- ২৫। পূৰ্ণানন্দ ৰায়
- ২৬। বীৰেশ মেধী (কচুতলা)
- ২৭। অৰণ দাস
- ২৮। জিনাৰ উদ্দিন আহমেদ (ৰাঙামাটি)
- ২৯। শান্তি বৰুৱা দে
- ৩০। সুবল ৰায় (শালকোছা)
- ৩১। পুনম চন্দ্ৰ নাইটা
- ৩২। বজ্জেশ্বৰ শৰ
- ৩৩। বেকিবুদ্দিন আহমেদ
- ৩৪। মেনেজাৰ, কৃষ্ণকলি চাহ বাগিছা
- ৩৫। চাপৰ চাহ বাগিছা
- ৩৬। চৈবাবী চাহ বাগিছা
- ৩৭। প্রধান শিক্ষয়িত্ৰী, চাপৰ ছোৱালী উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়
- ৩৮। প্রধান শিক্ষক, চাপৰ হাই মাদ্ৰাছা

সৰ্বশেষত মই বড়ুপীঠ কলেজৰ ভৱিষ্যত মঙ্গল কামনা কৰিছোঁ যাতে নিজৰ স্থিতিক আৰু অধিক সুদৃঢ় কৰি বলিষ্ঠভাৱে নিজৰ সেৱা আগবঢ়াই যাব পাৰে আৰু ই ভাৰতবৰ্ষৰ ভিতৰত প্ৰথম শ্ৰেণীৰ কলেজ হৈ উঠে। অনিচ্ছাকৃত ভুল-ভ্ৰুটিৰ বাবে ৰাইজৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি ইয়াতেই প্ৰাস্তন প্ৰতিষ্ঠাপক সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণী মাৰিলোঁ। ■■

ৰত্নপীঠ কলেজৰ ইতিকথা

শান্তিৰঞ্জন দে

দৃষ্টিপাত :

ৰত্নপীঠ কলেজখনৰ ইতিকথা লিখিবলৈ যাওঁতে লিখনিৰ পাতনি মেলাৰ আগত আমাৰ অঞ্চলত উচ্চশিক্ষাৰ বাবে কলেজ এখন স্থাপন কৰাৰ মানসেৰে যি কেইজন শিক্ষিত উৎসাহী ব্যক্তিয়ে পোন প্ৰথমে চাপৰৰ প্ৰগতি ভৱনত বহি বহু চিন্তা চৰ্চা কৰি প্ৰস্তাৱিত চাপৰ বহলপুৰ কলেজ প্ৰতিষ্ঠা কল্পে কমিটি এখন গঠন কৰিছিল, সেই সকল অতুৎসাহী ব্যক্তি কেইজনৰ মাজত প্ৰয়াত পৃথিৱী কান্তি সিংহ ওৰফে ‘হম্বু’ আজি আমাৰ মাজত নাই। প্ৰয়াত সমাজ সেৱী আৰু মোৰ মৃত-ভাতৃ প্ৰতিম সহোদৰ হম্বু সিংহৰ অমৰ আত্মাৰ উদ্দেশ্যে মোৰ হিয়া ভৰা মৰম আৰু শ্ৰদ্ধা জনাই এই লিখনিৰ পাতনি মেলিলোঁ।

আজিৰ সমাজত ব্যক্তি মাট্ৰেই শিক্ষা অপৰিহাৰ্য। এই শিক্ষা দুই বিধ। যেনে পুথিগত শিক্ষা আৰু আনবিধ হৈছে সমাজখনৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা শিক্ষা। শিক্ষাৰ একমাত্ৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে বা প্ৰকৃত অৰ্থ হৈছে শিক্ষাগত জ্ঞান অৰ্জন কৰি নিজকে পৰিশোধিত কৰা আৰু সমাজখনৰ সেৱা বা কল্যাণ সাধন কৰা। ইংৰাজীত এৰাৰ কথা আছে ‘Education only means to rectify ourself and to serve our Society’ প্ৰকৃতাৰ্থত শিক্ষাই হৈ সমাজ এখনক সুষ্ঠুভাৱে গঠন কৰি সমাজখনত বসবাস কৰা সৰ্বশ্ৰেণীৰ মানুহৰ কল্যাণ কৰা।

এনে এখন দৃষ্টান্ত মূলক শিক্ষানুষ্ঠান আমাৰ সৰ্বজন প্ৰিয় কলেজ যাৰ ইতিবৃত্তি লিখিবলৈ যাওঁতে কেইশাৰীমান কথা নিলিখাকৈ থাকিব নোৱাৰিলোঁ।

আমাৰ এই অঞ্চলখন বিভিন্ন ভাষা ভাষিক জনগোষ্ঠীৰে আবৰি থকা এখন সমৃদ্ধ মানুহৰ সমাজ। আন আন সকলো শিক্ষিত ঠাইৰ লগত বিজাই চালে আমি এতিয়াও বহুতো পিছপৰি থকা যেন লাগে।

সেয়েহে আজি এই পীঠস্থানত সম্পৰ্কে কিছু লিখিবলৈ যোৱাৰ আগত ইয়াৰ ইতিবৃত্ত সম্পৰ্কে চমুকৈ দৃষ্টিপাত কৰিব বিচাৰিছোঁ মোৰ নগন্য চিন্তা ধাৰাৰে।

আজিৰ পৰা প্ৰায় অৰ্দ্ধ শতাব্দী পূৰ্বে আমাৰ সমাজৰ কিছু নিমাত আৰু সমাজ সেৱী নমস্য ব্যক্তিসকলে আমাৰ ঠাইত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰতা বৃদ্ধি কৰাৰ মহৎ উদ্দেশ্য লৈ বহু ক্ৰেশ সহ্য কৰি চাপৰত উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয় এখন স্থাপন কৰাৰ পিছত লাহে লাহে চাপৰ বহলপুৰ শালকোচা আদি অঞ্চলত কেবাখনও মধ্য প্ৰসাৰতা বৃদ্ধি আৰু শিক্ষিতৰ সংখ্যাৰ প্ৰতি দৃষ্টি গঢ়ি উঠে। ক্ৰমাৎ শিক্ষাৰ প্ৰসাৰতা বৃদ্ধি আৰু শিক্ষিতৰ সংখ্যাৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখি উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান নথকা হেতু দুখীয়া পৰিয়ালৰ শিক্ষাৰ্থী সকলে অৰ্থত অভাবত স্থানান্তৰত গৈ উচ্চ শিক্ষা লাভ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত হ'ল।

এই সকলো দিশ চিন্তা কৰি সমাজখনৰ বিভিন্ন স্তৰৰ শিক্ষিত ব্যক্তি সকলোৱে দুখীয়া শিক্ষিত ল'ৰা-ছোৱালীহঁতৰ উচ্চ শিক্ষা লাভৰ সুবিধাৰ্থে স্থানীয়ভাৱে এটি কলেজ স্থাপন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা বৰকৈ অনুভৱ কৰি মেল-মিটিং পাতি ৰাইজৰ পৰা সহায় আৰু দান-বৰঙণি বিচাৰে। উৎসাহী ব্যক্তিসকলে ছাত্ৰ যুৱক সকলোৰ সহযোগিতাত কলেজ এখন স্থাপন কৰাৰ মহান উদ্দেশ্য হাতত লৈ পোনপ্ৰথমে প্ৰস্তাৱিত 'চাপৰ বহলপুৰ কলেজ' নাম দি এটি কমিটি গঠন কৰে। এই কমিটিৰ পৃষ্ঠপোষক সকলোৰ মাজত প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধি দেৱ সভাপতি আৰু প্ৰয়াত ময়জুদ্দিন শেখ চাহাব সম্পাদক হিচাপে দায়িত্বত আছিল।

দুখীয়া শিক্ষিত ডেকা সকলে স্থানীয় ভাবে উচ্চ শিক্ষা লাভ কৰাৰ সুবিধা পাব বুলি চিন্তা কৰি ধনী-দুখীয়া সকলে সাধ্যানুসাৰে দান-বৰঙণি আগবঢ়াই। এই সংগৃহীত ধন কলেজ এখন গঢ়াৰ বাবে অতি নগন্য বুলি চিন্তা কৰি কমিটিৰ কৰ্মকৰ্তাসকলে এই টকাখিনি কলেজ কমিটিৰ নামত চাপৰ পোষ্ট অফিচত এটি একাউণ্ট খুলি জমা ৰাখে। ইয়াৰ পিছত সুদীৰ্ঘ কেইবাটা বছৰ পুঁজি আশানুকূপ সংগৃহীত নোহোৱাকৈ আকৌ কৰ্মকৰ্তাসকলে মেল মিটিং পাতি আশানুকূপ চেষ্টা চৰিত্ৰ নকৰা হেতু জমা থোৱা ধনখিনি চাপৰ পোষ্ট অফিচত কণি দি থাকিল।

ভালে দিন অতিক্ৰম হোৱাৰ পিছত এই অঞ্চলৰ সমাজৰ মাজত কলেজ সম্পৰ্কীয় আলোচনা-বিলোচনা মাজে-মধ্যে হৈ আছিল যদিও বা একান্ত ভাৱে ছাত্ৰ যুৱক নাইবা কোনো ব্যক্তিয়ে সক্ৰিয়ভাৱে চেষ্টা কৰা নাছিল। মই বয়সত কিছু ডাঙৰ হৈও এই সমাজখনৰ শিক্ষিত ছাত্ৰ-ডেকা সকলৰ সৈতে বিভিন্ন সময়ত আমাৰ সমাজখনৰ উন্নয়নমূলক কাম কাজ সম্পৰ্কে আলোচনাত ভাগ লৈছিলো। এনেকি শ্ৰমজীৱি কৃষিজীৱি দৰিদ্ৰ শ্ৰেণীৰ পিছপৰা মানুহৰ শ্ৰেণীগত দাবী আদায়ত স্ব-ইচ্ছাই আত্মনিয়োগ কৰি ভাল পাইছিলো। মই মোৰ ছাত্ৰজীৱনৰ অৱস্থাৰ পৰা পৰবৰ্তী কাল ছোৱাত দেশৰ সমাজৰ বিভিন্ন কৰ্মমুখী উন্নয়ন মূলক কামত ব্ৰতী হৈ সাধ্যানুসাৰে নিজক আত্মনিয়োগ

কৰি আনন্দ পাইছিলো। সেই হেতুকে কলেজখন প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ হকে ডেকাসকলৰ আলোচনাত মই অংশীদাৰ হোৱাৰ মোৰ প্ৰবল ইচ্ছা থকাত তেওঁ বিলাকৰ লগত মিলি গৈছিলোঁ।

এই কলেজখন স্থাপন কৰা বিষয়ে বহু আলোচনা হৈ থকাৰে পিছত চন ১৯৭৮ স্থানীয় উৎসাহী ডেকা কেইজনৰ লগত চাপৰ প্ৰগতি ভৱনত বহি আলোচনা হৈ আছিল। এই ডেকা সকল হৈছে। (১) সোঃ মনিৰুজ্জামান (২) মোঃ জুৰান আলী (৩) শ্ৰীশ্যামল তালুকদাৰ (৪) প্ৰয়াত পুথিংশ কান্তি সিংহ ওৰফে হম্মু (৫) শ্ৰীশান্তিৰঞ্জন দে আৰু ২/৩ জন। এনেতে ১৯৭৮ চনৰ জুন মাহত এদিনাখন আমাৰ সকলোৰে নমস্যা শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ চাপৰ পৰিদৰ্শন বাংলাত প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধি প্ৰস্তাৱিত চাপৰ বহলপুৰ কলেজ কমিটিৰ সভাপতি মহাশয়ৰ সৈতে কথা পাতি থকা দেখা পাই আমাৰ ডেকা সকলে চিন্তা চৰ্চাত বহিল আৰু স্থিৰ হ'ল এই সুযোগতে কলেজখনৰ প্ৰসঙ্গ শ্ৰীযুত সিংহ দেৱৰ সাক্ষাতত উত্থাপন কৰি কিবা এটা কৰিব লাগিব বুলি যদিও স্থিৰ হ'ল কিন্তু কোনে কোনে যাব এই কথা লৈ আমাৰ মাজত ঠেলা ঠেলি লাগিল। আমাৰ মাজত কোনেও যাব নোখোজা বাবে মই উৎসাহী হৈ ক'বলৈ যাম বুলি কৈ প্ৰগতি ভৱনৰ পৰা ওলাই আহি পৰিদৰ্শন বাংলাৰ পিনে খোজ ললোঁ। বাকী বিলাকেও মোৰ পিছে পিছে বাটৰ দলংখন পাৰ হৈ লুকাই মোক লক্ষ্য কৰি থাকিল। মই পোনে পোনে গৈ বাংলা পালেহি আৰু দুয়োজনক মই ভৰি চুই প্ৰণাম জনোৱাৰ পিছত শ্ৰীযুত সিংহ দেৱে এই দৰে মোক কৈছিল।

কি হ'ল শান্তি?

মই তেওঁৰ মিঠা সম্বোধনত সাহস পাই মামা বুলি সম্বোধন কৰি কৈছিলো যে আমাৰ চাপৰ কলেজ স্থাপনৰ টকাৰ কি হ'ল আৰু কলেজৰ সম্পৰ্কে দু-আষাৰ মই কৈছো কলেজ যদি নহয়, তেন্তে দান বৰঙণি দিয়া ৰাইজক মাতি মেল-মিটিং বহি আলোচনা কৰা উচিত হ'ব বুলি মই কৈ থাকোতে প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধি দেৱে ক্ষুব্ধ হৈ উঠি মোক দু-আষাৰ বেয়াকৈ কয় যদিও মই এজন শিক্ষাগুৰু হিচাপে সম্মান ৰাখি কলেজখন স্থাপন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা বৰকৈ আছে বুলি কোৱাত তেওঁ এইদৰে কৈছিল যে, যি সামান্য টকা আছে তাৰে কলেজ এখন নহয়। উত্তৰত মই কৈছিলোঁ যে এই সামান্য ধনেৰে কলেজ পতা সম্ভৱ নহয়, সচাঁ কিন্তু যি সকল আশাবাদী ৰাইজে এই কলেজৰ বাবে দান বৰঙণি দিলে, অন্তত তেওঁ বিলাকক মাতি মেল-মিটিং পাতি ক'ব লাগে। এই বুলি কোৱাৰ পিছত কলেজৰ নামত সংগৃহীত টকা পইচাৰ হিচাপ মিটিং পাতি ক'ব লাগিব বুলি কৈ মই তেখেতৰ ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা বিচাৰি গুচি আহোঁ। মই কিছুদূৰ অগ্ৰসৰ হয়তেই অপেক্ষা কৰি থকা লগৰীয়া সকলোৰে হাঁহি মাৰি চিঞৰি উঠে আৰু সহোদৰ মৃত হম্মু সিংহই মোক দাঙি কান্ধত তুলি লৈ প্ৰগতি ভৱনত উপস্থিত

হয় আৰু সিদিনাখনেই এটি কলেজৰ নামত এডহক কমিটি এখন তলত লিখা ব্যক্তি কেইজনক লৈ প্ৰথমে গঠিত হয়। (১) মোঃ মনিক জামান (২) শ্ৰীশ্যামল তালুদাৰ (৩) শ্ৰীশান্তিৰঞ্জন দে (৪) পৃথিথি কান্তি সিংহ ওৰফে হৰ্ষু সিংহ (৫) প্ৰয়াত হাজী সুৰত জামান সৰকাব্য।

এইভাবে কমিটি গঠন হোৱাৰ পিছত সৰ্ব সন্মতিক্ৰমে প্ৰস্তাৱ এটি লোৱা হয় এই দৰে যে 'আগ্ৰামী ১৫ দিনৰ ভিতৰত কলেজ সম্পৰ্কীয় হিচাপ মিটিং মাতি হাইস্কুল প্ৰাঙ্গণত দাখিল কৰিব লাগিব বুলি পূৰ্বৰ কমিটিক এখন জাননী দিয়া হয়। তাৰ পিছত পুৰণি কলেজ স্থাপনা কমিটি খনে সময় মতে ৰাইজৰ আগত অতি ক্ষুদ্ৰ ধনৰ পুঁজি এটা হাতত থকা বুলি প্ৰকাশ কৰাৰ পিছত ৰাইজৰ প্ৰস্তাৱ আৰু সমৰ্থন ক্ৰমে নতুনকৈ তদাৰক কমিটি খন গঠন কৰে। চাপৰ হাইস্কুলত মেল-মিটিং পাতি নতুনকৈ কমিটি গতানুগতিক ভাবে এই তদাৰক কলেজ কমিটিখনৰ সভাপতি প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস ডাঙৰীয়াৰ অক্লান্ত চেষ্টা আৰু সুনামধন্য প্ৰয়াত ডালিম কুমাৰ মেধি আৰু বহুতো বিশিষ্ট সংজ্ঞনৰ একান্ত সহযোগ আৰু চেষ্টাত অতি আগতীয়াকৈ প্ৰথমতে চাপৰ হাইস্কুলত এইখন কলেজৰ শুভাৰম্ভ হয়।

কিছুদিন পিছত বৰ্তমান চাপৰ পঞ্চায়ত সমিতিৰ কাৰ্যালয়টোত এই কলেজখন অস্থায়ীভাৱে স্থানান্তৰিত কৰা হয়। এই কলেজখন প্ৰথমবছৰ চাপৰ হাইস্কুলত প্ৰথম শুভাৰম্ভ হয়। মাত্ৰ ন জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক লৈ। এই শিক্ষাৰ্থী কেইজন হ'ল যথাক্ৰমে—(১) মোঃ বৰকত উল্লা খান (২) মোঃ জিয়োৰ উদ্দিন আহমেদ (৩) মোঃ চালেমা খাতুন (৪) শ্ৰীসমীৰ দে (৫) ১৯৮৫ চনত বি. এ. পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। (৬) ই .... আলী।

প্ৰথমবছৰ শিক্ষাদান কৰিছিল চাৰিজন শিক্ষকহে। সেই কেইজন হ'ল যথাক্ৰমে (১) শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰায়, লক্ষ্মীকান্ত ঘোষ, (২) শ্ৰীযুতা মিনতিকংশ বণিক আৰু (৩) শ্ৰীযুতা শিখাৰাণী শূৰ (৪) অৰুণ দাস। প্ৰসঙ্গতে উল্লেখ কৰি পাৰি যে মোঃ জুবান আলী আহমেদ চাহাবক প্ৰথমাবস্থাত শিক্ষকৰপদত নিযুক্তি দিয়াৰ তথা শিক্ষাকতা পদত মনোনীত কৰাৰ পূৰ্বতেই তেওঁ গোৱালপাৰা কলেজত গৈ যোগদান কৰে। অৱশ্যে পৰবৰ্তী কালত তেওঁ ৰত্নপীঠ কলেজত ১৯৮৬ চনত কলেজত শিক্ষাদানত ব্ৰতী হৈ আছে।

মুঠতে উল্লেখ কৰা শিক্ষক কেইজনৰ আন্তৰিক চেষ্টাও অক্লান্ত পৰিশ্ৰমৰ ফলত এই শিক্ষাৰ্থী কেইজন সুখ্যাতিৰে বঙাইগাঁও কলেজৰ জৰিয়তে ইং ১৯৮২ চনত ২৭ জন শিক্ষাৰ্থীয়ে পাছ কৰি ওলায়। এই সকলো শিক্ষা প্ৰচেষ্টাৰ আৰু পৰীক্ষা সংগ্ৰান্ত ব্যৱস্থাত অগ্ৰভাগত আছিল আমাৰ সকলোৰে প্ৰিয় বঙাইগাঁও কলেজৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সুভাষ চক্ৰবৰ্তীয়ে। একমাত্ৰ তেওঁৰ আন্তৰিক প্ৰচেষ্টাত আমাৰ কলেজখনৰ প্ৰাৰম্ভিক সুনাম অক্ষুণ্ণ থাকে।

বহুতো নেৰা-নেপেৰা চেষ্টাৰ ফলত সৰ্বোজন প্ৰিয় তথা আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ ব্যক্তি শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ মহাশয় আৰু প্ৰস্তাবিত চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ সভাপতি প্ৰয়াত ভদ্ৰেশ্বৰ দাস মহাশয়ৰ চেষ্টাৰ ফলত বহলপুৰ নাথপাৰাৰ ওচৰত বৰ্তমান কলেজৰ ঠাইত চাপৰ আৰু বহলপুৰৰ সৰ্ব শ্ৰেণীৰ বাইজৰ প্ৰস্তাব মৰ্মে কলেজখন বহলপুৰ চাপৰ কলেজ নাম কৰি কলেজৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। পৰৱৰ্তী অৱস্থাত আমাৰ সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱৰ আন্তৰিক ইচ্ছাত এই কলেজ খনৰ এটি অৰ্থপূৰ্ণ নাম 'ৰত্নপীঠ কলেজ' দিয়া হয়। যিখন শিক্ষা পীঠস্থানৰ পৰা অদ্যবধি এই অঞ্চলৰ ধনী-দুখীয়া পৰিয়ালৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে অদ্যবধি শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ বিভিন্ন সমাজ সেৱাত ব্ৰতী হৈছেহি।

ক'লে অত্যাশ্ৰিত নহব যে, এক মাত্ৰ সন্মানধন্য শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ আৰু কেইজন সমাজৰ অগ্ৰণী ব্যক্তিৰ ঐকান্তিক আৰু চেষ্টাৰ ফল স্বৰূপে আমি আজি বনৰাজিৰ মাজত তপোবন সাদৃশ এই ৰত্নপীঠ কলেজ খনক লৈ গৰ্ব কৰোঁ।

যিজন মহান ব্যক্তি তেওঁৰ জীৱনৰ এই শেষ সন্ধিক্ষণত কলেজ আৰম্ভণিৰ পৰা সৰ্বপ্ৰকাৰ নীতি পূৰ্ণ আৰু সৰ্ব কামত নিজে ব্ৰতী হৈ অন্তৰঙ্গভাবে নিজক উচৰ্গা কৰিলে; সেই শ্ৰদ্ধাৰ ব্যক্তিজন শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱলৈ মোৰ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম জনাইছোঁ। ■■

ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ স্মৃতি মোৰ হৃদয়ৰ কোহে কোহে

জুবান আলী

অধ্যাপক, ৰত্নপীঠ কলেজ

তাৰিখ মনত নাই। মাহ জুনৰ প্ৰথম ভাগ। চন ১৯৭৮। মই মনিৰুজ্জামান আৰু স্যামল তালুকদাৰ চাপৰৰ কলেজ পতাৰ সম্পৰ্কে বিভাগীয় নিয়ম নীতি তথা পদ্ধতিৰ বিষয়ে জানিবলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শক মহোদয়ক সাক্ষাৎ কৰিবলৈ গুৱাহাটী লৈ যাওঁ। তেতিয়া গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শক হিচাপে শ্ৰীযুত ক্ষিতিশ মেধি ডাঙৰীয়াই কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আছিল। আমি কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শকৰ কাৰ্যালয়লৈ গৈ তেখেতক লগ ধৰোঁ। তেখেতে আমাৰ পৰিচয় আৰু আমাৰ উদ্দেশ্যখিনি জানি লৈ অৱহেলাৰ মানসিকতা প্ৰদৰ্শন কৰে আৰু কাৰ্যালয়ৰ পৰা এক প্ৰকাৰ উলিয়াই দিয়ে। আমি অপমানবোধ কৰোঁ আৰু চিন্তিত হওঁ। কাৰণ আমি চাপৰত কলেজ স্থাপন কৰিবই লাগিব।

বহু কথা চিন্তা কৰি আমি সন্ধিয়া দিশপুৰ বিধায়কৰ আবাসগৃহ পাও। তাত শ্ৰীযুত ৰবিন্দ্ৰ নাথ চৌধুৰী (তেতিয়াৰ দক্ষিণ অভয়াপুৰি (অনু) সমষ্টিৰ বিধায়ক)ৰ আবাস গৃহত তেখেতক লগ ধৰো। তাতে আমি বজাইগাঁও মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ সুভাষ চক্ৰবৰ্তী দেৱকও লগ পাও। দুয়োকো কলেজ স্থাপন কৰাৰ কিছু নিয়ম-নীতিৰ কথা আমাক বুজাই দিয়ে আৰু কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শকক দিবলৈ এখন আবেদন পত্ৰৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰি দিয়ে। পিছত কথাখিনি জলেশ্বৰ সমষ্টিৰ তেতিয়াৰ বিধায়ক চৌধুৰী আৰু ৰহমান চাহাবে তেতিয়াৰ শিক্ষা মন্ত্ৰী লক্ষ্যধৰ চৌধুৰী দেৱৰ সৈতে ফোন যোগে কথাটো আলোচনা কৰে আৰু পিছদিনা আমাক কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শকৰ লগত সাক্ষাৎ কৰিবলৈ কয়।

বজাইগাঁও কলেজৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে আমাক পৰামৰ্শ দিলে যে তেখেতে লিখি দিয়া আবেদন পত্ৰখন ভাল কৰি লিখি লৈ কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শকৰ কাৰ্যালয়ত তেখেতে

সোমোৱাৰ ১৫/২০ মিনিটমান পিছত আমাক সোমাবলৈ ক'লে। আমি আবেদন পত্ৰখন লিখিলৈ তেখেতে কোৱামতেই কাম কৰিলোঁ। প্ৰথমতে আমি অলপ সঙ্কোচবোধ কৰোঁ। পৰিদৰ্শক মহোদয়ে আমাক দেখা মাত্ৰকে যোৱা কালি বেয়া পাইছে নেকি বুলি কৈয়ে আমাক কথাখিনি বুজাই দিয়ে। আচলতে আমি তেনেই ডেকা ল'ৰা-কলেজ কৰিব লাগিলে বহুত টকা পইচাৰ দৰকাৰ আছে। আমাৰ লগত কোনো মুৰব্বী ব্যক্তি এজনকো দেখা নাপাই, আমি আৰু কি কলেজ পাতিম বুলিয়েই তেখেতে ধাৰণা কৰিছিল। তেতিয়া বজাই গাঁও কলেজৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে আগতে পৰিকল্পনা কৰা মতে কথাটোত অলপ আঁতৰি আবেদন কৰিব লাগিব। লগতে মুৰব্বী ব্যক্তি সকল লৈ পৰিচালনা সমিতি এখন গঠন কৰাৰ নিয়ম-নীতিখিনি বুজাই দিলে।

আমি গোটেই খিনি কথা আমাৰ চাপৰৰ যথাক্ৰমে ভদ্রেস্বৰ দাস, ডালিম কুমাৰ মেধি, প্ৰফুল্ল কুমাৰ দাস, কৈলাস চন্দ্ৰ সৰকাৰ, পুলিন বিহাৰী নাগ, শান্তিৰঞ্জন দে, দোজমামুদ জোন্দাৰ, ময়জুদ্দিন আহমেদ আৰু যুৱ বন্ধু ছৰত জামাল, পৃথিৱী কান্তি সিংহ বহলপুৰ অতুল ৰয়, নাথ পাৰাৰ অলেশ্ব নাথ আদি কৰি বহুত মুৰব্বী ব্যক্তিসকলক অৱগত কৰাওঁ। তেতিয়াৰ পৰাই নিৰ্দিষ্ট প্ৰক্ৰিয়াৰ কলেজ স্থাপন কৰাৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়।

চাপৰত কলেজ স্থাপন কৰাৰ প্ৰচেষ্টা ইয়াৰ বহু আগৰ অৰ্থাৎ কলেজৰ নামত কিছু দান-বৰঙণিও আদায় কৰা হৈছিল। কিন্তু কলেজস্থাপন কৰা নহ'ল। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল কলেজখনৰ নামাকৰণ লৈ হোৱা মতভেদ। কলেজখনৰ নাম চাপৰ বহলপুৰ আৰু বহলপুৰ চাপৰ লৈ চাপৰ বহলপুৰৰ মাজত এক আবেগিত ভাৱ প্ৰৱণতাই কাম কৰাত কলেজখন স্থাপনৰ চিন্তা কৰিব পৰা নহ'ল। দহ বছৰ কাল দুয়োপক্ষৰ মাজত এই লৈ এক শীতল যুদ্ধ কৰোঁতেই অতিবাহিত হ'ল। বিভাগীয় নিয়ম-নীতিৰে কলেজ স্থাপন কৰাৰ কোনো ধৰণৰ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা নহ'ল। ফলত জনমানসত কলেজ স্থাপনৰ বিষয়টো এটা বিৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি কৰিছিল। পৰিস্থিতি এনে আছিল যে কলেজত শ্ৰেণী খুলি পাঠদান আৰম্ভ নকৰাকৈ ৰাইজৰ পৰা কোনো ধৰণৰ দান বৰঙণি বিচাৰিব নোৱাৰোঁ। ইতিমধ্যে আগতে ৰাইজৰ দান-বৰঙণিৰ ধনৰ সং ব্যৱহাৰ হোৱা নাই বুলি ৰাইজৰ মাজত সন্দেহৰ ভাব জাগি উঠিছিল। সেয়ে আমাৰ সন্মুখত কলেজ স্থাপনৰ এটাই ৰাস্তা আছিল। প্ৰথমে আমি যিকোনো প্ৰকাৰে কলেজ স্থাপন কৰি পাঠদান আৰম্ভ কৰিব লাগিব আৰু পিছত ৰাইজৰ ওচৰত দান বৰঙণি বিচাৰিব লাগিব।

সভা পাতি কলেজত শ্ৰেণীখুলি পাঠদান ব্যৱস্থা কৰা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা হ'ল। বিশিষ্ট কিছু ব্যক্তিয়ে বিভাৰ্ষী অনুমতি নোলোৱাকৈ শ্ৰেণী খুলি পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ কথাটোও আপত্তি দৰ্শায়। কেৱল আপত্তি দৰ্শোৱায়ে নহয় ছাত্ৰা-ছাত্ৰী ভৰ্তি কৰাই তেওঁলোক দায়িত্ব ল'ব নোৱাৰিব বুলি পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতিয়ে পদ প্ৰত্যাহ্বান

কৰে। পিছত অৱশ্যে তেনে ব্যক্তিয়েই মহাবিদ্যালয় খনৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সম্পাদকৰ পদ অলংকৃত কৰে। সভাত বহু বিতৰ্কৰ পিছত ভদ্রেস্বৰ দাস ডাঙৰীয়াক সভাপতি আৰু মানিকজ্ঞানক সম্পাদক হিচাপে লৈ এখনি পৰিচালনা সমিতি গঠন কৰা হয়। কলেজখনৰ নাম চাপৰ বহললপুৰ কলেজ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়।

মোক কলেজৰ অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দি কলেজত শ্ৰেণী খোলাৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ দায়িত্ব দিয়া হয়। মই ভদ্রেস্বৰ দাস তেতিয়াৰ সভাপতি আৰু প্ৰফুল্ল কুমাৰ দাস ডাঙৰীয়াক লগতলৈ বঙ্গাইগাঁও কলেজত অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সুভাষ চন্দ্ৰ চক্ৰৱৰ্তী দেৱৰ লগত সাক্ষাৎ কৰি চাপৰত কলেজৰ শ্ৰেণী খোলা বিষয়টো সম্পৰ্কে আলোচনা কৰোঁ। আমি চাপৰৰ কলেজৰ শ্ৰেণী খুলি পাঠদান ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰিলে যে কলেজ স্থাপনৰ ধাৰণাটো ৰাইজৰ মনত বিশ্বাস আনিব নোৱাৰিম সেই বিষয়েও তেখেতক অৱগত কৰিলোঁ। তেখেতে আমাৰ প্ৰতি সহানুভূতিশীলভাৱে আমাক এটা সুযোগ দিবলৈ আশ্বাস দিয়ে। সুযোগটো আছিল এনেকুৱা প্ৰস্তাবিত কলেজত ভৰ্তি হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীখিনি বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ হ'ব কিন্তু পাঠ গ্ৰহণ কৰিব কলেজত। আমি আশ্বস্ত হলোঁ যে ৰাইজৰ আগত অন্তত কলেজ স্থাপনৰ এক বাস্তৱ ছবি ডাঙি ধৰিবলৈ সক্ষম হম।

পৰামৰ্শমতে কাম কৰা হ'ল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ভৰ্তি কৰা হ'ব বুলি প্ৰচাৰ চলোৱা হল। কেইজনমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীও আগবাঢ়ি আহিল। কিন্তু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত এক সন্দেহ ভাৱ যে পিছত পৰীক্ষা দিব পাৰে নে নাই। এই ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকক অভয় দিয়া হয়।

পিছত এইবোৰ কাম কৰাৰ বাবে এটা কাৰ্যালয়ৰ প্ৰয়োজন বোধ কৰা হ'ল। আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ভূগোল বিভাগৰ বিষয় শিক্ষক দুৰ্গা দাস সৰকাৰ লগত আলোচনা কৰি ভূগোল বিষয়ৰ ব্যৱহাৰিক কোঠাতো সাময়িক কাৰ্যালয় হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে অনুমতি লওঁ। ছাত্ৰ ভৰ্তি কাম আৰম্ভ কৰা হ'ল। জিয়াউদ্দিন আহমেদ, সমিৰ দে., সুৰৎ আলী, ঘনকান্ত নাথ তফিৰ আলী, বৰকতুল্লা খান, ছালেমা খাতুন আদি কৰি কিছু উচ্চতৰ মাধ্যমিক পাচ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা প্ৰমাণ পত্ৰ সংগ্ৰহ কৰি ছাত্ৰ সংখ্যা প্ৰায় ৩৪ জনমান দেখুওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। ভৰ্তি মাচুল কেৱল ২০.০০ (বিশ) টকা হিচাপে সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল।

পৰিচালনা সমিতিৰ সিদ্ধান্তমতে চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত শ্ৰেণীখোলাৰ ব্যৱস্থা কৰি তলত উল্লেখ কৰা ব্যক্তি সকলক প্ৰস্তাবিত C.B. ৰ প্ৰৱস্তা হিচাপে যোগদান কৰিবলৈ অনুৰোধ জনোৱা হয়।

- ১। শ্ৰীযুত তৰণী কান্ত ৰয় — বিভাগ — অসমীয়া
- ২। শ্ৰীমতী শিখা শূৰ — বিভাগ — ৰাজনীতি বিজ্ঞান
- ৩। শ্ৰী মিনতিবংস বণিক — বিভাগ — ইতিহাস।

ইংৰাজী আৰু অৰ্থবিজ্ঞানৰ পাঠদানৰ বাবে চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ বিষয় শিক্ষক যথাক্ৰমে লক্ষ্মীকান্ত ঘোষ আৰু অৰুণ কুমাৰ দাস ডাঙৰীয়াক পাঠদান কাৰ্যত সহায় কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰা হয়।

পাঠদান কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হয় আৰু ১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰটো প্ৰস্তাৱিত কলেজখনৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস হিচাপে ধাৰ্য কৰি লৈ উক্ত তাৰিখত ধুবুৰী জিলাৰ জিলাধিপতি যোগানন্দ চাংকাকতিৰ দ্বাৰা আনুষ্ঠানিকভাৱে শ্ৰেণী কোঠাৰ দ্বাৰ মুকলি কৰা হয় আৰু প্ৰস্তাৱিত C.B. কলেজখনে এক অনুষ্ঠানগত মৰ্যাদা লাভ কৰে।

ঠিক সেই সময়তে মই গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ত প্ৰবক্তা পদত নিযুক্তি পাই তাত যোগদান কৰোঁ। মোৰ অনুপস্থিতিত শ্ৰীযুত তৰণীকান্ত বয় দেৱক অস্থায়ী ভাবে অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দি কলেজৰ যাৱতীয় কাম কাজ চলাবলৈ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে। গোৱালপাৰাত কাম কৰি থাকিলেও C.B. কলেজৰ লগত সম্পৰ্ক এৰা নাছিলো। বিভিন্ন সভা সমিতি তথা দান-বৰঙণি আদায়ৰ ক্ষেত্ৰত সত্ৰীয়ভাৱে অংশ গ্ৰহণ কৰিয়ে আছিলোঁ।

১৯৭৯ চনত C.B. কলেজৰ নিজা মাটিত এখন সাধাৰণ সভাৰ আয়োজন কৰা হয়। সভাত অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী মাননীয় শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱও উপস্থিত থাকে। সভাত তেখেতে অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী পদত থকা সময়ত কলেজ স্থাপন সম্পৰ্কে দেখুওৱা চৰকাৰী ৰঙা ফিতাৰ মেৰ পাক আৰু মকাৰত্মক ভূমিকাৰ বাবে কিছু সমালোচনাৰ সন্মুখীন হয়। শেষত তেখেতেকেই কলেজৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি আৰু কৈলাস চন্দ্ৰ সৰকাৰক সম্পাদক হিচাপে লৈ এখনি পৰিচালনা সমিতি গঠন কৰে।

মই পুনৰাই ১৯৮৬ চনৰ ১ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখত এইখন কলেজত প্ৰবক্তা হিচাপে কামত যোগদান কৰোঁ। তেতিয়াৰ পৰাই লক্ষ্য কৰি আহিছোঁ মাননীয় শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱে কলেজখনৰ স্বাবলম্বী অনুষ্ঠান হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ বিভিন্ন পাৰিকল্পনা। বিশেষকৈ শ্ৰেণীকোঠাত পাঠদানৰ পৰা লাভ কৰা শিক্ষাৰ উপৰিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে যাতে কলেজখনৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যত জীৱনত স্বাবলম্বী হোৱাৰ এক অভিজ্ঞতা লাভ কৰিব পৰা এক সময়োপযোগী বাস্তৱ পৰিকল্পনা কৰা হয়। কলেজখনক স্বাবলম্বী কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত তেখেতক ধাৰাবাহিক প্ৰচেষ্টাৰ চৰ্ত যেন যতি নাই। বৰ্তমানে তেখেতৰ কলেজখনৰ লগত এনে এক মধুৰ সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিছে যে কলেজ আৰু শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ এক অভিন্ন আত্মা বুলি কলেও হয়তো অতুক্তি কৰা নহ'ব। কলেজখনৰ কাৰণে যেন তেওঁ সৰ্বস্ব উজাৰি দিছে। সেয়ে মোৰ ধাৰণা কলেজখনৰ সভাপতিৰ দায়িত্ব দিয়াৰ সময়ত যি সকল ব্যক্তিয়ে সমালোচনা কৰিবলৈ কুঠাবোধ কৰা নাছিল আজিৰ দিনত মোৰ লগতে আন দহজনেও হয়তো ক'ব যে আমি

এজন যোগ্য ব্যক্তিৰ হাততেই কলেজখনৰ দায়িত্ব ভাৰ তুলি দি চাপৰবাসী ৰাইজ নিশ্চিত হ'ব পাৰিছোঁ।

ৰাজনৈতিক পথাৰত মত পাৰ্থক্য থাকিলেও তেখেতৰ সততা আৰু নিষ্ঠাবানৰ প্ৰতি কাৰো কোনো প্ৰকাৰ সন্দেহ থাকিব নোৱাৰে। এনে আদৰ্শ পুৰুষ পাবলৈ বিৰল। ইয়াতে তেখেতৰ বিষয়ে এটা কথা মনত পৰিছে। কথাষাৰ লিখাৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰিলোঁ।

১৯৮৭ চন। কলেজৰ পৰা কেইজনমান ছাছ-ছাত্ৰীক শিক্ষামূলক ভ্ৰমণৰ বাবে দিল্লী লৈ যাওঁ। দিল্লীত উপস্থিত হৈ খুউব ৰাতিপুৱাত আসাম হাউচত গৈ অনুসন্ধান কৰি দেখিলোঁ তাত থকাৰ সুবিধা নাই। আমাক অসম ভৱনত থকাৰ কৰিব ক'লে। তাত গৈ কেৱল মাত্ৰ বাৰাণ্ডাত থিয় দি লক্ষ্য কৰি দেখোঁ যে অট' ৰিক্সা এখনৰ পৰা অসম ভৱনৰ গেটৰ সন্মুখত কলা কোট পিন্ধা ব্যক্তি এজন নামিলে। লক্ষ্য কৰি দেখিলোঁ যে তেখেত আমাৰ Sir মাননীয় শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। তেখেতক আমি সৰলভাৱে Sir বুলিয়েই সম্বোধন কৰোঁ। এতিয়াৰ পৰাই মই নামৰ পৰিৱৰ্তে Sir বুলিয়েই সম্বোধন কৰিম। ইয়াৰ আগতে Sir ক মই কেতিয়াও কোট-পেণ্ট পিন্ধা দেখা নাছিলোঁ। আগবাঢ়ি গৈ Sir ৰ লগত কথা পাতি জানিব পাৰিলোঁ Sir য়ে ভাৰতৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে বিদেশত এখন আলোচনা চক্ৰত যোগদান কৰি উভতি আহিছে। পিছত Sir আমাৰ থকাৰ ব্যৱস্থা সম্পৰ্কে সুধিলোঁ। আমি তেতিয়ালৈকে থকাৰ বাবে কোনো ঠাই পোৱা নাছিলোঁ। Sir 'অসম ভৱন'ৰ OSD ৰ পৰা জানিব পাৰিলে, Sir ৰ বাবে আসাম হাউচত থকাৰ ব্যৱস্থা আছে। Sir ৰ লগত আকৌ আমি আসাম হাউচলৈ আহিলো। ইয়াত Sir ৰ বাবে সংৰক্ষিত কৰি ৰখা কোঠালিত আমাক থাকিবলৈ ক'লে। কোঠালিত ছাত্ৰীসকল আৰু বাৰাণ্ডাত ছাত্ৰ সকলৰ থকাৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। পিছদিনা ৰাতিপুৱা Sir ৰ অসমলৈ অহাৰ ব্যৱস্থা কৰা আছে। ৰাতি Sir ক আমি কোঠালিৰ চকী এখনত শুবলৈ ইমান অনুৰোধ কৰিলোঁ কিন্তু ইয়াত নাথাকি Sir জিৰণী কোঠালিৰ ছোফা এখনতে নিশাটো কটালে। Sir ক জিৰণি কোঠাত এৰি আমিও ৰাতিটো ভালদৰে টোপনিয়াব নোৱাৰিলোঁ। পূৰ্ব ব্যৱস্থা মতে Sir ৰাতিপুৱাৰ Trainত অসমলৈ আহিব। ৰাতিপুৱা চাৰি বজাত উঠি চাও Sir সম্পূৰ্ণ প্ৰস্তুত। সময়মতে অট' ৰিক্সা আহি আসাম হাউচৰ দুৱাৰ মুখত হাজিৰ- Sir ৰ লগতে মইয়ো বেগ আদি ধৰি অলপ সহায় কৰিলোঁ। Sir ওলাই যোৱাৰ সময়তে বাৰাণ্ডাৰ পৰা বাথৰুমৰ টেপৰ পানী টোপ টোপ কৈ পৰি থকাৰ শব্দ শুনিবলৈ পালে। তেতিয়া মোক ক'লে, মই বন্ধ কৰি দিম। এনেতে Sir কি ভাবিলে Sir নিজে আকৌ উভতি গৈ বাথৰুমত টেপটো বন্ধ কৰিবলৈ গৈ দেখিলে প্ৰকৃততে কাৰিকৰী বিজুতিৰ বাবেহে অলপ কৈ পানী পৰি আছে। ঘটনাটো নিচেই সাধাৰণ। কিন্তু Sir ৰ নাগৰিক জ্ঞান (civic sence) ৰ ধাৰনাটো আজিও মোৰ মনত সজীৱ। সেয়ে হয়তো বাটে পথে বহুত সময়ত টেপৰ

পানী অকাৰণত পৰি থকা ব্যৱহাৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অপচয় বোধ কৰাত আমি মুঠেই সচেতন নহওঁ।

Sir বহুত সময়ত বিভিন্ন বিষয়লৈ কলেজৰ শিক্ষক কৰ্মচাৰী সকলৰ লগত আলোচনা কৰে, তেওঁৰ পৰিকল্পনাবোৰ ব্যক্ত কৰে। Sir কথাৰ মাজত বহুত সময়ত Sir ৰ কথাখিনি যেন আমি বুজি পোৱা নাই বা বুজিবলৈ চেষ্টা কৰা নাই বুলি Sir ৰ মনত সন্দেহৰ ভাৱ পৰিলক্ষিত হোৱা মই উপলব্ধি কৰোঁ। Sir যে কোৱাখিনি কয় কিন্তু কোনোবাই সেইমতে কৰিলে বা নকৰিলে সেই সম্পৰ্কে Sir কেতিয়াও অভিযোগৰ সুৰত কথা নকয়। বৰ্তমান সমাজত গঢ়ি উঠা কৰ্ম-সংস্কৃতি বিমুখ প্ৰৱণতা আৰু সামাজিক দায়বদ্ধতা স্বীকাৰ কৰি নোলোৱাৰ মানসিকতা দেখি তেখেতে হয়তো এইখন সমাজৰ পৰা কিবা আশা কৰিব পাৰিব বুলি বিশ্বাস হেৰুৱাই পেলাইছে। তেখেতৰ পৰিকল্পনাবোৰৰ প্ৰতি আনৰ কথা কব নোৱাৰোঁ মই নিজে কিবা সঁহাৰি দিব পাৰিছোঁ বুলি সন্দেহ আছে। বয়সৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে Sir হয়তো ইহ সংসাৰত আৰু বেছিদিন নাথাকিব। দীক্ষাৰ ওচৰত Sir ৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰোঁ। Sir আমাৰ কাৰ্য আৰু আচৰণত হোৱা নিৰাশাৰ প্ৰতি সজাগ হোৱা উচিত কাৰণ Sirৰ এই খিনি ঠাই পূৰণ কৰা সম্ভৱ নহ'ব।

কলেজৰ পঁচিশ বছৰীয়া জয়ন্তীত আমি তাকেই কামনা কৰোঁ। ■■

হেৰোৱা দিনৰ সুবাস বিচাৰি

গুলবোশন আৰা বেগম (প্ৰাক্তন ছাত্ৰী)

প্ৰৱক্তা, বত্তুপীঠ মহাবিদ্যালয়

সময়। তিনি আখৰৰ এটি শব্দ। ইমান যে দ্ৰুত তাৰ গতি। পুথিত পাইছিলোঁ সময়ৰ টিকনি ডাল হেনো আগফালে। কিমান দিননো হ'ল? বত্তুপীঠৰ এক বত্তু হোৱাৰ আশাৰে ভৰ্তি হৈছিলোঁ স্নাতকৰ প্ৰথম বাৰ্ষিক শ্ৰেণীত। সেয়া ১৯৯১ চনৰ কথা। ইংৰাজীক প্ৰধান (মেজৰ) বিষয় হিচাপে ল'বলৈ আহি লৈছিলোঁ অসমীয়াক প্ৰধান বিষয় হিচাপে। সময় গৈ থাকিল।

স্কুলৰ পৰা আহি কলেজ পালোঁ। সম্পূৰ্ণ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে পৰিপূৰ্ণ এক ভিন্ন পৰিবেশ। এনেকুৱা পৰিবেশত ক্লাচ কৰাৰ স্পৃহা আছিল আমাৰ খুউব বেছি। মেজৰ ক্লাচৰ লগে লগে জেনেৰেল ক্লাচবোৰো আমি পূৰ্বাদমে কৰিছিলো। মেজৰমেট আমি কেইবাজনো আছিলোঁ যদিও নলেগলে লগা কেইজন হ'ল - মই, মমী, মাফিদা, মনালিছা আৰু উৎপল। উৎপল আছিল অসমীয়া মেজৰ লোৱা একমাত্ৰ ল'ৰা। আমাৰ মাজত সকলো সময়তে সকলো ক্ষেত্ৰতে সি ছাঁৰ দৰে থকাৰ কাৰণে বাকী বন্ধু-বান্ধৱীসকলে মনে মনে জোকাইছিল এজাক গোপীৰ মাজত কৃষ্ণ বুলি। অফ ক্লাচবোৰত আমিবোৰে কলেজ চৌহদত থকা মখুৰী আম, আমলখি, বগৰী আদি খাই ফুৰিছিলোঁ আৰু আমাক এইবোৰ বুটলি দিয়াত সহায় কৰিছিল সি। ক্লাচ হ'লে আমি কেতিয়াও ক্ষতি কৰা নাছিলোঁ। টেষ্টা খোৱাত পাকৈত আছিলোঁ মই আৰু মমী (আৰজুৱাৰা)। কণ্যাভৱনৰ সন্মুখত থকা কৰ্দ্দৈ জোপাৰ কথা এই প্ৰসঙ্গত নকৈ নোৱাৰোঁ। গছজোপা তেতিয়া আছিল বহুত সৰু। হাতেৰে ঢুকি পোৱা যায়। ডাল ভৰি ফলি থকা ডাঙৰ ডাঙৰ কৰ্দ্দৈবোৰ দেখিলে খাব নোখোজা মনুহজনেও এবাৰ হাতত এটা তুলি ল'ব। অসম্ভৱ টেষ্টা এই কৰ্দ্দৈবোৰ একামোৰ মাৰিয়ে দূৰলৈ দলিয়াই দিলেও মই আৰু মমীয়ে কিন্তু কেইকামোৰ মানদিহে এৰিছিলোঁ।

এতিয়া গছজোপা বহুত ডাঙৰ হ'ল। হাতেৰে ঢুকি নোপোৱা অবস্থা হ'ল। তথাপি গছজোপালৈ চালেই মনৰ এলবামত সজীৱ হৈ পৰে পুৰণি দিনৰ সেই মধুৰ স্মৃতিবোৰ। ছাৰ বাইদেউসকলৰ লগত আমি সকলো সময়তে এক সুন্দৰ সম্পৰ্ক বজাই ৰাখিছিলোঁ। ব্যক্তিগতভাৱে মই বৰপূজাৰী ছাৰ আৰু কমলা বাইদেউৰ দ্বাৰা বেছিকৈ প্ৰভাৱিত কৰিছিলোঁ। কিন্তু এদিনো তেওঁলোক বিৰক্ত হোৱা নেন্দেখিলোঁ। বাকী ছাৰ বাইদেউ সকলোকো আমি খুউব শ্ৰদ্ধা আৰু সমীহ কৰিছিলোঁ। পোদ্দাৰা ছাৰ আছিল আমাৰ সকলোৰে প্ৰিয়।

আজিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিচিনাকৈ আমি লাইব্ৰেৰীৰ সুবিধাখিনি পোৱা নাছিলোঁ। লাইব্ৰেৰীৰ নামত থকা কিছুসংখ্যক কিতাপ তেতিয়া **adiministrative building** ৰ এটা কোঠালীত আলমীৰাৰ ভিতৰত তলা লগাই থোৱা অবস্থাত আছিল। আমি চূড়ান্ত বৰ্ষৰ ছাত্ৰীহে থকা অবস্থাত আমাৰ এখুদ ককাইদেউ স্বৰ্গীয় নৱকান্ত বৰুৱা দেৱে বৰ্তমানৰ লাইব্ৰেৰীৰ দ্বাৰ মুকলি কৰিছিল যদিও লাইব্ৰেৰীটো আমি পৰীক্ষা হ'ল হিচাপেহে পাইছিলোঁ। কাৰণ আমাৰ চূড়ান্ত বৰ্ষৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষা কৰ্তৃপক্ষই এই লাইব্ৰেৰীটোত পাতিছিল। বৰ্তমান লাইব্ৰেৰীৰ ভিতৰত কিতাপেৰে ঠাই খাই থকা ডাঙৰ ডাঙৰ আলমীৰাবোৰ দেখিলে মনটো ভাল লাগি যায়। আমি কিতাপৰ অভাৱত ভুগিছিলোঁ যদিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সেই অভাৱ লাইব্ৰেৰীটোৱে বহুখিনি দূৰ কৰি দিছে। আৰু আনন্দৰ বিষয় যে ইয়াৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মাজত কম্পিউটাৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাও কৰি দিছে।

কন্যাভৱন। মাননীয় সিংহ চাৰদেৱে ছাত্ৰী জিৰণী কোঠালীৰ পৰিৱৰ্তে নামাকৰণ কৰা কি এক অপূৰ্ব নাম। আমি থকা অবস্থাত ইয়াৰ আধাৰ শিলাটোহে স্থাপন হৈছিল। আমাৰ ছাত্ৰী জিৰণী কোঠালীটো আছিল কলেজৰ উত্তৰ-পূব কোণত, অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ কোঠালীৰ পিছপিনে থকা ঘৰটো বৰ্তমান হয়তো ঘৰটো পৰিত্যক্ত। ইমান দূৰৰ পৰা আহি ক্লাচকমত ক্লাচ কৰাটো অসুবিধা কাৰণে আমি বেছিভাগ সময় ক্লাচকমতেই কটাইছিলোঁ। বৰ্তমান কণ্যাভৱনৰ স্থানডোখৰ অতি উপযুক্ত হৈছে। গোটেই কলেজ চৌহদেই আগতকৈ বহুত সুন্দৰ আৰু দেখনীয়াৰ হ'ল।

শৈক্ষিক পৰিৱেশৰ কথা ক'বলৈ গ'লে মই ভাবোঁ আমাৰ সময়তকৈ কিছু উন্নত হৈছে। বৰ্তমানে নতুনকৈ খোলা বিভাগো ভালেকেইটা হ'ল। এতিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পচন্দমতে বিভিন্ন বিষয়লৈ পঢ়িব পৰা হ'ল। শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীৰ সংখ্যাও আগতকৈ বাঢ়িল। মই আশা কৰোঁ অদূৰ ভৱিষ্যতে এইখন মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা আৰু বহুতো বন্ধ ওলাই পৰিব আৰু কলেজখনৰ লগতে অঞ্চলটোৰো সুনাম তথা যশ বঢ়াই যাব। ■■

কলেজৰ অতীত স্মৃতি

ড° বৰকতুউল্লাহ খান
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ, ৰত্নপীঠ কলেজ

১৯৭৮ চনত প্ৰথমে যি চাম ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক লৈ ৰত্নপীঠ কলেজে পাতনি মেলিছিল, কলেজত প্ৰথম ভৰ্তি হোৱাৰ গোঁৱৰ অৰ্জন কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সেই চামৰ আছিলোঁ মইও এজন। তেতিয়া আমাৰ কলেজৰ নাম আছিল-চাপৰ বহলপুৰ কলেজ। আমাৰ পাঠ দান কৰা হৈছিল-কাজিপাৰা গাঁও সভাৰ কাৰ্যালয়ত। সেই সময়ত অসমত বিদেশী বহিষ্কাৰ আন্দোলন। অশান্ত পৰিস্থিতি। কলেজৰ নিজা মাটি থকাতো তাত কলেজৰ ঘৰ দুৱাৰ সজাৰ কাম আৰম্ভ কৰিব পৰা হোৱা নাছিল। ছ বছৰ কাল গাঁও সভাৰ সৰু কাৰ্যালয়তেই কলেজ চলি আছিল।

১৯৮৪ চনত কলেজখন নিজা মাটিলৈ স্থানান্তৰ কৰা হ'ল। তেতিয়া নামও পৰিৱৰ্তন কৰা হ'ল। চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ ঠাইত ৰত্নপীঠ কলেজ নামাঙ্কিত কৰা হ'ল। টিনপাতৰ একচলা, উলু খেৰৰ বেৰ, মৰা তামোল গছৰ খুটা-সেয়ে আছিল ৰত্নপীঠ কলেজ। পাঁচসন্তৰ বিঘা মাটিৰ বিস্তীৰ্ণ গো-চৰণীয়া পথাৰ গছ-গছনি শূন্য শুকান তৃণাবৃত মুক্ত প্ৰান্তৰ। সেই প্ৰান্তৰত আৰম্ভ হ'ল ৰত্নপীঠ কলেজ নিৰ্মাণৰ।

ক্ৰমে ক্ৰমে পৰিকল্পনা ৰচিত হ'ল। গাঁওৰ অনাবিল পৰিৱেশত কলেজ গঢ়ি উঠিল। গাঁওৰ মানুহ থকা ঘৰ দুৱাৰৰ দৰেই হ'ল-কলেজৰ ঘৰ-দুৱাৰবোৰ। গছ-গছনিবোৰ গজি উঠিল। ডাঙৰ হ'ল। কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ ৰাস্তা-ছাৰ আইজাক নিউটন ৰোড, সৰ্বপল্লী ৰাধা কৃষ্ণণ ৰোড, আৰ্যভট্ট স্ক'বেৰ, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰোড, ফখৰুদ্দিন আলি আহমেদ ৰোড নিৰ্মাণ কৰা হ'ল। এই নামবোৰ কেৱল নাম নহয়। প্ৰত্যেকটোতেই একো একোটি চিন্তাধাৰা, আদৰ্শৰ আকৰ্ষণ আছে। কলেজৰ শুকান মাটিত সেউজীয়া প্ৰকৃতি সজীৱ হৈ উঠিল।

আজি আমি যি কলেজ গৃহ দেখিবলৈ পাইছোঁ, সেয়া একেদিনাই নিৰ্মাণ হৈ উঠা নাছিল। টিনৰ একচলা, উলুবনৰ বেৰ, মৰা তামোল গছৰ খুটা অতীতৰ পাতত ইতিহাস হ'ল। এতিয়া তাৰ ঠাইত বিভিন্ন অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান আৰু ব্যক্তিৰ সহায়-সহযোগ আৰু উদ্যোগত গঢ়ি উঠিছে 'উত্তৰা, বনানী, সংহিতা, কল্যাণী' আদি নামৰ আমাৰ সুদৃশ্য পাঠগৃহ সমূহ। অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টে নিৰ্মাণ কৰিছে লাইব্ৰেৰীৰ বাবে এটি অনুগম গৃহ। বজাইগাঁও ৰিফাইনাৰী আৰু পেট্ৰকেমিকেলচৰ সহায়ত অঙ্কনিৰ্মিত হৈ আছে বিজ্ঞান শাখাৰ লেবৰীটৰী গৃহ। আজি আমি মুকলি কৰিলোঁ কন্যা ভৱন। ছাত্ৰীসকলৰ জিৰণি ৰক্ষা। সংসদ সদস্য মিঃ নুৰুল ইছলাম চাহাবে দিয়া অঞ্চল বিকাশ আঁচনি অনুমোদিত অনুদানৰ বাবে আমি তেখেতক ধন্যবাদ জনাওঁ।

চাৰিওফালে ছায়াবৃক্ষ, ওপৰত বিস্তাৰিত বৃক্ষশাখাৰ পাতৰ চন্দ্ৰতাপ, তাৰ তলত মাটিৰ মঞ্চত আমি সভা পাঠোঁ। তৰ্ক সভা পাঠোঁ। অভিনয় কৰোঁ। সুন্দৰ, মনোৰম মুক্তাঙ্গণ, কলেজ প্ৰাঙ্গণত আমি বিচৰণ কৰোঁ। অতীতৰ অভিজ্ঞতা বৰ্তমানৰ কঠোৰতা আৰু ভৱিষ্যতৰ প্ৰত্যাশাই আমাক আগুৱাই লৈ যায়। আমি আগবাঢ়ি যাওঁ। অঙ্ককাৰ বিদীৰ্ণ কৰি আমি পোহৰ উলিয়াই লওঁ। নজনা কথা জানিবলৈ আমি আগুৱাই যাওঁ।

নিজক নিজে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ আমি সংকল্প গ্ৰহণ কৰোঁ। বিদ্যার্জনতেই আমাৰ জীৱনৰ সফলতা, আমাৰ জীৱনৰ প্ৰতিষ্ঠা বিচাৰি পাওঁ। আমি আত্মশক্তিত বিশ্বাস কৰোঁ। আত্মনিৰ্ভৰশীল সমাজৰ বুনিয়াদ ৰচনা কৰোঁ। কলেজৰ অতীত স্মৃতি ৰোমন্থন কৰি লাভ কৰা এজন প্ৰাক্তন ছাত্ৰৰ এয়া মধুৰ অনুভূতি। তাৰ পৰা মই অনুপ্ৰেৰণা লাভ কৰোঁ। কলেজৰ এই স্মৃতি মোৰ ভৱিষ্যত জীৱনৰ কাৰণে এটি আলোক শিখা। ৰত্ননীঠ কলেজৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ হিচাপে মই আপোনাসকলোকেই কৃতজ্ঞতা জনাওঁ। ■■

ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ঃ এক আদৰ্শ প্ৰতিষ্ঠান

হিৰণ্য কুমাৰ নাথ

সম্প্ৰতি প্ৰাচীন ভাৰতত আশ্ৰমকেন্দ্ৰিক শিক্ষা ব্যৱহাৰ বৰ্ণনাহে পোৱা যায় তেনে শিক্ষানুষ্ঠান দেখা পোৱা নাযায়। কিন্তু ধুবুৰী জিলাৰ চাপৰৰ ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়খনৰ কৰ্মপদ্ধতি যিসকলে দৰ্শন কৰে, তেওঁলোকে একমুখে প্ৰাচীন ভাৰতৰ আশ্ৰম শিক্ষাৰ কথা সোঁৱৰণ কৰে আৰু ইয়াৰ আভ্যন্তৰীণ প্ৰতিস্থাপন দেখি প্ৰশংসা নকৰাকৈ নাথাকে। ড° লক্ষীন্দন বৰাৰ ভাষাত, ‘ধুবুৰী জিলাৰ চাপৰত যে এনে এখন মহাবিদ্যালয় থাকিব পাৰে, আগতে মোৰ কল্পনাৰো অগোচৰ আছিল। পকী আলিৰ পৰা ভালেমান নিলগত থকা মহাবিদ্যালয়খিনিলৈ যাব লাগে ঋজু সেউজীয়া দেৱদাক দুশাৰীৰ মাজেদি। তাত সুশোভন বন-বীথিকাৰ মাজে মাজে আছে মহাবিদ্যালয়ৰ ঘৰকেইটা। দেখাত শান্তিপূৰ্ণ আশ্ৰমৰ নিচিনা। সোমালেই দেহ-মন শীত পৰি যায়। তাত দিনতো অজানপখীৰ কাকলি শুনিবলৈ। অসমত এনে সুন্দৰ শিক্ষানুষ্ঠান দেখা মোৰ মনত নপৰে। মই শান্তি নিকেতন দেখা নাই। গতিকে তাৰ লগত ইয়াক বিজাব নোৱাৰিলোঁ। বিদেশত এনেকৈ বন-বীথিকাৰ মাজত শান্তিপূৰ্ণ পৰিৱেশত অৱস্থিত কেবাখনো বিশ্ববিদ্যালয় দেখিছোঁ। বহুতে এই মহাবিদ্যালয়খনক ‘অসমৰ শান্তি নিকেতন’ আখ্যা দিছে আৰু ইয়াত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা কাব্যিক নামবোৰত অভিভূত হৈ পৰিছে।

ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ আঁচনি গ্ৰহণ আৰু ৰূপায়ণৰ মূল পুৰোহিত গৰাকী হৈছে অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী, চাপৰ ভকতগাঁও নিবাসী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। চাপৰ অঞ্চলৰ আশী শতাংশ কৃষক পৰিয়ালৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিক্ষা গ্ৰহণৰ লগে লগে নিজৰ ওপৰত আত্মশীল হৈ জীৱনত যাতে সুপ্ৰতিষ্ঠিত হ’ব পাৰে, নিজৰ ভৱিষ্যত ওপৰত থিয় হ’ব পাৰে সেই লক্ষ্যৰে সিংহই এই মহাবিদ্যালয়খনৰ আঁচনি মগজুৰ ভিতৰত গ্ৰহণ কৰিছিল। চাকৰি মুখী শিক্ষাৰ পৰিৱৰ্তে কৰ্মমুখী শিক্ষাৰে, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পাঠ্যক্ৰমৰ লগতে কৃষি, উদ্ভিদ শস্য, মৎস, হাঁহ-

কুকুৰা পালনৰ বৃত্তিমুখী শিক্ষা হাতে-কামে আগবঢ়াই গাঁৱৰ যুৱক-যুৱতীসকলক আত্মনিৰ্ভৰশীল কৰাৰ পৰিৱেশ সৃষ্টিৰ সপোন তেওঁ দেখিছিল। এই পৰিৱেশ সৃষ্টিৰ তাগিদাতে নতুন প্ৰজন্মৰ বাবে ৰাইজৰ সহযোগত ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয় স্থাপনত আগভাগ লৈছিল আৰু আজিও হৈ আছে জীৱন-সংগ্ৰামত হাৰ নমনা অক্লান্ত সৈনিক শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই।

নতুন প্ৰজন্মৰ স্বার্থত চাপৰবাসী ৰাইজে সিংহৰ চিন্তাক বাস্তৱায়িত কৰাৰ লক্ষ্যৰে ১৯৬৭ চনৰ ১২ মে'ৰ ৰাজহুৱা সভাত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। দীৰ্ঘ প্ৰস্তুতিৰ অন্তত ১৯৭৮ চনৰ এক ছেপ্তেম্বৰত ৩৪ গৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত 'কংগ্ৰেছ ভৱন'ত শ্ৰেণীৰ কাম আৰম্ভ কৰা হয়। ১৯৭৯ চনৰ ১৮ মে'ৰ ৰাজহুৱা সভাই মহাবিদ্যালয়ৰ নাম পৰিৱৰ্তন কৰি ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়' নামকৰণ কৰে আৰু স্থায়ী গৃহ নিৰ্মাণৰ বিস্তৃত কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰে। স্থায়ী গৃহ নোহোৱালৈকে শ্ৰেণীসমূহ প্ৰগতি ভৱন, চাপৰ গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়ত অব্যাহত ৰখা হয়। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে ১৯৭৯ চনৰ ২৫ মাৰ্চত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ অনুমতি দিয়ে। ১৯৮৩-৮৪ চনৰ পৰা ইয়াক তিনি বছৰীয়া স্নাতক মহাবিদ্যালয়লৈ উন্নীত কৰা হয় আৰু ১৯৮৫ চনৰ ২ ফেব্ৰুৱাৰীত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আৱশ্যকীয় স্বীকৃতি লাভ কৰে। ১৯৮৬ চনত চৰকাৰৰ পৰা ঘাটি মঞ্জুৰী লাভ কৰে।

মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ সময়ৰ পৰাই অসমত বিদেশী বিতাৰণ আন্দোলনৰ সূচনা হয় আৰু উন্নয়নমূলক কাম-কাজত বাধাপ্ৰাপ্ত হ'বলগীয়া হয়। সেই সময়ৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ উপায়ুক্ত যোগানন্দ চাংকাকতিয়ে বহলপুৰ যোগীপাৰা ১ম খণ্ডৰ কেবাটিও দাগৰ ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় পথৰ কাষৰ ৭০ বিঘা মাটি মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰণে আৱণ্টন দিয়ে। এই মাটিৰ সৈতে গড়াকাপ্তানী পথ আৰু জাতীয়পথ সংযোগ স্থাপন কৰি পথ নিৰ্মাণৰ বাবে গাঁওবাসীৰ ছটা পৰিয়ালৰ মাটি দানসূত্ৰে মহাবিদ্যালয়ে লাভ কৰে। এই গো-চৰণীয়া পথাৰতে ৮০ ফুট দীঘল আৰু ২০ ফুট বহল গৃহ নিৰ্মাণ কৰি ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্টত অস্থায়ী গৃহৰ পৰা স্থায়ী গৃহলৈ মহাবিদ্যালয়খন স্থানান্তৰিত কৰা হয়।

১৯৭৯ চনৰ ২১ জানুৱাৰীত গঠন কৰা মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি আছিল বিশ্বনাথ বাঢ়ৈ, উপ-সভাপতি ভদ্ৰেশ্বৰ দাস, অতুল ৰায়, হেমন্ত বৰুৱা আৰু সাধাৰণ সম্পাদ আছিল তৰণীকান্ত ৰায়। একে চনৰে ২০ মে'ৰ ৰাজহুৱা সভাত বিধি অনুসৰি নতুন পৰিচালনা সমিতি গঠনৰ প্ৰস্তাৱ শিক্ষাধিকাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰে আৰু সেই মৰ্মে ১৯৮১ চনৰ ২৩ এপ্ৰিলত শিক্ষাধিকাৰে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহক সভাপতি, কৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰক সম্পাদক পাতি নতুন পৰিচালনা সমিতি গঠন কৰি দিয়ে। সম্পাদকৰ মৃত্যু হোৱাত ডালিম কুমাৰ মেধিক দায়িত্ব দিয়া হয় আৰু এই পৰিচালনা সমিতিয়ে বৰ্তমানলৈ কৰ্ম দায়িত্বত আছে।

মহাবিদ্যালয়খনৰ আৰম্ভণিৰ পৰা ১৯৮৪ চনৰ ২৯ জুলাইলৈকে তৰণীকান্তৰায় অধ্যক্ষ ৰূপে দায়িত্ব পালন কৰে। কিন্তু নিয়ম অনুযায়ী চৰকাৰী স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ নিযুক্তিৰ প্ৰয়োজন হোৱাত ১৯৮৪ চনৰ ৩০ জুলাইত হৰকান্ত গগৈয়ে অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে

আৰু ৰায় উপাধ্যক্ষ পদত নিযুক্ত হয়। ১৯৯১ চনৰ ২১ ডিচেম্বৰত অধ্যক্ষ গৈগৈয়ে কৰ্তব্যৰ পৰা অব্যাহতি লোৱাত উপাধ্যক্ষ তৰ্ণীকান্ত ৰায়ে বৰ্তমানলৈকে ভাৰপ্রাপ্ত অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব বহন কৰি আহিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ আৰম্ভণিত দৰমহা নোলোৱাকৈ পিছত মাহে এশ টকা আৰু তাৰ পিছত দুশ টকা দৰমহাৰে কলেজখন সুপ্রতিষ্ঠিত নোহোৱালৈকে শিক্ষকসকলে পাঠদান কৰি ত্যাগৰ উজ্জ্বল নিদৰ্শন দেখুৱাইছে।

১৯৭৯ চনৰ এক ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা চৰকাৰে এহেজাৰ টকাকৈ মাহিলী অনুদান দি পিছৰ বছৰত দুহেজাৰলৈ বৃদ্ধি কৰে। ১৯৮৫ চনলৈকে এই ব্যৱস্থা অব্যাহত থাকে আৰু ইয়াৰ পিছত এই অনুদান বৃদ্ধি পায়। '৮১ আৰু '৮৩ চনত গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে চৰকাৰপৰা ক্ৰমে দহ হেজাৰ আৰু বিশ হেজাৰ টকাৰ আৰ্থিক অনুদান লাভ কৰে। ১৯৮৫ চনত অসম চৰকাৰৰ জনজাতি আৰু পিছ পৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ পুঁজিৰ পৰা ৫০ হেজাৰ টকাৰ এককালীন অনুদান লাভ কৰে। নিদানী গাঁওলৈ যোৱা গড়াকাপ্তানী পথৰ পশ্চিম ফালে কলেজৰ ৩০ বিঘা মাটিত খেল-ধেমালিৰ বাবে মিনি ষ্টেডিয়াম নিৰ্মাণৰ আঁচনিৰ বিপৰীতে যুৱ-কল্যাণ বিভাগৰ পৰা দুই লাখ টকাৰ অনুদান পোৱা যায়। ১৯৮৮ চনত মীন সৰোবৰ আঁচনিৰ বাবে ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য উন্নয়ন অভিভাৱণৰ পৰা ৭০ হেজাৰ টকাৰ অনুদান পোৱা হয়। চৰকাৰৰ নগণ্য সহায়ৰ বিপৰীতে ৰাইজৰ দান-বৰঙনিৰ মাধ্যমেৰে মহাবিদ্যালয়খনৰ উন্নয়নৰ গতি ত্বৰান্বিত কৰা হয়।

মহাবিদ্যালয় গৃহস্থলক আৰ্যভট্ট ক্ষেত্ৰ আৰু শ্ৰেণী কোঠাসমূহক উত্তৰী, বননী, সংহিতা, কল্যাণী আদি কাব্যিক নাম দিয়া হৈছে। কাৰ্যালয় গৃহৰ সন্মুখৰ পৰা খেলপথাৰলৈ যাব পৰা পথটোৰ নাম দিয়া হৈছে ডঃ ৰাধাকৃষ্ণ পথ। মহাবিদ্যালয় চৌহদৰ আন আন পথসমূহৰ নাম নিউটন পথ, ফখৰুদ্দিন আহমেদ পথ, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ পথ আদি। কলা শাখাৰ ভৱনৰ কাষতে বঙ্গাইগাঁও ৰিফাইনেৰী আৰু পেট্ৰকেমিকেলছৰ অৰ্থ সাহায্যত বিজ্ঞান শাখাৰ গৃহৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হৈছে।

মহাবিদ্যালয় পুথিভঁৰালৰ বাবে প্ৰয়াত যুৱ-নেতা অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্ট বৰ্ড প্ৰখ্যাত সাহিত্যিক নৱকান্ত বৰুৱাক সভাপতি ৰূপে লৈ ১৯৮৪ চনৰ ২১ নৱেম্বৰত গঠন কৰা হয়। এই ট্ৰাষ্ট ব'ৰ্ডে প্ৰায় ৫ লাখ ৯১ হেজাৰ টকাৰ আঁচনি প্ৰস্তুত কৰি কলা শাখা আৰু প্ৰস্তুৰিত বিজ্ঞান শাখাৰ গৃহৰ মাধ্যমত ১৯৯০ চনৰ ২৭ নবেম্বৰত অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ গ্ৰন্থাগাৰৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে। প্ৰায় ২ লাখ ৮০ হেজাৰ টকা ব্যয়ৰে নিৰ্মিত ২৪৮ বৰ্গমিটাৰ এলেকাৰ পুথিভঁৰাল গৃহটোৰ দ্ৰাৰোদঘাটন কৰা হয় ১৯৯৪ চনৰ ১৩ ফেব্ৰুৱাৰীত।

এই মহাবিদ্যালয়খনৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে চৰকাৰ তথা বিভাগীয় কৰ্তৃপক্ষ আগবাঢ়ি আহিলে সমগ্ৰ অসমৰ ভিতৰতে অন্যতম মহাবিদ্যালয়ৰূপে ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ে স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব বুলি নিশ্চিতভাৱে ক'ব পাৰি। ■■

অন্য এখন আশ্রম-ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়

অদীপ কুমাৰ ফুকন

ৰাষ্ট্ৰীয় পথেৰে চাপৰলৈ তিনি কিলোমিটাৰ থাকোতে পথৰ দাঁতিতে আছে বট, আঁহত, বেল, অশোক আৰু আমলখিৰ এজোপাকৈ পাঁচজোপা গছ, এই পঞ্চৱটীৰ সোঁফালে দুশাৰীকৈ থিয় হৈ থকা ২৪ জোপা দেৱদাৰু আৰু চাৰি জোপা পত্ৰপুষ্পা গছে আদৰণি জনাইছে ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়লৈ। চাপৰ শালকোছা-বহলপুৰ-বইটামাৰীৰ বিস্তৃত অঞ্চলৰ উচ্চশিক্ষাৰ ঘাটি পূৰণ কৰিবলৈ ১৯৭৮ চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰত 'চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ' প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল। পিছত প্ৰাচীন কামৰূপৰ গৌৰৱময় অতীতৰ জনজীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ স্মৃতিবিজড়িত 'ৰত্নপীঠ' নামেৰে মহাবিদ্যালয়খনৰ নামকৰণ কৰা হ'ল। 'বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা' নীতি গ্ৰহণ কৰি বগা বস্ত্ৰৰে আবৃত আকাশী ৰঙৰ ক্ষেত্ৰত অংকিত বিজুলীৰ চিকমিকনি থকা প্ৰতীকেৰে ৰত্নপীঠ কলেজখনে এক অনন্য কলেজ হিচাপে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

পঞ্চৱটী, আদৰণি, বীথিকা, মেঘাৰণ্য, উত্তৰ বননি, বাৰী সূজলা, পূৰ্বোদ্যান, গোলাপবাগ, ফ্ৰান স্কোৱাৰ, কলেজ ব্লক, মুকলিমঞ্চ, মঞ্চকানন, বকুলবন, বাৰী শ্যামলা, নাৰিকলবাৰী সুফলা, আশ্বকুঞ্জ, উত্তৰ প্ৰান্ত, দক্ষিণ প্ৰান্ত, পূৰ্ব প্ৰান্ত আৰু পশ্চিম প্ৰান্ত নামে খণ্ডভিত্তিত বিভক্ত হৈ থকা বিভিন্ন গছেৰে 'ৰত্নপীঠ'ত এক আশ্ৰমৰ পৰিবেশ সৃষ্টি হৈছে। ধুমুহা, বা-মাৰলীৰ পৰা সকাহ পাবলৈ কলেজৰ চাৰিসীমাৰ ভিতৰতে ৬৬ জোপা ৰেইন ট্ৰি, ২৬ জোপা তিতা-চপা আৰু ২৬ জোপা মধুৰিআমে এখন মেঘাৰণ্য নামেৰে অৰণ্যৰ ৰূপ দিয়া হৈছে। ১১ ডাল নাহৰৰ শাৰী, ৬ ডাল বটলব্ৰাহ্ম, দুডাল পত্ৰপুষ্পা আৰু এডাল ৰুদ্ৰাক্ষই কলেজ ব্লকৰ পৰিবেশ চাবলগীয়া কৰি তুলিছে। কলেজ ব্লকৰ সমুখতে আছে এখন মুকলি মঞ্চ। ৬ জোপা কাঞ্চন ট্ৰি, ২৫ জোপা তিতা-চপা, ৬ জোপা ৰেইন ট্ৰি, ১৭ জোপা ৰাধাচূড়া আৰু ১০ জোপা কৃষ্ণচূড়াই আঙুৰি থকা মুকলি মঞ্চখন

ছাত্রসকলৰ নিজৰ ভৰিত থিয় হোৱাৰ অন্য এক মঞ্চ। ৫ ডাল পুত্ৰপুষ্পা আৰু ৪ ডাল দেৱদাৰুৰ লগতে ৩৬ জোপা গোলাপ ফুল গছে শুৱনি কৰিছে 'গোলাপ বাগ'। মুকলি মঞ্চৰ দৰে অভিনয় আৰু সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰ হিচাপে ৰত্নপীঠত আছে মঞ্চকানন। ৪৩ জোপা তিতা-চঁপা, ১৩ জোপা বকুল, ৪২ জোপা শিশু আৰু ২ জোপা একাছিয়াৰ দ্বাৰা মঞ্চকাননৰ অভিনয়ৰ পটভূমি সজোৱা হৈছে।

অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰখনত মহাবিদ্যালয়খনে স্বনিৰ্ভৰশীল হৈ উঠিবৰ বাবে এক সুন্দৰ আঁচনি কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। এটা সময় আহিব যেতিয়া চৰকাৰ আৰু ৰাইজৰ পৰা আৰ্থিক সাহায্য বন্ধ হ'ব, মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা কৰাৰ বাবে আৰ্থিক সংকটৰ সৃষ্টি হ'ব। গতিকে ৰত্নপীঠে ভৱিষ্যতলৈ ৰত্ন অহাৰ পথ এতিয়াই প্ৰস্তুত কৰিছে। মহাবিদ্যালয় উত্তৰা-দক্ষিণ আৰু পূৰ্ব প্ৰান্তত প্ৰায় দুশ জোপা তিতা-চঁপা গছ ৰোপণ কৰা হৈছে। যোৱা বিশ বছৰত এই তিতা-চঁপা গছে ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়লৈ আৰ্থিক সহায় কৰিব পৰাকৈ থিয় হৈছে। ইয়াৰ লগতে বাৰীখনত আছে ২২৫০ জোপা আনাৰসৰ গছ। লগতে প্ৰায় আটোশ জোপা নাৰিকল গছৰ 'নাৰিকলনি'। ইয়াৰ উৎপাদন বজাৰত বিক্ৰী কৰিয়েই মহাবিদ্যালয়ৰ অন্যান্য পৰিচালনাৰ খৰচৰ জোৰা মাৰিব পাৰিব। বাণিজ্যিক উদ্দেশ্যত আম-কাঁঠাল আদি ৰোপণ কৰাৰ লগতে ৰত্নপীঠৰ অন্য এক আঁচনি হ'ল মীন সৰোবৰ। এই আঁচনি অনুসৰি এজন স্নাতক আহি এই সৰোবৰৰ আৰ্হিত শিক্ষাগত বিদ্যা বুদ্ধি, জ্ঞান, বৈজ্ঞানিক কৌশল প্ৰয়োগ কৰি বছৰি প্ৰায় পঞ্চাশ হেক্টৰ টকা উপাৰ্জন কৰিব পৰা কৰিছে। ৮০ মিটাৰ দীঘল আৰু ৪০ মিটাৰ বহল এই মীন সৰোবৰটোৰ পশ্চিমপাৰ সংলগ্ন কৰি এটা ত্ৰিকোণ জলক্ষেত্ৰ আছে। এই দুই জলভাগক সংযোগ কৰা অংশইদি এখন মীন সেতু আছে। সৰোবৰৰ চাৰিওফালে তিনি মিটাৰ বহল পথ। পথৰ কাষে কাষে ২৮ জোপা আকাশমুখী দেৱদাৰু। ৰত্নপীঠ কলেজ থকা অঞ্চলটোৰ নাম আছিল বামুণী টিলা। পূৰ্বৰ যুদ্ধ সমূহত এই ঠাইডোখৰে ফৌজ অহা-যোৱা কৰা বুলি ধাৰণা কৰা যায়। অভয়াপুৰীৰ 'ৰাম ৰজাৰ গড়' আৰু পৰ্বত জোৱাৰৰ 'ৰঙা মাটি'ত ঐতিহাসিক চিহ্ন এতিয়াও আছে। ষষ্ঠ আৰু সপ্তম দশকত এই বাটেদি ফৌজসমূহ অহা-যোৱা কৰাত ফৌজৰ ভয়ত গাঁৱৰ মানুহ আঁতৰি গৈছিল। বামুণী টিলাত সম্ভৱতঃ ব্ৰাহ্মণ সম্প্ৰদায়ৰ মানুহ আছিল। কাৰণ ৰত্নপীঠৰ মীন সৰোবৰটোৰ খননকাৰ্য চলাওঁতে এটা 'কালীয়া দমন কৃষ্ণ'ৰ খাতৰ মূৰ্তি পোৱা গৈছিল। হয়তো ফৌজৰ অত্যাচাৰত কোনো গঞী মূৰ্তিটো মাটিৰ তলত বা নাদত পেলাই দিছিল। মহাবিদ্যালয়খনৰ ওচৰতে 'কালীয়া দমন কৃষ্ণ'ৰ মূৰ্তিটো ৰাজহুৱাভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। এই মীন সৰোবৰো ৰত্নপীঠৰ আৰ্থিক ঘাটী পূৰণৰ অন্যতম ক্ষেত্ৰ। সৰোবৰৰ দক্ষিণ পাৰে ছয় মিটাৰ দীঘল আৰু চাৰি মিটাৰ বহল 'অঙ্গৰা' নামৰ এটা অতিথিগৃহ। উত্তৰ পাৰে 'জলকুৰী' নামে এটা জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা সৰোবৰৰ পশ্চিমফালে ত্ৰিকোণ জলক্ষেত্ৰত হাঁহ পালনৰ ব্যৱস্থা।

অতি লক্ষণীয়ভাৱে ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে এটা নতুন শব্দৰে নামাকৰণ কৰা হৈছে। চকীদাৰৰ পৰিৱৰ্তে প্ৰয়োগ কৰা হৈছে অভিবক্ষী। চকীদাৰ থকা বাসগৃহটো অভিবক্ষী বাসগৃহ নামাকৰণ কৰা হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে অভিবক্ষীৰ বাসগৃহৰ লগতে এখন সৰু বাৰীৰ সৃষ্টি কৰা হৈছে। প্ৰায় দুকঠা মাটিত বছৰি প্ৰায় আঠ হেজাৰ টকাকৈ উপাৰ্জন কৰিব পৰাকৈ তামোল-পাণ-নাৰিকল আদি ফলমূল ৰোপণ কৰা হৈছে, যাতে মহাবিদ্যালয়ৰ অভিবক্ষীজনে প্ৰাপ্য বেতন লাভ কৰাৰ লগতে অলপ কষ্ট কৰি উপৰঞ্চিভাৱে বছৰি কিছু উপাৰ্জন কৰিব পাৰে। অধ্যাপকসকলৰ বাসগৃহৰ বাবেও নিৰ্দিষ্ট মাটি ৰখা হৈছে। বৰ্তমানলৈ গৃহ নিৰ্মাণ হোৱা নাই যদিও প্ৰতিটো বাসগৃহৰ ভাগতে আম, বকুল, বটল ব্ৰাছ ইতিমধ্যেই ৰোপণ কৰা হৈছে।

অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন

অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্ট গঠন হৈছিল ১৯৮৪ চনৰ ২১ নৱেম্বৰত। সেই সময়তে ৰত্নপীঠ কলেজে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি লাভ কৰাৰ বাবে এটা গ্ৰন্থাগাৰৰ প্ৰয়োজন হ'ল। এই প্ৰয়োজন পূৰণ কৰাৰ দায়িত্ব ল'লে অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টে। অপূৰ্ব সিংহৰ বন্ধুসকলৰ লগতে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰৰ পৰা ট্ৰাষ্টে সংগ্ৰহ কৰা কিতাপ আৰু আলমীৰাৰে ৰত্নপীঠৰ প্ৰয়োজন পূৰণ কৰিলে। ইয়াৰ লগতে অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টে গ্ৰন্থাগাৰৰ আচবাব, আভ্যন্তৰীণ সাজ সজ্জা, Audio Visual ৰ ব্যৱস্থা, Cassette আৰু কিতাপ আদিৰে আধুনিক গ্ৰন্থাগাৰ নিৰ্মাণৰ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিলে। ইতিমধ্যেই গ্ৰন্থাগাৰ নিৰ্মাণ হৈ উঠিল। অপূৰ্ব সিংহৰ পৰিবাৰ ৰাধা সিংহই এনচাইক্ল'পেডিয়া ত্ৰিশখন, গুৱাহাটীৰ গংগা কলিতাই অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত কিতাপসমূহ, আছাম ট্ৰিবিউনৰ তেতিয়াৰ সম্পাদক সতীশ কাকতিয়ে ২৫ খন কিতাপ, অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ স্বত্বাধিকাৰী প্ৰমোদ শৰ্মাই ১০০ খন, প্ৰমোদ কাকতিয়ে ১৩৬ খন, গুৱাহাটীৰ কিতাপঘৰে ২০০ খন, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন উপাচার্য ড° দেৱপ্ৰসাদ বৰুৱাই বহুসংখ্যক কিতাপ ৰত্নপীঠৰ গ্ৰন্থাগাৰলৈ দিয়াৰ লগতে বহুসংখ্যক ব্যক্তিয়ে অপূৰ্ব সিংহৰ ট্ৰাষ্টৰ জৰিয়তে কিতাপ দান কৰিছে। অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ এক সুকীয়া পৰিচয়।

‘ৰত্নপীঠ’ নিৰ্মাণৰ কামত চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগে স্থানীয় ৰাইজৰ লগত লগ হৈ সহায় আগবঢ়াইছে। শিক্ষকসকলৰ অৱদান আৰু ছাত্ৰৰ সহযোগ ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ এক অন্য গৌৰৱ। নিদানী গাঁৱলৈ যোৱা পথত মহাবিদ্যালয়খনৰ ত্ৰিশ বিঘা মাটিত নিৰ্মাণ কৰা ষ্টেডিয়াম, বৃক্ষৰোপণ, বিভিন্ন নামাকৰণ, সৰোবৰটোৰ আঁচনি, অভিবক্ষীৰ বাসগৃহ আদি প্ৰতিটো বিষয়কৰ কামৰ পিছত অতি নীৰৱে কাম কৰি থকা মানুহজন হ'ল জননেতা শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। ৰত্নপীঠৰ গছৰ ছাঁত বহিলে অনুভৱ কৰিব পৰা যায় শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ সপোন আৰু বাস্তৱ। ■■

(২৩ জুন ২০০০চনৰ সাদিন প্ৰকাশিত)

আমাৰ দৃষ্টিত ৰত্নপীঠ কলেজ

ধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী

১৯৭৭ চন দেশৰ জৰুৰী কালীন অৱস্থাৰ অৱসানৰ পিছত ত্ৰিশ বছৰীয়া কংগ্ৰেছ শাসনৰ অন্ত পেলাই প্ৰথম বাৰৰ বাবে অকংগ্ৰেছী জনতা চৰকাৰ মোৰাৰজী দেশাইৰ নেতৃত্বত কেন্দ্ৰত অধিষ্ঠিত হয়। তাৰ পিছৰ বছৰতে অৰ্থাৎ ১৯৭৮ চনত অসমত সাধাৰণ নিৰ্বাচন হয় আৰু শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ নেতৃত্বাধীন কংগ্ৰেছৰ অৱসান ঘটাই জনতা দলৰ নেতা শ্ৰীগোলাপ বৰবৰাই চৰকাৰৰ নেতৃত্ব লয়। কংগ্ৰেছ সৰ্ববৃহৎ বিৰোধী দল হিচাপে শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ বিৰোধী দলৰ নেতা হয়। পৰৱৰ্তী অসমৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাস দীঘলীয়া আৰু অসমৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাস স্মৰণীয় আৰু সৰ্বজন বিদিত। নীতি আৰু আদৰ্শৰ প্ৰতীক স্বৰূপ সিংহ দেৱ ৰাজনৈতিক মতাদৰ্শত অলৰ-অচৰ। জনতাৰ ৰায় কংগ্ৰেছ বিৰোধী পক্ষত বহাত। গতিকে সিংহ দেৱে বছৰাৰ শাসনৰ বাঘজৰী লোৱাৰ অনুকূল পৰিস্থিতি পোৱাৰ পিচতো ৰাইজৰ ৰায়ক সন্মান জনাই বিৰোধী পক্ষতে থাকিলে আৰু নীতি আদৰ্শত অবিচলিত হৈ বৰ্তমানত অসমৰ ৰাজনীতিত ইউক্লিপটাছৰ দৰে থিয় হৈ আছে।

উল্লেখিত উক্তিৰ অৱতাৰণা এই বাবেই কৰা হ'ল যে; ছবছৰ তেখেত অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী আছিল। সেই সময়ত অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ বিভিন্ন সমস্যা লৈ তেখেতৰ ওচৰত সজাতি দল আহিছিল আৰু একে জিলাৰে মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে জিলাখনৰ বিভিন্ন দিশত উন্নতি হোৱাটো বিচাৰিছিল। কিন্তু নীতিপ্ৰজ্ঞ সিংহ ডাঙৰীয়া স্থিতিত স্পষ্ট। তেখেত অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী, কোনো এটা অঞ্চল বা গোটীৰ মুখ্যমন্ত্ৰী নহয়। উপৰোক্ত কথাখিনিৰ এই বাবেই উল্লেখ কৰা হ'ল, কাৰণ তেখেত মুখ্যমন্ত্ৰী পদবী এৰাৰ পিছত ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপনৰ বীজ ৰোপণ কৰা হৈছিল। বহুতে মন্তব্য কৰিলে মুখ্যমন্ত্ৰী থকা কালত কলেজ স্থাপন কৰিলে সুকলমে এখন সৰ্বাঙ্গীণ সুন্দৰ কলেজ স্থাপন কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। তেতিয়া নকৰি এতিয়া কলেজ কেনেকৈ হ'ব ইত্যাদি ইত্যাদি। কিন্তু অনুযায়ী কামৰ আঁচনি। কলেজৰ প্ৰথম পদক্ষেপ হিচাপে বহলপুৰ আৰু চাপৰৰ মাজত য'ত বৰ্তমান ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপিত, তাত মাষ্টাৰ প্লেনৰ কাম আৰম্ভ হ'ল। স্থপতিবিদ শ্ৰীঅপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ হাতে কামে জৰীপৰ কামত লাগি পৰিল। এথোজ দুখোজকৈ ৰত্নপীঠৰ কাম আৰম্ভ হৈ আজি ৰত্নপীঠে পঁচিশ বছৰ পাৰ

কৰিলে। দুৰ্ভাগ্যজনক, দেশৰ বাবে অপূৰণীয় ক্ষতি যাৰ জীৱন আৰু আদৰ্শক লৈ ৰত্নপীঠত জড়িত হোৱাৰ সুযোগ পাইছিলোঁ, সেয়া মহান যুৱ নেতা অপূৰ্ব সিংহৰ ১৯৮৪ চনৰ ১০ ফেব্ৰুৱাৰী, অবিশ্বাস্য হ'লেও সত্য তেখেত চিৰদিনৰ বাবে আমাক এৰি গুচি গৈছিল। তেখেতৰ শুভাকাঙ্ক্ষী বন্ধু-বান্ধৱৰ দ্বাৰা অপূৰ্ব সিংহ মেমৰিয়েল কমিটি গঠন কৰি ১৯৮৪ চনৰ ২১ নৱেম্বৰত সভা পাতি ধন আৰু কিতাপ সংগ্ৰহ কৰি অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ স্থাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল। সিদ্ধান্ত অনুযায়ী ট্ৰাষ্টৰ সভাপতি শ্ৰীনৱকান্ত বৰুৱাৰ দ্বাৰা ১৯৯৪ চনত গ্ৰন্থাগাৰৰ দ্বাৰোদঘাটন কৰোৱা হয়। এইদৰে ৰত্নপীঠ কলেজত জড়িত হৈ বিভিন্ন সময়ত সিংহ ছাৰৰ লগত ৰত্নপীঠ কলেজৰ ভিতৰ চ'ৰাৰ আৰু কলেজৰ বিভিন্ন আঁচনি সমূহৰ বিষয়ে জনাৰ সুযোগ পাইছিলোঁ। কলেজৰ মঞ্চ, কলেজৰ শিক্ষকৰ বাসস্থান, কলেজৰ চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰীৰ বাসস্থান ইত্যাদি। প্ৰত্যেকেটো চৌহদতে এটা বিশ্লেষণাত্মক অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক আধাৰ জড়িত হৈ আছে। যিটো চৌহদৰ পৰা গতানুগতিক মহিলী দৰমহাৰ উপৰিও কিছু উপাৰ্জনৰ বাট হ'ব পৰা ব্যৱস্থাৰ চিন্তা কৰা হৈছে। যিটো চৌহদ সেই অঞ্চলৰ বাসিন্দাৰ বাবেও হ'ব পাৰে আদৰ্শ। গোটেই অনুষ্ঠানটোৱেই এটা পাঠদানৰ উপৰিও গ্ৰামীণ, সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ় দিয়াৰ চেষ্টা সিংহ ছাৰে কৰি আছে, কিমান সফল হ'ব পাৰিছে সেয়া এদিন সময়ে ক'ব। ইতিহাসে ক'ব।

কলেজৰ কল্পনা, পৰিৱেশ আৰু ৰূপায়ণ যেনিবা এটা ত্ৰিভূজৰ তিনিটা কোণ, অতি সুক্ষ্ম আৰু নিখুঁট। মোৰ বোধেৰে কাশী হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয় (B.H.U) স্থাপনৰ বাবে মদন মোহন মালব্যই যি ত্যাগ আৰু পৰিশ্ৰম কৰি আজি দেশৰ এখন শীৰ্ষ স্থানৰ শিক্ষানুষ্ঠান হিচাপে স্বীকৃতি পালে, আশাকৰো সিংহ ছাৰৰ ত্যাগ আৰু পৰিশ্ৰমৰ স্বীকৃতি ৰত্নপীঠেও এদিন পাই স্বনিয়ন্ত্ৰিত (Autonomous Institution) স্থান পাব।

এইখিনিতে এটি সৰু ঘটনা পুনৰোক্তি কৰিব বিচাৰিছোঁ। কলেজৰ লগত জড়িত সকলো ব্যক্তিকে নিশ্চয় মনত আছে। কলেজ স্থাপনৰ যো-জা চলিছে। সিংহ ছাৰ চাপৰ বঙলাৰ বাৰাণ্ডাত বহি আছে। এনেতে এজন ভিক্ষাৰী আহি ছাৰক অনুৰোধ কৰিলে, 'ছাৰ, পঞ্চাশ টকা আনিছোঁ ল'বনে?' ছাৰে বুজা নাছিল কাৰণ ভিক্ষাৰীয়ে ভিক্ষা খোজে কিন্তু দিব নাহে। কিন্তু ভিক্ষাৰীজনে ছাৰক বাৰে বাৰে অনুৰোধ কৰিছিল ল'বৰ বাবে। ছাৰে কথাটো যেতিয়া অনুধাবন কৰিলত বুজিলে যে ভিক্ষাৰীজনে কলেজ স্থাপন হোৱাত অতি সন্তুষ্ট পাইছিল। আৰু তাৰ বাবে বৰঙনি হিচাপে ভিক্ষা খুজি পোৱা পঞ্চাশ টকা দিব বিচাৰিছিল। কাৰণ ভিক্ষাৰীৰ সময়ত কলেজ নাছিল। পঢ়াৰ সুবিধা পোৱা নাছিল। পঢ়িও নোৱাৰিলে। ফলত ভিক্ষাৰী হ'ল। তেখেতে নিবিচাৰে ভৱিষ্যত আৰু ভিক্ষাৰীৰ জন্ম হওঁক। এই গোটেই চৰিত্ৰটোৰ ওপৰত সেই সময়ত এটা প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ পাইছিল- 'বিদ্বান কোন?' সেই আশাৰে আজি পুনৰ আশা ৰাখিছোঁ ৰত্নপীঠে জন্ম দিয়ক শত-সহস্ৰধিক বিদ্বানৰ। সিংহ ছাৰৰ সপোনৰ ৰত্নপীঠ দিঠকত ৰূপ দিবলৈ ভগবানে দিয়ক সিংহ ছাৰক দীৰ্ঘমুখ আৰু অসীম শক্তি। জয়তু ৰত্নপীঠ। ■■

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু শিক্ষাৰ পৰিৱেশ*

আঞ্জুৰাৰা বেগম
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী, ৰত্নপীঠ কলেজ

চাপৰ-বহলপুৰ অঞ্চলৰ শিক্ষানুৰাগী ৰাইজৰ মহান ত্যাগৰ বিনিময়ত ১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰত আনুষ্ঠানিকভাৱে বি, চি, কলেজৰ স্নাতক মহলাৰ দ্বাৰ উদ্বোধন হয়। কলেজখনত প্ৰথম বৰ্ষত ভৰ্তি হয় ৩৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী। পাঠদান কাৰ্য আৰম্ভ হয় চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত। পাঠদানৰ স্থান পৰিৱৰ্তন হৈ হৈ ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্টত বৰ্তমান কলেজৰ নিজা মাটিত স্থায়ী স্থিতি লাভ কৰে। চি, বি, কলেজৰ নাম পৰিৱৰ্তন হৈ ৰত্নপীঠ কলেজ হিচাপে নামাকৰণ কৰা হয়। তেতিয়াৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে কলেজৰ শিক্ষাৰ পৰিৱেশৰ আমূল পৰিৱৰ্তন। যেন শান্তিনিকেতনৰ ৰূপান্তৰ। দেখ দেখকৈ কলেজৰ বয়স ২৫ বছৰ অতিক্ৰম কৰিলেই।

চাপৰ, বহলপুৰ, শালকোচা আৰু বইটামাৰী অঞ্চলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বিকাশত এই ৰত্নপীঠ কলেজে এক বৈপ্লৱিক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। কলেজ স্থাপিত হোৱাৰ আগতে এই অঞ্চলত উচ্চ শিক্ষাৰ হাৰ প্ৰতি হাজাৰত ১ জনহে আছিল। কিন্তু আজি শতকৰা প্ৰায় ৫-৬ জনলৈ বৃদ্ধি হ'বলৈ সক্ষম হৈছে।

কলেজৰ পৰা প্ৰথম বছৰতেই ১৪ জন লৰা-ছোৱালীয়ে বি, এ, পৰীক্ষাত অৱত্তীৰ্ণ হৈ ৫ জনে কৃতকাৰ্যতা লাভ কৰে। তাৰে ৪ জনে সাধাৰণ আৰু এজনে ৰাজনীতি বিজ্ঞানত অনাৰ্চ সহ সুখ্যাতিৰে বি, এ, পাছ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। এজনে (বৰকতুল্লা খান) প্ৰথম বছৰতেই অনাৰ্চ পোৱাত ৰাইজৰ মাজত আলোচনাৰ বিষয় হৈ উঠিছিল। ৫ জনৰ এজনী ছোৱালী আছিল। প্ৰথম বছৰত ৫ জনকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বি, এ পাছ কৰাত ৰাইজৰ মাজত কলেজৰ প্ৰতি আত্ম বিশ্বাস বৃদ্ধি পাইছিল, ফলত দ্বিতীয়, তৃতীয়, বছৰত কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা যথেষ্ট পৰিমাণে বৃদ্ধি পাবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল।

১৯৮৭ চনত আমাৰ কলেজৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণীত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ভৰ্তিৰ ব্যৱস্থা কৰে। ১৯৮৭ চনৰ পৰা ২০০৪ চন লৈকে ৰত্নপীঠ কলেজৰ পৰা ১৪০০ শ লৰা-ছোৱালীয়ে উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণী পাছ কৰে। ইয়াৰে ৫ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰথম শ্ৰেণীত উত্তীৰ্ণ হয়। তাৰে তিনি জনে ৰাজনীতি বিজ্ঞানত 'লেটাৰ মাৰ্কচ্' পাবলৈ সক্ষম হয়।

১৯৭৮ চনত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ভৰ্তি হৈ প্ৰথম ১৯৮০ চনত চূড়ান্ত পৰীক্ষা দিব লাগিছিল, কিন্তু অসমত বিদেশী বহিস্কাৰ আন্দোলনে চৰম ৰূপ লোৱাত গুৱাহাটী বিশ্ব বিদ্যালয়ে সেই বছৰত পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত কৰিব নোৱাৰিলে। অৱশেষত ১৯৮১ চনত হৈ প্ৰথম পৰীক্ষা দিবলৈ সক্ষম হয়। এটা বছৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ক্ষতি হ'ল। এয়া বহিস্কাৰ আন্দোলনৰ কুফল। সেয়ে, ১৯৮১ চনৰ পৰা ২০০৪ চনলৈকে ৰত্নপীঠ কলেজৰ পৰা ১৬০০ শ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'বলৈ সক্ষম হৈছে। ৰত্নপীঠ কলেজ এই গ্ৰাম্যঞ্চলত স্থাপিত নহ'লে আমাৰ দৰে গাঁওৰ ছোৱালীবোৰে হয়তো বি, এ পাছ কৰিবই নোৱাৰিলেহেঁতেন।

১৯৮৭ চনৰ পৰা কলেজত অনাৰ্চ পাঠ্যক্ৰম সংযোজন কৰা হৈছে। ২০০৩ চনৰ পৰা অনাৰ্চ নাম সলনি কৰি গুৱাহাটী বিশ্ব বিদ্যালয়ে মেজৰ নামকৰণ কৰিছে। বৰ্তমান ৰাজনীতি বিজ্ঞান, অৰ্থ বিজ্ঞান, অসমীয়া, ইংৰাজী আৰু শেহতীয়াকৈ শিক্ষা বিষয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মেজৰ পাঠ্যক্ৰম পঢ়াৰ সুবিধা পাইছে। ইয়াৰ উপৰিও গণিত আৰু দৰ্শন শাস্ত্ৰও পঢ়াৰ সুবিধা কৰিছে। এতিয়ালৈকে (২০০৫) ৰাজনীতি বিজ্ঞানত ১৯৯ জন, অসমীয়াত ১৪৫জন, অৰ্থ বিজ্ঞানত ৩০জন, শিক্ষা বিষয়ত ৪৫জনে আৰু ইংৰাজীত ৫জনে অনাৰ্চ আৰু মেজৰ পাবলৈ সক্ষম হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ পৰা পাছ কৰা ল'ৰা-ছোৱালীৰ ভিতৰত ৪৯ জনে বিভিন্ন বিভাগত স্নাতকস্তোৰ ডিগ্ৰী, ২২ জনে আইনৰ ডিগ্ৰী আৰু কেবাজনে মাৰ্চ কমিউনিকেশ্যন ডিগ্ৰী লবলৈ সক্ষম হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজত ২০০৩ চনৰ পৰা P.G.C.S.(Post-Graduate Correspondence School)ৰ জৰিয়তে স্নাতকস্তোৰ শ্ৰেণী (এম, এ) পাছ কৰাৰ সুবিধাও সংযোজন কৰা হৈছে। ইতিমধ্যে স্নাতকস্তোৰ শ্ৰেণীত ভৰ্তি হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে চূড়ান্ত পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈছে।

এইখন কলেজত কেবাবছৰ আগতে N.S.S., N.C.C., Scout & Guide আদি যিবোৰ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিছে, এই প্ৰশিক্ষণৰ জৰিয়তে শিক্ষা বিষয়ক ডিগ্ৰী পোৱাৰ উপৰিও এজন সূনাগৰিক গঢ়ি তোলাত যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়াইছে। সৰ্বশেষত এইখন কলেজত চাকৰিমুখী কিছুমান পাঠ্যক্ৰমবোৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এই পাঠ্যক্ৰমবোৰ হ'ল- Gymnastics & Sports, Computer

Course। এই দুয়োটা পাঠ্যক্রম পৰ্য্যায়ক্ৰমে 'বিভাগ' হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰাৰ লক্ষ্য কলেজে বান্ধি লৈছে।

শিক্ষাৰ উন্নয়নত অনুকূল শিক্ষাৰ পৰিবেশেও প্ৰভুত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি থাকে। কলেজ পৰিচালনা সমিতিয়ে ৰাইজৰ সহযোগত শিক্ষাৰ অনুকূল পৰিবেশ গঢ়ি তোলাত যত্নৰ ঢুটি কৰা নাই। এইখন কলেজ এটা বিশেষ আঁচনি আৰু পৰিকল্পনাৰ ভেটিত গঢ়ি উঠিছে। কলেজত পদাৰ্পন কৰিলেই Flag Square অৰ্থাৎ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ parade Graound আৰু তাত সংস্থাপিত Little Jantar-Mantar ৰে অতিকৈ কলেজৰ প্ৰতি একাত্মতা বঢ়াই তোলে। কলেজৰ আন্তঃগাঁথনিত থকা ৰাস্তাবোৰেও আকৰ্ষিত কৰে আৰু ৰাস্তাবোৰ নাম Sir Isaac Newton, Pandit Krishnakanta Handique, FakarUddin Ali Ahmed, Sarbapalli Radhakrishnan, Rupnath Brahma আদি বিদ্বান্ পণ্ডিত, দাৰ্শনিক, বৈজ্ঞানিক, সাহিত্যিক আৰু সমাজ সেৱকৰ নামত নামক্ৰিত কৰা হৈছে। কলেজত পঢ়ি থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দৃষ্টিত নাম ফলকবোৰ পৰাৰ লগে লগেই বৌদ্ধিক দিশত প্ৰতি ক্ৰিয়া আৰম্ভ হয়। এই প্ৰতিক্ৰিয়াই তেখেতসকলৰ নিচিনাই ডাঙৰ মানুহ হোৱাৰ ভাৱ প্ৰতিফলিত হয়।

ইয়াৰ উপৰিও কলেজৰ মুকলি মঞ্চ, কিশোৰ ভৱন, কলেজৰ লীলাৱতী আৰু বৃন্দাৱতী দ্বাৰ আদিয়ে কলেজৰ পৰিবেশ আৰু সৌন্দৰ্য্য আধিক বঢ়াই তুলিছে। নিয়মানুবৰ্তীতা আৰু দেখি-শুনি শিক্ষা লাভ কৰা, এইখন কলেজত প্ৰতিফলিত হৈছে। বছৰে বছৰে কলেজৰ পৰিবেশ আৰু উন্নয়ন দ্ৰুত গতিত বাঢ়ি গৈছে। আমি চাপৰ বাসী ৰাইজে আশা কৰিব পাৰোঁ, আগন্তুক দহ বছৰত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত এখন অদ্বিতীয় কলেজ ৰূপে পৰিগণিত হ'ব। প্ৰয়াত অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহৰ স্বপ্ন 'ৰত্নপীঠ কলেজ গ্ৰাম্য বিশ্ব বিদ্যালয় লৈ ৰূপান্তৰ', বাস্তৱত পৰিণত হওঁক।

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। তেখেতৰ কোনো ল'ৰা-ছোৱালী আৰু কোনো নাতি-পুতিও এইখন কলেজত নপঢ়ে। পঢ়াৰ সজ্জাবনাও নাই। কিন্তু তেখেতে ৯৩ বছৰ বয়সতো কলেজখনৰ শিক্ষাৰ পৰিবেশৰ উন্নয়ন, এই অঞ্চলৰ শিক্ষাৰ হাৰ আৰু মান বৃদ্ধিৰ বাবে যিদৰে অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰি গৈছে, তাৰ তুলনা নাই। যেন কলেজ গঢ়াই তেখেতৰ একমাত্ৰ সংসাৰ। ■■

বিনন্দীয়া ৰত্নপীঠ কলেজৰ সুৰীয়াগীত

সৰিতা সিংহ

পৰিৱেশ, প্ৰকৃতি আদি সকলো ক্ষেত্ৰতে ৰত্নপীঠ কলেজ এক ব্যতিক্ৰম অনুষ্ঠান। উক্ত ব্যতিক্ৰমৰ উদাহৰণ হ'ল কলেজত থকা নিজস্ব সংগীত। কলেজৰ উৎসৱ অনুষ্ঠানত আৰম্ভণী গীত ৰূপে সমস্বৰত গোৱা হয় উক্ত গীত। গীতটিৰ পৰিচিতি হ'ল 'কলেজ সংগীত'। প্ৰতিষ্ঠা কালৰে পৰা চলি অহা আৰম্ভণী গীতটি ৰত্নপীঠ কলেজৰ নিজস্ব এক ব্যতিক্ৰম পৰম্পৰাৰ স্বাক্ষৰ।

আমি বন্তি জ্বলাওঁ
আমি দিশ পোহৰাওঁ
নজনাক জানিবলৈ
আমি আগুৱাই যাওঁ।

আমি যাত্ৰী অসীমৰ
জয়চিহ্ন ভাৰতৰ
এন্ধাৰ বিদাৰী আমি
পোহৰ উলিয়াওঁ।
অসীমলৈ এই বাট
আছে বহু বাধা তাত
আমি পাবহৈ যাওঁ
আমি বন্তি জ্বলাওঁ।।

গীতফাঁকিৰ শব্দ-চয়ন তথা বাক্যৰ ছন্দবদ্ধ অনুৰণন সাৱলীল। গীত ফাঁকিত নীহিত তাৎপৰ্য অতি গভীৰ। গীতটিত উল্লেখিত বন্তি, আলোক সন্ধানী সাৰ্বজনীন সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক। ভক্তিভাৱ জাগৃতিৰ প্ৰতীক। আনহাতে বন্তি এগছিয়ে বহন কৰে মানুহৰ

সম্পূর্ণ জীৱন দৰ্শন। মাটিৰে সজোৱা বস্তু বা প্ৰদীপটি মানুহৰ বৈষয়িক ভাৱনাৰ প্ৰতীক। তাত দিয়া তেল, শলিতা বস্তু গছৰ জীয়াই থকাৰ আধাৰ। অনুৰূপভাৱে মানুহক জীয়াই থাকিবলৈ খাদ্যৰ দৰকাৰ। বস্তু গছৰ শিখা একাৰ বিদীৰ্ণ কৰা আলোকৰ প্ৰকাশ। আলোক জ্ঞানৰ প্ৰতীক। আলোকে অভিব্যক্ত কৰে আধ্যাত্মিকতাৰ। মানুহৰ জীৱন দৰ্শনৰ লগত সংপৃক্ত এগছি বস্তুৰ সন্মুখত হিন্দু, মুছলমান, খ্ৰীষ্টিয়ান সকলো ধৰ্মালম্বীয়ে ভক্তিত নতি হৈ আত্মসমৰ্পণ কৰে। মানুহ আলোক সন্ধানী। অজ্ঞানতাক নাশি অন্ধকাৰ বিদীৰ্ণ কৰি নজনাৰ জানিবলৈ মানুহৰ হাবিয়াস চিৰকলীয়া। আলোক সন্ধান তথা জ্ঞানৰ সন্ধানৰ এই যাত্ৰা যিমনে দীঘল হওঁক যিমনে প্ৰতিকূল হওঁক আমি আগুৱাই যাম বুলি সংকল্প কলেজ সংগীতটিৰ জৰিয়তে ব্যক্ত কৰা হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ আন দুটি উল্লেখযোগ্য গীত হ'ল 'মীন সৰোবৰ অভ্যুত্থানগীত', আৰু উক্ত অনুষ্ঠানৰ সমাপ্তি গীত বা জয়গীত। 'মীন সৰোবৰ অভ্যুত্থান গীতটিত কবিয়ে গাইছে—

সাত সাগৰৰ পানী, সিঁচি সিঁচি আনি
আকাশতে পাতে মেলা, ডাঁৱৰে ৰাণী।
সাত কন্যা ঢালে পানী ধৰণীতে পৰে
সাগৰ সিঁচা পানীৰে সৰোবৰ ভৰে।

.....

উক্ত গীত ফাঁকি প্ৰকৃতিৰ চিৰাচৰিত ৰীতিৰ এক সুৰীয়া অভিব্যক্তি। বাৰিষাকালত ডাঁৱৰে সাত সাগৰৰ পানী কঢ়িয়াই আনে। অলৌকিকতাৰ বহণ সানি কবিয়ে গাইছে সেইপানী সাত কন্যাই ধৰণীত ঢালে আৰু সেই পানীৰে সৰোবৰ ভৰে। সৰোবৰ যেতিয়া শুকাই যায়, পৃথিৱী যেতিয়া ৰিক্ত হয়, তেতিয়াই মেঘৰ কুঁৱৰীয়ে ডাঁৱৰৰূপে সাগৰৰ পৰা পানী আনে। সেই পানীৰে পুনৰ সৰোবৰ ভৰে, ৰিক্ত ধৰণীক সিক্ত কৰে। পূৰ্ণ সৰোবৰত মীন কুলে আত্মহাৰা হৈ কেলি কৰে।

মীন সৰোবৰ অভ্যুত্থান সমাপ্তি অনুষ্ঠান মধুৰ কৰি তুলিবলৈ কবিয়ে গাইছে—

ভৰি থাকা, ভৰি থাকা
ভৰি থাকা সৰোবৰ
ফলে ফুলে শোভোপৰে
জলে শোভে মীনবোৰ।

এই নীতি ফাঁকিতো কবি হৃদয়ৰ পৰা নিগৰিত হৈছে— সৰোবৰ তুমি ভৰি থাকা। তোমাৰ পাৰত শোভে ফল ফুল আৰু তোমাৰ পানীত শোভে মৎস ফুল। বৃষ্টি হ'ব, সৃষ্টি হ'ব, মীন কুল বৃদ্ধি হ'ব। সুখ হ'ব, শান্তি হ'ব আৰু হ'ব জয়।

উল্লেখযোগ্য যে মীন সৰোবৰৰ অভ্যুৎকৰণ অনুষ্ঠানত উক্ত গীত দুটি কেৱল যে সুললিত কণ্ঠত গোৱা হৈছিল সেয়া নহয় গীতৰ তালে তালে গোৱালপৰীয়া নিজস্ব সুকীয়া সাজ পাটানী পৰিধানেৰে সাত কন্যাৰ দ্বাৰা নৃত্য পৰিৱেশন কৰি অনুষ্ঠানটিক এক ব্যতিক্ৰম মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিছিল। নৰোত্তম জীৱনৰ পৰিচালনাত বিলাসীপাৰাৰ ময়নামতী শিল্পী সমাজৰ দ্বাৰা পৰিবেশীত উক্ত নৃত্যগীতানুষ্ঠান অন্তৰ পৰশা আছিল।

বহুপীঠ কলেজত ১৯৮৬ চনৰ ২ জুলাই তাৰিখে ৩৭ তম বন মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত হয়। উক্ত অনুষ্ঠান উপলক্ষে ৰাতি হয় 'বৃক্ষৰোপণ গীত' নামৰ এক আবেদনময়ী গীত।

গছ ৰোৱা, গছ ৰোৱা, গছ ৰোৱা ভাই
গছে জীৱ, গছে শিৱ, গছে দিয়ে ঠাই।
গছে আনে পানী অই, গছে দিয়ে প্ৰাণ
গছ ৰোৱা বন ৰাখা, তাজ বিস্তা আন।

গছ-ৰোৱা, গছক ডাঙৰ-দীঘল কৰা এয়ে গীত ফাঁকিৰ মুখ্য ছন্দোবদ্ধ আবেদন। গছে জীৱ, গছে শিৱ, গছে ৰাখে ঠাই বুলি গছৰ উপকাৰিতাৰ লীলা নাই। গছ-গছনি নহ'লে বৰষুণ নহয়। বৰষুণ নহ'লে ধৰণী সতেজ নহয়, ধৰণী সতেজ নহ'লে, খেতি-বাতি নহয়, খেতি-বাতি নহ'লে মানুহ জীয়াই থকা সম্ভৱ নহয়। অকল সেয়ে নহয় প্ৰকৃতিৰ সকলো জীৱ-জন্তুৰ বাবে গছ-গছনি অপৰিহাৰ্য্য। গছ-গছনি, জীৱ-জন্তু, মানুহ পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। সেয়ে কবিয়ে জনগণক গছ-গছনি ৰুবলৈ, তাক ৰক্ষণাবেক্ষণ দিবলৈ আবেগিক আবেদন জনাইছে।

ওপৰোক্ত গীত ফাঁকিক ভিত্তি কৰি এক অনুপম নৃত্যগীত পৰিৱেশন কৰে নৰোত্তম সিংহৰ পৰিচালনাত বিলাসীপাৰাৰ ময়নামতী শিল্পী সমাজে। গৌৰৱৰ বিষয় যে নৰোত্তম সিংহৰ পৰিচালনাত উক্ত নৃত্যগীত আৱাহন থিয়েটাৰৰ মঞ্চত নৃত্যনাটিকাৰূপে পৰিৱেশিত হয়।

সুনামধন্য ভ্ৰাম্যমান আৱাহন থিয়েটাৰে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত উক্ত নৃত্য নাটিকা প্ৰদৰ্শন কৰি কেৱল প্ৰসংশাই নহয়, সেই বছৰত শ্ৰেষ্ঠ নৃত্য-নাটিকা ৰূপে স্থান লাভ কৰিছিল। নৰোত্তম সিংহ আজি আমাৰ মাজত নাই। তেওঁৰ অভূতপূৰ্ব নৃত্য শৈলীয়ে কলেজৰ নৃত্যগীতৰ অনুষ্ঠানক যি সুকীয়া মৰ্যাদা আনি দিছিল তাৰ বাবে তেওঁৰ স্মৃতি বহুপীঠ কলেজত সদা সজীৱ হৈ থাকিব।

আমি আলোচনা কৰা গীত কেই ফাঁকিৰ গীতিকাৰ হ'ল শ্ৰদ্ধাতাজন শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেৱ। গীতিকাৰ গৰাকীৰ নাম ওপৰত উল্লেখ কৰাটো বাঞ্চনীয় আছিল। কিন্তু অত্যন্ত প্ৰচাৰ বিমুখ গীতিকাৰ গৰাকীৰ নাম সঘনে উল্লেখ কৰিলে গীতিকাৰ গৰাকী মানসিক ভাবে আহত হব বুলি ভয় হয়। মাথোঁ পাঠকৰ উৎসুক দূৰ কৰিবলৈ গীতিকাৰ নামটো শেষত উল্লেখ কৰিলো। ■■■

অপূৰ্ব সিংহ আৰু বত্ৰপীঠ মহাবিদ্যালয়

জাহানুদ্দিন আহমেদ

দীৰ্ঘসূত্ৰী স্বপ্ন আৰু অবিৰত কাৰ্য সাধনাৰ জৰিয়তে ব্যক্তি এজনে অভিযান ধৰ্মী নেতৃত্বৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰে। ক্ষতিবোধ সম্পন্ন ব্যক্তিত্ব আৰু প্ৰতিভাই মানুহ এজনক বিখ্যাত কৰে। দীৰ্ঘায়ু জীৱনৰ এক মাত্ৰ প্ৰতিফলন নহয়; কাৰ্যৰাজিয়ে মানুহৰ কীৰ্তি স্থাপন কৰে। মানুহৰ প্ৰতি আগবঢ়োৱা সেৱা আৰু সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ প্ৰতি গভীৰ বিশ্বাস আছিল তেওঁৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্য। তেওঁ উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ যুৱ-প্ৰজন্মৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস স্বৰূপ আছিল। এনে উজ্জ্বল সম্ভাৱনাময় যুৱ নেতৃত্বই যুৱ সমাজৰ মাজত আশা-প্ৰত্যাসাৰ সঞ্চাৰ কৰিছিল। এটি প্ৰৱন্ধৰ দ্বাৰা তেওঁৰ জীৱন কালৰ কৰ্মনা দিয়াটো সম্ভৱ নহয়। তেওঁৰ ব্যতিক্ৰমধৰ্মী জীৱন ধাৰাই তেওঁৰ প্ৰতিভাৰ সন্ধান দিয়ে। তেওঁ সুখ্যাতিৰে স্থাপত্য ইঞ্জিনিয়াৰিং পাছ কৰিও চাকৰিৰ সিদ্ধান্ত পৰিহাৰ কৰি স্বনিৰ্ভৰশীল জীৱন যাপনৰ বলিষ্ঠ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছিল। যুৱ শক্তিক সংগঠিত কৰি কৰ্ম সংস্কৃতিৰ জৰিয়তে হেজাৰ হেজাৰ যুৱকৰ কৰ্মস্থল গঢ়ি তোলাত মনোনিৱেশ কৰিছিল।

শাৰীৰিক, মানসিক, বৌদ্ধিক আৰু আধ্যাত্মিক দিশত উৎকৰ্ষ আৰু বিকাশ সাধনৰ বাবে সক্ষম মানৱ সম্পদ গঢ়ি তোলাৰ ওপৰত তেওঁ সাংগঠনিক পৰিকল্পনা তৈয়াৰ কৰিছিল। তেওঁ অসম প্ৰদেশ যুৱ কংগ্ৰেছৰ সভাপতিৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰি অসম তথা ভাৰতৰ আগশাৰীৰ নেতৃত্বৰ সামিথ্য লাভ কৰিছিল। তেওঁৰ আকৰ্ষণীয় ব্যক্তিত্বই সকলোকে আকৃষ্ট কৰিব পাৰিছিল। সাংগঠনিক অভিজ্ঞতাই তেওঁক আন্তৰ্জাতিক পৰ্যায়ত প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ সুযোগ প্ৰদান কৰিছিল। তেওঁৰ নম্ৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰ, বলিষ্ঠ ব্যক্তিত্ব আৰু চতুৰ বাগ্মিতা শক্তিয়ে আন্তৰ্জাতিক ক্ষেত্ৰতো স্বীকৃত হৈছিল। সেয়েহে, তেওঁৰ জীৱনৰ কিছু কথা আগবঢ়োৱাটো প্ৰাসংগিক হ'ব। দশম বিশ্ব যুৱ উৎসৱত যোগদান কৰিবলৈ ১৯৭৩ চনত তেওঁ জাৰ্মান ডেমোক্ৰেটিক ৰিপাব্লিকলৈ গৈছিল। ২৮ জুলাইৰ পৰা ৫ আগষ্টলৈ বাৰ্লিনত অৱস্থান কৰিছিল আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। ১৯৭৪ চনত তৃতীয় বিশ্বৰ যুৱ সন্মিলনত তেওঁ ভাৰতৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে আলজীয়াহলৈ গৈছিল। ছোভিয়েট ৰাছিয়াৰ জাতীয় সংহতি দিবসত যোগদানৰ বাবে ৭ নৱেম্বৰ ১৯৭৫ চনত তেওঁ মস্কোলৈ গৈছিল। ভাৰত-ছোভিয়েট সাংস্কৃতিক দলৰ তেওঁ এজন অন্যতম সদস্য নিৰ্বাচিত হৈছিল।

আন্তৰ্জাতিক সন্মিলনসমূহত অংশগ্ৰহণ কৰি তেওঁ ভাৰতৰ বাবে যশস্যা অৰ্জন কৰিছিল। সত্য, অহিংসা আৰু একনিষ্ঠাৰ আদৰ্শৰে তেওঁৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট উদ্ভাসিত কৰিছিল। প্ৰতি অঞ্চল, গাঁও বা সৰ্ব সাধাৰণ মানুহৰ সুখ-দুখৰ লগত তেওঁ নিজকে জড়িত কৰিছিল। তেওঁ ভ্ৰমণ কৰা দেশসমূহৰ কৰ্ম-সংস্কৃতি, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক আৰু সমাজ জীৱনৰ পৰিকল্পনামো, বৌদ্ধিক চিন্তা-চৰ্চাই নতুন সমাজ গঢ়াৰ স্বপ্ন দেখিছিল। তেওঁৰ সমাজবাদী চিন্তা-চৰ্চা আৰু শোষণমুক্ত নিকা সমাজ গঢ়াৰ কঠোৰ সংগ্ৰামক আগুৱাই নিয়াৰ কঠিন পৰিস্থিতিক প্ৰত্যাহ্বান হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছিল। ব্যাপক সংখ্যক সাধাৰণ মানুহৰ বৰঙণিৰে এক মহান জাতি নিৰ্মাণৰ পথ প্ৰশস্ত কৰে। তেওঁ এই স্বপ্ন আৰু বাণীকে গাঁৱে-ভূঞা প্ৰচাৰ কৰিছিল।

তেওঁ স্বনিৰ্ভৰশীল হোৱাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছিল। গুৱাহাটী পানবজাৰত 'ডিজাইন কনছল্টিয়াম' নামৰ ফাৰ্ম এখন খুলিছিল। বহুকেইজন কৰ্মউদ্যোগী যুৱকক নিয়োগৰ সুচনা কৰিছিল। ছালাকাটী তাপবিদ্যুৎ প্ৰকল্পৰ আঁচনি আৰু নক্সা তেওঁৰ অৱদান। সেই সময়ত চাপৰ ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ চালুকীয়া অৱস্থা। তেওঁৰ পিতৃ শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ ছাৰৰ সহযোগী হিচাপে কলেজৰ পৰিকল্পনা, উন্নয়ন, আঁচনি তৈয়াৰ, নক্সা প্ৰস্তুত, বাটসমূহৰ নামাকৰণ, বৃক্ষৰোপণ ইত্যাদি কাৰ্যকলাপত মনোনিবেশ কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও নিৰ্মাণ কাৰ্যত কাৰিকৰী দিশসমূহৰ ওপৰত নজৰ ৰাখিছিল। গাঁও অঞ্চলৰ উন্নয়নৰ বিষয়েও নানা ধৰণৰ আলোচনা চলাইছিল। মহাবিদ্যালয়খনক ভৱিষ্যত গ্ৰাম্য বিশ্ব বিদ্যালয়লৈ উন্নীতকৰণৰ এক সপোন দেখিছিল। বিশেষ কৰি তেওঁ যুৱ সমাজত দুটা কথাৰ ওপৰত জোৰ দিছিল। এটা কামৰ প্ৰতি ধাউতি Will to work more আনটো জ্ঞান অৰ্জনৰ প্ৰতি আগ্ৰহ will to know more উন্নয়ন আৰু প্ৰযুক্তি আহৰণৰ বাবে এটি অধ্যয়ন পুষ্টি সমাজ গঢ়ি তোলাটো তেওঁৰ প্ৰধান হাবিয়াস আছিল। গাঁও অঞ্চলসমূহত অধ্যয়নৰ বাবে পুথি ভঁৰাল গঢ়ি তোলাৰ ওপৰত বিভিন্ন পৰিকল্পনাৰ কথাও ভাবিছিল। কিন্তু নিয়তিৰ নিষ্ঠুৰ আহ্বানত ১৯৮৪ চনৰ ১০ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখত এক শোকাবহ পথ দুৰ্ঘটনাত তেওঁ আমাৰ পৰা চিৰ বিদায়লৈ গুচি গ'ল। তেওঁৰ স্বপ্নসমূহ স্তব্ধ হ'ল।

ইতিমধ্যে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি লাভৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ত এটা লাইব্ৰেৰীৰ আৱশ্যক হ'ল। অপূৰ্ব সিংহৰ বন্ধুত্বমূলে তেওঁৰ চিন্তাধাৰাক সজীৱ কৰি ৰখাৰ বাবে উক্ত চনতে অপূৰ্ব সিংহ মেমোৰিয়েল ট্ৰাষ্ট নামৰ এটা ট্ৰাষ্ট গঠন কৰিলে। এই ট্ৰাষ্টে ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ত এটা পূৰ্ণাংগ পুথি ভঁৰাল নিৰ্মাণৰ আঁচনি হাতত ললে। ১৯৮৪ চনৰ ২৯ নৱেম্বৰ তাৰিখত আঁচনিখনৰ শুভ উদ্বোধনী হ'ল। প্ৰয়াত স্বনামধন্য কবি সাহিত্যিক নৱকান্ত বৰুৱাদেৱ আৰু শ্ৰীযুত বীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী আছিল ট্ৰাষ্টৰ ক্ৰমে সভাপতি আৰু সম্পাদক। ট্ৰাষ্টক অশেষ শ্ৰম আৰু চেষ্টাত ১৯৯০ চনত গ্ৰন্থাগাৰৰ স্থায়ী গৃহ নিৰ্মাণৰ আধাৰশীলা স্থাপন কৰা হয় আৰু নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ সুভাৰম্ভ হয়। সদাশয় বিদ্বৎসাহী দাতাসকলৰ দানকৃত গ্ৰন্থৰ সংখ্যাত ২,৫০০ খনৰ ওপৰত হোৱা আচবাব পত্ৰাদিও সংগ্ৰহ হ'ল। কিন্তু গ্ৰন্থাগাৰ

সংগঠন কৰিব নোৱাৰা কাৰণে সেই সময়ৰ উপাধ্যক্ষ আৰু বৰ্তমানৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত তৰনীকান্ত ৰায় চাহাবৰ তত্ত্বাবধানত সংৰক্ষিত অৱস্থাত আছিল। পিছে গৃহ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হোৱাত ট্ৰাষ্টে অপূৰ্ব সিংহৰ সৌৱৰ্ণীত গ্ৰন্থাগাৰটো কলেজ কৰ্তৃপক্ষক উহুৰ্গা কৰে। মহাবিদ্যালয়খনৰ স্বীকৃতি লাভৰ ক্ষেত্ৰত ট্ৰাষ্টৰ এইটো এটা মহৎ অৱদান।

এইখিনিতে অপূৰ্ব সিংহৰ সংগ্ৰামী সজ্জা আৰু শিষ্টাচাৰ সম্পৰ্কে দুটা দৃষ্টান্ত দাঙি ধৰাটো সমীচীন বুলি ভাবিলোঁ। ১৯৮৩ চনৰ কথা। অসম বিধান সভাৰ নিৰ্বাচন। মাননীয় সিংহ চাৰ বিলাসীপাৰা পূৰ্ব বিধান সভা সমষ্টিৰ প্ৰাৰ্থী। সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ নিৰ্বাচন কৰ্জনৰ কাৰ্যসূচী। পৰিস্থিতি ভয়াবহ। ভাতৃঘাতী সংঘাত, সংশয়, ভুল বুজাবুজি, ভয়-অবিশ্বাস নিৰাপত্তাহীনতা। মুঠতে তমসাস্ফল্য অসম। ফলাফল ঘোষণাৰ এদিন পিছৰ কথা। সেইদিনা শুকুৰবাৰ, সাপ্তাহিক বজাৰ। নিৰ্বাচনত হৰাৰ কাৰণে সিংহ চাৰৰ মুখত অকণো বিষম্বৰতাৰ চাপ নাই। চাপৰ ডাকবাংলাত বহি সহকৰ্মীসকলক উৎসাহিত কৰি আলোচনাত ব্যস্ত। সময় দুপৰীয়া ১২ মান বজাত অপূৰ্ব সিংহ চাপৰৰ ৩০ খন বিছায়াযুক্ত চিকিৎসালয়ৰ সন্মুখত জাতীয় আলিবাটৰ ওপৰত সংগীবৃন্দৰে কথা পাতি আছে। আমি ঘূৰাঘূৰি কৰি আছোঁ। এনেতে হঠাৎ ৰাইজৰ মাজত হুৱাদুৱা, দৌৰা-দৌৰি, চিঞৰ-বাখৰ কৰি উত্তৰ দিশৰ পৰা হট্টোৱা মানুহখিনি দৌৰি অহা দেখা পালোঁ। পিছে পিছে আৰক্ষীৰ মানুহে নিৰপৰাধী মানুহবোৰক লাঠিৰে গৰু পিটা দি খেদি আহিছে। আমি হতভম্ব। এনে অপ্ৰত্যাহিত দৃশ্য দেখি অপূৰ্ব সিংহ ঋণ্ডত অগ্নিশৰ্মা হ'ল। কৰ্তব্যবশত আৰক্ষী বিষয়া এজনৰ ছাৰ্টৰ কালাৰত ৰবি জবাবদেহী কৰিলে। কি অপৰাধ এই মানুহবোৰৰ? এয়া আছিল প্ৰবোচনামূলক ষড়যন্ত্ৰ। ভোটদান কৰা ৰাইজৰ প্ৰতি বিৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়া। পুলিচ বিষয়াজন নিৰ্বাক-হতভম্ব। ৰাইজ গোট ৰালে। অপূৰ্ব সিংহ দেহৰ শেষ বিন্দু তেজৰে এই ষড়যন্ত্ৰ ব্যৰ্থ কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি আগবঢ়ালে। ৰাইজ আশ্বস্ত হ'ল। এই কাৰ্যৰ ফলশ্ৰুতিত ৰাইজে সিংহ চাৰক ভোট নিদিয়াৰ বাবে আক্ষেপ আৰু অনুশোচনা কৰাৰ কথা মোৰ মনত এতিয়াও সজীৱ হৈ আছে।

আন এদিনৰ কথা। আমি তেওঁৰ সাক্ষাৎৰ বাবে পানবজাৰস্থিত 'ডিজাইন কমছাৰ্টিয়াম'ৰ সন্মুখত অপেক্ষা কৰি আছোঁ। ইতিমধ্যে তেওঁ আহিছে। বগা ৰঙৰ এম্বেচাডৰ গাড়ীৰ পৰা তেওঁ নামিছে। তেওঁৰ গাত খন্দৰৰ হাফ ছাৰ্ট আৰু লংপেণ্ট। লগত দীপলিপ উজ্জ্বল মুখ মণ্ডলৰ এজনী মূৰত কাপোৰ লোৱা মহিলা। পিছনত খন্দৰৰ শাড়ী আৰু ডিঙিত মিহি এডাল সোণৰ চেইন। আমি অলপ ইতস্তবোধ কৰিলোঁ। ইয়াৰ বিপৰীতে আমাক দেখি অপূৰ্বদাই সেইজনী নবৌ বুলি চিনাকি কৰি দিলে। নমস্কাৰ, প্ৰতি নমস্কাৰৰ মাজত এই পৰ্বৰ যতি পৰিল। এনে আন্তৰিক পৰিৱেশত আমি আমোদ পালোঁ। সেই দৃশ্যটো এতিয়াও মনত সজীৱ হৈ আছে। এই কাৰণেই যে, অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰীৰ উচ্চ শিক্ষিত পুত্ৰ-বোৱাৰীৰ অতি সাধাৰণ বেশ-ভূষা, অনাড়ম্বৰ জীৱন-যাপন, উচ্চ আদৰ্শৰ কি অপূৰ্ব দৃষ্টান্ত। অপূৰ্ব সিংহ বাস্তৱিকতে আছিল যুৱ-প্ৰজন্মৰ এক অপূৰ্ব নিদৰ্শন। ই যুগে যুগে যুৱ সমাজৰ বাবে সঁচাকৈ আদৰ্শীয় আৰু শিক্ষণীয়। ■■

জননায়ক শ্রীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

অৰ্পিত সুব

দ্বাত্তক তৃতীয় বৰ্ষ

চাপৰখনক এটা সময়তে কাজিপাৰা বজাৰ বুলি কোৱা হৈছিল। এই কাজিপাৰা বজাৰৰ পৰা প্ৰায় দুই কিঃমিটাৰ উত্তৰ পশ্চিমাকৈ এখন গাঁও আছিল। এই গাঁওখনেই হ'ল শ্ৰীশৰৎ সিংহই জন্ম গ্ৰহণ কৰা প্ৰখ্যাত ভকতগাঁও। তেওঁ অতি মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ ল'ৰা আছিল। তেওঁৰ পিতৃ লালসিং সিংহ আৰু মাতৃ আয়াসিনি দেৱীৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ।

জন্ম আৰু বাল্যকাল :

১৯১৪ চনত জানুৱাৰী মাহৰ পহিলা তাৰিখ বৃহস্পতিবাৰে শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই জন্ম গ্ৰহণ কৰে। আকাশৰ চন্দ্ৰই গোটেই পৃথিৱীখনি আলোকিত কৰাৰ দৰে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ আগমনে মাক-দেউতাকৰ ঘৰ খনিও যেন আলোকিত হৈ উঠিল। পিতাক বৃত্তিত কৃষক হলেও প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ পোহৰ পোৱা লোক আছিল। পিতাকেই আছিল শৰতৰ প্ৰধান আৰু প্ৰথম শিক্ষক। পিতাকৰ পৰাই তেওঁৰ শিক্ষাৰ পাতনি মেল খায়।

শিক্ষা : শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ সাত বছৰ বয়সত অৰ্থাৎ ১৯২১ চনত পিতাকে তেওঁক চাপৰ বজাৰত থকা এম. ভি. স্কুলৰ 'ক' মানত ভৰ্তি কৰাই দিয়ে। ১৯২৭ চনত নিম্ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ অন্তিম পৰীক্ষাত চৰকাৰী বৃত্তিৰে ধুবুৰী মহকুমাৰ ভিতৰত প্ৰথম বিভাগত প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰে।

তেওঁ ১৯৩০ চনতো এম. ভি. স্কুলৰ শেষ পৰীক্ষাত বৃত্তি লাভ কৰি সুখ্যাতিৰে মজলীয়া স্কুল পাছ কৰে। তেতিয়া চাপৰত বা ইয়াৰ ওচৰ-পাজৰে কোনো হাইস্কুল নাছিল। সেই কাৰণে পিতাকে শৰতক ১৯৩০ চনত বিলাসীপাৰা ইন্দ্ৰ নাৰায়ণ একাডেমীত ভৰ্তি কৰাই দিয়ে। তেনে সময়ত চাপৰৰ মুঠ ১২ জন ছত্ৰই সেইখন বিদ্যালয়ত অধ্যয়ন কৰিবলৈ গৈছিল। আৰ্থিক অভাৱ অনাদিৰ বাবে তেওঁ স্কুলৰ পৰা প্ৰায় ৩ কিলোমিটাৰ দূৰৰ হাকমা গাঁওৰ নিশিকান্ত চক্ৰৱৰ্তীৰ ঘৰত থাকি পঢ়া শুনা কৰিবলৈ লয়। শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই ইন্দ্ৰ

নাৰায়ণ একাডেমীত পঢ়ি থকা সময়ত হাকামা গাঁৱৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত গান-বাজনা আৰু খেলা-ধূলা কৰাৰ উপৰিও কবিতা গল্প নাটক আদি চৰ্চাও কৰিছিল। তেওঁ লিখা পঢ়াত অতি চোকা হোৱা বাবে 'ক্লাচ ফাইভত পঢ়ি থাকোঁতেই নিজৰ চেষ্ঠাত ক্লাচ চিক্সৰ শ্ৰেণীকোঠাত উপস্থিত হৈ সেই শ্ৰেণীৰ পাঠ্যপুথিও অধ্যয়ন কৰি গৈছিল আৰু অসম ভেলী চাৰ্কোলেৰ পৰিদৰ্শকৰ অনুমতি সাপেক্ষে 'ক্লাচ' চিক্সৰ ইংৰাজী বিষয়ৰ প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় পত্ৰৰ বিশেষ পৰীক্ষা দি একে বছৰতেই ক্লাচ চেভেনলৈ প্ৰমোচন পাইছিল। ১৯৩৫ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত এইখন বিদ্যালয়ৰ পৰা অঙ্ক বিষয়ত 'লোটাৰ' লৈ ১ম বিভাগত চৰকাৰী বৃত্তি লাভ কৰি সুখ্যাতিৰে প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। সেই বছৰে তেওঁ উচ্চশিক্ষার্থে গুৱাহাটীলৈ যায় আৰু কটন কলেজৰ আই. এছ. চি শ্ৰেণীত ভৰ্তি হয়। ১৯৩৭ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত কটন কলেজৰ পৰা তেওঁ প্ৰথম বিভাগত আই. এছ. চি আৰু ১৯৩৯ চনত ডিচটিংচন লৈ বি. এছ. চি. পাছ কৰে।

কলেজীয়া শিক্ষা সাং কৰি তেওঁ এম. এচ. চি আৰু আইন পঢ়িবলৈ বেনাৰচ হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়লৈ যায়। অঙ্ক আছিল তেওঁৰ এম.এচ.চিৰ বিষয়। তেওঁ একেলগে দুয়োটা ক্লাচ কৰিছিল। ৰাতিপুৱা এম. এচ.চি আৰু আবেলি আইন পঢ়িছিল। ১৯৪২ চনত তেওঁ প্ৰথম শ্ৰেণীত আইন পৰীক্ষা পাছ কৰে। এম. এচ. চি. শ্ৰেণীৰ পাঠ্যক্ৰম শেষ কৰিলে যদিও আইন পৰীক্ষা একে সময়তে হৈছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত মহাত্মা গান্ধীৰ নেতৃত্বত সমগ্ৰ দেশজুৰি চলা স্বাধীনতা সংগ্ৰামত তেওঁ জপিয়াই পৰিলে। ফলত এম. এচ. চি. পৰীক্ষা দিয়াৰ পৰা বঞ্চিত হয়। ইমানতে তেওঁৰ শিক্ষা জীৱন সামৰণি পৰে।

সাংসাৰিক জীৱন আৰু কৰ্মজীৱন :— ১৯৪৯ চনত ২৭ বছৰ বয়সত গোৱালপাৰা চহৰৰ ভৱেন্দ্ৰ নাৰায়ণ সিংহৰ প্ৰথমা কন্যা শ্ৰামতী লাবণ্য প্ৰভা সিংহৰ লগত তেওঁৰ বিবাহ হয়। দাম্পত্য জীৱন তেওঁ সুখেৰে কটায়। কালক্ৰমত তেওঁ তিনিজন পুত্ৰ আৰু তিনিজনী কন্যাৰ জন্ম দি তেওঁলোকৰ দাম্পত্য জীৱন অধিক মধুৰ কৰি তোলে। শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ আৰম্ভণিতে এজন শিক্ষক আছিল। শিক্ষা সাং কৰিয়ে ১৯৩৯ চনত অভয়াপুৰী অভেশ্বৰী হাইস্কুলত গণিতৰ শিক্ষক হিচাপে নিযুক্তি পায়।

১৯৪০ চনত উচ্চশিক্ষাৰ বাবে বেনাৰচলৈ যায় আৰু ১৯৪২ চনত ঘূৰি আহি বঙাইগাঁওৰ বীৰবাৰা হাইস্কুলত প্ৰথমে সহকাৰী শিক্ষক হিচাপে কাম কৰিবলৈ লয়। ১৯৪৪ চনত বহলপুৰ ৰায়বাৰা হাইস্কুলত মাথো এমাহৰ বাবে বিজ্ঞান শিক্ষক হিচাপে কাম কৰে। তাৰ পিছত তেওঁ চাপৰ হাইস্কুললৈ গুচি আহে আৰু প্ৰধান শিক্ষকৰ পদত নিয়োজিত হৈ স্কুলৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব পালন কৰে। স্কুলখন আছিল তেওঁৰ জীৱনৰ বিশেষ কৰ্মক্ষেত্ৰ। এইখন স্কুলতে ১৯৪৪ চনৰ পৰা ১৯৫২ চনলৈ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে কাম কৰে।

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ কৰ্মময় জীৱন অকল শিক্ষকতা বা স্কুল পৰিচালনাতহে সীমিত নাছিল। ১৯৪৫ চনত ধুবুৰীৰ লোকেল বোৰ্ডৰ সদস্য নিৰ্বাচিত হয়। সেই চনতে তেওঁ

জাতীয় কংগ্ৰেছৰ যোগদান কৰে। ১৯৪৬ চনত অসম বিধান সভাৰ সদস্য নিৰ্বাচিত হয় আৰু ১৯৫২ চনত শিক্ষকতাৰ পদ ইস্তাফা দিয়ে। ১৯৫২ চনৰ পৰা ১৯৫৯ চনলৈ তেওঁ গুৱাহাটী মেডিকেল কলেজ আৰু পাণ্ডু কলেজৰ গভৰ্নিং বডীৰ সভাপতি হয়, সেই সময়ছোৱাত তেওঁ ধুবুৰী জিলা কংগ্ৰেছৰ সভাপতি আছিল। তেওঁ অসম বিধান সভালৈ ৫ বাৰ সদস্য হিচাপে নিৰ্বাচিত হয়। ১৯৯৭২ চনৰ পৰা ১৯৭৮ চনলৈ অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী ৰূপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰে।

১৯৯০ চনত বিধান সভাৰ নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰি কংগ্ৰেছ (ই) দলৰ পৰাজয় হয় আৰু তেতিয়াৰ পৰা তেওঁ নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে।

চাপৰ হাইস্কুলখন সম্পূৰ্ণ ৰূপে গঢ় দিয়াত তেওঁৰ ভূমিকা অতুলনীয়।। চাপৰৰ ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ক্ৰমোন্নতি তেওঁৰ আশাসুধীয়া যত্ন আৰু চেষ্টাৰ ফল তেওঁ আজিও মহাবিদ্যালয়ৰ সৈতে ওতঃপ্ৰত ভাবে জড়িত।

বিদেশ ভ্ৰমণ : শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দলীয় সংগঠনিক বা চৰকাৰী কামত যোগদান দিবলৈ নিজৰ দেশখনৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত ভ্ৰমণ কৰাৰ উপৰিও বিদেশ ভ্ৰমণ কৰিবলৈ সুযোগ পায়। ১৯৮৬ চনত কপেনহেগেনত অনুষ্ঠিত 'ওৱাল্ড পীচ' কংগ্ৰেছত অংশগ্ৰহণ কৰে। তদুপৰি তেওঁ বিভিন্ন সময়ত ইটালি, পশ্চিম, জাৰ্মান, ফ্ৰান্স, ইংলেণ্ড, আমেৰিকা, কানাডা, জাপান, হংকং, থাইলেণ্ড, আৰু বহুত ঠাই তেওঁ ভ্ৰমণ কৰে।

ব্যক্তিত্ব : শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ এজন উচ্চ ব্যক্তিত্ব সম্পন্ন লোক। শৈশৱৰ পৰাই তেওঁ সত্যৰ উপাসক। সুশৃংখলাপূৰ্ণ এক নিভাজ জীৱন নিৰ্বাহ কৰাই তেওঁৰ জীৱনৰ বৈশিষ্ট্য। ছাত্ৰ অৱস্থাৰ পৰাই তেওঁ অমায়িক আৰু তীক্ষ্ণ বুদ্ধিসম্পন্ন ব্যক্তি আছিল। তেওঁৰ অমায়িক ব্যৱহাৰেৰে সৰুৰে পৰা শ্ৰদ্ধা আৰু ডাঙৰৰ পৰা মৰম লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

নিতৌ ধলপুৰাতে উঠাটো জীৱনৰ আন এটা বৈশিষ্ট্য। পুৰাতে উঠি অধ্যয়ন কৰা আৰু বিভিন্ন দিশত প্ৰবন্ধ লিখাটো তেওঁৰ ব্যক্তিত্বৰ ভিতৰত পৰে। তেওঁ সৰু বৰ বুলি কোনো কামতে ঘিণ কৰা নাছিল।

সময় নিষ্ঠা আৰু নিয়মাবৰ্তীতা তেওঁৰ ব্যক্তিত্বৰ আন এটা দিশ। তেওঁ যিটো কাম কৰে যি সময়ত কৰিব লাগে তাক সময়মতে কৰে।

Simple living and high thinking তেওঁৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ আন এটা বৈশিষ্ট্য। তেওঁৰ খোৱা-লোৱা, পিন্ধন উৰণ তেনেই সাধাৰন কিন্তু চিন্তাধাৰা অতি উচ্চ মানৰ। তেওঁৰ পৃথিবীখনৰ বহুত দেশ ভ্ৰমণ কৰি পোৱা অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত ৰাজনৈতিক শাসন কালত থকাৰ সময়ত উন্নতিশীল দেশৰ আৰ্হিত নিজৰ ৰাজ্য তথা দেশখনক উন্নত কৰিবলৈ যত্নপৰ হয়।

তেওঁ সমাজখনক সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক সকলো প্ৰকাৰৰ দুৰ্নীতিৰ পৰা মুক্ত কৰিবলৈ বিচাৰে। সেয়ে দেশে আজি তেওঁৰ দৰে আদৰ্শপৰায়ণ ব্যক্তিৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰে। ■■

বহুপীঠ কলেজত এজন ঋষিৰ স্বপ্ন আৰু কৰ্মৰ প্ৰতিফলন সুৰীতি শৰ্মা ব্ৰহ্মচৌধুৰী

বজ্জাইগাঁওৰ পৰা গৌৰীপুৰলৈ যোৱাৰ পথত ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথৰ দাঁতিত ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়খন দেখি এদিন মই গাড়ীৰ পৰা বাবে বাৰে উভতি চাইছিলোঁ। অতি সুন্দৰ প্ৰাকৃতিক সজ্জাৰ পৰিৱেশে মোৰ মনটোক এইখন মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰি তুলিছিল। সেইখিনি সময়ত যদিও কথাবোৰ গভীৰভাবে চিন্তা কৰা নাছিলোঁ, মহাবিদ্যালয়ৰ সমুখত থকা শাৰী-শাৰী দেবদাক আৰু গছ-গছনিৰে গঢ়ি তোলা আৰণ্যক পৰিৱেশটো দেখি অন্ততঃ উপলব্ধি কৰিছিলোঁ-ইয়াৰ আঁৰত থকা এক ব্যতিক্ৰমী ব্যক্তিক। অনুভৱ কৰিছিলোঁ এক সুন্দৰ চিত্ৰপটত এজন নিপুণ চিত্ৰশিল্পীৰ তুলিকাৰ পৰশ। বৃজ পাইছিলোঁ এজন নিপুণ শিল্পীৰ তুলিকাৰে অঁকা হৈছে সোণালী সপোন ভৰা এই চিত্ৰখনি। য'ত অন্তৰ্নিহিত হৈ আছে আনতকৈ ভিন্ন এক সপোন। সেয়ে মই আকৰ্ষিত হৈছিলোঁ এইখন মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতি। পিছে জীৱন যুঁজৰ ধামধুমীয়াত সেই অনুভূতি চেপা খাই আছিল ইমান দিনে। মাত্ৰ কিছুদিনৰ আগতেহে এইখন শিক্ষানুষ্ঠানত খোজ দিবৰ সুবিধা পালোঁ। তথাপিহে এই শিক্ষানুষ্ঠানৰ প্ৰতি মোৰ যি পূৰ্বৰ অনুভৱ বা উপলব্ধি তাৰ অকণো হেৰফেৰ নহ'ল। বৰং সকলোবোৰ তন্ন তন্নকৈ চাই অনুভৱ কৰিলোঁ ওপৰৰি এক মাদকতা। কাৰণ ইয়াত ৰাইজৰ সপোনক নেতৃত্ব দিবলৈ জড়িত হৈ আছে এক অনন্য ব্যক্তি। এজন যোগী ঋষি। যিজনে অনুষ্ঠানটোৰ বাহ্যিক সৌন্দৰ্যৰ লগতে অনুষ্ঠানটোক সজাই তুলিছে পৰিয়ালৰ সদস্যবোৰৰ মাজত অতি মৰম আৰু আন্তৰিকতা থকা এক যৌথ পৰিয়ালৰ দৰে। পৰিয়ালটোৰ প্ৰত্যেকজন সদস্যৰে ব্যৱহাৰত আছে এক মৰমসনা আত্মীয়তা। ঘৰলৈ অহা কোনো অতিথিক পৰিয়ালৰ সকলো সদস্যই আন্তৰিকতাৰে আপ্যায়িত কৰাৰ দৰে অনুষ্ঠানটোৰ প্ৰতিজন সদস্যৰ ব্যৱহাৰত মই অনুভৱ কৰিছোঁ অতিথিপৰায়নতা। সকলোৰে স্বপ্নভৰা চকু। সকলোতে বিদ্যমান কবিতা কবিতা লগা ভাব। সকলো ফালে যেন ভাঁহি আছে এক সুন্দৰ ৰাগিনী, এক সুৰ সমলয়। মধুৰ গুঞ্জে আলোৰিত কৰি ৰখা কোনো ঋষিৰ কুঞ্জবনত

পুষ্পালঙ্কাৰেৰে সু-সজ্জিতা এক মানস কন্যাৰ দৰেই লাগে এই ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়খন। তপস্যাৰ বাবে উপযুক্ত এই তপোবনত লগ পালোঁ এইখন অনুষ্ঠানৰ আঁৰত থকা যোগী স্বাধিজনক, লগ পালোঁ বিদ্যোৎসাহী, বিদ্যানুৰাগী চাপৰ বহলপুৰবাসী ৰাইজৰ সোণালী সপোনেৰে ভৰা চিত্ৰ অংকণ কৰা চিত্ৰকৰ-অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী জননেতা, সঁচা জীৱনবোধৰ প্ৰতীক, কৰ্মযোগী, শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ ডাঙৰীয়া দেৱক। তেখেতৰ লগত অনেক কথাই পাতিছিলোঁ। কবিতাৰ মূলভাব বুজাই দিয়াৰ দৰে তেওঁ ব্যাখ্যা কৰি গৈছিল তেওঁৰ তপস্যা সম্পৰ্কে। ৰত্নপীঠ কলেজ তেওঁৰ তপস্যাৰ থলী। কলেজখনৰ সৈতে আজি তেওঁ একান্ত।

আজিৰ পৰা বেছ কিছুবছৰ আগতে ১৯৬৭ চনৰ ২১ মে'ৰ আবেলি ৩ বজাত চাপৰ বহলপুৰ অঞ্চলত এখন ৰাজহুৱাসভা অনুষ্ঠিত হৈছিল, চাপৰ-বহলপুৰ নামেৰে এখন কলেজ স্থাপনৰ উদ্দেশ্যে। মনত সংশয় থাকিলেও উদ্দীপনাৰ অন্ত নাছিল কাৰোৰেই। বহুতো বাধা-বিঘিনি, খলা-বমা অতিক্ৰম কৰি ধন সংগ্ৰহৰ পৰ্যায় আৰম্ভ হৈছিল। যিয়ে যেনেকৈ দিয়ে কিম্বচতকৈ হ'লেও তাকেই গ্ৰহণ কৰি কিছু ধন ৰাইজৰ হাতলৈ আহিছিল আৰু কলেজৰ গৃহকে আদি কৰি কলেজৰ পূৰ্ণ বিকাশৰ বাবে ১৫০ বিঘা মাটিৰ প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰা হৈছিল।

ৰাইজৰ একান্ত চেষ্টা আৰু পৰিশ্ৰমৰ ফল স্বৰূপে ১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰৰ দিনা চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলত মহাবিদ্যালয়খন উদ্বোধন কৰা হয়। পিছত কংগ্ৰেছ ভৱন আৰু প্ৰগতি ভৱনত কলেজৰ কাম-কাজ চলিছিল। কাজিপাৰা পঞ্চায়ত ভৱনতো কলেজৰ কাম চলিছিল। ২ চেপ্তেম্বৰৰ পৰা ছাত্ৰ ভৰ্তি আৰু অধ্যাপনাৰ কাম আৰম্ভ হয়। যদিও আৰম্ভণিতে কলেজখন চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ নামেৰে জনা গৈছিলষ এবছৰ পিছত নাম সলনি কৰি ৰত্নপীঠ কলেজ কৰা হয়, যিহেতু ই পুৰণি উজ্জ্বল অতীত গৌৰৱ সম্বলিত ৰত্নপীঠত অৱস্থিত। গতিকে এই বহল ধাৰণা আৰু আবেগিক মূল্যবোধক সাঙুৰিবলৈকে নামৰ পৰিৱৰ্তন কৰা হয়।

ৰাইজৰ আবেগ জড়িত নাথাকিলে এক অনুষ্ঠান গঢ়ি উঠিব নোৱাৰে কেতিয়াও। এই ক্ষেত্ৰত এই অঞ্চলৰ ৰাইজে কেনেকৈ এই কলেজ গঢ়াৰ সপোনত নিজকে বিলীন কৰি দিছিল, তাৰ এক উদাহৰণ আগবঢ়াব খুজিছোঁ (১৯৭৯ চনৰ ২১ মে' সোমবাৰ অৰ্থাৎ) ১৩৮৬ ভাস্কৰান্দৰ ৬ জ্যৈষ্ঠ, ৰত্নপীঠ কলেজ বুলেটিন দ্বিতীয় সংখ্যাত উল্লেখ আছে 'টকাৰ গছ' সম্পৰ্কে। তাত লিখা আছে 'কলেজৰ নামত ৫১,৩২৫.১০ টকা (একাত্তৰ হাজাৰ তিনিশ পচিশ টকা দহ পইচা) জমা থোৱা হৈছে। জমা থোৱা হৈছে দহ বছৰৰ বাবে। দহ বছৰৰ মূৰত এইখিনি টকা বাঢ়ি বাঢ়ি ১ লাখ ২৫ হেজাৰ হ'বগৈ। গছ পুলি এডাল কলে, ক'ব নোৱাৰৈকে লাহে লাহে যেনেকৈ বাঢ়ে জমা হোৱা এই টকাখিনিও তেনেকৈ বাঢ়িব। প্ৰতি মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ বাঢ়িব। এক মিনিটত সময়

কিমান? কিন্তু দিনে নিশাই প্রত্যেক মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ বাঢ়িলে, দহ বছৰৰ মূৰত টকাৰ গছ জোপা এক লাখ পচিশ হেজাৰ টকাৰ জোপোহা গছ এডাল হ'বগৈ। তাৰ স্নিগ্ধ ছাঁত আমাৰ কলেজখন ডাঙৰ-দীঘল হ'ব।

ৰাতি আমি তেতিয়া শুই থাকোঁ, তেতিয়াও কিন্তু কলেজৰ টকাৰ এই গছ জোপা প্ৰতি মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ বাঢ়ি থাকে। ঘড়ীৰ কাটা ডালে টিক্ টিক্ কৰি যেনেকৈ সময়ত আগুৱাই লৈ গৈ থাকে, তেনেকৈ টিক্ টিক্ কৈ টকাৰ গছ জোপাই প্ৰতি মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ কলেজৰ অগ্ৰগতিৰ সম্পাদন কৰি গৈ থাকে, নিৰৱচ্ছিন্ন, নিৰলসভাৱে।' কি সুন্দৰ সপোন, কি সুন্দৰ উপমা।

বিদ্যানুৰাগী ৰাইজৰ নেৰানেপেৰা আৰু আশাশুধীয়া চেপ্টাৰ ফলত ১৯৮৫ চনৰ ২ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ১৯৮৩-৮৪ চনৰ পৰা তিনি বছৰীয়া স্নাতক মহলাই বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা স্বীকৃতি লাভ কৰে। ১৬ আগষ্ট তাৰিখে ৰাইজে আনুষ্ঠানিকভাৱে কলেজখন যোগানন্দ চাংকাকতিৰ উদ্যোগত প্ৰাপ্ত নিজৰ স্থানলৈ স্থানান্তৰিত কৰে। আৰু কলেজ গৃহৰ বাহিৰেও অধ্যাপকসকলৰ বাসগৃহ, ছাত্ৰাবাস, ষ্টেডিয়াম, ফুলনি ইত্যাদি নিৰ্মাণৰ পৰিকল্পনা হাতত লয়।

১৯৭৯ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ ২১ তাৰিখে এই অঞ্চলৰ বিদ্যানুৰাগীসকলক লৈ এখন গভৰ্ণিং বডি গঠন হয়। শ্ৰীবিষ্ণুনাথ বাঢ়ৈ এচ ডি চি আছিল সভাপতি। তাৰ পিছত ২৩-০৪-১৯৮১ চনত গভৰ্ণিং বডি গঠন হয়। সভাপতিৰ পদ শুৱনি কৰে শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱে। বৰ্তমানেও তেওঁ এই পদ শুৱনি কৰি আছে। নিজকে বিলীন কৰি দিছে এই অনুষ্ঠান গঢ়াত।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ বাস্তৱিক চিত্ৰখন অঁকা হৈছে-কল্পনা অনুযায়ী। প্ৰত্যেকটো কল্পনাই সুপৰিকল্পিত। কল্পনাৰ বৰ্তমান নব্বৈ শতাংশই বাস্তৱৰ ৰূপ পাইছে সিংহ ছাৰৰ দৰে নিপুণ চিত্ৰশিল্পীৰ তুলিকাৰ পৰশত।

এইখন কলেজত সকলো পৰিকল্পনা কৰি লোৱা হয় কাগজে-কলমে। তাৰ পিছতহে বাস্তৱ ৰূপায়ণ। কলেজৰ বিভিন্ন নথি পত্ৰই তাকেই সূচায়। ৰাইজৰ সপোন, ৰাইজৰ অনুষ্ঠান ৰাইজে জানিবই লাগিব। সকলোৱে সকলো কথা জানে। স্থানীয় ৰাইজৰ বাবে কলেজখন হিয়াৰ আমঠু। হিচাবৰ পৰিপাটিতা, ৰাজস্বৰা জীৱনৰ স্বচ্ছতা, সততা, নিৰ্মল চিন্তাবৃত্ত আৰু তদ্ভূত আনন্দ, ৰাইজৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা, মূল্যবোধ উপলব্ধি আৰু প্ৰয়োগ এই সকলোবোৰ এইখন কলেজৰ পৰা শিক্ষণীয় বিষয়। এই সকলোবোৰ কথা প্ৰতিফলিত হৈছে কলেজৰ সমুখত থকা ডাঙৰ ফলকখনত। য'ত প্ৰকাশিত হৈছে ৰাইজৰ সপোন দিঠকত পৰিণত হোৱাৰ ঘোষণা আৰু অপাৰ আনন্দ আৰু সেই আনন্দক ভগাই ল'ব খুজিছে সকলো বাটৰুৱা, পথিকৰ সৈতে। সেয়ে সকলোকে অনুৰোধ কৰা হৈছে কলেজত এবাৰ পদাৰ্পণ কৰিবলৈ। য'ত লিখা আছে- ৰাইজৰ সপোন দিঠকত পৰিণত ৰত্নপীঠ কলেজ এবাৰ চাই যায় যেন।

জাতীয় ৰাজ পথত দুৰত্ব সূচকত ৯২৫ চিহ্নিত খুটিৰ কাষত থকা পঞ্চৱটিয়ে আপোনাক আদৰি ছাৰ আইজাক নিউটন ৰোডেদি আগবঢ়াই লীলৱতী তোৰণ আৰু বৃন্দাৱতী প্ৰৱেশদ্বাৰ পাৰ কৰাই আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰলৈ লৈ যাব। ধ্ৰুৱ নক্ষত্ৰ দিগ নিৰ্ণয় কৰণ ক্ষুদ্ৰ যন্ত্ৰ-যন্ত্ৰৰ দৰে আকাশমণ্ড আৰু পতাকা উত্তোলন ক্ষেত্ৰ আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰৰ ভিতৰত অৱস্থিত। স্কোৱাৰৰ উত্তৰ দিশত প্ৰৱেশদ্বাৰ, ৰূপনাথ ব্ৰহ্ম ৰোড, প্ৰশাসনীয় ভৱন, বিভিন্ন বিভাগ, অধ্যাপকসকলৰ অধ্যয়ন কক্ষ সমূহ, কন্যাভৱন আৰু পণ্ডিত কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰোডত অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ। গ্ৰন্থাগাৰৰ সংলগ্ন নিৰ্মাণমান বিজ্ঞান ক্ষেত্ৰ। স্কোৱাৰৰ পশ্চিম দিশত পাঠদান কক্ষসমূহৰ শাৰীৰ অন্তত শিক্ষা সম্প্ৰসাৰণগাৰ। সমুখত কৃষি উদ্যোগ অনুশীলন ক্ষেত্ৰ। পাঠগ্ৰহণ ক্ষেত্ৰৰ পৰা ওলাই শিক্ষাৰ্থীসকলে দেখে, সমুখত উজ্বলি আছে উপলব্ধ পাঠৰ অনুশীলন ক্ষেত্ৰ। স্কোৱাৰৰ দক্ষিণ দিশত শোভিত হৈ আছে তৰুচ্ছায়া আচ্ছাদিত মুক্তাদান, মুকলি মঞ্চ। কাষত লঘু আহাৰ বিপনি। ছাৰ সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণ ৰোডত অধ্যক্ষৰ বাসভৱন আৰু অধ্যাপক সকলৰ বাসগৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে সংৰক্ষিত স্থান। তাৰ উত্তৰ দিশত প্ৰকৃতি আৰু পৰিৱেশ সমন্বয় সাধন কৰা তিতাচপা বৃক্ষাৰণ্য। ফকৰুদ্দিন আলি আহমদ ৰোডত কিশোৰ ভৱন প্ৰেক্ষাগৃহ। অদূৰত মীন সৰোবৰ। কক্ষিত দূৰৈত ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰ। ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰত প্ৰাপ্ত প্ৰস্তাৱিত বোটানিকেল গাৰ্ডেন, অৰ্কিড অৰণ্য। তদন্তৰত প্ৰস্তাৱিত ছুইমিংপুল। বহুত দৰ্শকে সোধে, কলেজখন অৰণ্যত নে কলেজতে অৰণ্য, আপুনি এবাৰ ৰত্নপীঠ কলেজত পদাৰ্পণ কৰি-

(১) কলেজে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শ্ৰেণীৰ কোঠাত শিক্ষাদান কৰাৰ উপৰিও (২) কলেজতে অৰণ্যৰ পৰা কেনেকৈ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছে (৩) কলেজতে অৰণ্য নে অৰণ্যত কলেজ এবাৰ চাই যায় যেন।

আন বিষয়ক কথাবোৰ ৰত্নপীঠ কলেজে নিজেই ক'ব। আপুনি এবাৰ পদাৰ্পণ কৰি উৎসাহিত কৰে যেন।

কলেজখনৰ পতাকা আৰু প্ৰতীকে কয় কলেজখনৰ দৰ্শনৰ কথা। আকাশ নীলা ৰঙৰ ক্ষেত্ৰত বগা ৰঙৰে আবৃত বিজুলীৰ চিকমিকনি। যাক কোৱা হয় শক্তিৰ আধাৰ। যি চিকমিকনি দেখিবলৈও 'দ' আখৰৰ দৰে। যিয়ে ইক্ষিত কৰে দমন, দয়া আৰু দানৰ নীতি।

বেয়া, দুষ্ট শক্তিক দমন কৰা, দুঃস্থক দয়া কৰা। নজনাক জ্ঞান দান কৰা। যেনেকৈ পজিটিভ আৰু নিগেটিভ শক্তি সম্পন্ন দুডোখৰ মেঘ ঠেকা খালে, বিদ্যুৎ প্ৰবাহিত হৈ বিজুলীৰ চিকমিকনি দেখা যায় ঠিক তেনেকৈ শিক্ষক আৰু ছাত্ৰৰ মাজত শক্তিৰ প্ৰবাহত আধ্যাত্মিক, বৈজ্ঞানিক আৰু বাস্তৱায়িত শক্তি সৃষ্টি হয়, যি শক্তিয়ে পোহৰাই তুলিব এই অঞ্চল।

পতাকাৰ মাজত আছে নীতি বাক্য- 'বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা।' কলেজৰ শিক্ষা সমাপ্ত কৰাৰ পাছত জীৱনত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিবলৈ যি শক্তি আৰু যোগ্যতাৰ প্ৰয়োজন, কলেজৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত তাৰে বৃদ্ধি মন্তা, মানসিকতা, শাৰীৰিক সামৰ্থ আৰু ব্যৱহাৰিক কৌশল

সর্বোপৰি তাৰ বাবে সংকল্প আৰু মনোবল দান কৰাই এই কলেজৰ শিক্ষান্ত, দীক্ষা। বিজুলীৰ চমকনিৰে এই অঞ্চলৰ পোহৰাবলৈ চেষ্টাৰ ভ্ৰুটি কৰা হোৱা নাই। গাঁৱলীয়া প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশত অভ্যস্ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যাতে শিক্ষা গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত কোনো অসুবিধা বা আচৰ্ছা বোধ নকৰে তাৰ বাবে শ্ৰেণী গৃহসমূহো তেনেকৈয়ে নিৰ্মাণ কৰা হৈছে প্ৰকৃতিৰ আৰু পৰিৱেশৰ লগত সংগতি ৰাখি। চাৰিওফালে এক আৰণ্যক পৰিৱেশ ঋষিৰ তপোবনৰ দৰে।

পুৰণি কালত যেতিয়া শিক্ষাৰ্থীসকলে শিক্ষাগ্ৰহণৰ অৰ্থে কোনো ঋষিৰ আশ্ৰমলৈ গৈছিল, তেতিয়া প্ৰথমত গুৰুলৈ আগবঢ়াব লগীয়া যজ্ঞৰ হোমৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা শাণিত কাঠ এবোজা। যদিহে গুৰুৱে গ্ৰহণ কৰে, শিক্ষাৰ্থীজনে শিক্ষা গ্ৰহণৰ সুবিধা পাইছিল ঠিক যেনিবা আজিৰ কলেজৰ নামভৰ্তিৰ আবেদনৰ দৰে।

শিক্ষাগ্ৰহণৰ সময়ত গুৰুমুখে বাণী চলি থাকে। উচ্চাৰণাদি ঠিকে হৈছেনে নাই, গুৰুৱে কঢ়া দৃষ্টি ৰাখে। ছাত্ৰৰ লগত গুৰু একাত্ম হৈ যায়। শিক্ষাৰ অন্তত এক পৰীক্ষা লোৱা হয়। শেষত শিক্ষাৰ্থীসকলৰ ওচৰৰ সৰোবৰত স্নান কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হয় আৰু পিছতহে দিয়া হয় দীক্ষা। লগতে সৱকে দেৱতা জ্ঞান কৰিবলৈ শিক্ষা দি বিদায় দিয়া হয়। সেয়ে স্নান কৰি দীক্ষা লোৱা বাবে স্নাতক বুলি কোৱা হয়।

এই বহল দৃষ্টিভঙ্গী, এই কল্পনা আগত ৰাখি শিক্ষক সকলক ঋষি জ্ঞান কৰি ৰত্নপীঠ কলেজৰ চৌদিশে গঢ়ি তোলা হৈছে ঠিক আশ্ৰমৰ দৰে এক আৰণ্যক পৰিৱেশ। লগতে আছে এটি সৰোবৰ। পঢ়াওতা আৰু পঢ়ুৱৈৰ বাবে ৰত্নপীঠ কলেজ অনুকূল ক্ষেত্ৰ। ইয়াত আছে আশ্ৰমৰ নীৰৱতা, প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ, শিষ্ণু, শীতল তৰুচ্ছায়া সমৃদ্ধ বিৰাজিত প্ৰশান্তি।

কোৱা হয় দশ পুত্ৰ সমকন্যা, দশ কন্যা সম বৃক্ষ। সেয়ে এক বৃক্ষ-এশ পুত্ৰৰ সমান, অথবা দশ কন্যাৰ সমান। গতিকে পুত্ৰতকৈ কন্যাৰ মূল্য বেছি। তাতেকৈও মূল্যবান একো একোজোপা গছ। ৰত্নপীঠে সেই কথা বুজি পায়। সেয়ে ইয়াত বনবিভাগৰ সহযোগত প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে কেবাটিও আঁচনি। তাৰে এটি মেঘাৰণ্য। ৰাইজৰ দান-বৰঙনি আৰু অক্লান্ত পৰিশ্ৰমেৰে বাস্তৱিক ৰূপ পোৱা ঘৰ দুৱাৰ সমূহ যাতে বামাৰলি বা কাল বৈশাখীয়ে ক্ষতি কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে বায়ুকোণত শাৰী শাৰীকৈ ৰোৱা বৃক্ষ সমষ্টিক নামাকৰণ কৰা হৈছে মেঘাৰণ্য হিচাপে। তাৰোপৰি কাৰ্যালয়ৰ উত্তৰত আছে আম, মধুৰী আম, লেটেকু, পণিয়ল আদি মূল্যবান বৃক্ষৰে ভৰপূৰ উত্তৰ বননি। কাৰ্যালয়ৰ পূবত পূৰ্বোদ্যান অথবা পুষ্পোদ্যান। ইয়াৰ উপৰিও আছে গোলাপ বাগ বা Rose Garden কাৰ্যালয়ৰ ওচৰত মুকলি মঞ্চ। এই মঞ্চৰ চাৰিওফালে এনেদৰে গছ ৰোপণ কৰা হৈছে যাতে সেই গছৰ ডাল-পাতবোৰেই ৰত্নাৰ কাম কৰিব পাৰে আৰু সভা সমিতি বা নাট-ভাওনা ইত্যাদি ছায়া শীতল পৰিৱেশত অনুষ্ঠিত হৈ যাতে অন্য এক

মাত্ৰা পায় আৰু প্ৰকৃতিৰ লগত একাত্ম হৈ অনুষ্ঠান উপভোগ কৰিব পাৰি। ইয়াক ছায়া ছত্ৰ আখ্যা দিব পাৰি। মুকলি মঞ্চৰ দক্ষিণ পশ্চিম কোণৰ মঞ্চ কানন। এই কাননেই মধ্যাহ্ন আৰু অপৰাহ্ন সূৰ্যৰ উত্তাপক আঁৰ দি ৰাখিব পাৰিব বুলি বিশ্বাস। ইয়াৰ অলপ পশ্চিমতেই আছে বকুলবন আৰু আশ্ৰকুঞ্জ। অধ্যক্ষ শিক্ষক সকলৰ প্ৰস্তাৱিত আবাস গৃহৰ ভূমি তেওঁলোকৰ আবাসগৃহ ধুমুহাৰ পৰা ৰক্ষাৰ্থে আৱৰি আছে তিতা চপা বনচোম, শিশু, সোণাকৰ আদিৰে বৃক্ষ আবেষ্টনী। আশ্ৰকুঞ্জৰ দক্ষিণত নাৰিকলনি। অভিৰক্ষী গৃহত আৰু অধ্যক্ষৰ বাসভৱনত তামোল-পানৰ বাৰী। নাম-সুফলা। ইয়াৰ উপৰিও, কলেজৰ সমুখ ভাগত আছে বহৰ দাইলৰ আৰু আনাৰসৰ খেতি। কলেজৰ পৰিসীমাৰ ভিতৰত নতুনকৈ ৰোৱা আৰু অনেক গছ আছে। আছে মেহগণি কাঠৰ গছ। গতিকে ৰত্নপীঠ কলেজ কেৱল অধ্যয়ন আৰু অধ্যাপনাৰ বাহিৰেও গাঁৱৰ দুখীয়া, উপাস্ত খেতিয়কেও কলেজত সোমোৱেই জীৱিকা অৰ্জনৰ সম্পৰ্কে শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰে। কলেজৰ পাঠ্য পাঠৰ বাহিৰত এনেবোৰ ব্যৱহাৰিক পাঠদানৰ দ্বাৰা উপাস্ত খেতিয়কক শিক্ষা দান কলেজৰ অন্যতম লক্ষ্য। সেইবোৰ উক্ত কাৰণতে অৰণ্যত স্থাপিত হোৱা কলেজখনে নিজে আন এক অৰণ্যৰ সৃষ্টি কৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও কলেজৰ প্ৰৱেশ দ্বাৰৰ সন্মুখতেই থকা পঞ্চৱটী কৈ দিয়ে বৃক্ষৰ ঔষধি গুণৰ কথা। য'ত আছে বট, আঁহত, বেল, অশোক আৰু আমলখী। সেয়ে এশ পুত্ৰৰ সমান এজোপা গছ গৰু, ছাগলীক খাবলৈ দি যে নষ্ট কৰিব নালাগে, তাৰ বোধোদয় যাতে সকলোৰে হয় তাৰ বাবেই কলেজৰ সন্মুখৰ ফলকত সচেতনতাৰ বাণী দিয়া হৈছে—‘হাজাৰ টাকাৰ বাগান খায় পাচ শিকাৰ ছাগলে।’ যেনিবা এয়া এজোপা বৃক্ষৰ মনোভাবহে। ‘ৰত্নপীঠ কলেজ’ নামৰ চিত্ৰখনিৰ প্ৰত্যেকটো দিশততেই সিংহ ছাৰৰ দৰে নিপুন চিত্ৰকৰ জনে ফুটাই তুলিব পাৰিছে তেওঁৰ মনৰ ভাৱ, আদৰ্শ আৰু কল্পনাক। কল্পনা আৰু আদৰ্শক বাস্তৱিক ৰূপ দিয়াৰ প্ৰচেষ্টা সৰ্বত্ৰ বিৰাজমান। এখন কিতাপৰ দৰে ৰত্নপীঠ কলেজক পঢ়ি যাব পাৰি ইয়াৰ পৰা উপদেশ, আৰ্হি ল'ব পাৰি। ই এক অনন্য পাঠ।

কলেজখনৰ প্ৰৱেশদ্বাৰৰ বিপৰীতে থকা পঞ্চৱটীৰ অশোক বৃক্ষ, ক্ষুদ্ৰ যন্তৰ মন্তৰৰ শীৰ্ষ, পতাকা দণ্ড, কদ্রাক্ষ বৃক্ষ, কলেজৰ মূল গৃহৰ চূড়া, চূড়াৰ ওপৰত এটি গ্লোব, গ্লোবৰ ওপৰত এটি পাৰ চৰাই, কাল বৈশাখীৰ গতি পথ একেডাল ৰেখাতেই অৱস্থিত। এই ৰেখাৰেই শেষ বিন্দুত দৃষ্টিত গোচৰ হয় ধ্ৰুৱতৰাৰ। এই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ আশা ৰত্নপীঠে অনেক ধ্ৰুৱতৰাৰ সৃষ্টি কৰি এই অঞ্চল পোহৰাব। কলেজ সংগীততো তাৰেই প্ৰতিফলন। আমি বন্তি জ্বলাও আমি দিশ পোহৰাওঁ। এটা মুহূৰ্ত্তও, এটা কথাও স্মৃতিপটৰ পৰা মচি পেলাব নিবিচাৰে ৰত্নপীঠে। সেয়ে হয়তো কলেজৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ পাৰ হৈয়েই পোৱা মুকলি ঠাই আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰ য'ত আছে ক্ষুদ্ৰ যন্তৰ-মন্তৰৰ দৰে আকাশমঞ্চ। আৰু সুন্দৰকৈ লিখা আছে— (Decorated by-The Alumni of

Ratnapith College, in sweet memory of the Days when they were being taught here in a sylvan retreat.)

ইয়াতে স্বীকৃতি প্রাচীৰত উল্লেখ আছে এহেজাৰ আৰু পাঁচশ টকাকৈ কলেজৰ স্থাপনৰ বাবে দান কৰা প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক, প্ৰতিষ্ঠাতা দাতাসকলৰ পৰা আৰম্ভ কৰি যিসকল মহান ব্যক্তিয়ে নিজৰ সামান্য উপাৰ্জনৰ পৰা এটাকৈ হলেও শ্ৰদ্ধাসহকাৰে কলেজ স্থাপনৰ নামত বিনা দ্বিধাই প্ৰসাদ হিচাপে আগবঢ়াইছিল। সেইসকলৰ নাম ল'বলৈ বৰুৱাপীঠে পাহৰা নাই।

বিখ্যাত মনিষী সকলৰো-যেনে শিক্ষক শ্ৰেষ্ঠ ৰাষ্ট্ৰপতি সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণ, সংহতিৰ প্ৰতীক ফকৰুদ্দিন আলি আহমেদ, দাৰ্শনিক পাণ্ডিতপ্ৰবৰ কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ, প্ৰসিদ্ধ বিজ্ঞানী চাৰ আইজাক নিউটন ইত্যাদি....। এখেতসকলৰ নামেৰে ৰাস্তাবোৰৰ নামাকৰণ কৰা হৈছে আৰু এওঁলোকৰ বাটেৰে যাতে বাট বুলি শিক্ষক ছাত্ৰ সকলোৱে লক্ষ্যত উপনীত হ'ব পাৰে। শ্ৰেণী গৃহৰ নামৰ জৰিয়তেও সোঁৱৰণ কৰা হৈছে, স্বীকৃতি দিয়া হৈছে সকলোৰে দানক। যেনেকৈ খণ্ড উল্লয়ন বিভাগে সজাই দিয়া উত্তৰ ফালৰ শ্ৰেণী কোঠাৰ নাম 'উত্তৰা'। সামাজিক বনানীকৰণ বিভাগে সজাই দিয়া বাবে শ্ৰেণী কোঠাটোৰ নাম বনানী, কলেজৰ নামত যি সকলে অতি কম উপাৰ্জনৰ পৰা এটাকৈ হলেও অতি শ্ৰদ্ধাৰে দান আগবঢ়াইছিল সেই সকলৰ পৰা তৈয়াৰ কৰা কোঠাটোৰ নাম 'সংগৃহীতা'। পিছপৰা শ্ৰেণী উল্লয়ন বিভাগে সজাই দিয়া কোঠাৰ নাম 'কল্যাণী'। এনেকৈয়ে বৰুৱাপীঠত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে অতি সুন্দৰ নাম। কাব্যিক নাম ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত উদাহৰণ দিব পাৰি অভিবক্ষী গৃহ (টোঁকিদাৰৰ বাসগৃহ) আৰু 'কন্যাগৃহ'ৰো (ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা)। এইদৰেই প্ৰতিটো খোজতেই আমি ইয়াত দেখিবলৈ পাওঁ কবিতাৰ ছন্দ, সুৰৰ সমলয়। দেখা পাওঁ আৰণ্যক পৰিৱেশত মানুহ গঢ়ি তুলি কল্পনাক বাস্তৱত ৰূপ দিয়াৰ প্ৰচেষ্টা। সু-শৃঙ্খল, বৃহৎ অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাকাৰে ইয়াত যোগাইছে অন্য এক মাত্ৰা, এক সুকীয়া পৰিৱেশ, ওপৰাৰ মানসিক খোৰাক।

এনে পৰিৱেশত থাকি সঁচা জীৱনবোধৰ ছবি অঁকাত অভ্যস্ত বাবেই হয়তো এইখন কলেজক আঁৰৰ পৰা নেতৃত্ব দিয়া সিংহ ছাৰে মুক্ত কৰ্ত্তে আহ্বান জনাব পাৰে নতুন প্ৰজন্মক-মানুহ হোৱা, টোপনিৰ পৰা সাৰ পাই উঠা, চৰিত্ৰবান হোৱা, জাগি উঠা আৰু আত্মনিৰ্ভৰশীল হোৱা।

চক্ৰেটিছে দিন দুপৰতে লঠগ জ্বলাই মানুহ বিচাৰিবলগীয়া অৱস্থাৰ দৰে পৰিস্থিতিৰ যাতে সৃষ্টি নহয়, সেয়ে এই আহ্বান। বৰুৱাপীঠেও সেই আহ্বানৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই পূৰ্ব দিশলৈ আগুৱাই গৈ আছে দূৰন্ত গতিত... উদ্দেশ্য, গ্ৰহৰ পৰা গ্ৰহান্তৰলৈ গৈ সোণালী সপোন চুই চোৱাৰ। সঁচাই এই সপোন অনন্য এক সপোন। ■■

সৰ্বভাৰতীয় পটভূমিত অংকীয়া নাটৰ পয়াৰ

ড° সুবাসনা মহন্ত চৌধুৰী
অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়

১. প্ৰস্তাৱনা : অসমীয়া বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰ এক বিশিষ্ট ধাৰা হৈছে অংকীয়া নাটসমূহ। নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ মাধ্যমৰূপে মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে প্ৰবৰ্তন কৰা গীত প্ৰধান এই নাট সমূহত শাস্ত্ৰীয় আৰু লোক ধৰ্মী দুয়োধৰণৰ উপাদানৰেই সন্নিবেশ ঘটিছে। অভিনয়ৰ্থে ৰচনা কৰা অংকীয়া নাটসমূহৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল লোকৰঞ্জন, লোক সংগ্ৰহৰ জৰিয়তে লোক সমাজত ভক্তি-ধৰ্মৰ প্ৰচাৰ কৰা। সেয়েহে তেওঁ বিষয়বস্তুৰ গাভীৰ্য ৰক্ষা কৰিও জনসাধাৰণক আকৃষ্ট কৰিব পৰাকৈ লোকধৰ্মী উপাদান কিছুমানো পৰিমার্জিত ৰূপত সন্নিবিষ্ট কৰিছিল। শংকৰী সাহিত্যৰ অধ্যোতা শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ মহন্তৰ মতে, 'শংকৰী নাটকলাৰ পটভূমিত ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন অঞ্চলত প্ৰচলিত লোকনাট্য, লোকগীত আৰু লোকনৃত্যৰ প্ৰভাৱ আছে, কিন্তু তাৰ কোনো এটাৰেই বিকশিত ৰূপ অংকীয়া নাট নহয়। ই সম্ভৱতঃ বহুত বস্তুৰ সমন্বয়ত গঢ় লোৱা এটা নতুন ৰূপ।' অংকীয়া নাটত সন্নিবিষ্ট পয়াৰবোৰক এনে এক লোকধৰ্মী উপাদান বুলি ভবাৰ থল আছে। অৱশ্যে এই শ্ৰেণীৰ গীতসমূহৰ সম্পৰ্কত পণ্ডিত মণ্ডলীৰ সিদ্ধান্ত ভিন্ন সুৰীয়া হোৱা বাবে পয়াৰৰ লক্ষণ নিৰ্ণায়কৰ কোনো এক সুনিৰ্দিষ্ট সিদ্ধান্তলৈ যাবলৈকে টান। তথাপিও, পয়াৰৰ ভাৰতীয় পটভূমি সম্বন্ধে এটি সামান্য পৰিচয় দাঙি ধৰি শংকৰদেৱৰ নাটসমূহত সন্নিবিষ্ট পয়াৰ গীত কেইটিৰ লক্ষণ সম্পৰ্কীয় উল্লেখৰে, ভৱিষ্যত বিচাৰ-বিশ্লেষণৰ আশাৰে বিষয়টোৰ পাতনি তৰিছোঁ।

২. ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰদেশত পয়াৰ শ্ৰেণীৰ কাব্য-গীত : অসমৰ পৰা গুজৰাট-মহাৰাষ্ট্ৰলৈকে ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰদেশত সামান্য ভিন্ন নামত আৰু সামান্য ভিন্ন ৰূপত এই শ্ৰেণীৰ গীত প্ৰচলিত। 'পৱাড়া' বা 'গোৱাড়া' মহাৰাষ্ট্ৰত প্ৰচলিত এক প্ৰসিদ্ধ লোকগীতৰ শৈলী। 'ডফ' আৰু 'তুনতুনিয়া' নামৰ বাদ্য সংগত কৰি এই শ্ৰেণীৰ বীৰগাথাগ্ৰন্থক গীত গোৱা হয়। মহাৰাষ্ট্ৰী অভিনয়ত 'পৱাড়া' শব্দটোৰ অৰ্থ এনেদৰে দিয়া হৈছে- বীৰসকলৰ পৰাক্ৰম, বিদ্বানসকলৰ বুদ্ধি অথবা সামৰ্থ, গুণ, কৌশলৰ কাব্যগ্ৰন্থক

বর্ণনা, প্রশস্তি, স্তুতি-শ্লোত্র, পৰাক্রম বা কীর্তি।^১ প্ৰাচীন গুজৰাটীতো নায়কৰ গুণানুকীৰ্তন কৰা ‘পৰাড়া’ নামৰ এক শ্ৰেণীৰ প্ৰশস্তি কাব্যৰ প্ৰচলন আছিল।^২ সেইদৰে ৰাজস্থানী ভাষাতো ‘পৰাড়া’ নামৰ এক শ্ৰেণীৰ বীৰগাথাগ্ৰন্থক লোকগীত পোৱা যায়।^৩ ‘পৰাৰা’ ভোজপুৰী ভাষাৰ এক প্ৰসিদ্ধ আখ্যান-গীতি। ‘পৰীয়া’ সকলে পৰিৱেশন কৰা এই গীতসমূহত ‘পৰমাৰ’ বংশ আৰু পৰমাৰবংশী ৰজাসকলৰ গৌৰৱময় ইতিহাস পৰিৱেশন কৰা হৈছিল।^৪ অসমৰ লোকনাট্যধৰ্মী অনুষ্ঠান ‘সুকানী ওজাপালি’তো ‘পয়াৰ’ আৰু ‘লেছেৰী’ ছন্দৰ পাঁচালী গোৱা হয়।^৫ গোৱালপাৰা অঞ্চলত প্ৰচলিত ‘কুশান গান’তো পয়াৰ নামৰ এক শ্ৰেণীৰ গীত পোৱা যায়। এই পয়াৰবোৰ সাধাৰণতে আদিৰাসাধক আৰু নাটকীয় ঘটনাৰ লগত স্কীপ সম্পৰ্কযুক্ত। এই গীতবোৰেৰে দৰ্শকক আমোদ দিয়া হয়।^৬

৩। অংকীয়া নাটৰ পয়াৰ সম্পৰ্কে পণ্ডিতসকলৰ মত : অংকীয়া নাটত থকা ‘পয়াৰ’ গীতসমূহৰ সম্পৰ্কত পণ্ডিত মণ্ডলীৰ সিদ্ধান্ত ভিন্ন সুৰীয়া বুলি পূৰ্বেই কৈ অহা হৈছে। ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাৰ মতে ‘তিনি প্ৰকাৰৰ গীত নাটসমূহত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে: (১) ভক্তি প্ৰধান গুৰুগষ্ঠীৰ ভটিমা (২) নাট্য কাহিনীৰ অংগীভূত ৰাগ-তালযুক্ত অনুভূতিশীল গীত আৰু (৩) বৰ্ণনাত্মক পয়াৰ।’ ড° মহেশ্বৰ নেওগৰ মতে, ‘নাটত দুবিধ গীত আছে, এবিধ ৰাগ সংগীতৰ অন্তৰঙ্গ আৰু আনবিধ সাধাৰণ পয়াৰ। সিদ্ধুড়া ৰাগত গোৱা প্ৰৱেশৰ গীততে গীতাংশৰ আৰম্ভণি। ইয়াৰ পিছৰ বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ মনৰ ভাব-অনুভূতি প্ৰকাশক আৰু চাল-চলন বুজোৱা গীতবোৰো সংলাপৰ মাজে মাজে খোল-তালেৰে গোৱা হয়। পয়াৰবিলাক সাধাৰণতে কৰুণ ৰসৰ, বিলাপৰ বাবেই যেন নাটত পয়াৰৰ সন্নিবেশ।’^৭

ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাৰ কথাখিনিৰ পৰা বুজা গ’ল যে, ‘বৰ্ণনাত্মক পয়াৰ’ নামৰ শ্ৰেণীটোৰ গীতবিলাক ‘নাট্য-কাহিনীৰ অংগীভূত ৰাগতালযুক্ত অনুভূতিশীল গীত’ নামৰ শ্ৰেণীটোতকৈ পৃথক এবিধ গীত। ড° মহেশ্বৰ নেওগৰ কথাখিনিৰ পৰা বুজা গ’ল যে, ‘সাধাৰণতে কৰুণ ৰসৰ, বিলাপৰ বাবেই যেন নাটত সন্নিবেশ হোৱা’ পয়াৰ, ‘বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ মনৰ ভাব-অনুভূতি প্ৰকাশক আৰু চাল-চলন বুজোৱা’, সংলাপৰ মাজে মাজে খোল-তালেৰে গোৱা’ নাটৰ গীতবোৰতকৈ বেলেগ। ওপৰৰ আলোচনাৰ ভিত্তিত পয়াৰৰ লক্ষণ নিৰ্ণয় কৰিলে আমি এনে সিদ্ধান্তত উপনীত হ’ব লাগিব-(১) পয়াৰবিলাক ৰাগ-তালযুক্ত নহয় আৰু ইয়াক খোল-তালেৰে গোৱা নহয়, (২) পয়াৰে বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ মনৰ ভাব-অনুভূতি প্ৰকাশ নকৰে, চাল-চলন নুবুজায়, (৩) বৰ্ণনাত্মক এই গীতবোৰ নাট্য কাহিনীৰ অংগীভূত আৰু অনুভূতিশীল নহয়, (৪) এই গীতবোৰ ভক্তিপ্ৰধান ভটিমাবোৰৰ দৰে গুৰু-গষ্ঠীৰ নহয় (৫) পয়াৰবিলাক সাধাৰণতে কৰুণ ৰসৰ, বিলাপৰ বাবেই নাটত এই শ্ৰেণীৰ গীতৰ সন্নিবেশ। এই সিদ্ধান্তসমূহ বাক সঁচনে? শংকৰদেৱৰ নাটত সন্নিবিষ্ট পয়াৰ গীতকেইটিৰ আধাৰত বিচাৰ কৰি চোৱা যাওঁক।

৪. শংকৰদেৱৰ নাটত সন্নিবিষ্ট পয়াৰ গীত : শংকৰদেৱ বিৰচিত ছখন নাটত সৰ্বমুঠ পোন্ধৰটা পয়াৰ গীত পোৱা যায়। ‘কালিদমন’ত দুটা, ‘পত্নী প্ৰসাদ’ত এটা, ‘কেলিগোপাল’ত

দুটা, 'কল্লিণী হৰণ'ত দুটা, 'পাৰিজাত হৰণ'ত সাতোটা আৰু 'ৰাম বিজয়' নাটত এটা। ইয়াৰ ভিতৰত আঠোটা পয়াৰ কালিৰাম মেধি সম্পাদিত 'অংকাবলী'ত ৰাগ আৰু তালৰ উল্লেখপূৰ্বক অৱতাৰণা কৰা হৈছে। ৰাগ-তালৰ উল্লেখ নথকা বাকী সাতোটা পয়াৰৰ ভিতৰত ছটা স্ততিমূলক আৰু এটা (শ্ৰীকৃষ্ণৰ সত্যভামাৰ প্ৰতি) প্ৰবোধ বচন। ৰাগ-তালযুক্ত পয়াৰকেইটা বৰ্ণনামূলক, সেই বিলাকৰ দ্বাৰা নাটকীয় চৰিত্ৰৰ চাল-চলন প্ৰকাশ কৰা হৈছে। বৰ্ণনাখিনি নাট কাহিনীৰ অংগীভূত, সেইখিনি বাদ দিলে নাট্য কাহিনী ক্ষুণ্ণ হৈ পৰিব। দুটামান বৰ্ণনাৰ বিষয় যুদ্ধ, গতিকে তাত কৰুণ ৰসো নাই, বিলাপৰ সুৰো নাই। উদাহৰণ স্বৰূপে 'কল্লিণী হৰণ' নাটৰ কানাৰা ৰাগৰ পৰিতালযুক্ত পয়াৰ-

কোপে নৃপসৱ কামাড়ে বাহ।

চান্দক খেদি যাই জচ ৰাহ।।

কোপে গৰজয় জৈচন বাঘ। ইত্যাদি

'কালিদমন নাট'ৰ দুয়োটা পয়াৰেই স্ততিমূলক। প্ৰথমটোত পতি শোকত সন্তপ্তা নাগপত্নীসকলে স্ততি কৰিছে। তাত নাগপত্নীসকলৰ পৰম-তত্ত্বজ্ঞান আৰু পৰমেশ্বৰৰ প্ৰতি ভক্তি প্ৰকাশ পাইছে, সি বিলাপ নহয়, তাত কৰুণ ৰসৰ বিন্দুমাত্রাও নাই:

ঘোৰ অপৰাধ আচৰল ওহি চণ্ড।

বিহিলা ইহাক হৰি উচিত দণ্ড।।

পুৰাণ পুৰুষ তোহেঁ সনাতন হৰি।

আছা দেৱ দুষ্টক দণ্ডিতে অৱতাৰি।।

লক্ষ্মী ব্ৰহ্মা মহেশ প্ৰভৃতি দেৱগণে।

ইটো পদৰজ খুজি নপাৰে যতনে।।

তামসিক ক্ৰুৰ ক্ৰোধী কালি সৰ্প জাতি।

কিমতে পাইলেক ইটো পদধূলা আতি।।

নমো নমো অনন্ত শক্তি নাৰায়ণ।

কাৰণৰো কাৰণ তুমিসি অকাৰণ।।

নাহি আদি অন্ত মধ্য পৰিচ্ছিন্ন যাৰ।

পূৰ্ণানন্দ দেৱ হেৰা কৰো নমস্কাৰ।।

যাহেৰ চাৰিও মুখ্য মূৰ্তি অনুগাম।

ৰাম কাম অনিৰুদ্ধ বাসুদেৱ নাম।।.... ইত্যাদি।

এই নাটৰ দ্বিতীয়টি পয়াৰত কালিনাগে কৃষ্ণক কৰা স্ততি। ইয়াতো কালিনাগ বিষ্ণুমায়াৰ পৰা মুক্ত হৈ তত্ত্বজ্ঞান লাভ কৰাৰ ব্যঞ্জনাৰে ভক্তিভাৱৰ গান্ধীৰ্যহে কুটি উঠিছে-
ক্ৰুৰ সৰ্প অহংকাৰী।

সজনা তোহাৰি মুৰাৰি।।

মোহন মন তুৰা মায়া।
 আজু কয়লি দেৱ দায়া।।
 গৰব ওচাআলি মোৰ।
 বিষয় আপদ ঘোৰ।
 দূৰ কৰ অব মোই।
 চিন্তো চৰণক তোই।।.... ইত্যাদি

‘পাৰিজাত হৰণ নাট’তো এনেকুৱা চাৰিটা স্ততিমূলক পয়াৰ আছে, নাৰদৰ কৃষ্ণস্ততি, ইন্দ্ৰ আৰু শচীৰ দ্বাৰকাত কৃষ্ণস্ততি, অদিতিৰ কৃষ্ণস্ততি আৰু স্বৰ্গত পৰাজিত ইন্দ্ৰৰ কৃষ্ণস্ততি। ৰাগতালযুক্ত এটা পয়াৰত আকৌ নাৰদে আনি দিয়া পাৰিজাত পুষ্প ৰক্ষিণীক দিয়া শুনি ‘পৰা সন্তাপে মুৰ্ছিত হোৱা সত্যভামাক কৃষ্ণই প্ৰবোধ দি কোৱা কথাখিনিৰ উপৰিও ‘দেখু অদভুত ভকতি মহিমাক’ ইত্যাদি বুলিও ঘোষণা দিয়া হৈছে। শ্ৰীকৃষ্ণই ‘প্ৰেমে প্ৰবোধ বোলন’ বুলি সূত্ৰধাৰে অৱতাৰণা কৰা এই পয়াৰৰ, উপদেশ অংশৰ বাদে বাকীখিনি শ্ৰীকৃষ্ণৰ আবেগ-অনুভূতিৰ এক চৰম মুহূৰ্তৰ সংবাদ মাত্ৰ।

এতিয়া আমি শংকৰদেৱৰ নাটসমূহত থকা ৰাগতালযুক্ত পয়াৰৰ আলোচনালৈ আহোঁ। ‘পদ্মীপ্ৰসাদ নাট’ৰ একমাত্ৰ পয়াৰটোত (ৰাগ-শ্ৰী, পৰিতাল) ‘শুনিয়া সিদ্ধান্ত পাছে দিলন্ত মাধৱে’ বুলি আৰম্ভ কৰি বিপ্ৰসকলৰ ওচৰৰ পৰা বিমুখ হৈ অহা গোপবালকক কৃষ্ণই কোৱা বচন আৰু ‘হেন শুনি লড়ি গৈল গোপগণ পাছে’ ইত্যাদি বুলি গোপবালকসকলৰ চালচলনৰ বৰ্ণনা অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছে। গতিকে ই বৰ্ণনামূলক হোৱাৰ উপৰিও শ্ৰীকৃষ্ণৰ সংলাপৰ কামো কৰিছে। পয়াৰটোৰ আগত বা পাছত শ্ৰীকৃষ্ণৰ মুখত ইয়াত থকা কথাখিনি দিয়া হোৱা নাই। গতিকে ই নাট্য কাহিনীৰ এৰাব নোৱৰা অংগ। ‘কেলিগোপাল নাট’ৰ দুয়োটা পয়াৰৰ ৰাগ উল্লেখ কৰা আছে, এটাত তালৰ উল্লেখ নাই কৰা। শ্ৰীৰাগৰ প্ৰথমটো পয়াৰৰ ‘অখণ্ড মণ্ডল সোহি শৰত ৰাতিত/শশাংকে কোমল বৃন্দাবন বিকশিত’ বুলি বৰ্ণনা আৰম্ভ কৰি শ্ৰীকৃষ্ণৰ বংশীবাদন আৰু তাকে শুনি আত্মীয় স্বজনৰ হাক নুশুনি বৃন্দাবনলৈ ঢাপলি মেলা কৃষ্ণ প্ৰেমবিভোৰা গোপীসকলৰ চাল-চলনৰ বৰ্ণনা দাঙি ধৰিছে। এই পয়াৰটোৰ লক্ষণ নাটৰ অন্য গীতৰ লগত মাত্ৰ ইমানেইহে বেলেগ, ইয়াত তালৰ উল্লেখ কৰা নাই। ‘কেলিগোপাল নাট’ৰ দ্বিতীয়টি পয়াৰত (ৰাগ-কানাৰা, পৰিতাল) বৃন্দাবনত কৃষ্ণক হেৰুৱাই কৃষ্ণপ্ৰেমত উন্মাদ অৱস্থা লাভ কৰা গোপীসকলে নিজতে কৃষ্ণবুদ্ধি কৰি কৃষ্ণলীলা কৰাৰ বৰ্ণনা দিয়া হৈছে-‘ভকতি প্ৰমত্ত গোপ অংগনা। এচন কৰতু হৰি ভাৱনা।’ এনে এক ভক্তিবসত আত্মত তন্ময়তাৰ বৰ্ণনাত ভট্টিমাৰ গুৰু গভীৰতা নাই বুলি কেনেকৈ ক’ব পাৰি? ‘ৰক্ষিণী হৰণ নাট’ৰ ৰাগ-তাল নিৰ্দিষ্ট দুয়োটা পয়াৰতে (ৰাগ-কানাৰা, পৰিতাল) যুদ্ধৰ বৰ্ণনা দিয়া হৈছে। প্ৰথমটো শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু প্ৰতিদ্বন্দ্বী ৰজাসকলৰ আৰু দ্বিতীয়টোত শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু ৰত্নবীৰৰ মাজত হোৱা যুদ্ধৰ বৰ্ণনা। এই দুটা পয়াৰকো নাটৰ অন্য গীততকৈ কোনো লক্ষণেই

বেলেগ কৰি দেখুৱাব নোৱাৰি। 'পাৰিজাত হৰণ' নাটৰ ৰাগতাল নিৰ্দিষ্ট পয়াৰ দুটাৰ এটাৰ ৰাগ শ্ৰীগান্ধাৰ আৰু আনটোৰ কানাৰা, দুয়োটাতেই পৰিতাল নিৰ্দিষ্ট কৰা হৈছে। প্ৰথম পয়াৰত নাৰদ শ্ৰীকৃষ্ণৰ ওচৰৰ পৰা সত্যভামাৰ ওচৰলৈ যোৱাৰ বৰ্ণনা আৰু দ্বিতীয়টোত শ্ৰীকৃষ্ণই গৰুড়ৰ স্কন্ধত সত্যভামাৰ সৈতে কামৰূপলৈ যাত্ৰা কৰাৰে পৰা নৰকাসুৰ বধলৈকে বুলি ভিন্ন স্থানৰ ভিন্ন কালৰ দীঘলীয়া কাৰ্যাৱলীৰ বৰ্ণনা দাঙি ধৰা হৈছে। 'ৰামবিজয় নাট'ৰ ৰাগতাল নিৰ্দিষ্ট (কানাৰা, পৰিতাল) একমাত্ৰ পয়াৰটিত 'চলন কৌশিক সাধিয়ে কাম' বুলি ৰাম-লক্ষ্মণক লৈ বিশ্বামিত্ৰই অযোধ্যাৰ পৰা যাত্ৰা কৰাৰে পৰা মিথিলাৰ বাটত তাৰকাক বধ কৰা, সিদ্ধাশ্ৰমত গৈ মাৰীচ-সুবাঙ্ক নিগ্ৰহ কৰালৈকে বুলি দীঘলীয়া কাৰ্যাৱলীৰ বৰ্ণনা দাঙি ধৰিছে। নিঃসন্দেহে এই পয়াৰ কেইটাও নাট্য-কাহিনীৰ অংগীভূত।

৫. সামৰণিঃ ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা দেখা গ'ল শংকৰদেৱৰ নাটকেইখনত সন্নিবিষ্ট পয়াৰবিলাক বৰ্ণনাত্মক, স্ততিমূলক আৰু সংলাপ পৰক লক্ষণ বিশিষ্ট। কিছুমানত ৰাগ-তাল নিৰ্দিষ্ট কৰি থোৱা আছে, সেইবোৰ নাটৰ অনাগীতৰ দৰে খোল-তাল লৈ গোৱা হয়। আৰু সেই সময়ত বৰ্ণনামতে ভাৱৰীয়াৰো কাৰ্যকলাপ (activity) চলি থাকে। স্ততিমূলক পয়াৰবোৰ এনেয়ে এটা বিশেষ সুৰত গোৱা হয়। এই গীতবোৰকনো কিয় 'পয়াৰ' বোলা হ'ল ক'ব পৰা নাযায়। এই বিলাকৰ সকলোখিনি 'পয়াৰ' ছন্দতে ৰচিতও নহয়। ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰদেশত কিছু ভিন্ন ৰূপত প্ৰচলিত প্ৰশস্তিসূচক বৰ্ণনাত্মক শৈলীৰ 'পৰাড়া' পৰোক্ষ প্ৰভাৱতে অংকীয়া নাটৰ পয়াৰবোৰেও শংকৰদেৱৰ হাতত এক ভিন্ন ৰূপত আত্মপ্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

পাদটীকাঃ

^১ বাপচন্দ্ৰ মহন্তঃ 'ঐতিহাসিক পটভূমিত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ', ১৯৯৯, পৃঃ ২৯২, বনলতা, ডিব্ৰুগড়।

^২ ধীৰেন্দ্ৰ বৰ্মা আৰু সহযোগীসকল (সম্পাদিত) : 'হিন্দী সাহিত্য কোষ', ভাগ-১, ১৯৮৫, পৃঃ ৩৭৫, জ্ঞানমণ্ডল লিমিটেড, বাৰাণসী।

^৩ জয়ন্ত কৃষ্ণ হৰিকৃষ্ণদেৱ দৰেঃ 'গুজৰাটী সাহিত্য কা ইতিহাস', ১৯৬৩, পৃঃ ৩০, হিন্দী সমিতি, সূচনা বিভাগ, লক্ষ্ণৌ।

^৪ Hiralal Maheswari: History of Rajasthani Literature, 1980, P-198 Sahitya Akademi.

^৫ শ্ৰীৰঞ্জন সুৰিদেৱ (সম্পাদিত)ঃ 'পৰিষদ পত্ৰিকা,' সংখ্যা ৯৫, ১৯৮৪ চন, পৃঃ ১১৯, বিহাৰ ৰাষ্ট্ৰভাষা পৰিষদ, পাটনা।

^৬ শৈলেন ভৰালীঃ 'অসমীয়া লোকনাট্য পৰম্পৰা', ১৯৮৪, পৃঃ ৪৯, বাণী প্ৰকাশ।

^৭ ৰাম গোস্বামীঃ 'অসমৰ লোকনাট্য', ১৯৯১, পৃঃ ৬৩, অসম সাহিত্য সভা, যোৰহাট।

^৮ সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাঃ 'অসমীয়া নাট্য সাহিত্য', ১৯৭৩, পৃঃ ১৬, নিউ বুক ষ্টল, গুৱাহাটী।

^৯ মহেশ্বৰ নেওগঃ 'অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰূপৰেখা', ১৯৮৭, পৃঃ ৯১, চন্দ্ৰ প্ৰকাশ, টিহু।

সামাজিক সুখ শান্তি ব্যক্তি চৰিত্ৰৰ প্ৰভাৱ

ড° হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস

সঞ্চালক, মাধ্যমিক শিক্ষা

সমাজৰ সুখ শান্তি নিৰ্ভৰ কৰে সমাজত বসবাস কৰা প্ৰতিজন ব্যক্তি তথা ব্যক্তি পৰিয়ালৰ সদস্যসকলৰ নিত্য কৰ্মৰ ওপৰত। সমাজৰ প্ৰতিটো স্তৰৰ ব্যক্তিয়েই এই ক্ষেত্ৰত প্ৰভাৱ নথকা নহয়। কিন্তু বিচাৰ-বিবেচনা তথা কৰ্মক্ষেত্ৰত যুৱক-যুৱতী আৰু প্ৰাপ্ত বয়স্কসকলৰ কৰ্মৰ ওপৰতেই সমাজখনে বেছিকৈ নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হয়। সৎ চিন্তা আৰু সৎ কৰ্মই সমাজখনক সুপথে পৰিচালিত কৰে আৰু অসৎ চিন্তা আৰু অসৎ কৰ্মই সমাজখনক বিপথে আওবাই নিয়ে। সমাজৰ বেছি সংখ্যক ব্যক্তিয়েই যদি কুকৰ্ম কৰিবলৈ লয় তেতিয়া সামগ্ৰিক ভাৱে সমাজখনত সুখ-শান্তি আহিব ক'ৰ পৰা? কুকৰ্ম কৰা ব্যক্তিসকলেও শান্তি পাব ক'ৰ পৰা? সেয়েহে মাথোন আনৰ কাৰণেই নহয়, নিজৰ বাবেও সুখ শান্তি পাবলৈ কোনো ব্যক্তিয়েই সমাজত থাকি কুকৰ্ম কৰাটো উচিত নহয়। কুকৰ্মই কুফলহে আনে, সুফল আনিব নোৱাৰে।

এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল, সুকৰ্ম তথা কুকৰ্ম মানুহে কিয় কৰে? মানুহে কৰ্ম কৰে নিজৰ চৰিত্ৰ অনুযায়ী। যাৰ যি চৰিত্ৰ সেই ব্যক্তিজনে সেই চৰিত্ৰৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱাৰ্জিত হৈ সেই ধৰণৰ কাম কৰে। সাত্বিক গুণৰ ব্যক্তি এজনে তামসিক গুণৰ কাম কৰিব নোৱাৰে। তামসিক গুণৰ ব্যক্তি এজনে কেতিয়াও সাত্বিক গুণৰ কাম কৰিব নোৱাৰে। প্ৰতিজন ব্যক্তিয়ে সাত্বিক, ৰাজসিক নাইবা তামসিক গুণৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱাৰ্জিত হৈ নিজ কৰ্ম কৰি যায়। বৰ্তমান সমাজত দুখ লগা কথা এইটোৱেই যে, সমাজৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যক নাগৰিকেই তামসিক গুণ সম্পন্ন লোক। সাত্বিক তথা ৰাজসিক গুণৰ চৰিত্ৰ সম্পন্ন লোক সমাজত ত্ৰয়ো কমি যাব ধৰিছে। এইয়া অতি অশুভ লক্ষণ। লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায়, আজি প্ৰায় পাঁচ দশকৰ আগলৈকে ল'ৰা-ছোৱালীৰ চৰিত্ৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত মাক-দেউতাক আৰু বয়োজ্যেষ্ঠ সকলে যথেষ্ট চকু কাণ দিছিল। অৱশ্যে সেই সময়ত যৌথ পৰিয়ালত থকা সদস্যসকল এই ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট লাভবান হোৱা দেখা গৈছিল। যৌথ পৰিয়ালত থকা ল'ৰা-ছোৱালীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ সকলো

সদস্যৰে প্ৰত্যক্ষ নাইবা পৰোক্ষ অবিহণা থকা দেখা গৈছিল। কিন্তু ক্ৰমে ক্ৰমে সন্তানক মানুহ কৰিবলৈ চৰিত্ৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত দিবলগীয়া গুৰুত্বৰ কথা মাক দেউতাক তথা বয়োজ্যেষ্ঠ সকলে পাহৰি যোৱা হ'ল। তাৰ ঠাইত পৰীক্ষাত শতকৰা ৮০ বা ৯০ নম্বৰ পোৱাটোতহে বেছি গুৰুত্ব দিয়া দেখা গ'ল। তাৰ ফলত ল'ৰা-ছোৱালীয়ে (কিছু ব্যতিক্ৰমসহ) পৰীক্ষাত সফল দেখুৱালেও চাৰিত্ৰিক দিশত অধঃপতনে যোৱাটো দেখা যায়। পৰীক্ষাত খুব ভাল নম্বৰ পাই পাচ কৰা সম্ভ্ৰান্ত পৰিয়ালৰ ল'ৰা-ছোৱালীকো চোৰ, ডকাইতি তথা ধৰ্মৰণ কাৰ্যত জড়িত থকা দেখিবলৈ পোৱা যায়। গতিকে দেখা যায়, মাথোন স্কুলৰ শিক্ষাই ল'ৰা-ছোৱালীক মানুহ গঢ়াত সম্পূৰ্ণৰূপে কেতিয়াও সহায়ক হ'ব নোৱাৰে। আমাৰ ল'ৰা-ছোৱালীক ভৱিষ্যতৰ সূনাগৰিক হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ সুচৰিত্ৰবান কৰিবই লাগিব আৰু তেতিয়াহে আমি সেই ল'ৰা-ছোৱালীৰ পৰা ভৱিষ্যতে সমাজত সুকৰ্ম আশা কৰিব পাৰোঁ।

সুচৰিত্ৰবান কৰিবলৈ আমি ল'ৰা-ছোৱালীক কিছুমান গুণৰ অধিকাৰী কৰাব লাগিব। নৈতিক শিক্ষা, মানৱীয় মূল্যবোধ সম্পৰ্কে জ্ঞান অৰ্জন, কৰ্ম সংস্কৃতিৰ জ্ঞান অৰ্জন, সামাজিক দায়বদ্ধতা সম্পৰ্কে জ্ঞান লাভ, নিয়মানুবৰ্তিতা পালন, আনৰ প্ৰতি ভাতৃত্বসুলভ মনোভাৱ আদি গুণ অৰ্জন কৰাৰ উপৰিও নিজক শাৰীৰিক, মানসিক আৰু বৌদ্ধিক দিশত উৎকৰ্ষ সাধন কৰাৰ লগতে আনৰ কল্যাণ সাধন কৰাৰ মানসিকতা গঢ় দিব পৰা গুণ সমূহ আয়ত্ব কৰাব পাৰিলেই আমি আমাৰ ল'ৰা-ছোৱালীক সুচৰিত্ৰবান হিচাপে গঢ়ি তুলিব পাৰিছোঁ বুলি কিছু পৰিমাণে হ'লেও নিশ্চিত হ'ব পাৰোঁ। আমাৰ নতুন প্ৰজন্মক বৰ্তমানৰ গতানুগতিক শিক্ষাৰ লগতে চৰিত্ৰ গঠনৰ শিক্ষাও দিব পাৰিলেহে আমি আমাৰ ল'ৰা-ছোৱালীক ভৱিষ্যতে মানৱ সম্পদ হিচাপে গঢ়ি তোলাত সফল হ'ব পাৰিম আৰু তেতিয়াহে সমাজত সুখ সমৃদ্ধি বৃদ্ধি হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰোঁ।

এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল, নতুন প্ৰজন্মক চৰিত্ৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত আমি কি ব্যৱস্থা ল'ম? অসম চৰকাৰৰ শিক্ষা বিভাগে ইতিমধ্যে তিনিটা স্তৰত ভাৰত স্টাউট গাউডৰ প্ৰশিক্ষণ দি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ চৰিত্ৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হ'ব পৰাকৈ এটা বিশেষ ব্যৱস্থাৰ প্ৰবৰ্তন কৰিছে। প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে 'কাব-বুলবুল', মাধ্যমিক পৰ্যায়ৰ বাবে 'ৰোভাৰ-ৰেজাৰ'ৰ প্ৰশিক্ষণ দি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ভৱিষ্যতৰ সূনাগৰিক হিচাপে গঢ় দিবলৈ অসম চৰকাৰৰ শিক্ষা বিভাগে এটা বলিষ্ঠ পদক্ষেপ হাতত লৈছে। বিদ্যালয়ৰ মুৰব্বী সহ শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ আন্তৰিকতা, অভিভাৱক-অভিভাবিকা সকলৰ সচেতনতা আৰু শিক্ষা বিভাগৰ বিষয়া, কৰ্মচাৰীসহ কৰ্তৃপক্ষৰ একাগ্ৰতা থাকিলে নিশ্চয় এই প্ৰচেষ্টা সফল হ'ব আৰু আমাৰ নতুন প্ৰজন্মৰ প্ৰতিজনকে অসমৰ মানৱ সম্পদ হিচাপে গঢ়ি তোলাত আমি সফল হ'ব পাৰিম। অদূৰ ভৱিষ্যতে অসমৰ যুৱক-যুৱতীসকলক এই প্ৰচেষ্টাৰে সুচৰিত্ৰবান কৰি গঢ়ি তুলিব পাৰিলে, সেই সকলে কেতিয়াও কুকৰ্মত লিপ্ত নহ'ব বুলি আমাৰ বিশ্বাস আৰু তেওঁলোকৰ সুকৰ্মই সমাজখনত নিশ্চয় এটা সুপৰিবেশ আনিব পাৰিব আৰু তেতিয়াই সামাজিক সুখ-শান্তি ঘূৰি আহিব। ■■

গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্য আৰু গীত মাত

ড° অনন্যা বৰুৱা

মুৰব্বী অধ্যাপিকা, বিকালী মহাবিদ্যালয়

গোৱালপৰীয়া লোকগীত আৰু নৃত্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ পূৰ্বেই গোৱালপৰীয় লোকগীতৰ মাতৃৰ আপডালেৰে, মাতৃৰ মমতা আৰু মহত্বৰে লালন-পালন কৰি প্ৰতিষ্ঠিত কৰা জীৱন্ত কিংবদন্তি, গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ মাতৃস্বৰূপা, মাটিৰ সুৰৰ মোহত বন্দী হৈ আজীৱন সংগীত সাধনাৰে অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ আৰু অসমৰ বাহিৰত সৰৰ ঢল বোৱাই জনগণক মোহাচ্ছন্ন কৰি ৰাখিব পৰা প্ৰবাদ প্ৰতীম গণশিল্পী প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডেক আন্তৰিকতাৰে প্ৰণিপাত জনাই এই লিখনি তেখেতৰ নামত উৎসৰ্গিত কৰিলোঁ।

অধিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ পথাৰত সোণোৱালী সপোন বিলোৱা এই গৰাকী! অপৰাজেয় সম্ৰাজ্যীয়ে আজীৱন সাধনাৰ ফলশ্ৰুতি হিচাপে গোৱালপৰীয়া লোকগীতক বিশ্বৰ দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। লোক সংস্কৃতিৰ ভূস্বৰ্গস্বৰূপ গোৱালপৰীয়া জীৱন ধাৰাৰ বিভিন্ন দিশৰ পৰা সমল বুটলি সাধাৰণ মানুহৰ হৃদয় মন্দিৰত সুৰৰ মায়া সৃষ্টি কৰি অসমৰ সংগীত জগতত এক নতুন মাত্ৰাৰ সংযোজন ঘটালে। তেখেতৰ অপূৰ্ব লোকগীত পৰিৱেশনৰ শৈলী আৰু সুৰ সৃষ্টি উত্তৰ পুৰুষৰ বাবে একম অনুপম প্ৰেৰণাৰ থলী।

লোকগীত সহজ-সৰল লোকৰ প্ৰাণৰ স্বচ্ছ উচ্ছাস। মানুহৰ অন্তৰৰ বিমল আনন্দ নাইবা হিয়া ভগা কাৰুণ্যৰ চটফটনিত চকুপানী নিজৰি ওলোৱাদি লোকগীতৰো জন্ম হয় সেই একে কাৰণতে। মানুহৰ অন্তৰৰ দুখ-সুখৰ প্ৰকাশৰ মাধ্যম হিচাপে সুৰ, তাল আৰু লয়যুক্ত গীতেৰেই সেই ভাৱ প্ৰকাশ কৰিবলৈ লোৱা হয়। লোকজীৱনৰ এনে ভাৱ প্ৰকাশেই লোকগীতৰ উৎপত্তিৰ উৎস।

লোকগীত লোকজীৱনৰ নিখুঁত দাপোণ। মানুহৰ মুখে মুখে বাগৰি সময়ৰ সোঁতত খোজ মিলাই আগবাঢ়ি আহোঁতে এই গীত মাতবোৰ সমাজৰ বিভিন্ন চিত্ৰ যেনে-ধৰ্মীয় পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আদিৰ লগতে সমাজৰ আৰ্থ সামাজিক দিশ আদিৰ চিত্ৰ দাঙি ধৰে। অসমৰ পশ্চিম প্ৰান্তত অৱস্থিত গোৱালপাৰা অঞ্চলৰ লোকগীত আৰু লোকনৃত্য এই দুয়োটাই এটা আনটোৰ অভিন্ন। বিষয়বস্তুৰ ক্ষেত্ৰত গোৱালপৰীয়া লোকগীতবোৰে ৰাম, ৰাধা, কৃষ্ণ আৰু আন পুৰাণ প্ৰসিদ্ধ চৰিত্ৰবোৰৰ সীমাৰেখা অতিক্ৰম কৰি গৈ গাঁওত বসবাস কৰা নৰনাৰীৰ মানসিক তথা পাৰিবাৰিক জীৱনৰ কাহিনীও বৰ্ণনা কৰিছে। ৰাধা কৃষ্ণক সামৰি তেওঁলোকৰ প্ৰশস্তিৰে লোকজীৱনৰ আবেগ অনুভূতিক জগাই তলিছে ধৰ্মীয় চেতনাৰে।

গীত আৰু নৃত্যৰ মাজেৰে সহজেই জনসাধাৰণৰ মন আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সেয়েহে গাইছিল-

‘ৰাধা বা আওয়াসেৰ মাঝে উৰাইলো ভোমৰা ৰে’... ঠিক একেদৰে অশ্লীলতাক শ্লীলতাৰ আবেগেৰে প্ৰকাশ কৰাত গোৱালপৰীয়া লোকগীত আৰু নৃত্যবোৰ আছিল অতুলনীয়- আহকচোন আমি উপভোগ কৰোঁ-

‘দাদা আমাৰ নাইৰে ঘৰে... মশৰী কেনে ডোলে...।

আৰে আশুক দাদা কয়া দিম ঘৰে....

পৰায় বশত কৰে ৰে.....।।’

বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ উপৰিও চৰাই-চিৰিকতিৰ কুঞ্জ, হাতী-মহৰ চিঞৰ, গাইগৰুৰ হেঙ্গেলনী, মানৱীয় প্ৰেম-প্ৰীতি, ভগৱত প্ৰেম, মাছত মইযাল আৰু ঘটকৰ চিত্ৰ-বিচিত্ৰ জীৱন, বিৰহিনীৰ ক্ৰন্দন, বিৰহৰ হা-ছমুনিয়াহ আদিয়ে হৈছে গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ বিষয়বস্তু। লোকগীত সমূহত প্ৰতীক প্ৰয়োগেৰে গীতৰ ভাৱমুক্ত গতিত প্ৰকাশ কৰা দেখা যায়। যেনে-

‘দিনে দিনে খসিয়া পৰিবে ৰঙিলা দালানেৰে মাটি।

ইয়াত ‘ৰঙিলা দালানাক মানুহৰ বিনাশী আৰু ক্ষণস্থায়ী দেহৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

সাহিত্যৰ জেউতী চৰাবলৈ আৰু মানুহৰ অন্তৰৰ ভাবানুভূতি প্ৰকাশ কৰিবলৈ উপমাৰ জৰিয়তে প্ৰকৃতিৰ সৰ্বসত্ত্বাক লোকগীতৰ মাজলৈ টানি অনা হৈছে এনেদৰে-

‘আকাশতে নাইৰে চন্দ্ৰ তৰা কেমন জলে....’ ঠিক তেনেদৰে মানৱ প্ৰেমৰ ভাৱ প্ৰকাশৰ মনোৰম উপমান গীতৰ মাজেৰে কেনেদৰে প্ৰকাশ পাইছে-জানিবলৈ হ’লে আমি উপভোগ কৰিব লাগিব এই গীতটো-

‘বালু টিল টিল পঙ্গী কান্দে বালুতে পৰিয়া- আৰে গোৰীপুৰীয়া মাছত কান্দে ও সখী ঘৰ বাৰী ছাড়িয়া সখী ও.....’

(The sandpiper cries lying in the sand, The mant from Gauripur cries, O dear, cut off from his hearth and home)

গোৱালপৰীয়া লোকগীতত প্রকৃতি প্রাণ আৰু মানব প্রাণৰ মাজত একাত্মবোধ স্থাপন কৰাৰ এটি প্রয়াস আছে। কিয়নো প্রকৃতি প্রাণৰ কথা মানব প্রাণেৰে আৰু মানব প্রাণৰ সংবাদ প্রকৃতি প্রাণেৰে ব্যক্ত কৰাৰ নমুনা গীতবোৰত শুনা যায়। বস আৰু অলঙ্কাৰ ছন্দৰ সুন্দৰ প্ৰতিচ্ছবি গোৱালপৰীয়া লোকগীত সমূহত এনেদৰে উপস্থাপন কৰা হয়—

‘ও প্রাণ কুকিলা বে..... যখন কুকিলাৰ মই কান্দোন শোনং.... ।।’

গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ এক নিজস্ব প্রকাশভঙ্গী আছে আৰু ই ভাব ব্যঞ্জিত আৰু মধুৰ। মানব দেহ মাটিৰে ভাঙ, ভাঙিলে হবে খণ্ডেৰে খণ্ড.... এই সৰু কথাখিনিয়ে বেদান্ত আৰু গীতা ভাগৱতৰ তত্ত্ব গধুৰ মৰ্ম কথা প্রকাশ কৰিছে। ‘বটবৃক্ষৰ ছায়া যেমন বে, মোৰ বন্ধুৰ মায়া তেমন ব .....।’ ইয়াত বটবৃক্ষৰ ছায়াৰ প্ৰেমিকাৰ মায়া মমতাৰ লগত তুলনা কৰাটোত স্বকীয়তা প্রকাশ পোৱাৰ উপৰিও প্রকাশভঙ্গীয়ে মাধুৰ্য লাভ কৰিছে।

গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ বিশেষত্ব হ’ল সমাজৰ সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পৰা প্ৰতিভূ চৰিত্ৰৰ চিত্ৰণ। মাছত, গাড়ীয়াল, মইবাল আদি কৰি সামাজিক জীৱনত বেয়াকৈ অৱহেলিত আন কেইটামান চৰিত্ৰই মানুহৰ মন প্রাণ হৃদয়ৰ একেবাৰে ওচৰ চাপিছে। নিঃস্ব মাছতৰ প্ৰতি নাৰীৰ আকৰ্ষণ, টান আৰু দুৰ্বলতা কিমান সেইটো প্রকাশ কৰিবলৈকে অপৰিচিত মাছতক নামবিহীনা যুৱতীয়ে প্ৰশ্ন কৰিছে—

‘তোমাৰা গেইলেন কি আসিবেন

মোৰ মাছত বন্ধুৰে.....

অ হাম্বা হনসা.....

(If you go away, O my mant frient, will you come back?)

The above one sramatically expresses the sentiments of the mant and his beloved.

The next one is a widely popular song which begins with an allusion to a mythical story current in these parts according to which the elephant is a Brahman's wife transformed into animal.

O elephant girl, O elephant girl, O Brahman's wife, with the copper pitcher on your head. And the golden jhori in your hand.

আটাইৰে জনপ্ৰিয় ‘হস্তিৰ কন্যা’-এই গীতটিৰ অন্তৰালত সোমাই থকা ব্ৰাহ্মণৰ পত্নীয়ে কিদৰে হস্তিৰ কন্যালৈ ৰূপান্তৰিত হৈছিল তাৰ বিৱৰণ সুন্দৰ ভাবে দাঙি ধৰা হৈছে।

ইংৰাজীত Mant Song বুলি জনাজাত এই গীতবোৰে সমাজৰ অৱহেলিত পিছপৰা শ্ৰেণীৰ মাছত, মৈষাল, গাড়ীয়াল আদি লোকসকলৰ জীৱন যাপনৰ এক সুন্দৰ প্ৰতিচ্ছবি দাঙি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। জীৱিকা, দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্যৰ খাতিৰত আপোনজনৰ ওচৰৰ পৰা অনিচ্ছা স্বত্বেও বহু সময়ত আঁতৰি থাকিব লগা হয়। মৈষাল পত্নীৰ আবেগপূৰ্ণ মুহূৰ্ত গীতৰ মাজেৰে এনেদৰে প্ৰকাশ পাইছে- ‘আজি ছাড়িয়া নাযান চেংৰা মৈষাল ৰে.....।’

ওপৰত উল্লেখিত বিষয়বস্তু, প্ৰতীক, প্ৰকৃতি, বস, অলঙ্কাৰ, ছন্দ, প্ৰকাশভঙ্গী, বিভিন্ন চৰিত্ৰ আদিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি লোকগীত সমূহ কেইবাটাও শ্ৰেণীত বিভক্ত কৰা হৈছে। যেনে-

১। দেহ বিচাৰৰ গীত-‘ভজো মন আপুনা আপনি

কেও নাই সংসাৰেৰ মাঝেৰে।’

২। প্ৰেমমূলক গীত-‘কেনেহে ৰাখে তোৰ বিৰস মন

তোৰ কানাইয়া বাজায় বাঁশী।’

৩। মাছত গীত-

৪। মৈষাল গীত-১

৫। পূজাপাৰ্বনৰ গীত-বাঁশ পূজা, কাতি পূজা, শিতলা পূজা ইত্যাদি, হুদুম পূজা,

চড়ক পূজা।

৬। বাৰমাহ গীত, সামাজিক উৎসৱৰ গীত, নিচুকনি গীত ইত্যাদি

সুৰ আৰু লয়ক কেন্দ্ৰ কৰি গোৱালপৰীয়া লোকগীতক তলত দিয়া ধৰণে বিভক্ত কৰিব পাৰি—

১। ভাওৱাইয়া আৰু চট্কা

২। মইষালী ৩। চকুৱা

বিষয়বস্তুৰ গুৰুত্ব আৰু লঘুত্বৰ ফালৰ পৰা ভাৱাইয়াৰ বিষয়বস্তু গুৰু আৰু চট্কাতে লঘু। ভাৱাইয়াত আবেগধৰ্মী দীঘলীয়া লয় বাবে বিলম্বিত তাল আৰু কৰুণ বস কিন্তু চট্কাৰ লয়ৰ গতি দ্ৰুত আৰু হাস্য মিলিত কৰুণ বস।

ভাৱাইয়া বিলম্বিত কাহৰুবা লয়। এই গানৰ লগত বজোৱা মাত্ৰা হ’ল-

‘ডোলো/ডোলো/ডোলো ডং’

ইয়াৰ চাৰি মাত্ৰাৰ পিছত ‘খীৰল ডাং’ পৰিব পাৰে। আনহাতেদি চট্কাতে লয় এটি। এই লয়ৰ লগত বজোৱা দোতৰাৰ মাত্ৰা হ’ল—

ডোলো/ডোং/নোলো/ডং—

ইয়াত পূৰ্ণ মাত্ৰাৰ শেষত খীৰল ডাং পৰিব পাৰে। মইষালী গীতত এটি লয়। এই লয়ৰ লগত বজোৱা দোতৰাৰ মাত্ৰা হ’ল- ঝাপ-ডো/লো/ডং/নো/লো/ডং—

চৰুৱা শৰুই নদীৰ চৰত বাস কৰা মানুহক বুজায়। চৰুৱা লয়ৰ বিভিন্ন তাল বজোৱা হয়। ওপৰত উল্লেখ কৰা মাত্ৰাবোৰৰ উপৰিও এই লয়ত 'ডোলো/ডোলো/নোলো/ডং'— এই মাত্ৰা বুজোৱা হয়।

বৰ্তমানে বহুতে গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ সুৰৰ লগতে ভাটিয়ালী গীতৰ সুৰৰ কিছু সংমিশ্ৰণ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা দেখা যায়। কিন্তু ভাটিয়ালী গীত প্ৰকৃততে গোৱালপাৰাৰ মৌলিক সম্পত্তি নহয়। গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ সপ্ৰাক্তী কিংবদন্তি প্ৰতিমা বৰুৱা পাণ্ডেৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ আক্ষেপ আছিল গোৱালপৰীয়া লোকগীত সমূহক বৰ্তমানে বাৱসায়ীক ভিত্তিত গাবলৈ লোৱাৰ বাবে ইয়াৰ স্বকীয়তা আৰু মাদকতা বহু পৰিমাণে হ্ৰাস পাইছে বুলি। গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ লগত বাদ্যযন্ত্ৰ সঙ্গত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত থলুৱা বাদ্যযন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰ আৰু গীত পৰিৱেশনৰ ক্ষেত্ৰত নিজস্বতা বজাই ৰাখিবলৈ তেখেতে সদায় অনুৰোধ কৰিছিল।

গোৱালপৰীয়া লোকগীত আৰু লোকনৃত্য এটা আনটো পৰিপূৰক। লোকনৃত্যৰ প্ৰাণ হ'ল লোকগীত। লোকগীতৰ মৰ্মকথা লোকনৃত্যত মূৰ্ত কৰি তোলা হয়। এই দুয়োটাৰে সম্বন্ধ দেহ আৰু প্ৰাণৰ সম্বন্ধৰ দৰে। জটিলতা পৰিহাৰ কৰি সৰলতাত প্ৰাণ প্ৰতিষ্ঠা কৰা লোকনৃত্যৰ বিশেষ বিশেষত্ব। লোকনৃত্য লোক সমাজৰ আনন্দৰ সাক্ষৰ। গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্যই নিজীৱ, নিস্পন্দিত লোকৰ প্ৰাণ সহজতে জীপাল, সজীৱ আৰু স্পন্দিত কৰি তুলিব পাৰে।

গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্যৰ সহজতে অনুমেয় মূল কথা হ'ল-১। কিছুমান নৃত্যত কেৱলদৈহিক অঙ্গ-প্ৰত্যঙ্গৰ সঞ্চালনৰে নৃত্য বচন প্ৰকাশ কৰা হয় আৰু কিছুমানত ইয়াৰ উপৰিও বাঁহৰ সৰু লাঠি (বাঁশ পূজাৰ নৃত্য), তৰোৱাল (চণ্ডীনৃত্য), চোঁৱৰ (পালাগাণৰ পয়াৰ নৃত্য), কুলা (গোৱালললী নৃত্য), ধনু-কাঁড় (কাতি-নৃত্য) আদি হাতত লৈ আৰু বিভিন্ন 'মুখা' পিন্ধি নৃত্য বচন প্ৰকাশ কৰা হয়।

গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্য সমূহত কেতবোৰ বিশেষত্ব থকা দেখা যায় যেনে-

১। বেছি ভাগ নৃত্যই ঘূৰণীয়া আৰু অথালি-পথালিকৈ নচা-নৃত্য।

২। নৃত্যত পদ আৰু হস্ত সঞ্চালন ধীৰ আৰু মৃদুৰ।

৩। বেছি ভাগ নৃত্যই কোমল (Polite), কম সংখ্যক নৃত্যতহে তাণ্ডৱীয় (rough) গুণ আছে।

গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্যৰ লগত বিভিন্ন ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আৰু ৰীতি-নীতিৰ যথেষ্ট সম্পৰ্ক থকা দেখা যায়। বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ পূজা পাৰ্বন, সমাজত বিৰাজ কৰা অপায় অমঙ্গল দূৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে আৰু সামাজিক জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি প্ৰাঞ্জল কৰি তোলাৰ উদ্দেশ্যে লোকনৃত্য সমূহৰ সৃষ্টি। এনেবোৰ দিশৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিয়েই গোৱালপৰীয়া লোকনৃত্যক এনেদৰে তালিকাভুক্ত কৰণ কৰা হৈছে—

১। কাতি পূজাৰ নৃত্য ২। চৰক পূজাৰ নৃত্য ৩। ছদুম পূজাৰ নৃত্য ৪। কুশান নৃত্য আৰু পদ্মপূৰাণৰ পয়াৰ (পয়াৰ নৃত্য) ৫। চটকা নৃত্য ৬। সোনাৰাম পূজাৰ নৃত্য ৭। চণ্ডী নৃত্য ইত্যাদি।

সাধাৰণ মানুহৰ সামাজিক জীৱনৰ এক সুন্দৰ চিত্ৰ লোকনৃত্যৰ সহায়ত অধিক স্পষ্ট ভাবে প্ৰকাশ কৰা দেখা যায়। যেনেদৰে-

‘বৈঠা মাৰো বৈঠা মাৰো ৰে....’

ঠিক একেদৰে... ‘গোৱালনী গোৱালনী হাটীয়া...

However there are some chatka songs which are marked for their restraint and delicacy. Here is an exquisite little pice which almost echoes the lyric of a famous Hindustani composition-jhanaka jhanaka payeliya baje.

‘পাৰে বা ঘুংঘুৰা বাজেৰে আই মুই কেমনে বাইৰাত যাং, ঘৰে মোৰ শশুৰ বাইৰে মোৰ ভাশুৰ ও....’

(The ghugura on my feet jingles, O mother, how can I go out? My father-in-law is in the house, My husband's elder brother is at the door.)

সদৌ শেষত আমি এক উমৈহতীয়া সিদ্ধান্ত উপনীত হ'ব পাৰোঁ যে গোৱালপৰীয়া লোকগীত আৰু নৃত্য দুয়োটাই লোক সমাজৰ আনন্দৰ স্বাক্ষৰ। অন্তৰত যেতিয়া গীতৰ মূৰ্চনা জাগে তেতিয়া দেহত নৃত্যৰ স্পন্দন উঠে। দুয়োটিৰ সৃষ্টিৰ কাৰণ একেটি আৰু দুয়োটি শেষত লীন হয়গৈ একেটি বিন্দুত। ■■

জীৱন ধাৰা আৰু মহিলা সমাজ

সুনীতি সোণোৱাল

জীৱন ধাৰা বুলি লিখিবলৈ লৈ কালি, আজি আৰু কাইলৈৰ জীৱনধাৰাৰ কথাতকৈ আজিৰ জীৱনধাৰাৰ কথা বেছিকৈ মনলৈ আহিছে। কাইলৈ কেনেকুৱা হ'ব সেয়া মাথোন অনুমানহে কৰিব পাৰোঁ-অনুমানৰ অনুপাতেই যে হ'ব সেই কথা ক'ব নোৱাৰি। কালি কি আছিল তাকেই ধিয়াই থাকিও লাভ নাই। সময়ৰ প্ৰবাহিত নদীত কালিৰ জীৱন ধাৰা আৰু আজিৰ জীৱন ধাৰাত একে নহয়। সমাজ, সংস্কৃতি, নীতি-নিয়মৰ সলনি হৈছে। অতীতৰ বহু কথাৰ, বহু নীতি, নিয়মৰ নৈতিকতা আদি বিষয়ৰ মূল্যবোধৰো সাল-সলনি হৈছে।

মহাভাৰতৰ আদি পৰ্বত উল্লেখ আছে 'অনাবৃত্তা কামাচাৰ বিবহিনা, স্বতস্তা' ইয়াৰ দ্বাৰা আমি বুজিছোঁ নাৰী পুৰুষৰ ব্যক্তিগত সম্পত্তি ৰূপে ব্যৱহৃত হোৱা নাছিল। তেতিয়াৰ নাৰীৰ আছিল অবাধ স্বাধীনতা। নাৰী আছিল সৰ্বগম্যা, স্বতস্তা স্বৈৰিণী, এক বাক্শোনহীন জীৱন। সন্তানৰ পৰিচয় মাথোন মাতৃৰ পৰিচয় এনে প্ৰথাৰ বাবে স্বাভাৱিকতে তেতিয়াৰ সমাজত যৌন বিশৃঙ্খলতা নিশ্চয় আছিল, যিহেতু ভগবানৰ এই পৃথিৱীক গতিশীল কৰি তুলিবলৈ নতুন প্ৰজন্মক আদৰি আনিবলৈ দিছে-পুৰুষ প্ৰকৃতিৰ মাজত এক আকৰ্ষণ। এসময়ৰ পুৰুষ প্ৰাধান্যৰ উদ্ভৱ হয় আৰু সমাজত বিবাহ প্ৰথাৰ প্ৰচলন হয়। মহাভাৰতৰ এঠাইত উল্লেখ আছে যে, সমাজত যৌন বিশৃঙ্খতা আঁতৰাবৰ বাবে প্ৰথমে উদ্ভাৱক পুত্ৰ শ্বেতকেতুৱে নাৰীৰ এক স্বামীত্ব প্ৰথা আৰম্ভ কৰে আৰু সন্তানৰ মাতৃ পৰিচয় ঠাইত পিতৃ পৰিচয় প্ৰধান হৈ উঠে। সেই বুলি নাৰীৰ সন্মান খৰ্ব হোৱা নাছিল-নাৰীক যথার্থ সন্মান যচা হৈছিল। বৈদিক যুগৰ কিছু নাৰী খনা, লীলাবতী, গাৰ্গী, মৈত্ৰেয়ীৰ কথাই বা কোনে নাজানে? ব্ৰহ্ম বৈৱৰ্ত পুৰাণত নাৰীৰ প্ৰতি কৰা অৱজ্ঞাক মহান প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি অৱজ্ঞা তুল্য বুলি উল্লেখ আছে। বাৰাঙ্কনায়ো সমাজৰ সন্মানীয় মহিলা হিচাপে হয়তো স্থান লাভ কৰিছিল। কাৰণ শূদ্ৰক ৰচিত মূছকটিকম নাটৰ নায়িকা বীৰাঙ্কনা বসন্ত সেনাক নগৰৰ অলঙ্কাৰ বুলি উল্লেখ কৰা হৈছে।

বিবাহ প্ৰথা আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে পুৰুষ প্ৰাধান্য আৰম্ভ হোৱাৰ ফলত নাৰীৰ এক পতিত্ব লগতে কন্যা সন্তানক বিবাহৰ দ্বাৰা 'কন্যাদান' শব্দটোৰে নাৰীক পণ্য দ্ৰব্যৰ লগত তুলনা কৰিব পৰা হ'ল। যেনিবা কন্যা সন্তানৰ নিজৰ ইচ্ছা-অনিচ্ছাৰ কোনো অস্তিত্বই থাকিব নোৱাৰে। সেই নিয়মেই চলি আহিছে যুগে যুগে। চলি আহিছে পতি পৰম দেৱতা জনমে জনমে ভাঙিব নোৱাৰা এক বাঞ্ছান, লাগিলে পতি দেৱতা বা মানুহৰ প্ৰকৃতিৰ নহৈ দেৱাৰি প্ৰকৃতিৰ হ'লেও। কাৰণ পুৰুষ হ'ল নাৰীৰ অভিভাৱক। স্মৃতি কাৰ সকলৰ ভিতৰত ঋষি প্ৰবৰ মনুৰ সূত্ৰ কোনে নাজানে যে নাৰী কন্যাকালত পিতৃৰ, যৌৱনত স্বামীৰ আৰু বৃদ্ধাৱস্থাত পুত্ৰৰ অধীন। নাৰীৰ যিহেতু সৃষ্টিৰ আদিতে দৈহিক গঠনত স্ত্ৰী পুৰুষৰ মাজত পাৰ্থক্য এটা আছে, তেনে স্থলত নাৰী পুৰুষৰ দৰে স্বাধীন ভাবে বিচৰণ কৰিব নোৱাৰে বা স্বামীক বাদ দি স্বকীয় পৰিচয় লাভ কৰিব নোৱাৰে। তেখেতে লগতে কৈছিল, নাৰী য'ত পূজিতা নহয় বা নাৰীক ৰক্ষণাবেক্ষণ দিয়া নহয়, সমস্ত ক্ৰিয়াই তাত নিষ্ফল।

বহুতো বিজ্ঞ লোকেই মতে মনুৰ এই কথাৰ যথার্থতা অৰ্থবাহক। নাৰী যিহেতু শাৰীৰিক ভাবে দুৰ্বল আৰু পৃথিৱীত সকলো পুৰুষেই সাধু পুৰুষ নহয়, গতিকে অসাধু পুৰুষৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈকে নাৰীক পিতৃ, স্বামী তথা পুত্ৰৰ অস্তৰৰ কোমল পৰশেৰে দিয়া ৰক্ষণাবেক্ষণৰ অতি প্ৰয়োজন। কিন্তু কালক্ৰমত পুৰুষ প্ৰাধান্যৰ প্ৰাবল্যই মূৰ দাঙি উঠে।

এইবোৰ আছিল কালিৰ জীৱনধাৰা। আজিৰ জীৱন ধাৰাৰ কিছু হলেও সলনি হ'ল। সমাজৰ জীৱন ধাৰাৰ সলনিত মহিলাৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পৰে। কালিৰ জীৱন ধাৰা পাৰ হৈ আজিৰ জীৱন ধাৰা পাবলৈ কালিৰ মধ্যযুগীয় জীৱন ধাৰা পাৰ হৈ আহিব লগীয়া হৈছিল-য'ত আছিল স্বামীৰ বহু পত্নীত্ব, যৌতুক প্ৰথা, সতীদাহ প্ৰথা, জ্ঞাহৰ প্ৰথা, অথবা বিধবা সকলৰ বাবে কঠোৰ নিয়ম।

সমাজৰ কিছু নীতি-নিয়ম আমি সমাজে তৈয়াৰ কৰি লওঁ-নিজৰ সুবিধাৰ বাবে, ঠিক দীঘলীয়া পথ এটা চমুকৈ যাবলৈ আমি ঘাঁহনিৰ মাজেৰে যাবলৈ যেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰোঁ। আৰু ঘাঁহনিৰ মাজেৰে চমুকৈ যাওঁতে যাওঁতে সেয়াও এদিন সকলোৰ স্বীকৃত ৰাজ্য আলি হয়গৈ। সেইদৰে কোনোবা সদ্য বিধবা পত্নীয়ে হয়তো শোক সন্মৰণ কৰিব নোৱাৰি স্বামীৰ চিতাত আত্মজাহ দিলে। এইদৰে এক এক কৈ বহুতে হয়তো আত্মজাহ দিলে, পিছত সমাজে দেখিলে এইদৰে কৰাৰ ফলত বিধবা কন্যা, ভগ্নীৰ আজীৱন ভৰণপোষণৰ দায়িত্বৰ পৰা হাত সৰাৰ সুবিধা হ'ল। সেয়ে সময়ত হৃদয়ৰ মৰম চেনেহৰ অনুভূতিক জলাঞ্জলি দি সদ্য বিধবাক বাধ্য কৰিলে আত্মজাহ দিবলৈ আৰু আত্মজাহ দিয়াৰ বাবে সন্মান দিলে সতী হিচাপে। সেইদৰেই হয়তো জন্ম হ'ল যৌতুক প্ৰথাৰ আৰু ইদৰে সিদৰে বহুতো প্ৰথাৰ।

আজিৰ জীৱন ধাৰাত আজিৰ মহিলাই নিজকে অন্যৰূপত দেখে। পতি-পত্নী জীৱনে মৰণে বুলি কথাষাৰৰ মূল্য নাইকিয়া হ'ল। আইনো হ'ল বিবাহ বিচ্ছেদৰ। গতিকে কালিৰ নৈতিকতা আজিৰ নৈতিকতাৰ মাজত পাৰ্থক্য আহিল— সুবিধা-অসুবিধা, ভাল-বেয়া সেই অনুভৱ ভুক্তভোগীৰ কাৰণ বহুতো বুজিয়েই কামত নাহে।

আমাৰ সংবিধানেও পুৰুষ-নাৰী সকলোকে সমান অধিকাৰ দিছে। সেই অধিকাৰ নিশ্চয় লাগিব। কাৰণ আমি প্ৰথমতে মানুহ হিচাপে জন্ম গ্ৰহণ কৰিছোঁ। তাৰ পিছতহে লিঙ্গভেদ। সেয়ে পুৰুষ অধিকাৰ তথা নাৰীৰ অধিকাৰ বুলি কথা নাই। মানৱ অধিকাৰটোহে প্ৰকৃত সত্য। এই ভাবধাৰা প্ৰাকৃতিকত, ধৰ্মীয় সংস্কাৰ আদিৰ লগত সম্বন্ধ। গতিকে মানুহ হিচাপে জন্ম লাভ কৰাৰ পিছত প্ৰকৃতিৰ নিয়ম অনুযায়ী মানুহ হিচাপে জীয়াই থাকিবলৈ, থকা-খোৱা, পিন্ধা, ভাৱ প্ৰকাশ আদিৰ যি ব্যক্তিগত স্বাধীনতা তথা অধিকাৰ তাত কোনেও কাকো হস্তক্ষেপ কৰিব নোৱাৰে। মহিলা বুলিয়েই নহয় দুৰ্বলীৰ ওপৰত বলীৰ দমনত নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ ১৯৯৪ চনৰ ৮ জানুৱাৰীত ভাৰতত মানৱ অধিকাৰ সংৰক্ষণ আইন প্ৰণয়ন কৰা হয়। অৱশ্যে ১৯৪৮ চনৰ ১০ ডিচেম্বৰৰ পৰাই ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ চুক্তিৰ দ্বাৰা গোটেই বিশ্বতে মানৱ অধিকাৰ দিৱস পালন কৰা হৈ আহিছে।

তথাপিও দেখা গ'ল নাৰী পুৰুষ মূলতঃ সমান বুলিলেও সমাজত বৈষম্যমূলক আচৰণ থাকিয়েই গ'ল-সেই বৈষম্যমূলক আচৰণ আঁতৰাবৰ বাবে বিভিন্ন বিপ্লৱ তথা বিদ্ৰোহৰ পিছত ১৯৭৯ চনত ৰাষ্ট্ৰসংঘতেই কিছুমান চুক্তি গ্ৰহণেৰে ৩০ টা দফাৰে সংবিধান ৰচনা কৰা হয়- যাক সংক্ষিপ্ততে CEDAW (Convention on Elimination of all forms of Discrimination Against Women) বুলি কোৱা হয়। বৈষম্যমূলক আচৰণ বোলেটো নাবী প্ৰতি যৌন তথা শাৰীৰিক আঘাত, কন্যা শিশু তথা কন্যা শিশুৰ দ্ৰুণ হত্যা, নাৰীৰ চুল্লকৰণ, যৌতুকৰ বাবে বা সতীৰ বাবে হত্যা, নাৰী শ্ৰমিকক উচিত মজুৰীৰ পৰা বঞ্চিত কৰণ, পুৰুষৰ একাধিক পত্নীগ্ৰহণ য'ত মহিলাৰ এক পতিৰ ব্যৱস্থা, সম্পত্তিৰ অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত, পত্নী পৰিত্যাগ, যৌতুকৰ বাবে বোৱাৰী হত্যা আদি।

ৰাষ্ট্ৰসংঘত গ্ৰহণ কৰা সংবিধান মতে মানৱ অধিকাৰৰ উপৰিও CEDAWত উল্লেখিত নাৰীৰ অধিকাৰবোৰৰ কিছু এনেধৰণৰ-

(১) পুৰুষ মহিলাৰ মাজত থকা বৈষম্যমূলক আচৰণ আঁতৰাব লাগিব আৰু তাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰই ল'ব লগা বিভিন্ন পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব।

(২) মহিলা বুলিয়েই মানৱ অধিকাৰ তথা মৌলিক অধিকাৰ খৰ্ব হ'ব নোৱাৰে।

(৩) ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক জীৱনত নাৰী-পুৰুষৰ জীৱন ধাৰাৰ পাৰ্থক্য নাথাকিব।

(৪) নিজ ইচ্ছামতে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ পুৰুষৰ সতে সমান অধিকাৰ থাকিব।

(৫) ছোৱালীৰ বিয়াৰ পিছতো স্বামীৰ নাগৰিকত্ব ল'বলৈ নিজৰ পছন্দৰ অধিকাৰ থাকিব। অৰ্থাৎ স্বামীৰ নাগৰিকত্ব ল'বলৈ বাধ্য নহ'ব।

(৬) শিক্ষা, চাকৰি আদি নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰতে পুৰুষৰ সতে সমান অধিকাৰ থাকিব।

(৭) গ্ৰামীণ মহিলা বুলি কোনো অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত নহ'ব।

(৮) মহিলাক শোষণ কৰা গণিকাৰূপিতৰ পৰা সুবিধা দিবলৈ চৰকাৰে বিধি মতে ব্যৱস্থা কৰিব।

(৯) চৰকাৰে মহিলাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে আইন প্ৰণয়ন কৰিব।

(১০) বিবাহ তথা পাৰিবাৰিক ব্যৱস্থা যাতে ব্যাহত নহয় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব।

বিয়াৰ বাবে ছোৱালীৰ মতামতক প্ৰাধান্য দিব।

এইবোৰ নিৰ্দেশনাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ ৰাষ্ট্ৰতো পূৰ্বৰে পৰা মহিলাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে কিছুমান আইনৰ উপৰিও নতুন কিছুমান আইন প্ৰণয়ন কৰা হয়।

কিন্তু আমাৰ মহিলা সমাজে সেইবোৰ অধিকাৰ তথা সুৰক্ষাৰ সুবিধা ল'বলৈ সজাগ হোৱা নাই, প্ৰয়াত প্ৰধান মন্ত্ৰী ইন্দিৰা গান্ধীয়ে কৈছিল-আমাৰ সংবিধান তথা মহিলাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে যিমানবোৰ আইন আছে, তাৰ কিয়দংশও ব্যৱহৃত হোৱা নাই। সেইটো হৈছে আমাৰ মহিলা সমাজৰ সজাগতাৰ অভাৱ তথা অজ্ঞানতাৰ বাবে।

নাৰীৰে নিজৰ অধিকাৰৰ কথা জানিব বিচৰাটোৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে নাৰীয়ে পুৰুষ সমাজৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ কৰিব। সমাজখন নাৰী পুৰুষক লৈয়েই গঠিত। নাৰীয়ে পুৰুষক বা পুৰুষে নাৰীক অধিকাৰ, স্বাধীনতা তথা পৰস্পৰে পৰস্পৰক সন্মান কৰাটোৱেই মানৱ অধিকাৰ আইনৰ এটা দিশ।

মুঠতে নাৰীৰ বাবে লাগিব শিক্ষা আৰু এই শিক্ষা হ'ব লাগিব উপাৰ্জনোপযোগী শিক্ষা, যাৰ দ্বাৰা আহিব অৰ্থনৈতিক স্বাৱলম্বীত। সকলো দিশতে সজাগতা, আত্মসন্মান, আত্মবিশ্বাস আৰু তাৰ দ্বাৰাই বিশ্বদৰবাৰত নিজস্ব স্থিতি প্ৰতীয়মান কৰি সকলোৰে সন্মান, শ্ৰদ্ধা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব নাৰী সমাজ।

সেয়েহে নাৰী সমাজৰ নতুন প্ৰজন্মক 'অভিজ্ঞান' স্মৃতি গ্ৰন্থৰ মাধ্যমে আহ্বান জনাবলৈ বিচাৰোঁ- 'হে নাৰী, তুমি নিজকে চিনি লৈ নিজৰ স্থিতিত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা কাৰণ তুমি অবলা নহয়। দুৰ্বলা হয়, গতিকে এগৰাকী সবল মনৰ অধিকাৰী হোৱা। সমাজত সসম্ভ্ৰমেৰে জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ তোমাৰো আছে। ■■

চাপৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষাৰ নমুনা আৰু ভাষাতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য

কমলা দেৱী

অধ্যাপিকা, ৰত্নপীঠ কলেজ

ড° বাণীকান্ত কাকতিয়ে উপভাষাৰ দৃষ্টিৰে অসমীয়া ভাষাটোক পূব আৰু পশ্চিম অসমৰ ভাষা — এই দুটা বহল ভাগত ভগাইছে। এই প্ৰসঙ্গত ড° বাণীকান্ত কাকতিয়ে পশ্চিম অসমৰ কামৰূপ (অবিভক্ত) আৰু গোৱালপাৰা (অবিভক্ত) জিলাত ভালেমান স্থানীয় উপভাষাৰ প্ৰচলনৰ ইংগিত দিয়াৰ লগতে সেইবোৰৰ মাজত থকা পাৰস্পৰিক পাৰ্থক্যৰ উপৰিও উজনিৰ কথিত ভাষাৰ লগত এই স্থানীয় উপভাষাসমূহৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়েও উল্লেখ কৰিছে। সেইবোৰৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নলৈ নগৈ আমি ইয়াৰ গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ অন্তৰ্গত চাপৰ অঞ্চলৰ স্থানীয় উপভাষাটো বা কথিত ভাষাৰ ৰূপ আৰু ভাষাতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰি গৈয়ে গৈয়ে কামৰূপী আৰু মান্য ভাষাৰ লগত মিল-অমিলবোৰ দেখুৱাই যাম। গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ কেইবাটাও স্থানীয় ক্ষেত্ৰৰূপ আছে। তাৰ ভিতৰত পূব গোৱালপৰীয়া উপভাষিক ক্ষেত্ৰ আৰু পশ্চিম গোৱালপৰীয়া উপভাষিক ক্ষেত্ৰ অন্যতম। এই দুই ক্ষেত্ৰৰ মাজত মধ্যবৰ্তী উপভাষিক ক্ষেত্ৰ আছে। ইয়াৰ ভিতৰত আছে বইটামাৰী, বঙাইগাঁও, চাপৰ অঞ্চল।

চাপৰ অঞ্চল একাধিক ভাষাগোষ্ঠীৰ বাসভূমি। চাপৰ অঞ্চলৰ গাঁও গাঁও, চুবুৰীয়ে-চুবুৰীয়ে অসংখ্য বৃদ্ধিধাৰী লোকে বাস কৰে। চাপৰ নগৰৰ পূৱে শান্তিপুৰ, ঘূণিমাৰী, গাছপাৰা, কুশ্ছাকাটি আদি গাঁও; পশ্চিমে সতাপুৰ, খৰিদা গৌঁসাই গাঁও, কাজিপাৰা আদি গাঁও; উত্তৰে বহলপুৰ, নাথপাৰা, খুটাপাৰা, বাকৰীতাৰা, নিদানী, ৰৌমাৰী, ভকতপাৰা আদি গাঁও; দক্ষিণে মৌৰাটাবী, পক্ষীপাৰা, আৰেয়াৰঝাৰ, ধীৰঘাট আদি গাঁও অৱস্থিত। চাপৰত বসবাস কৰা আৰ্য্যভাষাগোষ্ঠীৰ লোকৰ ভিতৰত ব্ৰাহ্মণ, কলিতা, কৈৱৰ্ত বা শূদ্ৰ, যোগী আদি সম্প্ৰদায় অন্যতম। অনাৰ্য্য ভাষাগোষ্ঠীৰ ভিতৰত তিব্বত-বৰ্মী শাখাৰ অন্তৰ্গত

কোচ-ৰাজবংশীসকল উল্লেখযোগ্য। তদুপৰি চাপৰৰ পূব আৰু পশ্চিমৰ চৰ অঞ্চলত মৈমনসিঙ, ঢাকা, ৰংপুৰ, খুলনা আদি জিলাৰপৰা অহা এচাম মুছলমানলোকো বাস কৰে। মোগল আক্ৰমণৰ সময়তো বৈ যোৱা কিছু সংখ্যক মুছলমান লোক চাপৰ অঞ্চলত বাস কৰে। তদুপৰি প্ৰাক-স্বাধীনতা কালৰেপৰা পূৰ্ববংগৰ পৰা প্ৰবৰ্জিত হোৱা এচাম বঙালী আৰ্য্য হিন্দু সম্প্ৰদায়ৰ লোকো ঠাইবিশেষে বাস কৰি আছে। ব্যৱসায় বা চাকৰিৰ তাগিদাত কম সংখ্যক বিহাৰী আৰু মাৰোৱাৰীলোকো চাপৰ অঞ্চলত বহু বছৰ আগৰে পৰা বসবাস কৰি চাপৰৰ বৃহত্তৰ জনগোষ্ঠীৰ লগত মিলি গৈছে। এই সমুদায়লোকে ঘৰুৱা কথা বতৰাত তেওঁলোকৰ নিজৰ ভাষা ব্যৱহাৰ কৰে আৰু ৰাজহুৱাভাৱে চাপৰৰ আঞ্চলিক ভাষা (যাক দেশী বা ৰাজবংশী ভাষা বুলিও কোৱা হয়) ব্যৱহাৰ কৰে। বিচাৰত দেখা যায় যে চাপৰ অঞ্চলত ৰাজবংশী বা দেশী ভাষাত কথা কোৱা লোকৰ সংখ্যা অন্যান্য ভাষা-ভাষী লোকৰ তুলনাত সৰহ। এই খিনিতে উল্লেখ কৰা ভাল যে চাপৰৰ ভাষাটোক ‘ঝাৰুৱা ভাষা’ বুলিও কোৱা হয়। ‘ঝাৰ’ মানে জাৰণি তাত -উৱা প্ৰত্যয় লগ লাগি ঝাৰুৱা হৈছে। যিটো ভাষাত বিভিন্ন অঞ্চলৰ ভাষাৰ সংমিশ্ৰণ ঘটিছে সেয়ে ঝাৰুৱা ভাষা।

শিক্ষা, ব্যৱসায়, চাকৰি আদিৰ সান্নিধ্যত— জনবসতি, জনগাঁথনিৰে চাপৰ নগৰ গঢ় লোৱাৰ উপৰিও এই অঞ্চলৰ বিভিন্ন গাঁওৰ গঢ় লৈ সমাজ ব্যৱস্থা প্ৰচলিত হৈ আহিছে। তাৰেই ফলশ্ৰুতিত সভ্যতা-সংস্কৃতি, ভাষা-সাহিত্য, লোক-কথা, লোক-ক’লা, পৰম্পৰা প্ৰভৃতি গঢ়লৈছে। ঠাই বিশেষত বিশ্বজনীন সুদূৰ প্ৰসাৰিত শিক্ষা-সভ্যতা, ধৰ্মৰ লগতে সমাজ জীৱনত নিবিড়ভাৱে সোমাই পৰা বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ প্ৰভাৱ ভাষা সাহিত্যত নিগাজীকৈ সোমাই পৰিছে। তথাপিও কৃষি প্ৰধান চাপৰ অঞ্চলৰ গাঁওবোৰত থলুৱা গীত-মাত-কথা, শোলোক, সাপ্তৰ আদিৰে চাপৰ থলুৱা ভাষাই কথিত ৰূপত তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ স্থান দখল কৰি আছে। ভাষাৰ ব্যুৎপত্তিগত ৰূপ আৰু অৰ্থ অধ্যয়ন কৰিলে সেইবোৰৰ প্ৰকাশভঙ্গী চমৎকাৰ যেন লাগে। এই বিষয়ে গভীৰ আৰু প্ৰয়োজনীয় অধ্যয়ন তথা গৱেষণাৰ চৰ্চা আমাৰ নাই। তথাপি ভাষা-সাহিত্য কৰ্মত জড়িত ব্যক্তি হিচাপে থলুৱা ভাষা-সংস্কৃতি, গীত-মাত আদিৰ প্ৰতি সূক্ষ্মকৈ নোৱাৰিলেও স্থূলভাৱে নিৰীক্ষণ কৰোঁ। স্থূল তথা বিহঙ্গম দৃষ্টিৰে প্ৰত্যক্ষ কৰা ভাষাতাত্ত্বিক, ৰূপতাত্ত্বিক কথিত শব্দ আৰু ভাষাৰ সম্পৰ্কত সামান্যতম আলোকপাত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁ।

চাপৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষাত কৰ্ত্তাৰ প্ৰয়োগৰ বিশেষ তাৰতম্য দেখা নাযায়। কৰ্ম, ক্ৰিয়া ইত্যাদিতহে তাৰতম্য আৰু বৈশিষ্ট্য দেখা যায়। তলত দুটামান উদাহৰণ দিয়া হ’ল—

মান্যভাষা

মই কব নোৱাৰোঁ।

মই স্থূললৈ নাযাওঁ।

তই ক’ব পৰা আহিলি ?

কথিত ভাষা

মুই কৰা নাপাং

মুই ইস্থূলত নাযাং

তুই কুতিৰ পাৰে আহিলি ?

আপুনি ক'লৈ যায় ?

তুইতে কুতি যাইস ?

বাক্যৰ ত্ৰিষাৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চাৰণৰ বৈশিষ্ট্য আৰু সংশ্লিষ্ট কৰাত এনেদৰে প্ৰকাশ পায়—

মান্যভাষা

কথিত ভাষা

তেতিয়া তই কি কৰি আছিলি ?

সেলায় তুই কি কৰিয়া আছিলি ?

তেতিয়া মই অন্ধ কৰি আছিলো ?

সেলায় মুই অন্ধ কৰিয়া আছিলুং ।

মই বহুবছৰ দিল্লীত চাকৰি কৰিছিলো ।

মুই ভালেদিন দিল্লীত চাকৰী কৰিয়া

আছিলুং ।

উজনি অসমত ব্যৱহৃত ‘হেৰৌ, কুকুৰৰ পোৱালি’ বুলি লেনীয়া সুৰত কোৱা বাক্যাংশ নামনিত গালি যেন নালাগে । তাৰ সলনি চাপৰত ব্যৱহাৰ হোৱা ‘ওই কুকুৰৰ বেটা’—বাক্যাংশ বেছ শক্তিশালী যেন লাগে । আকৌ উজনিত ব্যৱহৃত ‘থপৰিয়াই জোনাকী পৰুৱা দেখুৱাম’—কথা ফাঁকিৰে

কাৰোবাক ধমক দিয়া যেন নালাগে । আনহাতে চাপৰ অঞ্চলত কোৱা ‘এক থাপৰত জোনামাখি উলাম’ বুলি ক’লে সেইজনৰ অন্তৰত ভয়ৰ সঞ্চাৰ হয় ।

ৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত জতুৱা ঠাচবোৰে লোক সমাজৰ কাথত বক্তব্য আত আৰু সুন্দৰ কৰি তুলিছে । যেনে—

কথিত ৰূপ

মান্য ৰূপ

কেপ্পে চাৰা

ঘোপা বৰ

ধোৱাইছে

ধেন দিয়া

হৈগু হুগু

হাবাৰুৰি থা

তগুদাই বন্দ

খৰবৈ কৰ

হাপত পাক

কাষৰ হ

তুই খাইছিল

তই খালি

ভুঁমৰা ভাত খা

তোমালোকে ভাত খোৱা

কোনোদো পাত

কোঁচ পাত

চোপা মাৰ

খোহা মাৰ

চিঞা মাৰ

চিঞৰ মাৰ

হুকুৰা দি

শলা মাৰ

ধাঙিনা / ঘৰ জামাই

ঘৰ জোৱাই

চাপৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত জতুৱা ঠাচৰ আৰু দুটা মান উদাহৰণ বাক্যেৰে দিয়া

হ'ল—

কথিত

মান্য

চাহা বানছ   চাহ তপতাইছে
মাথা বিসাইছে   মূৰ কামুৰিছে
বেলা ডুবিছে   চকা পাতত পৰিছে
গুৱা গাত ধৰ্ছে   তামোলে মূৰত ধৰিছে

এইবোৰৰ উপৰিও চাপৰ অঞ্চলত ব্যৱহৃত কেতবোৰ বাক্যাংশ এনেধৰণৰ —
জুইশালি, ধুৱানি, ভাত মুখোত দিয়া, লহন যাৱা, গা খালাচ হোৱা, চাখান নহা, অকাজিয়া,
ইত্যাদি।

চাপৰ অঞ্চলৰ গঞা সমাজৰ পুৰণি কালৰপৰা কিছুমান গালি-গালাজ প্রচলিত
হৈ আহিছে। সময়ৰ সোঁতত সেইবোৰ ক্ৰমে বিলুপ্তিৰ পথত। যেনে — বেত্‌চা, ভাইবান্দি,
ভাইচুকি, গাৰাত বহা, গৰপাখা, খাইয়ালাগা, অলপ বতৰিয়া, লোটি, ভাতাবেৰ মাথা খাইতী,
মাওৰ মাথা খাইতী, মৰণ নহা ইত্যাদি।

চাপৰৰ গাঁওলীয়া পৰিৱেশত তিবোতা এগৰাকীৰ উক্তি দাঙি ধৰিব খুজিছোঁ—
‘এ আপী, মুই হাটোত মাওং, কদ্দৈ, মধুফল আৰু অলপখানি শাক লৈলুং। তাক বেচেয়া
জালুক দুইচ, বাগুন আৰু গুৱা আনিবা লাগিবো। তুই ছাগলটোৰ ঘাচ খাবা হইলে খাবাৰাত
বান্ধিয়া দিবি। তাগদাই চৌকাত জুই জলাবি। বাবাই হাল বৈয়া আহিলে ভোকতে পেটটা
কৰকৰীয়া লাগিব। ভাত নহৈলে তুই বাবাক চাহা-পানী দিবি। জিনিচখিনি বেচোৱা হৈলেসে
মুই তাৰাতাৰি আহিম।’

তেনেদৰে মাছ বেচা পোহাৰী এজনীৰ উক্তি— ‘আজিকালি পান্না-পান্থৰেদিয়া
মাছ বেচাবা লাগছে। কেজি-ঠেজি বুজাইয়ে নাপাং। মুই আন্দাজে-মুন্দাজে বেচাং। কুনটাত
লাভ কুনটাত লোচকান বুজায় নাপাং।’

নাথপাৰা অঞ্চলত প্রচলিত ভাষাৰ কেইটামান উদাহৰণ দাঙি ধৰিলো। বন্ধনীৰ
ভিতৰত মান্যভাষাৰ ৰূপবোৰো উল্লেখ কৰিলোঁ—

কুতি যাইস (ক'লৈ যোৱা), কুনঠে যাবি (কোনফালে যাবি?), মাছ মাৰ্বিয়া যাং চো
(মাছ মাৰিবলৈ যাওঁ ব'লা), মুই ভাত খাইলুং (মই ভাত খালো), এইদিয়া যাং চো (এইফালেদি
যাওঁ ব'লা), তাহলে কিও নাযাম (তেনেহ'লে কিয় নাযাম?), এলায় আহিল নাকি (এই
মাত্ৰ আহিল নেকি?) ইত্যাদি।

চাপৰৰ আশে-পাশে প্রচলিত ভাষা — ‘ও গিখানী, ঘৰোত কায় আছ? হেতে
খানি ওলে আয়।, একটা কাথা কইয়া যাং। উদিনা বোলে তুমাৰ কাদং দিবো। চাইটা
কআতি নিবা দিছে। পাইলে কেৰাচিন তেল নিবা দিছে। যাওং দে, এলা নবসুং’।

চাপৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষাৰ নমুনা আৰু কেইটামান উল্লেখ কৰা হ'ল— ‘গাঁওত
গেলুং। পানীৰ বতৰ, এতমানে বেয়া না বাটেৰ অৱস্থা। বাটত এক হাটু কাদং। মাছে মাছে

এত পিচিলা। একেবাৰে জোকেৰ পিঠিৰ মতন। খোজ দেৱাই নাজায়। ভাল কৰিয়া নেগেলে কুনবাবেলা পাগাৰত পিচিলিয়া পৰিবা লাগিব। ছি, এত বেআ বাট না। বাটত হাগিয়া থৈছে। কেছেৰা লাগে। বমি আহিবা চায়। গাঁওত সোমেয়া আগত বাউৰ ঘৰোত যাং। ৰাস্তাৰ মাথাৰ হাঙাৰ খুলিয়া সামাইলুং। এলা সুনিলুং চোতালত হাই লাগছে। সুনিলুং — অই মৰণ নহা, মাওৰ মাথা খাওৱা, ইংকা চেংৰা ওলাইছ। এলা নাহিস কিয়? ভাল মাইৰ খাবি আয় ...।’

চাপৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত সম্বন্ধবাচক শব্দ কেতবোৰ এনেধৰণৰ— আয়ো, বাবা, বাপ, বেটা, মাও, বেটা, আপাছাৰা, আপিছাৰা, ভিঙ্গি, চাইলানী/ চালা, ভাতাৰ, তিৰী, গুষ্টি, আতা, আবো, জেঠা, জেঠী, দাদী, খুৰাই, কাকা, ভাই, বইনী, দেওৰা, বৌ ইত্যাদি।

সময়সূচক শব্দ কেতবোৰ এনেধৰণৰ— কুনবেলা, সেলায়, উদিনা, কালিকা, এলায়, আগাবেলা, দিফৰবেলা, সন্ধ্যাবেলা, সেসৰাতি, পোহৰ হইল, নতুন জোনাক কাচি ওলাইছে ইত্যাদি।

শৰীৰৰ অঙ্গ-প্ৰত্যঙ্গ বুজোৱা শব্দ এনেধৰণৰ — দাফানা, (কান্ধ), দেনা (বাহু), হাটু (আঠু), ফেৰা (উক), ডিমালী (কলাফুল), ফাকতলি (কাষলতি), নখু (আঙুলি), ঠোট (ওঠ), ঢুৰি (টেটু), তিলকনি (কিলাকুটা), জোকা (হাতৰ গাঠি) আলা জিভা (আল জিভা) ইত্যাদি।

তাঁতশাল সম্বন্ধীয় শব্দ কেতবোৰ এনেধৰণৰ — দচতেনী (দোৰপতি), গাৰি (তোলোঠা), চৰকী (চেৰেকী), চেপাৰী (চিৰি), নাটা (উঘা) ইত্যাদি।

ফল বুজোৱা শব্দ কেতবোৰ এনেধৰণৰ— মধুফল, জলপই, আমাৰচ, সনতৰা, তুলীয়া টেঙা, জম্বুৰা, সুপাৰী, কাচাকল, কলফুল, কাঠল, চেৰাস, লেটকো, পনিয়াল, নেৰাৰ ইত্যাদি।

বাচন-বৰ্তন সম্পৰ্কীয় শব্দ— বোথি, চৰিয়া, কচলী, শিলপাটা, চৌকা, খুস্তি, কাৰাই, ডেচকি, লোটা, ঘোটি, থাল, চহ, কলসি, টুকুৰি, ডালা, চালাঙি, কাঠাৰী, বাল্টিং, তাৱা, পাইলা, হাৰি, ইত্যাদি।

চাপৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত আন কেতবোৰ শব্দ এনেধৰণৰ— খোৱাৰ (গৰাল), ভাণ্ডাৰ (ভঁৰাল), বাৰাণ্ডা (পিৰালী), চাপৰা (চুটি-চাপৰ), লেচ (বেনী), চেংৰা (ডেকা), গামচা (গামোচা), চুন্দৰ (ধুনীয়া), ভাচা (ওহাৰ), মুসুৰী (আঠুৰা), সাক (তৰকাৰী), কালিকা (অহাকালি), ঘাক্চি (গেদগেদী), ইছিলা (মিছা মাছ), বোৱালি (বৰালী), চুৰৰ (গাহৰি), তেলমু (পইতাচৰা), কায়ছা (পুৰৈ), নিচুদ (এন্দুৰ), ছাগল (ছাগলী), নাউৰা (নাপিত), বকৰা (বোৰা), টটে (ভাটো), ঘুগু (কপৌ), ৰসুন (নহৰু), বাটা (শৰাই), কলছি (কলহ), বালিচ (গাক), ভইচ (মই)।

চাপৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত ‘সাপ্তৰ’বোৰৰ মাজেদি লোকজীৱনৰ জ্ঞান, বুদ্ধি, চিন্তা, বিবেচনা আদি ফুটি উঠিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে—

- (১) ইনকিছি বিনকিছি।
নাই চচা নাই বিচি ॥ (নিমখ)
- (২) হাত খচঙা পাত খচঙা।
ডিমা পাৰে লঠঙা লঠঙা ॥ (চাল কোমোৰা)
- (৩) ইনিত পখি বিনিত পৰে।
সাগৰ দেখিলে পাংখা মেলে ॥ (জাল)
- (৪) ৰাজাৰ ঘোৰে সোণাৰ লাঠি।
পিৰ পিৰ গাঠি ॥ (কুঁহিয়াৰ)
- (৫) পূৱ গেলুং, পশ্চিম গেলুং।
গেলুং ঘাপৰাৰ ঘাট ॥
এমন বস্ত্ৰ দেখিয়া আহিলুং।
ফলেৰ উপৰোত পাত ॥ (আনাৰস) ইত্যাদি

চাপৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত 'শোলোক' (যোজনা বা পটন্তৰ) বোৰত বেছিভাগতে তিৰোতা মানুহৰ ওপৰত কটাক্ষ কৰা চানেকি পোৱা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে —

- (১) এই হেনা গিৰি।
ঘৰোত নাই শাখা পিন্ধা তিৰী ॥
- (২) চাৰী পিন্ধি বাই।
ভাতাৰেৰ কাতি চাই ॥
- (৩) নাককাটীৰ নাক কাটা যাই।
নাককাটীৰ বোলে মোৰ বিয়া হই ॥
- (৪) যেলা আহে ভাতাৰতা।
সেলা চৰে যঁতৰতা ॥
- (৫) পৰৰ হাতে কাটে।
ভাতাৰেৰ আগোত নাটে ॥
- (৬) হাটুৰ ওপৰত পাটানী।
ওয়ে মোৰ জেঠানী ॥ ইত্যাদি

চাপৰ অঞ্চলত প্ৰচলিত ছাৰাৰ ৰং-তামাছাৰ গীত বা ওমোলা গীত সমূহক চাপৰৰ কথিত ভাষাৰ চানেকী পোৱা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে—

- (১) চিকিমিকি নুনভেঁলকি,
আবো গেইছে হাটোত
টেকেলী ফুটাং বাটত
মুই হাতদেউং মোকে মাৰে

ছয়কাৰে ভুক্ত।

(২) ইচন বিচন ধাৰকা বিচন

মউ পৰে চিলা পৰে

ৰাজ্যৰ বেটী চাউল চৰে

কান নাক টুল হাত।

(৩) অকো বকো লাউৰা লাভা

হাতত কি জোৰা

চিঙি মাছেৰ চোচৰা

এজি বেজী মোৰ কানত ধৰা।

(৪) ইকিৰি মিকিৰি দাত কিকিৰি

তাত ফেঙ্গু মঙল গাঠি

মঙল গাঠি লৰে চৰে

ঢেল কাউটা আগত পৰে

আয় গৌৰী হাটত যাং

দুধে-মুধে ভাত খাং

এল পাত বেল পাত

তুলে এক হাত।

মান্য অসমীয়া ভাষাৰ লগত চাপৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষাৰ পাৰ্থক্য ধ্বনি বা উচ্চাৰণৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায়। লোক সমাজত শ্বাসাঘাটৰ বিভিন্নতাৰ ফলত উচ্চাৰণ বিভিন্ন হোৱা দেখা যায়। যেনে :

মান্য ভাষা

নপুংসক

প্ৰজা

কেঁহা

কাইলৈ

চন্দৰিনী

গৃহস্থানী

মান্য ভাষা

মানুহ

বাদুলী

সৰিয়হ

বিধবা

কথিত ভাষা

নিপংসক

পৰ্জা

কোষ্টা

কালিকা

চোদ্দানী

গিত্থানী

কথিত ভাষা

মানুসি

বাদুৰ

সইচ্চা

বিদুৰা

মেকুৰী	নাকাৰ/ বিলাই
নিমখ	নুন
দোমাহী	দোমাসী
ফণি	ফেনি/ মেচকা/ কাকৈ
ধুমুহা	বাতাস
পদূলি	আদৰ
বোকা	কাদং
ৰুমাল	উমালা
বাপু	বাউ
মাদাৰ ফুল	মাদালা
বিশৃঙ্খল	আউলজাউল
গৰখীয়া	ৰাখাল
কেঁঠা	থেতা
ৰঙা পৰুৱা	গুন্দৰী পিপিৰা ইত্যাদি

আন আন কথিত ভাষাৰ দৰে চাপৰৰ কথিত ভাষাটো বৈয়াকৰণিক নীতি-নিয়মলৈ প্ৰায়ে চকু দিয়া নহয়। মান্যৰ বহুবচনৰ সৰ্বনাম 'তোমালোক' চাপৰৰ কথিত ভাষাত 'তুমি' ৰূপে ব্যৱহাৰ হয়। অৰ্থাৎ মান্য অসমীয়াৰ দ্বিতীয় পুৰুষৰ একবচনৰ ৰূপ 'তুমি' সৰ্বনামটো চাপৰৰ কথিত ভাষাত বহুবচনৰ সৰ্বনাম হিচাপে ব্যৱহাৰ হয়। যেনে—

মান্য ভাষা	কথিত ভাষা
তোমালোক পীৰাত বহা	তুমি ফিৰাত বস।
তোমালোক যোৱা	তুমি যা।
মান্য ভাষা	কথিত ভাষা
তোমালোকে খোৱা	তুমি খা।
তোমালোকে আহিবা	তুমি আসিবি।

তদুপৰি চাপৰৰ কথিত ভাষাত দ্বিতীয় পুৰুষ আৰু তৃতীয় পুৰুষৰ সৰ্বনামৰ মাজত পাৰ্থক্য নাই। মান্যৰ্থৰ 'তুমি' বা 'আপুনি' সম্বোধনতকৈ কথিত ভাষাৰ 'তুই' সম্বোধন অধিক মৰ্যাদাসূচক। লোক সমাজত 'আপুনি' অমৰ্যাদাসূচক ৰূপ যেনে লাগে। ক'ৰবাত কোনোবাই 'আপুনি' কৰিলেও তাৰ লগত প্ৰয়োগ হোৱা ক্ৰিয়া পদটো প্ৰায়ে দ্বিতীয় পুৰুষৰ একবচন ৰূপে ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :- 'আপুনি কুনবেলা যাবি?'; 'আপুনি খাবি'। অৱশ্যে কথিত ভাষাত 'তুই', 'তুমিৰা' আদিৰ লগতো দ্বিতীয় পুৰুষৰ ক্ৰিয়া পদেই প্ৰয়োগ হয়। যেনে :

মান্য ভাষা	কথিত ভাষা
তোমালোক কাইলৈ আহিবা	তুমিৰা কালিকা আহিবি।

তুমি ভাত খাইছা?

তুই ভাত খাইছি?

কেতিয়াবা কেতিয়াবা আঞ্চলিক আৰু সামাজিক বিভিন্নতাৰ কাৰণে কথিত ভাষাৰ কোনো শব্দৰ অৰ্থ বিভ্রান্তিকৰ হৈ পৰে। উদাহৰণস্বৰূপে— মান্য আৰু কামৰূপীত মাকৰ সখীয়েক বুজোৱা 'আমৈ' শব্দই চাপৰ অঞ্চলত 'মাকৰ বিয়েনী' অৰ্থত ব্যৱহাৰ হয়। তেনেদৰে মান্যৰ থৈলা, চৰু, বেৰা, আদৰ আদি শব্দই চাপৰ অঞ্চলত ক্ৰমে কেৰাহী, উৰু, খোজকৰা আৰু পদূলি অৰ্থক বুজায়।

প্ৰাচীন অসমীয়া ভাষাত চাপৰ অঞ্চলৰ অনেক শব্দৰ ব্যৱহাৰ পোৱা যায়— গলা (ডিঙি), বৰ (দৰা), মৈৰা (ম'ৰাচৰাই), আধাৰ (চৰাই আহাৰ), আম্ৰা (অমৰা), ডিমা (কনী) ইত্যাদি।

আহোম যুগত ৰচনা কৰা দুখন গ্ৰন্থ ক্ৰমে 'ঘোঁৰা নিদান' আৰু 'কামৰত্ন তন্ত্ৰত' চাপৰ অঞ্চলত ব্যৱহৃত কথিত শব্দৰ ব্যৱহাৰ আছে। যেনে—

ঘোঁৰা নিদান—— গাছ, গুৱা, দাৰু, দাপানা, পিপ্ৰা, বয়া, শুখনা, ফিক আদি।

কামৰত্ন —— গলা, চামনি, ঠানি, বেং, মৈৰা আদি।

চাপৰ অঞ্চলৰ ভাষাত বিশিষ্ট স্বৰধ্বনি সাতটা। এইবোৰ হ'ল— অ, আ, ই, উ, এ, এ', ও, সেইবোৰৰ উদাহৰণ হ'ল এনেধৰণৰ—

/ই / তিল

/এ / তেলচোৰা

/এ' / তে'ল

/অ / তল; লৰা (ল'ৰা)

/ও / টোল

/উ / তুল

/আ / তাল

তদুপৰি বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধ্বনি আঠাইশটা। সেইবোৰ হ'ল— ক, খ, গ, ঘ, ঙ, চ, ছ, জ, ঝ, ট, ঠ, ড, ঢ, ত, থ, দ, ধ, ন, প, ফ, ব, ভ, ম, ষ, ল, শ, স, হ। সেইবোৰৰ ব্যৱহাৰ তলত দেখুৱা হ'ল—

/ক / কাকৰ (কেঁকোৰা)

/খ / পাখাৰা (পখৰা)

/গ / গাছ (গছ)

/ঘ / ঘাস (ঘাঁহ)

/চ / চাকি (চাটি)

/ছ / চাতি

/জ / জাল

/ঝ / ঝালা (জলা)

/ট / পাটা

/ঠ / পাঠা

/ড / ডাল

/ঢ / ঢাল

/ত / তাল

/থা / থাল

/দ / দিপৰ (দুপৰীয়া)

/ধ / ধূপ

/ম / মাটি

/ন / চান (জোন)

/ঙ / চাঙ

/প / পাটা

/ফ / ফাৰা

/ব / বুৰা

/ড / ডুৰা

/ৰ / ৰং

/ল / লং

/শ / মাশ (মাহ)

/স / মাস (মাহ)

/হ / হাতা (কলৰআখি)

চাপৰ অঞ্চলত ব্যৱহৃত কেতবোৰ শব্দৰ লগত বড়ো ভাষাৰ কিছু মিল দেখা যায়। তেনেবোৰ শব্দৰ নমুনা দেখুৱা হ'ল —

চাপৰ অঞ্চলৰ শব্দ

বড়ো শব্দ

হাটু

আনঠু

মেখলা

ডখলা

কপাল

খাফাল

মুখ

মুখাং

ফালি

ফাউৰী

দাবৰ

দাবোউৰ

দুৱাৰমুখ

দৰখোমুখাং

কাঠল

খানঠাল

থৈকাৰা

থেকেৰাই

নেঅল

নেউলাই

শিয়াল

শেলো

হাড়গিলা

হাড়িডিগলা

চাপৰ অঞ্চলৰ শব্দ

বড়ো শব্দ

বেসৰ

বেচৰ

জলপই

জলফেই

ঘোঁৰা

ঘোঁৰাই

হাতী

হাথী

মামা

আমাই

হালুৱা

হালুৱাই

আবো

আবোই

দাদি

দাদোই

আয়ো

আই

আৰো

আৰো

ঘজ্জিয়া

ঘজ্জিয়া

ভেৰা

ভেব্ৰা ইত্যাদি।

চাপৰ অঞ্চলৰ ভাষাত শ্বাসাঘাত শব্দৰ দ্বিতীয় অংশত পৰে। যেনে : আম্ৰা, আঙ্ৰা, কুম্ৰা, দাম্ৰা আদি। তদুপৰি কোনো কোনো শব্দত দুটা 'আ' ধ্বনি ওচৰা-ওচৰিকৈ থাকে। যেনে : চাকা, কানা, ৰাজা, তাৰা, চাতা, হাতা, পাটা, লাতা, বাটা, পাঠা আদি।

চাপৰৰ কথিত ভাষাত য'তেই সম্ভৱ ত'তেই সমীভৱন হয় যেনে : বন্মাম (বৰ নাম), কদ্দৈ (কৰ দৈ), বাম্ৰি (বাৰণী), পাহল্লু (পাহৰিলো), পুম্ৰিমা (পুৰ্ণিমা), পন্মাম (প্ৰণাম), তিব্ৰপাল (ত্ৰিপাল) আদি।

মান্য ভাষাৰ 'ৰ' আৰু 'ন' ধ্বনিৰ ঠাইত চাপৰৰ কথিত ভাষাৰ কোনো কোনো শব্দত 'ল' ধ্বনি শুনা যায়। কেতিয়াবা 'ল' ধ্বনি 'ন' হৈ আৰু কেতিয়াবা দ্বিত হয়। যেনে—

মান্য ভাষা	কথিত ভাষা
মৰিলো	মল্লুং
ধৰিলোঁ	ধল্লুং
লোণ	নুন
মান্য ভাষা	কথিত ভাষা
নোম	লুম
নেমু	লেবু
নেজ	লেটু ইত্যাদি।

চাপৰৰ কথিত ভাষাত এক শব্দ হ'লে সাধাৰণতে 'ক' লোপ নহয়। যেনে—

মান্য ভাষা	কথিত ভাষা
এ-বুকু	এক্-বুক
এবাৰ	এক্-বাৰ
মান্য	কথিত
এহাত	এক্-হাত
এফলীয়া	এক্-ফালীয়া
মান্য	কথিত
এচকল	এক্-চাকল
এডাল	একডেল ইত্যাদি।

মান্য ভাষাৰ শব্দৰ শেষৰ 'ঐ' চাপৰৰ কথিত ভাষাত 'এ' হয়। যেনে—

মান্য	কথিত
কেনেকৈ	কেংকা
এনেকৈ	এংকা

যেনেকৈ

যেংকা

সেনেকৈ

সেংকা আদি

নামবাচক শব্দৰ শ, ষ, স, চাপৰৰ কথিত ভাষাত 'চ' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়। যেনে—

মান্য	কথিত
মহেশ	মহেচ
শশী	চ'চী
সুবোধ	চুবোধ
সুশীলা	চুচীলা
মান্য	কথিত
সুৰেণ	চুৰেণ
সতীশ	চতীচ
শ্যামল	চামল
সুনিতা	চুনিতা ইত্যাদি।

মান্য বহুবচন বুজোৱাবোৰ, -বিলাক, -হঁতৰ ঠাইত চাপৰৰ কথিত ভাষাত— গিলা, -হৰে আদি ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :-

মানুহবোৰ— মান্‌সিগিলা

এইবোৰ— এইগিলা

লৰাহঁত— আপাগিলা

ছোৱালীবিলাক— আপিগিলা

মামাহঁতৰ- মামাহৰেৰ ইত্যাদি।

মান্য ভাষাৰ তুলনাত চাপৰৰ কথিত ভাষাৰ স্বাৰ্থিক প্ৰত্যয় সমূহ সুকীয়া। মান্যৰ - দেই, -চোন, -হুৱা, -পায় আদিৰ ঠাইত চাপৰত -হা, -দে, -সা, -ভাই ব্যৱহাৰ হয়। যেনে : মুই যাম হা ; মুই কৰচুং দে; মুই ভাত খাইচুং সা, তুই আহিবি সা, মুই যাবা নাপাং ভাই ইত্যাদি।

নিৰ্দেশাত্মক -টো, -জন, -জনীৰ ঠাইত চাপৰৰ কথিত ভাষাত -টা, -খিনি ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :- মান্‌সিটা, আপিটা, আপাটা, গৰুটা, কথাটা, আপিখিনি, আপাখিনি আদি।

সম্ভাৱ্য অতীত বুজাবলৈ -'হেঁতেন'ৰ ঠাইত চাপৰৰ কথিত ভাষাত -'হয়া' ব্যৱহাৰ হয়। যেনে : ওই যদি আমাৰ বাৰীত আসিল হয়া মুই সেলা উমাৰ বাৰীত গেলুং হয়া। (তেওঁ যদি আমাৰ ঘৰত আহিলহেঁতেন, মই তেওঁৰ ঘৰলৈ গ'লোহেঁতেন)।

শব্দ বিভক্তিৰ ক্ষেত্ৰত মান্যভাষাৰ চতুৰ্থী-'লৈ', পঞ্চমীৰ-'পৰা' আৰু তৃতীয়াৰ -'ৰে'ৰ ঠাইত চাপৰৰ কথিত ভাষাত ক্ৰমে -'তে', -'ত'; -'পাৰে' আৰু -'দিয়া' ব্যৱহাৰ হয়। যেনে :

মান্য	কথিত
-লৈ > -ত, -তে ক'লৈ যোৱা বজাৰলৈ যাওঁ	ক'ত যাইস্ বাজাৰত্ যাওঁ
-পৰা > -পাৰে, তাৰপৰা আহিলো সিঁহতৰপৰা	ওইঠেৰ্ পাৰে আসিলুং উমাৰ পাৰে
-ৰে > দিয়া কাণেৰে	কান্দিয়া ইত্যাদি।

চাপৰৰ কথিত ভাষাত ব্যৱহাৰ হোৱা ধ্বন্যাত্মক শব্দ কেতবোৰ এনেধৰণৰ —
কোমৰটা থচ থচাবা লাগছে।

নাকটা চেঙেচেঙাবা লাগছে।

গাৰটা জিনজিনাবা লাগছে।

কাথা কৈলৈ কিয় ৰেঙেৰেঙে উঠা।

পেচ পেচেআ নাথাকিব।

টকটকে ক'ত যাইস।

পানী ফেলেয়া জাগাখান তেলতেলা কৰচ।

বাতাস হৰ-হৰেয়া আইছে।

গলাটা কুচকুচাবা লাগছে।

যুৰীয়া শব্দকেতবোৰ এনেধৰণৰ — হাই-পেচাল, মাথা-মুণ্ড, কান্দিয়া-কাটিয়া, ধাৰ-ধূৰ, কাথায়-কাথায়, দোকান-পোহাৰ ইত্যাদি।

এনেদৰে দেখা যায় বিভিন্ন জাতি-উপজাতিয়ে বসবাস কৰি থকা ঐতিহ্যপূৰ্ণ চাপৰ অঞ্চলৰ স্থানীয় ভাষিক ৰূপসমূহ বৈশিষ্টপূৰ্ণ ৰূপ। সামাজিক-শ্ৰেণীগোষ্ঠী, ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায় আদিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি চাপৰ অঞ্চলৰ ভাষাই সামগ্ৰিকভাৱে অসমীয়া ভাষাৰ বিকাশত অধিক অৰিহণা যোগাব পাৰে। স্থানীয় ভাষিক ৰূপৰ উপযুক্ত অনুসন্ধান, অধ্যয়ন আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণৰ দ্বাৰা ভাষাৰ উৰাল সমৃদ্ধ হয়। আশা ৰাখিছোঁ চাপৰ অঞ্চলৰ স্থানীয় ৰূপৰ ভেদ-বৈচিত্ৰ্যৰ বিজ্ঞান সন্মত বিশ্লেষণ আৰু মান্য বা অন্যান্য জনজাতিয় ভাষাৰ লগত বিজ্ঞানসন্মত তুলনামূলক অধ্যয়ন কৰিলে চাপৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষাই যথাযোগ্য মৰ্য্যাদা লাভ কৰিব আৰু কথিত অসমীয়া ভাষাৰ বিকাশত প্ৰভূত অৰিহণা যোগাব পাৰিব।

সহায়ক গ্ৰন্থ পুঞ্জী : ড° বাণীকান্ত কাকতি, (Assamese its Formation and Development-1941)

ড° উপেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী, ভাষা বিজ্ঞান, (১৯৮২ চন)

তথ্য দাতা : চাপৰ নিবাসী শ্ৰীযুতা তাকতি নাথ, লিপিকা নাথ, মিনু নমঃ দাস, নাগেশ্বৰী পাঠক, জিৰণি বাল্য ৰায়, অমিও বাল্য সিংহ। ■■

উনবিংশ শতিকাৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ ইতিবৃত্ত

মহঃ ছাহজাহান শ্বেইখ
অধ্যাপক, বঙ্গপীঠ মহাবিদ্যালয়

ভূমিকা : ভৌগলিক ভাবে 89.7^০-91.4^০ পূৱ দ্ৰাঘিমাংশ আৰু 25.8^০-26.9^০ উত্তৰ অক্ষাংশৰ মাজত অৱস্থিত গোৱালপাৰা জিলাৰ পূৱে মানাহ আৰু পশ্চিমে সোণকোষ নৈ অৱস্থিত। উত্তৰে ভূটান আৰু দক্ষিণে বংগদেশ। ৰাজনৈতিক ভাবে জিলাখন বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন শাসক শ্ৰেণী আৰু বিভিন্ন শাসন গণ্টীলৈ প্ৰগমন কৰিছিল। কিন্তু অৰ্থনৈতিক ভাবে জিলাখনৰ বিশেষ একো পৰিৱৰ্তন হোৱা নাছিল। 1767 চনত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ শাসনলৈ যোৱাৰ সময়ত জিলাখনত প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ৰ কৃষিভিত্তিক এখন সমাজ বিদ্যমান আছিল। বৃটিছৰ কালত অৰ্থনীতি আধুনিক অৰ্থনীতিলৈ পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা হয়। 4951 বৰ্গ মাইল আয়তনৰ সেৰেঙা জনবসতিৰ গোৱালপাৰা জিলাখনৰ উনবিংশ শতিকাত বৰ্তি থকা অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ এক বিৱৰণ তলত দাঙি ধৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে।

ভূমি ব্যৱস্থা : জিলাখনৰ অধিকাংশ অঞ্চল আছিল সেৰেঙা জনবসতিৰ অথবা জনশূন্য। এই সেৰেঙা বসতি বা জনশূন্যতাৰ বাবে জিলাখনত জমিদাৰ আৰু কৃষকৰ মাজত মধ্যভোগী শ্ৰেণীৰ উত্থান সম্ভৱ হোৱা নাছিল। গৌৰীপুৰ আৰু কৰাইবাৰী জমিদাৰীৰ বাহিৰে জিলাখনৰ অন্যান্য অঞ্চলত জমিদাৰ আৰু কৃষকৰ মাজত প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্ক বিৰাজ কৰিছিল। কৰাইবাৰী জমিদাৰীত 'কৰাই' নামৰ কৃষক শ্ৰেণীয়ে কোনো পূৰ্ববন্দোবস্তী নোহোৱাকৈ মাটি ভাঙি খেতি আৰম্ভ কৰিব পাৰিছিল, কিন্তু কোনো ভূমিস্বত্ব লাভ কৰা নাছিল। বিজনী জমিদাৰীত 'সুখবাস' নামৰ কৃষক শ্ৰেণীয়ে ৰজাঘৰত সেৱা আগবঢ়াব লাগিছিল। সাধাৰণভাবে জমিদাৰে ভূমিৰ খাজনা নিৰূপণ কৰি ভূমি ৰাজহ সংগ্ৰহ কৰিছিল। মাটিৰ গুণাগুণ আৰু অৱস্থান ভেদে খাজনাৰ পৰিমাণ কম বেছি আছিল যদিও খাজনা বা ভূমিকৰ পৰিমাণ ১৯০৫ চনৰ আগলৈকে কোনো ক্ষেত্ৰতে বিঘাই প্ৰতি এটকাৰ ওপৰত

ধাৰ্য কৰা হোৱা নাছিল। তুলনামূলকভাবে কম সাৰুৱা মাটিত (শালি পথাৰৰ বাদে) ভূমি কৰ আঠ আনা বা তাতোকৈ কম আছিল। বংগ দেশৰ দৰে গোৱালপাৰা জিলাত ভূমি খাজনাৰ ক্ষেত্ৰত শোষণমূলক নীতি গ্ৰহণ কৰা হোৱা নাছিল।

কৃষি : সভ্যতাৰ আৰম্ভণিৰ পৰাই কৃষি জিলাখনৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধানতম জীৱিকাৰ উৎস। গোৱালপাৰা জিলাৰ ভিন্ন ভিন্ন অংশত ভিন ভিন শস্যৰ খেতি কৰা হৈছিল। এই শস্যবোৰৰ ভিতৰত খাদ্য শস্য যেনে ধান, গম, কাউন (*Sateria italica*), চিনা (*pani-cum miliacium*) ইত্যাদি আৰু অন্যান্য শস্যৰ ভিতৰত মৰাপাট, সৰিয়হ, মাহ জাতীয় শস্য, কুহিয়াৰ, কপাহ আদিয়েই প্ৰধান।

বিভিন্ন জাতৰ মাহ জাতীয় শস্য যেনে মাটি মাহ (*radiatus*) থকাৰি কলই (উজ্বল ক'লা বৰণৰ), মুগ, খেচাৰী, মচুৰ আৰু মটৰ মাহ আদিৰ খেতি কৰা হয়। ৰহৰ (*cajunus indicus*) নামৰ আন এবিধ মাহ খেতি কৰা হৈছিল। এইবিধ মাহ চপাওঁতে প্ৰায় দহ মাহ সময়ৰ প্ৰয়োজন হয়।

উদ্যান শস্যৰ ভিতৰত কল জিলাখনৰ অতি উল্লেখযোগ্য খেতি। জিলাৰ বিভিন্ন ঠাইত প্ৰায় দহবিধ কলৰ খেতি কৰা হয়। এইবোৰৰ ভিতৰত আঠীয়া, মনোহৰ, চেনী চম্পা আৰু মালভোগ ক'ল প্ৰধান। আঠীয়া কলৰ অতি পৰিচিত প্ৰজাতিটোক 'ভিন্ন' কল নামেৰে জনা যায়। গোৱালপাৰা জিলাৰ মালভোগ আৰু চেনী চম্পাই ইউৰোপীয় সকলৰ প্ৰশংসা বুটলিবলৈ সক্ষম হৈছিল। কলগছৰ বিভিন্ন ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে জনা যায়। কেচাকল আৰু ইয়াৰ ফুল আঞ্জা হিচাপে, কলপাত প্লেট হিচাপে আৰু গা-গছক বিভিন্ন পৰ্ব-পাৰ্বণত সাজ-সজ্জাৰ কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। অন্যান্য উদ্যান শস্যৰ ভিতৰত তামোল, পাগ, আম, কঠাল, নেমু আৰু নাৰিকল উল্লেখ কৰিবলগীয়া। তৰকাৰী বা আঞ্জা জাতীয় শস্য যেনে বিভিন্ন জাতৰ কঁচু, আলু, কাঠ আলু, লফা শাক, মূলা, বেঙেনা, টেঙা শাক, পিয়াজ, নহৰু, জলকীয়া, আদা, হালধি ইত্যাদি।

উৎপাদন আৰু দ্ৰব্য মূল্যঃ

কৃষি উৎপাদন আছিল ঘাইকৈ প্ৰকৃতি নিৰ্ভৰ। অঞ্চল আৰু মাটিৰ গুণাগুণ ভেদে উৎপাদনৰ মাত্ৰা কম-বেছি পৰিলক্ষিত হৈছিল। উনৈশ শতিকাৰ শেষ দশকৰ গড় হিচাপে একেৰে প্ৰতি উৎপাদনৰ পৰিমাণ আছিল শালিধান 100 lb আৰু আত্থান 850 lb। প্ৰতি একৰ খেতি কৰি কৃষকে বোৱা ধানৰ ক্ষেত্ৰত 20 টকাৰ পৰা 22 টকালৈ আৰু আত্থানৰ ক্ষেত্ৰত 17 টকাৰ পৰা 19 টকালৈ আয় কৰিব পাৰিছিল।

বিনিময় প্ৰথা বহল ভিত্তিক প্ৰচলন থকা স্বত্বেও দ্ৰব্য মূল্যৰ উৰ্ধগতি পৰিলক্ষিত হৈছিল। দ্ৰব্যমূল্যৰ বৃদ্ধিৰ প্ৰধান কাৰণ আছিল প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ যেনে বানপানী, মহামাৰী, দুৰ্ভিক্ষ ইত্যাদি। প্ৰতি এটকাত গড় হিচাপে ধানৰ বেচাৰিমা হৈছিল। 1863-72 দশকত 20.5 সেৰ, 1873-82 দশকত 17.1 সেৰ, 1883-92 দশকত 15.2 সেৰ আৰু 1893-

১৯০২ দশকত ১১.৯ সেৰ হিচাপে। শেষত দশক দুটাত দুৰ্ভিক্ষ সংঘটিত হোৱা বাবে দ্ৰব্যমূল্যৰ অধিক বৃদ্ধি হয়। ১৯০৪ চনত ফেব্ৰুৱাৰী মাহত ধুবুৰী বজাৰত প্ৰতি টকাত ১৬ সেৰ ধান বিক্ৰী হৈছিল। গৰিষ্ঠ সংখ্যক মানুহ কৃষক আছিল আৰু স্থানীয় উৎপাদন সন্তোষজনক আছিল বাবে সাধাৰণ মানুহে দ্ৰব্য মূল্যৰ উৰ্ধগতিত বৰ বেছি ক্ষতিগ্ৰস্থ হোৱা নাছিল। ১৯০৩ চনত নিমখৰ ওপৰত কৰ হ্ৰাস পোৱা বাবে প্ৰতি টকাত ১০ৰ পৰা ১২ সেৰ নিমখ কিনিবলৈ পোৱা গৈছিল। মাহজাতীয় শস্য যেনে সৰিয়হ, মাটিমাহ, মচুৰ আদিৰ দাম আছিল প্ৰতি মোণ (৪০ কিঃগ্ৰাঃ)ত তিনিৰ পৰা চাৰি টকা।

পোহনীয়া জীৱ-জন্তু: ঘৰত জীৱ-জন্তু পোহপালৰ ফলৰ পৰা জিলাখন অসমৰ অন্যান্য জিলাৰ লগত বহুলাংশে মিল দেখা যায়। গাইৰ পোহপালনতকৈ ম'হৰ পোহপালনত আগ্ৰহ অধিক। সাধাৰণতে দুই প্ৰজাতিৰ ম'হ পালন কৰা হৈছিল 'কচ্ছৰ' আৰু 'বনজাৰ'। কচ্ছৰ প্ৰজাতিৰ ম'হে অধিক গাখীৰ দিছিল। প্ৰতিজনী ম'হৰ দাম ১৫ টকাৰ পৰা ৭০ টকা হোৱাৰ বিপৰীতে প্ৰতিটো মতা ম'হৰ দাম আছিল ১০ টকাৰ পৰা ৫০ টকা। বলধৰ ঘোঁৰা ৩০ টকাৰ পৰা ৪০ টকা আৰু গাই গৰু এজনীৰ দাম ৮ টকাৰ পৰা ২৫ টকাৰ ভিতৰত আছিল।

কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত জিলাখনত কিছু আধুনিক ব্যৱস্থা প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল। মৰাপাট আৰু সৰিয়হ খেতিৰ পথাৰত গৰু, মহ বান্ধি, ইহঁতৰ পেলনীয়া গোৱৰ আদিৰ দ্বাৰা মাটিৰ উৰ্বৰতা বৃদ্ধিৰ চেষ্টা কৰা হৈছিল। জিলাখনৰ পূৱ অংশত জান, জুৰি, বিল আদিৰ পৰা ভোং কাটি পথাৰত পানী দিয়াৰ প্ৰচলন আছিল।

উদ্যোগ: উদ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত জিলাখন বৰ আগবাঢ়া নাছিল। চাহ, এড়িসূতা, কপাহীবস্ত্ৰ বোৱা আদি আছিল ইয়াৰ প্ৰধান উদ্যোগ। এড়ি সূতাৰ পৰা চিৰু কাপোৰ উৎপাদন কৰা হৈছিল, যদিও ই পৰিমাণত আছিল বৰ কম। ৰংজুলি, উত্তৰ শালমাৰা আৰু পূৱ দুৱাৰ অঞ্চলত মুখ্যতঃ চিৰুৰ উৎপাদন হৈছিল। এড়ি চাদৰ (বিশ ফুট দীঘল পাঁচ পুট বহল) এখনৰ দাম আছিল আঠ টকাৰ পৰা বাৰ টকালৈ।

মৃণ শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত জিলাখনৰ অৱস্থান বেচ মজবুত আছিল। চাক (wheel), আঠালি (mould), বালিয়া-পিটেনি (mallet) আৰু চাকি (polisher) আদি সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰি শিল্পী সকলে বিভিন্ন সামগ্ৰী উৎপাদন কৰিছিল। এইবোৰৰ ভিতৰত হাড়ি (cooking pot), কলসী (water gars), হাড়ি জংগা (larger vessel), চাকি (lamp), নলী (pipe) আছিল প্ৰধান। অৱশ্যে এই উদ্যোগৰ পৰা হোৱা মুনাফাৰ পৰিমাণ আছিল অতি নিম্ন। জিলাখনৰ মুৎ শিল্প বংগ দেশ আৰু অন্যান্য প্ৰদেশৰ পৰা অহা উচ্চমানৰ সামগ্ৰীবোৰৰ লগত তীব্ৰ প্ৰতিযোগিতাৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হৈছিল। গোঁৰীপুৰ, কপসী, ফকিৰগঞ্জ, বোকাখাতা, ডুৱাপাৰা আৰু মৰনৈ আছিল এই শিল্পৰ প্ৰধান কেন্দ্ৰ।

ঢাড়ি-পাটী তৈয়াৰ কৰা জিলাখনৰ আন এক প্ৰধান উদ্যোগ আছিল। প্ৰায় চাৰি প্ৰকাৰৰ ঢাড়ি-পাটী যেনে পাটী, কাথা, ঢাড়ি আৰু কাতিয়া ঢাড়ি তৈয়াৰ কৰা হৈছিল আৰু এই কামত

জড়িত আছিল 'পাতিয়' নামৰ এক বিশেষ সম্প্ৰদায়ৰ লোকে। প্ৰতিটো পাটীৰ দাম আঠ অনাৰ পৰা এটকাৰ ভিতৰত আছিল। 'কাথাপাটী' তৈয়াৰ হৈছিল 'মোজ' নামৰ সামগ্ৰীবিধৰ পৰা আৰু কপাহী বস্ত্ৰৰ দৰে নিৰ্দিষ্ট নিয়মত বোৱা হৈছিল। বাঁহৰ পৰা 'ঢাড়ি' আৰু নল-খাকৰিৰ পৰা 'কাতিয়া ঢাড়ি' তৈয়াৰী হৈছিল। বজাৰত এইবোৰৰ দাম আছিল ছয় অনাৰ পৰা দহ অনা। মালাকৰ আৰু ঘুৰলা, জামিৰা, পৰ্বতজোৱাৰ আদি পৰগণাৰ ৰাজবংশীসকলে পুতুলা আৰু বিভিন্ন দেৱদেৱীৰ মূৰ্তি তৈয়াৰ কৰি বজাৰত তিনি-চাৰি টকা দৰত বিক্ৰি কৰিছিল।

মজুৰি : জনসংখ্যাৰ এক ক্ষুদ্ৰ অংশ দৈনিক হাজিৰা বা দিন মজুৰি কৰি জীৱন নিৰ্বাহ কৰিছিল। এওঁলোকক 'কুলি' বোলা হৈছিল। 'কুলি' সকলৰ মজুৰিৰ পৰিমাণ দৈনিক চাৰি অনাৰ পৰা ছয় অনা আছিল যদিও এই ধৰণৰ শ্ৰমিক বৰ সুলভ নাছিল। বনুৱা সকলৰ মজুৰি দ্ৰব্যৰ দ্বাৰা আদায় দিয়া হৈছিল। কৰ্মচাৰীসকলে মাহিলী খাদ্যদ্ৰব্যৰ সৈতে তিনিৰ পৰা পাঁচটকা দৰমহা পাইছিল। শ্ৰম বজাৰত অগ্ৰীম ধন দিয়াৰ প্ৰচলন আছিল।

ঋণগ্ৰস্থতা : সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ প্ৰায় অধিকাংশ ঋণগ্ৰস্থতাত পোত গৈ আছিল। স্থানীয় জমিদাৰ, ব্যৱসায়ী, মহাজন আদিৰ পৰা কৃষকসকলে বিভিন্ন সময়ত ধাৰ লোৱাৰ প্ৰচলন আছিল। যিবোৰ কাৰণত কৃষকে ঋণ ল'ব লগাত পৰিছিল তাৰ ভিতৰত প্ৰধান আছিল হালৰ গৰু কিনা, বিবাহ, অন্নপ্ৰাশন, শ্ৰাদ্ধ অনুষ্ঠান, ভূ-মালিকৰ খাজনা আদায়ৰ দাবী ইত্যাদি। সুতৰ হাৰ সাধাৰণতে শতকৰা বছৰি বাৰ টকাৰ পৰা বাটী টকালৈ আছিল।

কৃষকসকলে নগদ টকাৰ বাবে উৎপাদিত ধান, সৰিয়হ, মৰাপাট আদি বিক্ৰী কৰিছিল বা বনাঞ্চলত কাম কৰিছিল। কেতিয়াবা জিলাৰ থলুৱা লোকসকলে নগদ টকাৰ বাবে 'কুলি'ৰ কাম কৰিছিল আৰু ৰেলপথ নিৰ্মাণত শ্ৰমদান কৰিছিল যদিও এই সংখ্যা আছিল নগণ্য। মানুহে বাগিচাত কাম কৰাত আগ্ৰহী নাছিল।

যাতায়ত ব্যৱস্থা : বৃটিছ সকলৰ প্ৰথমাবস্থাত জিলাখনৰ লগত বহিৰ্জগতৰ সংযোগ ৰক্ষা কৰা হৈছিল জলপথৰ মাধ্যমত। কলিকতাৰ পৰা ৰংপুৰ হৈ ধুবুৰীলৈ পানী জাহাজ অহা যোৱা কৰিছিল আৰু এই পথত সময় লাগিছিল ২৫ দিনৰ পৰা ৩৫ দিন। ১৯৪৮ চনত তদানীন্তন চৰকাৰে কলিকতাৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ পৰীক্ষামূলকভাবে জাহাজ চলাচল আৰম্ভ কৰে আৰু ১৮৬০ চনতে India General Steam Navigation Company য়ে প্ৰতি ছয় সপ্তাহত এবাৰকৈ এই পথত জাহাজ চলাচলৰ বাবে চুক্তি কৰে। ধুবুৰীৰ পৰা যাত্ৰাপুৰলৈ এখন জাহাজ অহা যোৱা কৰিছিল আৰু যাত্ৰাপুৰৰ পৰা কলিকতাৰ লগত ৰেল সংযোগ আছিল। ধুবুৰী, বিলাসীপাৰা, গোৱালপাৰা আৰু দলগোমা আছিল প্ৰধান বন্দৰ।

১৯০২ চনত ধুবুৰী চহৰক কলিকতাৰ লগত ৰেলপথেৰে সংযোগ কৰা হয়। কলিকতাৰ পৰা এটা ৰেল উপপথ জিলাখনত 'বিশখোৱা' নদী পাৰ হৈ সোমায় আৰু গোলোকগঞ্জ, বালাজান, গৌৰীপুৰ হৈ ধুবুৰী চহৰত পায়। গোলোকগঞ্জৰ পৰা জিলাখনৰ মাজেদি কামৰূপ জিলাৰ উত্তৰ গুৱাহাটীলৈ আন এটা ৰেলপথ নিৰ্মাণ কৰা হয়। এই

পথত বাশবাৰী, টিপকাই, ফকিৰাগ্ৰাম, কোকৰাঝাৰ, বাসুগাঁও আৰু বিজনীত ষ্টেচন আছিল। এই পথ ১৯০৫ চনত মুকলি কৰা হয়।

জিলাখন দুটা ট্ৰাংক ৰোড (বা স্থলপথ)ৰ দ্বাৰা সংযুক্ত হৈ আছিল। উত্তৰ পাৰৰ ট্ৰাংক ৰোড ধুবুৰীৰ পৰা উত্তৰমুখী হৈ বাসু গাঁৱলৈ ৫০ মাইল দীঘলে বিস্তৃত আছিল আৰু কুচগাঁৱৰ পৰা পূবমুখী হৈ কামৰূপৰ বহালৈ বিস্তৃত আছিল। ধুবুৰীৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰে পাৰে আন এখন স্থলপথ উত্তৰ শালমাৰা হৈ বহালৈ বিস্তৃত আছিল। এই পথত মণিপুৰ, বিলাসীপাৰা, চাপৰ, উত্তৰ শালমাৰা আৰু বহাত পৰিদৰ্শন বাংলা আছিল। বিলাসীপাৰাৰ পৰা উত্তৰৰ ট্ৰাংক ৰোডত পাটগাঁৱত এখন আৰু কোকৰাঝাৰত আন এটা সংযোগী ৰাস্তা আছিল। যোগীঘোপাৰ পৰা উত্তৰ শালমাৰালৈ আৰু এটা সংযোগী পথ আছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ পাৰে দক্ষিণ ট্ৰাংক ৰোড ফকিৰগঞ্জৰ পৰা পূবফালে বিস্তৃত আছিল আৰু ফকিৰগঞ্জৰ পৰা মানকাচাৰলৈ এখন সংযোগী পথ আছিল। গোৱালপাৰা চহৰক এখন সংযোগী পথ আগিয়াৰ ওচৰত দক্ষিণ ট্ৰাংক ৰোডক সংযুক্ত কৰিছিল।

সৰ্বমুঠ ১৬০ মাইল পথ গড়কাপ্তানী বিভাগ আৰু ৩৫৬ মাইল পথ লোকেল বোৰ্ডে তহাৱদান কৰিছিল। ১৯০৪ চনলৈ এই জিলাত কোনো পকা ৰাস্তা নাছিল আৰু বাৰিষাৰ কালত যাতায়তৰ অনুপযুক্ত হৈ পৰিছিল। সৰু সৰু নৈ বোৰৰ ওপৰত কাঠৰ দলং আছিল যদিও প্ৰায় ১৪০ ৰো অধিক ঠাইত ফেৰী সেৱাৰ প্ৰচলন আছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুয়োপাৰ সংযোগ কৰি ধুবুৰী, ফকিৰগঞ্জ আৰু যোগীঘোপা-পঞ্চৰত্নত ফেৰী সেৱাৰ প্ৰচলন আছিল।

ডাক তাৰ ব্যৱস্থাঃ ১৮৭১ চনৰ পাছতহে জিলাখনৰ ডাক-তাৰ ব্যৱস্থাৰ কিছু উন্নতি হয়। ১৮৭৫-৭৬ চনত মুঠ ডাকঘৰ ১২খনৰ পৰা ১৯০৩-০৪ চনত ৩৪ খনলৈ বৃদ্ধি পায়। চিঠিপত্ৰৰ আদান প্ৰদান বৃদ্ধি পায় ৩২,০০০ ৰ পৰা ৪,৭৮,০০০ লৈ। ডাকঘৰ সমূহত ক্ষুদ্ৰ সঞ্চয় বহী ২৯ৰ পৰা ১৬৩৬ খনলৈ আৰু জমাৰ পৰিমাণ ৮০০ টকাৰ পৰা ২,৯৬,০০০ টকালৈ বৃদ্ধি পায়। কলিকতাৰ পৰা East Bengal State Railway য়ে ডাকসমূহ ধুবুৰীলৈ কঢ়িয়াই আনিছিল আৰু স্থানীয় বান্ধাৰ সকলে ৰাইজৰ মাজত বিতৰণ কৰিছিল।

বাণিজ্যঃ জিলাখনৰ পৰা বহুবিধ সামগ্ৰী বাহিৰলৈ ৰপ্তানি কৰা হৈছিল। এইবোৰৰ ভিতৰত কাঠ, সৰিয়হ, মৰাপাট, চামৰা, মাছ, চিকুৰ বস্ত্ৰ, তামোল, কপাহ আৰু লাহা উল্লেখযোগ্য। কপাহ আৰু লাহা গাৰোপাহাৰ জিলাৰ পৰা আহি গোৱালপাৰাৰ পৰা ৰপ্তানি হৈছিল। ৰপ্তানিকৃত সামগ্ৰীৰ বিনিময়ত আমদানি কৰা সামগ্ৰীবোৰ আছিল প্ৰধানতঃ ইউৰোপীয় তৈয়াৰী সামগ্ৰী, নিমখ, তেল, ধপাত, দাইল, ময়দা, জেনী, মচলা, ছাতি, কাহ-পিতলৰ সামগ্ৰী আদি। জিলাখনৰ প্ৰধান বাণিজ্য কেন্দ্ৰ সমূহ আছিল গোৱালপাৰা, মানকাচাৰ, বিলাসীপাৰা, বগৰীবাৰী, গৌৰীপুৰ আৰু ধুবুৰী। মৰাপাট ৰপ্তানিৰ প্ৰধান কেন্দ্ৰ আছিল পাটামাৰী (বৰ্তমান নদী গৰ্ভত বিলীন বাংলাদেশ সীমান্তবৰ্তী গাঁও)।

মাৰোৱাৰীসকল আছিল জিলাখনৰ ধনী আৰু প্ৰদান বৰ্ষিক সম্প্ৰদায়। এওঁলোকৰ মাধ্যমতেই জিলাখনৰ আমদানি-ৰপ্তানি নিয়ন্ত্ৰণ হৈছিল। বজাৰ বা হাট সমূহত ডাঙৰ

ডাঙৰ দোকানবোৰৰ মালিক আছিল পূৰ্ব বংগীয় মুছলমান ব্যৱসায়ীৰ হাতত। তেওঁলোকে নিমখ, তেল, মচলা, চাকি, কাপোৰ, চিলাই সামগ্ৰী, কিতাপ-বহী আদি বিক্ৰী কৰিছিল। স্থানীয় মানুহে কিছু খুচুৰা ব্যৱসায় পৰিচালনা কৰিছিল।

বজাৰ মেলা: হাট বা বজাৰ বোৰৰ জৰিয়তে জিলাখনৰ আভ্যন্তৰীণ বজাৰ বা বাণিজ্য পৰিচালিত হৈছিল। গাঁওৰ মানুহে নিজৰ পাম বা পথাৰৰ উৎপাদিত সামগ্ৰী বিক্ৰীৰবাবে হাটসমূহত লৈ আনিছিল। জিলাখনৰ পূৰ্ব অংশত বিনিময় প্ৰথাৰ প্ৰচলন আছিল। শুকান মাছ আৰু মাটিৰ বাচন-বৰ্তন ভৰ্তি কৰি নাও সমূহলৈ ব্যৱসায়ীসকলে গাঁওলৈ ঢপলি মেলিছিল আৰু ধানৰ বিনিময়ত সামগ্ৰীসমূহ বিক্ৰী কৰা হৈছিল। বিনিময় হাৰ গাঁও পঞ্চায়তৰ দ্বাৰা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছিল। সাধাৰণতে এটা মাটিৰ হাড়ি ৫/৬ সেৰ ধানৰ বিনিময়ত আৰু শুকানমাছ ইয়াৰ ১৫/২০ গুণ ওজন ধানৰ বিনিময়ত বিক্ৰী হৈছিল। জিলাখনৰ প্ৰায় ৬৭ খন ঠাইত সপ্তাহত এদিন বা দুদিন কৈ হাট বহিছিল। কাজিপাৰাত তেতিয়া সোমবাৰ আৰু শুক্ৰবাৰে হাট বহিছিল। ইয়াৰোপৰি ধুবুৰী, গৌৰীপুৰ, দলগোমা আৰু ছত্ৰশালাত বছৰত দুই এবাৰকৈ মেলা বহিছিল। জিলাখনৰ আভ্যন্তৰীণ আৰু বৰ্হিবাণিজ্য জলপথেৰে সংঘটিত হৈছিল। ভূটানৰ লগত সীমান্ত বাণিজ্য আছিল যদিও ই বছৰি ৬/৭ হাজাৰ টকাৰ তলতে সীমাবদ্ধ আছিল। ভূটানৰ লগত প্ৰধান বাণিজ্য আছিল ৰবৰৰ আমদানি আৰু চিন্ধুৰ ৰপ্তানি।

শিক্ষা : জিলাখনৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা সম্পৰ্কে ১৮৪১ চনত মিঃ ৰবিনচনে মন্তব্য কৰিছিল 'Deplorable in the Extreme'। ১৮৪৭-৪৮ চনলৈ মাত্ৰ ৯খন আৰু এখন মাধ্যমিক বিদ্যালয় আছিল। ১৮৭৪-৭৫ চনৰ পৰা এই ক্ষেত্ৰত কিছু উন্নতি হয়। এই বছৰৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় ৮০খন আৰু মাধ্যমিক বিদ্যালয় ১৫খনৰ পৰা ১৯০১ চনলৈ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় ২৩০ আৰু মাধ্যমিক বিদ্যালয় ১৯খনলৈ বৃদ্ধি পায়। ধুবুৰী, গৌৰীপুৰ, অভয়াপুৰী আৰু গোৱালপাৰাত হাইস্কুল আছিল যদিও মাত্ৰ এখনহে চৰকাৰী আছিল। ১৯০১ চনলৈ জিলাখনৰ শিক্ষিতৰ হাৰ আছিল পুৰুষ ১৮.৭ শতাংশ আৰু মহিলা ১.২৩ শতাংশ।

জনস্বাস্থ্য: জিলাখনৰ জনস্বাস্থ্য বৰ উন্নত নাছিল। কলেৰা, কলাজ্বৰ আদি মহামাৰীৰ ৰূপত দেখা দিছিল। ধুবুৰীত এজন চিকিৎসক থাকিছিল। জন্ম আৰু মৃত্যুৰ হাৰ আছিল (১৯০৩ চনত) ক্ৰমে ৪৩ আৰু ৩৩ প্ৰতি হাজাৰত। প্ৰণালীবদ্ধ পাইখনাৰ ব্যৱস্থা নাছিল। খোৱাপানীৰ বাবে লোকেল বৰ্ডৰ দুই-চাৰিটা কুৱা আছিল। সকলোৱে প্ৰকৃতিৰ মুক্ত পানী ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা দেখা গ'ল যে গোৱালপাৰা জিলাৰ অৰ্থনীতি ঐতিহাসিক ভাবে পিছপৰা অৰ্থনীতি। উনবিংশ শতিকাত আৰম্ভ হোৱা ৰূপান্তৰ এতিয়াও সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই আৰু আধুনিক বিশ্বৰ লগত সংগতি ৰাখি আগবাঢ়ি যাবলৈ হ'লে অধিক প্ৰণালীবদ্ধ আৰ্হিৰে কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিব লাগিব। বৰ্তমানৰ বজাৰ সৰ্বস্ব মুক্ত অৰ্থনীতিত বিলীন নেযাই স্থানীয়ভাৱে প্ৰযোজ্য সূত্ৰ আৱিষ্কাৰ কৰিব লাগিব।

প্ৰসংগ: 1. Assam District Gazetters, Vol-III, 1903.

2. Origin and Development of Gauripur Zamindars-Sikim Uddin

স্বায়ত্ত্ব শাসনত পঞ্চায়তৰ গুৰুত্ব

মোৰাৰক হুচেইন

অধ্যাপক, বিলাসীপাৰা কলেজ

স্বায়ত্ত্বশাসিত শাসন গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যবস্থাত অতীব প্ৰয়োজন। পৃথিবীৰ গণতান্ত্ৰিক ৰাষ্ট্ৰসমূহত প্ৰাচীনকালৰ পৰা স্বায়ত্ত্ব শাসন চলি আছে। ব্ৰিটেইন, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, ফ্ৰান্স, জাপান, চীন আদি ইউৰোপীয় দেশসমূহতক তাহানিকালৰ পৰা স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠান থকাৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়।

ভাৰতৰ স্বায়ত্ত্ব শাসন ব্যবস্থাত তৃতীয় শতাব্দীৰ পৰা চলি থকাৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। মনুৰ ‘স্মৃতিগ্ৰন্থ’ কৌটিল্যৰ ‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’, মেগেষ্টেনিচৰ টোকা আৰু দক্ষিণ ভাৰতত পোৱা অসংখ্য শিলা লিপিত স্বায়ত্ত্ব শাসন ব্যবস্থাৰ উল্লেখ আছে। বৈদিক যুগত গিণ্ড নামে স্বায়ত্ত্ব শাসিত সংস্থা গঠন কৰা হৈছিল। গিণ্ড সমূহে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নিয়ম আৰু আইন প্ৰণয়ন কৰি জনকল্যাণৰ কাৰণে কাম কৰিছিল। গিণ্ডে কৰ-কাটল সংগ্ৰহ কৰা আৰু ন্যায়িক ক্ষমতা ভোগ কৰিব পাৰিছিল। মনুৰ স্মৃতি গ্ৰন্থত উল্লেখিত সংস্থা বেপাৰ বাণিজ্যৰ উদ্দেশ্যে গঠন কৰা হৈছিল। এই সংস্থাই সামাজিক জীৱন ৰক্ষা কৰা আৰু জনসাধাৰণৰ আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ দায়িত্বও পালন কৰিছিল। মঠ-মন্দিৰ, ৰাজহুৱা ভৱনত জিৰণি ঘৰ নিৰ্মাণ আৰু পৰিচালনাৰ দায়িত্ব নাগৰিক সংস্থাৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰা হৈছিল। মাদ্ৰাচাত ‘উৰ’ আৰু ‘সভা’ নামৰ স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ অনুষ্ঠান গঠন কৰা হৈছিল।

বৃটিছৰ শাসনকালত ভাৰতত স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ অনুষ্ঠান বিশেষকৈ গাঁও প্ৰশাসন ব্যবস্থাত গাঁওৰ মুখিয়ালৰ ওপৰত বিভিন্ন দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হৈছিল। গাঁওখনৰ আইন শৃংখলা ৰক্ষা কৰা, ষ্টেটৰ ৰাজনা আদায় কৰা বাসিন্দা সকলৰ মাজত সৃষ্টি হোৱা কাজিয়া বা বিবাদ নিষ্পত্তি কৰাৰ ক্ষমতা আৰু দায়িত্বও গাঁওৰ মুখিয়ালে পালন কৰিছিল। গাঁওৰ মুখিয়াল সকলক উত্তৰ প্ৰদেশ, পাঞ্জাবত লখদাৰ বা চৌধুৰী বা মুখিয়া, গুজৰাটৰ পেটেল মহাৰাষ্ট্ৰত পাটিল আৰু অসমত গাঁওবুঢ়া বুলি কোৱা হৈছিল।

বৃটিছৰ শাসন কালত স্বায়ত্ত্ব শাসন ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰাৰ বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হোৱা নাছিল। লৰ্ড ৰিপনে ভাৰতৰ গৱৰ্ণৰ জেনেৰেল হৈ ইয়াৰ স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ ক্ষেত্ৰত মনোনিবেশ কৰে। তেওঁ ১৮৮২ চনত ভাৰতৰ স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ আমোল পৰিৱৰ্তনৰ বাবে এক ঐতিহাসিক প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে। সেই সময়ত ভাৰতীয় জাতীয় নেতাসকলে লৰ্ড ৰিপনৰ এই প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰে। সেই সময়ত ভাৰতীয় জাতীয় নেতাসকলে লৰ্ড ৰিপনৰ এই প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতি পূৰ্ণ সমৰ্থন আগবঢ়াইছিল যদিও কেন্দ্ৰীয় আৰু প্ৰাদেশিক চৰকাৰে এই সংস্কাৰৰ প্ৰতি সহানুভূতি নাছিল। এচ. এন. বেনাৰ্জী গোপাল কৃষ্ণ গোখলে ফিৰোজ শ্বাহ মেহতা, প্যাৰীমোহন মুখাৰ্জী আদি জাতীয় নেতাসকলে লৰ্ড ৰিপনৰ এই ঐতিহাসিক প্ৰস্তাৱৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি তেওঁক আধুনিক ভাৰতৰ স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ জন্মদাতা বুলি অভিহিত কৰে। পৰৱৰ্তী সময়ত ১৯১৯ চনৰ ভাৰত চৰকাৰ আইন আৰু ১৯৩৫ চনৰ ভাৰত চৰকাৰ আইনৰ জৰিয়তে স্বায়ত্ত্ব শাসন ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছিল।

জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীয়ে গ্ৰাম্য স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। ভাৰতৰ ৮০ শতাংশ মানুহ গাঁওত বসবাস কৰে। গাঁও অঞ্চলৰ উন্নয়নৰ ওপৰতেই সমগ্ৰ ভাৰতৰ উন্নয়ন নিৰ্ভৰ কৰে বুলি ভাবি গান্ধীজিয়ে গাঁওলৈ ঘূৰি যাবলৈ সকলোকে আহ্বান জনাইছিল। গাঁও অঞ্চলৰ আৰ্থ সামাজিক উন্নতি আৰু ৰাজনৈতিক বিকাশৰ বাবে স্বায়ত্ত্ব শাসিত অনুষ্ঠান হিচাপে পঞ্চায়ত ৰাজ ব্যৱস্থাসমূহ বেছি শক্তিশালী কৰাৰ বিশেষ প্ৰয়োজন। এই উদ্দেশ্য আগত ৰাখি স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতত সংবিধানৰ প্ৰণেতাৰূপে পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান বাধ্যতামূলক কৰিবলৈ সংবিধান সংশোধন কৰি প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। স্বাধীনতাৰ পিছত ১৯৪৮ চনত সৰ্বপ্ৰথম পঞ্চায়ত সম্পৰ্কীয় মন্ত্ৰীসকলৰ সৰ্বভাৰতীয় বৈঠক প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৰ নেতৃত্বত অনুষ্ঠিত হয়। বৈঠকত প্ৰাদেশিক চৰকাৰ সমূহক পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰাৰ বাবে বিভিন্ন পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়। পৰৱৰ্তী সময়ত ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰাদেশিক চৰকাৰ যেনে বেঙ্গল, অসম, পাঞ্জাব, মহাৰাষ্ট্ৰ, গুজৰাট, তামিলনাডু আদি ৰাজ্যত পঞ্চায়ত আইন প্ৰণয়ন কৰি পঞ্চায়ত ব্যৱস্থা কৰে। ১৯৯২ চনত সংবিধানৰ ৭৩ তম অনুচ্ছেদ সংশোধনীৰ জৰিয়তে সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষত পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থাটোৰ এক ঐতিহাসিক সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। এই সংশোধনীৰ জৰিয়তে পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থাটো এক সাংবিধানিক ৰূপ দিয়া হয়; অৰ্থাৎ পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা বাধ্যতামূলক কৰা হয়।

স্বায়ত্ত্ব শাসিত অনুষ্ঠান হিচাপে পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা ভাৰতীয় গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থাত অত্যন্ত জৰুৰী আৰু প্ৰয়োজনীয়। গণতন্ত্ৰৰ কৃতকাৰ্যতা নিৰ্ভৰ কৰে বিশেষকৈ এক সুসংগঠিত, স্থায়ী, কাৰ্য দক্ষ আৰু শক্তিশালী স্থানীয় প্ৰশাসন ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ ওপৰত। চৰকাৰী কামত নাগৰিক সকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ আৰু সুস্থ সবল জনমত

অবিহনে গণতান্ত্ৰিক ৰাষ্ট্ৰ এখন গঠন হ'ব নোৱাৰে। নাগৰিক সকলে ৰাজনৈতিক দায়িত্ব পালনৰ সুবিধা নাপালে কোনো ৰাষ্ট্ৰতে গণতান্ত্ৰিক ৰাজনৈতিক আৰু মানৱীয় আদৰ্শই গঢ় নলয়। নাগৰিক সকলৰ গণতান্ত্ৰিক চেতনা বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত স্থানীয় প্ৰশাসনৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। নাগৰিক সকলৰ গণতান্ত্ৰিক শিক্ষাদানত স্থানীয় প্ৰশাসনৰ ভূমিকা অনস্বীকাৰ্য। স্থানীয় স্বায়ত্ব শাসন গণতন্ত্ৰৰ ভেটি স্বৰূপ। গণতন্ত্ৰ সৰু সৰু গাঁও আৰু নগৰ আদিতো আৰম্ভ হয়। স্বায়ত্ব শাসনত সকলো মানুহ একেলগ হৈ সেই অঞ্চলৰ বিভিন্ন সমস্যা আলোচনা কৰি সমাধান কৰিব পাৰে।

ক্ষমতা বিকেন্দ্ৰীকৰণে পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহক স্বতন্ত্ৰতা প্ৰদান কৰিছে। গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰৰ মূলনীতি হ'ল ক্ষমতা বিকেন্দ্ৰীকৰণ। সকলো ক্ষমতা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ হাতত কেন্দ্ৰীভূত হলে স্বেচ্ছাচাৰিতাই দেখা দিয়ে। ক্ষমতা বিকেন্দ্ৰীকৰণে নাগৰিকসকলৰ স্বাধীনতা ৰক্ষা কৰে। চৰকাৰে পঞ্চায়তীৰাজ আইন প্ৰণয়ন কৰি পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহলৈ বিভিন্ন ক্ষমতা প্ৰদান কৰিছে। ক্ষমতা বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ ফলত পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহৰ আত্মশাসনৰ স্বাধীনতা লাভ কৰিছে। আৰু এনে স্বাধীনতা আৰ্থিক আৰু প্ৰশাসনীয় দিশত পৰিলক্ষিত হয়। স্বায়ত্ব শাসিত সংস্থাই নিজে প্ৰস্তাৱ উপবিধি প্ৰণয়ন আৰু বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। আৰ্থিক দিশতো এই অনুষ্ঠানৰ স্বতন্ত্ৰতা আছে। স্বায়ত্ব শাসিত সংস্থাই নিজে বাজেট কৰাৰ উপৰিও কৰ আৰোপ আৰু সংগ্ৰহ কৰিব পাৰে। কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰে আগবঢ়োৱা অনুদান আৰু বিভিন্ন উন্নয়নমূলক আঁচনি পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহে কাৰ্য্যকৰী কৰে। জিলা গ্ৰাম্য উন্নয়ন অভিযন্তাৰ জৰিয়তে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ আঁচনিও এই স্বায়ত্ব শাসিত অনুষ্ঠানবোৰৰ যোগেদি ৰূপায়ন কৰে।

গণতন্ত্ৰৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ হিচাপে পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে। নাগৰিক সকলে ৰাজনৈতিক শিক্ষাৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ প্ৰাথমিক জ্ঞান লাভ কৰিবলৈ জনসাধাৰণক সমৰ্থবান কৰি তোলে। গধুৰ দায়িত্বসমূহ সমাধান কৰাৰ অৰ্থে স্থানীয় প্ৰশাসনে ৰাজহুৱা কামৰ জৰিয়তে বহুসংখ্যক লোকক আৱশ্যকীয় প্ৰশিক্ষণ দিয়ে। নতুন নেতৃত্ব সৃষ্টি কৰাত ই যথেষ্ট সহায় কৰে। নিৰ্বাচনত অংশগ্ৰহণ কৰি স্বায়ত্বশাসনৰ কৌশল আৰু দায়িত্বশীল প্ৰতিনিধিত্বৰ নীতি নাগৰিক সকলে শিকিব পাৰে। নাগৰিক সকলে স্থানীয় সংস্থাসমূহ পৰিচালনা কৰি ৰাজনৈতিক শিক্ষা অৰ্জন কৰিব পাৰে আৰু এই ৰাজনৈতিক জ্ঞান আৰু সচেতনতাই গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰ সফল কৰাত সহায় কৰে। জবহৰলাল নেহৰু বক্তব্যতাই পেটেল আদি নেতৃস্থানীয় লোকসকলে তেওঁলোকৰ ৰাজনৈতিক জীৱনৰ আৰম্ভণিতে স্থানীয় প্ৰশাসনত অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। সেয়ে লৰ্ড ব্ৰাইছে কৈছে, 'গণতন্ত্ৰৰ আটাইতকৈ ভাল প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ আৰু ইয়াৰ কৃতকাৰ্য্যতাৰ আটাইতকৈ অধিক নিশ্চয়তা হ'ল স্থানীয় শাসনৰ অনুশীলন।' তাৰোপৰি তেওঁ কয় যে, 'ইয়েই নাগৰিকসকলৰ মাজত

উমৈহতীয়া কাৰ্যসমূহৰ কাৰণে উমৈহতীয়া স্বার্থৰ জ্ঞানৰ উদ্ভৱ কৰে আৰু এই কাৰ্যসমূহ দক্ষতাৰে আৰু সততাৰে প্ৰতিপালন আৰু তত্ত্বাবধান কৰিবলৈ ব্যক্তিগত লগতে উমৈহতীয়া কৰ্তব্যবোধ জগাই তোলে। স্বায়ত্ত্ব শাসিত অনুষ্ঠানবোৰে জনসাধাৰণৰ লগত ঘনিষ্ঠ সম্পৰ্ক বন্ধা কৰিব পাৰে। জনসাধাৰণে তেওঁলোকৰ অভাৱ অভিযোগ আৰু সমস্যা সমূহৰ আলোচনা আৰু বুজাবুজিৰ মাজেৰে সমাধান কৰা হয়। আমোলাতন্ত্ৰৰ প্ৰভাৱ সীমিত হোৱা বাবে স্থানীয় প্ৰশাসনৰ কাম কাজৰ পদ্ধতিসমূহ অতি সহজ-সৰল। সাধাৰণভাৱে লিখিব পঢ়িব নজনা মানুহেও স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ কাম-কাজ পৰিচালনাত সমস্যাৰ সন্মুখীন নহয়।

স্থানীয় সমস্যা সমূহ পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহৰ জৰিয়তে অতি সহজে সমাধান কৰিব পাৰি। গ্ৰাম্য উন্নয়ন বিভিন্ন আঁচনি ইয়াৰ দ্বাৰা কাৰ্যকৰী কৰা হয়। ৰাস্তাঘাট নিৰ্মাণ আৰু মেৰামতি, খোৱা পানীৰ ব্যৱস্থা, কুটীৰ শিল্প উন্নয়ন, কৃষি, পশুপালন, সামাজিক ৰূপান্তৰ, জনস্বাস্থ্য আৰু স্বাস্থ্যৰক্ষা বিষয়ক কাম, শিক্ষা সংস্কৃতি উন্নয়ন কাৰ্যসমূহ, জনকল্যানমূলক কাৰ্য- খৰাং, বতৰ বানপানী, ভূমিকম্প, দুৰ্ভিক্ষ আদিত ক্ষতিগ্ৰস্ত লোক সকলক সাহায্য দিয়া, সমবায় সমিতি গঠন, গাঁওৰক্ষী বাহিনী গঠন, পথাৰ পৰিচালনা সমিতি গঠন আৰু পৰিচালনা ইত্যাদি কাৰ্যসমূহ পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে সম্পাদন কৰা হয়। উপৰোক্ত আলোচনাৰ পৰাদেখা যায় যে, স্থানীয় আৰ্থ সামাজিক উন্নয়নৰ বাবে পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠানসমূহে যোগাত্মক ভূমিকা পালন কৰিব পাৰে। তদুপৰি জনসাধাৰণৰ ৰাজনৈতিক শিক্ষা আৰু গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰ ধ্যান ধাৰণাৰ বিকাশ আৰু গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থা কাৰ্যকৰীতাৰ বাবে পঞ্চায়তীৰাজৰ গুৰুত্ব ফোনেও নুই কৰিব নোৱাৰে। পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থাৰ বিভিন্ন যোগাত্মক দিশ থাকিলেও তলত উল্লেখিত দুৰ্বলতা সমূহৰ বাবে এনে ব্যৱস্থা সফলতা লাভ কৰিব পৰা নাই।

(১) পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহ — গাঁও পঞ্চায়ত, আঞ্চলিক পঞ্চায়ত আৰু জিলা পৰিষদৰ কামকাজ সমূহৰ প্ৰকৃতি দ্বৈত চৰিত্ৰৰ। অৰ্থাৎ একে ধৰণৰ কামৰ দায়িত্ব পঞ্চায়তৰাজৰ প্ৰত্যেকটো অনুষ্ঠানৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰাত Duplicacy আৰু Overlapping সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে। পঞ্চায়তীৰাজ অইনে অনুষ্ঠানসমূহৰ কামৰ ক্ষেত্ৰাধিকাৰ সুস্পষ্টভাৱে নিকপণ কৰিব পৰা নাই। ইয়াৰ ফলত পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহৰ মাজত দ্বন্দ্ব আৰু কাজিয়াৰ সৃষ্টি হৈছে।

(২) পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহৰ নিচিনা গ্ৰাম্য উন্নয়নৰ বাবে অন্যান্য স্বতন্ত্ৰ অনুষ্ঠানসমূহ যেনে- জিলা গ্ৰাম্য উন্নয়ন অভিযন্তা, অখণ্ড জনজাতি উন্নয়ন প্ৰকল্প, জনজাতি উন্নয়ন নিগম ইত্যাদি স্বতন্ত্ৰভাৱে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰাত পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহ সফল হ'ব পৰা নাই।

(৩) ৰাজনৈতিক ব্যক্তি, আমোলা, গ্ৰাম্য ধনী আৰু প্ৰভাবশালী লোক সমূহৰ

মাজত বেয়া যোগসূত্ৰ স্থাপন হোৱাত দুৰ্নীতি যথেষ্ট বৃদ্ধি পাইছে আৰু উন্নয়ন কাম বাধাগ্ৰস্থ হৈছে। প্ৰকৃত গাঁও অঞ্চলত জমসাদাৰণৰ উপকৃত নহৈ উপৰোক্ত ব্যক্তিসকলেহে লাভবান হৈছে। পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহত চলা অবাধ দুৰ্নীতি ৰোধ কৰিব নোৱাৰিলে এনে ব্যৱস্থা কেতিয়াও সফল হ'ব নোৱাৰে।

(৪) অশিক্ষা, দাৰিদ্ৰতা আৰু গৰিষ্ঠ সংখ্যক মানুহৰ ৰাজনৈতিক অজ্ঞতাই স্থানীয় শাসনত সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে। এই সমস্যা দূৰ কৰিবলৈ গাঁওৰ জনসাধাৰণ সজাগ, সচেতন আৰু সু-সংগঠিত হৈ ঐক্য গঢ়ি তুলিব লাগিব। মানৱীয় মূল্যবোধৰ অৱক্ষয় দূৰ কৰিবলৈ জনসাধাৰণে প্ৰচেষ্টা হাতত ল'ব লাগিব। তেতিয়াহে জনসাধাৰণে তেওঁলোকৰ সমস্যা সমাধান কৰিব পাৰিব।

(৫) পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহৰ এটা জলন্ত সমস্যা হ'ল— আৰ্থিক সংকট। পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ অৰ্থৰ অভাৱত এই অনুষ্ঠান সমূহে উন্নয়নমূলক আঁচনি গ্ৰহণ আৰু কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰা নাই। কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক অনুদানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হোৱাত পঞ্চায়তীৰাজ অনুষ্ঠান সমূহে স্বতন্ত্ৰভাবে কাম-কাজ কৰিব পৰা নাই। আৰ্থিক সংকট দূৰ কৰাৰ কাৰণে এই অনুষ্ঠান সমূহ আয়ৰ উৎস বৃদ্ধি কৰাৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়াৰ প্ৰয়োজন আছে। ■■

গোৱালপৰীয়া লোক সংস্কৃতি-বিয়াগীত

চন্দ্ৰা বৰ্মণ (প্রাক্তন ছাত্ৰী)

অসমৰ পশ্চিম সীমান্তত অৱস্থিত গোৱালপাৰাৰ গোৱালপৰীয়া সংস্কৃতি-সাংস্কৃতিক জগতৰ এটি উল্লেখযোগ্য নাম। গোৱালপৰীয়া সংস্কৃতি বুলিলে বৰ্তমান গোৱালপাৰা, ধুবুৰী, বজাইগাঁও আৰু কোকৰাঝাৰ জিলাৰ সমূহীয়া সংস্কৃতিকে বুজায়। ই বৃহৎ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এটি অবিচ্ছেদ্য অংশ। ইয়াৰ এটা সুকীয়া বৈশিষ্ট্য আছে। চহা জীৱনৰ সুখ-দুখ, হাঁহি-কান্দোন, বিৰহ-বেদনা, আশা-আকাংক্ষাবোৰ লোক সংস্কৃতিত নিবিড়ভাৱে জড়িত হৈ আছে।

গোৱালপাৰাত বৈদিক প্ৰথা মতে বিবাহ কাৰ্য সম্পন্ন হ'লেও ইয়াত নাৰী সম্বন্ধে সুকীয়া কিছুমান অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰে। এই অনুষ্ঠানসমূহৰ লগত সাম্প্ৰদায়িক ৰাখি বিয়ানীত সমূহ পৰিবেশিত হয়। কৃষ্টি সংস্কৃতিৰ ধাৰক-বাহক তিৰোতা সমাজ। তিৰোতাসকলে বিয়া গীতবোৰ সংযত আৰু পবিত্ৰতাৰে বিয়া অনুষ্ঠানত গায়। গীত গোৱা তিৰোতাসকলক নামতী বা নামাতী বুলি কোৱা হয়। বিয়া গীতবোৰ আকৌ দুই ধৰণে গোৱা হয়। কিছুমান গীত গহীন আৰু ৰুচিপূৰ্ণ আৰু আন কিছুমান গীত জোৰাগীত-খিচতা বা থিচা গীত। দৰা-কইনাক শিৱ-পাৰ্বতী, সীতা-ৰাম, ৰাধা-কৃষ্ণ, ৰুক্মিণী আদি আখ্যা দি গোৱা গীতবোৰে বিয়া ঘৰখনক গহীন পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰি তোলে।

আনবিধ গীত জোৰাগীত বা থিচা গীতৰ সুৰ লঘু আৰু কৌতুকপূৰ্ণ। দৰা ঘৰীয়াই কন্যা ঘৰক, কন্যা ঘৰীয়াই দৰা ঘৰক নিজ নিজ সম্বন্ধীয় ব্যক্তিসকলক আনকি পুৰোহিত, নাপিত আদিক জোকাই নানা ধৰণৰ ৰং-ৰহইচ কৰি গীত গোৱাই ইয়াৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য।

অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাত বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ লোকে বাস কৰে। কোচ-কলিতা, ৰাজবংশী, দেশী মুছলমান, চৰ চাপৰিৰ অধিবাসী আদি তিৰোতাসকলে বিয়া অনুষ্ঠানত যিবোৰ গীত গায় তাৰ অন্তৰ্নিহিত অৰ্থবোৰ প্ৰায় একে ধৰণৰ আৰু তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। অৱশ্যে ইয়াৰ কথা আৰু সুৰ বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ।

বৰ্তমান গোৱালপাৰা জিলাৰ পূৱ আৰু মধ্য অঞ্চলৰ বিয়াৰ গীতবোৰত কিছু কামৰূপ আৰু বৰপেটা জিলাৰ আয়তীসকলৰ সুৰৰ লগত মিল থকা দেখা যায়। আনহাতে বইটামাৰী, চাপৰ, বিলাসীপাৰা, কোকৰাঝাৰৰ আয়তীসকলৰ গীতবোৰত বিষয়বস্তু আৰু সুৰ প্ৰায় একেই। মানৱ জীৱনৰ এফালে মিলনৰ আনন্দ আৰু আনফালে বিচ্ছেদৰ বিষাদ থকা এই গীতসমূহে বিয়া অনুষ্ঠানটোক প্ৰাণবন্ত কৰি তোলে। ইয়াত নাৰী হৃদয়ৰ গভীৰ অনুভূতিৰ উমান পোৱা যায়। গোৱালপৰীয়া নামতীসকলে বিয়া কাৰ্য সম্পন্ন হোৱাৰ ভিন্ ভিন্ সময়ত কাৰ্য আৰু ৰীতি-নীতি অনুযায়ী বিভিন্ন ধৰণৰ বিয়াৰ গীতবোৰ গায়। কোনো কোনো অঞ্চলত নামতীসকলক মাননি দি গীত গাবলৈ অনা হয়।

বিয়াৰ আগদিনা জোৰণ দিয়া হয়। জোৰণত দৰা পক্ষই কাপোৰ-কানি, আ-অলঙ্কাৰ আদি লৈ আহে। জোৰণৰ দিনাৰ পৰাই কইনাজনী পৰ হৈ পৰে। জোৰণ অহাৰ লগে লগে কইনাজনীও কান্দি-কাটি আউল-বাউল হয়। সেই সময়ত আয়তীসকলে বুজাই-বঢ়াই কইনাক আ-অলঙ্কাৰবোৰ পিন্ধিবলৈ কয়। তেতিয়া পাঁচ বৈৰাতীকে আদি কৰি তিৰোতাসকলে গাবলৈ ধৰে—

মাওৰে অলঙ্কাৰ থোৱাহে মাই তুই
বাপৰে অলঙ্কাৰ থোৱা
স্বামীৰ অলঙ্কাৰ পঠেয়া দিছে
হাতযোৰ কৰিয়া লোৱাহে।

বিয়াৰ দিনা দৰা-কইনাক গা ধুৱাবৰ বাবে পানী তোলা হয়। এই পানীতোলা অনুষ্ঠানটো প্ৰথম আৰু প্ৰধান অনুষ্ঠান। নিচেই ৰাতি পুৱাতে পাঁচগৰাকী বৈৰাতীয়ে বিয়া ঘৰৰ আন কেইগৰাকী তিৰোতাৰ সৈতে নদীত বা ৰাজহুৱা কুঁৱা বা নাদত পানী তুলিবলৈ যায়। যাবৰ সময়ত তেওঁলোকে গাঁৱৰ মাজেদিয়ে যায়। তেতিয়া গাঁওবাসীক উদ্দেশ্য কৰি এইদৰে গায়—

আইসোৰে গাবায়া সৰুল পানী তুলিব লাগেৰে
আৰোয়াৰকাৰৰ পথৰতে ও ঘিলা মাৰে কুতি
হে হাল দিয়া যা।
ছাবাল বাপুৰ পানী তুলেও ডাংকা গেছে কুতি
হে হাল দিয়া যা।

পানী তুলিবলৈ যাওঁতে লগত আমৰ ডাল, কুমাৰৰ ঘট লৈ যায়। নাদ বা কুঁৱাৰ পৰা পানী আনি চোতালত ভৰি দিয়াৰ লগে লগে আয়তীসকলে গাবলৈ ধৰে—

হে হে কইনাৰ মাওৰে দুৱাৰ খুলিয়া দে
আমি আনিছো গজাৰ পানী থবা জাগা দে।

গা ধোৱাৰ সময়ত যেতিয়া দৰা বা কইনাৰ মূৰত পানী ঢালে তেতিয়া আকৌ
গায়—

কইনাৰ ঘৰেৰ পাচিলাতে হালি আছে নল

কলসে কলসে পানী ঢালে যমুনাৰে জল।

পানী তোলাৰ পিছত কইনাক গা ধুওৱা হয়। গা-ধোৱা সময়ত প্ৰথমতে মাহ-
হালধি গাত ঘঁহি-পিহি দি গা ধুৱায়। মাহ-হালধি বটাৰ সময়ত নামতীসকলে এইদৰে
গায়—

মাঘ কালাই বটিলুং ফালা হৰি হৰি

মাঘ কালাই বটিলুং ফালা

হে বৰা কালুই বটিলুং চিৰে হৰি হৰি

বৰ কালাই বটিলুং চিৰে

ওলায়া আয়ৰে আমাৰ গোৰীৰে

গাতে সানিয়া দিংৰে।

কন্যাৰ গাত মাহ-হালধি ঘঁহাৰ পিছত মূৰত পানী ঢালি দিয়াৰ সময়ত আকৌ
গায়—

ডাইন হাতে নাৰিকল বাওহাতে চিৰিফল

মস্তকে ঢালে গন্ধা-যমুনাৰে জল।

মাহ-হালধিৰে গা ধুৱাই সোণত সুৱাগা কৰি তোলা কইনাজনীৰ ৰূপ-লাৱণ্য চাই
আয়তীসকলে ৰূপৰ বৰ্ণনা এইদৰে কৰে—

হাতেৰে আঙুলি ঐ ৰাম লেহেৰা-লেহেৰি

ঐ ৰাম ভৰিৰে আঙুলি ঘন'ও

কুন ভাগ্যৱতী ঐ ৰাম বেটি জন্ম দিছে

ঐ ৰাম চাই থাকিব'ৰে মনও।

বিয়াৰ দিনা দ'ৰা বা কন্যাক অধিবাস কৰা হয়। অধিবাসৰ সময়ত সামাজিক প্ৰথা
অনুযায়ী পাঁচ বৈৰাতিয়ে কিছুমান নিয়ম-নীতি কৰে। সেই সময়ত কইনা ঘৰৰ পৰিৱেশটো
কিছু কান্দোনমুৱা হৈ থাকে। বৈৰাতিসকলে তেতিয়া হৃদয় বিদাৰক কিছুমান গীত গায়।

আজি ময়নাৰ অধিবাস কালি ময়নাৰ বিয়া

হাড়িয়া মেঘে ঢাকিয়া ধৰিছে

অমলে নাদে দেখা ৰে।

অধিবাসৰ দিনা পাঁচ বৈৰাতিয়ে গন্ধাতেল তৈয়াৰ কৰি কইনা জনীৰ গাত ঘঁহি
দিয়ে। ইয়াৰ এটা সুকীয়া গোন্ধ আছে। সন্দা, মেথি আৰু মিঠাতেলেৰে এই গন্ধতেল

তৈয়াৰ কৰি লয় বৈৰাতিসকলে। কইনাজনীৰ গাত গন্ধতেল ঘঁহাৰ আগতে কোনোবা এখন থান (মন্দিৰ)ত গৈ বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ নামত এজোৰা তামোল-পাণ, সিন্দুৰ আৰু তেলখিনি আগবঢ়াই দিয়া হয়। তেতিয়া বৈৰাতিসকলে গায়—

আহাৰে কাচা বাসেৰ তলে

গনতেল দিবা যাং

কালী মা'ৰ থানে।

এই গণতেল কইনা বা দ'ৰাৰ গাত ঘঁহা নিয়মটো মুছলমান সম্প্ৰদায়ৰ মাজতো দেখা যায়। মুছলমান তিৰোতাসকলে এইদৰে গায়—

কাজিপাৰীয়া সন্দাৰে আৰে মোৰ

বিলাসীপাৰায়ী নাৰনীহ তেলো ৰে

হাতে মেলিয়াদেওৰে বাছা পাৰো মেলিয়া দেওৰে

বাছা লাগিয়া যাওক তোৰ ইনো সন্দা বাসোৰে

সেইনা সন্দা পিন্দিয়াৰে ধায়া ধায়া যায়

মায়েৰ আগেৰে, মাও দুলালিৰে বাছা

লাগিয়া যাওঁক তোৰ ইনো সন্দা বাসৰে বাসৰে

কাজিপাৰীয়া সন্দা.....

আৰে বিলাসীপাৰীয়া..... তেল ৰে।

সুৱাগঝাৰ বা সুৱাগঝাৰা গোৱালপৰীয়া বিয়াৰ এটা প্রধান বৈশিষ্ট্য। পাঁচ বৈৰাতিৰ সৈতে তেলধৰী গৰাকীও নদীৰ ঘাটত বা পুখুৰীৰ পাৰত অথবা ৰাজহুৱা কুঁৱাত দৰা অহাৰ আগতে এই নিয়ম কৰে। তেওঁলোকে যোৱাৰ সময়ত বাটত এইদৰে গায়—

সুৱাগ ঝাৰিবাৰ ওলাইছে বৈৰাতিয়ে

চাৰিওফালে লাগাইছে বাতি

কইনাৰ ভাউজী তেল ধৰি দেহ নচলে

নিয়া আয়ৰে বৈৰাতিসকল তাৰাতাৰি মাতি।

নাপিতে দৰা-কইনাৰ গাত খুৰ লগালেহে গা-ধুব লাগে। তেতিয়াহে তেওঁলোকৰ গা শুচি হয় বুলি লোক বিশ্বাস। ইয়াক 'নাউৱা কামোৱা' কোৱা হয়। সেয়ে বৈৰাতিসকলে গায়—

কুতিৰ পাৰা আহিলি নাউৱা

মাথায় দিয়া ছাতা

ভাল কৰিয়া কয়া যা নাউৱা

শিবেৰ বিয়াৰ কথা।

আগৰ দিনত গৰুৰ গাড়ী বা ম'হৰ গাড়ীত উঠি দৰা বিয়া কৰাবলৈ গৈছিল।
বহুদূৰ যোৱাৰ পিছতো যেতিয়া কইনাৰ ঘৰ দেখা নাযায় তেতিয়া আয়তীসকলে গায়—

চাম্পা নদী দিয়া উজিয়া আইসৰে জিঞ্জৰ

তেওঁতো নাপাং মুই জিঞ্জৰেৰ বাবাৰ বাৰীৰে।

চৰ-চাপৰিৰ মুছলমান তিৰোতাসকলে দৰাই কন্যাৰ ঘৰ পোৱাৰ আগতে যেতিয়া
দূৰৈৰ পৰা বাজনা শুনিবলৈ পায় তেতিয়া তেওঁলোকে এইদৰে গাবলৈ ধৰে—

ঐ না নদীৰ কুলে কুলে

কিসেৰ বাজনাই বাজে গো

সুন্দৰ মনোহাৰি তোতা গো।

ঐ না নদীৰ কুলে কুলে—

বিয়াৰ বাইচু বাজেগো

সুন্দৰ..... তোতাগো।

বাবজান আমাকে বিয়া দিয়া কেমন কইৰাই থাকবেন গো

সুন্দৰ.....

বেটি গো তোমাকে বিয়া দিয়া

দিলে ছুবুৰ দিয়া থাইকবো গো

সুন্দৰ.....।

কইনাক ৰভাৰ তলীলৈ অনাৰ আগতে দৰা ঘৰৰ কেইজনীমান তিৰোতাই কইনাক
কাপোৰ কানি, আ-অলঙ্কাৰ লৈ কইনা সজাবলৈ যায়। তেতিয়া আয়তীসকলে এইদৰে
গায়—

চোতালত বিয়া, দুৱাৰ দিয়া কইনা কাচাবৰ যাংৰে

সাত তোলা সোণা আইনছুং কইনাৰ হাতত দিংৰে

কইনাক ৰভাৰ তলীত অনাৰ সময়ত কইনাজনীৰ লগতে মাক, ভায়েক-ভনীয়েক,
আত্মীয়-কুটুম সকলোৰে কান্দোনৰ সুৰে বিয়া ঘৰখনক বিষাদময় কৰি তোলে। তেতিয়া
আয়তীসকলে গায়—

তোৰ মাৰ কান্দোন ইমিৰে ঝিমি

তোৰ বইনীৰ কান্দোন আউল লাগাইল

পৰাণৰে শেওলাই। তোৰ বইনীৰ.....

চাকিৰিয়া দামান ৰইল জোৰ জোৰ মাওৰাৰ

তোলেৰে শেওলাই।

চৰ অঞ্চলৰ মুছলমান তিৰোতাসকলে দৰা ৰভাৰ তলীত বহাৰ পিছত সিঁহতৰ

সমাজৰ প্ৰচলিত প্ৰথা মতে যেতিয়া দেন মোহৰত চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰি কইনা ঘৰৰ মানুহে এখন ডালা দৰা ঘৰৰ মানুহৰ ওচৰলৈ আ-অলঙ্কাৰ আৰু কাপোৰ-কানি আনিবৰ কাৰণে লৈ যায়, তেতিয়া সিহঁতে গাবলৈ ধৰে—

আমফুলেৰ নদীতে জামফুল খেলিতে
হাৰেয়া আসিলাম বালিৰ সিতাৰ সিংৰিগো
পেন্দো পেন্দোবালি আমাৰ ভাই বউৰ সিংৰিগো
না পেন্দোং সদাগৰ তোমাৰ ভাইবউৰ সিংৰিগো
অৰ্ধেক ৰাস্তা গেলে তুলনা দিবেগো
বাৰীত না গেলে খোসায়া নিবে গো।

কইনাক ৰভাৰ তলীলৈ অনাৰ পিছত বিয়া ঘৰত কন্দা-কটা শেষ হোৱাত এটি গহীন পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হয়। ব্ৰাহ্মণজনে বিয়াৰ মন্ত্ৰ গাই থাকে। এইহেন শাস্ত্ৰ সমাহিত সময়ত আয়তীসকলে দৰা-কইনাক শিৱ-পাৰ্বতী, সীতা-ৰাম আদি আখ্যা দি গীত গায়—

ৰাম আইসে সীতাকে হৰিবা
ঘূৰে ৰাজা ঘূৰে প্ৰজা, ঘূৰে কি কাৰণে
পাৰ্বতী সেৱা কৰে শিৱেৰ চৰণে
তুলিয়া ধৰো, তুলিয়া ধৰো, পাৰ্বতী সেৱা.....
ৰামচন্দ্ৰ সৰু বুলি জগতে হাঁহিলে
বাওহাতে ধনু ধৰি মাজতে ভাঙিলে
ধনু ভাঙি ৰামচন্দ্ৰ সভাতে বহিল
সীতা দেবী আহি ৰামক স্বামী বৰণ কৰিলে।

বিয়া কাৰ্য চলি থাকে। এই ছেগতে নামতীসকলে ঢুলীয়াকো কিছু জোৰা গীত বা থিচা গীত গাই মনৰ আনন্দ প্ৰকাশ কৰে—

ঢুলীয়া ঢোল বাজাওৰে, ঢোলেৰ নুঠে বাজি
এমুন ঢোল নিয়া আইছিসেৰে টাকা খাবাৰ বাজি।

তাৰোপৰি নামতীসকলে বামুণকো নোজোকোৱাকৈ নাথাকে। তেওঁলোকে এইদৰে গায়—

বামুণ যায়ৰে দুৰেৰ বিয়াত
বামুণী বসিয়া কান্দে
অ'হৰে খাচা পেটী-বামুণী শাৰীৰ হাবিলাস কৰে
যেতো নাইওৰীৰ কমৰেৰ শাৰী, বামুণ চুৰি কৰে।
ঘৰেৰ বেৰা ভাঙেয়া বামুণ, পলোৱাৰ বুদ্ধি কৰে।

বিয়া কাৰ্য সম্পন্ন হ'ল। কইনা ওলাই যাবৰ সময়ত হ'লে, তেতিয়া নামতীসকলে এইদৰে গায়—

বাৰীৰ সাজোন কাছন গাছো গাছালী
মজিয়াৰ সাজোন বেটি
ঘৰ ভৰা ভাইয়া থাকতে, মইনা যায়ৰে চলি।
কইনাৰ ঘৰৰ বাপ-ভাই সবে বইল চাই,
ৰামচন্দ্ৰ ধনু ভাঙি সীতাকে লৈয়া যায়।

কইনা ওলাই যাবৰ সময়ত কান্দি কাটি আউল-বাউল হয়। তেতিয়া তিৰোতাসকলে গাবলৈ ধৰে—

নৈতন দুবুলাৰ কান্দোন, গায়া সাজোন সাজেৰে
কেয়াইবে নৈতন দুবুলাৰ সাথেৰে।
গায়া আইছে ভালো হইছে, হাল বোৱাৰ ভাল হইছে।
তোৰ বইন আইছে ভালো হইছে, বিছনা পাৰীয়া দিবৰে
কে যাইবে নৈতন দুবুলাৰ সাথে ৰে।

ওপৰোক্ত বিয়াৰ গীতটিত হিন্দু-মুছলমান উভয় সম্প্ৰদায়ৰ মাজত কথা আৰু সুৰৰ যথেষ্ট মিল থকা দেখা যায় অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাত।

বিয়া কাৰ্য চলি থকা সময়ত দৰা ঘৰীয়া কইনা পক্ষক আকৌ কইনা ঘৰীয়াই দৰা পক্ষৰ মানুহক কিছুমান খিচাগীত বা জোৰা গীত জাউৰীয়ে জাউৰীয়ে গাই অপাৰ আনন্দ লাভ কৰে। তেওঁলোকে এইদৰে গায়—

- ১। বৰেৰ মাওটা বহিছে আগত
এখান গুৱা দিবা নাপায় পৰিছে লাজত।
- ২। কইনাৰ মাওটা হুদুল দুদীহে
কাণেৰ সোণা লৰে
এখান গুৱা দিবা মনত নপৰে।
- ৩। আ হা ৰে লাউৰ তলে ছাই
কইনাৰ বইনীটাৰ নাকেৰ আগাল নাই হে
অ' হৰি ৰাম।
- ৪। বাসেৰ তলীত বেঙেৰ লেকু
কৰে কেকু মেকু মেকু
বৰ ঘৰেৰ ল'ৰা কেইটাৰ
ছোৱালীৰ কাতি চকু।

৫। কুৱাৰ পাৰেৰ বালিট বালিট

নসাৰিৰ বইনটা একেবাৰে কালিট (চৰ অঞ্চলৰ)

৬। মাছ ভাজি নাখায় মীনা

মাংস ভাজি লাগেৰে

মীনাৰ মাও কান্দিবাৰ লাগছে

মাংস ভাজি লয়াৰে

হেনো হেনো মীনা মোৰ

কোনে ভুলাই নিলোৰে

চাপৰেৰ ভোগৰা পাটা

তায় ভুলাই নিলৰে। (চৰ অঞ্চলৰ)

হিন্দু মুছলমান নানা জাতি উপজাতিৰ সংমিশ্ৰণত চৰুৱা ৰাৰুৱাই বিবাহ কাৰ্য সম্পন্ন কৰি নানা ধৰণৰ থিচা গীতবোৰ গাই মনৰ আনন্দ প্ৰকাশ কৰে।

এইদৰে নানা ধৰণৰ গীত মাতেৰে গোৱালপৰীয়া নামতী বা তিৰোতাসকলে বিয়া অনুষ্ঠানৰ সকলোবোৰ মাজলিক কাৰ্য সম্পন্ন কৰে। এই গীতবোৰে নাৰী হৃদয়ৰ কৰুণ সুৰ বাজি উঠাৰ উপৰিও নানা ধৰণৰ ৰং ধেমালি, হাঁহি-তামাচাৰ সুৰে ৰভাতলীখন মুখৰিত কৰি তোলে। জাতীয়তাবোধৰ অভাৱ, লোক-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি অৱহেলা আৰু সমাজ সচেতনতাৰ অভাৱৰ ফলত এই গীতসমূহ বিয়া অনুষ্ঠানৰ পৰা আঁতৰি যাব লগাত পৰিছে। তাৰ ঠাই নগৰীয়া সভ্যতাই পোখা মেলিছে। আমি সকলোৱে সজাগ হোৱা উচিত যাতে ভৱিষ্যত প্ৰজন্মই আমাৰ এই গীত মাতবোৰ চৰ্চা কৰি থাকিব পাৰে। তেতিয়াহে আমাৰ সংস্কৃতি ৰক্ষা পৰিব। হয়তো এনেকুৱা এটা সময় আহি পৰিব আমি নিজা সংস্কৃতিৰে বিশ্বদৰবাৰত চিনাকি দিব নোৱাৰিম।

তথ্য সংগ্ৰহঃ

১। শ্ৰীযুত কুসুম মেধি- আৰেয়াবাৰ

২। শ্ৰীযুতা সৰলা ৰায়- ধীৰঘাট

৩। শ্ৰীযুতা সুমতী ৰায়-সতাপুৰ

৪। শ্ৰীযুতা কমেলা খাতুন-ধীৰঘাট

৫। শ্ৰীযুতা জয়গন বেওৱা-ধীৰঘাট

৬। শ্ৰীযুতা পামিনা বিবি- ঘূণীমাৰী

৭। শ্ৰীযুতা নমিৰজান বিবি-ঘূণীমাৰী

৮। শ্ৰীযুতা বেলা বেওৱা - ঘূণীমাৰী■

ছাত্র-ছাত্রীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনত শিক্ষকৰ ভূমিকা (ক)

শ্ৰীগণেশ দাস

চাৰি সমুদ্ৰে বেৰি থকা এই বৈচিত্ৰ্যময় বিশাল সংসাৰখনত মানুহ হ'ল সকলো জীৱতকৈ শ্ৰেষ্ঠ জীৱ। এই জীৱ শ্ৰেষ্ঠ মানুহৰ বহু গুণৰ ভিতৰত চৰিত্ৰ এটি অমূল্য সম্পদ। সংসাৰৰ আন আন বৈয়িক সম্পদৰ লগত এই চৰিত্ৰ সম্পদৰ কোনো ফালেদি তুলনা নহয়। প্ৰাচীন শিক্ষা বুৰঞ্জীৰ পাত লুটিয়াই চালে দেখা যায় যে অতীৰ যুগত আজিৰ দৰে বিদ্যানুষ্ঠানৰ কোনো ধৰণৰ প্ৰচলন নাছিল। সেই যুগত শিশুসকলক লিখা, পঢ়া আৰু অংক কৰা শিক্ষাক কৈ শিশুৰ মানসপটত লুকাই থকা শাৰীৰিক, মানসিক আৰু আধ্যাত্মিক গুণবোৰৰ সৰ্বাঙ্গীন উন্নতি সাধনৰ বাবে গুৰুকুল শিক্ষাৰ প্ৰচলন বাৰুকৈয়ে দেখা যায়। তাহানিৰ যুগত শিক্ষাৰ খেল-পথাৰ খনত কেৱল ব্ৰহ্ম বিদ্যাৰ হে চৰ্চা চলিছিল আৰু পাঠ্যক্ৰম আছিল বেদ বিদ্যাহে। যিসকল গুণী ব্যক্তিয়ে এই শিক্ষাৰ গুৰি বঠাপাত ধৰি শিক্ষা দিছিল তেখেতসকলক আচাৰ্য নামে বিভূষিত আছিল। নিজ চৰিত্ৰত আচৰণ কৰি যিয়ে আনক শিক্ষা দিয়ে সিজনেই হ'ল আচাৰ্য। সেয়ে দ্ৰোণাচাৰ্য্য, কৃপাচাৰ্য্য, সন্দিপনী আদি মহান আচাৰ্য্যসকলৰ নাম আজিও চিৰস্মৰণীয়।

চৰিত্ৰ কাক বোলে বা চৰিত্ৰ বুলিলে আমি কি বুজোঁ। এই কথা আমি অতি সহজ ভাবে উপলব্ধি কৰিব পাৰোঁ যে কোনো এটা কামৰ পুনৰাবৃত্তিয়ে অভ্যাস আৰু অভ্যাসৰ সমষ্টিয়ে হ'ল চৰিত্ৰ। চৰিত্ৰ মহৎ গুণৰ অধিকাৰী। এই চৰিত্ৰ গঠনত বিশেষভাৱে প্ৰভাৱ পেলায় পৰিয়াল, সমাজ, বিদ্যালয় আৰু শিক্ষক। শিশু শিক্ষাৰ কঠীয়াতলি ঘৰখন। তাৰে পৰা শিশুকণী কঠীয়া আনি ৰোপণ কৰা হয় বিদ্যালয়ত। বিদ্যালয়ত আহিয়ে শিশুসকল পোনতে পৰিৱেশৰ ভিন্নতা অনুভৱ কৰে। এই নতুন পৰিৱেশৰ লগত শিশুসকলক খাপ খুৱাই ল'ব পৰাটো শিক্ষকৰ এটি প্ৰধান গুণ বা কৰ্তব্য। জাৰ্মান শিক্ষাবিদ ফ্ৰেগেলে বিদ্যালয়খনক কিণ্ডাৰ গাৰ্ডেন নামে নামাকৰণ কৰি কৈছে যে এই বিদ্যালয়খন হৈছে শিশু বাগিচা। অৰ্থাৎ কিণ্ডাৰ মানে শিশুসকল আৰু গাৰ্ডেন মানে বাগিচা।

এই শিশু বাগিচাৰ মালী হ'ল শিক্ষাদাতা গুৰু বা শিক্ষকসকল। মালীয়ে যেনেকৈ পুলিবোৰক নানা ধৰণৰ সাৰ আদি প্ৰয়োগ কৰি পুলি জোপাৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰে ঠিক সেইদৰে শিক্ষকসকলে ছাত্র-ছাত্রীৰ প্ৰয়োজন বোধে পাঠৰ নানা ধৰণৰ উপদেশমূলক চুটি সহজ গল্পৰ জৰিয়তে বিষয়ৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি বিষয়ৰ ওপৰতো উপ বিষয়ৰ যোজনা কৰি শিশুক শিক্ষা দিব পৰা গুণ থাকিব লাগিব।

শিক্ষাৰ এটি প্ৰধান উদ্দেশ্য হ'ল শিশুকালৰ পৰাই চৰিত্ৰ গঠন কৰা। শিশুসকলৰ ইচ্ছা বৃত্তি বিকাশ নোহোৱা পৰ্যন্ত প্ৰকৃত চৰিত্ৰ গঠন সম্ভৱ নহয়। এই ইচ্ছা বৃত্তি বিকাশ হোৱাৰ পূৰ্বে শিশুৱে চিন্তা আৰু বিচাৰ কৰি কাম কৰিবলৈ অপাৰগ। সেই বাবে শিশুৰ চৰিত্ৰ নাই বুলিলেও বেছি কোৱা নহয়। শিশুৱে গল্প বা সাধু কথা শুনিবলৈ বৰ ভাল পায়। প্ৰায় চাৰি বছৰমান বয়সৰ পৰাই শিশুৱে শিয়াল, মেকুৰী আদি জীৱ-জন্তুৰ সাধু শুনিবলৈ ভাল পায়-পিচৰ বয়সত বুঢ়া-বুঢ়ীৰ গল্প, তাৰ পিছত ৰজা ৰাণীৰ গল্প আদি শুনাতে বৰ আগ্ৰহ জন্মে। এই চুটি গল্পৰ সাৰমৰ্ম আৰু আদৰ্শবোৰ শিশুৰ আগত দাঙি ধৰি সিহঁতৰ ইচ্ছা শক্তি আৰু ভাৱপ্ৰৱণতা গুণ জাগৰণ কৰিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষকে অতি সাধাৰণভাৱে গল্পৰ সাৰমৰ্ম দাঙি ধৰি ভৱিষ্যৎ জীৱনৰ লাইখুটি ডাল পুতিব পৰা গুণ শিক্ষকৰ নিশ্চয় থাকিব লাগিব। শিক্ষক হ'ল আদৰ্শ স্থানীয় আৰু শিশুসকল অনুকৰণ প্ৰিয়। সেই বাবে শিক্ষক ছাত্র-ছাত্রীৰ আগত নানা ধৰণৰ আদৰ্শ থকা গল্প মহাপুৰুষসকলৰ চিত্ৰ সং কামৰ ফলাফল আদি গুণৰাখি উপস্থাপন কৰি সং কাম আদিৰ আদৰ্শ দাঙি দৰিব লাগে। আৱশ্যক বোধে শিক্ষাদানৰ প্ৰদীপণ শ্ৰেণী কোঠাত ব্যৱহাৰ কৰি স্পষ্ট ধাৰণাত সহায় কৰিব পৰা নিদৰ্শন প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। এয়া হ'ল শিক্ষকৰ শিক্ষাদানৰ কৌশল।

কৌতুহল বা অনুসন্ধিৎসা এই প্ৰবৃত্তি সৰু সৰু শিশুৰ গাত দেখিবলৈ পোৱা যায়। এই প্ৰবৃত্তি শিশুৱে জন্মৰ লগতে লৈ অহা এটি গুণ। সংসাৰৰ প্ৰতিটো নতুন বস্তুৰ বাবে শিশু মনত নানা ভাৱৰ সৃষ্টি কৰে, সেয়েহে এইটো কি? সেইটো কি? এনে ধৰণৰ প্ৰশ্নৰ উদয় হয়। এই কৌতুহল প্ৰবৃত্তি সজাগ কৰি তুলিবলৈ শিক্ষকে নানা ধৰণৰ প্ৰত্যক্ষ বস্তু নাইবা চিত্ৰ আদিৰ দ্বাৰাই মূল বিষয়ৰ লগত সংগতি ৰাখি শিশুৰ মনত স্থায়ী ভাৱৰ সমাবেশৰ চেষ্টা কৰা উচিত।

শিশুসকলৰ গাত তপৰাই মিছা কোৱাৰ আন এটি বৃত্তি দেখা যায়। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষকে মিছা কথা কোৱাৰ পৰিণাম যে অতি ভয়াবহ তাক সহজ ভাষাৰে বুজাবলৈ শিক্ষকে চুটি চুটি প্ৰশ্নৰ জৰিয়তে 'গৰখীয়া আৰু বাঘৰ গল্পটো' অতি তাৎপৰ্যভাৱে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰি শিশুমনত বেয়া কামৰ প্ৰতি ভয় ভাগ জগাই ভৱিষ্যৎ যাতে মিছা নকয় সেই প্ৰবৃত্তি গুচাবৰ চেষ্টা কৰিব পাৰিব লাগিব।

নকল কৰা বা আনৰ দেখি কৰা কাৰ্য শিশু সকলৰ গাত প্ৰায়ে দেখা যায়। এই দোষ গুচাবৰ বাবে শিক্ষা পদ্ধতিতকৈ শিক্ষকৰ চাতুৰ্য গুণহে বেছি আৱশ্যক। নকল কৰা

অর্থ সহজভাৱে বুজাবলৈ হ'লে আনৰ জ্ঞান চুৰ কৰা। গতিকে এই দোষ শুচাবৰ বাবে শিক্ষকে নানা পন্থা ল'ব লাগিব। সৰু কিন্তু চোৰ বা নকল কৰাৰ কথা বুজাওঁতে শিক্ষকে আদৰ্শ স্থানীয় কিন্তু বাস্তৱ গল্পৰ সহায় লৈ জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীৰ শিশু অৱস্থাৰ এটি ছাত্ৰ জীৱনৰ গল্প অতি সতৰ্কতাৰে দাঙি ধৰি শিশুসকলৰ তেনে কামলৈ ঘৃণাৰ ভাৱ জগাই তুলিব গান্ধী পঢ়ি থকা বিদ্যালয়ত শিক্ষা বিভাগৰ এজন পৰিদৰ্শক আহি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নোৱাৰাত পিচৰ পৰা এজন শিক্ষকে লিখি দিছিল আন আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে দেখি লিখিলে কিন্তু গান্ধীয়ে নিজে নজনা বানানটো আনে লিখাই দিয়াটো চাই নিলিখিলে। এই ঘটনাত পৰীক্ষকজনৰ পৰা আশীৰ্বাদ পাইছিল। এয়া বৰ আপুৰুগীয়া সম্পদ জীৱনৰ বাবে। এই অমূল্য সম্পদৰ গুণত মহাত্মাই জীৱনৰ খোজে খোজে গৈ জাতিৰ পিতা নামে জনাজাত হ'ল। এই মহান দৃষ্টান্ত শিক্ষকে শিশু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগত দাঙি ধৰি শিশুৰ চৰিত্ৰ গঠনত এটি নতুন ৰূপ দিব পাৰে। লগতে মহা মহা পুৰুষৰ দুই এটা আদৰ্শ গল্পৰ সহায়েৰে কৈ শিশু চৰিত্ৰত ইজনে যোগাব পৰা গুণ শিক্ষকৰ নিশ্চয় থাকিব লাগে।

শিশুৰ চৰিত্ৰ গঠন কৰা শিক্ষাৰ এটি প্ৰধান লক্ষ্য। এই চৰিত্ৰ গঠন কৰাত বংশানুগত আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিকতাই বিশেষভাৱে প্ৰভাৱ পেলায়। এই পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ হেঁচা বেছি। তুলনা হিচাপে দেখা যায় যে জন্মৰ লগে লগে যদি কলিকতাৰ এজন শিশুক নগাপাহাৰত থোৱা যায় আৰু নগা পাহাৰত জন্ম লোৱা এজন শিশুক যদি কলিকতাত থোৱা যায় কালত দেখা যাব যে দুই জনৰে চৰিত্ৰ ওলট-পালট হৈ গৈছে। ই একো নহয় কেৱল পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ হে প্ৰভাৱ। সাধাৰণতে পাৰিপাৰ্শ্বিক বুলিলে আমি পোনতে দেখা পাওঁ ঘৰৰ পৰিয়াল, ওচৰ চুবুৰীয়া আৰু সমাজ। এই সমাজৰ এটি আশা ভৰসাৰ স্থল হ'ল আমাৰ শিক্ষানুষ্ঠান বা স্কুলঘৰ। এই শিক্ষানুষ্ঠানত শিশুসকলৰ সুকুমাৰ ভাৱবৃত্তিবোৰেই শিশুৰ জীৱনত কৰ্মপ্ৰেৰণা দিয়ে। প্ৰেম, দয়া, সহানুভূতি, ধৰ্মৰ প্ৰতি অনুৰাগ, সত্যবাদিতা আদি সুপ্ত গুণবোৰৰ বিকাশ সাধন কৰি ভৱিষ্যৎ সুস্থ সবল চৰিত্ৰ গঢ়ি তোলা। এই গুণবোৰৰ লগত ভাৱ বৃত্তিবোৰৰ অঙ্গা অঙ্গি সম্পৰ্ক। সেই বাবে শিক্ষকে অতি সতৰ্কভাৱে শিক্ষাদানৰ কৌশল আৰু নিজৰ দক্ষতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি-দয়া কি কাক বোলে এই কথা সজ্ঞতি ৰাখি মূল বিষয়ৰ পৰা পিচলি নোযোৱা কৈ বগলীজনীৰ প্ৰতি সিদ্ধাৰ্থই যি দয়া কৰিছিল, তাক চুটি গল্পৰ জৰিয়তে বুজাই তীব্ৰবদ্ধ বগলীৰ গল্পটো কৈ সকলো জীৱকে সমানে দয়া কৰিব লাগে। এই মনোভাৱ যোগাই তুলিব পৰা দক্ষতা গুণ শিক্ষকৰ থাকিব লাগিব।

ইজনে সিজনক ভাল পোৱা বা আনৰ দুখত সহানুভূতি দেখুৱা যে মানুহৰ ধৰ্ম এই কথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক উপস্থাপন কৰি বুদ্ধদেৱৰ প্ৰেম, ভাতৃত্ববোধ আৰু সহানুভূতি আদি কথাখিনি ব্যাখ্যা কৰি শিশুমনত উক্ত ভাবৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা গুণ শিক্ষকসকলৰ থাকিলেহে শিশুৰ নৈতিক চৰিত্ৰত সমল যোগাব পাৰিব। বয়স বাঢ়ি অহাৰ লগে লগে শিশুৰ অন্তৰত

ধৰ্মানুৰাগ, দেশানুৰাগ ভাব জগাই তুলি শিশুসকলক সুচৰিত্ৰ গঠনত সহায় কৰা শিক্ষকৰ এটি মহান দায়িত্ব বা কৰ্তব্য বুলি ধৰিব লাগিব।

প্ৰথম বাল্য অৱস্থাত শিশুৰ ইন্দ্ৰিয়ানুভূতি সতেজ হৈ থাকে। সেই কাৰণে এই বয়সত ইন্দ্ৰিয়ৰ সহায়ত নানা ধৰণৰ জানিব লগা বিষয়ৰ জৰিয়তে সুকুমাৰ চৰিত্ৰ গঠনত শিক্ষকৰ ভূমিকা অতি প্ৰয়োজন। এই বয়সত কথোপকথন, সাৰমৰ্ম থকা গল্প, উপদেশমূলক নীতি কথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীহঁতৰ আগত দাঙি ধৰি সৎ চৰিত্ৰ-গঠনত শিক্ষকে সহায়ক হিচাপে আগবাঢ়িব লাগিব। কিন্তু সেই ভুল ভুতৰ গল্প বা তেনে ধৰণৰ ভয় লগা গল্প কোৱা অনুচিত।

শিশুক ইচ্ছা শক্তিৰ দুৰ্বলতাৰ বাবে সিহঁতৰ গাত কিছুমান মইমতালিৰ ভাব দেখা যায়, যেনে উপদেশ দিলে দলিয়াই পেলায়, বুজালেও নুবুজে, হাক বা বাধা দিলেও নুশনে। ইয়াৰ তত্ত্ব শিশুৱে নিজৰ মনক দমন কৰিব নোৱাৰে। এনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী পালে শিক্ষকে তৎক্ষণাত তাৰ কামত বাধা নজন্মাই নানা ধৰণৰ বাস্তৱমুখী সাৰুৱা উপদেশ দাঙি ধৰি বুজাবৰ চেষ্টা কৰিব লাগিব। ইয়াত শাসন কৰিব নেলাগে। কাৰণ শাসনে বেয়া কামৰ পৰা বিৰত থাকিব পাৰে কিন্তু ভাল কামলৈ উৎসাহ নিদিয়। এই বিষয়ত শিক্ষক সতৰ্ক থাকিব লাগিব।

কোনো বিষয়ৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ অনুভৱ কৰি তাৰ জ্ঞান লাভালাভৰ বাবে যি প্ৰবৃত্তি জন্মে তাকে অনুৰাগ বোলে। পাঠত এই অনুৰাগ জন্মাবলৈ শিক্ষকৰ চাতুৰ্য গুণৰ সহায়ত আবশ্যকবোধে নানা চিত্ৰ আদিৰ সহায়ত শিশু চৰিত্ৰত সহায়ৰ প্ৰতি কৃতি দাঙি ধৰিব পৰা গুণ শিক্ষকে যোজনা কৰিব লাগিব। শিক্ষা ক্ষেত্ৰত বা শ্ৰেণী পাঠ দানত শিক্ষকৰ বহু গুণৰ আবশ্যক হলেও শিক্ষকৰ গাত সাধাৰণতে বাইশটি গুণৰ বিশেষ আবশ্যক। যেনে-

‘বিষয় প্ৰণালী জ্ঞান শাসন ক্ষমতা।
 স্বাস্থ্য উপস্থিত বুদ্ধি আৰু উদ্যোগীতা।।
 সম্মান প্ৰবৃত্তি আগ্ৰহ, দয়া, প্ৰফুল্লতা।
 গাভীৰ্য্য, ধৈৰ্য্য আৰু কষ্ট সহিষ্ণুতা।।
 সময় নিষ্ঠা নিয়োমিতা আৰু মিতব্যয়িতা।
 শৃঙ্খলা, মনৰ বল আৰু চাফ চিকুণতা।।
 সত্যবাদিতা, ধৰ্ম আৰু দেশ প্ৰেম ধৰি।
 অভিভাৱক, সহকৰ্মীৰ লগত সহযোগ কৰি।।
 কৰ্তৃপক্ষক সম্বন্ধ খৰি বাইশটি গুণ।
 নেথাকে যে কোনোটিৰে ভিল মাত্ৰ ঘৃণ।।

ওপৰত উল্লিখিত দক্ষতাসমূহৰ বাহিৰে শিশু চৰিত্ৰ গঠনৰ বাবে শিক্ষাগুৰুসকলৰ গাত যোগ্যতা, শিক্ষা কাৰ্যত নিজৰ চাতুৰ্য, হাস্যৰস চৰিত্ৰ, কথাকোৱাৰ ভঙ্গী, পাঠ বসাল কৰিব পৰা গুণ আদি থকা বাঞ্ছনীয়। ■■

ছাত্র-ছাত্রীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনত শিক্ষকৰ ভূমিকা (খ)

মহঃ নুৰুল ইছলাম

চৰিত্ৰ আৰু ব্যক্তিত্বৰ সুন্দৰতাই হৈছে জীৱনৰ সকলো কৃতকাৰ্যতাৰ মূল কাৰণ। সেইবাবে বিষয় বস্তুৰ পুথিগত জ্ঞান ছাত্র-ছাত্রীৰ চৰিত্ৰ গঠনৰ প্ৰসঙ্গত প্ৰথম বিবেচ্য হোৱা উচিত। চৰিত্ৰৰ লক্ষ্য সমূহ চিনাক্ত কৰি প্ৰয়োজনীয় অনুশীলনৰ কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থা পাঠ্যক্ৰমত সন্নিবিষ্ট হোৱা উচিত।

ছাত্র-ছাত্রীৰ চৰিত্ৰ গঠনত শিক্ষকৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। ছাত্র-ছাত্রীক পাঠদান দিয়াই শিক্ষকৰ দায়িত্ব শেষ নহয়। ছাত্র-ছাত্রীৰ সুস্থ, সবল চৰিত্ৰ আৰু ব্যক্তিত্ব গঠনৰ সকলো আনুসঙ্গিক শিক্ষকে বিবেচনা কৰি তুলি সমাজত এজন সৎ চৰিত্ৰবান, সু-নাগৰিক আৰু সমাজৰ যোগ্য ব্যক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাটো হৈছে শিক্ষকৰ কৰ্তব্য। শিক্ষাৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে ছাত্র-ছাত্রীৰ ব্যক্তিত্ব গঠন কৰি তোলা আৰু এই ব্যক্তিত্বই হৈছে শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্বৰ সুস্থ আৰু সামগ্ৰীক প্ৰভাৱৰ পৰিণতি। যিহেতু শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্বই আদৰ্শ ৰচনা আৰু পৰিচালনা কৰে সেই হেতুকেই শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্বৰ প্ৰভাৱতেই ছাত্রৰ ব্যক্তিত্বৰ প্ৰভাৱ প্ৰস্তুতি কৰি তুলিব পাৰি।

বিদ্যালয়খনক ছাত্র-ছাত্রীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনৰ কেন্দ্ৰ বুলিও ক'ব পাৰি। নৈতিকতাৰ আদৰ্শ আৰু মূল্যবোধৰ ভাৱ ল'ৰা-ছোৱালীৰ মনত জগাই তুলিব নোৱাৰিলে ব্যক্তিৰ সুস্থ, সবল চৰিত্ৰ, সু-নাগৰিক আৰু সামাজিক যোগ্য ব্যক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ আশা কৰিব নোৱাৰি। বিদ্যালয়ৰ ছাত্র-ছাত্রীৰ মনত বৰ্তমান সমাজৰ কেতবোৰ অসুস্থ আৰু অনৈতিক প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে। এনেবোৰ কু-প্ৰভাৱৰ পৰা যাতে ছাত্র-ছাত্রীক মুক্ত কৰি ৰাখিব পাৰি তাৰ প্ৰতি শিক্ষক তথা বিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই বিশেষ চকু দিব লাগে। ছাত্র-ছাত্রীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ বিকাশৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ নিজ নিজ বৈশিষ্ট্য আৰু সমস্যা আদি থাকে। বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ বৈশিষ্ট্য অনুযায়ীহে চৰিত্ৰৰ বিকাশ সাধিত হয়। এনে বিকাশৰ স্বৰূপ আৰু তাৰ সমস্যা

সমূহৰ বিষয়ে পৰিয়ালৰ কৰ্তৃপক্ষই ভাল দৰে জনা উচিত আৰু শিক্ষকৰ সহযোগিতাত আৱশ্যকীয় পৰামৰ্শ গ্ৰহণ কৰা উচিত।

শিক্ষাৰ লগত ধৰ্মৰ এক নিকট সম্বন্ধ প্ৰাচীন কালৰ পৰাই স্থাপন হৈ আহিছে। শিক্ষা বুৰঞ্জী অধ্যয়নত জানিব পাৰি যে, পুৰণি কালত ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানবোৰেই নিৰক্ষৰ লোক সকলক শিক্ষাৰ নৈতিক দায়িত্ব বহন কৰি শিক্ষা গুৰুৰ ভূমিকা পালন কৰি আহিছিল। ধৰ্মগুৰুসকলে অশিক্ষিত জন সাধাৰণক ধৰ্ম শাস্ত্ৰৰ জ্ঞানৰ পোহৰেৰে শিক্ষিত কৰি তোলাটোৱেই ধৰ্মীয় গুৰুসকলৰ পৱিত্ৰ কৰ্তব্য বুলি বিবেচনা কৰিছিল আৰু এই ক্ষেত্ৰত মন্দিৰ, মছজিদ আৰু গীৰ্জা আদি ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানবোৰেই শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ স্বৰূপ বিবেচনা কৰিছিল। প্ৰাচীন কালত ৰজা মহাৰজা সকলে ধৰ্মীয় শিক্ষাৰ লগতে দৈৱ জ্ঞান, অস্ত্ৰ বিদ্যা, ব্যক্তিত্ব আৰু নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনৰ বাবে নিজ পুত্ৰ সকলক গুৰু গৃহ ৰাখিছিল। গুৰুসকলে শিষ্য সকলৰ সকলো দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি নিজ গৃহত ৰাখি ধৰ্মীয় শিক্ষাৰ লগতে ব্যক্তিত্ব আৰু নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনৰ সকলো দিশত শিক্ষাদান কৰিছিল। দৈৱজ্ঞান প্ৰাপ্তিৰ পৰা আৰম্ভ কৰি অস্ত্ৰ বিদ্যাত পাৰদৰ্শিতা লাভ কৰাৰ পাছত শিষ্য সকলক নিজ গৃহত প্ৰত্যাবৰ্তনৰ অনুমতি দিছিল। এই ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে প্ৰাচীন কালৰ পৰাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ আৰু ব্যক্তিত্ব গঠনৰ সকলো দায়িত্বৰ ভূমিকা পালন কৰিছিল।

শিক্ষক হৈছে শিক্ষা কাৰ্যৰ পৰিচালক। শিক্ষাৰ লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰণ, পাঠ্যক্ৰমৰ কাৰ্যকৰীকৰণ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শৈক্ষিক মূল্যায়ন আৰু অনুশাসন ৰক্ষা আদি শিক্ষাৰ সকলো দিশৰ কাৰ্যকৰী ৰূপদান দিয়াৰ মূল ব্যক্তিজন হৈছে শিক্ষক। শিক্ষকে শিক্ষাৰ সকলো বিষয় বস্তু জনাৰ উপৰিও শিক্ষা গ্ৰহণকাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু নিজেই নিজক ভালদৰে জনাটো প্ৰয়োজন। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ ব্যক্তিগত যোগ্যতা, জ্ঞান অভিজ্ঞতা আৰু শিক্ষাৰ সকলো দিশৰ প্ৰতি অন্তৰ্দৰ্শন ক্ষমতা থাকিব লাগিব। শিক্ষকৰ দায়িত্ব কেৱল স্কুলৰ চাৰি সীমাৰ ভিতৰত আৱদ্ধ নাথাকে বৰং সমাজ বা সম্প্ৰদায়ৰো এজন শিক্ষক তথা নেতা স্বৰূপে বিবেচনা কৰা হয়। শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন যিমানেই বৃদ্ধি পাই আহিছে সিমানেই শিক্ষকৰ দায়িত্ব, কৰ্তব্য আৰু যোগ্য ব্যক্তিবো প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে শিক্ষাৰ বিভিন্ন ধাৰণা সলনি আৰু পুনৰ মূল্যায়ন হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত শিক্ষকতাৰ পুৰণি ধাৰণাৰ পৰিৱৰ্তন হৈ উঠিছে। বৰ্তমান শিক্ষাত শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্ব আৰু চৰিত্ৰ গঠনত তেওঁৰ ভূমিকাৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰা হয়। শিক্ষকৰ শক্তিশালী ব্যক্তিত্বৰ ওপৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ব্যক্তিত্ব আৰু চৰিত্ৰ গঠনত সহায়ক হিচাপে নিৰ্ভৰশীল বাবেই শিক্ষক এজন পথ পৰিদৰ্শক, নিৰ্দেশক আৰু এজন প্ৰকৃত বন্ধু হিচাপে বিবেচনা কৰা হয়। স্কুলৰ কাৰ্য-ক্ৰিয়াকলাপ, উন্নয়নমূলক আঁচনি সমাজৰ বিকাশৰ বাবেই প্ৰস্তুত কৰা হয়। সেয়ে শিক্ষক সকলক কেৱল স্কুলৰেই নহয় বৰং এখন সমাজৰ তথা সম্প্ৰদায়ৰো নেতা বা পৰিচালক হিচাপে গণ্য কৰা হয়। শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্বই ছাত্ৰৰ ব্যক্তিত্বৰ প্ৰভাৱ পেলোৱাৰ বাবে ছাত্ৰৰ ব্যক্তিত্ব সংশোধন হয়।

যিহেতু ছাত্র-ছাত্রীৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশ সম্বন্ধীয় কাৰ্যৰ বিষয়ে শিক্ষকৰ মনত এক স্পষ্ট আৰু নিশ্চিত অভিপ্ৰায় থাকে, সেই হেতু শিক্ষকে এনে বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁৰ ব্যক্তিত্ব প্ৰভাৱৰ যোগে প্ৰত্যক্ষ ভাবে আৰু ভিন ভিন বিষয়ৰ শিক্ষাদানৰ যোগে পৰোক্ষ ভাবে প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে। সমাজৰ ৰাজনৈতিক, আৰ্থিক আৰু সাংস্কৃতিক বিষয় আৰু এই সম্বন্ধীয় সমস্যা আৰু দায়িত্ব পালনৰ নেতৃত্ব শিক্ষকেই গ্ৰহণ কৰিব লগা হয় আৰু সেই বাবেই শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্ব আৰু নিৰপেক্ষ নেতৃত্বৰ প্ৰভাৱ সমাজৰ প্ৰতিজন শিক্ষিত লোকেই নিজ জীৱনত অনুভৱ কৰে আৰু সেই বাবেই শিক্ষকসকলক বৰ্তমানেও সকলো লোকৰ দৃষ্টিত শিক্ষকসকল আদৰ্শ আৰু অনুপ্ৰেৰণাদায়ক আৰু অনুকৰণীয় ব্যক্তি।

ছাত্র-ছাত্রীৰ চৰিত্ৰ গঠনৰ আন এটা উল্লেখযোগ্য দিশ হৈছে স্কাউট। শ্ৰেণী কোঠাৰ বাহিৰত কাৰ্যকৰী ক্ৰীড়াগ্ৰন্থক ব্যৱস্থাৰ যোগেদি স্কুলীয়া ছাত্র-ছাত্রীৰ চৰিত্ৰ গঠন আৰু ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ আঁচনি স্কাউট আৰু গাইড ব্যৱস্থাত পোৱা যায়। স্কাউটৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে ছাত্র-ছাত্রীসকলক কাৰ্যকৰীভাৱে সমাজৰ প্ৰয়োজনীয় অভিজ্ঞতা প্ৰদান কৰি চৰিত্ৰবান, সমাজ সচেতন আৰু সমাজৰ সহায়কাৰী ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তোলা। এনে শিক্ষাই ছাত্র-ছাত্রীৰ দৈহিক, মানসিক আৰু নৈতিক শক্তিৰ বিকাশ সাধনত সহায় কৰে। স্কাউটৰ পোছাক পৰিচ্ছদ আৰু সা-সজুলি আদিয়েও তেওঁলোকক সতেজ, সাহসী আৰু উৎসাহী কৰি তোলে। স্কাউটৰ শিবিৰ জীৱন যাপনৰ যোগেদি দলগতভাৱে কাম কৰা, সহযোগিতাৰ মনোভাব গঢ়ি তোলা, অধিনায়কৰ নিৰ্দেশ পালন কৰা, নিয়ম-শৃঙ্খলা আৰু অনুশাসন মানি চলা আদি সামাজিক জীৱনৰ কেতবোৰ প্ৰয়োজনীয় শিক্ষা অভিজ্ঞতা লাভ কৰিব পাৰি। ছাত্র-ছাত্রীৰ নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনৰ প্ৰথম পদক্ষেপ হিচাপে প্ৰাথমিক স্তৰ পৰাই এনে ব্যৱস্থা আছে। কিশোৰ অৱস্থাৰ পৰাই শিশুসকলক এনে মনোভাব গঢ়ি তোলাৰ কাৰণে শ্ৰেণী কোঠাৰ বাহিৰত ছাত্র-ছাত্রীসকলক সামূহীয়া চাফাই, প্ৰাৰ্থনা, কছৰৎ আৰু শৰীৰ চৰ্চা আদি ক্ৰিয়াকলাপ কৰিব দিব লাগে। এনে ক্ৰিয়াকলাপৰ যোগেদি কিশোৰৰ পৰাই ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ ব্যক্তিত্ব, নিষ্ঠা আৰু চৰিত্ৰ গঠনত গঢ় দিব পাৰি।

জন্মোত্তৰ কালত শিশুৰ তৎকালীন পৰিৱেশ হৈছে গৃহ। বিভিন্ন পৰিস্থিতিত সুখ দুখৰ মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণকাৰী ব্যক্তি হৈছে শিশুৰ মাক দেউতাক। গৃহ পৰিৱেশত মাক-দেউতাকৰ সংস্পৰ্শই শিশুক পোন প্ৰথম নৈতিক চেতনা আৰু আচৰণৰ অভিজ্ঞতা দান কৰে। মাক-দেউতাকৰ ক্ৰিয়া, আচৰণ, বিচাৰ, বিবেচনা আৰু গ্ৰহণীয় বিষয়সমূহেই শিশুৰ বাবে নৈতিকতাৰ মানদণ্ডৰ ৰূপ হিচাপে বিবেচিত হয়। সেয়ে, নৈতিক ক্ৰিয়া আচৰণ তেওঁলোকৰ বিচাৰ বিবেচনাৰ দিশত মাক-দেউতাকেই শিশুৰ বাবে হৈ উঠে আদৰ্শ আৰু অনুকৰণীয় ব্যক্তি।

ঘৰুৱা পৰিৱেশে শিশুক সৰুৰে পৰা মানসিক ক্ৰিয়া কৰে আৰু শিশু সকলেও ঘৰুৱা পৰিৱেশ সহজে গ্ৰহণ কৰে। সেয়ে চৰিত্ৰ গঠনৰ মূল কেন্দ্ৰ হিচাপে ঘৰুৱা

পৰিৱেশটোক বিবেচিত কৰা হৈছে আৰু ইয়াক বিকশিত কৰাৰ ভূমিকা শিক্ষকৰ লগতে মাক-দেউতাকক সমানে দায়বদ্ধ কৰা হৈছে। মাতৃসকলে ঘৰুৱা পৰিৱেশটোক এনে সুন্দৰভাৱে গঢ়ি তুলিব লাগে যাতে শিশুসকলে অতি সোনকালেই পৰিৱেশটোৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হ'ব পাৰে।

শিশুসকলক দেশৰ সু-নাগৰিক, নৈতিক ব্যক্তিত্ব সম্পন্ন হিচাপে গঢ়ি তুলিব বিদ্যালয়ৰ পৰিবেশে আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে। বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশ আনন্দদায়ক কৰি তোলাটো প্ৰথম পদক্ষেপ হোৱা বাঞ্ছনীয় যাতে, শিশুয়ে স্কুলত প্ৰৱেশ কৰাৰ লগে লগে সুখানুভূতিত আবেগ প্ৰবল হৈ পৰে। বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশ এনে হ'ব নালাগে যাতে, শিশু মনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে বিদ্যালয়লৈ অহাত অনীহা প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰে। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীসকলেই মুখ্য ভূমিকা ল'ব লাগিব। শিশু মনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বৌদ্ধিক, মানসিক দিশ বিকাশ হোৱাৰ বাবে স্থানীয় ৰাইজ, অভিভাৱক তথা প্ৰধান শিক্ষকে গুৰুতৰ ভূমিকা পালন কৰিব লাগিব।

শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ গুণবোৰৰ ভিতৰত প্ৰথমে প্ৰয়োজন হ'ব শিক্ষকৰ মৰমীয়াল চৰিত্ৰ। শিক্ষক সকল মৰমীয়াল হলেহে তেওঁলোকৰ উদ্দেশ্য সফল হ'ব। শিক্ষকজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰয়োজনত হ'ব লাগিব পিতৃ-মাতৃ, ভাই-ভনী আৰু বন্ধু-বান্ধৱী। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত পৰোক্ষভাৱে আৰু মনোবৈজ্ঞানিক প্ৰভাৱ পেলাবৰ বাবে শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্ব অসাধাৰণ গুণসম্পন্ন আৰু ক্ষমতাৰ প্ৰয়োজন যি সমাজৰ ৰাজনৈতিক নেতাৰ গাত পাব পৰা নাযায়। শিক্ষকজন বন্ধু ভাবাপন্ন, শ্ৰেষ্ঠতাৰ প্ৰতি অনুভূতিশীল, সংযত আৰু আত্ম নিয়ন্ত্ৰিত আচৰণৰ হোৱা উচিত। শিশুৰ মনত আচাৰ্য্য ভাৱৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা ক্ষমতা নিজে স্থিৰ কৰা আদৰ্শৰ প্ৰতি বিশেষ আগ্ৰহ আৰু অনুভূতি থকাটো প্ৰয়োজন। শিক্ষকজনৰ ছাত্ৰৰ ওচৰত আত্ম-সন্মান বজাই ৰাখিব পৰা আৰু কমবয়সীয়া ছাত্ৰসকলক আকৰ্ষণ কৰিব পৰা জ্ঞান-অভিজ্ঞতাৰ চৰ্চা থকা প্ৰয়োজন। এনেবোৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্যই শিক্ষকৰ ব্যক্তিত্ব স্বাভাৱিকতেই ছাত্ৰ-সকলক আকৰ্ষিত কৰি তোলে আৰু সেয়ে, শিক্ষকজন হয় সমাজৰ চকুত আদৰ্শগীয়া আৰু ছাত্ৰসকলৰ বাবে তেওঁ হয় শ্ৰদ্ধা, ভক্তি সম্পন্ন আৰু অনুকৰণীয় ব্যক্তি। এনে গুণৰ অধিকাৰী একোজন সং চৰিত্ৰবান, সু-নাগৰিক আৰু আদৰ্শ ব্যক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিব। শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য যিয়েই নাথাকক কিয়, তাক কাৰ্যকৰী কৰি তুলিব পৰা যায় কেৱল পাঠ্যক্ৰমৰ ক্ৰিয়া আঁচনিৰ যোগেদিহে। শিক্ষকৰ শিক্ষাদান আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিক্ষা গ্ৰহণৰ দিশত শিক্ষকেই পথ প্ৰদৰ্শকৰ ভূমিকা পালন কৰে। মানব সমাজৰ অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ জ্ঞান-অভিজ্ঞতাৰ যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰণালীবদ্ধভাৱে আৰু বিজ্ঞানসন্মতভাৱে পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ব্যক্তিত্ব আৰু নৈতিক চৰিত্ৰ গঠনৰ দিশ সমূহ বিকশিত কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সমাজত এজন সং চৰিত্ৰৰ ব্যক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰি। ■■

প্ৰতিষ্ঠানৰ বাবে বিদ্যা- এটা বাস্তৱ প্ৰয়োজন

বিদ্যাং তামূলী
বত্ৰপীঠ কলেজ

‘ন হি জ্ঞানেন সদৃশং পৰিত্ৰমিহ বিদ্যাতে।

তৎ স্বয়ং যোগসংসিদ্ধ কালেনাত্মনি বিন্দতি।।’

‘এই লোকত জ্ঞানৰ নিচিনা পৰিত্ৰাকাৰী আন একোৱেই নাই। কৰ্মযোগত সিদ্ধপুৰুষে সেই জ্ঞান কালক্ৰমে আপুনিয়েই অন্তৰত উপলব্ধি কৰে।

সঁচাকৈয়ে জ্ঞানৰ সাধনাত সিদ্ধি লাভেৰে জ্ঞান জ্যোতিক স্বয়ং অন্তৰত উপলব্ধি কৰিবলৈ কৰ্মযোগতকৈ প্ৰভাৱকাৰী আৰু পৱিত্ৰ উপায় আন একোৱেই হ’ব নোৱাৰে। আৰু জ্ঞানৰ সাধনাত এই কৰ্মযোগৰ বীজমন্ত্ৰ হ’ল শিক্ষা। শিক্ষা মানৱ সম্পদৰ এনে এক অন্তৰ্নিহিত শক্তি, যি শক্তিৰ অবিহনে সামগ্ৰিক ভাবে এখন সমাজৰ আৰ্থ সামাজিক উন্নয়নৰ কথা ভবাটোও অমূলক। অৱশ্যে এই কথাও অনস্বীকাৰ্য যে সেই শিক্ষা সময় সাপেক্ষে মানবীয় সত্তাৰ অগ্ৰগতিৰ সতে ভাল মিলাই আগবাঢ়িব পৰা হ’ব লাগিব। ওপৰত উল্লেখ কৰা গীতাৰ শ্লোক ফাকিৰ ভাষাৰে জ্ঞান সাধনাৰ সিদ্ধি কৰ্মযোগেৰে পৰিপুষ্ট আৰু প্ৰতিষ্ঠিত হ’ব লাগিব।

বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ ধামধুমীয়াত পৰি আমাৰ সমাজখনৰ আৰ্থ-সামাজিক পৰিৱেশৰ যি তীব্ৰবেগী পৰিৱৰ্তন হৈছে তালৈ চাই আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাবোৰো আমূল পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰয়োজন হৈছে। কাৰণ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনেই জীৱনক প্ৰতিষ্ঠা কৰি সমাজ আৰু দেশৰ উন্নতি সুনিশ্চিত কৰা নহয় জানো ?

পিছে দুৰ্ভাগ্যবশতঃ আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা আজিও এনে এক আওপুৰণি পৰিসৰৰ মাজতে আবদ্ধ হৈ আছে, সিয়ে সময়ৰ সকাঁয়নিক এতিয়াও অনুভৱ কৰিব পৰা নাই। সম্পূৰ্ণ শৈক্ষিক ব্যৱস্থা এটা পৰম্পৰাত আবদ্ধ। সেই একেই শ্ৰেণীকোঠা সৰ্বস্ব,

পাঠ্যপুথিকত, নিৰ্দিষ্ট আওপৰণি সূত্ৰভিত্তিক, নিয়মমাফিক শিক্ষা। জীৱনৰ মূল্যায়ণত এই নিৰ্দিষ্ট সূত্ৰত আবদ্ধ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তাক নুই কৰিব নোৱাৰি। তথাপি কেৱল শিক্ষাৰ বাবে শিক্ষাক জীয়াই ৰখাৰ বাহিৰে প্ৰাপ্তি আৰু প্ৰতিষ্ঠাৰ বাস্তৱসন্মত পূৰ্ণতা অনাৰ বাবে আজিৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই কি কৰিব পাৰিছে সন্দেহৰ বিষয়। অৱশ্যে এই পূৰ্ণতা আনিব বাস্তৱসন্মত বৃত্তিমুখী শিক্ষাই। সমূহ শিক্ষানুষ্ঠানতে পৰম্পৰাগত বিষয়বোৰৰ তুলনাত প্ৰতিষ্ঠা লাভৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বৃত্তিমুখী বিষয়ৰ উপস্থিতি তেনেই নগণ্য। একবিংশ শতিকাৰ আহ্বানত আমাৰ দৈনন্দিন প্ৰয়োজন, জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড যি তীব্ৰবেগেৰে প্ৰতিযোগিতামুখী হৈছে, তাৰমতে আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই মুঠেও খোজ মিলাব পৰা নাই। একেই তাহানিৰ দিনৰ পৰম্পৰাগত শ্ৰেণীকোঠা সৰ্বস্ব শিক্ষা। তুলনামূলকভাৱে অসমৰ আটাইবোৰ উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠানৰে অৱস্থা একেই। এয়া কিয় হৈছে? জীৱন ধাৰণৰ সকলো ক্ষেত্ৰতে সময়ৰ দাবীক মানি লৈ আগবঢ়াৰ পিছত, শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সময়ৰ দাবী মানি লোৱাত ইমান অনীহা কিয়? বিশেষকৈ উচ্চতৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাপনাত যদি সময়ৰ দাবীক মানি লৈ বৃত্তিমুখী শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তাক এতিয়াও অনুভৱ কৰা নহয়, তেনেহ'লে আজি সঁচাকৈয়ে নিবনুৱা সমস্যাই ভয়াবহ কৰি তোলা বাস্তৱক চকু মুদি অস্বীকাৰ কৰা হ'ব।

এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল কি কৰিলে শিক্ষা ব্যৱস্থা প্ৰকৃতপক্ষে বাস্তৱ জীৱনৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় শিক্ষা হ'ব। তাৰ বাবে প্ৰথম চৰ্ত হ'ল— পৰম্পৰাগত মানসিকতাৰ শৈক্ষিক অৰ্হতাৰ সতে বৃত্তিমুখী শৈক্ষিক অৰ্হতাৰ সামান্যকৰণ। সাৰ্বজনীন শিক্ষা ব্যৱস্থা বৃত্তিমুখী শিক্ষণ আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰধান হ'ব লাগিব, যাতে প্ৰত্যেকজন অৰ্হতাসম্পন্ন প্ৰধান হ'ব লাগিব, যাতে প্ৰত্যেকজন অৰ্হতাসম্পন্ন পাৰদৰ্শীয়ে নিজা নিজা অন্তৰ্নিহিত পাৰদৰ্শিতা প্ৰযোজ্য কৰি নিজৰ, সমাজৰ, দেশৰ উন্নতি আৱশ্যান্তাৰী কৰি তুলিব পাৰে।

আমাৰ দেশৰ শিক্ষানুষ্ঠানবোৰত উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰাথমিক স্তৰ হিচাপে স্নাতক পৰ্যায়ৰ শিক্ষাকেই প্ৰাধান্য দিয়া হয়। সেয়েহে এই স্নাতক পৰ্যায়ৰ পাঠ্যক্ৰমত প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বৃত্তিমুখী শিক্ষাৰ বিষয়সমূহৰ অন্তৰ্ভুক্তি বাঞ্ছনীয়। যাতে প্ৰত্যেক শিক্ষাৰ্থীয়ে নিজা নিজা আগ্ৰহ, পছন্দ বা পাৰদৰ্শিতা অনুযায়ী একোটা বিশেষ দিশ অনুধাবন কৰি কেৱল নিজৰেই নহয়, স্থানীয়, জাতীয় বা ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ষেত্ৰতো প্ৰয়োজনীয় সংকট মোচনৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হ'ব পাৰে। এইদৰে শিক্ষাৰ্থীসকলে নিজৰ অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰি নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ উপৰিও সমাজকো প্ৰতিষ্ঠা দিব পাৰিব।

আৰ্থ সামাজিক দিশতেই হওঁক বা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতেই হওঁক, বৰ্তমানৰ যুগ হৈছে গোলকীকৰণৰ যুগ, প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ। সেয়ে শিক্ষাৰ ব্যৱহাৰিক দিশৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি শিক্ষাৰ উৰ্ধতম কৰ্তৃপক্ষ বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগেও ইতিমধ্যে বৃত্তিগত শিক্ষাৰ ওপৰত জোৰ দিয়েই উচ্চ শিক্ষাৰ স্তৰত উপযুক্ত বৃত্তিমুখী শৈক্ষিক পৰিকল্পনাৰ সৃষ্টি কৰিছে। স্নাতক পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰ্থীসকলক সাজু কৰিবৰ বাবে আনকি সাৰ্বজনীনভাৱে প্ৰাক-স্নাতক

বা তাৰো আগৰ প্ৰৱেশিকা পৰ্যায়ৰ পৰাই শিক্ষাৰ্থীসকলক বৃত্তিমুখী শিক্ষাৰ সৈতে চিনাকি কৰি দিয়াৰ চেষ্টা চলোৱা হৈছে। তাৰ বাবে শিক্ষানুষ্ঠানবোৰত কম্পিউটাৰ শিক্ষা, বিভিন্ন বৃত্তিমুখী শিক্ষাৰ Certificate Course, Diploma Course, Advance Diploma Course আদিৰ প্ৰৱৰ্তনও কৰা হৈছে। যাতে শিক্ষাৰ্থী আৰু প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলে নিজা নিজা অন্তৰ্নিহিত প্ৰতিভা অনুযায়ী পাৰদৰ্শিতাক অনুধাৱন কৰিবলৈ সুবিধা পায় আৰু নিজৰ ভৱিষ্যত জীৱনক প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সেইখন ক্ষেত্ৰত নিজকে এজন সক্ষম দাবীদাৰ কৰি গঢ়ি তুলিব পাৰে। পৰৱৰ্তী পদক্ষেপ হিচাপে আয়োগে এই Course সমূহৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰি এইবোৰক কলা/বাণিজ্য/বিজ্ঞানৰ স্নাতক বা স্নাতকোত্তৰ সমপৰ্যায়ৰ কৰাৰ চেষ্টা চলাইছে। যদিও সামগ্ৰিকভাবে আমাৰ দেশত এই চেষ্টা এতিয়াও চেষ্টাৰ পৰ্যায়তে আছে। অৱশ্যে কেইখনমান অনুষ্ঠান (বিশেষকৈ ব্যক্তিগত খণ্ডৰ) এই ক্ষেত্ৰত ব্যতিক্ৰম। যথেষ্ট প্ৰত্যাশ্বানেৰে এইকেইখন অনুষ্ঠানে কিছু সফলতাৰ মুখ দেখিছে যদিও বৃত্তিমুখী শিক্ষা প্ৰৱৰ্তনৰ এই সফলতাই আমাৰ দেশৰ ৰাইজৰ সাৰ্বজনীনতা অথবা আমাৰ সমাজৰ সামাজিক মনস্তত্ত্বক চুব পৰা নাই। শিক্ষা কৰ্তৃপক্ষৰ এই প্ৰচেষ্টাক যোল অনাই সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ শিক্ষানুষ্ঠান সমূহে, বিশেষকৈ মহাবিদ্যালয় স্তৰৰ শিক্ষাৰ্থী-প্ৰশিক্ষাৰ্থী সকলক অত্যাধুনিক সা-সুবিধাৰে পূৰ্ণ এখন বহল ক্ষেত্ৰৰ যোগান ধৰাটো প্ৰাথমিক আৰু অপৰিহাৰ্য চৰ্ত হ'ব। প্ৰত্যেক শিক্ষাৰ্থীয়ে নিজ নিজ আগ্ৰহ পছন্দ অনুযায়ী, উপযুক্ত পাৰদৰ্শিতা অনুযায়ী ভিন ভিন বৃত্তিমুখী বিষয় বাচনি কৰাৰ সুবিধা পাব লাগিব। আৰু সেই বিষয় সমূহত ব্যৱহাৰিক জ্ঞানেৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ সুদক্ষ হ'বৰ বাবে শিক্ষাৰ্থীসকলে অত্যাধুনিক সা-সুবিধা যুক্ত ব্যৱহাৰিক ক্ষেত্ৰখন সহজে পাব পৰা হ'ব লাগিব। অৱশ্যে আমাৰ দেশৰ সামগ্ৰিক আৰ্থ সামাজিক পৰিৱেশ পাৰিপাৰ্শ্বিকতালৈ চাই এই ক্ৰিয়া এক প্ৰকাৰৰ নৱজাগৰণৰ সৃষ্টি কৰি আলোড়নৰ লেখীয়াই হ'ব। সুখৰ বিষয়, এই ধৰণৰ আলোড়নে ইতিমধ্যে আমাৰ সমাজত ভূমুকি মাৰিছে।

তথাপিও বিভিন্ন কাৰণত অসমৰ শিক্ষানুষ্ঠানবোৰত এই আলোড়নে সম্পূৰ্ণ ধনাত্মক ফল প্ৰদান কৰিব পৰা নাই। হয়তো প্ৰকৃত জন সচেতনতাৰ অভাৱ, পৰম্পৰাগত শিক্ষাৰ প্ৰতি অন্ধ অনুসৰণ, শিক্ষাৰ সঙ্কল্পে আওপূৰণি মানসিকতা, আৰ্থ-সামাজিক পৰিৱেশ, বৃত্তিমুখী বিষয়সমূহৰ যথার্থতা সঙ্কল্পে উপযুক্ত প্ৰচাৰৰ অভাৱ, বিষয়সমূহত উপযুক্ত শিক্ষক-প্ৰশিক্ষক, লগতে ব্যৱহাৰিক জ্ঞানৰ বাবে অত্যাধুনিক সা-সুবিধাৰ অভাৱ আদিয়েই প্ৰধান কাৰণ। ইমানবোৰ অভাৱৰ মাজত শিক্ষাৰ্থীসকলে জ্ঞানযোগৰ সাধনাত কেনেকৈ কৰ্মযোগী হৈ তিষ্ঠিব পাৰিব? ■■

‘আমি প্রকৃত অৰ্থত শিক্ষিত নে?’

উৎপল কুমাৰ চক্ৰৱৰ্তী

আলোচনী সম্পাদক

ছাত্ৰ একতা সভা (২০০৫-০৬)

শিক্ষা আৰু মানুহ এটাৰ লগত আনটোৰ নিকট আত্মীয়তা। জীৱশ্ৰেষ্ঠ মানুহ বোলাৰ কাৰণ হৈছে আমি মানুহবোৰ আন আন পশু পক্ষীতকৈ বিবেক বিবেচনাৰ উদ্ধৃত। এই বিবেক বিবেচনাৰ মূল শক্তিৰ আধাৰ হৈছে শিক্ষা (Education)। মানুহৰ নীতিৰ চেতনা, বিকাশ প্ৰতিভা আদিৰ পূৰ্ণ প্ৰতিফলন ঘটে সমাজৰ মাজতে। শিক্ষাৰ অবিহনে সমাজৰ প্ৰগতিৰ সপোন অনৰ্থক। শিক্ষাৰ অভাৱত আমি যেন দিনতে একো একোজন অন্ধ। মানুহ জাতিৰ যি ইতিহাস তাৰ পাত লুটিয়ালে দেখা যায় যে, প্ৰকৃত অৰ্থত শিক্ষিত লোক সেইসকল যিসকলে সমাজৰ কঠোৰ শিকলি চমুকৈ সমাজৰ দাসত্ব স্বীকাৰ নকৰি সমাজক কিছু অৰিহণা দিয়াৰ পূৰ্ণ মানসিকতাৰে ৰূপান্তৰৰ মহামন্ত্ৰলৈ, বিবেকৰ চাকিৰ পোহৰত নিজকে নিবেদন কৰিছে অথবা কৰিব পাৰে। আমি আজিৰ তাৰিখত এই কথাই অনুভৱ কৰিব পাৰিছোঁ যে, সমাজত সেই সকল মহৎ ব্যক্তিৰ নাম ইতিহাসৰ বুকুত জিলিকি আছে যিসকলৰ শিক্ষাৰ ন-ন প্ৰভাৱে সমাজত নতুন প্ৰভাৱৰ দিশলৈ লৈ যোৱাৰ সন্তোদ দি থৈ গৈছে। ভাৰতৰ অন্যতম দুগৰাকী মহান পুৰুষ গৌতম বুদ্ধ আৰু মহাবীৰ জৈন। তেওঁলোক দুয়োজনে উত্তৰাধীকাৰী সূত্ৰে লাভ কৰা ৰাজ মুকুটৰ দৰে আৰামী জীৱনকো ত্যাগ কৰি নিজৰ ভোগ বিলাসক তুচ্ছ জ্ঞান কৰি সমাজত কিবা দিয়াৰ কথা চিন্তা কৰিছিল। ঘৃণাহীন, লোভ মোহহীন বাঞ্ছনৰ পৰা মানৱীয় মুক্তি দান কৰিব পৰাটোৱে তেখেতসকলৰ জীৱনৰ একমাত্ৰ প্ৰধান ব্ৰত আছিল। এই মানসিতাৰ পূৰ্ণ আশা বুকুত বান্ধিলে আগবাঢ়িল সমাজৰ বাটলৈ। তেওঁলোকৰ অস্ত্ৰ আছিল অহিংসা, সততা, নিষ্ঠা আৰু অকপট মানৱীয় মৰম আৰু তাৰেই কুৎসিত ৰূপ ধাৰণ কৰা শ্ৰেণী সমাজত মহান মানৱীয় মুক্তিৰ চেতনাৰে

কৰিব পাৰিছিল অনুপ্রাণীত। সেয়ে কোৱা হয় গৌতম বুদ্ধ আৰু মহাবীৰ জৈন প্রকৃত অৰ্থত শিক্ষিত লোক।

আমাৰ দেশত হাজাৰ হাজাৰ শিক্ষিত লোক আছে প্রতি বছৰে কলেজ ইউনিভাৰচিটিৰ ডিপ্লমা লৈ শিক্ষাৰ পোহৰেৰে আলোকিত হৈছে ঠিকেই কিন্তু নকবলগীয়া কথা এটাই মূৰত বিষাক্ত পোকে কামোৰাৰ দৰে কামুৰি থাকে এটাৰ প্রশ্নৰ উৎস বিচাৰি।

আমি বাকু প্রকৃততে শিক্ষিত হৈছোনে? কাৰণ বৰ্তমান সমাজখন যি কঠিন নৰিয়াত বন্দী তাৰ বাবে দায়ী একমাত্র আমি মানুহবোৰ। কাৰণ আমি আমাৰ বিবেকক কেতিয়াবাই নিলামত বিক্রী কৰিছোঁ। আমি নিজৰ বাবে নকৰিলেও আনৰ বাবে কৰিবলগীয়া বহুত আছে। আমি কৰিব লাগিব। কবিগুৰু ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে কোৱা উক্তিৰে—

‘মৰিতে চাহিনা আমি—

মানবেৰ মাঝে আমি বাচিবৰ চাই।’

দেশ থাকিলেহে জাতি থাকিব। যদিহে আমাৰ বৰ্তমানটোৰ পৰিবৰ্তন নহয় তেন্তে দেশ থাকিব জানো। আৰু দেশ নাথাকিলে আমি মানে মানুহ জাতিটোৰ কিবা অস্তিত্ব থাকিবনে। দেশৰ ইতিহাস। জাতিৰ ইতিহাস নজনা এচাম গৰিষ্ঠ সংখ্যক ৰত্নস্বৰূপ লোকে কৰিছে কি। আমি যদি প্রশ্ন কৰো উত্তৰ বিচাৰি নাপাব। শিক্ষাৰ মুখা পিন্ধি সমাজৰ ঐক্যত পিঠি দি নানান চলনাৰে দেশক, দেশৰ জনগণক লৈ শিক্ষাৰ পোহৰে আলোকিত হৈছে ঠিকেই কিন্তু নকবলগীয়া কথা এটাই মূৰত বিষাক্ত পোকে কামোৰাৰ দৰে কামুৰি থাকে এটা প্রশ্নৰ উৎস বিচাৰি আমি বাকু প্রকৃততে শিক্ষিত হৈছোনে? কাৰণ বৰ্তমান সমাজখন যি কঠিন নৰিয়াত বন্দী তাৰ বাবে দায়ী একমাত্র আমি মানুহবোৰ। কাৰণ আমি আমাৰ বিবেকক কেতিয়াবাই নিলামত বিক্রী কৰিছোঁ। আমি নিজৰ বাবে নকৰিলেও আনৰ বাবে কৰিবলগীয়া বহুত আছে। আমি কৰিব লাগিব।

কবিগুৰু ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে কোৱা উক্তিৰে—

‘মৰিতে চাহিনা আমি.....

মানবেৰ মাঝে আমি বাচিবৰ চাই।’

দেশ থাকিলেহে জাতি থাকিব। যদিহে আমাৰ বৰ্তমানটোৰ পৰিবৰ্তন নহয় তেন্তে দেশ থাকিব জানো। আৰু দেশ নাথাকিলে আমি মানে মানুহ জাতিটোৰ কিবা অস্তিত্ব থাকিবনে। দেশৰ ইতিহাস। জাতিৰ ইতিহাস নজনা এচাম গৰিষ্ঠ সংখ্যক ৰত্নস্বৰূপ লোকে কৰিছে কি। আমি যদি প্রশ্ন কৰো উত্তৰ বিচাৰি নাপাব। শিক্ষাৰ মুখা পিন্ধি সমাজৰ ঐক্যত পিঠি দি নানান চলনাৰে দেশক, দেশৰ জনগণক শোষণ কৰি কেবল

যেন জঁকা সৰ্বস্ব কৰি তুলিছে। অকল সেইখিনি কৰিয়েই ক্ষান্ত নাথাকি সমাজত মানুহৰ মাজত আনি দিছে হিংসা আৰু বিভেদৰ প্ৰাচীৰ। আজি আমাৰ সকলো হৈছে—আমাৰ সকলো আছে। কিন্তু এটাই নাই মনুষ্যত্ব। আমি প্রকৃততে মানুহ হ’ব পৰা নাই। পোনপটীয়াভাৱে ক’বলৈ গ’লে আমি অৰ্থলোভী। বিলাসীভৱন অট্টালিকাত থাকিবলৈ আমি সুখীনে? উত্তৰটো যদি শিক্ষাৰ আলোকেৰে ৰঙীন হৈও বিলাসীতাৰ মোহত বন্দী হৈ থকা কোনো এজন ব্যক্তিৰ পৰা বিচৰা হয় তেনেহ’লে সদায় বিপৰীতটোৱে পোৱা যাব। সেয়ে আমি শিক্ষিত হৈ আমাৰ বাবে হিত চিন্তা কৰিবলৈ সাজু হোৱাৰ এয়াই উপযুক্ত সময়।

শেষত কৈ থওঁ—আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ আমূল পৰিৱৰ্তন সাধন কৰি প্রকৃত অৰ্থত শিক্ষিত মানুহৰূপে গঢ়ি তোলাৰ ব্ৰত মন্ত্ৰৰ দীক্ষা লওঁক। শিক্ষাৰ মাধ্যমেৰে ডাঙৰ ডাঙৰ উপাধি দিলেই নহ’ব, শিক্ষাই মানুহক মনুষ্যত বোধ সম্পন্ন বিবেকী ৰূপেহে গঢ়ি তুলিব পাৰিব লাগিব। তেতিয়াহে সমাজৰ সকলো ভেদাভেদ মোচ খাই সমাজ, দেশ জাতি জাতিস্বাৰ হ’ব। ■■

ENGLISH SECTION

Twinkle, Twinkle Little Star

(A story of Ratnapith College)

Sarat Chandra Sinha

In the last quarter of the century, there was a tremendous change in the world. So, was a change also a small village grazing land transforming into a luxuriant forest which was adorned by a small seat of learning. The people called the seat of learning Ratnapith College. The College is situated in the twin villages of Chapar and Bahalpur.

When it came into being in 1978 it was named after the twin villages Chapar-Bahalpur. Later, a historical memory dawned upon the people and the name of the college was changed from Chapar-Bahalpur to Ratnapith after the name of a political division of the ancient Kingdom of Kamrupa dating twelfth century B.C. which flourished in ancient times. The glory of Kamrup is our past. Our present is a hard struggle for regaining the lost glory. We have been working hard. We shall have to work still harder. Our future is bright. It is a reality to achieve. That can be achieved only by hard work and strong efforts. No effort, no future. Ratnapith College is a symbol of that past, present and future of ours.

The College which was named after a vast kingdom had no place where it could be initiated. The school authority of Chapar Higher Secondary School was courteous enough to allow it to start and conduct its teaching classes in the morning before the school hours. After some time it was shifted to Pragati Sangha, a village club. Later, it moved to Congress Bhawan, tiny office of local Congress Committee. After some time it had to shift to the office Rooms of Kazipara Gaon Panchayat. These were the days when the state of Assam was shaken by the great Students Movement for Assam's existence.

Ratnapith College was born in Chapar Higher Secondary School. It was cradled in the Pragati Sangha. It crawled about in the Congress

Bhawan. It toddled in Kazipara Gaon Panchayat office. When it became five years old, it ran to the site of its own home fixed and allotted to it by Shri Jogananda Changkakati, the then Deputy Commissioner of undivided Goalpara District where it has now grown into a lively and lovely 26 years old young.

Shri Tarani Kanta Roy its Principal and his colleagues had an uphill task to look after the infant college, shifting it from place to place to find comfortable room for it for its teaching activities. It was extremely difficult for them, but that difficulty could not deter them, though they had to pass many a sleepless night.

The new site where we were to build a home for the college was absolutely a barren grazing land. Apurba Kumar Sinha, an young architect brought about a small design which was developed into a full fledged Master Plan later. A young man Muralidhar Roy from Bahalpur and another young man Shri Kamal Kumar Medhi from Arearjhar, an Engineer Wasif Ali, S.K. Dey, another Engineer of Kokrajhar, S.K. Dey, the renowned Engineer of Engineering Consultancy Bureau of Guwahati, all came forward voluntarily to shape the college which was in its infancy. There was a good plan for the college. But we could not implement it as we had no money.

There a young man came forward. Shri Samit Roy, a teacher of Rajjhora High School with an idea of constructing a home without money. Shri Dalim Kumar Medhi and Shri Bhadreswar Das among others were the pioneers in bringing the College into existence. Shri Kailash Chandra Sarkar was at the helm as its Secretary. Shri Samit Roy was the Chairman of the Construction Committee undeterred by the lack of fund. He carried on.

The Ratnapith College issued an appeal to the people to donate in kind. We needed some land adjacent to the site of the College to materialize the plan. Even the poorest donated his land. We appealed for the gift of C.I. sheets, bamboos, cement, sands, bricks etc. to take fondly care of the new born. There is an endless list of donors. Some of them were monthly donors, some founder donors and other founder patrons. There were different categories of donors. The mention of all the names is not possible for limitation of this article for which we may be excused.

The people, rich and poor, industrialist and labour, businessmen and day wage earners all were generous to offer their mites as

gifts to Ratnapith College, but yet we were lacking in essential resources. No hurdle could stop us. We hard to start, proceed and march on. We constructed a 'lean -to shed', with C.I. sheet on the roof on the bamboo structure, tarza as wall and 'Kashia', 'Kahiban' or Kahua as room partisan. It is very difficult to imagine how it looked like. But that was an humble beginning of a great institution of which we are proud today. We bow to those who formed the idea and put it into action.

Ratnapith College had twenty summers in the new home in the sylvan beauty and grandeur. When it was it Kazipara Gaon Panchayat office we applied for the grant in aid for the college under the deficit system. In order to fulfil the condition of the grant, Tarani Kanta Roy, M.A., M.Phil, who shaped the college as is Principal was magnanious enough to step down. Shri Hara Kanta Gogoi, selected by Principal Selection Committee was appointed in his place. On resignation of Shri Hara Kanta Gogoi, Shri Tarani Kanta Roy was again appointed Principal i/c. On his retirement Dr. Provash Das, M.A., M.Phil, Ph.D. was appointed Principal i/c.

Shri Harakanta Gogoi was a good teacher and an efficient administrator. Shri Tarani Kanta Roy besides the initial task as inherent in starting a new College had to shoulder the responsibility of getting permission for opening classes securing its affiliation to the University, first temporary, later permanent and grand-in aid under the Deficit System Dr. Provash Das immediately, later permanent and grand-in aid under the Deficit System Dr. Provash immediately after assuming the office brought the teaching and non-teaching posts from under the plan to the non-plan and Government concurrence on the permanent affiliation to the University and put the name of the college into the list of Colleges qualified for UGC Grant. Moreover, Dr. Das took the initiative in introducing Ratnapith College Extension Education Centre and Post Graduate Correspondence School (PGCS) in the College under Gauhati University. Thereafter he had to confront the herculean task of getting the Collage well equipped for its accreditation by the National Assessment and Accreditation Council, in short, NAAC. The teachers, students, guardians, promoters, members of the Public have all taken it upon themselves to design, decorate and ornament Ratnapith College to present it before the NAAC as the pride of the locality.

The valued contribution of Shri Pradyut Bardoloi, Minister Forest, Abdul Hamid, Former MP, Nurul Islam, Ex MP, Shri Prasanta Baruah,

MLA, Shri Mrinal Kanti Bose, former manager of Chaper T.E., BRPL Bongaigaon are found to be adorned in the splendeur of the College Complex. Shir Dharani Kanta Barman, Shri Niradendu Roy, former Principal of Chapar Higher Secondary School, Shri Tushar Kanti Das, Mr. Allauddin Ahmed have distinguished themselves by their notable gifts to the College. The alumni of Ratnapith College headed by Dr. Barkatullah Khan and Shri Ghana Kanta Nath marked their love for the College by erecting a decorative wall right round Aryabhatta Square in sweet memory of the days when they were student in the Alma mater. The Mukuli Mancha has been renovated, decorating it by only bamboo structure by the twin villages, Bhakatgaon and Rowmari. 'EETEE' a Canteen was set up by Bilasipara Brick fields and Nursery plots by Survival Groups. Mayezuddin Sheikh and Ahmed Hussain, Ex M.P. were the pioneers. Mazibur Rahman took active part in the construction of C.I. Sheet-bamboo-kashia class rooms. Tishimuddin a great sports organiser and sportsman had a leading role in the growth of the College.

There is the tri-junction of Sir Isaac Newton Road and the National Highway at Panchavati. Sir Isaac Newton Road is an approach Road to the College. It runs through the Lilavati and Brindavati Gates to Aryabhatta Square where we find the Flag Post, holding the College flag fluttering high, the parade Ground for NCC, Scouts, NSS and the Little Jantar Mantar, a small astronomical device, painting to the Pole Star, due North and South, East and West and Nor'wester.

Off the Aryabhatta Square is the Pandit Krishna Kanta Handique Road to Apurba Sinha Granthagar, the College Library donated by Apurba Sinha Trust with a big building, books, furniture including SOWL, an electronic device for maintaining the records and the Science Complex (in progress). IN the south of the Square there adorns the Open Air Theatre under the canopy made the extending branches of the trees. We find Sarbapally Radhakrishnan Road in the South West of the Aryabhatta Square. On the North of the Road we find the Adhaksha Bhawan, Principal's Quarters, and a row of sites of Professors Quarters (proposed to be constructed.)

On the south there are Chandan Kanan and the Sports Complex (in progress). Off Sir Radha Krishnan Road we have Fakhruddin Ali Ahmed Road. On the west of F.A. Ahmed Road, we have Auditorium, Prekshagriha, originally called Kishore Bhawan, now students recreation place. On the east of Administrative Cottage, there is

Rupnath Brahma Road. The network of the roads is not merely a connected system of roads linking each other, but there is some deep significance in themselves.

Ratnapith College has made a name for itself, by the Practical Career Oriented, Projects which are put up in front of the theoretical class rooms. Students sing 'we light the lamp', 'we march to know the unknown' as the opening song to sharpen their psychological struggle against the dark. The College Flag carries as its symbol a sign of 'lightning' coming out of tiny drops of water, forming the thundering cloud in the sky, asking the people 'to suppress the evils, to be kind to others and to give to the needy. The college teaches its students in the spirit of its motto 'Lean and get settled in life building your future yourself.'

With all the objectives, Ratnapith College has a 'Vision' which envisages setting up of an Observatory. Sweeping Pool, Stadium and a Botanical Garden for development of orchids and other forest products.

Some of those who had the first idea of Ratnapith College were barely literate, but they were learned. It is, indeed, interesting to note that an illiterate person may be learned, while a learned or a person having a University degree may be illiterate. Literacy means also wisdom. The wisemen of the locality build up the College. Quite a number of poor people contributed to the College Fund. The First donor to the College was Shri Sambaru Nath, a 4th grade serving in the Assam State Transport at Chapar, who offered Rupees Five Hundred voluntarily of his own without being asked.

A great deal of contribution came from the poorer section of the people. The affluent who now study in the College owe it more to the poor. We bow to the poor and barely illiterate who sowed the seeds of the College that has now grown into a magnificent institution.

We gage at the College, a sylvan retreat, and get overwhelmed with deep feeling in the glittering of the mingle of the wisdom of the illiterate and the wealth of the poor that works wonders with the forest and forest glories in the College. With all this around it, Ratnapith College stands out shining in the land as the poet's Twinkle, Twinkle Little Star shines in the sky.■

*** Note: Shri Tarnai Kanta Roy was Principal from the inception of the College in 1978 to the 5th July 1984. He was Vice-Principal with effect from 6th July 1984 to 20th January, 1992 for which period Shri Hara Kanta Gogoi was working as Principal. On his resignation Shri Tarani Kanta Roy was appointed again Principal i/c. On his retirement on 31st July, 2002. Dr. Provash Das, was appointed Principal i/c with effect from 1st August, 2002.

The Name And Meaning Of Women's Empowerment: 'Another World Is Possible'

Debo Prasam Barooah

Ex Vice Chancellor, Gauhati University

Introduction

The centuries-old struggle of the womankind to participate in society on an equal footing with men appears to have acquired a generic name through the apposite expression 'the empowerment of women'. Particularly ordained that women could not look to men to claim their rights. The world of ideas was determined first and foremost by the epoch-making French revolution of 1789 and, yet the French declaration of the rights of man and of the Citizen (1789) defaulted in making any reference to rights of women. In the euphoria of the revolutionary days of the time, French women wrote the first essay in women's empowerment when, at the initiative of France's Society of Revolutionary Republican Women, the Declaration of the Rights of women and the female citizen was issued in 1791. while the preamble to this declaration stated. Inter alia, 'women have resolved to set forth in a solemn declaration the natural, inalienable, and sacred rights of women.....', Article I proclaimed: 'women is born free and lives equal to man in her rights; Article VI stated: The law must be the expression of the general will; all female and male citizens must contribute either personally or through their representatives to its formation; it must be the same for all; male and female citizens, being equal in the eyes of the law, must be equally admitted to all honours, positions, and public employment according to their capacity and without other distinctions besides those of their virtues and talents.... A flaming postscript to the declaration added; 'women, wake up; the tocsin

of reason is being heard throughout the whole universe; discover your rights ... Regardless of what barriers confront you, it is your power to free yourselves; you have only to want to. What concerns the fate of half the people of the world was spoken out in no uncertain terms on behalf of all those who claimed their rights as equal citizens. Without waiting for so-called post-modern age, the finest representatives of the womankind gave their message of equality ages past in explicit terms. It was a message of assertive self-reliance born of dignified native individuality, a quality of inherent empowerment has got to be earned as of right from the hands of a basically male-dominated society. The emancipation of women, initiated by the feminist movement, focused on full cooperation and co-responsibility in the political, economic, social and cultural spheres. Empowerment was to be achieved through the attainment of all the rights spelt out in the post-world was II International bill of human rights — i.e., the universal Declaration of human rights (UDHR), the two international Covenants (on civil and political rights, and on economic, social and cultural rights), and the three optional protocols including the 21-women). The praxis of the women's movement worldwide gave rise to concepts and theories in empowerment and these received a tremendous fillip in the 1960s, and thereafter through the present.

The Career Of The Concept Of Women's Equal Rights

One wonders if the French copied from the Americans in issuing their declaration insofar as rights of women were concerned. The American declaration of independence (4th July 1776), alike the French declaration thirteen years thereafter, referred to 'men' only in having equal rights: 'we hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their creator with certain unalienable rights, that among these are life, liberty, and the pursuit of happiness'. That the equality-related phrase was not applied to women troubled the mind of Ms Abigail Adams, wife of the second president — to-be of the U.S.A., John Adams (1797-1801). In the year of the American declaration itself. Ms Adams wrote to her husband: 'I long to hear that you have declared an independency — and by the way, in the new code of laws which I suppose it will be necessary for you to make, I desire you would remember the ladies, and be more generous

and favourable to them than your ancestors. Do not put such unlimited power into hands of the Husbands. Remember all men would be tyrants if they could. If particular care and attention is not paid to the ladies we are determined to foment a rebellion, and hold ourselves bund by any laws in which we have no voice, or representation. The American women did not foment any rebellion as such in 1848 when Europe was in the year of revolutions. But then, the finest representatives of American women proclaimed at Seneca Falls, New York, 1848, the following declaration of sentiments: We hold these truths to be selfevident: that all men and women are created equal ..... The history of mankind is a history of repeated injuries and usurpations on the part of man toward women... Now, in view of this entire disfranchisement of one-half the people of this country— — — we insist that they have immediate admission to all rights and privileges, which belong to them as citizens of the United States'. Incidentally, American women had to wait till 1919 for their franchise; similarly, Europe having a long experience in representative politics, accepted the system of universal adult franchise only after the World War I.

It is interesting to note that the women's movement originated much earlier than the usual male-dominated international labour movement. The first international (international workingmen's association) became an important body of trade unions following the Geneva congress (3-8 September 1866). But, then, much earlier to that i.e. in 1789. Parisian women played a heroic role in encouraging the men folk to take to the revolutionary path in the initial days of the great revolution in 1789. This is an illustrative example only. Apart from goading men to fight, Parisian women actively joined in storming the Bastille whence political prisoners were released in July 1789. Working class women in Paris formed political networks to coordinate their activities. But although monarchy gave very to a Republic, the male political leadership saw to it that the society revolutionary committee that governed Paris from 1789 to 1795, distinguished from the revolutionary government of Paris from 18 March to 28 May 1871). 1789 was on record saying: 'since when is it permitted to give up one's sex? Since when is it decent to see women abandoning the pious cares of their households, the cribs of their children to come to public places, to harangues in the galleries, at the bar of the senate? .... Impudent women who want to become men, are not you well enough provided

for? What else do you need? ... remain what you are, and far families'. Thus, patriarchy asserted itself and men of the Revolution saw to it that women's demands for equality were silenced. But, never daunted and never despaired, women fought on, aided as they were by the reforms message of the Age of Enlightenment.

In the climate for reforms as generated by the Enlightenment, new questions were posited and new solutions were naturally offered in the interest of introducing urgently necessary reforms in the society. Women began asserting their rights to equality even while defining the same in as exact a manner as possible. And certain women-friendly men also showed that all males were not male chauvinists per se. Condorcet (1743-1794) it was who reputedly wrote the first essay on 'The admission of women to full citizenship' woken - friendly' due to his 'lifelong companion and eventual wife', Harriet Taylor (1807-1857); he pleaded for extension of the liberal requirements of equal rights and opportunities to women and for women's rights to property, education, employment, and franchise. As against this, the male chauvinist position was asserted by the French philosopher, Auguste Comte (1798-1857), who believed that women are biologically inferior to men and will always be so; (cf. Susan Moller Okin, 'women in western political thought', Princeton. 1979).

The founders of scientific socialism, Marx and Engels, approached the problem of women's inequality from an entirely different perspective. In a world of inequity men suffer and continue to suffer in many areas of development under class rule and hegemonic sway of an unfriendly market economic combined with the politics of corruption. But women suffer more, and have suffered for centuries. Women's suffering is compounded with gender disparity for ages ever since men came to dominate the economics of production. Engels wrote that with the patriarchal family, and even more with the monogamian individual family, the administration of the household became a private service in which 'the wife became the first domestic servant'; in a unpublished manuscript jointly authored with Marx, the following sentence occurred: 'The first division of labour is that between man and woman for child rearing' (1846). Writing in Engels added: 'The first class antagonism which appears in history coincides with the development of the antagonism between man and woman in monogamous marriage, and the first class oppression with that of the

female sex by the male' (Frederich Engels THE ORIGIN OF THE FAMILY, PRIVATE PROPERTY AND THE STATE. Karl Marx & Frederich Engels, SELECTED Works, Vol. II, Foreign languages publishing House, Moscow, 1951, pp. 205). This formulation may or may not be accepted. But the crucial to be noted is that assumption and assertion of male superiority over the female started ages back and that it continues unabated despite degrees of development and modernization.

Be that as it might be insofar as men are concerned, it was left to women to register themselves as articulate and natural champions of women's liberties. Mary Wollstonecraft (1759-1797), the flaming British feminist, reputedly wrote the first feminist manifesto, THE VINDICATION OF THE RIGHT OF WOMEN (1792). Holding that the principles of the enlightenment were correct principles, she pleaded that the same be applied fully to women as well as men. Simone Beauvoir's THE SECOND SEX (the French original of 1949 was issued and published in English in 1953) was a very important contribution to the cause of feminism and women's movement: she dilated on the eternal 'other' in relation to the male agent.

There has been a veritable 'explosion of scholarship' in women's studies since the days of THE SECOND SEX. Decidedly a very readable and authentic work came out of the Hunter College women's collective, USA: WOMEN'S REALITIES, WOMEN'S: an introduction to women's studies. In the last two decades' publication being a core book is a compulsive reading for all having anything to do with women's studies and women's movement.

In conformity with the need for understanding the concept of women's equal rights vis-à-vis India, some reference to publications in India at the instance of the Government, national women's organizations at the state and local levels may be made. Many scholars have also published books and proceedings volumes on aspects of women's studies in English as well as in regional languages. A number of women's studies & research centers at the university level have issued study reports including reports on violence against women. The first status report covering the country as a whole was issued in 1975: TOWARDS EQUALITY- Reports of the official committee on the status of women in India. It is a very useful document, as also the SHRAMSHAKTI Report (1988) on self-employed women and women in the informal

sector. Then, there are the NATIONAL PERSPECTIVE PLAN FOR WOMEN 1988 – 2000 A.D.' (Government of India HRD Ministry in Department of women and child development, 1988): then, the National perspective plan for women (1988 – 2000 A.D.: A perspective from the women's movement — report of a Debate, 22- 23 August 1988, New Delhi, 1988 A very useful as also factual analysis was made on the north-eastern including women's status by the Tata institute of social studies, Bombay, 1988: A draft report of the training needs for social welfare/Development personnel in the north Eastern region: sponsored by NCE Secretariat and the Government of India Ministry of home Affairs. Further, under project supported by UNICEF, a HAND BOOK OF POLICY AND RELATED DOCUMENTS ON WOMEN IN INDIA was issued in 1988. the was a very prolific near for publication on women's affairs. The documents released at intervals by the Indian Association for women's studies resulting from national conferences held under its auspices as also language publications by regional/local women's associations provide a mine of information on the status of women and also guidelines – cum more than a decade back, a useful publication was made by LAWS: THE ECONOMIC POLICY AND WOMEN, being collection of background papers to LAWS'S 6th national conference, 1993. This list is dated, and yet follow up materials as have been published since then could provide useful materials for studying the problem women's matter of continuing concern.

The term 'empowerment of women' has been officially co-opted at the level of the Government of India. The Department of Women and Child Development of the Ministry of Human Resource Development, Government of India, released the 'National Policy for the Empowerment of Women 2001'. Although it has been claimed that 'there has been a marked shift in the approach to women's issues from welfare to development'; the document appears to be largely a rehash of official publications issued earlier. There are sections on economic empowerment and social empowerment of women; but fuzzy indeed are policy statements relating to political empowerment of women. Panchayati Raj Institutions (PRIs) under the 73rd and 74th Amendments (1993) to the Constitution of India have been rightly lauded providing for, as they do, reservation of seats for women in local self-government bodies; but there is conspicuous silence on

reservation of seats for women in the State Legislature and the Lok Sabha, a promise made by successive governments at the Centre for over five years. The GOI Empowerment of Women document makes only a routine declaration on decision making at all levels (3.1) thuswise: 'Women's equality in power sharing and active participation in decision making in political process at all levels will be ensured for the achievement of the goals of empowerment'. There have been promise galore as recently as on the occasion of the last International Women's Day for enactment of the reservation of seats bill which has been on the anvil of legislation from year's end to year's end for the last few years. Yet, patriarchy would not budge an inch on the matter lest 181 male MPs should be unseated should the reservation Bill become the law of the land. There ought to be an end finally to all sophistry and double speak insofar as the reservation Bill is concerned. What is good at the level of PRIs should be similarly so at state and national levels also.

Gender Justice In The Development Process

Wooden-headed bureaucracy of ten times cultivated a strange notion of women's empowerment in the matter of development, in the matter of development, that is, women were considered merely as potential beneficiaries and clients, not as acting agents in the form of actual participants. More than twenty years back a different perspective, however, was set forth in the Brandt Report 9NORTH-SOUTH: A Programme for Survival – The Report of the Independent Commission on International Development Issues under the Chairmanship of Willy Brandt, 1980). In its thoughtful essay on 'women in society', the Report said: 'Women's progress needs to be treated as a conscious element in every Programme directed towards development'; 'women in fact need to be involved in all stages and at all levels of projects programmes'; the programmes being male preserves, to ensure development consistent with human dignity is to recognize that 'the most basic of all needs is the right to participate in change and to share in the income' (Plan Books tenth printing, 1981, Brandt Report, pp. 59-63, India's SHRAMSHAKTI Report also recommended that 'in planning and decision making/implementing bodies, women's participation should not be in terms of token representation but in proportion to their numbers' (p. 250).

The 1993 'Human Development Report' informed us that woman, 'the non-participating majority' - a majority of the world's population of the time being women - receives a negligible share of developmental opportunities. They suffer in all areas - literacy, higher education, employment, self-employment, health and politics. Almost everywhere they are under represented in government; in 1980, women parliamentarians numbered just over 10 per cent in the whole world; they were represented in less than 4 per cent of national cabinets and, in 1993, women heads of government numbered six only. Further, women continue to be invisible in statistics. Women's unpaid housework is not taken into account while calculating the GNP; if it were so accounted for, 'global output would increase by 20-30 per cent' (p.25). It may be noted that the convention of the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (adopted in 1979 and in force since September 1981) contains detailed provisions relating to women's voting right, rights to holding public office and in education, employment, and health care. Further, equality before the law, and family relations were also important matters in the convention. 1993 statistics showed that in every matter concerning women, 'the non-participating majority' of the population, discrimination and violation of rights constituted the only offers to them in a male-dominated world. When the human rights of half the world came to be violated, it was but appropriate for statistical and human reasons that apart from rhetoric, a case existed for re-definition of women's rights as human rights in a decisive effort once again with a strictly time bound programme to realize in practice the fundamentals of human rights.

Gender justice for women is not merely freedom from crime and violence: this has been repeated over and over again. Gender justice underlines the need for a genuine, human-oriented development. This involves a development process, which could mobilize the totality of the social force ensuring participation in decision-making and implementation thereof, and participation in the processes of production, distribution and social exchange. This is real meaning of 'integration of women in development'. Such integration could only be effected by including a 'women's component' in programme that were previously directed to men and their vision of development. This is an alternative concept of development in a male-dominated world. In human-oriented development, sex differences can never be institutionalized by gender

differences to the point of wholly assertive male domination in the process of development. Gender justice for women means the elimination of all traces of age-old injustice towards women inaugurating thereby the rule of a status of genuine equality with men in all spheres of life's activities. The practice continuing hitherto of 'allowing' something to be done under the classic patriarchal. Socio-political system deserves to be uprooted in the interest of social justice by the women power.

Women's Rights Human Rights

Human Rights being universal as detailed out in several parts of the UDHR, men and women alike were to enjoy these rights without exception. But the reality was that at until some years back human rights and women's rights issues were considered as separate which was why two Commissions relating to Human rights were set up quite early in the history of the UN, i.e., the UN Commission on Human Rights and the UN Commission on the Status of Women (CSW). It looked as though the two Commissions functioned in isolation from each other. The CSW has many theoretical and practical achievements to its credit. Beginning with the conventions and declarations have come to be adopted over the years. Then, the UN General Assembly proclaimed the period 1976-85 as the UN Decade for Women for equality, development and peace.

However, despite a plethora of Conventions and recommendations, it is a terribly unequal world in which women live or suffer to exist, and as they do in a developing country like India with caste oppression and social tyranny reminiscent of the days of the laws of Manu, a veritable Manurajya; despite the Constitution of India under which, as Mr. Justice Krishna Iyer put it, if law's promises were facts life, India would be a women's paradise'. It is decidedly not so, belatedly even under the much – advertise 'National Policy for the Empowerment of women 2001'; to cite just one instance, India's National Crime Records Bureau recently reported that 65,343 rape cases are pending before various courts.

Some years back, ILO reported that judged by the present trends of development, it would take nearly 1,000 years for women to come to a footing of equality with men in economic and political spheres. This is a humiliation intolerable for the worldwide women's movement to endure, and hence, the active intervention on the part of number of women's associations and groups in mobilizing support for the cause

of women in distress all over the world succeeded in making their slogan 'women's rights are human rights' an important platform of the human rights movement.

The unofficial theme of the 1993 world Conference on Human Rights in Vienna centered round the slogan: 'women's rights are human rights'. At the instance of the CSW, the affirmed in 1993 that the human rights of women constituted 'and inalienable, integral and indivisible part of universal human rights'.

The NGO forum on women-Beijing 1995 was held before and during the main world conference: the Forum met between 30 August to 8 September 1995 while the UN forum world conference on women (FWCW) was held in Beijing between 4- 15 September 1995. The NGO forum's declared theme and challenge was to LOOK AT WORLD THROUGH WOMEN'S EYES. The Beijing declaration and the platform for action called for special measures to be taken to ensure that young women have the life skills necessary for action and effective participation in all levels of social, cultural, political leadership'. FWCW adopted a set of valuable recommendations on promotion and protection of women's rights. The NGO's cry at the 1995 Vienna conference was: 'women's rights are women's rights'. By 1995, one could say that a new term came to be coined: Human rights are women's RIGHT', i.e., all human rights collectively constitute women's RIGHT. It was no ordinary achievement. It lifted the world human rights movement to a new level of development Five years after the Beijing conference, a review exercise was undertaken under BEIJING +5 at the instance of women's movement and the UN.

Women In The Political Process

A traditionally male - dominated society has long been taking it for granted that there is a so-called 'socially accepted' image of women with all the conventional trappings. And conventional political thinking had it that there are two spheres of life, one private and non-political, the other public and political. Such views of socio-political behaviour actually sought to provide the ideological justification for women's exclusion from public politics thereby banishing women for long to a narrow domestic sphere of household management and work and reproduction. When India's constitution came to be framed, gen-

der inequality was sought to be eradicated by providing for sex equality in public employment and public office. But the reality turned out to be different. A wide gulf divided promises from practices mainly because of the absence, of real power-sharing between the male and female halves of the population. Some 'trap of tokenism' was tried to satisfy contenders among women. But token women, even some women Ministers/MPs/MLs, hardly made any real difference to the situation of inequity. Women suffered to exist in subordination precisely because tokenism is hardly any index of equality in status. A woman's individuality or independent personality was hardly recognized. A formal 'right has only ephemeral existence because of the politics and economics of modern-day life. India's representation of the People Act could have made some difference by making it obligatory for each party to give due representation to women in all their decision-making bodies thereby paving the way for women's entry into legislatures as an integral part of the system. When nothing of the kind was done, reservation of seats for women in legislative bodies came to be advocated, and rightly so under the circumstances. The report of the committee on the Status of Women in India, 1974 TOWARDS EQUALITY, Govt. of India, April 1975) discussed the problem at length, the committee although headed by a woman (Ms. Phulrenu Guha), rejected the suggestion for a system of reservation for women to state legislatures and parliament. Representatives of political parties and most women legislators were also opposed to the proposal for reservation of seats for women. As against this, two political scientists and a law expert (all males) suggested reservation. As one of them pointed out, a 30% reservation of seats in the legislative bodies for women will alter the every character of our legislature and will compel the political parties to change their strategies and tactics and induce them to give women their due. Reservation of seats for women cannot lead to their becoming 'isolated pockets in the nation, because 'women are not marginal to society as a minority group might be's. it could, instead lead increase in women's participation and motivate them to shoulder political responsibilities' (TOWARDS EQUALITY, Chapter VII, passim, particularly, p. 301).

The 'Towards Equality' report made some hesitant recommendations only: establishment of statutory women's Panchayats at the village level; constitution of permanent committees in municipalities to initiate and supervise programmes for women's welfare and develop-

ment, suggestion to political parties to adopt 'a definite policy regarding the percentage of women candidates to be sponsored by them for election to parliament and state Assemblies. While they may initially start with 15% this should be gradually increased so that in time to come the representation of women in the Legislative Bodies has some relationship to their position in the total population of the country or the State. (p. 305).

But nothing tangible materialized. Women continued to be 'invisible at the decision-making bodies whether in India or abroad. Women's problems extended much beyond the usual welfare-related measures. It came to be increasingly realized that women's fundamental human needs ought to be adequately articulated by their representatives in national bodies. It was a matter of right, and not one of seeking charity or doling out favours. It was a matter of extending the democratic rights, and processes to women. The dichotomy between increased political participation of women as voters and fewer participation as candidates at elections had to be put an end to, and hence, as a first step, the UN Commission on the Status of Women recommended in 1990 that 'a critical 30 percent reservation at the threshold be regarded as the minimum for decision making positions at the national level..... it was recognized that when women's representation is small, their voices are not heard, and they are often obliged to make compromises.

It was in the fitness of things that the constitution 73rd and 74th Amendment Acts (1992, enforced 1993) provided for, among other things, reservation of not less than one-third of the total number of seats for women in the PRIs in the country. Around one million women could now enter the Panchayati Raj institutions, the units of local self-government. For the first time since the enforcement of India's constitution, the definition of 'the State' as given in Article 12 of the constitution now acquired flesh and blood at the local level with the constitutionalisation of PRIs. Parliamentary democracy shared so long between the center and the states was now to be shared with local authorities also; this at least is the constitutional position, and with obligatory not less than one-third of the total number of seats for women.

IT LAY IN THE LOGIC OF CIRCUMSTANCES THAT THE bill for 33% reservation of seats for women in the Lok Sabha and state

Assemblies should have been passed when it was first introduced, as the logical second step after the 73rd and 74th amendments. As noted earlier patriarchy stood in male party political intransigence could be overcome for the great good of the democratic system.

The 33% quota cannot be for perpetuity. In the ultimate analysis, representation of women in the political process at all levels in proportion to their position in the total population of the country will only be just and proper. What was initiated at the PRI's level must needs be extended to state and national levels primarily in the interest of changing the status quo. The 'National policy for the Empowerment of Women 2001' promises women's equality in power sharing 'for the achievement of the goals of empowerment'. Here is a test case for proving the Government's earnestness in the matter.

Conclusion

The world could become a better place to live in if both female and male views are given equal importance. It is a truism that democracy becomes truly functional only when citizens, both men and women, are political equals. Women and men need to be united on a principled basis for the achievement of women's rights, human rights.

Thousands of representatives from the civil society from many countries of the world met for the World Social Forum 2003 (23-28 January) in Porto Alegre, the capital of Brazil's southernmost state, Rio Grande do Sul, to promote the message of globalizing human rights. They met in seminars and panel discussions to claim human rights once again and call for change, unified as they were by the collective will to make 'another world possible'. This could indeed be so through the united endeavours of men and women, empowered women. The way, it is basically for the women's movement to consider how best.

Entrepreneurship: An Effective Tool for Solving the Unemployment Problem in Assam

Dr DD Mali

**Ex. Director, Entrepreneurship
Education Assam**

Introduction:

People who own, operate, and take the risk of a business venture or an enterprise are ordinarily called entrepreneurs. They are engaged in entrepreneurship, the process of running a business of one's own. The business or enterprise may be in any field of activities, say, industry, agriculture, social service, health service, etc. If more and more people are engaged in entrepreneurship, there will be practically no problem of unemployment in the country. However, the majority of people prefer salaried employment, and majority prefer a job in government, and that too, if possible, in their own place' (1). Youth are now willing to move out of their place for getting a job anywhere in the country, and some, if need be, even to foreign countries. About 23.86 lakh workers migrated from India in search of jobs during 1998-2004, of which 56% were from Kerala and 9234 or 0.43 % from Assam. (2).

Jobs are also emerging mostly in the non-traditional sector, particularly in the service sector, such as IT sector, health, insurance, telecommunication, travels and tourism, retailing, etc. It is estimated that about 15.5 lakh jobs are created annually in these sectors. It is expected that more jobs will be created in the years to come. A study of Mckinsey Global Institute revealed that by 2008, there would be 40 million suitable persons from 28 low-wage countries including India chasing an estimated 2.2 million jobs coming out of high-wage countries (3).

The number of persons registered with the employment exchanges seeking for jobs in India, as on 31 December 2003 was 4.14 crore. Out of them 945 employment exchanges sponsored 9.2 lakh applications to different organisations for jobs. Out of them only 1.55 lakh job seekers could get jobs (4). On the same date Assam had 15.68 lakhs job seekers registered with the employment exchanges and only 737 could get jobs (5). Thus, there is always a wide gap between the number of persons searching for jobs and number of jobs generated. By nature, the scope of employment is always limited. This will be evident from the fact that job opportunities have been declining over the last few years.

Entrepreneurial Opportunities

However, there is unlimited scope in entrepreneurial activities. It is said that sky is the limit for entrepreneurial activities. Entrepreneurial opportunities are emerging in all fields of activities from manufacturing to wholesaling, retailing, and service sectors, and also in agriculture and allied activities. Manufacturing may be in village industry, tiny industry, small industry, etc. Even village industries such as handloom, handicraft, sericulture, khadi and village industries, etc. have been providing very good entrepreneurial opportunities. A visit to *Gramshree Melas*, khadi and village industries exhibitions, handloom exhibitions, handicraft exhibitions, etc., will show the varieties of entrepreneurial activities taken up by artisans and entrepreneurs. Besides, wholesaling and retailing opportunities have been expanding and entrepreneurs are emerging in these areas. Everyday entrepreneurs are opening new retail or wholesale outlets in all conceivable areas from cloth shops to medicine shops and meeting the growing needs of consumers. Even agriculture and allied sectors have been creating entrepreneurial opportunities. For example, people have started producing vegetables and other agriculture produces with organic manure the demand of which has been increasing because of health consciousness. The global trend now is for organic and eco-friendly goods.

Though all sectors have been offering opportunities for entrepreneurial growth, service sector has been growing fast. Most of the service enterprises can be started with small capital. Again, it is easy to enter and exit from such enterprises because of fewer formalities. The service enterprises now accounts for more than 54% of the Gross National

Product. People now need varieties of services such as repair and maintenance services, entertainment, tours and travels, hotels and restaurants, health care and fitness services, child care services, and what not. It is amazing to note the growth of some service sector enterprises, which were earlier unthinkable. For example, training institutes for spoken English, nursery teachers training, photography training, video editing training, training in catering services, nursing training, and so on.

The advances in information technology services have opened opportunities for entrepreneurial activities in IT enabled services, IT maintenance, assembling and vending hardware, developing software, and IT peripherals, etc. Along with the advances of technology, need for imparting training to use technologies for business and other purpose has been increasing. Besides, entrepreneurs have been setting up cyber café; call centres, medical transcription centre etc. This has resulted in setting up of IT training institutes, data processing activities and other information service related activities. Opportunities are expanding in franchising. In fact, many IT training institutes in Assam, such as NIIT, C-DAC, APTECH etc., are franchise units. Even a local computer training Institute has been offering franchise facilities. Restaurant, such as Woodlands, medicine shop, such as GNRC Medishop, sweet meat shops such as 'VIP sweets' have been offering franchise facilities to youth to become business owners. In India, franchising has now emerged as a growth area. In other words, entrepreneurial opportunities have been emerging in all sectors. Youth are to identify the opportunities they can exploit and be job creators and not job seekers.

Ways to enter into entrepreneurial field:

Broadly speaking there are three different ways for individuals to enter into the field of entrepreneurship: (a) by choice, (b) by forces of circumstances (by chance) and (c) because of systematic training (created entrepreneurs). The people who take up entrepreneurial career by choice do so for personal satisfaction, to become their own boss, for economic gain, because of social status, for fulfilment of their creative urge and, so on. Those who take up entrepreneurial career due to forces of circumstances do so because of limited of job opportunities, dissatisfaction or frustration in jobs, not getting job of their liking or in a place of their choice, because of economic compulsion, or inheritance, etc. In addition, some become entrepreneurs be-

cause of planned and systematic efforts adopted by various agencies for promotion of entrepreneurship. In whatever way a person enters into entrepreneurial field he/she is an entrepreneur. The society needs such persons for their role in economic and industrial development. The entrepreneurs are highly sought after persons. The more the number of entrepreneurs, the higher is the level of economic and industrial development in a state or in a country. (7).

Everybody Has Potential To Become Entrepreneur

It is generally accepted that entrepreneurs can emerge from persons belonging to any family background. They may be highly educated or not educated at all. They may belong to any caste or creed or religious group. They may be from rural or urban area. They may be male or female. They may be young or aged. Tomorrow's potential entrepreneur may now be a student or unemployed or working for somebody or may be a housewife, etc. In other words, everybody has the potential to become an entrepreneur.

From whatever background they come, entrepreneurs have some qualities, which are generally not found in non-entrepreneurs. Entrepreneurs like to take responsibility of business venture. They are moderate risk takers. They are self-confident. They always desire to have immediate feedback of their performance and work on feedback to strengthen their enterprises. They are more energetic than others. They always look ahead and less concerned with what was done yesterday than what might be done tomorrow. They have better organising skill. They have high need for achievement. They are creative and innovative. They are oriented towards problem solving. They have faith and commitment to planning. They take initiative before they are asked or forced by event. They never give up once a work is taken up, etc.

A prospective entrepreneur may not have all these qualities. But he/she can acquire these entrepreneurial qualities with some efforts and positive attitude and can become successful entrepreneur. It is necessary to create more such persons to make a dent on the problem of unemployment.

Efforts To Promote Entrepreneurship

There has been efforts to promote entrepreneurship among the unemployed youth, particularly educated unemployed youth. In the North East India, Assam started a novel experiment in 1973 to promote entre-

preneurship by setting up entrepreneurial motivational training centres (EMTC), a district level agency, to identify, select, and train prospective entrepreneurs and to provide them all support services to start and run their enterprises. The EMTC experiment was started when Shri Sarat Chandra Sinha was the Chief Minister of Assam. The EMTCs have now been merged with District Industries Centres. However, in January 2005, the Government of Assam have set up an Institute for Development of Entrepreneurs in Assam (IDEA), thereby accepting the necessity of promotion of entrepreneurship through planned and systematic efforts. Besides IDEA, there are now national, regional, and state level organisations, NGOs to train and develop entrepreneurship in Assam. There are also several agencies which are supporting entrepreneurship development efforts in Assam and North East. These organisations have been making efforts to promote entrepreneurship among the youth. In recent years, innovative programmes have been designed and experimented to promote new entrepreneurs. Besides, new approaches have been adopted to make the programmes more effective and successful. Earlier the entrepreneurship development programmes were location specific. Now, in addition to location approach, area approach has also been adopted to promote entrepreneurship in Assam.

As a result of the efforts new entrepreneurs have been emerging. Some are taking up manufacturing activities, some are engaged in business activities, some are taking up service enterprises, and some others are taking up farming activities also. More important, the efforts made by several agencies to promote entrepreneurship have created awareness about the need and importance of entrepreneur and entrepreneurship. But much more is yet to happen. In order that entrepreneurship plays a crucial role in making a dent on the problem of unemployment in the state there is need for concerted efforts from all concerns to promote entrepreneurship among the youth.

Factors Influencing Emergence Of Entrepreneurship

Some say that external environment plays an important role in the emergence of entrepreneurship. The environment in the family, the social group, the educational institutions, etc. plays an important role in the emergence of entrepreneurship in a society. A positive environment will encourage and negative one will discourage entrepreneurship to grow. In addition to environment, the availability of finance influences

an individual's decision-making process to be an entrepreneur. Besides, the cultural displacement arising out of reservation of jobs based on caste, creed, race, religion, etc. and economic displacement such as loss of job, voluntary retirement, etc. can create foundation for entrepreneurial pursuits. Such displacement will force those who are displaced to take up entrepreneurial activities (8). This is more evident now than was found a few years earlier. More and more youth are taking up entrepreneurial activities because they are not getting job either because of reservation for other kinds or for discrimination etc.

There are some others who are of opinion that 'potential entrepreneurs have the ability or control, to direct or adjust the outcome of each major influence'. They are not affected by external environment. They say that successful entrepreneurs have certain traits such as achievement, creativity, determination and technical knowledge, etc. which make them successful even though the external environment may not be positive for them (9).

There are still some others who consider entrepreneurship as a function of at least four factors, namely, the self-sphere system, the socio-sphere system, the resource system and the support system. Self-sphere system relates to knowledge, skill and motivation of an individual to become entrepreneur. Individuals should have knowledge of entrepreneurial opportunities in their environment. Besides, they should have skill to identify and select project and prepare project report. Knowledge and skill themselves will, however, not be operative unless an individual has motivation to take up entrepreneurial career. The self-sphere system is influenced by the socio-sphere system, that is, by family expectation or pressure, value orientation to independence, work initiative or innovativeness, etc. Both the self-sphere and socio-sphere system are further influenced for entrepreneurship by the resource system—availability of technology and technical manpower, existing industries and enterprises, transport and communication facilities, power, raw materials, market, etc. All the three systems are further influenced by the support system, that is, the support organisations, including banks and financial organisations, their policy and programmes and the organisational climate to help or hinder in the growth of entrepreneurship in a society. Entrepreneurship has been the outcome of the total interaction between these four systems (7). An individual may have motivation for an entrepreneurial career, but parents may not encourage him/her to

take up such career. Parents generally want their children to take up jobs, that is, salaried employment. There will be hardly a few youth who can go against the wishes of their parents.

It is observed that whatever may be the factors that induce an individual to take up entrepreneurial career; he/she goes through four different stages in his/her entrepreneurial career – the **dreaming** stage, the **planning** stage, the **implementation** stage and the **survival and growth** stage. Each stage is important in the life of an entrepreneur. Everybody dreams a dream of a career at some stage or other in his/her life. The dream depends on the environment under which an individual grows: environment in the family in which he/she lives, educational institutions in which he/she studies and social groups with whom he/she interacts, and the environment in the society at large. Dreaming becomes important for an individual to become an entrepreneur. Planning stage follows dreaming stage. To achieve the dream the individual is to plan. Proper planning is important to avoid costly mistakes at a later stage. This follows the implementation stage. Like the planning stage implementation stage is also equally important. It is said that we are good planners but bad implementers. Then the survival and growth stage comes. Survival is most important for an entrepreneur. An entrepreneur can consider for growth, expansion and diversification only when he/she can survive in the competitive environment. These four stages are not mutually exclusive. The dreaming stage and the planning stage may overlap. So also the implementation stage and the survival and growth stage may overlap. The fulfilment of a dream will lead to another dream of still higher level making it necessary to plan further for realisation of the dream. The success of an entrepreneur depends on how he/she comes through the various stages in his/her entrepreneurial career (10). Researches are still going on and new factors are being added to the list of factors in the emergence of entrepreneurship.

What Needs To Be Done

In order to promote entrepreneurship among the youth, we are to understand and appreciate the factors that help or hinder the growth of entrepreneurship and take appropriate measures to tackle the factors that hinder the emergence of entrepreneurship and strengthen the factors that encourage entrepreneurship to grow.

Environment plays a crucial role in promoting entrepreneurship in any society: environment in the family in which a person is brought up,

educational institutions in which he/she studies, clubs or social institutions in which he/she interacts, the society in which he/she lives, and the support system where he /she is likely to interact for support. A positive environment encourages entrepreneurship to grow, while a negative one hinders it. In some families there is always a positive environment for entrepreneurship, e.g., the Marwari family, the Sindhri family, etc. So also in some societies, there is positive environment for entrepreneurship compared to some other societies, e.g. Gujarati society. This may be due to historical reasons. In other societies also, there is now a gradual change in the environment for entrepreneurship. In the North East also, there is a gradual change in the environment for entrepreneurship. But much more concerted efforts are needed to accelerate the process of change for the rapid growth of entrepreneurship.

Apart from family and social environment, an extension-oriented support system is extremely important for the growth of entrepreneurship. The organisational climate in the support system, including banks and financial institutions, can either help or hinder the growth of entrepreneurship. There is, however, a general feeling among entrepreneurs that organisational environment in the support system is much to be desired. It is necessary for developing extension motivation, improving skill and expertise, and right kind of attitude among the functionaries in the support system to help the entrepreneurs, both prospective and existing, to carry on their entrepreneurial activities. This is possible through planned and systematic efforts.

Availability of finance is considered to be most crucial for new entrepreneurs. While banks say that they are searching for credit opportunities, entrepreneurs say that getting bank finance is a major problem for them. This happens because of differences in perception of the problems of bank finance by banks and entrepreneurs. The problems of finance can be taken care of by developing friendly relationship between the banks and entrepreneurs. For developing such relationship, banks may take initiative. They may identify entrepreneurial opportunities in selected sectors or areas and take initiative to promote entrepreneurship in those sectors or areas. This will benefit both the entrepreneurs and the banks and the society will be benefited at large. The entrepreneurs are also expected to take initiative to develop a friendly relationship with banks. This is possible if the entrepreneurs remain in touch with banks after they receive loan, inform

the banks any development that may adversely affect their venture, and pay interest and repay their loan.

Sometimes, youth prefer to take up salaried employment, not necessarily due to interest in getting assured income or security of job, but due to lack of awareness about entrepreneurial opportunities and, the steps to be pursued in that direction to overcome such a situation, there is necessity to organise regular awareness camps to create awareness about entrepreneurial opportunities among the youth. Such camps may be organised for providing information on various schemes on self-employment implemented by different agencies in the state. In such awareness camps, the departments having potential for creation of avenues for self-employment are to participate, including banks and financial institutions.

The awareness camps may be organised by training agencies including voluntary organisations. Besides, educational institutions can organise such camps either on their own or with the help of training agencies. Some efforts in this direction were seen when the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) started accreditation of educational institutions of higher learning. Such efforts should be made not once but at regular intervals to have greater impact on the students.

However, some times even after knowing about the opportunities for self-employment, the youth may find it difficult to take up entrepreneurial career due to family expectation/pressure or social environment. Society still gives higher status to a person who is employed not to the one who is self-employed, though both the persons may be earning same amount of annual income. This is more pronounced in Assam and North East. Unless such social environment is not changed preference of youth for employment will continue. And the result will be more and more job seekers and not job creators.

To change the environment in the family and also society, long-term measures are called for. Introduction of entrepreneurial education in schools, colleges and universities to create an entrepreneurial culture may be considered appropriate for creating family and social environment conducive for the growth of entrepreneurship. It is important to note that entrepreneurs play a crucial role in economic development. In fact, with entrepreneurs we prosper and without them we are poorer. This aspect has to be understood and appreciated by recognising the entrepreneurs and their role in economic development

of a state or region. Introduction of entrepreneurial education in schools, colleges and universities may be gradual, and this may take several years to bring about desired result in the creation of entrepreneurial culture and environment in the society. But this should nevertheless, be aimed at to achieve lasting results in the promotion of entrepreneurship and for making a dent on the problem of unemployment in Assam.

The government can play an important role through its policy support and by developing infrastructure facilities. In fact, government have been playing an important role in the promotion of entrepreneurship by its policy support and providing infrastructure facilities. There will always be differences between policy and practice. This has happened in Assam also. The government should try to reduce the differences between policy and practice.

Media has now been brining out success stories of entrepreneurs and achievers in various fields of activities. This was unthinkable earlier. Many news papers have been bringing out a regular column on career.

In brief, everybody has a role to play in the promotion of entrepreneurship in Assam: the family and society, support system, the resources system, the government and the media at large. Concerted efforts from all will have far reaching impact on growth of entrepreneurship in Assam and entrepreneurship playing as an effective tool in solving the problem of unemployment in the state.

References

1. Mali DD: Entrepreneurship: A four-stage approach to self-employment and entrepreneurial career, 2002
2. Economic Times, 23 May 2005
3. Times of India, 18 July 2005
4. Economic Times
5. Statistical Handbook of Assam, 2005
6. Mali: op.cit
7. Kuratko, D.F. & Hodgetts, R.M.: Entrepreneurship- A Contemporary Approach, fourth edition
8. Kuratko, D.F. & Hodgetts, R.M.:op.cit
9. Nadkarni, M & Pareekh, U: quoted from Managerial and Entrepreneurial Needs of North Eastern Region by SIET Institute, 1978
10. Mali: op.cit. ■■

Rural Architecture

Unique College Grows in Rural Assam

Ar. Radha Sinha

What is architecture? Since the first century A.D. it has been defined by the three Vitruvian principles of function, structure and beauty. The small group of huts in its sylvan settings which comprise the Ratnapith College at Chapar is totally functional, structurally sound and aesthetically its simple beauty is much more than skin deep. It is a rather a unique college in more ways than one.

Beginnings

The idea for building a college in the villages of Chapar Bahalpur in Dhubri district of Assam was sown long ago by visionary senior citizens of the village, prominent among whom was Shri S.C. Sinha, the ex-Chief Minister of Assam. Although considered very unfeasible, almost impossible at the time, some enthusiastic young volunteers took initiative to collect funds from the local people and on September 9th, 1978 Ratnapith College, came into being in a humble cottage of Chapar Panchayat House, district of Dhubri in Assam.

Plunged into the midst of the ongoing turmoil in Assam over the 'Foreigners issue', the college survived in a precarious condition until it moved from the Panchayat House to its campus on the National Highway No. 36 on the outskirts of the village Chapar on 16th August, 1987.

The campus is spread over 10 hectare of grazing land donated in bits and parts by the poor farmer-owners to the noble cause of education.

Master Plan

The Ratnapith College is situated at a distance of about 210 km from the capital City of Guwahati between the villages Chapar and Bahalpur. All the main buildings are planned around a large central open space, named the Aryabhata Circus. To the left, the administrative block, having a built-up area of about 270 Sq.M houses the principal's office. The main Arts college block consists of a central large assembly hall topped by a spire. It has three class-rooms on each side.

Future extension blocks like the library and science blocks are planned around the same square.

All the roads on the campus are broad and tree-lined, leading off from this central square. Although other facilities like girls' common room, boys' common room, workshop and store are housed in built-structures spread about the Aryabhata Circuss, the unique charm of the Master Plan lies in the very thoughtfully laid out landscape elements.

Utilitarian Landscape Plan

In the past ten years of its existence the landscape has taken shape, giving the college a deeply peaceful ashram-lime environment.

The *Panchavati* grove at the entrance gate reminds us of the five valuable trees worshipped since ancient Vedic times in our country- The 'Vat', the 'Pipal', the 'Amalakhi', the 'Ashok', and 'Bilva'.

The '*Megharanya*' or '*rainforest*' consisting of scores of sal timber trees form a strong barrier against the cyclonic 'Nor-Wester' storms which blow the roofs off houses coming in regularly from the North Western direction.

The '*Keralban*' is a coconut grove of 500 trees expected to provide cash crops of coconut adding to the college funds.

Open Air Auditorium

As a part of the landscape there is the '*Manchakanan*' a grove of shady tall trees meeting at the top from two sides to make a leafy cover over an open air auditorium. The stage is built of mud and brick. A backdrop of thick bushes provides an effective screen for the green rooms back stage. Most of the college functions are held here amidst lush greenery and a cool green roof which filters the sunlight through.

Construction Technique:

The structures are built only in local style called 'Assam Type'. It has brick walls for foundation up to the still. The super structure has timber frame-work with in-filled panes of bamboo mat plastered on both sides. The flooring is IPS which is longer lasting than traditional mud floors. The roof has timber trusses covered with corrugated tin sheets instead of the traditional thatch, which is in fact a fast vanishing commodity even in rural areas of Assam. The ceiling consists of bamboo mats.

The local labour with traditional skills were employed and only a minimum of technical supervision was required. With careful use of resources and with goodwill and predicatoratory attitudes of the workers the cost of construction was as low as Rs. 40/- per sq. ft. in 1990.

Compare this with the growing rate of Rs. 135 per sq.ft. for P.W.D. construction in the same locality.

Low Cost Energy Conserving Housing

The typical quarters built for staff members on the campus are meant as examples in low cost housing for the rural people. The construction is traditional but the plan reflects modern life style. It has an attached kitchen, bore well and septic tank for sewage disposal. Thoughtful landscaping around the home provides for attractive out door living spaces. Vegetable and fruit garden laid out go a long way in making the family self-sufficient for food.

Library

A.K. Sinha Memorial Trust has undertaken to construct and donate a Library to the College in memory of Shri A.K. Sinha a promising youth leader who himself was an architect and was associated with the initial planning of the college. The trust started the library by collecting books and almirahs on donation in 1984. It has been housed in one of the rooms of the administrative block. All the books, 5000 in number, have been collected as gifts to the library. The trust has undertaken to construct a library building having a plinth area of 250 sq. m. It is expected to shift the library to the new building on the 10th February 1993, which is the ninth death anniversary of Shri A.K. Sinha

Participation

The college has a fine history of participation by the local people. It is not easy to inculcate values for education in a traditionally agricultural community. Special efforts were made unlike an urbanized envi-

ronment for developing a sense of pride and attachment to the institute. Land for campus was mainly donated by the local farmers. The land was then evened out by voluntary workers from among the local youths and the ladies. Initial temporary construction consisted of just lean to sheds put up by the volunteers, many of them being students of the college.

No landscape contractors were employed. The villages, mainly women, planted the large number of trees and tended them until they grew up. They visited the college regularly to tend the trees planted by them. Furniture like almirahs, tables, chairs for the college were donated by the people in the name of deceased family members.

The foundation of the permanent structures was all laid by the village representatives themselves. The novel foundation ceremony held on the campus depicted this participation vividly. The flag carried in procession was handed over the Principal by Md. Entaz Sarkar an old popular leader. Shri Subir Das, Ex-student, hoisted the flag. Prof. Basumatary unfurled it. Shri Pulin Nag a freedom fighter and Shri Olesar Nath, an elementary school teacher planted trees. Shri Abed Ali Joddar and owner opened the door of the building. Later a public meeting was chaired by Shri Jiten Roy-a respected public leader. Smt. Ahalya Das, a scheduled caste lady lighted the lamp of wisdom. Shri Khargeswar Das, school teacher released a pair of pigeons for peace and prosperity of the college and the nation at large.

Work Culture

The promoters of the college intend it to provide demonstrative example for imbibing self-reliance for achievement in life. The emphasis for yough students is more on production of wealth than on seeking of jobs. The complex is also expected to server as a source of knowledge to whoever visits it even though he may not be a student. One may read the complex as a call to work and succeed in life.

Learning Brings Achievement

The college flag is a white 3 stroked flash of lightening against a deep blue sky - a flash of 'knowledge', 'power' and 'progress'.

The moto 'learning brings achievement' sums up the philosophy being the building of this unique college. Education is given not as a guarantee for employment but as a gift of confidence in one's self and in one's ability to choose the way one wishes to occupy oneself for productive activity and achievement in life. ■■

Quality Improvement, Excellence In Higher Education And Naac.

Uttam Kumar Poddar
Lecturer, Ratnapith College

Education plays a pivotal role in the development of any nation. Therefore, there is a premium on both quantity (increased access) and quality (relevance and excellence of academic programmes offered) of higher education. Like in any other domain, the method to improve quality remains the same – finding and recognizing new needs and satisfying them with products and services of international standards.

Now-a-days assessment and accreditation of institution of higher education has been recognized as a quality enhancing mechanism all over the world. Accordingly, the university Grants Commission (UGC) established the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) on 16th September 1994 with its headquarters at Bangalore, Karnataka: in pursuance of the national policy on education (NPE) and the programme of Action (POA) 1986. NAAC is an autonomous organization of the UGC. The NPE and the POA 1986 inter alia recommended that:- ‘Excellence of institutions of Higher education is a function of many aspects: self – evaluation and self-improvement are important. If a mechanism is set up which will encourage self-assessment in institutions and assessment and accreditation by a council. The quality process, participation, achievement etc. will be constantly monitored and improved.’

The philosophy of NAAC is based on objective analysis and continuous improvement in the quality of education rather than being punitive or judgmental. NAAC is entrusted with the task of assessment and accreditation of Universities and colleges in the country. 'Assessment' is a performance evaluation of an institution. It is accomplished through a process based on 'Self-Study' and 'Peer Review' using defined 'Criteria'. 'Accreditation' refers to the certification given by NAAC which is valid for a period of five years. The UGC and MHRD have notified that all colleges have to submit the self - study Report for the process of assessment and accreditation before December, 2003. The NAAC is a founder member of the 'International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education' (INQAAHE). INQAAHE has more than 120 national Agencies that are solely engaged in assessing the 'Quality', Standards and Recognition' of the higher education of the world.

It would be better to have a look on the steps to be followed by and institution for completing the accreditation process with whole-hearted efforts. The following are some of these efforts to complete the process of accreditation.

Letter of Intention

An institution has to submit a letter of intention along with the general information of the institution to NAAC for Assessment and Accreditation. After Scrutinizing the information, NAAC will inform the institution of the eligibility.

Methodology

NAAC has formulated a three-stage process for assessment and accreditation of institutions. These are :-

- Preparation of the self-study report (SSR) by the institution to be submitted to NAAC.
- Validation of the SSR by the Peer team through on - site visit.
- The final decision of NAAC based on the self-study Report and the recommendation of the team of peers.

Action plan of NAAC

NAAC has conducted National seminar - cum - workshop on quality and excellence in higher education. It has formed action plan for each state. The main frame of action plan of NAAC is: -

a) **SWOT analysis of affiliated colleges, ('S' – strengths, 'W' – weaknesses, 'O' – Opportunities, 'T' – Threats.)**

b) **Implementation of quality sustenance activities in accredited colleges;**

c) **Self-study, Assessment and Accreditation of colleges.**

d) **Remedial measures in the of weak and less privileges institutions.**

Quality Measurement

NAAC has indentified seven criteria, 118 probes (guiding statements) to serve as the basis of its assessment procedures which is shown below. These criteria would facilitate the institution to appraise itself of its standing and help the peers to make a proper assessment:-

Sl. No.	Criteria	Probes	Marks
1.	Curricular Aspects.	10	10
2.	Teaching, Learning and evaluation.	23	40
3.	Research, consultancy and extension.	16	05
4.	Infrastructure and Learning Resources.	27	15
5.	Student support and progression.	14	10
6.	Organisation and Management.	16	10
7.	Healthy practices.	12	10
		118	Total 100

Self-Study Report

a) The self-study report is in two parts, part-I is the organization of the data and part-II is the self analysis based on part-I.

b) The SSR is to be prepared very carefully and cautiously. It is backbone of the whole process of assessment and accreditation.

c) A college is to form 'Internal Quality Assurance Cell' (IQAC) in order to prepare the self-study report.

Peer Review

a) The peer team will consist of 4-6 members like Vice-Chancellors, Principal; deans of senior teachers, eminent educationists / scientists from outside the state.

b) The peer team will stay in a college for 21/2 – 3 days. During the stay, the peer team will interact with the Principal, Staff, Students

(not more than 20-30 in the number), Alumni (A Group of 30), parants (A Group of 30), Governing body members and faculty on college affairs.

c) The peer team will try to know the strengths, weaknesses, achievements, future plans, Resources and the quality continuum of the college. .

d) The peer team will check all sorts of documents of the college. So a college is to form a 'Documentation Cell' in order to keep all the documents safe under this cell.

e) At the end of the visit the Chairperson of the team will present detailed report to the Principal and a copy of the report with the acceptance of the Principal will be given to NAAC.

f) The Executive committee of NAAC will review the report and take a decision about the grade of the institution. The accredited institution will be graded on a nine-point scale as A ++, A +, A, B ++, B +, B, C ++, C +, C.

g) Institutions scoring above 55 % will only be accredited.

Master Plan

NAAC has given importance on 'Master Plan'. A college is to prepare a 'Master Plan' analysing mission, objectives and goals. So, a 'Master Plan' of the college campus indicating the existing buildings and the projected expansion in the future is to be enclosed with the Self-Study Report.

The NAAC is arranging awareness programmes on Quality improvement in Education and the benefit which accrue out of the accreditation process. The major benefits of NAAC accreditation are-

I) To help the institution to know its strengths, weakness, Opportunities and Threat through an informed review.

II) To identify internal areas of planning and recourse allocation.

III) To enhance collegiality on the Campus, and

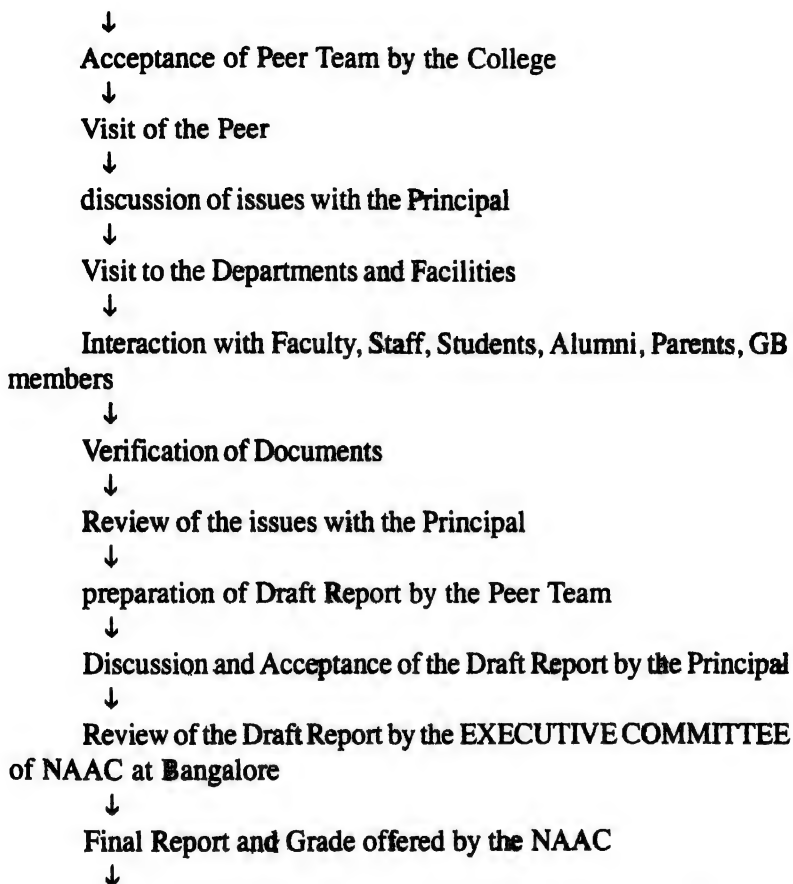
IV) To provide the funding agencies with objectives and systematic data base for performance funding.

In fine, NAAC's complete process of Assessment and Accreditation regarding Quality improvement and Excellence in Higher Education can be described in the following manner: -

Letter of intent by the college

Preparation of Self -Study Report

Or

Withdrawal from accreditation by the college and re-evaluation after two years.

Although getting accreditation from NAAC is a difficult process but to get it is not of course a distant dream. One institution of higher learning can sincerely plan its accreditation process provided it gets adequate support from the concerned quarters i.e. Principal, Teaching and non-teaching staff, students, Alumni, Guardians and, of course, the Governing Body of the college. It is high time for all these quarters to accept this accreditation process as a challenge and complete this process with the whole-hearted co-operation of all. However, the role of Teachers will be pivotal in this context.■

Women Entrepreneurship in North East India : An Emerging Scenario- A few cases of Created Successful Entrepreneurs- in Chapar Area of Dhubri District.

**Reena Chakravarty (Lecturer)
Ratnapith College**

Introduction :

Indian women have traveled with the times for centuries and have proved to the world that the hand that rocks the cradle can rule the world. To Pandit Nehru 'The greatest revolution in a country is the one that affects the status and living conditions of its women'. To him, when women move forward the family moves, the village moves and the nation moves. Thus women have been regarded as the nuclei of a nation and the builders and the moulders of its destiny (Kapoor, 1986).

Though the concept of entrepreneurship was never restricted to men alone yet entry of women in this field is relatively a recent phenomenon. The planners, policy makers and developmental agencies have realized the fact that full involvement of women in industrial development would ensure effective utilization of all available labour and improve quality of life. Fathoming this fact, all round development of women has become a focus of study in modern world, since they not only constitute half of the human population of the globe but also sway the growth of the remaining half. They produce half the world's food supply, account for 60 percent of the working force, contribute up to 30 percent of the official labour force, receive 10 percent of world

economy but surprisingly own less than one percent of the world's real estate (Singh, 1992).

Although women represent bulk of the labour force especially in the developing economics of Asia, Latin America and Africa, however, they are not yet brought under the fold of mainstream of development. The Problem of segregating women in the developmental process are how engaging the attention of policy makers, reacarchers and developmental agencies all over the world. Growing cognaizance has previewed among the nations that, if the operation of social and economic change has to be guaranteed, it is the women who have to be mobilized and may lead the nation towards progress and prosperity. Women by all means can be very effective agents to change for better home, society and ultimately a better economy.

The Importance of Entrepreneurship :

Governments, academics, business people and the public have exhibited a growing interest and appreciation for entrepreneurs and what they can do for an economy. International agencies such as the World Bank and the U.S. peace corps have begun to introduce their form of 'entrepreneurship' as a recommended stimulant for third world economies. The UN'S 1994 International conference on population and development, in furthering the status of women as and instrument of populations control, prompted nations to expand their entrepreneurial, small business policies to include women. This was seen as a necessary stimulant to encourage women to gain a certain economic independence which, in turn, would influence family planning and population control.

Entrepreneurship is not only important to an economy, but it also serves to satisfy social and psychological factors in society. The action and processes that an individual follows in activity. In a free society, individuals are able to play out their ambitions and to grow in character and personality.

Economic Importance:

The contribution to a nation's wealth is the ultimate result of entrepreneurship. It shows up in the creation of new technologies that lead to the establishment of new companies. It produces new employment opportunities and leads to the accumulation of capital.

During the last few years, a welcome trend is seen in the growing interest among women to take up income generating activities, self

employment and entrepreneurship. This is seen both in rural and urban areas, among the educated and uneducated, among young and not so young, among rich and poor and among women belonging to different social groups of women. They are taking up traditional activities (handloom, knitting and embroidery, jam, jelly and pickle making) as well as non-traditional activities (DTP work, computer training center, tours & travels, catering services, entertainment, fast food, beauty parlour, health club, etc.) activities in which they have skill either acquired from their mothers or through training (toy and doll making, flower making), resources that are available in their locality or can be easily procured (fruit and vegetables processing) or activities that they perceive to have need of the customers in the locality (read made garments, children's garment, traditional dress, etc.) Many women have taken up service enterprises such as documentation center, and PCO, cyber café, photocopy, etc. Many have set up handloom weaving on commercial basis. Thus, more and more women are now coming forward to set up enterprises. They need help and guidance to fulfil their dream to become entrepreneurs.

In the North Eastern Region there was on systematic effort to develop entrepreneurship among women, even though Assam started the experiment for promoting entrepreneurship among educated unemployment youths of the state as far back as 1973. In a study conducted by NISIET in 1978 it was pointed out that there were states in the region which have enough potential for developing entrepreneurship among the women. In Manipur the potentiality for developing entrepreneurship among the women was very high. Likewise the potentiality for developing entrepreneurship among women in Meghalaya and also in Assam is not less. In recent years some efforts have been made in this direction by IIE, NEITCO, NECON, SISI and also SBI. The NSIC which was basically an organization to help SSI entrepreneurs through its hirepurchase scheme, marketing schemes, lease finance schemes has also started organizing Entrepreneurship Development Programme exclusively for women entrepreneurs. The efforts made in this direction has made their good impact among the potential women entrepreneurs. The success achieved by women entrepreneurs in this region appears to be higher than the success achieved by the male entrepreneurs. This may be partly due to the fact that the number of the women entrepreneurs who have participated in Entrepreneurs

Development Programmes might be small for which success in percentage terms appears to be high or these programmes were attended by the most potential women entrepreneurs only and hence majority could succeed in that entrepreneurial pursuits.

Assam is not lagging behind the rest of the country in respect of women entrepreneurs. This is evident from the fact that Assam accounts for 18 percent women entrepreneurs as against 7.7 percent in the country. Besides, the potential for developing women entrepreneurs in Assam is very high. The handloom sector in Assam is mainly a women's sector's. It is however, a fact that women entrepreneurship in Assam is a recent development in the orthodox, traditional, socio-cultural set up of our society.

Industrial Background of Dhubri District :

Dhubri district is one of the industrially background district of Assam. There is not a single major public sector industry, located in the district. There is however one Match Factory set up in the Dhubri Town, which went into production in 1926. This match factory was taken over by the Western India Match Company Ltd. and now it has been closed for several years.

The district is however rich in cottage industries like pollery, blacksmith, gold and silvermithy, cane and bambool workers, sericulture and weaving etc. Although these cottage industries play a vital role in the economy of the district, some of these industries are facing extinction due to prolonged stagnation and also due to lack of initiative in modernisation of technique and style. Government is keen in the development of the cottage and small industries in the district and Assam Small Scale Industries Development Corporation has extended active assistance and guidance to small scale industries existing in the district. Gauripur an industries town of the district has been made headquarters of the only Rural Industries Projects taken up in Assam providing thereby a boost in the field of industries in the district. During the 1990-91 the Industries Department helped young entrepreneurs in setting up 130 small scale industries units generating employment for 509 persons and in handicraft 100 units have been set up generating employment for 117 persons.

Waving has been traditionally an essential part of the Assamese household. There are 20,752 weavers in 1989 - 90 as per report of the Director, Handloom and Textile Department. Powerlooms have not

yet been in use in the district. Weaving is done in 19,314 handloom more or less in a traditional way. These are 104 Handloom co-operative Societies in the district with membership of 6,448 weavers. The handloom sector is mostly women sector.

Factors in the emergence of women entrepreneurs :

There are several factors that help in the emergence of women entrepreneurs in a society. These factors may be called as pull and push factors.

Pull factors relate to autonomy. Women may like to have autonomy or independence in their career choice. They may like to select a profession as challenge and adventure, to do something new, to have an independent occupation. Those who like to have autonomy or independence are likely to take up entrepreneurial career.

Push factors relate to frustration in work place or boredom etc. Those who feel frustrated in their work environment are likely to take up entrepreneurial career. This is not only possible in developed countries rather than in underdeveloped countries.

In addition there are women who take up entrepreneurial career to overcome their financial difficulties and for taking family responsibilities because of circumstances beyond their control.

In the states in North East more women are taking up entrepreneurs encounter in the process of their starting and running enterprises. This relates to finance, market, raw-materials, design and information relating to recent trends in the areas where they have taken up entrepreneurial activities. They also lack adequate confidence for entering into the field of entrepreneurship, which is generally considered to be an exclusive domain for men.

Some successful women entrepreneurs in Dhubri District- (Specially from Chapar Area).

The women entrepreneurs whether they are trained or untrained it is not a matter, have taken up entrepreneurial career because of a number of motivating factors.

Both trained and untrained women entrepreneurs said that earning money was the most important motivating factor for them to start enterprises. Most of them wanted to be self dependent. Family members of majority of women entrepreneurs motivated them to start their enterprises.

Some cases are referred as vivid example.

Case No. - 1

Miss Sultan Abida Hussain.

After having completed her B.A. from the local Ratnapith College, Chapar, for Miss Sultan Abida Hussain now in her twenty fifth years of age has started to do something to make herself self depended. Through not very brilliant she knows several other arts. She learnt the art of fabric painting since her a teenage. She also has a course on tailoring and embroidery. In addition to these she has good hand in wall painting, pot-making, Doll making and flower vedge making. She is expert in various types arts. Inspired by her elder sister who live in Bongaigaon Petro-Chemical complex, She has taken training in Doll making , pot making etc. in BRPL complex under a lady resides there. After training she with strong determination in her mind to do something she with her previous saving (which she saved) invested Rs. 30,000 as the initial investment to buy rawmaterials to do all the things.

Gradually, she has enhanced her capital investment more or less to Rs. 40,000. She has made various type of products which have high demand in the local market and also in BRPL market. She earn more than Rs. 2000.00 per month.

Now, she has a good number of permanent customers and her products are doing well. Now she wants to extend her business by taking a loan from the local bank. But when asked she confesed that she is completely unawave about the training given by IIE. But she is very much eager to take training from which she can modernise the product.

Case No. 2.

Deepjohn Commercial Institute

Mrs. Bimala Roy

The role conflict between a job and a home has been a universal problem faced by women entrepreneurs. Some women entrepreneurs achieve exceptional success but very often at the cost of family life. On the otherhand some women give up at some stage in their entrepreneurial path for the sake of the family. Only a few women entrepreneurs are able to keep a happy balance between their commitments to business and family. Mrs. Bimala Roy is one such entrepreneur.

Bimala Roy is a graduate and Rajbonshi by community and original resident of Chapar. After appearing interviews for various kind of jobs she was completely disappointed and frustreted. Gradually she has

changed her mind and with strong determination to do something independently, she has taken a loan of Rs. 18,000.00 from the UCO Bank Chapar branch and started her institute of Embroidery and Cutting. The Ex-Principal of Ratnapith College Mr. T.K. Roy has helped her tremendously in every steps of getting a loan from the bank. Already she has taken training in Embroidery and Cutting in Mahila Samity Dispur, Guwahati. bimala started her institute named Deepjohn commercial Institute in 22nd April, 1985. Her husband though Government Employee helps her and inspire her to every odds occurred to run the institute.

She also has extended her institute from Embroidery and Cutting to type writing and short hand institute. As many as 20 girls and 20 boys at a time can take training in this institute. In this initial she earns at least Rs. 3000 to Rs. 3500 monthly but her profit increases day to day as the students increases. At present time her institute is completely established and she can boast of her as a successful entrepreneur.

Case No. 3

Mrs. Seema Rani Paul

Mrs. Seema Rani Paul aged thirty four is resident of Baluchar in Dhubri District. Her father was a homeopathic doctor. She was born and brought up at Bogribari, about 30 kms. from Dhubri. She is the youngest among her five sisters. Seema was a good student of her class. She did her schooling from Bogribari Girl's School and then joined Girl's College, Dhubri for higher education after completing her Higher Secondary, she had to give up her studies as her poor father could not support her anymore. In 1995 she got married to a businessman of Dhubri. Her husband had a sweet shop near Deputy Commissioner's (DC) court, Dhubri. After her marriage, Seema became an ideal housewife busy with day-to-day household works. In 1996 she had first child. As her child grew up she looked into the idea of utilising her leisure time and earning something for herself. She consulted her husband. Her husband who was very much caring, supported her fully. During 1999 Seema attended a women EDP organised by NEITCO.

The EDP was very helpful for her. After she attended the EDP her husband told her about the good demand of a photostat unit near the D.C.'s Court. She then prepared a project report and approached U.B.I. Dhubri for a loan. The loan was sanctioned. The initial investment in the unit was around Rs. 1,30,000. Seema took up a rented room near her husband's sweet shop. In the last part of 1999 she started her photostat

unit "M/S Motilal photostat centre". Though Seema is getting a good market but inadequate finance and frequent power failure has been the main problems, she is facing. Seema wants to take a generator on loan, but for this she has to incur additional fifteen thousand rupees and so she has kept her idea of having a generator for this future. At present she does not have any hired labour. Her husband helps her in his spare time. Seema take feels that hand working and good behaviour with the customers are the main qualities to be a successful business women.

Case No. 4

Pratima Dey.

Pratima Dey (32) a shy, homely lady decided to enter into a field of entrepreneurship. She belongs to a family where business is the main occupation. After completing her HSSLC she discontinued her study. She always wanted to do something to financially self-dependent. After the death of her father she had to do for the well-being of the family. So, she decided to open a Biz (seed) Bhandar at her own house-complex (which is situated in market place) with a initial investment of Rs. 30,000.00 by taking a loan of the said amount from the UCO Bank, Chapar Branch. Her brother in law inspired her and made all the necessary arrangements for starting this venture. She also has employed one of his nephew as helper and give him some amount of money as salary. She has carried all the goods from Bongaigaon market. In the first three years she made a profit of Rs. 3000.00 to Rs. 3500.00 every year. Now she has extended her shop by selling, some agricultural implements, Pesticides etc.

Initially she had a problem of marketing because of stiff competition from male shop keepers. But ultimately she could overcome this problem because all the customers came to know about her reputed goods. According to her to be successful in life one should have proper planning, courage and above all honesty and integrity.

Case No. 5

Miss Trishna Gogoi

After having completed her B.A. from Ratnapith College, life of Miss Trishna Gogoi(Ruby) now in her thirties was not the end of the road like many other career minded girls, Her priority was to give her life a new shape, carve a niche for herself. 'I had a choice to either get a job or start something of my own' Miss Trishna Gogoi was not the kind to do a regular 9 to 5 job and collect salary at the end of the month. She was a creative

women and looked for more from life. This challenging nature of hers drove her towards setting up a 'PCO in the midst Chapar Bazar. She took a loan of Rs. 50,000/- from UCO Bank. She faces the competition because some other PCO centre are set-up in a near by site. But due to her firm belief and modest effort her centre is running lucratively and she earns more than Rs. 3000/- per month. Now she wants to extend her bussiness to open a computer centre with internet facility.

Case No. 6

Moon Moon Kalita

Miss Moon Moon Kalita is in her twenty-fifth years of age is a resident of Chapar. She was an average student and after passing Higher secondary examination she gave up studies. She was in interested in taking training in Beauty Porlour course. Her elder sister gave her the information of training which is to be held at Guwahati Elite Beauty Parlour. She rushed to Guwahati to get the training at the centre. After coming back she opened a Beauty Parlour at Chapar Bazar at rented house with a capital investment of Rs., 30,000/ Now at present her parlour is running very smoothly. She also gives training to other girls who are very interested. Now she earns more than Rs. 2000/- per month. This enthusiastic lady believes that self confidence and management skill are the two qualities to be a successful entrepreneur.

Conclusion :

The cases narrated here are cited as an example. Thesa are selected on random basis. These cases are narrated the story behind them to become entrepreneurs. Inspired by their family mambbers, relative and neighbours they have taken the career of entrepreneurship and start their small venture. Some of them also have taken training from the concening institutions. Most of them have opined that self confidence, determinations, hard working and will to succeed have been found to be the most important dominating factors to become successful.

It has been seen that inspite of this various problems faced by the women entrepreneurs some of the women have come out to face the Challenge in such a backward district and show the path to other women to follow them.

The study has also been able to astablish that the potentials of women can be tapped toward entrepreneurial pursuits and a concerted effort to convert their visions into reality would change entire socio-economic scene of the country. ■■

Present Crisis In Higher Education

D. Joynal Abedin
Ex President, ACTA

It is generally accepted that the purpose of Education is to cultivate knowledge in the pursuit of Truth in such a way as would ensure the building of character and all round development of personality of an individual. Institutionalised education may be divided into three stages, - elementary, secondary and higher education. We would, discuss here some problems of higher education which, though has got specific features of its own, is not entirely unrelated to the problems of education as a whole.

All pervasive crisis :

We are discussing this issue of crisis in higher education at a time when not only education but every other sphere of our life is in the grip of an ever deepening crisis. As a direct fall out of the new economic policy and globalisation, the socio-economic scenario in India is fast changing its face. Although the much-trumpeted technological explosion of the 21st century is demanding the remoulding of education as per its requirements, as a matter of fact, it is suppressing the quest for truth and devotion for cultivation of knowledge in the system of education.

Inspite of the media hype that globalisation engenders economic growth and progress, it can't suffers the widespread recession in economic and industrial sectors. Threats of lay offs, lock-outs, golden handshakes, MOUs for curtailing the scope of employment and such other measures against the interest of the employees push the entire working community to a state of extreme uncertainty. Prises of

essential commodities continue skyrocketing and the minimum means of subsistence go out of the reach of the vast majority of people. As a direct consequence of open market economy, galore of foreign luxury goods flood the market. Newer and newer satellite TV channels pour in ceaseless panarame of sex and violence, rotten consumerist life-style and culture. The index of morality and social consciousness of the younger generation has touched an all time low. The frustration of the educated and uneducated unemployed, the sighs of the workers thrown out of jobs, and the jobs of the poor peasants ousted from their lands make the winds around us heavy. An atmosphere of uncertainty, hopelessness, cult of suicide, increasing seizophramia, crime and felony of teenagers - all thrives across the length and breadth of the country. While the slogans of Indianisation and Globalisation go on side by side, ruthless laws of the market, prompted by the new economic order, obliterate all traces of welfare and public service by the government. Attempts are afoot to convert everything including education, health, literature, culture, sports, amusements into saleable commodities in the market.

The Dream of Universal Education shattered :

During the days of the Renaissance education was considered to be an instrument for remaining medieval darkness for democratic transformation of the society; an instrument for man-making and a tool for removing all sorts of social disparity. Such a task cannot be expected to be undertaken by any agency other than the Government, a government concerned with the well-being of its citizens. Thus the Universal spread of secular, scientific and democratic education was viewed as the top priority among the responsibilities of such a government. As this demand for a secular, scientific and democratic education could not be expected to be fulfilled by a hostile colonial government, it synchronised with the demand for national independence in pre-independent India. Reflecting this dream, Lala Lajpat Rai, one of the stalwarts of Indian freedom movement, had said in his famous book. Problems of National Education, "Universal popular education must be provided by the state and should be the forest charge on state revenues. Any attempt to provide for national education by private agencies is futile and to attempt it is to attempt the impossible."

The transfer of power through Independence only changed the complexion of the Government but did not change its oppressive and

exploitative character.. In independent India, the dream of the countless freedom-fighters and the martyrs were ruthlessly trampled by the government that came to power in succession. So far as education is concerned, attempts were afoot to curtail the scope of education, particularly higher education, and alter its contents is keeping with the desires and requirements of the ruling capitalist class. There were the days when the USSR and such other socialist states had existed as a powerful block and providing a viable alternative to the Crisis-ridden capitalist system. These socialist states provided their people with health, education and other public services completely free of cost. With the purpose to combat the growing popular influence of socialism, the capitalist countries all over the world had to wear the semblance of 'Welfare states' and make at least of particularly fine health, education and subsidised public services. The impact of socialism and the influence of the freedom movement are evident in the report of the Kothari Commission (1964-66) which commented, 'one of the important social objectives of education is to equalise opportunity, enabling the backward or underprivileged classes and individuals to use education as a lever for the improvement of their condition (Article 610).' Further, with regard to the question of responsibility of the govt. vis-a-vis the students in providing the finance for education, it commented; 'It is undesirable to regard fees as a source of revenue. They are the most regressive form of taxation, fall heavily upon the poorer class of society and act as an anti-egalitarian force. .... It would on the whole be much better to raise the required revenue in some other and more equitable form than to depend on fees. We recommend, therefore, that the country should gradually work towards a stage when all education would be tuition free. The implementation of this programme, however would have to spread over a period of time and the abolition of tuition fees will have to proceed from stage to stage, beginning from primary. It may be mentioned that school education is free in most countries and education from elementary school to the research degree is free in the USSR'.

Expansion of higher education and the advent of the 'New World Order'

Although it was the design of the ruling capitalist class to restrict education as much as possible, in post-independence India, The

government could not straight way shark the responsibility of educating the people to fulfil the commitments of the leaders to the Independence Movement on the one hand and to meet the growing aspirations and requirements of a newly liberated nation on the other. As a result, the country saw some expansion of higher education. As a first step, the University Education Commission (1948-49) was appointed, which recommended rapid expansion of higher education on a priority basis. The Commission also made several other recommendation having significant bearing on the future development of higher education in the country. During a period of three years from 1947 to 1950, seven new Universities were created raising the total member to 27 with 695 college affiliated to them. The total enrolment in these institutions of higher education was 1,74,000 in 1950-51. The total number of teachers working in these institutions of higher education was a little more than 21,000.

According to a report of the UGC (1999-2000), the total member of Universities in the country was 256 and that of affiliated Colleges was 11,831 with a total enrolment of over 17.34 lakhs. During the first fifty years after independence, the total number of teachers in the Universities and Colleges incuased to more than 3.51 lakhs. But inspite of all these, what is the rate of growth of higher education in the country? During the 1950 and 1960 the rate of growth of higher education was 13-14%, but it declined to 2.3% only during the 1970s. During the 1980s and 1990s the overall growth rate had been about 4.2%. At present, the growth rate is around 5% per.

Some people want to agree that there has been an unplanned expansion of higher education in post-independence India and that there is no necessity of further expansion of higher education in the Country. But what is the ground reality? The reality is that only 6.7% of the relevant age group of 18-23 years are getting the benefit of higher education in India today. This figure is very insignificant compared to the corresponding figures of over 50% for the countries belonging to the Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD) and about 30% for some other developed countries. It is learnt that the enrolment ratio in higher education is about 100% in Canada, 80% in USA, 50% in France and 30% in UK. Even in some of the less developed Asian Countries like Thailand, Indonesia, Srilanka, Pakistan, Bangladesh and Lutin American countries like Mexico and Brazil, the enrolment ratio is higher than that of India.

Therefore, it is necessary for us to ensure that higher education is made accessible to all who desire and deserve it.

After the fall of Soviet Union and Complete liquidation of the Socialist Block in early 90s the hue and cry of a new unipolar 'World Order' was stated in fall swing. In the absence of the socialist Block, it was no longer necessary on the part of the Capitalist states to pose as they did earlier and the clock of 'Welfare State' was simply thrown away. The multinationals and the indigenous corporate giants started to demand the free access to every field and every sector for unbridled profit. No national barriers should be there for the protection of the weaker nation, nor should there be any reservation as public sector for the interest of the power and weaker sections of the society.

Government must withdraw all sorts of grants or subsidies from health, education and every other service. Private agencies should be allowed to penetrate into and engulf all these fields with full freedom to extort superprofits. This is the essence of the so-called 'New World order' called Globalisation, open market economy, privatisation. The drive to implement this new economic policy was initiated in India in the mid-eighties. During the period of the then Prime Minister Rajiv Gandhi, The New Policy of Education was introduced by the Central Government with the profession aim of bringing about a radical change in education. It openly described education as 'a unique investment' and outrightly denied the financial responsibility of the Government for the education of the masses. The NPE, '86, said, "Resources to the extent possible, will be raised by mobilising donations, raising fees at the higher levels of education, effecting some saving by the efficient use of facilities. .... All these measures will be taken not only to reduce the burden of state resources, but also for creating a greater sense of responsibility within the education system." (Art.11.2) (continues overlap)

The trends of curtailment of government grants, all out privatisation, rampant like in fees etc. started with the implementation of this NPE, '86. All the central governments following it and different state governments helped this trend to gain momentum. Now, during the BJP-led government at the centre, the process of privatisation and commercialisation of education has reached a completely new dimension.

Profit is the only Driving Force

Privatisation and commercialisation do not only make education costly, but change the very character of the institution. Even at earlier days, many private educational institutions existed for a long time with good reputation and high public esteem. So, whether there is any harm in privatisation — such a confusion persists among a section of the people. During the 19th and 20th centuries many such institution had been established in our country at the initiative and contributions of individuals implied with patriotic fervour and commitment to the cultivation of knowledge and advancement of learning. Such institutions had been the assets of our society. The present trend of privatisation is completely different from that. Due to direct indulgence at the government, the field of education is being converted into an open field of investment by the capitalists.

Institutions are being formed not for cultivation of knowledge, but for extorting profits and profits alone from the students. Institutions are being built up like private conference, often with shares in the market. In the earlier phase 'capitation fee' or donation based had been exceptional features of a few states, isolated from the mainstream. But in the current tread, such institutions have become the part and parcel of the mainstream of education.

The BJP- led Central government is so eager to re-structure education in accordance with the demands of the latest trends in open market economy that is the 2000 an education commission was formed to this effect. Two leading industrialists — Mukesh Ambani and Kumaramangalam Birla were chosen by the govt. to head. This commission which submitted its report, 'A policy Framework for reforms in Education' in April 2000. The desires of the ruling capitalist class is explicitly expressed in the views of the Commission. Regarding the object of education it relates, 'we have to change our mind set from seeing education as component of social developments. Rather, education should be viewed as instruments of extorting profits', because 'Rates of return in education are better than rates of return in other sectors such as agriculture, industry and infrastructure' (Art.1.6) and 'the world having now increasingly adopted a market driven economy, information (which to them is equivalent to education) will tend to be commodified, will command an economic value, and therefore will tend to create social classes of haves and have-nots'.

The essence of The Report of the Ambani Committee is (a) a complete withdrawal of government grants for the aided institutions in order to make them self-financing, (b) private investors should be given full freedom to determine the fee structure, number of seats, even the course structure or faculty pattern; (c) the contents structure and nature of education should be moulded completely in accordance with the desire and interests of the investors; (d) government should stand guarantor for profit of the investors. What is most objectionable against this report is that it vulgarises the very concept of education and views it entirely as a business for making profit. It also points out that education may be a major source of earning foreign exchange.

Job Orientation can't ensure jobs

Further, when education is viewed only as an instrument for making profit and thousands and lakhs of rupees are required for purchasing admission to courses, the questions of 'relevance' in the job-market influences. The Psychology of the student or his guardian in choosing a course. Quite naturally, they would choose subjects which ensure jobs in an extremely uncertain job-market. To them, this is the only 'relevance' of a subject. The most remarkable feature of the new policy is that, like health or education, the government would not shoulder any responsibility of providing jobs to the students. The worst ever crisis of the decadent capitalist economy is forcing the existing industries to close down, while new industries are not being set up. Due to the switch over from labour intensive industries to capital intensive industries, even the existing scope of employment is fast shrinking. As a part of the policy of Globalisation, the central and state governments are reducing the number of employees in the government sector through employment freeze, MOUs, golden handshakes and such other measures. The problem of growing unemployment which emanates from the present crisis of the capitalist economy, cannot be solved by changing the pattern of education alone. It can be solved only by a process of unhindered expansion of industrialisation, which is not possible at this stage of crisis-ridden capitalism. So, the impression that is after created that unemployment is created by the pattern of education is entirely unfounded and no amount of so-called job-orientation can really solve the problem of unemployment so long as crisis-ridden capitalist economy remain. Rather, the problem would continue to aggravate unless decisive movements are built up against decadent system.

Moreover, the craze for job-orientation instigates an urge for technical subjects in disregard of general subjects like 'physics, chemistry, history, geography, philosophy or literature. The result is that the general subjects would soon be extinct from the academic market and even the courses of applied science or engineering would be pushed to the backstage as heavy industries are being closed down. Gradually subjects like information technology, animation graphics, fashion designing, hotel management etc. When students must be self-employed and the government would have no responsibility for providing jobs would be the main trend of education.

Robot making is not the purpose of education

Job is certainly a necessity but is the real purpose of education only to earn a living? Rather, education is needed for the development of harmonious personality in a man. It is required for the development of a rational bent of mind social consciousness, wellbeing of the people and commitment to truth is a student. The merit of the study of general science, history, geography, language, literature etc. cannot be judged only by their direct applicability in a man's profession. These subjects enable a student to understand the problems of life and society on the basis of causal relations. Specialisation or professional training may be necessary but these are to be taken up after the completion of general education up to a higher level. Even the great Scientist, Albert Einstein, had said in this context, 'I want to oppose the idea that the school has to teach directly that speciality of knowledge and those accomplishments which one has to use later directly in life'. (Ideas and opinions) Years later, Einstein reiterated the point, 'It is essential that the student acquires an understanding of and a living feeling for values. Otherwise, he with all his specialised knowledge — resembles more closely a well trained dog than a harmoniously developed person (Ibid)

We should understand that by the term 'values' he did not mean the values based upon any religion, but secular scientific and democratic values.

Now, the current approach of commercialisation of education with its thrust on vocationalisation is required to serve the purpose of the ruling class. The so-called job oriented education would replace education as such. Instead of man-making institutions would become robot-making industries. This trend will bring disaster for education in the country.

Financial crisis

There are three main sources of educational finance in India — Central and state governments, local bodies and the private sector; including the students who are its potential beneficiaries. As the system of higher education grow in Size, it required more funds for its maintenance. But due to successive reduction in private contribution, its dependance on government for funds increased from 57% in 1950-51 to about 90-95% during the 90s. But the allocation of funds for education during the past ten five -year plans did not show any improvement inspite of the recommendations of several commission, rather showed, in relative terms continuous decline.

The Education Commission (1964-66) presented should agreement for increased investment in education. It had suggested that the proportion GNP allocated to education should have risen from 2.9% in 1965-66 to 6% by 1985-86. This recommendation was also endorsed by the National Policy on Education, 1968 and the National Policy on Education 1986. The modified NPE of 1992 also stated categorically that outlay on education should be stepped up to more than 6% of national income. But there has been no noticeable improvement in the situation. The relative share of higher education in the total allocation for education was the highest 25% during the 4th Five Year Plan. It declined systematically to 8% during the 8th Plan. However, during the 9th plan, it rose slightly to 12%. It is often said that the subsidy on higher education is being reduced because larger allocation has to be made for primary Education. But the basic question is, 'Should we develop primary education at the express of higher education?' I agree with Prof. Kulandaiswamy the Ex — V.C of IGNOU, when he says, 'highest of education for a few is as important as the basic education for all in a large country like India, the farmer provides necessary leadership in all areas of activity while the latter create an enlightened and literate society capable of taking advantage and development in the field of science and technology.'

Government Subsidies in India

Government of India has proposed to increase the participation rate in higher education from the present 6% to 15% during the 10th plan and to 30% by 2020. All this is very fine to hear. What degree of achievement can we expect from a government whose economic policies are controlled by the multinational corporations more precisely by the

canons of IMF, world bank or WTO? The executive Summary of the World Bank Document on Higher Education: The Lessons of experience (1994) states, 'Indeed it is arguable that higher education should not have the highest priority on incremental public resources available for education many developing countries, especially those that have not get achieved adequate access, equity and quality at the primary and secondary levels. This is because of the priority that countries attach to achieving universal literacy; because the social rates of return on investments in primary and secondary education usually exceed the returns on higher education and because investments in basic education can improve equity because they tend to reduce inequalities.'

The Govt. of India through own official documents and reports have already started echoing the tone of the World Bank. A govt document 'Government Subsidies in India' (called the Discussion paper) issued by the Department of Economic Affairs, Ministry of Finance Government of India, in May 1997 sought to differentiate between 'merit goods' and 'non-merit goods' on the basis of their 'externalities' or social returns. The document advocated that by withdrawing subsidies from 'non merit goods' such as higher education, fiscal deficit could be reduced. It informed that during 1994-95 subsidies provided by Central and State Govts. amounted to 14.4% of GDP of which 5.6% was spent on education. It was also proposed by that subsidies be reduced by atleast 50% in 3 years and by 75% in 5 years. It is agreed in the Discussion paper, 'In general, subsidies are advocated when the social benefits of a service or commodity than the sum of private benefits of the consumers. This difference between the social benefits and the sum of private benefits arises due to what economists call 'externalities.' Examples of activities involving such externalities include inoculation against infectious diseases, sanitation, environmental protection, and basic education.' Again, the same document says, 'In contrast, from a purely economic viewpoints, it is difficult to justify subsidies on items like electricity, diesel, fertilizer and higher education, since there are no significant difference between the private and social valuations in these areas.' The Paper further said, 'A significant portion of the subsidies on higher education is probably appropriated by middle to high income groups.'

So the Discussion Paper, to Cope with the situation arising out of the decision to reduce subsidies, has suggested: —

- (a) Increase in user prices/charges, and
- (b) reduction in quality demanded.

The Discussion Paper since generated intense debate among the academicians and has been generally condemned and subjected by scholars and thinkers for its hidden purpose of curbing the growth of human resources. Vigorous protests were launched against the Discussion Paper all throughout the length and breadth of the country (except the N.E. regions) immediately after its publication. On 2nd June, 1997, Mrs. A. S. Desai, the then Chairperson of the University Grants Commission commented in a conference at Indore : 'The time has come when we can no longer be complacent. With the possible effects of documents like the 'Government Discussion Paper', which highlights The Thinking of our policy-makers, not only the system of higher education is under fire, but the future progress of this nation is at stake. We should be concerned about the relevance, quality, access and equity and better management through efficiency and affective strategies. Unless we review our cost structure and take bold initiatives where required, but at the same time demand public investment in appropriate, we could betray the very cause to which we have committed most of our life.'

In a conference of the Vice-chancellors and the Directors of the Universities arranged at a national level, Prof. S. Rinpoche, the then president of the Association of Indian Universities commented, 'It is felt that the authors of the discussion paper have not taken into consideration the very substantial contribution made by higher education to the nation's socio-economic development. It is the unanimous opinion of the Vice-Chancellors and the Directors that the Govt. should not accept the recommendations put forth in the discussion paper and should continue to accept the responsibility of adequately financing the higher education sector.'

The Association of Indian Universities has also published a book in the month of March, 1998 titled, 'State Funding of Higher Education' where the opinions of eminent educationist of India have been incorporated with facts and figures. In all the essays and write-ups published in this book, the tendency to regard higher education as a 'non-merit good' has been criticised in the harshest words.

Though no final decision has as yet been taken on the discussion paper by the Government of India, the Democles' sword is hanging

precariously on the higher education sector and nobody knows when the sword will fall.

The crisis situation is deepening further because the state is gradually assuming a passive role in the matter of development of higher education. Allocation of fund for higher education is gradually declining. Only 3.5 of GNP was spent for education at all levels in 1996-97. The share of higher education as a percentage of GNP was only 1% in 1980-81, 0.5% in 1991-92, and less than 0.4% in 1996-97. On non-plan account, the absolute amount of expenditure has declined from 12.79% in 1993-94 to 11.46 in 1995-96. This is extremely alarming, because non-plan grants are mostly utilised for salary and other recurring expenditure only.

Let us come to the context of Assam. The crisis is deepening everyday in the field of higher education. You all know that the present Congress Government of Assam appointed a committee immediately after coming to power on 6th August, 2001, under the chairmanship of Mr. Harendra Nath Das, Ex-Chief secretary of the State with a view to devising ways and means to revitalise the economy. The committee is known as Committee on Fiscal Reforms. Apart from the Chairman there were seven other members in the committee. The committee put forward 208 suggestions regarding various economic fields of the state. 11 of these recommendations refer to education. Some of these recommendations may be considered well-thought out. If implemented, these might have positive impacts on the educational area of the state. But it is unfortunate that the Government, instead of doing that, chose to pick up only the suggestion regarding curtailment of grants to universities and colleges which says, "Grants-in-aid to all universities and colleges and institutions of higher learning should be reduced at the rate of 10 percent each year for the next five years and should be stabilised at the level of 50 percent of the present quantum." And to meet the situation that may arise out of COFR has suggested, "All institutions of higher learning should aim to be self-sufficient and hike their user charges suitably.

Following these suggestions, the Govt. of Assam issued instruction to the deficit system colleges and held up 15% grants last year, but the Govt. had to retreat ultimately in the face of United Movement launched by ACTA which was also supported by the

students and the guardians apart from the Principals' Council and the College Employees' and Librarians' Association.

But this was only a temporary phase. The Govt. of Assam have not yet stated categorically that they would not implement the COFR recommendations with regards to higher education. Rather, to show their determination to go ahead with the recommendations of the said committee, the Govt. issued orders to the colleges. This year again effecting 5 to 9 times hike in tuition fees of the students. In the face of combined opposition by the Students' Organisations and the ACTA, the Govt. had to come down a little, but the fees are still hiked at double the previous rate. These are all ominous symptoms for higher education of the state. Were the Govt. committed to the development of higher education, they would have implemented the recommendations of granting autonomous status to Cotton College raising it to the level of Deemed University. They might have implemented the recommendations to consider only merit and capability in the matter of appointment. But they have, instead, preferred to follow the policy of making political interference into the management of colleges by appointing political persons belonging to the ruling party as the Presidents of the College Governing Bodies. The State Govt. is yet to fulfil many of the long-pending justified demands of the college teachers like the payment of pension to the retired teachers, clearance of UGC arrear since 1996, enhancement of Gratuity, according sanctions to the non-sanctioned and vacant posts, enforcing statutory Service Conduct Rules for the college teachers have taken recourse to the path of agitation under the aegis of the Assam College Teachers Association for the fulfilment of these long-pending demands. The students committee is also agitating currently against enhanced tuition fees and other fees.

In fine, I would like to conclude that be it to realise the unfulfilled demands of the teaching community or the student committee or be it to resist the sinister design of the ruling bourgeoisie class and the multinational corporations to privatise, commercialise or communalise education, we must come forward to build up appropriate resistant movements alongwith the support of the students, guardians, youth and the masses in general. I would like to call upon all of you to rise to the occasion and save education from the impending disaster.

(Read out in a seminar at Ratnapeeth College, Chapar, on 5th Sept, 2003). ■■

Joy Committee Report: A discussion in the perspective of College Library development.

Uma Sankar Deb Nath

Librarian, B.Borooah College, Guwahati

Almost all education commission have stressed on a common point that in these days of information explosion library is to be considered the most important educational tool in a college or in institution of higher education. But today these libraries in India have facing a number of impediments, which hinder in achieving the objectives of higher education at the desired level.

The establishment of the University Grants Commission by a Statute in 1956 was a great impetus for college and university libraries. The UGC recognized the importance of libraries and provided financial assistance for their development during the last five decades. But we should not expect more because it can only provide financial assistance to the extent possible, because it has also its limitations. Whenever there are too many claimants for the meagre fund available at the disposal of the UGC, it provided the grant in very ad-hoc manner without even adhering to the norms.

In spite of its limitations, the UGC took keen interest in ameliorating the grievances of professionally qualified librarians. It was for the first time, the opinion of a professional librarian was sought. In the year 1957, a library committee was formed under the Chairmanship of Dr.S.R.Ranganathan to solve the problems of libraries and librarians in university and colleges. The report was published in the year 1965. One of the most important recommendations of far reaching conse-

quences was the recommendation to equate the professional staff of libraries with the academic staff of the college or universities in salary and status.

Although, as a result of recommendation of the library committee UGC granted academic status and pay scales to library professionals, several states in India have not implemented the same. For example, in Kerala, in Assam, although the librarians are given the pay scales prescribed by the UGC they are not given the parity with academic staff in status.

Kerala is the first state to make any serious attempt at the government level to vitalise college library services. Government of Kerala constituted in 1993 an Expert Committee on college libraries under the chairmanship of Shri V.P.Joy, IAS to examine the functioning of college libraries and suggest suitable measures for the improvement. The committee examines nook and corners of the problems in three broader terms of references and submitted its report with various recommendations with a view to usher in modernisation and improvement of facilities. Government have examined the recommendations in detail and made order on 22-11-94 for implementation keeping some areas having financial implications apart for later consideration.

The committee has identified a number of factors, which acts as a hindrance to the effective functioning of a college library. They include-

(a) Teaching techniques that confine studies to classroom lectures. Many teachers express a strong belief in the educational importance of the libraries, and attach a high value to them in theory but have little to do with them in educational practice. The present method of education is characterised as teacher-transmitted education. In this system the teacher is vested with the responsibility of teaching his pupils according to the prescribed syllabus and textbooks. Since the worthiness of the teacher is judged by the percentage of successful students in the examination based on set of textbooks, the teacher is compelled to instruct his students exclusively to fulfil the academic achievements in conformity with the recommended syllabus. Moreover memory oriented examination system discourages additional reading. However little a student knows, but if he memorise well, and reproduces exactly as written in the prescribed textbook, the score will be quite

high. So the students need not go beyond textbooks for good score. Thus they do not develop the habit of additional reading for widening their horizon. In this regard the committee recommended that teaching techniques should minimise ready made 'notes' and should give assignments that will make it essential for the students 'to prepare their own notes' by getting the necessary reading materials from the library.

(b) Lack of quality and relevance of book collection. Here the term quality refers to productivity, desirability and affordability. All these elements are measurable. In management of library collections productivity element is the use into which the collection is put. Desirability is the capacity of the collection to meet the user's requirements. Affordability determines how fund can be utilized for collection to get maximum returns. A college library, which is known for quality of collection, will command respect of teachers and students; and will be made fullest use of. Quality pays maintaining the collection because productivity is increased. Most important input for the production here is collection. Collection is relevant recorded knowledge in the form of books, journals, reports, microfiche, cassette, floppy discs, CD-ROMs etc. collected for use in the library.

A study reveals that the quality of the reference collections existing in colleges is unimaginably poor. They are not relevant or useful to satisfy the day to day information needs of the students and teachers. The total number of books that can be classified as reference books in the colleges covered by that study came only up to 120 and of these 84 per cent are acquired at the initial stage of collection building and have become obsolete. The books on different subjects kept for reference and lending at the central collections maintained in the colleges are also on verification found to be non-relevant. So our college library collection needs quality improvement as a continuous processes but we are not making any conscious effort in this regard. In this regard the committee recommended that 'colleges at the initial stage of developing their book collections should give preference to the items required for the basic collection, over other titles, till a sufficient balance collection is built up'.

(c) Lacks of awareness about library services are one of the factors responsible for poor utilization of the college libraries in the state. For creating awareness among students and teachers, brochures

or guides giving details of collection available in the library and various services offered should be issued. Most of the students do not know how to use library where open access is permitted. It is because in our state we do not have a proper library system in the school level. They do not know how to locate the books from the stack room. They even do not know how to use library catalogues and other reference books. When such students come to a college library, they know nothing about the functions of the college library as most of the students who come to join the colleges are from rural areas where they do not get exposed to proper library services. Under such a situation there is a need for user education to the college students.

(d) Poor organisation of the library and opening hours not in conformity with free time of students. Recommendations in this regard are: Library's physical environment should be inviting by functional arrangement of furniture and standards established by Bureau of Indian Standards should be strictly adhered to for all purchases of library equipment; Sufficient number of fully qualified staff, who can understand and respond to the information requirements of student and teachers, and help the students with sympathy and understanding in the selection of reading materials and in information search, should be appointed in college libraries.

(e) There is also a need to train up the existing staff so that they can be brought up to the minimum standard of expectation as regards the different library services are concerned. They should also cultivate a sense of belongingness, which will go a long way so far the library services are concerned. It will definitely help in the proper organisation of library materials by cataloguing, classifying and arranging in order.

(f) The committee also recommended that library should function from 8-30 A.M. to 6-30 P.M. in two shifts, so that students can use the library more during 'Out-of-class-hours' and 'Self study time'.

(g) Introduction of 'Browne' or 'Newark' system in circulation of documents is an aspect of procedural improvement, which is very much desirable in a college library.

(h) The college librarian should have a voice and control in all matters relating to the book selection and acquisition of books needed for the college.

(i) The committee has recommended that college librarians should be given academic status (non-vacation) and to bring the 'librarian' also under the definition of teacher as done in Madurai, Madras and other university Acts.

(j) A library advisory committee should also be constituted with the college principal as the Chairman and Librarian as Secretary of the committee. It may be mentioned here that in Assam almost all colleges are having a Library Advisory Committee constituted with the Principal as the Chairman of the Committee and the Librarian as the Member Secretary of the Committee. This development is in conformity with the standing order of DHE (Director of Higher Education) Assam.

(k) Reasonable loss should be written off at the year-end on the recommendation of the LAC. The Principal should dispose off mutilated and damaged books and obsolete books every year on recommendation of LAC to give space for current materials of relevance.

A library system that grows in a haphazard manner may do permanent damage to all the efforts taken which involves huge investment. That is why it is pertinent to appoint a librarian with high academic qualification, scale and relevant status, when the foundation is laid for college library development.

In this age of information technology libraries are playing an important role in providing information to the users. Application of modern gadgets in automating the library operations helps the librarians to provide specific and exhaustive information at a greater speed than ever. New trends in IT have changed the images of the library and information processing worldwide. Users are also becoming IT literate day by day. Now a days most of the information sources are available also in CD-ROM, Floppy Diskettes, Cassettes, Films, Microfiche etc., which make possible greater cost effectiveness and speed. Feeling the pulse of the time and understanding the possibilities offered by information technology, the committee pointed out the need to use the latest computerised systems of issue and return (i.e. circulation of books) using the available popular software like SOUL, LIBSYS, and others. Now a days most of the colleges prefer the use of SOUL (Software for University Libraries), which is very economical as it is developed and distributed by non-profit organization INFLIBNET (Information and Library Network Centre) an autonomous Inter Univer-

sity Centre of UGC. SOUL has given us an opportunity to apply all those management skills taught in our professional courses in maintaining housekeeping operations of our libraries. Sections under each modules are so systematically developed that it automatically leads us to systematize our library functions which otherwise would not have been possible in the situation where we are to provide services with the shortage of manpower and financial resources. Moreover, the package is so user friendly that even a layman without having exposure to computer can handle and operate the SOUL package with a preliminary training of three or four days provided by INFLIBNET from time to time.

It is for the first time in any state the services of a college library and services of a librarian are recognised. The recommendations of the committee will definitely help to improve the condition of the college library system. The report is in our hand, we can analyse the pros and cons of the recommendations in our perspectives so that we can at least apply all those acceptable recommendations for the benefit of college library services of our state. Definitely this report will help us as a guideline for the future planning and evaluation. ■■

Creation of Natural Numbers

Gautam ch. Ray

Lecturer, Ratnapith College

Mathematics is a study which, when we start from its most familiar portions, may be pursued in either of two opposite directions. The familiar direction is constructive, towards gradually increasing complexity ; from integers to fractions, real numbers, complex numbers, from addition and multiplication to differentiation and integration and on to the higher mathematics.

The other direction which is less familiar, proceeds by analysing, to greater and greater abstractness and logical simplicity. Instead of asking what can be defined and deduced from what is assumed to be given, we ask instead what more general ideas and principles can be found in terms of which what was our starting point can be defined or deduced. It is the fact of pursuing this opposite directions that characterises mathematical Philosophy as opposed to ordinary mathematics. But it should be understood that the distinction is one not in the subject matter, but in the state of mind of the investigator. Early Greek geometers, passing from the empirical rules of Egyptian land-surveying to the general propositions by which those rules were found to be justifiable and thence to Euclid's axioms and postulates, were engaged in mathematical philosophy according to the above definition. But when once the axioms and postulates had been reached, their deductive employment, as we find it in Euclid belonged to mathematics in ordinary sense. The distinction between mathematics and mathematical philosophy is one which depends upon the interest

inspiring the reached and upon the stage which the research has reached ; not upon the propositions with which the research is concerned.

To the average education person of the presentday, the obvious starting point of Mathematics would be series of whole numbers.

1, 2, 3, 4,..... etc.

Probably only a person with some mathematical knowledge would think of beginning with 0' instead of 1 but we cill presume this degree of knowledge, we will take as our starting point the series.

0, 1, 2, 3, ... n, n+1, ... etc.

It is only at a high stage of civilisation that we could take this series as our starting-point. It must have required many ages to discover that a brace of pheasants and a couple of days were both instances of the number 2 ; The degree of abstraction involved is far from easy. And the discovery that 1 is a number must have been difficult. As for 0' it is very resent addition. The Greeks and Romans has no such digit. If we had been embarking upon mathematical philosophy in earlier days. We should have had to start with something less abstracts then the series of natural numbers. Which we should reach as a stage on our backward journey. When the logical foundations of mathematics have grown more familiar, we shall be able to start further back, at what is now a late stage in our analysis. But for the moment the natural numbers seem to represent what is easiest and most familiar in mathematics.

But though familiar, they are not understood. Very few people are prepared with a definition of what is meant by 'number' or '1'. It is not very difficult to see that, starting from 0'. Any other of the natural numbers can be reached by repeated addition of 1, but we shall have to define what we mean by " adding 1 " and what we mean by "repeated". These questions are by no means easy. It was believed untill recently that some at least, of these first nations of arithmetic must be accepted as too simple and primitive to be defined. Since all terms that are defined by means of other terms, it is clear that human knowledge must always be content to accept some terms as intelligible without defination, in order to have a starting-point for its definition. It is not clear that there must be terms which are incapable of defination. It is possible that however far back we go in defining, we always might go further still. On the other hand, it is also possible that, when

analysis has been pushed far enough, we can reach terms that really are simple, and therefore logically incapable of the sort of definition that consists in analysing. This is a question which it is not necessary for us to decide for our purposes it is sufficient to observe that, since human power are finite the definitions known to us must always begin somewhere, with terms undefined for the moment, though perhaps not permanently.

Having reduced all traditional pure mathematics to the theory of the natural number. The next step in logical analysis was to reduce this theory itself to the smallest set of premisses and undefined terms from which it could be derived. This work was accomplished by Peano.

The three primitive ideas in Peano's arithmetic are:-

0 'number' and 'successor'

By 'successor' he means the next number in the natural order. By 'Number' he means in this connection, the class of the natural numbers. He is not assuming that we know all the numbers of this class. But only that we know what we mean when we say that this or that is a number, just as we know what we mean when we say Jones is a man, though we do not know all men individually.

The five primitive propositions which Peano assumes are :-

- (1) 0 is a number. (2) The successor of any number is a number.
- (3) No two numbers have the same successor. (4) 0 is not the successor of any number. (5) Any property which belongs to 0 and also to the successor of every number which has the property belongs to all numbers.

Peano's three primitive ideas — — — namely 0, 'number' and 'successor' — are capable of an infinite number of different interpretations. All of which will satisfy the five primitive propositions.

This points, that 0 and 'number' and 'successor' cannot be defined by means of Peano's five axioms, but must be independently understood is important. We want our numbers not merely to verify mathematical formula, but to apply in the right way to common objects. We want to have ten fingers and two eyes and one nose. A system in which '1' meant 100 and '2' means 101 and so on, might be all right for pure mathematics, but would not suit daily life. We want 0 and 'number' and 'successor' to have meaning which will give us the right allowance of fingers and eyes and nose. We have already some knowledge of what we mean by '1' and '2' and so on and our use of

numbers in arithmetic must conform to this knowledge. We cannot secure that this shall be the case by Peano's method, all that we can do if we adopt his method is to say, We know what we mean by '0' and 'number' and 'successor' though we cannot explain what we mean in terms of other simpler concepts; It is quite legitimate to this when we must and at some points we all must. But it is the object of mathematics philosophy to put off saying it is as possible. By the logical Theory of arithmetic we are able to put it off for a very long time.

It might be suggested that instead of setting up '0' and 'numbers' and 'successors' as terms of which we know the meaning although we cannot define them, we might let them stand for any three terms that verify Peano's five axioms. They will then no longer be terms which have a meaning that is definite though undefined they will be 'variables' terms concerning which we make certain hypotheses, namely, those stated in the axioms, but which are otherwise undetermined. If we adopt this plan, our theorems will not be terms called the natural numbers, but concerning all sets of terms having certain properties. Such a procedure is not fallacious; indeed for certain purposes it represents a valuable generalisation. But from two points of view it fails to give an adequate basis for arithmetic. In the first place, it does not enable us to know whether there are any sets of terms verifying Peano's axioms, it does not even give the faintest suggestion of any way of discovering whether there are such sets. In the second place as already observed, we want our numbers to be such as can be that our numbers should have a definite meaning, not merely that they should have certain formal properties. This definite meaning is defined by the logical theory of arithmetic.

References:

1. NIESBUD RESEARCH, REPORT SERIAL one.
Their Profile Vision and Motivation an exploratory study. Potential women Entrepreneurs-A Tale of Triumph:
2. IASSI QUARTERLY, Vol. 21 No. 1, 2000
3. Entrepreneurship: Process & Management, Ken R. Blawatt: Prentice Hall Canada Inc. Scarborough, Ontario, 1998.
4. Micro-Enterprise Development Policies and Programme D.D. Mail-ILE.
5. Created Entrepreneur From North East, Stories of 100 Successful Trained Entrepreneur-Sripama B. Baruah-ILE. ■■

Important of Free Economy on the rural Economy of Assam

Azirul Islam Mondal

Lecturer, Bilasipara College.

Liberalized economy indicate the economic policy of a country, in the form of liberal foreign trade, liberal in the establishing industry, liberal in finance, contrary to the restricted and controlled economy. Before 1991 India's economic policy was restricted and controlled economy.

The new foreign trade Policy of the Govt. of India, 1991, brought a radical changes into economy in India, particularly in the foreign trade, to cope with the prevailing international social, and economic changes, in order to correct the disequilibrium in the balance of payments, and to reduce fiscal deficit. The new industrial policy of 1991, abolished the system of industrial Licencing system, and open the door for the multinational foreign investment and to remove all bureaucratic control in granting Industrial Licence. The New industrial policy was necessitated to barriers create an environment for liberalized economy. The New policy withdraws all hurdles in export and import including the tariff and licencing system. In order to established a liberalised economy. The international pressure, impels India to adopt the policy of liberalised economy for the promotion of world trade.

Now, one need not worry, or spent-several years in obtaining industrial Licence in India. As per the spirit of liberalization anybody can established industries including export industry without the permission of Govt. of India. For participation by the foreign investment

in India, can go upto 51%. All the obstacle withdrawn in case of importing foreign technology. Security Exchange Board of India established in place of tough capital control administration. Measure has been taken to reduce the volume of investment. In energy sector, now, foreign countries has been given free hand to invest in India for the power generation.

To achieve the objective of globalization, Govt. of India adopt some measure (1) liberalisation of economy (2) adoption of new in dustry policy (3) financial reforms (4) Infastrüctural reform.

Indian foreign trade policy adopted in such a manner that there will be a free flow foreign investment by withdrawing all the restriction from foreign trade. Liberalisation is a part of globalisation. India adopt some crucial reforms in the field of industry, foreign trade and finance. Radical financial reform has been adopted in India in both the banking and non banking financial sector.

In view of the liberal trade policy, volume of multinational investment has increased enormously including participation of foreign share in Indian Industry. In the face of foreign competition many large scale & medium industry have to face competition. A lot of competent industry fails to compete with the foreign multinational company. Foreign goods are now abundant in the market at lower price than India. This is because of the low cost technology enjoyed by the foreign country. Foreign company already captured Indian manufacturing and consumer goods market.

So, the impact of this liberalisation few thousand Indian Industry has to be closed down. Present acute unemployment problem is by product of the liberal policy.

Following are the impact of free economy on the rural economy of Assam.

Firstly, Foreign investment increase enormously in manufacturing and consumer goods. Which become a panic of the consumer goods Industry . The main motto of the liberal economy 'the over supply situation' in place of scarcity of goods.

Secondly, as indicated by W.T.O. Govt. of India withdrawing subsidies from industry and agriculture to reduce the fiscal deficit. As a result of this withdrawal price of fertilizer has rises, which reduces the profit market of farmers, by increase the cost of production. Govt. subsidy if withdrawn from industry and if withdrawn from agriculture

the effect will be different. The effect of withdrawal of subsidy from agriculture it will adversely effect the agriculture productivity.

Thirdly effect of liberalisation on small scale and cottage industry of Assam which are providing employment opportunity to the people of Assam is also serious. About 85 thousands of people are engaged in small scale and cottage industry for their means of livelihood. The small scale industry of Assam fails to compete with the modernised small scale industry. Thrown so many small industries out of production creating enormous unemployment problem. Not only that as a part of liberalisation, privatisation has also started in India including in Assam. Privatisation stands for efficiency and productivity. The present education and technical unemployment are the by product of this privatisation in the rural economy of Assam. Privatisation has got only profit motive neglect in welfare side of the society. Privatisation enlarging the unemployment problem in Assam, it is evident from the unemployment scenario of Assam since 1996.

This stagnant employment scenario of Assam compelling a large Chunk of rural youth to migrate to other parts of Assam for better livelihood. Now, there are 51 public sector under taking is facing continuous loss of Rs. 15 hundred crore during 1996-97 where 64490 labours are working. Pressure of privatisation also stand in the way of renovating of this industry.

All though their are some positive side of liberalisation also particular in the banking sector. Financial reform makes the money cheap in the money market. Rate of interest of borrowing will encourage the congenial atmosphere for investment. Small scale and medium industry of Assam can avail of this opportunity for the establishment of Industry. Economy reform also open the scope of developing petrochemical natural gas, power generation, food processing. All this may expedite the process of industrialization of Assam.

Effect on Horticulture :

Horticulture is adversely effected by the liberalisation policies for example, Grand nut trade of Assam. The price of betel nut coming down. In 1999-2000 the price of grand nut reduce by 40 % throughout India, which adversely effected our traditional trade. The people of Assam earn significant household income by the cultivation of grand nut. It is again 2000-2003 the average price of grand nut reduced by 20 % which deprived the people of Assam from getting economy of

price. The abundant import of grand nut from Indonesia, Malaysia, create such situation.

Tea Industry of Assam is seriously effected by this globalisation wave, the small tea producer of Assam is facing hardship is selling the raw tea. The price of raw tea reducing in auction market. The big tea producer of Assam hatched conspiracy against the small tea producer. They have shown reluctance in purchasing raw tea and giving proper price which adversely rural economy. Besides, price of wheat jwar has also coming down even some farmers, fails to recover their cost of the crops, which will definitely intensity the poverty in the rural areas of Assam.

Indian market have been made a good consumer rather than producer market. The large scale import of rice from Indonesia, Thailand, Burma endangerous our local rice market. There is a tendency of falling rice price as a result of the imported rice. Which reduces the farmers income. Now Indian market is filled with abundant imported consumer goods made artificially.

The farmers has to sell their crops at lower price which reduces the money income, pushes the farmers again in to the circle of poverty. Some economist feels free economic will again intensify poverty in Assam. Thus, economic reforms introduces in India since 1991 has failed to create favourable impact in the economy of Assam. The burning problem of Assam, such as agricultural productivity, promotion of export industries, industrialization, unemployment problem, capital formation etc. How far this liberalisation will be able to help in solving the problems in the rural economy of Assam is difficult to say. So, time has come to think over this and evaluate the performances of the liberalization policy of India in the context of the income, out put, employment although government if claiming good performance of the economy. ■■

The usage of English in different Indian Local Language with special reference to Chapar Area

Dr. Dharendra Singha

Lecturer, Ratnapith College

The purview of this study is to attempt to reconstruct a pen-picture of the usages of English in the day to day communicative and functional life of the local languages of Chapar area. Since an understanding of the historical-geography of the area as well as a glance at the socio-economic set up for the people will generate a fertile pursuit, I have endeavoured to trace a historical legacy of Chapar and its socio-economic and socio-political panorama of situated in this quadri-junction of Dhubri, Kokrajhar, Bongaigaon and Goalpara District of Assam, with reference to history of national freedom movement.

Introduction

Chapar, the most north-eastern circle within Bilasipara Sub-Division, Dhubri District of Assam, covers an area 290.76 sq. kms. comprising level plains, low lands, chur land, tea-estates, hills, rivers and lakes. As a segment of humid climate zone of past Goalpara District, the Chapar circle finds accommodated to what W.E. Hunter¹ has stated the District extending from 250 to 270 north latitude and from 900 to 910 east longitude. The Brahmaputra endows a short length of its course to the south of the circle. The Champabati and the Gourang are other important river systems that have gifted Chapar. Lakes namely, Dhir, Dakra and Diplai etc. have bestowed their bounties to Chapar. Hills of legengary significance and archaeological import and of sanctuary site ..... Chandardinga, Dudhnath, Tokrabandha and Chakrasila etc. extend their range within Chapar circle area.

The roponym, Chapar, is believed to have been endowed by the people of the soil. Verbal tradition pledges that the name 'Chapar' is deduced from 'Chur Chapari', meaning low lying place. To adduce Simeon Pottor², 'place-names have an abiding interest: historical, geographical, linguistic and above all, human. They may tell us how our ancestors lived and how they looked on life. Place-names may be picturesque, even poetical, or they may be pedestrian, even trivial.'

Historical-Geographical Background

(i)

Through shrouded in mystery the historical legacy of Chapar may be traced with reference to the Yogini Tantra to the kingdom of Kamrupa, which include the erstwhile Goalpara District³. There is justification to assume Chapar and the present Dhubri district as a part of the powerful kingdom ruled by Bhagadatta around 1000 BC, the non-Aryan⁴ prince who fought on the side of the Kouravas as the great battle of Kurukhetra. It is difficult to illuminate the hoary past of Chapar area for the next two millennium. Its next historical phase can be traced with reference to nebulous tradition and myth as Hara Gouri Sambad as afforded by Sibaananda Sarma who researches the foundation of Salstambha⁵ dynasty (650-675 A.D.) in Kamrup. Sinananda Sarma underpins his reconstruction of Salstambha Kingdom with reference to extant residential relic at Silgara near Salkocha of belonging to Salstambha. Next, in the thematic researching, the rise and fall of Kamata kingdom with its capital at Kamatapur in the south of Cooch Behar, near the modern Lal Bazar village from the first decade of 14th century to 1480, posits to establish missing links of the history of Chapar. A powerful king of Kamtapur kingdom by name Nilambar, is said to have reigned over Rangpur, Goalpara and part of Kamatapur in whose reign in 1498 Sultan Alladin Hussain Ahah of Gur invaded and occupied Kamatapur. After demolishing Kamatapur Hussain Shah endeavored to extend his conquest up the valley of Brahmaputra but was repulsed by the Ahoms. Sinananda Sarma⁷ makes reference to Nagendra Nath's statement ..... Lakhan Bhuyan of Konoujpur of close proximity to Dimla, Kumar ghose of Chapara area, Narayan Bhuyan of Khetri region, and Sadananda Bhuyan of Gosanimari within capital Kamatapur, opposed the Muslim hegemony⁸ and fought against Hussain Shah but had to swallow defeat. Hussain Shah is credited to have erected the mosque of panbari and the fire arms repertoire at Panbai (the ruins of which is extant today).

The rise of Koch kingdom under Biswa Singha (1509-1534 A.D.), establishing the stately city in Cooch Behar, may be assumed another persuasive approach to corroborate the historical tradition of Chapara. The Koch power and prosperity reached its zenith under the reign of two princes ..... Mall Dev alias Nar Narayan, and his warrior brother Sukladwaj alias Silarai. Nar Narayan pushed his prowess over Sylhet, the Ahom capital Gargaon (modern Nazira), Jaintia, and the Barak Valley. The decline and split of Koch power was as rapid as its rise, one reason accountable for its downfall happened to be its internecine conflict. In 1593 A.D. Parikshit succeeded the throne of Koch kingdom who built a town at North Gauhati, and mounted cannon at Pandunath. In the feud between Parikshit and his Cousin Lakshi Narayan, though Parikshit initially gaining the battle the latter sought the help of Islam Khan, the governor of East Bengal who dispatched his general Mukarram Khan with 6000 roops, 12,000 foot and 500 ships through Brahmaputra navigation route. They encamped at Ghila-e-camp situated on the bank of river Gadadhar (on the north of Alamganj). Parikshit promptly counter despatched a huge troop under the leadership of Purandar Laskar against Mukarram. The Mughals were routed. They fled to Dhubri. On their way both sides plunged into heavy attack and counterattack. Purandas Laskar died in the battle. The irony of fate on the part of Parikshit was that his plan to attack the Mughals at Dhubri in that very night had dithered. The course of event would have changed had they attacked the Mughals in that very night. They retreated instead and on the next morning the Mughals won a cakewalk victory over Dhubri. Parikshit surrendered to the Mughals in 1614 to Barpeta Parikshit's brother Bail Narayan took shelter to the Ahoms. The Mughals advanced by as far as Bisnat but were repulsed by the Ahoms from furtherance. The Mughals defeated and killed Parikshit's son Chandra Narayan in his fort at Karaibari and took the fort at Jogighopa erected by Bail Narayan on the eastern frontier of Goalpara district. They also captured the forts at pandu, Srighat, and the Barandi which divided the modern districts of Kamrup and Darrang, was made the boundary between Mughals and Ahom territories.

Two years later, availing the opportunity of crisis in Delhi Mughal court due to the deposition of Shah Jahan, Pran Narayan, the ruler of Koch kingdom which lay the west of Sankosh, attacked the Mughal ruler at Goalpara. The Ahoms took the advantage, drove both the

Mughal Governor and Pran Narayan and seized Goalpara in 1658, which remained in their control for three years.

As soon as Aurangajeb ascended the throne he sent Mirjumala with a huge foot soldiers and navel force to invade Assam. In 1661 Mirjumala conquerer Cooch behar. Pran Narayan took flight towards north. Mirjumala's deputy Rashid Khan reached Dhubri. The Ahoms built a strong fort at Jogighopa to resist. The Mughals captured Jogighopa fort and marched northward through river route. In 1662 Mirjumala took Gauhati and Goveron under his control. The unusual severity of rain that set in induced the camps of the invaders to ravaging diseases, including Mirjumala himself, and their supplies reduced to scarcity. In 1663 a treaty was pledged the between Mughal and the Ahoms demarcating the boundary ..... Bharali on the north and Kalang river on the south. In February 7, 1663, disastrous earthquake shook the whole region of this part of Assam for more than half an hour. Time was out of joint for Mirjumala. He retreated to Bengal; there he died on the way before readhing Decca.

In 1667 Ahom king Chakradhwaj restored Gauhati and Lachit Barphukan was his general. Aurangajeb entrusted Ram Sing with the mission to invading Assam. In 1669 the Mughals were inflicted a crushing defeat by Lachit Barphukan in the battle of Saraighat. But Goalpara remained under the Mughals till 1765. Following the aftermath events as of Persian Nadir Shah's invasion of India in 1739, fall the Marathas in the Third Battle of Panipath at the hands of Afgan Ahmed Shah Durani in 1761 and the defeat of Nawab Sirajdualla in the battle of Plassey ..... the British octopus gained firm establishment in India. In 1765 the British East India Company obtained Dewani at the rate of rupees 26 lakh annually from emperor Shah Alam, and with the rest of Bengal in the process. Goalpara District passed into PaxBritannica of East India Company.

(ii)

That the Paragana Chapar was in olden times within the Bijni Raj, and the paragana being taken away by one a Narayan Sarma by obtaining a grant of the estate from the Mughals, was inferred by A.A. Khan Choudhury¹⁰. Santo Barman states, 'Paragana Chapar was practically a compact unit extending from the mouth of the river Manas to Panomarijan, and from pir Baghmaara Darga at the foot of

Rangamati Hills to sootakhawamukh'. Not with standing the loss of valuable documents of Chapar Zamindary by accidental fire during the family's residence at Chapar, Santo Barman traces the authentic history of the estate back as 1623 A.D.¹¹

Keeping up the permanent settlement of 1793, the Govt. ordinance of 1886 granted Zamindaries to Bijni, Mechpara, Parbatjoar, Chapar, Gouripur and Karaibari at the rate of Rs. 11,410 annually. The Govt. of Assam acquired the Zamindaries of Goalpara by the State Acquisition Act. of Zamindaries, 1956.

Chapara occupies a room in the National Freedom Movement atlas mapping. The Indian National Congress Unit was formed in Dhubri in 1917. mass demonstrations against Jalianwalabag Massacre of April 13, 1919, were staged in Dhubri and Goalpara. As a stream of Non-cooperation Movement of 1920 and the reactions to Khilafat Movement, the congress plunged into routine movements as boycotting British goods, mass footmarch and so on. Sibananda Sarma¹³ celebrates those freedom fighters, some of the celebrates being still alive..... late Bhai Bichitra Sigh and Swami Krishnanda (Bijni), late Dewan amir Aki, Kalimohan Guha and Bijoy Ghose (Bilashipara), Sarat Chandra Sigha (Bilashipara), late Chirak Ali (Kakripara), late Kedemath Goswami and late Indranath Goswami (who later left for Dibrugarh), late Ismail Khandakar, late Mofit Uddin Sheikh, late Tofaj Uddin and late Prafulla Charrabarti (Bilashipara). The vehement nationwide protest against Simon Commission of Feb 3, 1928, and Gandhiji's antisalt Act. reaction, March 12, 1930, reached their impact in the District. Hundreds of freedom fighters dared to face arrest and jail term in Dhubri Sub-Division.

From 1934 the rough weather of Muslim league and its proponents spread as well as Goalpara District. Almost simultaneously Tribal league was formed in Assam. In 1935 local Congress workers reinvigorated movement in Goalpara, Chapar, Bilashipara, Halakura, Golokgonj, Batiadah, Morakura, Agomoni, Sukchar, Bijni, Mankachar, Kachakhana, Moderjhara, Paglahat, Jhapusababri, Sapatgram and Tamarhat etc. the cadres accentuated unity among farmers, middle class, and workers. In 1937 and 1938 Subhas Chandra Bose and Jawaharlal Nehru during their separate mission enroute encouraged the Congress stalwarts at Dhubri railway station. The historic Quit India slogan of Aug. 9, 1942 reverberated the Indian sky. The Congress being declared unlawful by the Govt. Gopinath Bordoloi and Sidhinath

Sarma were arrested in Dhubri on their return from Bombay. The movement took shape of violence with arson of P.W.D. office, High School and temporary offices in Dhubri Sub-Division. Simultaneously the Muslim League spearheaded forceful development in 1944, Moulana Abdul Bhasani played lead role in Goalpara District to propagate virulent 'two communities two nations' concept. Sporadic communal violence perpetrated in the District despite restraint from both communities. In the general election in the state Muslim League demanded to include Dhubri, Salmara, Mankechar, Bilashipara and Golokganj than as to accommodate East Pakistan (Bangladesh). It is a fate of history that the present Dhubri District has been saved from slipping into East Pakistan. Finally the enigmatic National tri-colour flag that was the boon of liberal nature of Indian tradition fluttered in the nook and corner of India, Assam and Chapar in August 15, 1947 through the culmination of ordeal of sacrifices of a galaxy of martyrs, selfless physical and mental suffering of patriotic freedom fighters, and struggle of millions of masses.

(iii)

It having corroborated by socio-cultural and socio-political history, Chapar circle evolves a pluralistic society. In the making of the corporate society various component communities ..... Rajbongshies, Muslims, Bengalis, Namasudra fisherman group and belonging to other schedule caste. Kalitas, Brahmins, Yogis, Bodos, Rabhas, Garos, Nepalis, Santhals, Fisherman communities, Biharis and Harijan people, have contributed their shares. The Muslim community of Char areas known as 'Bhatias' are believed to have started periodic migration from the neighbour Districts of modern Bangladesh from the beginning of 1914. Since these immigrants come from 'Bhatia' (down direction) they are known by the generic application 'Bhatia' to the rest of the people. The Bhatias gradually settled over the vast char areas of Chapar estate on agreement of nominal tax payment to the Zamindar. These industrious Bhatias have contributed to the revenue of the Zamindar and they enhanced agriculture and horticulture product of Chapar estate. Now-a-days the Rajbongshis and Muslims constitute two major dominant groups of the Circle. Tea-gardens as Chapar, krishnakali (Phalimari), and Choibari, having absolute Santhal workers add to the fabric of ethnic mosaic of the Circle. A few section of Santhal tea-garden workers and other tribes have shifted their allegiance

to Christianity. But the aura and spirit of religions that roll in the Chapar Circle are Hinduism and Islamism.

The Govt. of India Census 2000-2001 presents a number 151 villages in Chapar Circle inhabited by 109396 souls, of this, the male & female data, run as follows.

Male	=	55754
Female	=	53642
Literate	=	41150
Male	=	24325
Female	=	16825

Again when pursued per se the population and literacy of Chapar town, the data found by the same Govt. of India census 2000-2001 is:

Total population	=	18559
Male	=	18559
Female	=	8999
Total Literacy	=	11974
Literacy Male	=	6757
Literacy Female	=	5217

Educational Facilities

Education is one of the criteria to promote merit in an egalitarian society. The increasing interest in education among the people of Chapar is attested by the fact there are 11915 junior Basic Schools, and two vocational Schools, Chapar Academy, as the only as the English medium School has been trying to cater the urge for English Medium Schooling for their children of many guardians. Of late another English Medium School has been set up at Bahalpur under the auspices of Christians Missionary. Above all, Ratnapith College (Arts) has completed a journey of 25 year on Sept/2003 with a vision and mission imparts education in the entire region.

English Language In The Worlds.

English language which opens up one of the world's greatest literatures is now spoken¹⁶ as the first of native language by some two hundred and seventy millions of people and its read and understood as a second language by many millions more by some one hundred millions at least. The importance of this most living¹⁷ language is partly because of emigration and colonization, the English as the language of higher education, of the law courts and administration, and the wide currency

of books, magazines and newspapers in English have made English a second language in most educated homes in the Commonwealth, and in the countries that were not long ago a part of the British Empire.

But giving the appellation living to English does not mean to denigrate 'dead' languages as Sanskrit, Greek and Latin ..... because the literature they have produced has given them the elixir of performance, — — — are in a sense 'eternal' language. A living language summons the power of renewal, and one of the languages that possesses this power of renewal is English language. The evolutionary changes in English language in its word-hoard, phonology, meaning, and structure have been going on since almost the beginning of Christian era through the centuries — — — — — and not in the same locality either, nor in the same direction. Beside historical factors that have contributed to the extensive vocabulary of English language, the 'genius' of this language, and its readiness to absorb words from foreign tongue, or to make new ones where existing terms are not adequate, also exercise significant share. Since the mid 19th century English, while remaining second in Europe had become the first language in the world. Today those international languages are English, French, German Spanish, and Russian. The evolution of the World Government and the reintegration of philosophy, science and religion — — — — — English language is manifestly ordained to assume a prominent role.

English In India.

It was after the first decade of 19th century in India that traditional Sanskrit and Persian classical languages were gradually supplanted by English language. Raja Gopalachari, last Governor General of India comments: 'English language is the gift of goddess Saraswati in India.'

To pursue the etiology of English education in India since the efforts by Raja Rammohan Roy and Macaulay, Wood's²¹ Despatch in July 19, 1954 is often accorded the Manga Carta of English Education in India. The Despatch sent new proposal for improvement and extension of India Education suggesting English to be taught whenever there is a demand of it but not be substituted for the vernacular language of the country. Rondolph Quirk²², in his *The Use of English* observed, 'when India became independent in 1947 it was decided to make Hindi the national language, but for various reasons (such as the numbers of administrators and other professional men for whom English was more convenient) English was given equal status temporarily. It was then

intended that English should cease to be one of the two official language in 1965, but in 1965 the Indian government — — in the face of bloodshed in Madras and elsewhere — — had to give assurances that English would continue as a working language for official purpose'.

India is one of the countries where largest circulation of English journals, newspapers and are published. English has proliferated so extensively — — to cabinet ministers seeking diplomatic nuances inside and outside parliament, to the teachers of higher education as universal medium of communication in the classroom and also to harass students in examination hall, to the people seeking official and private interaction as prestigious channel, and even to the commonest stock of people often mixing English loans in their day to day communication.

The usages of English in the Chapar local Languages

While speaking about Language and Human Origin, Charles F. Hockett²³ states: 'Language is a technological device of the greatest importance and increase the chances of survival'. 'Language in one²⁴ of the many' capabilities acquired by man as a member of society. Language is an aspect of culture in a social group. Because, culture projects an organization of things consisting of material phenomenon, behaviour or emotion of people. In delineating socio-linguistic aspect of language (I have articulated in my thesis²⁵) — — 'language not only satisfies man's innate curiosity to communicate ideas but also exerts profound influence to understand human problems'.

All speech community²⁶ of Chapar Circle is the speaker of Goalparaia dialect. Our purview in this project is to collect the usage of English in the spoken language of the respective group as well as in the Goalparaia lingua franca although calibration of English into the river of vernacular language communication in a difficult task. (I am have more discerning with the usages of English its blooms spoken on the roots of wild soil of the unschooled and unlettered people rather than in cultivated among scholars educated men. However, I intend to embrace into the pale — — 'idiolect' in English usage of certain educate person.)

We are living in globalized world where technological lubricants and media revolution are acumen and the Euro-American lead in science, art and philosophy is predominant — — the present 21st century Chapar region manifests no fashion of resistance to the usage of English words into the local language. English words are no natural-

ized acclimatized into local languages that a man of common rung of life uses them in considerable leeway.

The usage of English in the local language of Chapar with vertical motility as a means of identification, categorization, perception thinking, creative activity, technology and memory etc. to communicate and grasp the abstract and concrete can be placed under the following heading.

Tools and machinery Articles

Otto Jespersen²⁷ draws 'scientific nomenclature is to a great extent universal, and there is no reason why each nation should have its own name for forminifera or monocotyledons'. The usage of the English terms of tools and machineries and other offshoots of technology is in vogue in the spoken language of the Chapar in the more or less similar trend as occurred in other languages. Such are scientific nomenclatures T.V., radio, tractor, aeroplane, rocket, engine, machine gun, auto-rickshaw, maruti, van, handle, cycle, scooter, cassette, torchlight and so on.

Functional Caste

Language is an aspect of culture in a social group. The social change and expanded contact with the outside world in functional life dubs corresponding linguistic change. The same factor has given rise to countless freely borrowed words in the language parameter of the people of Chapar area, viz: doctor (doctor), engineer, professor, master (teacher), driver, handeman, gatekeeper, conductor, pilot, tailor etc.

Official, Feudal

As ecumene the occupied usage of English in India, the people of Chapar cannot thrive in the domain of official and feudal spheres without borrowed English words. Such are: officer, manager, principal, president, secretary, member, D.C., S.P., etc.

Essential Commodities

A galaxy of borrowed wealth of English words belonging to essential commodities are used in the languages of the areas as: bucket, plate, chair, paper, blade, scale, box, kerosene, plastic etc.

Name of Person

By and large, all names are generally proper names, Simeon Potter²⁸ infers 'Primitive men felt a close and intimate relationship between name and a thing (between symbol and referent) was close

and intimate'. It is evident that some parents of contemporary generation of Chapar area tend to deviate from the traditional defined principles in naming their sons and daughters. For instance, instead of culture-oriented names as Karuna, Ahmed, Jharna and Salema etc. and traditional as well dithermatic names as Ramesh Chandra, Lila bati etc. there develops a vertical motivity to give western model name like Jhon, Liza etc to their sons and daughters, This trend may be deemed as cultural invasion.

Nomenclature of Diseases

English nomenclatures of diseases have made themselves so much at home in the local languages of Chapar that they are useful because they point definitely to the disease or a referent and are immediately intelligible. A spectrum of such terms persists as: dysentery, diarrhoea, typhoid, cancer, jaundice, tumour, blood pressure, kidney damage, delivery (child birth) and so on. Even the names of the worst disease like AIDs plus to the repertoire of intelligible local usages of a chunk of semiliterate folk of the area. But evidences of familiarity of pathological terms as 'urine', 'stool', are not found with the exception of 'blood'.

Abstract Terms

Scores of English abstract terms have acclimatized to supply the need in local languages sometimes with no inherited penumbra of meaning and sometimes with inherited meaning and with lexical infelicity. The local language soil seems to be fertilized by English culture from which abstract terms are transplanted. Therefore, English abstract labels have their raison enter in new world of local soil, for instance: value, colour, best, serious, support, serially, extra, tension, balance, plan, aim, simple, miss, limit, clear, zero, lazy, solid, fresh, retire, urgent, life, birth day etc.

Performative Utterance

A plethora of local performative utterances acquires felicity when supplanted by English usages, Viz: duty, cancel, check, arrest, compulsory, pass, fail, disturb, complete, join, boycott, guarantee, lock, switch off, light off, light on, switch on and etc.

Tautology

Tautology is the device of repetition of ideas. J. A. Cuddon²⁹ holds, Semi-literature people are also tempted to this sort of pomp and

verbosity. It is also much loved by lawyers, politicians, officials, bureaucrats and verbocrats. To this group used by a number of semi-literature people of Chapar, includes, 'than and there', 'last finishing' etc. this also reminds us of Hockett's³⁰ inference that the charity on the hearer leads the speaker to be quite sloppy in his aim most of the time.

Idiom

Idioms are defined by Wedson Richmond³¹ as 'On the borderline between grammar and vocabulary are those set expression found in every language that are frequently called Idioms.' To properly collect and analyse usage of English idioms in the local languages of Cheaper requires devotion. The everyday use of the idiom 'by chance' and 'lucky chance' tends to denote the naturalisation of this ability of English usage in communication.

Notorious obloquy

That butt of scron and reproachful English utterances are practiced in private diattribution correspondences in the language of Chapar area is manifested by the usages of a host obloquy as 'hopeless', 'nonsense', 'idiot', 'damn care' and 'get out' etc. But the English four letter of organ are not used in even unisexual dealings perhaps due to ignorance of the English terms rather than taboo. we can not directly observe by-and-large notorious English oboquy used by the whole chapar community, save in the speaking behaviour of individuals.

Popular Clipping

English popular clipping as T.V. (television), phone (telephone), cycle (bicycle), bus (omnibus) etc. witness regular currency in the speech habit of local languages.

Loan Blends

Loan blend like '५' time and '८५' time', meaning odd time, used by the people are capable of fulfilling the relevant meaning.

Idiolect

It is term used by linguistics to describe the features of a particular person's language which mark out him/her individually from others. Jeremy Hawthorn refers to that Ronald Barthes suggestion, following Jakobson, that the concept of idiolect is a problematic one as in Jakobson's words, 'private property in the sphere of languages but rather to point some intences of plural formation in local languages by adding English plural suffixes 's' as found in the speech habit of certain

educated person of chapar area while addressing public gathering as **বহিষ্কৃত শ্রম** (respected audience).

Conclusion

Through one cannot predict that in the near future English usage in local language will increase, English usages have made the local languages inharmonious. The great density of communication plus the maximum usage of English into the local languages as if impelled by a linguistic osmosis. The local people are more comprehensive than in their mother tongue in uttering 'first', 'second', 'third' and 'fifty fifty (half)' 'hundred and thousand' etc. For those who work in tea-gardens words as 'bonus' and 'percent' are every day language. The mass people of Cheaper area who use English language for daily purposes and not literate class are infinite donor so far as utilization of this tongue spoken by of the greatest powers of the world is concerned.

Notes and References:

1. Hunter, W.W.: A Statistical Account of Assam, Delhi; 1975 (Reprint) p. 18
2. Potter, Simeon: Our Language, Great Britain; 1973; p. 151
3. Allen, B.C.: Assam District Gazetteers, Vol. III Goalpara, Calcutta; 1905, p-p-3,4.
4. Ibid: p.4
5. Sarma, Sibananda: Goalpara Gilar Itihas, Bilasipara; 1976,p.40
6. Allen, B.C.: Assam District Gazetteers, Vol. III Goalpara, Calcutta; 1905, p.19
7. Sarma, Sibananda: Goalpara Gilar Itihas, Bilasipara; 1976,p.68
8. Acharyya, N. N.: The History of Medieval Assam (From the Thirteenth to the Seventeenth Century), Guwahati; 1992,p.177
9. The tradition, Pargana as Mughal administrative system, covers larger territorial boundary than the post Independence revenue Unit, Circle. Barman, Santo: Zamindary System in Assam During British Rule (A Case Study of Goalpara District), Guwahati; 1994,p.50
10. Khan, Choudhury, A.A.: Kuch Bihar Itihas, Kuch Bihar; 1936, p.262
11. Barman, Santo: Zamindary System in Assam During British Rule (A Case Study of Goalpara District), Guwahati; 1994, p.50
12. Ibid: P.50
13. Sarma, Sibananda Goalpara Gilar Itihas; Bilasipara; 1976, p.149

14. K. Minati: Zamindari Amolot Chapar Estator Arthonitik Abastha, Asom Sahitya Sabha; 63rd Bilasipara Adhibeshan; Bilasipara, 1997, p.66
15. Das, Provash: Society, Economy and Folklore of A Fisherman Community of Chapar Area (M. Phil Dissertation, G. U.; 1995-96,p.27
16. Potter, simeon: Our Language Great Britain; 1993, p. 179
17. Wood, F.T.: An outline History of the, English language Madras; 1969, p.275
18. Iyengar, K.R. Srinvasa and Nanda Kumar, P: Introduction to the Study of English Literature, New Delhi; 196, p.21.
19. Wood, f.T.: An outline History of the English language Madras; 1969, p.109
20. Potter, simeon: Our Language Great Britain; 1993, p.181
21. Charles Wood was a President of the Board of Control in charge of Indian Education.
22. Quirk, Rendolph: The use English, London; 1968 (Second Ed.), p.12
23. Hocket, Charles F.: A Coursein Modern Linguistics, New Delhi; 1970, p.584
24. Hoiijer, Harry: Linguistic and Cultural Change, Language in Culture and Society A Reader in Linguistic and Anthropology, New Delhi; 1964, p. 584
25. Singha, Dhirendra : Folklore and Folklife of the Meiteis of Barak Vally of - Assam: Tradition and Change (Ph. D. Thesis), G.U., 1994,p.361
26. Speech Community is a fundamental concept for the relation between language, speech and social structure.
Hymes, Dell: Language in Culture and Society A Reader in Linguistic and Anthropology, New dlhi; 1964; p. 385
27. Jespersen, Otto: Growth and Structure of the English Language, Delhi,, p. 129
28. Potter, simeon: Our Language Great Britain; 1993, p
29. Cuddon, J.A.: The Penguin Dictionary Terms and Literary Theory; London; 1998, p.659
30. Hocket, Charles F.: A Coursein Modern Linguistics, New Delhi; 1970, p.440
31. Richmond, W.E.: FOLK SPEECH, Folklore and Folklife An Introduction; The University of Chicago; 1972, p. 151
32. Hawthorn, Jeremy: A Glossary of Contemporary Literary Theory, Norway; 2000, p-p. -168,169.==

'Kanya Bhawan': the Girls Common Room of Ratnapith College

Priti Chand
A. P.G.C.S. Student

It is well known to all the students and teachers that 'KANYA BHAWAN' is the name of the 'Girls Common Room' of our Ratnapith College. This Kanya Bhawan was not built in a day. It has a long history. The founders of

the college felt the necessity of a Girls common Room since the establishment of the college. The natural surrounding and green environment of the college is very pleasant and heart touching. So the students like to spend their leisure period sitting under the trees talking to fellow friends. The college authority did not forget the idea of constructing a well-equipped and beautiful Girls Common Room. But due to financial hardship the college authority could not construct the Girls Common Room. So a security guard quarter was temporarily used as the Girls Common Room.

The idea of building a Girls Common Room was in the mind of the College authority. In the mean time, Late Golok Rajbanshi, the then Education Minister, Govt. of Assam came to the College on an occasion. The College authority did not miss the opportunity. They laid down the foundation stone of the 'Kanya Bhawan' by Late Golok Rajbanshi. That was the beginning. The College authority had to wait for another years to start the construction. At this time, Late Nurul Islam, the then M.P., Dhubri Parliamentary Constituency came forward to help the College. He was an impartial and generous man. He

sanctioned a grant of Rs. 1,00,000/- (Rupees one lakh) from his Local Area Development Fund. Maintaining the tradition of constructing Assam Type Building a 40' X 40' (including Varandah) building was constructed in 1995. The work was completed by the Construction Committee headed by the then Principal T.K. Roy within the stipulated time. The inauguration of the 'Kanya Bhawan' was scheduled on 31-12-1995. The signboard was also made accordingly. But due to some problems the inauguration was not held on 31-12-1995.

The 'Kanya Bhawan' was formally inaugurated on 14-02-1996 by Late Nurul Islam, the then M.P. and a strong lover of Ratnapith College. There is no doubt that the present 'Kanya Bhawan' is the result of Late Nurul Islam's kindness and generosity.

The 'Kanya Bhawan' has adjacent bath-room, latrine, urinal and dressing room with dressing glass. It has a few furniture also. It has electrification and other facilities like fans, lights etc. We elect a girl student from among the students as our Girl's Common room Secretary, who looks after the problems of the Kanya Bhawan. But till now the 'Kanya Bhawan' has some problems. It needs some benches and tables to accommodate Kanya Bhawan.

The 'Kanya Bhawan' has a star fruit (Kardoi) tree in front of it. The girls naturally like the star fruit very much. There is a close relation between girl and star fruit. So the 'kardoi' tree is standing in front of the 'Kanya Bhawan' maintaining its close and tasty relation. The 'Kanya Bhawan' has contributed a lot in moulding the mind of the girls who came to study here. It is the centre of co-operation of girls of this locality. I love my Ratnapith College very much. But my love for the 'Kanya Bhawan' is something special. I shall never forget the days that I spent in the 'Kanya Bhawan'. ■■

Apurba Sinha Granthagaar A Well Planned library

Rupnath Roy,
Ex Student, Ratnapith College

Ratnapith College has a well-planned library within its campus. It has been donated to the college by the Apurba Kumar Sinha Trust. So the library is named as Apurba Kumar Sinha Granthagaar. The college completed 6 (six) years since its establishment without a library. The college applied to the Gauhati University for permanent affiliation. Then the university placed before the college some pre-conditions for getting affiliation. A library in the college campus was one of the pre-conditions. At this time of need the newly founded 'Apurba Sinha Trust' came forward to fulfil the need. Apurba Sinha Trust was founded to commemorate the promising youth leader. He met a premature death in a road accident on 10th Feb. 1984. Late Apurba Sinha made his mark in national and international field of activities like political, social, economical and cultural. The plan and scheme of the Apurba Sinha Granthagaar was adopted in a meeting of the Trust on 21-11-1984. On that very day the office bearers of the trust and friends of Late A.K. Sinha collected Rs. 11,626.00 and books worth Rs. 14,000.00 and three almiras worth Rs. 1,800.00. It was the beginning of the library. The amount of money was donated and collected by Mr. N.C. Gupta, N.K. Jain, R.C. Sarma, Design Consortium, Ebco limited, Yakub Ali, D.D. Adhikari, Mrs. Radha Sinha and M.K. Basu. The three almiras were donated by Sri Kamal Medhi and Muralidhar Roy. Mr. Ganga Kalita donated the books of Assam Publication Council and Mrs. Radha Sinha donated the 30 volumes of encyclopedia Britannica. The members of the trust collected books from various institutions and individuals. Sri Pramod Sarma owner of Assam Publication Private Ltd. donated 100 Nos. of old English books and 'Kitap Ghar,' a famous book stall donated 200 nos. of valuable books. Some Muslim friends of late Sinha under the leadership of Nur

Hussain of Hedayetpur donated the holy Quaran and books of 'Hadis' to the library. The trust also collected Hindu religious books like Vedas, Upanishads, Geeta Bhagawats, etc from some Hindu fellows. Sri Promad Kakati of Gauhati donated 136 Nos. of books besides them Sri Nirodendu Ray, Ripunjoy Bora, Late Bhadreswar Das, Birendra Deka, Khagen Barman, Late Dhurba Narayan Baruah and Jagadish Brahma donated many books. In the year 1984 10(ten) more almiras were collected for the library from Sri N.K. Paul, Purnananda Ray, Bhadeswar Das, Arun Singha, Nirodendu Ray and Biswasjit Sarkar. Sri Banikanta Das donated a steel almirah to the library. Moreover, late Monomohan Singha, late Ratneswar Sur and Mrs. Jharna Sur donated a steel almirah each to the library.

A small room of the administrative building was used as the library. The library did not have proper building, So it could not start functioning properly. The members of the A.K. Sinha on behalf of the trust started collection of funds for the construction of the library building. The foundation stone of the proposed library building was laid on 30-10-90 by Late Nava Kanta Baruah, Chairman of the trust and president Axom Sahitya Sabha. The trust spent Rs. 5(five) lacs for the completion of the library building. And the total amount was collected mainly by the friends of late A.K. Sinha. The completed building was formally inaugurated on 10-02-94 by Late Navakanta Baruah, the then Chairman of the trust and ex-president Axom Sahitya Sabha.

The process of donating books to the library still continuing Dr. D.P. Barooah, Ex-V.C. G.U. and Dr. Renu Devi donated the more than 2,000/- nos. of books, periodicals and journals in 2000. They donated the books in the fond memory of their late daughter Manikuntala Barooah. Mr. Samsuddauuah, Santi Ranjan Dey, Late Mahiruddin SK, and Mr. Barkatullah Khan also donated some valuable books to the library. Many people have donated books to this library. It is not possible to mention here the names of all donors. On August 2002, the books and almiras were transferred to the original library building and it started functioning properly. Mr. Kailash Ray is the librarian and Amit Ray is the assistant librarian of the college library. They are helped by Sri Jagen Nath , the library bearer. But it is a matter of great concern that the posts of the librarian and Asstt. Librarian have not yet been sanctioned.

The library has at present about 5825 books and 211 journals. The noteworthy matter is that 90% books and journals of the library have been collected from public. Apurba Kumar Sinha Granthagaar has contributed a lot in making the Ratnapith college a centre of knowledge and culture.' ■■

Activities of Ratnapith College Rover Unit

Sri Sudhir Chandra Roy,

Lecturer, Rover Leader, Ratnapith College

As per direction of the staff Training Commissioner of Bharat Scout & Guide, Assam, vide letter No. 3 (3) s 192/97/190 dt 7-01-2002. The Ratnapith College authority is pleased to introduced the Bharat Scout& Guide in the College during the year 2002 and the College authority also selected me as the leader of the Rover Scout . After taking over the charge as Rover Leader I have participated the Training camp of the Rover Leaders held at Sonapur, in the district of Kamrup and later on we arranged the unit in Co-operation of the students and teaching staff of the College.

Opening Ceremony of Rover Scout

We have organised the Unit of Rover crew in the College and the Opening Ceremony was held on 30-05-2002 under the Chairmanship of the honourble Principal Sjt. Tarani Kanta Roy. The meeting was attended by Several dignitaries like.

1. The inspector of Schools Dhubri, the District Chief Commissioner BS&G
2. Sjt. Umesh Sarma. District Organizer BS&G.
3. Mr. Bayan , Organizer BS&G.
4. Sjt. Ranjit Basu, Asst. Commissioner (Training) BS&G, Assam.

The innaugural ceremony began with an opening song by the Students of the College. It was followed by speech from the guests. A Presidential Speech was given by Sjt. T.K. Roy , Principal. Finally it

concluded with Vote of thanks by S.C. Roy Rover Leader BS&G. Ratnapith College.

After the meeting is over, Mr. Ranjit Basu gave the Preliminary & training to the Rovers of the College. Altogether 32 Rovers enrolled got training.

1.traffic Control Training Programme :

Venue:- Ratnapith College

Date:- 22nd September/03 to 23rd September/03

A training programme on Traffic Control was held on 22 and 23rd of September /03 at the Sports Campus of the College .

Honorable SP Dhubri extended full co-operation and sent two of his experts on Traffic Altogether 32 Rovers took part in the Training .

The campfire organized by the Rovers was attended by the Honourable Principal Dr. Provash Das, Prof. Shikha Sur, Prof. Sahjahan Ali and many other Dignitaries . The Chapar Press Club was kind to grace the Union .

2. Traffic Control Service By The Rovers Of The Bharat Scout And Guide Of Ratnapith College

DATE:- From 2nd October' 03 to 11th October'03

VENUE:- SALKOCHA, CHAPAR AND BAHALPUR.

Considering the emergence of high Traffic rush Specially during the Durgapuja, we have arranged the Traffic Control Programme of the locality as Specified above for the Public Convincible.

Our Rovers under the guidance of two Rover Leader S.C. Roy and S. Nath offered valuable service controlling the traffic rush during the Durgapuja . Honourable SP Dhubri extends full Support he was pleased to issue certificate of proficiency in Social Service to everyone of the Rovers .

Hiking Report

The Hiking programme was held on 16.12.03 by the Rover Crew of Ratnapith College

1. Venue:- BHAIABCHURA HILL.

2. Distance from the College :- 30 Kms.

3. Height of the Top point 210 Ft (Approx)

4. Rover Leaders:-

(a) Sri Sudhir Chandra Roy.

(b) Sri Satya Sankar Nath.

5. Total No. of Crew members :-17.

As per direction of the state unit of the Bharat Scout and Guide (Assam), we have arranged a hiking programme to the Bhairabchura sponsored by the College. We the two Rover Leaders along with 17 crew member started at 8 A.M. on 16.12.03 from the local I.B. Cheaper by bicycles. Dr. Provash Das, Hon'ble Principal of our College and the O.C. of the local Police Station, flagged off our Rally delivering a brief speech. Further, the Hon'ble dignitaries, the local Press Reporters and other gentlemen extended their valuable advice to the crew members.

We reached the Hill the Bhairabchura at 9-30 A.M. After having light refreshment we started to proceed to the peak of the hill. We took stick, notebook, camera, light food, and other articles including drinking water.

After struggling a lot we reached the peak at 12-30 P.M. it took almost three hours to reach there.

After taking rest for a while, we began to cook. Then we started for sight-seeing and searching the historical monuments of the peak. Really we found the monuments of the hill having historical relics. We should urge the research persons to go into the monuments to do research works.

Finally we returned at 5-30 P.M. We all enjoyed the adventure very much. We the Two Rover leaders did congratulate all the crew members.

TRAINING SERVICE PROGRAMME ON THE EPIDEMIC

Venue:- Ratnapith College

Date:- 18th of October '03

A Training camp for one day was organised by the Rovers of the College on EPIDEMIC. The following members/Doctors of a medical team from Chapar Hospital attended the camp. They gave training to the Rovers on how to deal with the Epidemic affected people and the measures to be taken before and after the havoc.

The medical team comprised of the following persons.

1. Sri Niladri Sarma, Pharmacist
2. Sabi Kumar Saha, L.H.V.
3. Mobina Khatun, H/A
4. Deba Kumar Das, Health Inspector.

5.SERVICE TO CHOLERA AFFECTED AREA:

Date:- 16th October to 25th October , 2003.

An epidemic caused by Cholera Spread out all over the lower Assam , specially in the Dhubri, and Goalpara districts. A few People died. It could be stopped in due time by measures adopted by the medical Department of the Govt. of Assam Several N.G.O.S. including Schools and Colleges of the area we extended valuable service to the People.

There we also extended service to the affected people in the Following Places.

1. PAULPARA.
2. SATYAPUR.
3. BATALTAL.
4. CHAPAR TEA ESTATE .
5. CHOIBARI BAGAN.
6. BATALTAL L.P.SCHOOL.

Our team comprised with 32 Rovers under the leadership of S.C. Roy Prof. J.Ali Prof. Shikh Headayetullah and others took part we service tour we have distributed medicines including blessing powder for well water.

6.TRAINING ON FIRE BRIGADE

Date:- 24,25 and 26th of Sept,04

Venue:- Ratnapith College.

We have arranged a training camp specially on FIRE BRIGADE ON 24,25 AND 26TH OF SEPT.,04 Honourble SP had extended his support and agreed to send two fire experts from his office . But due to emergence of turbans he could not send to the camp . But he proposed to arrange the camp few days back.

We have also invited experts of Scout and one Scout Master Sri Anil Sarma attended and trained the Rovers on GUARD OF HONOUR.

Honourble Principal of the College Dr. P. Das inaugurated the camp by hoisting our Scout Flag on the opening day of the camp. We arranged camp Fire Programme and many dignitaries including teaching staff of the College graced the occasion. And finally at 6 P.M. we closed the camp.■

NSS in Ratnapith College

Sheikh Hedayetullah

Lecturer, Ratnapith College

What is NSS?

The full form of NSS is National Service Scheme. There are four schemes in the colleges for the allround development and improvements of college going students and to ensure their participation in nation building. These organizations are NCC, Bharat scout & Guides, NSS and NSO. The National Service Scheme (NSS) was started in 1969-70, the birth centenary year of M ahatma Gandhi, the father of the nation with a view to promote social service and social consciousness and a sense of responsibility as well as a sense of discipline and dignity of labour among college students. The Scheme utilizes the leisure time of students for two years of their college life in various items of social Service which not only help the community but also provides an opportunity to the students to appreciate the conditions prevalent in the community.

NSS in Ratnapith College: Guwahati University introduced NSS in its affiliated colleges in the same year in which the scheme was started. But it was introduced in Ratnapith College in September, 1992. The then programme co-ordinator, NSS, GU, Dr. Probin Ch. Das a friend of our then principal T.K. Roy and thus he communicated the programme Co-ordinator-Dr. Das and he readily agreed to take our college under the Scheme. Accordingly to his suggestion Sri Sheikh Hedayetullah, lecturer in English was appointed the programme officer and immediately he was sent to TORC,

Narendrapur for attending Orientation Course of NSS. Programme Officers. After the orientation of the programme officer, the unit was opened in the same month with 100 (One hundred) volunteers. Since then, the NSS unit of Ratnapith College has been constantly drying impart lesson on personality building to its volunteers.

Participation in Orientation camp: The NSS unit of Ratnapith College participates for the first time in Annual Orientation cum special camping programme of NSS Volunteer leaders and Programme officers held in Dimoria College, khetri, K amrup from 24-2-93 to 28-2-93. The team consisted of Sri Abdul Barik, Alokesh Roy, Kalpana Singha and Anupama Roy and the team was led by Sheikh Hedayetullah, the programme Officer. In this camp we could not perform anything important. But our volunteer leaders were inspired after attending the camp. From the formation of the unit it has been rendering social Service in the campus and in the adopted village continuously.

Adopted village: The unit has adopted Nidanee, a village 2 kms away from the College, towards west as its adopted village. Till today, Nidanee is the adopted village of the unit, the unit renders social service in this village

First Special camping programme: The first special camping programme of the unit was held in the adopted village, Nidanee from 15th to 23rd, February, 1993. It was the first camp and so it got huge response from students and local youths. One volunteer of the unit, named Dilip Roy was expelled from the unit for his misconduct during this camp.

Special Camp, 1994 : The second Annual Special camping programme of the unit was held from 12th to 22nd November, 1994. During the course of he C amp 5 (five) numbers of seminars were held on MPFL, AIDS, Leprosy, National Integration and population Education. In that camp 63 participants including local youths participated which was again held in the adopted village.

Orientation Camp, 1995: The unit participated in the Annual orientation camp of NSS volunteer leaders and programme officers held at R.G. Baruah College, Guwahati from 29th June to 3rd July, 1995. The unit was represented by Miss Champa Roy, Pompita Roy, Sri Ranjit Roy and Abdul Wahab Talukdar and programme officer Sheikh Hedayetullah.

Orientation camp, 1997 : The unit participated in the state level orientation cum special camping programme of NSS volunteer leaders and programme officers held in Pragjyotish College, Guwahati from 7th to 11th July, 1997. The active team consisted of the following members and was led by the programme officer. Volunteers were Miss. Pompita Roy, Nebedita Singha, Sukumar Roy and Nur Hussain.

Participation in the National Integration Camps; Trivendrum:

The programme Co-ordinator NSS, GU nominated the programme officer of Ratnapith college to lead a contingent of G.U. NSS to participate in the National Integration camp held at trivandrum, Kerala from 12th to 21st September, 1997. Unfortunate, the P.O. Ratnapith College could not lead the team due to the sudden death of his mother. But 2 (two) volunteer leader of Ratnapith College. Sri Dhaneswar Adhikary and Nur Hussain participated in the camp as a volunteer of the G.U. team.

Orientation Camp, 1998 : Ratnapith College was gradually getting popularity for its NSS unit. The NSS unit Ratnapith College participated in the Annual orientation cum special camping programme of NSS volunteer leaders and P.Os held in LCB college, Guwahati, from 23rd to 27th January, 1998 with an active team of volunteers. The volunteers of the team were Miss Nobodita Roy, Bondita Roy, Tarun Nath and Sukumar Roy. The team was led by the programme officer. In this camp the programme officer of Ratnapith College and the writer of this article was elected the General Secretary of the programme officers' Forum, G.U., for his active role in implementing the scheme.

University Level orientation Camp at Ratnapith College: The Ratnapith College unit of NSS organised the University Level Orientation cum special camping programme of volunteer leaders and programme officer its campus from 2nd November '99 to 6th November, 1999. It will be regarded as a sand mark in the history of the college NSS in particular and Ratnapith college in general. An organization declared 'Assam Bandh' on the day of the registration of the camp. In spite of 'Bandh' a record number of college (39) participated in the camp. During the course of the camp seminars were held on 'child welfare', and National Integration. The inaugural function was attended by sri S.C. Sinha, Ex-CM, Assam and Chairman, College G.B

and the valedictory function was attended by Prof. Ghanashyam Baruah, programme co-ordinator, NSS, GU. The Camp was a grand success and the principal T.K. Roy was the man behind this success.

Coconut Garden: As a part of its normal activities the NSS unit of Ratnapith College tried to riview the coconut Garden (Narikolonies) of the college. It planted twice new plants of coconuts, but failed. Ultimately the Narikoloni has been replaced by 'Agaru' 'kanon'.

Participation in the national Integration camp at Udhampur: The Ratnapith college unit of NSS was selected by the G.U./NSS to participate in the National Integration camp at Udhampur representing G.U. The team consisted of Sri Sukumar Roy, Rupnath Roy, Tarun Ch. Nath, Pradhan Dewri and Nabojit Debsarmah. The last two volunteers were from Bongaigaon and Abhayapuri College. The team was led by prof. Sheikh Hedayetullah. It was an important event in the history of NSS, Ratnapith College. The camp was organised by Jammu University from 1-10th July 2000.

Participation in orientation camp : The unit participated in the Annual orientation cum special camping programme of volunteer leaders and programme officers held at M arigaon College from 13-10-2000 to 17-10-2000. The unit was represented by Sri Abdus Salam, Rohini Kumar Baruah, Devati Singha and Miss Suchitra Roy and was led by the programme officer Sheikh Hedayetullah. Our volunteer Abdus Salam was selected the best volunteer of the camp.

2001-2002- National integration Camp: - Following the direction of programme co-ordinator, NSS, G.U, the Ratnapith College unit of NSS organised a National integration camp from 3rd to 9th nov/01 in the college campus. 12 universities were invited and confirmed their participation in the camp. But during the puja vacation a bomb blast incident took place at Gauripur and it got Nationwide circulation through T.V. So, only 4 (four) universities participated in the camp. Three successful seminars were held on 'People Participation in wild life conservation, 'National Integration and NSS,' and 'Aids'. A peace and Integration Rally was also organised at the last part of the camp.

Workshop on AIDS:- As a part of UTA Phase -II a two days workshop on AIDS was organised in the college campus and in the adopted village, Nedanee. The workshop on AIDS in the college campus, taking the students was held on 22nd May, 04 with a day long

programme. In this connection Quiz competition and Drawing competition was held among the students. A popular talk on AIDS was given by Dr. N.M. Das, Senior M&HO, Chapar. The workshop was a successful one. The college unit organised the second workshop on 23rd May, 04 on Aids in the adopted village Nidanee at Nidenee L.P. School. The workshop was attended by 75 girls, boys and married man and woman. Dr. N.M. Das delivered a fruitful lecture on AIDS.

Himalaya Viggan Chetana Yatra : The programmes of Himalaya Viggan Chetana Yatra were implemented in the Chapar-Salkocha Block area by the NSS unit of Ratnapith College. In this connection the unit conducted a survey on drinking water and use of manure in the villages of Kurshakati and Nidanee. The Dhuburi Science Club appreciated the works of NSS in this regard.

Health awareness programme :

The NCC of Ratnapith College organised Several meetings in the sleem area and tea Gardens on diarrhoea awareness in 2003 when diarrhoea broke out at Bilasipara.

Health Camp:

The NSS unit of Ratnapith College organised as many as 4 (four) health camps in various places. But the 'post-Flood child Health Camp' organised at Ghunimari Chaar on 11th September, 04 with the help of BS & G was a notable one. Dr. N.M. Das, senior M & HO, attended the camp as physician and BO children and 30 mothers were given treatment and medicine after cheek-up.

In this way the N.S.S. unit of Ratnapith College has been rendering social service in the surrounding villages and trying to impart lessons to the volunteers to develop their personality through community service. The name of Ratnapith college has been taken outside Assam by the activities of N.S.S. unit and volunteers. The Ratnapith College unit NSS has become wellknown among the affiliated colleges of G.U. for the activities of N.S.S. The NSS unit will remain ready for the overall development of the College.

পৰিশিষ্ট

ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয় ৰাপালী জয়ন্তী উদ্যাপনৰ অভ্যর্থনা সমিতি

১। সভাপতি :	শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ
২। কাৰ্যকৰী সভাপতি :	প্ৰসন্ন কুমাৰ দাস
৩। উপ সভাপতি :	মজিবৰ ৰহমান, উদয় দাস, সমিৎ ৰায়
৪। সম্পাদক :	ড° প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ, ৰত্নপীঠ কলেজ
৫। যুটীয়া সম্পাদক :	তৰণী কান্ত ৰায়, অৱসৰ প্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ ৰত্নপীঠ কলেজ
৬। সহঃ সম্পাদক :	ড° মিনতিকংস বণিক, মুৰব্বী অধ্যাপিকা জুবান আলী, প্ৰবক্তা জাহান উদ্দিন আহমেদ, অধ্যক্ষ পুঠিমাৰী উঃমাঃ বিদ্যালয়।
৭। সদস্য :	নিখিল দাস, নিৰদেন্দু ৰায়, প্ৰবীন নাথ, আব্দুল হামাদ, বীৰেন ৰায়, চন্দ্ৰা বৰ্মণ, মানিক নাথ, সেখ হেদায়েতুল্লা, ডব্বৰুৰ ৰায়, শান্তি বৰুৱা দে, ধনেশ্বৰ অধিকাৰী, আব্দুল ওৱাহেদ, ঘনকান্ত নাথ, অপু দাস, গণেশ দাস, আব্দুল আজিজ, তৰুণ ৰায়, পিয়াৰ উদ্দিন আহমেদ, জিয়াৰ উদ্দিন আহমেদ, কমলা দেৱী, দিলীপ ৰায়, আব্দুল কাসেম আহমেদ, পৰিমল নাথ, ছফিৰ উদ্দিন আহমেদ, উমেশ ৰায়, ধনেশ্বৰ ৰায়, অকণ অধিকাৰী, এচ এম ছামছুদ্দৌলা, মমতাজ বেগম।

উপসমিতি সমূহ

টিউ উপ সমিতি

আয়োজক :	অধ্যক্ষ প্ৰভাস দাস, উদয় দাস, মজিবৰ ৰহমান, আনোৱাৰ হুছেইন (খুৰা), দেৱজিৎ বৰকলিতা, অ চি, চাপৰ থানা, চক্ৰ বিষয়া, চাপৰ, ডেপুটি
----------	---

মেনেজাৰ, চৈবাৰী চাহ বাগিচা, আলী হামজা
 সবকাৰ, ঘনকান্ত নাথ, দীপ্তি ইছলাম,
 স্বপন দাস (ভাইটি), হেকমত আলী, সমিৎ বায়,
 নিখিল বায়, জাহান উদ্দিন আহমেদ, ডম্বকধৰ বায়,
 বি ডি ও, চাপৰ-শালকোছা উম্ময়ন খণ্ড, পাবান
 আলী সেখ, এছ এম ছামচুন্দৌলা।

সাংস্কৃতিক উপ সমিতি

আহ্বায়ক : সেখ হেদায়েতুন্না, মঞ্জুলা দাস, অনিতা দাস, আব্দুল ছামাদ, লীনা গগৈ,
 ভদ্রেস্বৰ বৰ্মণ, মানিক নাথ, শিখা শূৰ, দেবাউ উদ্দিন আহমেদ, সুকুমাৰ বায়

মঞ্চ আৰু পোহৰ

আহ্বায়ক : সুধীৰ চন্দ্ৰ বায়, পৰিমল দাস, বাবু দে, প্ৰবীণ নাথ, বাজেশ সিংহ, আব্দুল
 মতিন তালুকদাৰ,

প্ৰাদ্য উপ সমিতি

আহ্বায়ক : জুবান আলী, জলধৰ পাঠক, অৰুণ কংসবনিক, তৰুণ বায়, কমলা দেৱী,
 মনিকজ্জামান, বিমল দাস, ডম্বক ধৰ বায়, মমতাজ বেগম

প্ৰচাৰ উপ সমিতি

আহ্বায়ক : ড° বৰকতুন্না খান, শান্তি বঞ্জন দে, তিলক প্ৰসাদ, নজৰুল ইছলাম, আব্দুল
 আজিজ, আব্দুল মতিন সবকাৰ, তিলক বায়, জিয়াৰ উদ্দিন আহমেদ

সভা সমিতি উপ সমিতি

আহ্বায়ক : শিখা শূৰ

মুখ্য আহ্বায়ক : সেখ হেদায়েতুন্না

সদস্যসকল : উদ্ভম কুমাৰ গোস্বামী, আনছাৰ আলী, অলকেশ কলিতা, প্ৰীত্বিশ কান্তি
 সিংহ, চন্দ্ৰা বৰ্মণ, যোগেন নাথ

বৃক্ষ ৰোপণ উপ সমিতি

আহ্বায়ক : নিৰদেন্দু বায়

সদস্য : জিলা বন বিষয়া, ধুবুৰী

আঞ্চলিক বন বিষয়া, চাপৰ

কৈলাস ৰায়, সামাজিক বনানিকৰণ বিষয়া, শালকোচা
অধ্যক্ষ, ৰত্নপীঠ কলেজ চন্দ্ৰা বৰ্মণ, সতীশ নাথ, ছফিৰ উদ্দিন আহমেদ

শৈল-ধেমালি উপসমিতি

আহ্বায়ক : সাহাজাহান আলী

সদস্য : ঘনশ্যাম পাঠক, প্ৰবীৰ শৰ্মা, মহানন্দ ৰায়, অশ্বিনী ৰায়, বীণা চক্ৰৱৰ্তী
আনোৱাৰা হুছেইন (চি টি চি), ইউছুফ আলী তালুকদাৰ

কাৰ্য্যালয় উপসমিতি

আহ্বায়ক : জুবান আলী

সদস্যসকল : উস্তম কুমাৰ পোদ্দাৰ, ফণী ভূষণ ৰায়, আনছাৰ আলী, ৰাজীৱ লোচন
সিংহ, অৰবিন্দু ৰায়, আব্দুল কাসেম আহমেদ, বিশ্বেশ্বৰ দাস

স্বচ্ছা সেৱক উপসমিতি

আহ্বায়ক : হেদায়েতুন্না

সদস্য : সুধীৰ ৰায়, গৌতম ৰায়, বীণা চক্ৰৱৰ্তী, হৰ কুমাৰ ৰায়, ললীত দাস

যোগাযোগ উপসমিতি

আহ্বায়ক : ড° মিনতিকংস বণিক

সদস্য : আনছাৰ আলী, ঘনকান্ত নাথ, মেহবুব আলম

প্ৰদৰ্শনী উপসমিতি

আহ্বায়ক : কন্দৰ্প বৰপূজাৰী

সদস্য : তৰুণ ৰায়, ফণী ৰায়, গণেশ দাস, পৰিমল সিংহ (বলাই), নকু

১৯৭৯ চনত চৰকাৰী স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰথম গভৰ্নিং বডি

সভাপতি : শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

সম্পাদক : শ্ৰীকৈলাস সৰকাৰ

সদস্য : শ্ৰীভৰণী কান্ত ৰায় (অধ্যক্ষ), শ্ৰীমিনতিকংস বণিক (অধ্যাপিকা),
শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীমজিবৰ বহমান, শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধী, শ্ৰীতাৰিণী
চৰণ ৰায়, শ্ৰীআহমেদ হুছেইন (প্ৰাক্তন সাংসদ), শ্ৰীঅতুল ৰায়, শ্ৰীকালিন্দ্ৰ
নাথ নাথ (অধ্যক্ষ, বি এন কলেজ), শ্ৰীমানিক বিস্মিত

কিন্তু কৈলাস সৰকাৰৰ অকাল বিয়োগৰ বাবে ডালিম কুমাৰ মেধী দেৱক
কলেজৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে।

TEACHING STAFF SINCE 1978...

RATNAPITH COLLEGE

1. Tarani Kanta Roy-	Assamese	Founder Principal	
		1978 Retired on 2002.	
2. Dr. Minati Kansabanik-	History	Lecturer	1978
3. Shikha Sur	Pol.Science	"	1978
4. Arun Das	Economics	"	1978 Resigned
5. Lakshi Ghosh	English	"	1978 Resigned
6. Sarajendra Nath Brahma Choudhury	Economics	"	1979 Resigned
7. Kuddus Ali	English	"	1980 Resigned
8. Dr. Provash Das	Economics	"	1981
9. Rekha Roy	English	"	1982 Resigned
10. Dr. Dharendra Singh	English	"	1982
11. Harakanta Gogoi	English	Principal	1984 Retired
12. Juran Ali	Pol. Science	Lecturer	1986
13. Kandarpa Barpujari	Assamese	"	1987
14. Reena Chakraborty	Economics	"	1978
15. Girish Singha	English	"	1987 Resigned
16. Kanan Basumatary	Assamese	"	1987 Resigned
17. Kamala Devi	Assamese	"	1988
18. Sudhir Ch. Roy	History	"	1988

19. Dr. Barkatullah Khan	Pol. Science	„	1988	
20. D. Panda	English	„	1988	Resigned
21. Uttam Kumar Paddar	English	„	1988	
22. Sk. Hedayetullah	English	„	1989	
23. Nozrul Islam	Education	„	1995	
24. Moinul Islam	Pol. Science	„	1995 (Leave vacancy)	
25. Firoza Ahmed	Economics	„	1996	Resigned
26. Manaranjan Roy	Economics	„	1996	Resigned
27. Satya Sankar Nath	Education	„	1999	Expired
28. Sahjahan Islam	Economics	„	1999	
29. Rowsanara Begum	Assamese	„	2002	
30. Manjula Das	Assamese	„	2002	
31. Gautam Roy	Mathematics	„	2005	
32. Manik Ch. Singha	Philosophy	„	2005	
33. Promoda Roy	Education	„	2005	
34. Washim Arif	Pol. Science	„	2005	

Non - Teaching Staff

1. Anser Ali	U.D.Asstt	1978
2. Phani Bhusan Roy	L.D.Asstt.	1987
3. Rajiub Lachan Singha	L.D.Asstt.	1996
4. Kailash Roy	Librarian	1996
5. Amit Kumar Roy	Library Assistant	2004
6. Bidyut Tamuli	Computer Teacher	2004
7. Gobinda Sutradhar	Computer Operator	2005
8. Biseswar Das	Grade IV	1978 Retired
9. Jogendra Nath	Library Bearer	1984
10. Satish Nath	Grade IV	1984
11. Harkumar Roy	Grade IV	1984
12. Chandan Das	Grade IV	2004
13. Bharat Nath	Night guard	2004
14. Khargeswar Roy	Night guard	2004

১৯৭৮-৭৯

প্রথম বছরত ভর্তি হোৱা ছাত্র-ছাত্রীৰ নাম :

১। মোঃ হুফিব উদ্দিন আহমেদ	২। শ্রীপ্রসন্ন কুমাৰ ৰায়
৩। মোঃ আব্দুল হামিদ সিকদাৰ	৪। শ্রীতৰুণ কুমাৰ ৰায়
৫। শ্রীসমীৰ কুমাৰ দে	৬। মোঃ সুৰত আলী
৭। মোঃ আনোৱাৰ হুছেইন	৮। মোঃ আব্দুল গনি
৯। শ্রীনিৰোদ চন্দ্ৰ দাস	১০। মোঃ বৰকাতুজা খান

১১। মোঃ হুছেইন আলী আহমেদ	১২। মোঃ জিৰায় উদ্দিন আহমেদ (১)
১৩। মোঃ জহৰ উদ্দিন সেখ	১৪। মোঃ তফিৰ আলি
১৫। শ্ৰীখগেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস	১৬। শ্ৰীসমীত মেধি
১৭। মিছ চিৰোদা দাস	১৮। শ্ৰীসুনীল কুমাৰ ৰায়
১৯। জিয়াৰ উদ্দিন আহমেদ (২)	২০। ঘনকান্ত নাথ
২১। গনেশ চন্দ্ৰ ৰায়	২২। দীনেশ চন্দ্ৰ ৰায়
২৩। পৰিমল চন্দ্ৰ দাস	২৪। শ্ৰীমতী সুমতী বালা ৰায়
২৫। মোঃ আব্দুল মজিদ সৰকাৰ	২৬। শ্ৰীধীৰেন চন্দ্ৰ ৰায়
২৭। মিচ হুছনেৰাৰা বেগম	২৮। শ্ৰীপ্ৰকাশ বৰ্মণ
২৯। শ্ৰীহীৰেন দাস	৩০। মিচ ৰেণুকা দাস
৩১। মিচ জ্যোৎস্না নাগ	৩২। শ্ৰীৰবীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস
৩৩। মিচ চালেমা খাতুন	৩৪। আনোৱাৰ হুছেইন

অসম আন্দোলনৰ বাবে ১৯৮০ চনত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কোনো পৰীক্ষা পতা নহ'ল।

বত্সপীঠ কলেজৰ পৰা বি এ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম :

১৯৮১ চন

১। শ্ৰীবৰকাতুল্লা খান, অনাৰ্চ-ৰাজনীতি বিজ্ঞান	
২। শ্ৰীজিয়াৰ উদ্দিন আহমেদ	৩। শ্ৰীটফিৰ আলি
৪। মিচ ছালেমা খাতুন	৫। শ্ৰীসমীৰ কুমাৰ দে

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অনুমতি নোপোৱাত বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈ পৰীক্ষা দিয়ে।

চাপৰ বহলপুৰ কলেজ বুলেটিন, ৰবিবাৰ, ১৫ এপ্ৰিল, ১৯৭৯

প্ৰস্তাৱনা

আজিৰ পৰা বাৰ বছৰ আগেয়ে কলেজ স্থাপনৰ ক্ষুদ্ৰ সংকল্প এটিয়ে এমুঠিমান উদ্যোগী লোকক উদ্বুদ্ধ কৰি তুলিছিল। ১৯৬৭ চনৰ ২১ মে' আবেলি ৩ বজাত এখন ৰাজহুৱা সভা আহ্বান কৰা হৈছিল। তাতেই এটি প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। এখন কলেজ পাতিব লাগে। উদ্দীপনাৰ অন্ত নাছিল। কিন্তু তেতিয়া আজিৰ দৰে অৱস্থা নাছিল। কলেজ পতা কিমানদূৰ সম্ভৱ হ'ব এই সম্পৰ্কে বহুতৰ মনত সন্দেহ আছিল। উদ্যোক্তাসকল কিন্তু ৰৈ নাথাকিল। আগুৱাই গ'ল। বহুত বাধা বিঘিনি অতিক্ৰম কৰি প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্য আৰম্ভ হ'ল।

আৰম্ভ হ'ল ধন সংগ্ৰহ কাৰ্য। ধান, মৰাপাট আদি কলেজলৈ দান বুলি সংগ্ৰহ কৰা হ'ল। বিক্ৰীলব্ধ ধনেৰে কলেজৰ বিস্তৰিত গঠিত হ'ল। তাৰ পিছত তেতিয়াৰ দিনৰ

কাজিপাৰা গাঁও সভাৰ অন্তৰ্ভুক্ত হাট বজাৰৰ পৰাও ধন সংগ্ৰহ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। এদল নিষ্ঠাৱান কৰ্মীৰ ঐকান্তিক চেষ্টাৰ ফলত আশানুৰূপ ধন বিস্তৃতিৰ জন্ম হ'বলৈ ধৰিলে।

কিষ্কিৎকৈ সংগৃহীত হ'লেও এনেকৈয়ে ভালেখিনি ধন সংগৃহীত হ'ল। ইয়াৰ এটি থূলমূল বিৱৰণ পিছৰ বুলেটিনত ৰাইজৰ আগত দাঙি ধৰা হ'ব।

এনেকৈ হিচাপ দাঙি ধৰা কেৱল হিচাপ ৰখাৰ কাৰণে প্ৰয়োজন— এনে নহয়। প্ৰয়োজন কেনেকৈ এটি ক্ষুদ্ৰ অংকুৰ বিশাল মহীকহত পৰিণত হ'ব পাৰে, তাকেই দেখুওৱা। ভাৱী সমাজ কৰ্মীসকলৰ বাবে, তৰুণ-তৰুণীসকলৰ বাবে সমাজত স্ৰষ্টা আৰু নৰূপ দিওতাসকলৰ বাবে ই পথ প্ৰদৰ্শক। এই বাবে ইয়াৰ প্ৰয়োজন।

নতুন বছৰ : নতুন উদ্দীপনা

নতুন বছৰ। ব'হাগ বিহু। উৎসৱ মধুৰ পৰিৱেশ। এই উপলক্ষে ৰাইজলৈ বিহুৰ ওলগ জনালোঁ। আৰু লগতে কলেজ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত সকলো কৰ্মী আৰু ৰাইজলৈ কলেজ কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ—

কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত অগ্ৰগতি

বিশ্ববিদ্যালয়লৈ আবেদন

১৯৭৮ চনৰ ২৪ জানুৱাৰী তাৰিখে কলেজ স্থাপন কৰিবলৈ অনুমতি বিচাৰি বিশ্ববিদ্যালয়লৈ আবেদন কৰা হৈছিল। কিন্তু বিশ্ববিদ্যালয়ে আৰোপ কৰা চৰ্ত কেইটামান পূৰ্ণ কৰিব লোৱাৰ কাৰণে অনুমতি পোৱা নহ'ল। এই চৰ্তবোৰৰ ভিতৰত মূল কথাটো আছিল— কলেজ স্থাপন কৰিবলৈ হ'লে ৫০ হাজাৰ টকাৰ এটি সংৰক্ষিত পুঁজি আৰু ২০ হাজাৰ টকাৰ কাৰ্য পৰিচালনা পুঁজি লাগে। ৭৫০ টকা মাননি দি আবেদন কৰা হৈছিল। সেই আবেদন মঞ্জুৰ নহ'ল।

এই বেলি আকৌ নকৈ ৭৫০ টকাৰ মাননি দি কলেজখন স্থাপন কৰাৰ অনুমতি বিচাৰি আবেদন কৰা হৈছে। চৰ্তবোৰ যথাসাধ্য পূৰ্ণ কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। আশা কৰা হৈছে এইবেলি বিশ্ববিদ্যালয়ে আমাক নিৰাশ নকৰিব।

কলেজৰ নিজা মাটি : চম্পাৱতী নদীৰ তটভূমি। বহলপুৰ গাঁওখনি এসময়ত এখন বহিষ্কৃত গাঁও আছিল। আজিও অতীতৰ ঐতিহ্য জিলিকি আছে। এই বহলপুৰ যোগীপাৰা প্ৰথম খণ্ডত থকা ২৪০, ২৩৮ আৰু ২১৯ নং দাগ অন্তৰ্ভুক্ত ৭০ বিঘা মাটি কলেজৰ কাৰণে সংৰক্ষণ কৰা হৈছে। কলেজখনৰ বাবে বহুত মাটি লাগে। কলেজত এখন আহল বহল খেলপথাৰ থাকিব লাগে, কলেজগৃহৰ বাহিৰেও অধ্যাপকসকলৰ বাসগৃহ, ছাত্ৰাবাস, কলেজ মাৰ্কেট, কলেজ ষ্টেডিয়াম, সাঁতোৰা পুখুৰী, ফলমূলৰ বাৰী, ফুলনি, পাৰ্ক, কৰ্ম অভিজ্ঞতা লাভাৰ্থে প্ৰশিক্ষণ ক্ষেত্ৰ, বাটপথ আদি বিবিধ প্ৰয়োজনীয় বিষয়ৰ বাবে অতি কমেও ১৫০ বিঘামান মাটি লাগে। এতিয়া পোৱা ৭০ বিঘা মাটিৰে নাটব। আৰু ৮০ বিঘা মান সংগ্ৰহ কৰিব লাগিব।

কলেজৰ পুঁজি : কলেজ এখন পাতিবলৈ বহুত ধন লাগে। কিন্তু আৰম্ভণিতে সেই ধন নহ'লেও হ'ব। কলেজ এখন পাতিবলৈ যিখিনি ধন নহ'লে নহয়, সিমানখিনি ধন সংগ্ৰহ কৰিবই লাগিব। সৰ্বপ্ৰথমে ৰাইজে কলেজৰ ভেটিটো পাতিব লাগিব।

ভেটিৰ বাবে পুঁজি : এই বিষয়ত কিন্তু ৰাইজৰ উৎসাহৰ অন্ত নাই। পুঁজি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ অসুবিধাও নাই। এদল নিস্বার্থ, নিষ্ঠাবান কৰ্মী এই কামৰ কাৰণে ওলাই আহিছে। ইবৰ আনন্দৰ কথা। এনে ক্ষেত্ৰত কলেজৰ ভেটিৰ বাবে পুঁজি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ একো টান নহয়।

প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক : যিসকল সহৃদয়, বিদ্যোৎসাহী সজ্জনে একেবাৰতে এহাজাৰ টকা বা ততোধিক দান আগবঢ়াব, সেইসকলক 'প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক' আৰু যিসকলে ৫০০ টকাৰ দান আগবঢ়াব সেইসকলক 'প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা' বুলি কলেজত পঞ্জীয়নভুক্ত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰা হৈছে।

এনে দানৰ বাবে কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ আৰু স্বীকৃতি দান কৰিবলৈ কলেজ কৰ্তৃপক্ষই এটি প্ৰশংসনীয় সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। সেই সিদ্ধান্ত অনুযায়ী কলেজৰ প্ৰৱেশদ্বাৰত তেনে দাতাসকলৰ নাম আৰু দানৰ পৰিমাণ শিলৰ ফলিত লিখা থাকিব।

বৰ্তমান এপ্ৰিলৰ ১১, ১২, ১৩ আৰু ১৪ তাৰিখৰ ভিতৰত তলত দিয়া বিশিষ্ট সজ্জনসকলৰ নাম প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক আৰু প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা বুলি পঞ্জীয়নভুক্ত কৰিবলৈ পাই কলেজ কৰ্তৃপক্ষ কৃতার্থ হৈছে।

প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক :

শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দাস, শ্ৰীকৈলাস চন্দ্ৰ সৰকাৰ, শ্ৰীহেমন্ত কুমাৰ বৰুৱা, শ্ৰীপুণমচাঁদ নাহাট্টা, শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ ৰায়, শ্ৰীৰত্নেশ্বৰ শূৰ, স্বৰ্গীয় বংকিম চন্দ্ৰ শূৰ, শ্ৰীজ্ঞানেন্দ্ৰ দেৱনাথ, স্বৰ্গীয় নৰেন চন্দ্ৰ শীল, পক্ষে: শ্ৰীমতী খুকীৰাণী শীল, শ্ৰীপ্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱা, স্বৰ্গীয় আনন্দ মোহন দাস, পক্ষে: শ্ৰীবৈকুণ্ঠ দাস, শ্ৰীইন্দ্ৰভূষণকংস বণিক, পক্ষে: শ্ৰীমতী মিনতিকংস বণিক, শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধি, শ্ৰীপ্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ দাস, শ্ৰীনীৰদেন্দু ৰায়, শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা :

মো: ইজ্জাহানুদ্দিন, শ্ৰীঅমূল্য শূৰ, শ্ৰীলছমন চৌধুৰী, শ্ৰীনীলকণ্ঠ অধিকাৰী, শ্ৰীকৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ অধিকাৰী, শ্ৰীমহেশ চন্দ্ৰ ৰায়, শ্ৰীপুলিন বিহাৰী নাগ, স্বৰ্গীয় ৰাধিকা মোহন পাল, মো: ফজলৰ বহমান, স্বৰ্গীয় কিশোৰী মোহন সিংহ, শ্ৰীডম্ভৰৰ ৰায়, শ্ৰীমতী শেফালি ৰায়, শ্ৰীজয়নাথ সিংহ, শ্ৰীযোগেশ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ, মো: মাজম আলি, মো: মহৰআলি খাঁ

চাপৰ বহুলপুৰ কলেজ বিস্তৰিত্বলৈ মুক্ত হস্তে দান কৰক
দান বৰঙনি যি দিব খোজে কলেজৰ নামত বেংকত জমা দিয়ক। চাপৰ, গুৱাহাটীৰ
বেংকত হিচাপ খোলা হৈছে। ধুবুৰী কোক্ৰাঝাৰত খোলা হ'ব।

মাহিলি দাতা

ব্যক্তি

তলত দিয়া বিশিষ্ট সম্বন্ধনসকলৰ নাম মাহিলি দাতা হিচাপে পঞ্জীয়নভুক্ত কৰা
হৈছে। তথ্যসকলৰ এই মাহিলি দানৰ দ্বাৰা কলেজৰ বিস্তীৰ্ণ ভৌতিক শক্তিশালী কৰিবলৈ
যত্ন কৰা হৈছে।

১ বৰ্জী বজ্জেশ্বৰ শৰ্মা, জ্ঞানেন্দ্ৰ দেৱনাথ, ৰতনলাল, হনুমান ষ্টোৰ, লছমন চৌধুৰী,
ছামছুল হা, হংসৰাজ বোথৰা, ফজলুদ্দিন আহমেদ, বাসুভূষণ দাস, অমূল্য শৰ্মা, বলাই শৰ্মা,
ভৱানী বন্দ্যোপাধ্যায়, সুৰেন্দ্ৰ বন্দ্যোপাধ্যায়, নিৰ্মল কুমাৰ ঘোষ, শেঠীয়া ব্ৰাদাৰ্ছ, পুনমচাঁদ নাহাট্টা,
যতীন্দ্ৰ পাণ্ডা, খুসীমোহন ৰায়, পুলিন বিহাৰী নাগ, মাল্লা চাইকেল ষ্টোৰ, সত্যবান বণিক,
হৰিবৰ ৰহমান, উপেন্দ্ৰ শীল, ক্ষিতীশ চন্দ্ৰ পোন্ধৰ, প্ৰভাত পোন্ধৰ, অমৰ মজুমদাৰ,
হৰিবৰ ৰহমান, মোহন দাস, গোলাপুদ্দিন, নুৰজামাল, নজৰুল ইছলাম, ৰমেশ শৰ্মা, নিৰঞ্জন
দে, জীৱন পোন্ধৰ, শীতল বিশ্বাস, সুভাষ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ, চণ্ডাল খান, বদিয়েজামাল,
অনিল মালাক, ৰ, বজ্জিৰাম।

অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান

তলত দিয়া অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানত কাম কৰা অধ্যাপক, শিক্ষক, বিষয়া আৰু আন
আন কৰ্মীসকলে মাহিলি দান আগবঢ়াইছে তথ্যসকলৰ ওচৰত কলেজ কৰ্তৃপক্ষই কৃতজ্ঞতা
প্ৰকাশ কৰিছে।

চাপৰ উচ্চ তৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, চাপৰ ছোৱালী উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, চাপৰ
ছোৱালী মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়, ৰায়গুৰা উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, চাপৰ কেন্দ্ৰ প্ৰাইমেৰী
বিদ্যালয় শিক্ষক সন্থা, বহুলপুৰ কেন্দ্ৰ প্ৰাইমেৰী শিক্ষক সন্থা, চাপৰ ফ্ৰেণ্ডছ চিনেমা, চাপৰ
চাৰ্কেল অফিচ, ইউনাইটেড কমার্চিয়েল বেংক, ষ্টেট ট্ৰাণ্সপ'ৰ্ট অফিচ, ব্লক ডেভেলপমেণ্ট
অফিচ, পৰিয়াল আৰু শিশুকল্যাণ যোজনা, ই এণ্ড ডি অফিচ, ইলেকট্ৰিছিটি অফিচ, পুলিচ
আউট পোষ্ট।

কলেজৰ নতুন গভৰ্নিং ব'ডি

যোৱা ২১/১/৭৯ তাৰিখে ৰাইজে তলত দিয়া বিশিষ্ট বিদ্যানুৰাগী ব্যক্তিসকলক
নিৰ্বাচিত কৰি নতুন গভৰ্নিং ব'ডি গঠিত কৰি দিছে।

কুমাৰ বৰুৱা, উপ সভাপতি, শ্ৰীতৰণীকান্ত ৰায়-সাধাৰণ সম্পাদক, শ্ৰীআনোৱাৰ হুছেইন, শ্ৰীসমিত ৰায় আৰু শ্ৰীপ্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱা- সম্পাদক।

সদস্যসকল :

সৰ্বশ্ৰী নীলকণ্ঠ অধিকাৰী, জুৰাণ আলী, আব্দুল খালেক, ঘনশ্যাম সিংহ, ছাহ আলম, জাহানুদ্দিন আহম্মদ, নীৰদেন্দু ৰায়, আব্দুল গফুৰ, শ্যামল তালুকদাৰ, ৰেকিবুদ্দিন আহমদ, জুলহাম সৰকাৰ, ডালিম কুমাৰ মেধি, প্ৰফুল্ল দাস, জীনাৰ আলি, নিখিল দাস, কৈলাস চন্দ্ৰ সৰকাৰ, চিদানন্দ দাস, বীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দাস, ভবানন্দ মেধি, প্ৰসন্ন কুমাৰ দাস, অলেশ্বৰ নাথ, তিসিমুদ্দিন আহমদ, পুনমচাঁদ নাহাট্টা, ৰত্নেশ্বৰ শূৰ, পুলিন বিহাৰী নাগ, পূৰ্ণানন্দ ৰায়, মহন্ত দেৱনাথ, সম্পাদক, চাপৰ প্ৰাইমাৰী শিক্ষক সন্থা, সম্পাদক, বহলপুৰ প্ৰাইমাৰী শিক্ষক সন্থা, সম্পাদক, শালকোছা প্ৰাইমাৰী শিক্ষক সন্থা।

কলেজৰ বিত্তনিধি পৰিচালনা বিধি :

কলেজৰ কাৰণে সংগৃহীত ধন সম্পূৰ্ণ বেংকত জমা হ'ব লাগিব। এপইচালৈকে বেংকত জমা দিব লাগিব। অৰ্থাৎ সংগৃহীত ধনৰ এটি পইচাও কাৰো হাতত থাকিব নোৱাৰিব। খৰচৰ কাৰণে লাগিলে বেংকৰ পৰা তুলিহে খৰচ কৰিব পাৰিব। খৰচৰ কাৰণে যিমান ধন লাগে, সিমানহে তুলিব পাৰিব। যিমান লাগে তাতকৈ এপইচাও বেছি তুলিব নোৱাৰিব। কলেজত দিব লগা টকা সাধাৰণতঃ বেংকৰ চেকৰ দ্বাৰা দিব লাগিব। কিন্তু সম্পাদক বা অধ্যক্ষই মাথোঁ পাঁচ শ টকা হাতত ৰাখিব পাৰিব। Imprest Fund বা প্ৰাগব্যয় নিধি হিচাপে এই টকা সম্পাদক বা অধ্যক্ষৰ হাতত থাকিব। কাৰ্য পৰিচালনাৰ বাবে দৈনন্দিন সাধাৰণ খৰচ এই টকাৰ পৰা কৰিব পাৰিব আৰু নিয়ম মতে হিচাপ ৰাখিব লাগিব। ইয়াৰ পৰা খৰচ কৰি টকা শেষ হোৱাৰ আগেয়ে যথা নিয়মে হিচাপ দি খৰচ হোৱা টকাৰ সম পৰিমাণ টকা বেংকৰ পৰা তুলিব পাৰিব। তেনে কৰাৰ ফলত সম্পাদক বা অধ্যক্ষৰ হাতত থকা টকা আকৌ পাঁচশ ল'বগৈ। হিচাপ নিদিয়াকৈ কোনো টকা তুলিব নোৱাৰিব। যিসকলে কলেজলৈ দান বৰঙনি দিব খোজে, সেইসকলে ইচ্ছা কৰিলে পোনে পোনে বেংকত দানৰ টকা জমা দিব পাৰে। চাপৰত থকা ইউনাইটেড কমার্ছিয়েল বেংকৰ ছেভিংছ হিচাপত তেনে টকা জমা দিব পাৰি।

গুৱাহাটীত ইউনাইটেড কমার্ছিয়েল বেংকৰে শিলপুখুৰী শাখাত ৩০৪০/১২ নং ছেভিংছ হিচাপত চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ নামত টকা জমা দিব পাৰি ধুবুৰী আৰু কোক্ৰাঝাৰ বেংকৰ হিচাপ খোলা হ'ব।

উত্তৰ দায়িত্ব :

অৰ্ধ শতাব্দীৰ আগৰ কথা। আমাৰ এই অঞ্চলৰ পৰা তেতিয়া মাথোঁ ১২জন ছাত্ৰই বিভিন্ন স্কুলত অধ্যয়ন কৰিছিল। তেতিয়াৰ দিনত সেই ১২জন ছাত্ৰকেই এই অঞ্চলৰ উন্নতিৰ মান বুলি ধৰা হৈছিল। তেতিয়া সেই ১২ জন ছাত্ৰক লৈয়ে এই অঞ্চলটোৱে

কিমান গৌৰৱ কৰিছিল? গৌৰৱৰ কথা আছিল আমাৰ অঞ্চলৰ ১২জন ছাত্ৰ হাইস্কুলত পঢ়ে। আমাৰ অঞ্চলটো বহু আগবাঢ়িল।

সেই সময়ত এই অঞ্চলত কিমান বিদ্যুৎসাহী, শিক্ষানুৰাগী ব্যক্তি আছিল, আজি অনুমান কৰা টান। সেই বৰেণ্য নেতাসকলৰ কেইজনমানক এদিন লগ পাইছিলো, একে ঠাইত, এটা বিশেষ বিষয় উপলক্ষে। সাতত্ৰিশ বছৰমান আগৰ কথা। কিন্তু ঘটনাটো স্মৃতিৰ পটত এতিয়াও গভীৰ ৰেখাপাত কৰি আছে। আমাৰ অঞ্চলত আজি যে শিক্ষানুষ্ঠানবোৰ দ্ৰুত ঠন ধৰি উঠিব ধৰিছে, সেয়া এই বিদ্যুৎসাহী ব্যক্তিসকলৰ অৱদানৰ ফল। হাইস্কুল স্থাপন উপলক্ষে লগ লাগিছিল সকলোটি। স্বৰ্গীয় ভবেন্দ্ৰ নাৰায়ণ সৰকাৰ, স্বৰ্গীয় হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস, মৌঃ চৈয়দ আলি সৰকাৰ, মুন্সি ছেফাতুল হক, স্বৰ্গীয় শ্ৰীকান্ত নাথ, স্বৰ্গীয় মাজেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ৰায় আৰু স্বৰ্গীয় তৰণী কান্ত ৰায়ে আলোচনা কৰিছিল। হাইস্কুল স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া সমস্যা সম্পৰ্কে।

‘হাইস্কুল পতা কিন্তু ইমান সহজ নহয়’— এই কথা আলোচনাত ওলোৱা মাত্ৰকে তেখেতসকলে কৈ উঠিল ‘কি কইস, বাফুৰে, স্কুলতো পতিলুং এ। এখান নহয় দুইখান। এৰ পাছত কলেজও পাতিম। দেখিয়া থাকিস্।’

সেইসকল ব্যক্তি আজি নাই। আমি আছে। আছে তেখেতসকলৰ প্ৰেৰণা, কলেজ স্থাপনৰ বাবে এটি উপলব্ধি, এটি উত্তৰ দায়িত্ব।

আমাৰ ঐকান্তিক আশা উত্তৰ পুৰুষসকলে এই উত্তৰদায়িত্ব পালন কৰিব।

এজন অনুগামী কৰ্মী

গোহাৰি

আমাৰ অঞ্চলৰ পৰা যিসকল সহৃদয় বিদ্যুৎসাহী ব্যক্তিয়ে বিভিন্ন কৰ্মস্থানত কাম কৰি আছে, তেখেতসকলক ব্যক্তিগতভাৱে লগ ধৰা সম্ভৱ নহ’বও পাৰে, কিন্তু সেই বুলি কলেজ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত তেখেতসকলৰ সহায়-সহানুভূতিৰ পৰা আমি যেন বঞ্চিত নহওঁ। আমাৰ অঞ্চলটি ধনৰ দুখীয়া সঁচা, কিন্তু মনৰ দুখীয়া নহয়।

এডাল দুডালকৈ বাহু কঢ়িয়াই আনি এবোজা দুবোজাকৈ খেৰ কাটি চাপৰ, ৰায়ৰাৰা হাইস্কুল আৰু অন্যান্য শিক্ষা অনুষ্ঠানবিলাক পতা হৈছে। সেইদিনাও আমাৰ ধন নাছিল। তেনে সম্বল নাছিল। কিন্তু অনুষ্ঠানবিলাক পাতিবলৈ মন আছিল। আৰু মনোবল আছিল। আজি যে আমি শিক্ষানুষ্ঠানবিলাক দেখিবলৈ পাইছো, সেইবিলাকৰ প্ৰতিটো অনুষ্ঠানৰ আদি কথা একেই। ৰাইজৰ মনোবল। পাতো বুলিলেই পাতিব পাৰি। আৰু পাতিম বুলি দৃঢ় সংকল্প লৈয়ে অনুষ্ঠানবিলাক পতা হৈছে।

সেয়ে আমি আমাৰ ধনবলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা নাই। আমি নিৰ্ভৰ কৰিছো মনোবলৰ ওপৰত। যিসকলে অনাত্ৰ কৰ্মস্থানত আছে তেখেতসকলৰ ওচৰত বিনীত আবেদন জ্ঞাও যেন তেখেতসকলৰ উপাৰ্জনৰ কিঞ্চিৎ, যেনে কম পক্ষেও আয়ৰ শতকৰা

১ অংশ, কলেজলৈ দুবছৰমানৰ কাৰণে আগবঢ়ায়। এই দান মাহে মাহে কলেজৰ নামত বেংকত জমা দি বেংকৰ বহিৰ ল'ব। বেংকৰ বহিৰৰ পৰিবৰ্তে পিছত কলেজৰ পৰা দান স্বীকৃতি বহিৰ দিব পৰা হ'ব।

বহুতৰ পৰা আমি এই আবেদনৰ সঁহাৰি পাইছো। তেখেতসকললৈ আমাৰ অশেষ ধন্যবাদ।

কলেজ পাতিবলৈ লোৱা শুক দায়িত্ব পালনত সহায় কৰিবলৈ আমি সকলোকে গোহাৰি জনাও। যিসকলে এতিয়াও কলেজলৈ দান বৰঙণি দিম বুলি ভাবি আছে, কিন্তু দিব পৰা নাই, সেইসকলে অনুগ্ৰহ কৰি সোনকালে কলেজৰ সাধাৰণ সম্পাদক বা অধ্যক্ষক জনায় যেন যাতে কলেজৰ নামত দান জমা দিয়াৰ ব্যৱস্থা আমি কৰিব পাৰো। ইতিমধ্যে চাপৰ আৰু গুৱাহাটীত কলেজৰ নামত বেংকত হিচাপ খোল হৈছে। ধুবুৰী আৰু কোকমাঝাৰত খোলাৰ ব্যৱস্থা হৈছে। প্ৰয়োজনবোধে আৰু অইন অইন ঠাইজোৰ বেংকত কলেজৰ হিচাপ খোলা হ'ব। ইতি-

গভৰ্নিং বডি

চাপৰ বহলপুৰ, কলেজ

চাপৰ বহলপুৰ কলেজ

গভৰ্নিং বডিৰ পৰৱৰ্তী সভা

ঠাই : চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুল প্ৰাংগণ

দিন : ১৮ মে', ১৯৭৯

৩ জেঠ, ১৩৮৬ শুকুৰবাৰ

সময় : আবেলি ৪ বজা

সভাত কলেজৰ নামাকৰণ, বিস্ত পৰিচালনা বিধি আৰু কলেজ পতাৰ আঁচনি সম্পৰ্কে আলোচনা হ'ব।

সদস্যসকলক সভাত উপস্থিত হ'বলৈ অনুৰোধ জনোৱা হ'ব। ইতি-

১ বহাগ, ১৩৮৬

শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়, সাঃ সম্পাদক

সাধাৰণ সভা

ঠাই : কলেজৰ মাটি, বহলপুৰ,

বতৰ বেয়া হ'লে, বহলপুৰ নাথপাৰা স্কুল

দিন : ২০ মে' ১৯৭৯

৫ জেঠ, ১৩৮৬ বিবিবাৰ

সময় : আবেলি ৪ বজা

সকলোকে দলে দলে যোগ দিবলৈ অনুৰোধ জনোৱা হ'ল।

কিনীত

১ বহাগ, ১৩৮৬

শ্রীতারণী কান্ত বায়, সাঃ সম্পাদক

বঙ্গপীঠ কলেজ বুলেটিন

সম্পাদকীয়—

যোৱা ১৫ এপ্রিল, ১ ব'হাগ তাৰিখে ওলোৱা চাপৰ বহলপুৰ কলেজ বুলেটিনত কলেজৰ কাম-কাজৰ অগ্ৰগতি সম্পৰ্কে সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ এটি দাঙি ধৰা হৈছিল। তাৰ পিছত কাম-কাজৰ ভালেখিনি অগ্ৰগতি হৈছে। ৰাইজৰ মাজতো উদ্দীপনা পৰিলক্ষিত হৈছে। কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ আৰু সাধাৰণ সভাৰ অধিবেশন হৈ গৈছে। অতি প্ৰয়োজনীয় সিদ্ধান্ত কিছুমান গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ট. ৫১, ৩২৫, ১০ (একাবন্ন হাজাৰ তিনিশ পঁচিশ টকা দহ পইচা) বেংকত জমা থোৱা হৈছে। জমা থোৱা এই ধন বেংকত দহ বছৰ থাকিব। দহ বছৰৰ পিছত বৰ্ধিত হৈ এই ধন ট. ১,২৫,০০০ এক লাখ পঁচিশ হাজাৰ টকা হ'বগৈ। কলেজখনৰ সৰ্বাংগ সম্পূৰ্ণ, সুন্দৰ আৰু উপযোগী কৰি তুলিবলৈ আৰম্ভণিতেই দহ লাখ টকা লাগিব। মাটি লাগিব কমপক্ষেও ১৫০ বিঘা। প্রতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত আগবাঢ়ি অহা উদ্যোক্তাসকলৰ কাৰণে সমস্যা আছে। কিন্তু নিষ্ঠা আৰু ঐকান্তিকতাৰে কাম কৰা উদ্যোক্তাসকলে ৰাইজৰ সহযোগত এইবোৰ সমস্যা অতিক্ৰম কৰিব পাৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক কমিটিৰ সভা :

যোৱা ১৮ মে' শুকুৰবাৰে, আবেলি ৪ বজাত চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় প্ৰাংগণত চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক কমিটিৰ সভা বহে। স্থায়ী সভাপতি শ্ৰীকৃষ্ণনাথ বাইৰ অনুপস্থিতিত উপ সভাপতি শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস ডাঙৰীয়াই সভাপতিৰ আসন গ্ৰহণ কৰে।

নামাকৰণ :

সভাত চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ নতুন নামকৰণৰ কথা আলোচনা কৰা হয়। বিশদ আলোচনাৰ পিছত তলত দিয়া প্ৰস্তাৱটো সাধাৰণ সভাৰ অনুমোদন সাপেক্ষে সৰ্বসন্মতিক্ৰমে গৃহীত হয়।

‘চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ ক্ৰিয়াক্ষেত্ৰ অধিক বিস্তাৰ আৰু ৰাইজৰ অধিকতৰ সহযোগ কামনা কৰি প্ৰাচীন কালৰ ঐশ্বৰ্য, সমৃদ্ধি, কলা-সংস্কৃতি খ্যাতিসম্পন্ন ‘বঙ্গপীঠ’ নামেৰে জনাজাত প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্যৰ পশ্চিম ঋণ্ডৰ গৌৰৱ সুঁৱৰি বৰ্তমান প্ৰস্তাৱিত চাপৰ-বহলপুৰ কলেজৰ নাম পৰিৱৰ্তন কৰি ‘বঙ্গপীঠ কলেজ’ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হ'ল।’

বুলেটিন :

চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ প্রতিষ্ঠা কৰিবলৈ যিবিলাক কাম-কাজ হাতত লোৱা হৈছে

আৰু সেই কাম-কাজ বিলাক কেনে ধৰণে অগ্ৰগতি লাভ কৰি আছে সেইবোৰ কথা সময়ে সময়ে ৰাইজৰ আগত দাঙি ধৰিবৰ কাৰণে এখন প্ৰচাৰ পত্ৰিকাৰ প্ৰয়োজন। ৰাইজে আগবঢ়োৱা দান-বৰঙণি আৰু নানা ভাৱে ৰাইজে দেখুওৱা উৎসাহ-উদ্দীপনাৰো বহুল প্ৰচাৰৰ প্ৰয়োজন। তাৰ দ্বাৰা সংগঠনৰ ক্ষেত্ৰত কাম কৰা কৰ্মীসকলে উৎসাহ লাভ কৰিব আৰু ৰাইজেও কলেজৰ সম্পৰ্কে সকলো কথা জানিব পাৰিব। এই উদ্দেশ্যে কলেজৰ পক্ষৰ পৰা প্ৰকাশ কৰা চাপৰ বহলপুৰ কলেজ বুলেটিন প্ৰকাশ কৰা ব্যৱস্থাক অনুমোদন জনায়। আৰু সময়ে সময়ে এই বুলেটিন প্ৰকাশ কৰি কলেজ সম্পৰ্কীয় সকলো কথা ৰাইজৰ আগত দাঙি ধৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে।

কলেজৰ প্ৰতীক আৰু পতাকা :

সভাত কলেজৰ পতাকা আৰু প্ৰতীক সম্বন্ধে আলোচনা কৰা হয়। আলোচনাৰ অন্তত অধ্যক্ষই দাঙি ধৰা তলত দিয়া প্ৰতীক আৰু পতাকা সম্পৰ্কীয় প্ৰস্তাৱ গৃহীত হয়।

পতাকা :

পতাকাখন আকাশী নীলা ৰঙৰ ৰেচমী কাপোৰৰ হ'ব। পুতলে যিমান, দীঘলে তাৰ ডেৰঙণ হ'ব লাগিব। কলেজৰ সন্মুখত উৰুওৱা পতাকাখন বহলে ৬৬ ছেণ্টিমিটাৰ আৰু দীঘল ১ মিটাৰ হ'ব লাগিব। পতাকাৰ সোঁমাজত বগা ৰঙেৰে কলেজৰ প্ৰতীকটো থাকিব।

প্ৰতীক :

বগা বৃত্তৰে আবৃত আকাশী নীলা ৰঙৰ ক্ষেত্ৰত এটি বগা বিদ্যুতৰ চিক মিকনিয়েই কলেজৰ প্ৰতীক।

নীতিবাক্য (Motto) :

‘বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা’— কলেজৰ শিক্ষা সমাপ্ত কৰাৰ পিছত জীৱনত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিবলৈ যি শক্তি আৰু যোগ্যতাৰ প্ৰয়োজন, কলেজৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত তাৰ বাবে বুদ্ধিমত্তা, মানসিকতা, শাৰীৰিক সামৰ্থ আৰু ব্যৱহাৰিক কৌশল সৰ্বোপৰি তাৰ বাবে সংকল্প আৰু মনোবল দান কৰাই হ'ব এই কলেজৰ শিক্ষান্ত দীক্ষা।

বিস্তৃ পৰিচালনা

সভাত বিস্তৃ পৰিচালনা বিধি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা হয়। কলেজৰ নামত সংগৃহীত ধন-বিত্ত কেৱল বেংকৰ জৰিয়তে লেনদেন কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। সংগৃহীত সকলো অৰ্থ প্ৰথমেই বেংকত জমা হ'ব লাগিব। বেংকত জমা নকৰাকৈ কোনো ধন খৰচ কৰিব নোৱাৰিব। খৰচ কৰিব লাগিলে বেংকৰ পৰা উঠাইহে খৰচ কৰিব লাগিব।

পুঁজি সংগ্ৰহ ব্যৱস্থা :

প্ৰধান সম্পাদকৰ বাহিৰেও তিনিজন সম্পাদকক পৃথক পৃথককৈ পুঁজি সংগ্ৰহ সমিতিৰ আহ্বায়ক কৰি তিনিটা কমিটি গঠন কৰি অঞ্চলটো তিনিটা ভাগ কৰি পৃথক দায়িত্ব দিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে।

প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক আৰু দাতা :

পাঁচশ টকা বা তদুৰ্ধ, এহাজাৰ টকা বা তদুৰ্ধ দাতাসকলক যথাক্ৰমে প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা আৰু প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক বুলি স্বীকৃতি দিয়া আৰু কলেজ প্ৰৱেশদ্বাৰত তেনে দাতাসকলৰ নাম আৰু দানৰ পৰিমাণ শিলৰ ফলিত লিখি ৰখা সিদ্ধান্ত গৃহীত হয়।

কাৰ্য্যকৰী কমিটীলৈ সদস্য মনোনয়ন

তলত দিয়া সদস্যসকলক কাৰ্য্যকৰী কমিটীৰ সদস্য বুলি মনোনীত কৰা হয়।

১। অঞ্চল অন্তৰ্ভুক্ত মহকুমা পৰিষদৰ সদস্য।

২। অঞ্চল অন্তৰ্ভুক্ত গাঁওসভাৰ সভাপতি

৩। শ্ৰীমানিক বিসমিখ

৪। শ্ৰীময়জুদ্দিন শেখ

৫। শ্ৰীআহমদ হুছেইন এম পি

কাজিপাৰা চন্দ্ৰিনা হাট

কলেজ স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ হোৱাৰ লগে লগে কাজিপাৰা চন্দ্ৰিনা হাটৰ ৰাজহ সংগ্ৰহৰ ব্যৱস্থা দ্বাৰা প্ৰথমেই কলেজৰ পুঁজি সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। এইবেলি হাটখন কলেজৰ নামত বন্দবস্তি লৈ কলেজৰ পুঁজি সংগ্ৰহৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ তলত দিয়া সদস্যসকলক লৈ এখন সমিতি গঠন কৰা হয়।

সদস্যসকল :

১। শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, ২। শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধি, ৩। শ্ৰীপ্ৰফুল্ল দাস, ৪। শ্ৰীআব্দুল গফুৰ

৫। শ্ৰীফণীন্দ্ৰ মুছাহাৰী, ৬। শ্ৰীনীলকণ্ঠ অধিকাৰী

চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ সাধাৰণ সভা

যোৱা ২০ মে' ৰবিবাৰে দিনা চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ স্থায়ী সভাপতি শ্ৰীবিষ্ণুনাথ বৰৈৰ সভাপতিত্বত কলেজ প্ৰাঙ্গণ বহলপুৰ নাথপাৰাত চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ সাধাৰণ সভা বহে। সভাত কলেজৰ বিভিন্ন কাম-কাজ সম্বন্ধে বিশদ আলোচনা কৰা হয়।

কলেজখনৰ পূৰ্ণাংগ বিকাশৰ কাৰণে মাটি লাগিব ১৫০ বিঘা। কলেজগৃহ, অধ্যাপকসকলৰ বাসগৃহ, ছাত্ৰাবাস, খেলপথাৰ, ষ্টেডিয়াম আদিতো থাকিবই। তদুপৰি পুখুৰী, বাগিচা, ফুলনি বাট-ঘাট আৰু গছ-গছনিৰে শুৱনিকৈ সজাবলৈ যথেষ্ট মাটি লাগিব। চৰকাৰৰ অনুদান পোৱাৰ আগপৰ্যন্ত অতিকমেও ১০ লাখ মান টকা নিৰ্মাণ আৰু অন্যান্য ব্যয়ৰ কাৰণে লাগিব।

দাতাসকলৰ পৰা গৃহদান কক্ষদান প্রতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক আৰু দাতা হিচাপে দিয়া দান বা কলেজৰ বিশেষ বিশেষ অঙ্গ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণে ল'ব পৰা বিশেষ বিশেষ দান সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা হয়। এনে এখন কলেজ পাতিবৰ কাৰণে ঐক্যবদ্ধ চেষ্টা, দৃঢ় সংকল্প আৰু নিষ্ঠাবান কৰ্মী এদলৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথাও আলোচনা কৰা হয়। নিষ্ঠা ঐক্য আৰু ঐকান্তিকতা এই তিনিটা কথাৰ ওপৰত কলেজৰ অগ্ৰগতি নিৰ্ভৰ কৰিছে। ৰাইজৰ মনত বিশ্বাস আৰু প্ৰত্যয় জন্মিলে টকাৰ অভাৱ নহ'ব। কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিত এই সম্পৰ্কে গ্ৰহণ কৰা প্ৰস্তাৱবোৰৰ অনুমোদন কৰা হয়।

এইবোৰ কথাৰ আলোচনাৰ অন্তত কাৰ্যনিৰ্বাহক কমিটিয়ে ৰজ্জু মে' তাৰিখে গ্ৰহণ কৰা চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ নাম পৰিৱৰ্তন কৰি 'ৰত্নপীঠ' কলেজ নামকৰণ প্ৰস্তাৱটো উত্থাপিত আৰু আলোচনা অন্তে সৰ্বসন্মতিক্ৰমে গৃহীত হয়। সভাত পতাকা, প্ৰতীক আৰু নীতিবাক্য (Motto) সম্পৰ্কে কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিয়ে গ্ৰহণ কৰা প্ৰস্তাৱটি সৰ্বসন্মতিক্ৰমে গৃহীত হয়।

পুঁজি সংগ্ৰহ :

কলেজৰ বাবে পুঁজি সংগ্ৰহৰ সুবিধাৰ বাবে তলত দিয়া অৰ্থ সংগ্ৰহৰ উপ সমিতিবোৰ গঠন কৰিবলৈ কাৰ্যনিৰ্বাহক কমিটীক ভাৰ দিয়া হয়।

১। পৃষ্ঠপোষক আৰু দাতাসকলৰ পৰা পুঁজি সংগ্ৰহ।

২। মাহিলী বৰঙণি আদায় সমিতি

চিনেমাৰ টিকটৰ প্ৰতি ১০ পইচাৰ বৰঙণি :

আগেয়ে প্ৰচলিত হোৱা আৰু পিছত স্থগিত ৰখা চাপৰ ফ্ৰেণ্ডছ, চিনেমাট্ৰ টিকেট প্ৰতি যি ১০ পইচা বৰঙণি আদায় কৰা হৈছিল সেই বৰঙণি আদায় পুনঃ প্ৰৱৰ্তন কৰিবলৈ চিনেমা হলৰ মালিক পক্ষক বিশেষ অনুৰোধ জনায়। এই বিষয়ত মালিক পক্ষই যাতে পূৰ্ণ সহযোগ কৰে তাৰ বাবে ৰাইজক বিশেষকৈ দৰ্শকসকলক নশ্ৰভাৱে অনুৰোধ কৰা হয়। কাজিপাৰা চালিমা হাট বজাৰ সম্পৰ্কে লোৱা প্ৰস্তাৱটো সাধাৰণ সভাই অনুমোদন জনায় আৰু সমূহ ৰাইজক অনুৰোধ কৰে যেন সকলোৱে এই বিষয়ত সহযোগ আগবঢ়ায়।

ধন্যবাদ :

সাধাৰণ সভাই পৃষ্ঠপোষক, দাতা, প্রতিষ্ঠাতা দাতাসকলক তেওঁলোকৰ মুক্তহস্তে দিয়া দানৰ বাবে কলেজ কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা ধন্যবাদ আগবঢ়োৱা হয়।

কেইজনমান উদ্যোগী ব্যক্তিৰ কথা :

কলেজৰ উদ্যোগীসকল কলেজৰ বাবে পুঁজি সংগ্ৰহ কাৰ্যত বৰ ব্যস্তত। সময় তাকৰ। সংগ্ৰহ কৰিব লগা টকাৰ পৰিমাণ বহুত বেছি। টকাখিনি ঠিক সময়ত সংগ্ৰহ কৰিব নোৱাৰিলে, এইবেলিও কলেজ স্থাপন কৰিবলৈ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অনুমতি পোৱা সম্ভৱ

নহ'ব। এই কাৰণে উদ্যোক্তাসকল উদ্বিগ্ন আৰু ধন সংগ্ৰহ অভিযানত ব্যস্ত।

এই অভিযানৰ প্ৰথম পৰ্যায়ত পাঁচশতকৈ বেছি যিসকলে দিবলৈ সক্ষম তেনে দাতাসকলৰ ওচৰলৈহে যোৱা হৈছে। শ্ৰীসোমবাৰু নাথ ষ্টেট ট্ৰাঙ্কপৰ্ট ষ্টেচনৰ এজন পোৰ্টাৰ। স্বাভাৱিকতে উদ্যোক্তাসকল তেওঁৰ ওচৰলৈ যোৱা নাই। তেওঁৰ কিন্তু কলেজলৈ দান দিবলৈ বৰ আগ্ৰহ। দুখীয়া হ'লেও কলেজ এখনৰ কাৰণে তেওঁ দান দিবই। নিজে লিখা-পঢ়া শিকিবলৈ সুবিধা নাপালেও শ্ৰী সোমবাৰু নাথৰ বিদ্যারস্তু মনটোৱে কলেজ প্ৰতিষ্ঠাত সহযোগ কৰি তেওঁৰ দৰে সুবিধা নোপোৱাসকলক সুবিধা দিবলৈ অধীৰ হৈ উঠিল। দুই এজনক তেওঁ দিব খোজা দানৰ কথা ক'লেও। কিন্তু কোনেও কান নিদিয়ে। সোমবাৰু ক'ৰ পৰা পাঁচশ টকা দিব?

এদিন ৰাতিপুৱা উদ্যোক্তাসকল এঠাইত বহি আলোচনা কৰি আছে। বিষয় বস্তু ধন সংগ্ৰহ। এনেতে সোমবাৰু ওলাল তাত। তেওঁ ক'লে, তেওঁৰ দান ল'বই লাগিব। দুখীয়া বুলি উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰিব। উদ্যোক্তাসকলে কৃতজ্ঞতাৰে সোমবাৰুৰ দান গ্ৰহণ কৰিলে।

পূৰ্ণনন্দ ৰায় এগৰাকী উদ্যোগী সমাজ সেৱক কৰ্মী। উদ্যোক্তাসকলে ঠিক কৰিলে তেওঁৰ পৰা এহাজাৰ টকাৰ দান ল'ব। তেওঁ ঘৰলৈ গ'ল। আলোচনা হ'ল। পূৰ্ব সিদ্ধান্ত মতে এহাজাৰ টকাৰ ৰছিত এখন দিয়া হ'ল। ৰছিদ দিয়াৰ পিছত তেওঁ ক'লে, মই যে দুহাজাৰ টকা দিব খুজিছোঁ। উদ্যোক্তাসকলে অলপ লাজ পালে। দুহাজাৰ টকাৰ দান গ্ৰহণ কৰা হ'ল।

সেইদৰে শ্ৰীপ্ৰসন্ন কুমাৰ দাসৰ ওচৰলৈ যোৱা হৈছিল। আলোচনান্তে ৰছিদ দিয়া হ'ল পাঁচশ টকাৰ। কিন্তু শ্ৰীদাসে ক'লে যে তেওঁ দ্বিৰ খুজিছে এহাজাৰ টকা। গতিকে ৰচিদখন কাটি নতুনকৈ এহাজাৰ টকাৰ ৰছিদ দিয়া হ'ল।

শ্ৰীহৰিপদ তালুকদাৰ এজন আচাৰ্য্য ব্যৱসায়ী। ব্যৱসায়ী সংক্ৰান্তত বিভিন্ন ঠাই ভ্ৰমণ কৰি থাকে। উদ্যোক্তাসকলে লগ ধৰিব পৰা নাছিল। শ্ৰীতালুকদাৰে কিন্তু ভাবিছিল, উদ্যোক্তাসকলে অৱহেলা কৰি তেওঁক লগ ধৰা নাই। এই বাবে তেওঁৰ বৰ খং। সকলোৰে পৰা দান ল'ব, তেওঁৰ পৰা কিয় নল'ব? এই কথাত সন্তোষ পাই উদ্যোক্তাসকল তেওঁৰ তাত উপস্থিত হ'ল আৰু ক্ৰটি মাজনা ভিক্ষা কৰি দুহাজাৰ টকাৰ দান গ্ৰহণ কৰিলে।

কলেজৰ হিচাপ :

কলেজ বুলেটিনৰ তৃতীয় সংখ্যাত কলেজৰ হিচাপ দাঙি ধৰা হ'ব।

শ্ৰীতৰণীকান্ত ৰায়

অধ্যক্ষ আৰু সম্পাদক, ৰত্নপীঠ কলেজ

২১-৫-৭৯

বাইজলৈ নিৰ্বেশন

বড়পীঠ কলেজৰ কাৰ্য ক্ষেত্ৰান্তৰ্গত অঞ্চলত বহুত বিদ্যায়ত্ত মন থকা উদ্যোগী পুৰুষ আছিল। কিছুমানৰ কথা আমি জানো, কিছুমানৰ কথা নাজানো। যিসকলৰ কথা জানো তাকো হয়তো ভালকৈ নাজানো। আমাৰ এই বুলেটিনত উল্লেখ কৰা তেনে পুৰুষসকলৰ কথা অসম্পূৰ্ণ হ'ব পাৰে, উল্লেখ কৰিব লগা বহুতো তেনে ব্যক্তিৰ নাম হয়তো আমাৰ অজ্ঞতাবশতঃ কৰিব পৰা নাই। তেনে ক্ষেত্ৰত যি সকলে জানে, সেইসকলে অনুগ্রহ কৰি আমাক জনায় যেন। আমি সেইবোৰ সংশোধন কৰি প্ৰকাশ কৰিম। অনিচ্ছাকৃত ভুল-ত্রুটিৰ বাবে ক্ষমা কৰে যেন।

বিনীত

শ্ৰীসমীৰ ৰায়, সম্পাদক

আমি পাহৰা নাই:

চাপৰ হাইস্কুল নতুনকৈ স্থাপিত হৈছিল। খেৰ, খুটা সংগ্ৰহ কৰি স্কুলঘৰ সাজি ৰাইজে অতি উদ্যম আৰু উৎসাহেৰে স্কুল পতা কামত মন দিছিল। কেৱল স্কুলৰে কথা। হাটে-ঘাটে, বাটে দুজনে লগ লাগি কথা পাতিলে প্ৰথমেই স্কুলৰ কথাহে ওলায়। সেই সময়ত চাপৰ স্কুলৰ কাৰণে চৰকাৰে কোনো মঞ্জুৰী দিয়া নাছিল। চৰকাৰৰ মঞ্জুৰী পাবলৈ ৰাইজৰ তেতিয়া বৰ আগ্ৰহী।

এদিনাখন মঞ্জুৰী আহিল। মাহিলি ৩০ (ত্ৰিশ টকা)। স্কুলৰ ছাত্ৰ-শিক্ষক আৰু ৰাইজৰ উৎসাহৰ অন্ত নাই। স্বৰ্গীয় বসন্ত কুমাৰ সিংহ, স্বৰ্গীয় হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস, স্বৰ্গীয় চৈয়দ আলি সৰকাৰ (জোন্দাৰ) স্বৰ্গীয় মুন্সী চেফাতুল হক, ভৱেন্দ্ৰ নাৰায়ণ সৰকাৰ, ফজলুৰ ৰহমান, কাজিয়া নম দাস আদি স্কুলৰ বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকসকলৰ লগত আনন্দোৎসৱ কৰিবলৈ ওলালহি। স্কুলৰ ছাত্ৰসকলক মিঠাই খুৱাব লাগে। কিন্তু ইমান মিঠাইতো বজাৰত নাছিল। বজাৰখন আজিৰ দৰে ইমান ডাঙৰ নাছিল।

গতিকে সিদ্ধান্ত কৰা হ'ল, ছাত্ৰসকলৰ মাজত মুড়ি বিতৰণ কৰি এই আনন্দ উৎসৱ পালন কৰা হ'ব। আমি সকলোৱে মুড়ি খাই চাপৰ হাইস্কুলৰ মাহিলি ৩০ টকা চৰকাৰী সাহায্য পোৱা বাবে আনন্দ উৎসৱ কৰিলো।

স্বৰ্গীয় বসন্ত কুমাৰ সিংহ আছিল বাগ্মী, কণ্ঠ আছিল উদাত্ত, নেতৃত্ব আছিল দৃঢ়, সাহসী আৰু বলিষ্ঠ। স্বৰ্গীয় বসন্ত কুমাৰ সিংহৰ সাহসৰ গৰ্জন সঁচাকৈ সিংহৰ দৰেই আছিল। স্বৰ্গীয় হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাসক সকলোৱে শ্ৰদ্ধাৰে ডিম্বু বাবু মতিছিল। সৰু কালত আছিল পাকৈত ফুটবল খেলুৱৈ, যৌৱনত কৰ্মবীৰ, প্ৰৌঢ়কালত আছিল বিচক্ষণ ৰাজনীতিজ্ঞ। সমাজৰ সেৱাত নিজক সম্পূৰ্ণভাৱে আত্মনিয়োগ কৰিছিল। স্কুলৰ কাৰণে প্ৰাণ দি শ্ৰম কৰিছিল। মৌঃ চৈয়দ আলী সৰকাৰ আছিল জোন্দাৰ। জোন্দাৰী দাপট আছিল যদিও তেখেত আছিল অতি অমায়িক, বিনয়ী আৰু শিষ্টাচাৰী। শিক্ষানুৰাগী আৰু বিদ্যুৎসাহী। মুন্সী চেফাতুল হক এগৰাকী জনদৰদী নেতা। সামন্ততান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাত অৱস্থান কৰিও তেখেত

সামন্ততন্ত্ৰৰ পৰা আছিল দূৰত। বিভিন্ন মতবিৰোধৰ মীমাংসা কৰি ঐক্য আনয়ন কৰিব পৰা আছিল তেখেতৰ বিচক্ষণ বুদ্ধি আৰু কৌশল। বুদ্ধিমত্তাসম্পন্ন এই গৰাকী নেতা আছিল সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ। স্বৰ্গীয় ভৱেন্দ্ৰ নাৰায়ণ সৰকাৰক শ্ৰদ্ধাৰে সকলোৰে 'ভকিন সৰকাৰ' বুলি মাতিছিল। দুখীয়াৰ ঘৰত জন্মগ্ৰহণ কৰি, অতি সাধাৰণ অৱস্থাৰ পৰা নিজৰ পৰিশ্ৰম, অধ্যাবসায় আৰু প্ৰতিভাৰ গুণে সেই সময়ত চাপৰত থকা অন্যান্য বিদুশালী ব্যৱসায়ীসকলৰ সমকক্ষ হ'ব পাৰিছিল। সততা, নিষ্ঠা আৰু ঐকান্তিকতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিছিল। তেখেত আছিল এজন উদাৰ আৰু দয়ালু প্ৰকৃতিৰ লোক। স্কুলৰ কাৰণে যি কৰিব লাগে তাকেই কৰিবলৈ উন্মুখ হৈ আছিল। শ্ৰীকাজিয়া নমদাস মৎস ব্যৱসায়ী। কিন্তু শিক্ষাৰ কাৰণে ব্যৱসায়ী স্বাৰ্থকো তুচ্ছ জ্ঞান কৰিছিল। লিখা-পঢ়াত উল্লেখযোগ্য নহ'লেও এইগৰাকী ব্যক্তি কিন্তু বিদ্বান। শিক্ষা বিস্তাৰৰ কাৰণে তেখেত অসীম আগ্ৰসী। স্কুল পতাৰ ক্ষেত্ৰত আছিল এগৰাকী নেতা। সত্যপুৰৰ স্বৰ্গীয় ৰূপচান্দ দাস, স্বৰ্গীয়ে উপেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দাস, শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অগ্ৰণীসকলৰ আছিল অন্যতম। পাৰিবাৰিক আৰু বৈষয়িক কাম-কাজৰ পৰা আহৰি সময় উলিয়াই স্কুল স্থাপনৰ কাৰ্যত বহুতো অৰিহণা যোগাইছিল। বাৰুকীতাৰ স্বৰ্গীয় বিয়াল ৰায়পুজাৰী আছিল তেনে এক বিশিষ্ট ব্যক্তি। ধৰ্ম আলোচনাত, পূজা সবাহত যোগদান কৰি তেখেতে ৰায়ৰ পৰা ৰায়পুজাৰী হৈছিল। স্কুলৰ বাবে আগ্ৰহৰ অন্ত নাছিল। সত্যপুৰৰ শ্ৰীকেদাৰ নাথ দাস এগৰাকী প্ৰাথমিক শিক্ষক আছিল। পাকৈত অভিনেতা, সুদক্ষ শিক্ষক স্কুলৰ কথা অতি উৎসাহী আৰু আগ্ৰহী। বয়স বহুত বাঢ়িলেও আজিও কোনে কি পঢ়িছে, কোন স্কুল কিমান আগবাঢ়িছে তাৰ খবৰ লৈ থাকে।

এনেকুৱা বহুতো ব্যক্তিৰ দান আৰু অৱদানত চাপৰ স্কুলৰ ভেটি স্থাপন হৈছিল। ১১ বছৰৰ পিছত এই স্কুলে অৰ্ধশতাব্দী অতিক্ৰম কৰিব। অৰ্ধ শতাব্দীৰ ইতিহাসৰ পাতত এই সকল ব্যক্তিৰ কথা জিলিকি থাকিব। তেখেতসকলক আমি পাহৰা নাই, আমি নাপাহৰো।

তেখেতসকলৰ আদৰ্শই নিশ্চয় কলেজ পতাৰ ক্ষেত্ৰত উদ্যোক্তাসকলক উদগনি দিব আৰু বাট দেখুৱাব।

টকাৰ গছ :

কলেজৰ নামত ৫১,৩২৫.১০ একাৰম হাজাৰ তিনিশ পচিশ টকা দহ পইচা বেংকত জমা থোৱা হৈছে। জমা থোৱা হৈছে দহ বছৰৰ কাৰণে। দহ বছৰ মূৰত এইখিনি টকা বাঢ়ি বাঢ়ি ১লাখ ২৫হাজাৰ হ'বগৈ। গছ পুলি এডাল ৰূলে, ক'ব নোৱাৰাকৈ যেনেকৈ বাঢ়ে, জমাথোৱা এই টকাখিনিও তেনেকৈ বাঢ়িব। প্ৰতি মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ বাঢ়িব। এক মিনিট সময় কিমান ? কিন্তু দিনে নিশাই প্ৰত্যেক মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ বাঢ়িলে, দহ বছৰৰ মূৰত টকাৰ গছজোপা এক লাখ পচিশ হেজাৰ টকাৰ জোপোহা গছ এডাল হ'বগৈ। তাৰ সিদ্ধ ছাঁত আমাৰ কলেজখন ডাঙৰ দীঘল হ'ব।

ৰাতি আমি যেতিয়া শুই থাকো, তেতিয়াও কিন্তু কলেজৰ টকাৰ এই গছজোপা প্ৰতি মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ বাঢ়ি থাকে। ঘড়ীৰ কটা ডালে টিক্ টিক্ কৰি যেনেকৈ সময়ক আগুৱাই লৈ গৈ থাকে, তেনেকৈ টিক্ টিক্ কৈ টকাৰ গছ জোপাই প্ৰতি মিনিটত ডেৰ পইচাকৈ কলেজৰ অগ্ৰগতি সম্পাদন কৰি গৈ থাকে- নিৰবচ্ছিন্ন, নিৰলসভাৱে।

অতীতৰ পাত মেলি.....

(ৰায়ঝাৰা হাইস্কুলৰ বুৰঞ্জীৰ পাত এখিলা)

ৰায়ঝাৰা হাইস্কুলখন আজি এখন জাকত জিলিকা স্কুল। যি সকলৰ দান, অৱদানত এই স্কুলখন হ'ল, সেই সকলৰ কথা আমি চিৰদিন স্মৰণ কৰি থাকিম। সেই ব্যক্তি সকলৰ কথা স্মৰণ কৰিবলৈ যাওঁতে মনত পৰে মাজেন্দ্ৰ নাৰায়ন ৰায়ৰ কথা। বহলপুৰৰ স্বৰ্গীয় মাজেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ৰায়ক শ্ৰদ্ধা কৰি সকলোৱে মাজেন বাবু বুলি মাতিছিল।

যিসকল বিদ্যুৎসাহী লোকে শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান পতাৰ ক্ষেত্ৰত আগবাঢ়ি আহিছিল, সেই সকলক তেখেতেই নেতৃত্ব দিছিল। তেখেতৰ অমায়িক, বীৰ, গভীৰ, আৰু সৌজন্যপূৰ্ণ আচৰণত সকলোৱে মুগ্ধ হৈছিল। বহলপুৰ নাথপাৰাৰ শ্ৰীকান্ত নাথ আৰু ৰমাকান্ত নাথ সেই সময়ত বিদ্যুৎসাহী আৰু বিচক্ষণ ব্যক্তি সকলৰ ভিতৰত আগৰণুৱা আছিল। তেখেত সকলৰ মনোৱল দৃঢ়তা আৰু আত্ম-প্ৰত্যয়ে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰলৈ আগবঢ়াই নিছিল। চৈবাৰীৰ সুনীল কুমাৰ সৰকাৰ আৰু নিদানীৰ কালীমোহন ৰায় আছিল বিজ্ঞ আৰু যুৱজনোচিত উদ্যোগী। সুনীল কুমাৰ সৰকাৰ দেখাত প্ৰবীন কিন্তু কাৰ্য্যত আছিল নবীনৰ দৰে। কালীমোহন ৰায় প্ৰাথমিক স্কুলৰ এগৰাকী শিক্ষক আছিল। সুদক্ষ শিক্ষক হিচাপে খ্যাতি আছিল। শিক্ষক হিচাপে সকলোৱে তেখেতক গভীৰ শ্ৰদ্ধা কৰিছিল, ধন নাছিল কিন্তু মন আছিল। ৰায়ঝাৰা স্কুল স্থাপন কালত পাচশ (৫০০) টকা স্কুললৈ দান আগবঢ়োৱা বৰ সহজ কথা নাছিল। তেখেতৰ হাতত টকা নাছিল কিন্তু দান দিবলৈ মন আছিল। সেয়ে মাটি বিক্ৰী কৰিও ৫০০ টকা ৰায়ঝাৰা স্কুললৈ আগবঢ়াইছিল। প্ৰাথমিক স্কুলৰ এজন শিক্ষকৰ আবেগেৰে দিয়া এই দানৰ কথা সুৰীৰিলৈ কালীমোহন ৰায়ৰ ব্যক্তিত্বৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাত শিৰ নত হৈ আহে। এনে কিমান ব্যক্তিৰ দান আৰু উৎসাহ জাকত জিলিকা ৰায়ঝাৰা স্কুলখনৰ আধাৰ হৈ আছে। যিসকলে স্কুলখনৰ ভেটি পাতিছিল, কাঠ, বাঁহ সংগ্ৰহ কৰিছিল, নানা ভাৱে শ্ৰম কৰিছিল, সেই বিদ্যুৎসাহী ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত দুগৰাকী বৰ্তমানো আছে। তাৰ ভিতৰত এগৰাকী বহলপুৰৰ শ্ৰীঘনশ্যাম সিংহ আৰু আন গৰাকী খুটপাৰাৰ শ্ৰীসুখধন ৰায়।

ৰায়ঝাৰা বাহিৰেও বইটামাৰী ডিহিৰ বহুতো বিশিষ্ট ব্যক্তিয়ে ৰায়ঝাৰা স্কুললৈ দান বৰঙনি দিছিল। সকলোৰে সন্মতি লৈ ১৯৪০ চনৰ ১২ ফেব্ৰুৱাৰীত শ্ৰীপ্যাৰী মোহন সিংহক ৰেজিষ্টাৰত প্ৰথম নাম ভৰ্ত্তি কৰি স্কুল আৰম্ভ কৰা হৈছিল।

উদ্যোগী সকলৰ ভিতৰত নবীন কৰ্ম্মী শ্ৰীঘনশ্যাম সিংহ আছিল অগ্ৰণী। আজিও বয়সে সেই উদ্যমৰ তেজ কমাব পৰা নাই। যুৱকৰ দৰে উদ্যমশীল, কৰ্ম্মযোগী। শ্ৰীসুখধন ৰায়ৰ কষ্টস্বৰত যি দুঢ়তা, সেই বাগ্মীতা আজিও ক্ষীণ হোৱা নাই। সমাজৰ সেৱাত আত্মনিয়োগ কৰা এই গৰাকী আগশাৰীৰ কৰ্ম্মী আৰু নেতা।

এই সকলোৱে আছিল ৰায়বাবা হাইস্কুলৰ ভেটি স্থাপন কৰোতা। তেখেতসকলৰ আদৰ্শই ফেন কলেজখনক দৃঢ়পদক্ষেপত আগুৱাই লৈ যায়।

ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা :

এই সংখ্যাত প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক আৰু দাতা সকলৰ নাম সংক্ষিপ্তভাবে দিয়া হ'ল। অহা সংখ্যাত পূৰ্ণভাৱে দিয়া হ'ব। মাহিলী দাতা সকলৰ নামো অহা সংখ্যাত বিশদভাৱে দিয়া হ'ব।

ৰাইজলৈ গোহাৰি :

কলেজৰ পুঁজি শক্তিশালী কৰাৰ ওপৰত কলেজৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰিছে। সহদয় ৰাইজলৈ বিনীত নিবেদন— যিয়ে যি পাৰে, সাধ্যমতে দান বৰঙনি আগবঢ়াই কলেজৰ পুঁজি শক্তিশালী কৰে যেন। চাপৰত থকা ইউনাইটেড কমার্ছিয়েল বেঙ্কত কলেজৰ নামত টকা জমা দি কলেজ কৰ্ত্তৃপক্ষৰ পৰা দান বৰঙনি দিয়া ৰছিদ লব পাৰে অথবা কলেজ কৰ্ত্তৃপক্ষৰ হাতত পোনে পোনে দান বৰঙনি প্ৰদান কৰিব পাৰে।

অকুষ্ঠভাৱে দান কৰক। ইতি—

বিনীত—

বল্লপীঠ কলেজৰ হৈ
শ্ৰী ভদ্ৰেশ্বৰ দাস
উপসভাপতি

প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া দাতাসকললৈ :

অনুগ্ৰহ কৰি প্ৰতিশ্ৰুত দান খিনি সোনকালে কলেজ পুঁজিত জমা দিয়ে যেন। কলেজলৈ দান বুলি যি সহদয় প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে তাৰবাবে কলেজ কৰ্ত্তৃপক্ষ কৃতজ্ঞ।

বিনীত—

শ্ৰী ভদ্ৰেশ্বৰ দাস
উপসভাপতি

লামিলৈ, ডব্ব মহিলা হ'ম :

কোন বছৰ, মাহ বা দিনত এই কথা হৈছিল, সেই কথা মনত নপৰিলেও, সেইদিনা আবেলি হোৱা কথাটো কিন্তু সম্পূৰ্ণ মনত আছে। আবেলি প্ৰায় দু বজাত আমি চম্পাবতীৰ

ঘাটৰ নাৱত উঠিলোঁ। হাইস্কুলৰ কাৰণে দান সংগ্ৰহ কৰিবলৈ ওলাইছিলোঁ। নাৱত উঠাৰ পিছত লক্ষ্য কৰিলো আকাশৰ বায়ুকোণত ক'লা ডাৱৰ অকণমান। তালৈ স্নেহেৰে নকৰি আমি নাওঁ মেলি দিলোঁ। কিন্তু অলপ পিছতেই আকাশখন ক'লা ডাৱৰে ঢাকি পেলালে, বিজুলীৰ ঢেৰেকনিৰে শিল বৰষুণ আহিল। গন্তব্যস্থান পাবলৈ তেতিয়াও বহুত দূৰ। লৰালৰিকৈ নাৱৰ পৰা নামি নদীৰ পাৰৰ এঘৰত সোমালোঁ।

গৃহস্থই আমাক আদৰি নিলে, আথেবেথে বহিৰ দিলে। বাহিৰত তেতিয়া ধাৰাসাৰে শিল বৰষুণ আৰু বতাহ। দান সংগ্ৰহৰ লক্ষ্য অইন ঠাইত থাকিলেও, গৃহস্থৰ লগত স্কুলৰ কথা পাতিবলৈ আৰম্ভ কৰিলোঁ। আৰু যথাসাধ্য দান আগবঢ়াবলৈ অনুৰোধ জনালোঁ। আমাৰ আগমনত উৎসাহ দীপ্ত গৃহস্থই তেওঁৰ পৰা দান বিচৰাত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰি ক'লে- 'আপুনাৰ ভদ্ৰ মহিলাওলা আইছেন, স্কুলৰ কাৰণে। মুই কি দিয়া সন্মান কৰিম?' এই বুলি ভিতৰলৈ গৈ ২৫ পছিশ টকা আনি দিলে। তেতিয়াৰ পছিশ টকা কিন্তু আজিৰ ৫০০ টকাতকৈও অধিক। আমাক 'ভদ্ৰমহিলা বুলি সম্বোধন কৰাত আমাৰ ভিতৰত দুজন মানে পেটৰ নাড়ি ভুৰি চিগা হাঁহি ৰাখিব নোৱাৰি বাহিৰলৈ ওলাই গৈ অব্যক্ত হাঁহিটো বাহিৰত প্ৰকাশ কৰিলে। আমি কেইজনমানে শিপ্টাচাৰ ৰক্ষা কৰি ঘৰতেই বহি থাকিলোঁ। বাহিৰত বৰষুণ নাই। গৃহস্থক শলাগ জনাই আমি নাৱত উঠিলোঁ। বেলি ডুবিবলৈ আৰু বেছি পৰ নাই; গতিকে উভতি অহা ঠিক কৰিলোঁ।

নাৱত 'ভদ্ৰমহিলাৰ' প্ৰসঙ্গ আৰম্ভ হ'ল। আমাৰ ভিতৰত দুজনমান হাঁহি হাঁহি অস্থিৰ। 'আমি স্কুলৰ বাবে দান বিচাৰি আহোঁতে ভদ্ৰ মহিলা হ'ব লগা হ'ল।' এই বুলি এজনে সহাস্যে উক্তি কৰিলে। আন এজনে ক'লে- 'গৃহস্থই আমাক শ্ৰদ্ধা আৰু সন্মানজনক ভাষাৰে সম্বোধন কৰিবলৈ আমাৰ লগত কোনো ভদ্ৰমহিলা নেথাকিলেও ভদ্ৰমহিলা সন্মানজনক সুললিত শব্দ বুলি আমাক সম্বোধন কৰিছিল।'

আমাৰ মাজত বয়স্ক এজনে কৈ উঠিল— 'খেং বাফুৰে, স্কুলৰ দান বৰঙণিৰ কাৰণে যদি ভদ্ৰমহিলা হ'ব লাগে, হইম্। তাতে কি? তুমাক স্কুলৰ কাৰণে টাকা লাগে। টাকা পাইলেই হইল্। ভদ্ৰ মহিলা হইতে আপত্তি কিসেৰে তে?'

হাঁহি আৰু আনন্দৰ উচ্ছাসত কেতিয়া চম্পাৱতীৰ ঘাটত নাওঁ আহি পালে, ক'বই নোৱাৰিলোঁ।

পুৰণা কৰ্মী এজন

প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক আৰু দাতাসকলৰ নাম :

পৃষ্ঠপোষক :

সৰ্বশ্ৰী হৰিপদ তালুকদাৰ, ৰীতা তালুকদাৰ, ভদ্ৰেশ্বৰ দাস বীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দাস, কৈলাস চন্দ্ৰ সবকাৰ, হেমন্ত কুমাৰ বৰুৱা, পুনমচাঁদ নাহা টা, পূৰ্ণানন্দ ৰায়, ৰত্নেশ্বৰ শূৰ, জ্ঞানেন্দ্ৰদেৱ নাথ, প্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱা, ডালিম কুমাৰ মেধি, প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ দাস, নীৰদেন্দ্ৰ

বায়, শৰৎ চন্দ্ৰ সিং, অতুল চন্দ্ৰ বায়, জ্ঞানেন্দ দাস, প্রসন্ন কুমাৰ দাস, তিসিমুদ্দিন আহমেদ, আযাৰু মহাজন, বাজাজ ইণ্ডাস্ট্রিজ, ব্রাহ্মীন শ্ব এণ্ড প্লাইউড মিলছ, সুশীল দাস, চাপৰ প্ৰাইমাৰী মাৰ্কেটিং কোঁ অপাৰেটিভ ছ'চাইটি লিঃ, ইন্দ্ৰভূষণ কংসবণিক, পৰনেশ্বৰ দাস, মনিৰুজ্জামান, ননী গোপাল দে, মায়াবুদ্দিন আহমেদ, ভদ্রেস্বৰ বৰ্মন, জাহানুদ্দিন আহমেদ।
স্মৃতিৰ অৰ্থে—

স্বৰ্গীয় বক্ষিম চন্দ্ৰ শূৰ, স্বৰ্গীয় নৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ শীল, স্বৰ্গীয় আনন্দ মোহন দাস, স্বৰ্গীয় গণেশমল কচ্চৰ, স্বৰ্গীয় হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ দাস, স্বৰ্গীয় মাখন তালুকদাৰ, চৈয়দ আলি সৰকাৰ জোন্দাৰ, মুন্সী সেফাতল হক, স্বৰ্গীয় তিনকড়ি চৰণ কলিতা, স্বৰ্গীয় ভদ্রেস্বৰ সিং, স্বৰ্গীয় উমেশ চন্দ্ৰ বায়।

দাতা :

সৰ্বশ্ৰী মোঃ ইৰ্জাহানুদ্দিন, স অমূল্য শূৰ, লছমন চৌধুৰী, নীলকণ্ঠ অধিকাৰী, কৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ অধিকাৰী, মহেশ চন্দ্ৰ বায়, পুলিন বিহাৰী নাগ, বাধিকা মোহন পাল, মোঃ ফজলৰ বহমান, ডম্বৰুধৰ বায়, শ্ৰীমতী শেফালি বায়, জয়নাথ সিংহ, যোগেশ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ, মোঃ মাজুম আলি, মোঃ মহৰ আলি খাঁ, বাসুভূষণ দাস, ভৱানী বস্ত্ৰালয়, যোগেশ্বৰ বায়, শ্যামল শূৰ, ঘনশ্যাম সিং, কনক বায়, সুৰজ্জামাল, নৰেশ চন্দ্ৰ বায়, আব্দুল মজিদ সৰকাৰ, তৰ্থলোচন বায়, চন্দ্ৰ মোহন পাল, সুশীল নাগ, এফাজ্জুদ্দিন আহমদ, পীয়ুষ বায়, মেনেজাৰ ইউকো বেংক, সোমবাৰু নাথ, হাজী নেতিবৰ বহমান, ওলেশ্বৰ নাথ, নীলেশ্বৰ সিংহ, মতিলাল সিংহ, জিতেন্দ্ৰ নাৰায়ণ বায়, আজিজুল হক, জয়নুদ্দিন আহমদ, নুৰমহম্মদ, শান্তিৰঞ্জন দে, ছুলেমান সৰকাৰ।

স্মৃতিৰ অৰ্থে— স্বৰ্গীয় কিশোৰী মোহন সিংহ, স্বৰ্গীয় শ্ৰীকান্ত বায়, স্বৰ্গীয় কালীমোহন বায়।

অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ দ্বাৰোদঘাটন

অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ সম্পাদক শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীৰ প্ৰতিবেদন

অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্ট, অপূৰ্ব পথ, জু-ৰোড, গুৱাহাটী-৭৮১ ০০৩

১০ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯৪,

অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্ট গঠন কৰা হৈছিল-১৯৮৪ চনৰ ২১ নবেম্বৰৰ দিনা। সেই দিনাই ৰত্নপীঠ কলেজৰ লাইব্ৰেৰীৰ বাবে কিতাপ আৰু ধন সংগ্ৰহৰ আঁচনি এখনো গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। তেতিয়া গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিবলৈ ৰত্নপীঠ কলেজৰ এটা লাইব্ৰেৰীৰ বৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। কলেজত লাইব্ৰেৰী বুলিবলৈ একো নাছিল। সেই প্ৰয়োজন পূৰ্ণ কৰিবলৈ নকৈ গঠিত অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্ট আগবাঢ়ি আহিছিল। তাৰ বাবে এখন আঁচনি গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। সেই আঁচনি মতে অলপ দিনৰ ভিতৰতে অপূৰ্বৰ বন্ধু-বান্ধৱ আৰু বহুতো সদাশয় ব্যক্তিৰ পৰা কলেজৰ লাইব্ৰেৰীৰ কাৰণে প্ৰয়োজনীয় নিৰ্দিষ্ট সংখ্যক কিতাপ আৰু আলমীৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ৰত্নপীঠ কলেজৰ স্বীকৃতি লাভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ এইটো এটা বিশেষ অবদান।

আৰম্ভণিত লাইব্ৰেৰীৰ বাবে লোৱা আঁচনিখন কেৱল কিতাপ আৰু আলমীৰা সংগ্ৰহ কাৰ্যত নিবদ্ধ কৰা হৈছিল। অপূৰ্বৰ বন্ধু-বান্ধৱ আৰু সদাশয় ব্যক্তিসকলৰ পৰা আশাতীত সঁহাৰি লাভ কৰাৰ পিছত পুঁজি সংগ্ৰহ কৰাৰতো মনোনিবেশ কৰা হৈছিল। সেই পুঁজি বেঙ্কত আচুতীয়াকৈ জমা থোৱা হৈছিল। জমা থোৱা পুঁজিৰ পৰা উপাৰ্জিত হোৱা ধনেৰে লাইব্ৰেৰীলৈ অধিক পৰিমাণে অনুদান দিয়াৰ সিদ্ধান্ত কৰা হৈছিল। ৫ (পাঁচ) বছৰৰ ভিতৰত এই পুঁজি বাঢ়ি প্ৰায় ৫০,০০০.০০ টকা হয়গৈ। তাৰ পিছত কলেজৰ লাইব্ৰেৰী গৃহ সাজি দিবলৈ স্থিৰ কৰা হয়। অৱশেষত সেই আঁচনিৰো পৰিৱৰ্তন সাধন কৰা হয় আৰু লাইব্ৰেৰীৰ আচবাব, আভ্যন্তৰীণ সাজ-সজ্জা, Audio visual ব্যৱস্থা, Casette আৰু কিতাপ-পত্ৰ সম্বন্ধিত আধুনিক গ্ৰন্থাগাৰ এটি নিৰ্মাণ কৰি কলেজক দান দিবলৈ সিদ্ধান্ত লোৱা হয়। প্ৰথমে গ্ৰন্থাগাৰ গৃহৰ আগভোখৰ সম্পূৰ্ণ কৰাৰ কথা আছিল। কিন্তু কাঠ, শিল, বালি আদি বস্তুবোৰ সংগৃহীত হোৱাৰ পিছত গোটেই গ্ৰন্থাগাৰ গৃহটো একেবাৰেই নিৰ্মাণ কৰি দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হয়। নিৰ্মাণ কাৰ্য সমাপ্ত হোৱাৰ পিছত আজি অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহৰ দশম মৃত্যু তিথিত গ্ৰন্থাগাৰৰ কেন্দ্ৰ কেৱল ভৱনটো ছাত্ৰ, শিক্ষক, গবেষণাকৰ্মী আৰু পাঠকসকলৰ উদ্দেশ্যে উৎসৰ্গীকৃত কৰি ৰত্নপীঠ-কলেজক অৰ্পণ কৰা হ'ল। গ্ৰন্থাগাৰৰ কিতাপ-পত্ৰ আৰু আন আন সামগ্ৰীৰ দান কাৰ্য অপূৰ্ব কুমাৰ

সিংহৰ অহা একাদশ মৃতু তিথিত সম্পন্ন কৰা হ'ব। ইতঃমধ্যে অহা পাঠ্য বছৰৰ পৰা অৰ্থাৎ ১ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা গ্ৰন্থাগাৰৰ সম্পূৰ্ণ নিয়মানুযায়ী পূৰ্ণ কাৰ্যকৰণ আৰম্ভ কৰা হ'ব।

পূৰ্বকথা :

১৯৮৪ চনৰ ১৮ আগষ্টৰ দিনা আবেলি ৪ বজাত হেদায়েৎপুৰত থকা কংগ্ৰেছ ভৱনত অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহৰ স্মৃতি ৰক্ষার্থে এখনি সভা আহ্বান কৰা হৈছিল। সেই সভাত শ্ৰীবলীন কুলি, নুৰ ছছেইন, শ্ৰীসুধাংশু দে, শ্ৰীপঙ্কজ বৰা, শ্ৰীহীৰ খাউণ্ড আৰু শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীক আহ্বায়ক পাতি বহল ভিত্তিত আৰু এখন সভা পাতিবলৈ স্থিৰ কৰা হয়। সেই মতে সেই সভা ৮ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা ভাগৱতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱনত পতা হয়। সেই সভাত শ্ৰীনৱকান্ত বৰুৱাদেৱক সভাপতি, শ্ৰীমানবেন্দ্ৰ শৰ্মাদেৱক কাৰ্যকৰী সভাপতি, শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীক সম্পাদক, শ্ৰীপ্ৰশান্ত দাস সহকাৰী সম্পাদক আৰু শ্ৰীনিৰ্মল কুমাৰ জৈনক কোষাধ্যক্ষ নিৰ্বাচিত কৰি ২৬ গৰাকী সদস্যৰে অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেমোৰিয়েল কমিটি গঠন কৰা হয়। সেই কমিটিয়ে ২১/১১/৮৫ তাৰিখে অপূৰ্ব সিংহ মেমোৰিয়েল ট্ৰাষ্ট গঠন কৰে।

ট্ৰাষ্ট গঠন কৰাৰ দিনাই ১১,৬২৬ টকা সংগ্ৰহ কৰা হয়। সেই টকাৰে এটি আচুতীয়া পুঁজি কৰি বেঙ্কত জমা থোৱা হয়। তাৰ পিছত ১৩,৪০০ টকা সংগ্ৰহ কৰি সেই টকাও বেঙ্কত আচুতীয়াকৈ জমা থোৱা হয়। এনেকৈ বেঙ্কত ২৫,০০০ টকা আচুতীয়াকৈ জমা থোৱা হয়। সেই টকা বেঙ্কত বৰ্দ্ধিত হৈ ৫০,০০০ টকা হয়গৈ।

ট্ৰাষ্ট গঠন কৰাৰ দিনা ১১,৬২৬ টকাৰ উপৰিও ১৪,০০০ টকাৰ নতুন কিতাপ আৰু ১৮০০ টকাৰ তিনিটা আলমীৰা সংগ্ৰহ কৰা হয়। এই সকলোখিনি সামৰি ললে, সেই দিনা ধন আৰু বস্তুমূল্য সমন্বিতে সংগৃহীত মুঠ ২৭,৪২৬ টকাৰে ৰত্নপীঠ কলেজ লাইব্ৰেৰীৰ ভেটি ৰচনা কৰা হয়। পিছত ১০ (দহ) টা আলমীৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল।

অপূৰ্ব সিংহৰ প্ৰথম মৃত্যু বাৰ্ষিকীত অৰ্থাৎ ১০/২/৮৫ তাৰিখে দীঘলী পুখুৰীপাৰত থকা কংগ্ৰেছ ভৱনত শ্ৰীনৃপেন্দ্ৰ ডেকাৰ পৰিচালনাত থিতাকে অঁকা চিত্ৰাঙ্কণ প্ৰতিযোগিতা আৰু কামৰূপ একাডেমীত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ পতা হয়। প্ৰতিযোগিতা ব্যয় ভাৰ বহন কৰিবলৈ ১০,০০০ টকাৰ স্থায়ী পুঁজি বেঙ্কত জমা দি কামৰূপ একাডেমীক প্ৰতি বছৰে তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা পাতি থাকিবলৈ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হয়। শ্ৰীপি শইকীয়া, শ্ৰীৰঞ্জুল বৰুৱা, শ্ৰীৰাধামোহন খাকলিয়া, শ্ৰীঠাকুৰীয়া, শ্ৰীপঙ্কজ বৰা, শ্ৰীহৰিদাস সাহা, শ্ৰীহীৰ খাউণ্ড, শ্ৰীকে চি জৈন আৰু শ্ৰীগোপাল বৰুৱাই আগবঢ়োৱা সহায় আৰু বৰঙণিৰ দ্বাৰা দহ হেজাৰ টকাৰ এই স্থায়ী পুঁজি নিৰ্মাণ কৰা হয়। প্ৰতিযোগিতাত বিজয়ীসকলৰ বাবে দুটা চলন্ত ট্ৰফী সংগ্ৰহ কৰা হয়। এটা দান কৰে শ্ৰীনন্দ বৰাই আৰু আনটো দান কৰে শ্ৰীচক্ৰখৰ দাসে।

ধন সংগ্ৰহ :

শ্রীনৰেশ চন্দ্ৰ গুপ্ত, শ্রীৰমেশ চন্দ্ৰ শৰ্মা, শ্রীনিৰ্মল কুমাৰ জৈন, ডিজাইন কনছাৰ্টিয়াম, ইবকো, শ্রীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী আৰু শ্রীমতী ৰাধা সিংহৰ পৰা পোৱা বৰঙণিৰে আঁচনিৰ মূল পুঁজি গঠিত হয়। শ্রীমণাল কান্তি বসু (চাপৰ বাগিচা), মঃ ইয়াকুব আলি, শ্রীবলিন কুলি, মেমোৰিয়েল কমিটীৰ সদস্য আৰু ট্ৰাষ্টীসকলে পুঁজি সংগ্ৰহ কৰাত আগভাগ লৈছিল। সীমিত পৰিসৰত দাতাসকলৰ নাম প্ৰতিবেদনত উল্লেখ কৰিব নোৱাৰাৰ বাবে আমাক ক্ষমা কৰে যেন। গ্ৰন্থাগাৰৰ সংগঠনটো মূলতঃ ৰাইজৰ দান-বৰঙণিৰে নিৰ্মাণ কৰা হৈছে।

গ্ৰন্থাগাৰৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য চলি থকা অৱস্থাত শ্রীমতী ৰাধা সিংহ কাৰ্যোপলক্ষে বোম্বাইৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ আহিছিল আৰু মুখ্যমন্ত্ৰীৰ লগত সাক্ষাৎ কৰি পঞ্চাশ হেজাৰ টকাৰ এটি অনুদান সংগ্ৰহ কৰিছিল। ট্ৰাষ্ট পঞ্জীয়নভুক্ত কৰা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিবলৈ ১৫/১২/২০০৫ তাৰিখে শ্রীপঙ্কজ বৰাদেৱৰ সভাপতিত্বত অপূৰ্ব সিংহ মেমোৰিয়েল ট্ৰাষ্টৰ এখন সভা বহে। সেই সভাত গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ কাম-কাজৰ অগ্ৰগতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয়। অপূৰ্ব সিংহৰ দশম মৃত্যু তিথিত অৰ্থাৎ ১০/২/৯৪ তাৰিখে গ্ৰন্থাগাৰৰ দ্বাৰোদঘাটন কৰিবলৈ হ'লে, আধৰুৱা নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে অতি কমেও ৫০,০০০ টকাৰ প্ৰয়োজন হ'ব বুলি নিৰ্ণয় কৰা হয়। সেই টকা সংগ্ৰহ কৰিবলৈ শ্রীবলীন কুলি এম-পি আৰু শ্রীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীৰ ওপৰত দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হয়। সংগ্ৰহ অভিযানত সহায়-সহযোগ কৰিবলৈ আন আন ট্ৰাষ্টীসকলক অনুৰোধ জনোৱা হয়। মন্ত্ৰী শ্রীবিজিত শইকীয়া, মন্ত্ৰী শ্রীশৰৎ বৰকটকী, মন্ত্ৰী শ্রীগোমেশ্বৰ পেগু, শ্রীমোহনৰঙ্গম এম-পি (নতুন দিল্লী), শ্রীপ্ৰবীন ডেকা, এম-পি, শ্রীমতী নিভা কোঁৱৰ, শ্রীবলীন কুলি, এম-পি আৰু শ্রীচুব্বা এছোছিয়েটে (নতুন দিল্লী) আগবঢ়োৱা বৰঙণি আৰু সহায়-সহযোগিতাবে এই পঞ্চাশ হেজাৰ টকা সংগ্ৰহ কৰা হয়। সেই টকা নিৰ্মাণ কাৰ্যত ব্যয় কৰাৰ পিছতো নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ সৰ্বশেষ পৰ্যায়ত আৰু কিছু পৰিমাণে ধনৰ প্ৰয়োজন হয়। উদ্যোক্তাসকলে সেই ধনখিনি সংগ্ৰহ কৰি নিৰ্মাণ কাৰ্য সু-সম্পন্ন কৰে।

নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ হওঁতেই শ্রীভাগচাঁদ ভূৰা (কোকৰাঝাৰ), গুৱাহাটী স্কাইলেৱৰ স্বত্বাধিকাৰী ডাঃ সন্মীৰ টোডী, গুৱাহাটী কথাছবি ঘৰৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্রীক্ষণী শৰ্মাই বৰঙণি আগবঢ়াই নিৰ্মাণ কাৰ্য সূচনা কৰাই দিছিল। প্ৰাক্তন এম-পি শ্রীঅমৃত লাল বসুমতাৰী কাঠৰ যোগান ধৰিছিল।

শ্রীমতী ৰাধা সিংহই শ্রীঅকিনাশ বিশৱাল, ভানুমালা, শ্রীডি জি পাৰিথ, শ্রীইন্দে সিং, শ্রীৱাই ই ৰফিক, শ্রীসুনীল পেটেল প্ৰমুখ্যে বোম্বাই নগৰত থকা বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলৰ পৰা ধন সংগ্ৰহ কৰি আমালৈ পঠাইছিল। আমি সকলোটিৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছোঁ।

কিতাপ সংগ্ৰহ :

এই প্ৰতিবেদনৰ সজ্জা কৰিবলৈ আগৰ প্ৰতিবেদনৰ কিছুমান কথা ইয়াত পুনৰুৎসৰ্গ কৰিব লগা হ'ল। ট্ৰাষ্ট গঠনৰ দিনা উদ্বোধনী সভাত আৰু তাৰ পিছত সময়ে সময়ে পতা সভা-সমিতিত কিতাপ সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। শ্ৰীমতী ৰাধা সিংহ এনছাইক্লোপীডিয়া ৩০খন দান কৰিছিল। গুৱাহাটীৰ ব্যৱসায়ী শ্ৰীগঙ্গা কলিতাই অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত কিতাপসমূহ দান আগবঢ়াইছিল। আসাম ট্ৰিবিউনৰ তেতিয়াৰ সম্পাদক শ্ৰীসতীশ কাকতি ২৫খন, অসম প্ৰকাশনৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীপ্ৰমোদ শৰ্মাই ১০০ খন, শ্ৰীপ্ৰমোদ কাকতিয়ে ১৩৬ খন, গুৱাহাটীৰ বিখ্যাত কিতাপৰ দোকান কিতাপঘৰে ২০০খন, গুৱাহাটী হেদায়েৎপুৰ নুৰ হুছেইন, আব্দুল খান আৰু গোলাপ খানে ইছলাম ধৰ্মৰ বহুত কিতাপ দান কৰিছিল। শ্ৰীবিপুলজয় বৰা, শ্ৰীনিৰদেন্দু ৰায়, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ ডেকা, শ্ৰীখগেন বৰ্মণ, শ্ৰীজগদীশ ব্ৰহ্ম, শ্ৰীধন নাৰায়ণ বৰুৱা প্ৰত্যেকেই বহুত কিতাপ দান কৰিছিল। শ্ৰীচিদানন্দ দাসে এখন মূল্যবান গ্ৰন্থ দান কৰিছিল। শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী, শ্ৰীমতী বৃন্দাবতী চৌধুৰীয়ে ধৰ্ম সম্পৰ্কীয় কিতাপ দান কৰিছে। শ্ৰীবৰুণ সিংহই কিতাপ কিনিবলৈ মূল্য দান কৰিছে। এখন দুখনকৈ কিতাপ দান দিয়া বহুত দাতা আছে। পৰিসৰ সীমিত হেতু সকলোৰে নাম প্ৰকাশ কৰা সম্ভৱ হোৱা নাই।

আলমীৰা সংগ্ৰহ :

ট্ৰাষ্ট গঠন আৰু আঁচনি উদ্বোধনৰ দিনাই শ্ৰীকমল কুমাৰ মেধি আৰু শ্ৰীমুৰলীধৰ ৰায়ে যুটীয়াভাবে তিনিটা আলমীৰা দান কৰিছিল। তাৰ পিছত শ্ৰীমৃণাল কান্তি পাল (কোকৰাঝাৰ), শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ ৰায়, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীঅৰুণ কুমাৰ সিংহ, শ্ৰীকৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰৰ স্মৃতিত শ্ৰীবিশ্বজিৎ সৰকাৰ আৰু শ্ৰীনিৰদেন্দু ৰায়ৰ পৰা মুঠ দহটা আলমীৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। শ্ৰীবৈকুণ্ঠ দাসে ষ্টীলৰ আলমীৰা দান কৰিছিল।

কাঠ-বালি-শিল-চিমেন্ট সংগ্ৰহ

কাঠ-বালি-শিল-চিমেন্ট আদি সংগ্ৰহ কৰোঁতে শ্ৰীমৃণাল কান্তি পাল (কোকৰাঝাৰ) প্ৰমুখ্যে কেইবাগৰাকী বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ পৰা নানা ধৰণে সহায়-সহযোগ পোৱা হৈছিল। কিছুমান ক্ষেত্ৰত শ্ৰমদান আৰু কিছুমান ক্ষেত্ৰত বেহাই দান লাভ কৰা হৈছিল।

চিলিং নিৰ্মাণ :

গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ চিলিংখন Phenol bonded bambo boardৰ দ্বাৰা নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। অতি উচ্চ তাপ আৰু চাপ প্ৰয়োগ কৰি Phenol formaldehyde ৰ দ্বাৰা অত্যাধুনিক প্ৰক্ৰিয়াৰে বাহৰ ধাৰা ব্যৱহাৰ কৰি নিৰ্মাণ কৰা পোকে ঘূৰে নষ্ট কৰিব নোৱাৰা এই চিলিংখন এখন অতি উচ্চ মানৰ চিলিং। চিলিঙত ব্যৱহাৰ কৰা বোৰ্ডৰ ব্যয় ভাৰ বহন কৰিছে গুৱাহাটী নগৰৰ বিদ্যুৎসাহী, শুভানুধ্যায়ী কেইবাগৰাকী বিশিষ্ট

ব্যক্তিয়ে। গুৱাহাটী কোর্টৰ এডভোকেট সুৰেন শৰ্মা, শ্ৰীগণেশ গুপ্তা, শ্ৰীস্বপ্ননীল বৰুৱা, শ্ৰীগোপাল আগৰৱালা, শ্ৰীহেমন্ত শৰ্মা, শ্ৰীসুৰীন্দৰ আগৰৱালা, শ্ৰীবিনোদ শৰ্মা, শ্ৰীকুমুদ বৰুৱা, শ্ৰীবিনোদ আগৰৱালা আৰু শ্ৰীদ্বিজেন ভট্টাচাৰ্যৰ দান-বৰঙণি আৰু সহায়-সহযোগেৰে চিৰিংখন নিৰ্মাণ কৰোৱাবাবে তেওঁলোক আমাৰ প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ। আমি তেওঁলোকক আমাৰ আন্তৰিক শলাগ জনাওঁ।

মজিয়া পকীকৰণ আৰু বেৰ লিপন :

গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ মজিয়া পকা কৰিবলৈ আৰু বেৰ লিপিবলৈ যিমান চিমেণ্ট দৰকাৰ হৈছিল, সেই সকলোখিনি চিমেণ্টৰ দাম গুৱাহাটীৰ শ্ৰীউমা দাসৰ নেতৃত্বত সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। শ্ৰীজগদীশ মহন্ত, শ্ৰীপ্ৰসন্ন মহন্ত, শ্ৰীশিৱনাথ বৰা, শ্ৰীঘনকান্ত ৰাজকৈশৱ, শ্ৰীগগন শৰ্মা, শ্ৰীধীৰেন শালৈ, শ্ৰীনুপেন তালুকদাৰ, শ্ৰীপ্ৰণৱজ্যোতি দত্ত, শ্ৰীহেমন্ত কুমাৰ দাস, শ্ৰীগীতিকা ৰঞ্জন দত্ত, শ্ৰীদিলীপ কুমাৰ দাস আৰু শ্ৰীনৰেন দাসৰ সহায়-সহযোগিতাত সংগ্ৰহ কাৰ্য সম্পন্ন কৰি মজিয়া পকা কৰা আৰু বেৰ লিপন কাৰ্য সুসম্পন্ন কৰা হৈছে। তাৰ বাবে আমি তেওঁলোকক আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাওঁ।

প্ৰবেশ দ্বাৰ :

গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ প্ৰবেশ দ্বাৰত যিখন দুৱাৰ আজি মুৰ লি কৰা হ'ল, সেই দুৱাৰখন Phenol bonded bambo board ব্যৱহাৰ কৰি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। সেই দুৱাৰখন সজীত শিল্পী শ্ৰীঋতুপৰ্ণ শৰ্মাই দান দিছে।

উদ্যোক্তাসকলৰ বিষয়ে এষাৰ :

গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ নিৰ্মাণৰ শুৰু দায়িত্ব ৰত্নপীঠ কলেজৰ অধ্যক্ষ আৰু অপূৰ্ব সিংহ স্মাৰক সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় আৰু সমিতিৰ সম্পাদক শ্ৰীসমিৎ ৰায়ে মুখ্যতঃ বহন কৰিব লগা হৈছে। এই খিনিতে আমি সমিতিৰ সভাপতি, সম্পাদক, সদস্যসকল আৰু ৰাইজক তেওঁলোকৰ অফুৰন্ত সহায়-সহযোগৰ বাবে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰোঁ। শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰায়ে নিৰ্মাণ কাৰ্যত কাৰিকৰী দিশত জোখ-মাপ আদি তত্ত্বাৱধান কৰিছে। গুৱাহাটীৰ ডিজাইন কনছাল্টাংগৰ স্থাপত্য শিল্পী আৰু গুৱাহাটীৰ ইঞ্জিনীয়াৰিং কনছাল্টেঞ্চ ব্যুৰোৰ ইঞ্জিনীয়াৰসকল বিভিন্ন সময়ত কাৰিকৰী পৰামৰ্শ আৰু নিৰ্দেশনা আগবঢ়াই আহিছে। কোকৰাঝাৰ মহকুমা পৰিষদৰ ইঞ্জিনীয়াৰ শ্ৰীসুবোধ কুমাৰ দেৱ পৰা ইঞ্জিনীয়াৰিং বিষয়ক পৰামৰ্শ নোপোৱা হ'লে, নিৰ্মাণ কাৰ্য নিয়াৰিকৈ সম্পন্ন কৰা সম্ভৱ নহ'লেহেঁতেন। শিল-বালি সংগ্ৰহ আৰু ষোণাৰোগ ৰক্ষা কৰাত শ্ৰীমলয় নাৰায়ণ বসুৱে বহুত সহায় আৰু সহযোগ আগবঢ়াইছে। শ্ৰীপৃথীশ কান্তি সিংহ আৰু শ্ৰীপৰিমল কান্তি সিংহই সংগঠন সম্পৰ্কীয় পৰামৰ্শ দি বহুত সহায় কৰিছে। চম্পাৱতী শিল্প-কলা গোষ্ঠীৰ শ্ৰীমতী নিতু সিংহ সজীত নৃত্য-নাট্যৰ গুৰি ধৰি অনুষ্ঠানত নতুন উদ্যম সৃষ্টি কৰিছে।

শ্রমিকসকলৰ বিষয়ে :

ৰত্নপীঠ কলেজৰ চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ কৰ্মী শ্ৰীসতীশ নাথ, শ্ৰীযোগেন নাথ আৰু শ্ৰীহৰকুমাৰ বায়ে অহৰহ ইটো-সিটো বয়-বস্তুৰ যো-জা কৰি নিৰ্মাণ কাৰ্যত বিশেষ সহায় আগবঢ়াইছে। নিৰ্মাণ শ্রমিক ৰাজমিস্ত্ৰী বেহেদ আলি, ৰাজমিস্ত্ৰী ছামছুল হক আৰু কাঠমিস্ত্ৰী শ্ৰীকালচাঁদ সৰকাৰে নিৰ্মাণ কাৰ্যত আন্তৰিকতা আৰু নিষ্ঠাৰে কাৰ্য সম্পাদন কৰি গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন নিৰ্মাণ কাৰ্যত উল্লেখনীয় বৰঙণি আগবঢ়াইছে। তেওঁলোকৰ এই বৰঙণিৰ কথা গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনৰ ইতিবৃত্তত স্বীকৃত হৈ থাকিব।

(বেহেদ আলিৰ লগত সহযোগী শ্রমিক আছিল-মহৰ আলি, চফিয়ৰ সেখ, মতিউৰ ৰহমান, জয়নাল সেখ, নুৰ হুছেইন, জীৱন নাথ, গুদা সেখ, লাইলী বেওৱা আৰু নিমাতী বেগম। শ্ৰীকালচাঁদ মিস্ত্ৰীৰ লগত সহযোগী শ্রমিক আছিল-শ্ৰীটহলু সৰকাৰ, শ্ৰীবাবলু সৰকাৰ, সুকুমাৰ মণ্ডল, জ্যোৎস্না ৰায়, শ্ৰীকৃষ্ণ মণ্ডল আৰু বাণ্টু সৰকাৰ।)

গ্ৰন্থাগাৰৰ কৰ্মক্ষেত্ৰ :

অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ ৰাইজৰ অফুৰন্ত সহায়-সহযোগত গঢ় লৈ উঠিছে। অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টে আশা পোষণ কৰে যে কলেজৰ তত্ত্বাবধানত ই কলেজৰ গ্ৰন্থাগাৰ হৈও গ্ৰন্থানুধ্যায়ী পাঠক ৰাইজৰ সেৱা কৰিব পাৰিব। তাৰ বাবে নিছিন্দ্ৰ পৰিচালনা ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। ৰত্নপীঠ কলেজৰ কৰ্তৃপক্ষৰ সৈতে অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ এখন চুক্তি পত্ৰ সম্পাদন কৰা হ'ল। ট্ৰাষ্টে বছৰি এটা অনুদান দি থাকিব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যাতে কিতাপবোৰ যথাযথ ব্যৱহাৰ কৰি থাকে তাৰ বাবে উদগনি দিবলৈ গ্ৰন্থাগাৰত থকা কিতাপবোৰ অধ্যয়ন কৰাৰ ভিত্তিত বিবিধ প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰা হ'ব। ওচৰ-চুবুৰীয়া অঞ্চলত সং শিক্ষা, সং আদৰ্শ, নৈতিক মূল্যবোধ, কৰ্ম সংস্কৃতি, স্ব-নিয়োজিত আঁচনি উৎপাদন আৰু স্বজনশীল মনোবৃত্তি গঠন আদি আদৰ্শমূলক কাৰ্য-ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হ'ব।

গ্ৰন্থাগাৰ সম্পৰ্কে সতৰ্কতা :

উদ্যম আৰম্ভ হওঁতে যি উৎসাহ-উদ্দীপনা পৰিলক্ষিত হয়, উদ্যমটো ঠন ধৰি উঠাৰ আগেয়ে বহুতো ক্ষেত্ৰত সেইবোৰ মৰহি যোৱা দেখা যায়। যাতে তেনে পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব নালাগে, তাৰবাবে অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টে দৃঢ় পদক্ষেপত সতৰ্কতাৰে এটাৰ পিছত এটা সমস্যা সমাধান কৰি আহিব লগা হৈছে। তাৰ বাবে গ্ৰন্থাগাৰৰ কাম-কাজ কিছু পৰিমাণে বিলম্বিত হৈছে। ট্ৰাষ্টে সংশ্লিষ্ট সকলোৰে ওচৰত তাৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰিছে।

নতুন নামাকৰণ :

২১/১১/৮৪ তাৰিখে অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেমোৰিয়েল ট্ৰাষ্ট নাম দি ট্ৰাষ্টটো গঠন কৰা হৈছিল। কিন্তু উপ-পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা পঞ্জীয়নভুক্ত নোহোৱা বাবে দাতাসকলক আয়কৰৰ পৰা বেহাই দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা হোৱা নাছিল। ইতিমধ্যে ট্ৰাষ্টী শ্ৰীমানবেন্দ্ৰ শৰ্মা আততায়ীৰ হাতত প্ৰাণ হেৰুৱায় আৰু এগৰাকী ট্ৰাষ্টী শ্ৰীবিপুলজয় বৰা দীৰ্ঘদিন

বিদেশত অধ্যয়নত থাকিব লগা হোৱাত পদত্যাগ কৰে। এনে অৱস্থাত পঞ্জীয়নভুক্ত কৰিবলৈ ট্ৰাষ্টটো নতুনকৈ গঠন কৰা হয়। নতুনকৈ গঠন কৰা ট্ৰাষ্টটো অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্ট নামেৰে উপ-পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা পঞ্জীয়নভুক্ত কৰা হয়। পঞ্জীয়ন নম্বৰ ৩৬৬৯/৯০। দাতাসকলৰ বাবে আয়কৰৰ পৰা ৰেহাই বিচাৰি দাখিল কৰা আবেদন পত্ৰখন আয়কৰ কমিছনাৰৰ ওচৰত বিবেচনাধীন হৈ আছে।

বত্ৰপীঠ কলেজ সম্পৰ্কে এবাৰ :

সামৰণিৰ আগেয়ে যিখন কলেজক গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনটো অৰ্পণ কৰা হ'ল, সেই বত্ৰপীঠ কলেজৰ কেইটামান বৈশিষ্ট্য কথা উল্লেখ নকৰিলে প্ৰতিবেদনখন অসম্পূৰ্ণ হৈ ৰ'ব। কম খৰচত বেছি কাম কৰিব পৰা আন্তৰিকতাপূৰ্ণ আৰু ঐকান্তিক কৌশল এটি এই কলেজৰ বৈশিষ্ট্য। কলেজৰ সজীত গাঁওতে ছাত্ৰসকলে নজনাক জানিবলৈ আগবাঢ়ি যাওঁ বুলি গাই কলেজৰ লক্ষ্য স্পষ্ট কৰি দাঙি ধৰে। কলেজৰ নীতি বাক্যত আছে-নিজক নিজে জীৱনত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ এটি প্ৰতিশ্ৰুতি। কলেজৰ পতাকা আৰু প্ৰতীক চিহ্নত আছে-প্ৰাচীন ভাৰতৰ সংযমৰ আদৰ্শ। কলেজ প্ৰাঙ্গণত আছে উৎপাদন, সৃজন আৰু কৰ্মশক্তিৰ প্ৰেৰণাৰ এটি পৰিৱেশ। এইবোৰে যি কোনো দৰ্শকৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ নকৰাকৈ নেথাকে। এনে পৰিৱেশত গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন নিৰ্মাণ কাৰ্যত বত্ৰপীঠ কলেজৰ নিৰ্মাণ কৌশল নিষ্ঠা আৰু সেৱাধৰ্মিতাৰ প্ৰতিফলন হোৱা স্বাভাৱিক। আমি তাৰ বাবে গৌৰৱবোধ কৰিছোঁ।

সদৌ শেষত অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন নিৰ্মাণ সুসম্পন্ন হোৱাৰ বাবে দান দিয়া দাতাসকল, সময়ে সময়ে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শ দাতাসকল, স্থাপত্য শিল্পী, ইঞ্জিনীয়াৰ, মিস্ত্ৰী, শ্ৰমিক সকলোকে তেওঁলোকৰ অৱদানৰ বাবে শলাগ জনাওঁ।

বত্ৰপীঠ কলেজৰ অধ্যাপকসকলে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে বহুতো সহায়-সহযোগ আগবঢ়াইছে। সকলোটলৈ অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টৰ পক্ষৰ পৰা ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰা হ'ল।

বাইজৰ অফুৰন্ত সহায়-সহযোগৰ বাবে বাইজলৈ ট্ৰাষ্টৰ হৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা নিবেদন কৰিছোঁ। ইতি-

১০ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯৪

বহুলপুৰ, চাপৰ

ধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী

সম্পাদক

অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেম'ৰিয়েল ট্ৰাষ্ট

প্ৰধান সম্পাদকৰ ভাষণ

শ্ৰদ্ধাভাজন সভাপতি ডাঙৰীয়া

সমৰেত সমজুৰাসকল,

অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেম'ৰিয়েল ট্ৰাষ্টৰ উদ্যোগত বড়পীঠ কলেজত যি পুথি ভঁৰাল আঁচনি উদ্বোধন কাৰ্য অনুষ্ঠিত হৈছে, সেই আঁচনিৰ এটি ক্ষুদ্ৰ পটভূমি আছে। আঁচনিৰ বিৱৰণ এটি দাঙি ধৰাৰ আগতে সেই পটভূমি সম্পৰ্কে দু-আধাৰমান কথা উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ।

আলজীয়াৰ্ছ, বাৰ্লিন আৰ মস্কো ভ্ৰমণ কৰি আহি অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহই প্ৰতিবাৰেই এটি কথা আমাৰ লগত বৰকৈ আলোচনা কৰিছিল। সেইবোৰ দেশত যুৱ আন্দোলন কেনেকৈ গঢ়ি উঠিছে আৰু আমাৰ দেশত আমি কি কৰিব লাগিব— তাৰ আলোচনা আমাৰ মাজত সদনে হৈ আছিল। শাৰীৰিক, মানসিক, বৌদ্ধিক আৰু আধ্যাত্মিক দিশত উৎকৰ্ষতা সাধন কৰিবলৈ যিবোৰ কাম আমি হাতত ল'ব পাৰোঁ, তাৰ ভিতৰত পুথি ভঁৰাল স্থাপন আৰু যুৱকসকলক অধ্যয়নমুখী কৰাৰ কথা আমাৰ লগত সদায় আলোচনা কৰিছিল।

সেইবোৰ কাম তেওঁ সমাপ্ত কৰিব নোৱাৰিলে। আমি তাৰ ভিতৰত কিছুমান আৰম্ভ কৰিব বিচাৰিছোঁ। বিজুলিৰ চিকমিকনিৰ দৰে জ্বলি উঠি হঠাৎ মৰ যোৱা অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহৰ জীৱনৰ দুটি এটি কথা ইয়াত উল্লেখ কৰিলে বোধ কৰোঁ অশাসংগিক নহ'ব।

১৯৭৩ চনত তেওঁ জাৰ্মান ডেম'ক্ৰেটিক ৰিপাব্লিকলৈ গৈছিল। ২৮ জুলাইৰ পৰা আগষ্ট লৈ বাৰ্লিনত বহা দশম বিশ্ব যুৱ উৎসৱত যোগদান কৰিছিল। আৰু বিশেষ ভূমিকা লৈছিল।

১৯৭৪ চনত আলজীয়াৰ্ছলৈ গৈছিল। তাত ৬ জুলাইৰ পৰা ১২ জুলাইলৈ অনুষ্ঠিত হোৱা তৃতীয় বিশ্ব যুৱ সন্মিলনত ভাৰতৰ হৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল।

১৯৭৫ চনত অপূৰ্ব মস্কোলৈ গৈছিল। ৭ নৱেম্বৰৰ দিনা ছোভিয়েট জাতীয় সংহতি দিবসত যোগদান কৰিবলৈ ভাৰতৰ সঁজাতি দল এটাক নিমন্ত্ৰণ জনোৱা হৈছিল। ভাৰত-ছোভিয়েট সাংস্কৃতিক সমিতিৰ চাৰিজন প্ৰধান সম্পাদকক লৈ সেই সঁজাতি দল গঠিত হৈছিল। অপূৰ্ব আছিল সেই দলৰ অন্যতম সদস্য।

আন্তৰ্জাতিক সন্মিলনত অংশগ্ৰহণ কৰি অপূৰ্বই ভাৰতৰ বাবে যশস্যা অৰ্জন কৰিব পাৰিছিল। জাতীয় কৰ্মক্ষেত্ৰত দেশাত্মবোধ সত্য, অহিংসা আৰু গভীৰ একনিষ্ঠাৰ আদৰ্শ দাঙি ধৰাত দক্ষতা দেখুৱাইছিল। য'লৈ অপূৰ্ব গৈছিল, তাতেই সৌহাৰ্দ গঢ়ি তুলিছিল। প্ৰতি অঞ্চল, গাঁও বা প্ৰতিজন মানুহৰ সুখ দুখৰ লগত তেওঁ নিজকে জড়িত কৰিছিল। আমাৰ প্ৰত্যেকৰে লগত তেওঁৰ প্ৰথম সম্পৰ্ক আছিল ব্যক্তিগত পিছত অন্য। এই গুণৰ বলত

তেওঁ তেওঁৰ বিৰোধীসকলকো আপোন কৰি ল'ব পাৰিছিল।

শালকোচাত বহিব লগা এখন সভাত যোগদান কৰিবলৈ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১০ তাৰিখে তেওঁ গুৱাহাটীৰ পৰা ৰাওনা হৈছিল। কিন্তু সভাত যোগদান কৰা নহ'ল। তাৰ আগেয়ে সেই দিনাই আবেলি ৩ বজাত ৪০ মিনিটত এক মটৰ দুৰ্ঘটনাত আমাৰ পৰা চিৰ বিদায় লৈ তেওঁ গুচি গ'ল।

তাৰ আগদিনৰ কথা। ডিজাইন কনছ'টিয়ামৰ অফিচত শ্ৰীঅম্বিকাচৰণ চৌধুৰী, তেওঁ আৰু মই আলোচনা কৰিছিলো— চিলাৰায়ৰ প্ৰতিমূৰ্তি উন্মোচন সভাৰ প্ৰতিনিধিসকলৰ বাবে বেজ তৈয়াৰ কৰাৰ কথা। শ্ৰীচৌধুৰীয়ে চিলাৰায়ৰ ছবি থকা বেজৰ নমুনা এটা দি গ'ল। অপূৰ্বই বেজটো তৈয়াৰ কৰি দিবলৈ গাত ল'লে। কিন্তু বেজ তৈয়াৰ কৰা নহ'ল। তেজেৰে লুতুৰি পুতুৰি হৈ বেজৰ নমুনাটো তেওঁৰ ওপৰৰ পকেটতেই থাকিল— কেঁচা তেজেৰে যেন বীৰ চিলাৰায়ৰ চৰণ ধুবালে।

অপূৰ্ব আমাৰ মাজৰ পৰা গ'ল। কিন্তু তেওঁৰ কাম-কাজ, কথা-বতৰাৰ ভিতৰেদি গঢ়ি উঠা আমাৰ লগত তেওঁৰ সম্পৰ্কটো গভীৰ হৈ ব'ল। সেই সম্পৰ্কটো যাতে চিৰদিন উজ্জ্বল হৈ থাকোঁতাৰ বাবে আমি অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেম'ৰিয়েল ট্ৰাষ্ট এটি গঠন কৰিছোঁ। তেওঁ আমাৰ মাজত থাকোঁতে আমি যিবোৰ কথা আলোচনা কৰিছিলো, সেইবোৰকেই ৰূপ দিবলৈ ক্ষুদ্ৰ হ'লেও কিছুমান আঁচনি গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

যুবকসকলক অধ্যয়নমুখী কৰিবলৈ পুথি ভঁৰালৰ কথা আছিল অন্যতম। সেয়ে অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে তেওঁ বহল কৰ্মক্ষেত্ৰসমূহৰ এটি ক্ষেত্ৰ ৰত্নপীঠ কলেজত এই পুথি ভঁৰাল আঁচনি উদ্বোধন কৰিবলৈ হাতত লৈছে।

ট্ৰাষ্টে ৫,০০০ পাঁচ হাজাৰ টকাৰ এটি পুঁজি আচুতীয়াকৈ বেংকত জমা থবলৈ ৰত্নপীঠ কলেজক দিব। ৰত্নপীঠ কলেজৰ আঁচনি পৰিচালনা সমিটিয়ে ২৫০০ টকাৰ বৰঙণি আগবঢ়াব পাৰিলে, ট্ৰাষ্টে সমদান অৰ্থাৎ ২৫০০, টকা আৰু এটি বিশেষ দান ১,৬২৬ টকা আগবঢ়াব। মুঠ ১১,৬২৬ টকা বেংকত আচুতীয়াকৈ ৫ বছৰৰ বাবে স্থায়ী জমা ৰখা হ'ব। এই ৫০০০ টকাৰে সৈতে ২৫০০০ টকাৰ মূল সদায় বেংকত আচুতীয়াকৈ স্থায়ী জমা হৈ থাকিব। এই জমা টকাৰ পৰা বৰ্তমান চলি থকা বছৰি ২,৭৫০ টকা সুদ পোৱা যাব। আৰ্জিত এই সুদৰ টকাৰে কিনা কিতাপৰ দ্বাৰা অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেম'ৰিয়েল ট্ৰাষ্ট পুথি ভঁৰাল বছৰি নিত্য পৰিবৰ্ধিত হৈ থাকিব।

আঁচনি উদ্বোধন হোৱাৰ ৫ বছৰৰ ভিতৰত কিতাপ কিনিবলৈ আঁচনিৰ পৰা কোনো উপাৰ্জন নহ'ব। সেই কাৰণে এই ৫ বছৰলৈ অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে তলত উল্লেখ কৰা সদাশয় ব্যক্তিসকলৰ পৰা দান সংগ্ৰহ কৰি প্ৰায় ১৫,৮০০ টকাৰ কিতাপ আৰু তিনিটা আলমীৰা অনুদান হিচাপে আগবঢ়াইছে।

সামগ্ৰী	দাতা	মূল্য
১) এনছাইক্ল'পীডিয়া ব্ৰিটানিকা ৩০ খণ্ড	শ্ৰীমতী ৰাধা সিংহ আৰু শ্ৰীজয়ন্ত কুমাৰ সিংহ	৯০০০.০০
২) অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ সমগ্ৰ প্ৰকাশিত	শ্ৰীগঙ্গা কলিতা	৫০০০.০০
৩) আলমীৰা ৩টা	শ্ৰীমুৰলী ৰায় আৰু শ্ৰীকমল মেধি	১৮০০.০০
কিতাপ, আলমীৰা বাবদ		<u>১৫,৮০০.০০</u>
আঁচনিৰ মূল জমা		<u>১১,৬২৬.০০</u>
মুঠ		২৭,৪২৬.০০

শ্ৰীনৰেশ চন্দ্ৰ গুপ্ত, শ্ৰীৰমেশ চন্দ্ৰ শৰ্মা, শ্ৰীনিৰ্মল কুমাৰ জৈন, ডিজাইন কনছাৰ্টিয়াম, ইবকো লিঃ শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী আৰু শ্ৰীমতী ৰাধা সিংহৰ পৰা পোৱা বৰঙনিৰে আঁচনিৰ মূল গঠিত হৈছে।

আঁচনি উদ্বোধনৰ দিনা ৰত্নপীঠ কলেজলৈ পুথি ভঁৰালৰ বাবদ মুঠ ২৭,৪২৬ টকাৰ অনুদান আগবঢ়োৱা হৈছে। পুথিভঁৰাল আঁচনি সফল হওক- এয়ে আমাৰ কামনা।

ধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী
প্ৰধান সম্পাদক

২১ নৱেম্বৰ, ১৯৮৪ চন
ৰত্নপীঠ কলেজ, চাপৰ

ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয় পুথি ভঁৰাললৈ গ্ৰন্থদান কৰাৰ আবেদন

প্ৰিয়...

ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয় পুথিভঁৰাল সংগঠন কৰিবলৈ এটি শক্তিশালী আঁচনি গ্ৰহণ কৰা হৈছে। যোৱা ১১ নৱেম্বৰ তাৰিখত অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে পুথি ভঁৰালৰ কাৰণে ১১,৬০০ টকাৰ এটি স্থায়ী পুঁজি বেংকত জমা দিছে। অহা ২১ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখত ২১,৪০০ টকাৰ আৰু এটি স্থায়ী পুঁজি বেংকত জমা দিয়াৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। দুয়োটা পুঁজি একত্ৰিত কৰিলে ৩৩,০০০ টকাৰ এটি স্থায়ী পুঁজি বেংকত জমা হৈ ৰ'ব। এই স্থায়ী পুঁজি দহ বছৰত বৰ্ধিত হৈ ১২,০০০ টকাৰ সুদ পোৱা হ'ব। আৰু এই সুদৰ টকাৰে ১২,০০০ টকা মূল্যৰ দেশ-বিদেশৰ গ্ৰন্থ সম্ভাৰ পুথি ভঁৰালৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰিব পৰা হ'ব। আৰু কালত ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয় পুথি ভঁৰাল এটি উন্নত, সমৃদ্ধ পুথি ভঁৰালত পৰিণত হ'ব গৈ।

এয়া দহ বছৰ পিছৰ কথা। সম্প্ৰতি কিন্তু পুথি ভঁৰালৰ সমস্যা অইনভাৱে আমাৰ ওচৰত আহি উপস্থিত হৈছে। বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়স্পৰা অস্থায়ী স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। স্থায়ী স্বীকৃতি লাভ কৰিবলৈ হ'লে, মহাবিদ্যালয়ৰ পুথি ভঁৰালটো এই বছৰতেই অপেক্ষাকৃতভাৱে সমৃদ্ধ হ'ব লাগিব আৰু তাৰ বাবে অহা মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰত আৰু ১,৫০০ খন গ্ৰন্থ সংগ্ৰহ কৰিব লাগিব। সেই কাৰণেই আমি সংগ্ৰহ অভিযান চলাব লগা হৈছে।

ইতিমধ্যে অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টৰ উদ্যোক্তাসকল গুৱাহাটীৰ বিহাবাৰীৰ বিখ্যাত ব্যৱসায়ী শ্ৰীগঙ্গা কলিতা, গুৱাহাটী হেদায়েংপুৰৰ অসম ইছলামী সাহিত্য প্ৰকাশন সমিতি, উদ্যোগী যুৱক সমাজ সেৱী মঃ নুৰ হুছেইন, ব্যৱসায়ী মঃ আব্দুল খান, মঃ ৰাজাখান, মঃ মুসাখান, মঃ আছলাম খান, মঃ বাৰেক খান, গুৱাহাটী পানবজাৰৰ প্ৰসিদ্ধ গ্ৰন্থ বিপণী 'কিতাপ ঘৰ' আৰু স্থানীয় বহুতো বিদ্যোৎসাহী ব্যক্তিয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ পুথি ভঁৰাললৈ গ্ৰন্থ দান আগবঢ়াই পুথি ভঁৰালটোক সমৃদ্ধ কৰি তুলিছে।

সদাশয় দাতাসকলক আমি ধন্যবাদ জনাইছো। এতিয়া, আপোনাৰ ওচৰত এটি বিশেষ, ব্যক্তিগত অনুৰোধ এই যে আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি যি পাৰে দুই-এখন বা ততোধিক গ্ৰন্থ দান কৰি বড়পীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰাল সমৃদ্ধ কৰি তোলে যেন। মহাবিদ্যালয়ৰ উপযোগী হ'লে নতুন পুৰণি যিকোনো গ্ৰন্থ দান কৰিব পাৰি। ইতি—

বিনীত

ডালিম কুমাৰ মেধি, ছেক্ৰেটাৰী

হৰকান্ত গগৈ, অধ্যক্ষ

বড়পীঠ কলেজত

পুথিভঁৰালৰ ভিত্তি-শীলা স্থাপন।

প্ৰধান সম্পাদক

শ্ৰী ধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীৰ প্ৰতিবেদন।

অপূৰ্বকুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্ট, গোপীনাথ নগৰ,

গুৱাহাটী-৭৮১০১৬

৩০, অক্টোবৰ, ১৯৯০

সভাপতি ডাঙৰীয়া

বিশিষ্ট অতিথিগণ,

আৰু ৰাইজ,

আজিৰ পৰা ছ বছৰ আগেয়ে অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টৰ দ্বাৰা পুথিভঁৰাল আঁচনি এখন বড়পীঠ কলেজত উদ্বোধন কৰা হৈছিল। আজি আমি সেই আঁচনি মতে পুথিভঁৰালৰ গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ভিত্তি-শীলা স্থাপন কৰিবলৈ ওলাইছোঁ। সেই উপলক্ষে বিশিষ্ট অতিথি সকল সমন্বিতে অভ্যাগত সকলক আৰু ৰাইজক আদৰণি জনাওঁ।

ইতিমধ্যে আঁচনিখনক কিছুপৰিমাণে সংশোধন আৰু পৰিবৰ্দ্ধন কৰা হৈছে। আৰম্ভ কৰা আঁচনিখন বছৰি ২,৭৫০, টকা আয় হ'ব পৰা এখন আঁচনি আছিল। সেই আঁচনিখন সংশোধন কৰি ২৫,০০০ টকা দীৰ্ঘম্যাদী হিচাপত বেঙ্কত জমা থোৱা হৈছিল। সেই টকা বাঢ়ি ৪৩,১৩৭.৭০ পইচা হৈছিল গৈ। তাৰ লগত গুৱাহাটী ৰিহাবাৰীৰ বিশিষ্ট ব্যৱসায়ী শ্ৰীগংগা কলিতাৰ পত্নী শ্ৰীমতী শান্তিপ্ৰিয়া কলিতাই দান দিয়া ১,৮৬২.৩০ পইচা যোগ দি বেঙ্কত জমা থোৱাত এতিয়া ৪৫,০০০ টকা হ'ল গৈ। এই পুঁজি এতিয়া দীৰ্ঘম্যাদী হিচাপত চাপৰত থকা ইউকো বেঙ্কত আছে।

১৯৮৪ চনৰ চম্ৰ নৱেম্বৰ তাৰিখে আঁচনিখন ৰত্নপীঠ কলেজত উদ্বোধন কৰা হৈছিল। তেতিয়া ট্ৰাষ্টে মাথোঁ ১১,৬২৬ টকাহে সংগ্ৰহ কৰিছিল। শ্ৰীনৰেশ চন্দ্ৰ পেগু, শ্ৰীনিৰ্মল কুমাৰ জৈন, শ্ৰীৰমেশ চন্দ্ৰ শৰ্মা, ডিজাইন কনছ'ল্টাণ্টাম, ইবকো লিমিটেড শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী, শ্ৰীমতী ৰাধা সিংহ, শ্ৰীমৃণাল কান্তি বসু আৰু মঃ ইয়াকুব আলীয়ে আঁচনিৰ বাবে পুঁজি সংগ্ৰহ কৰোতে উল্লেখযোগ্য অৰিহণা যোগাইছিল।

সংগৃহীত পুঁজি বহুলপুৰত থকা প্ৰাগজ্যোতিষ বেঙ্কত জমা থৈ ম্যাদী আমানত ৰছিদখন ট্ৰাষ্টৰ সভাপতি শ্ৰীনৱকান্ত বৰুৱা ডাঙৰীয়াই ট্ৰাষ্টৰ স্থানীয় কমিটিৰ সভাপতি শ্ৰী হৰকান্ত গগৈ দেৱৰ হাতত অৰ্পণ কৰি আনুষ্ঠানিকভাৱে আঁচনিখনৰ শুভাৰম্ভ কৰিছিল। লগে লগে শ্ৰী কমল কুমাৰ মেধি আৰু শ্ৰীমুৰলীধৰ ৰায়ে যুটীয়াভাৱে তিনিটা আলমীৰা, গুৱাহাটী ৰিহাবাৰীৰ শ্ৰীগঙ্গা কলিতাই অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ প্ৰকাশিত সমূহ কিতাপ আৰু শ্ৰীমতী ৰাধা সিংহই এনছাইক্ল'পীডিয়া ব্ৰিটানিকা ৩০ খণ্ড দান আগবঢ়াইছিল। বেঙ্কত জমা থোৱা সংগৃহীত ধন, আলমীৰা আৰু কিতাপৰ মূল্য ধৰিলে, উদ্বোধনৰ দিনা ২৭,৬২৬ টকাৰে পুথিভঁৰাল আঁচনিৰ শুভাৰম্ভ হৈছিল।

উদ্বোধনী সভাত আৰু তাৰ পিছত বিভিন্ন সময়ত সভা-সমিতি পাতি কিতাপ সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। বহুত দাতাই এখন দুখন হিচাপে বহুত কিতাপ দান কৰিছিল। পুথি ভঁৰালৰ দাতাসকলৰ তালিকাত তেওঁলোকৰ নাম আছে। কিন্তু স্থান সীমিত হোৱা কাৰণে ইয়াত তেওঁলোকৰ নাম প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰি আমি দুঃখিত।

যিসকলে একোটি স্তম্ভ হিচাপে কিতাপ দান কৰিছে, সেইসকলৰ ভিতৰত কেইজনমানৰ নাম ইয়াত উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ। আসাম ট্ৰিবিউনৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক শ্ৰীসতীশ চন্দ্ৰ কাকতি ডাঙৰীয়াই পঁচিশখনৰ অধিক অতি মূল্যবান গ্ৰন্থ দান কৰিছে। গুৱাহাটী গুৱাহাটী পানবজাৰৰ অসম প্ৰকাশন প্ৰাইভেট লিমিটেডৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীপ্ৰমোদ শৰ্মাই ১০০খন পুৰণি ইংৰাজী গ্ৰন্থ, বিখ্যাত কিতাপৰ দোকান কিতাপ ঘৰ ২০০খন কিতাপ, গুৱাহাটী হেদায়েৎপুৰৰ মঃ নুৰ হুছেইন, আব্দুল খান আৰু গোলাপ খানে কোৰাণ হাদিছ আদি ইছলাম ধৰ্মৰ মূল্যবান গ্ৰন্থ দান কৰিছে। এই দৰে ইছলাম ধৰ্ম আৰু খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ বহুত কিতাপ সংগৃহীত হৈছে। বেদ, উপনিষদ, গীতা, ভাগৱত পুৰাণ সংগ্ৰহ কৰিব পৰা হৈছে।

ইয়াৰ উপৰিও শ্ৰীবিপুলজয় বৰা, শ্ৰীনীৰদেন্দু ৰায়, শ্ৰীভদ্রেস্বৰ দাস শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ ডেকা, শ্ৰীখগেন্দ্ৰ বৰ্মন আৰু শ্ৰীজগদীশ ব্ৰহ্মাৰ পৰা স্তম্ভ আকাৰত কিতাপ দান সংগৃহীত কৰা হৈছে। এতিয়ালৈকে আঢ়ৈ হাজাৰৰ অধিক কিতাপ সংগৃহীত হৈছে।

আঁচনি উদ্বোধনৰ সময়ত তিনিটা আলমীৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। তাৰ পিছত আৰু দহটা আলমীৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে। তাৰ ভিতৰত এটা ষ্টিলৰ আলমীৰাও আছে। শ্ৰীকমল মেধি আৰু উপেন পালৰ পৰা দুটাকৈ আৰু পূৰ্ণানন্দ ৰায়, শ্ৰীঅৰুণ কুমাৰ সিংহ, শ্ৰীভদ্রেস্বৰ দাস, শ্ৰীকৈলাস সৰকাৰ, শ্ৰীমুকলীধৰ ৰায়, আৰু নীৰদেন্দু ৰায়ৰ পৰা একোটাকৈ কাঠৰ আলমীৰা পোৱা হৈছে। ষ্টীলৰ আলমীৰাটো পোৱা হৈছে— শ্ৰীবৈকুণ্ঠ দাসৰ পৰা।

কিন্তু সংগঠন কৰিব নোৱাৰা কাৰণে পুথি ভঁৰাল ব্যৱহাৰ কৰিব পৰাকৈ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই। পুথি ভঁৰালৰ নিয়ম মতে কিতাপৰ তালিকা প্ৰস্তুতকৰণ আৰু কিতাপৰ বিভাগকৰণৰ স্বৰূপ হাতত ল'ব পৰা নাই। লাইব্ৰেৰিয়ান নাই, ঠাইৰ অভাৱ, সাজ-সঁজুলি আচৰাব আদিৰ অভাৱ। কলেজৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় পুথি ভঁৰালৰ মাথোঁ তদ্বাৰধানত আছে।

সেই কাৰণে গৃহনিৰ্মাণৰ প্ৰয়োজনীয়তা বাককৈ অনুভৱ কৰা হৈছে। পুথিভঁৰাল ঘৰৰ আগফালৰ অংশটো প্ৰথমে নিৰ্মাণ কৰা হ'ব। এই অংশটোৰ দীঘলে ৫৪ ফুট আৰু বহলে ২৪ ফুট। ইয়াত থাকিব 'অডিঅ' ভিছুৱেল' আৰু সভা-সমিতি পতা কক্ষ, টি ভি, ভি ছি আৰু আৰু কেছেট ৰখা কক্ষ, পাঠকসকলৰ বস্তুবাহানি ৰখা ঠাই, কিতাপ আদান-প্ৰদান কক্ষ, কিতাপৰ তালিকা ৰখা ব্যৱস্থা, বাতৰি কাকত আৰু বিবিধ আলোচনী ৰখা ঠাই আৰু পঢ়াৰ মেজ। অপৰ.. অংশটোৰ দীঘ ৫০ আৰু বহল ২৪ ফুট। গৃহ নিৰ্মাণৰ লগে লগে পুথি ভঁৰালৰ ব্যৱহাৰিক কাৰ্যকলাপ আৰম্ভ কৰা হ'ব।

গুৱাহাটী পান বজাৰৰ 'ডিজাইন কনছাৰ্টিয়াম' আৰু শিলপুখুৰীৰ শ্ৰীসুধাংশু দেৱ ইঞ্জিনিয়াৰিং কনছালটেণ্সি ব্যুৰো— এই দুয়োটা অনুষ্ঠানে পুথি ভঁৰালৰ গৃহ নিৰ্মাণ সম্পৰ্কত পৰিকল্পনা, নক্সা, প্ৰাক্কলন আদি যাৰতীয়া প্ৰস্তুতিত গুৰি ধৰিছে।

অপূৰ্বৰ স্মৃতি বিজড়িত পুথি ভঁৰালৰ গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে তেওঁৰ বন্ধু আৰু সদাশয় ব্যক্তিসকলে ইটা, বালি, শিল আৰু ছিমেন্ট দান দিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছে। যথা সময়ত তেওঁলোকৰ দান স্বীকৃতি জনোৱা হ'ব।

পুথি ভঁৰাল আঁচনিৰ শুৰিতে যে অপূৰ্বৰ এটা বিশেষ প্ৰেৰণা আছিল, সেই কথা আঁচনিখন উদ্বোধন কৰাৰ সময়ত উল্লেখ কৰা হৈছিল। আজি ঘৰৰ ভিটি স্থাপন উপলক্ষে আকৌ অকণমান উল্লেখ কৰাৰ প্ৰয়োজন বোধ কৰিছোঁ। দশম বিশ্ব যুৱ উৎসৱত যোগদান কৰিবলৈ অপূৰ্ব বাৰ্লিনলৈ গৈছিল। তাত জাৰ্মান যুৱ শক্তিৰ কৰ্দোদ্যম লক্ষ্য কৰিছিল। আলজীয়াৰ্হত 'তৃতীয় বিশ্ব'ৰ যুৱ সন্মিলনত অপূৰ্ব ভাৰতৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল। তাত 'তৃতীয় বিশ্ব'ৰ যুৱকসকলৰ প্ৰগতিশীল নেতৃত্ব প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰয়াসত বিশেষ ভূমিকা লৈছিল।

মস্কোত কছিয়াৰ জাতীয় সংহতি দিৱসত যোগদান কৰিছিল। তাত সমাজতান্ত্ৰিক শক্তিৰ বিকাশ সাধনত যুৱকৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে প্ৰত্যয় লাভ কৰিছিল। এইবোৰ বিষয়ে বহল ব্যাখ্যা কৰি আৰু বিদেশৰ পৰা অনা ফিল্ম আদি দেখুৱাই আমাক যি ধৰণে উদ্বুদ্ধ কৰিছিল, সেই কথা আমি পাহৰিব নোৱাৰো। তেওঁ যুৱকসকলৰ বাবে দুটা কথাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল— এটা কামৰ প্ৰতি ধাউতি— Will to work more, আনটো জ্ঞান অৰ্জনৰ বাবে আগ্ৰহ Will to know more, শেহৰ কথাটিৰ বাবে সেইবোৰ দেশত থকা পুথি ভঁৰালৰ কথা আমাক বৰকৈ কৈছিল। এই পুথি ভঁৰালৰ গুৰিতে আছে অপূৰ্বৰ পৰা লাভ কৰা প্ৰেৰণা।

ৰত্নপীঠ কলেজত উদ্বোধন কৰা পুথি ভঁৰাল আঁচনিৰ বাহিৰেও অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে গুৱাহাটীত কামৰূপ একাডেমীত আন এটি আঁচনি প্ৰবৰ্তন কৰিছে। সেই আঁচনি সম্পৰ্কে ইয়াত কেৱল উল্লেখ কৰিব বিচৰা হৈছে। বছৰেকীয়া তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰি ১৯৮৪ চনত কামৰূপ একাডেমীত প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় হোৱা দল দুটাক দুটা চলন্ত ট্ৰফী দিয়া হয়। তাৰ ভিতৰত প্ৰথম হোৱা দলটোলৈ আগবঢ়োৱা চলন্ত ট্ৰফীটো গুৱাহাটী জু ৰোডৰ শ্ৰীচক্ৰধৰ দাসদেৱে দান আগবঢ়াইছে।

সেই আঁচনি মতে, তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা পৰিচালনা কৰিবলৈ দহ হাজাৰ টকাৰ এটা স্থায়ী পুঁজি আচুতীয়াকৈ কামৰূপ একাডেমীৰ অধ্যক্ষৰ তত্ত্বাবধানত বেংকত জমা থোৱা হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজত পুথি ভঁৰালৰ আঁচনিখন সম্পাদন কৰাৰ পিছত আৰু কেইখনমান আঁচনি অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টৰ বিবেচনাধীন হৈ আছে। ৰাইজৰ সহযোগত সেইবোৰ আঁচনি যথা সময়ত এই কাৰ্যত আমালৈ সহায়-সহযোগ আগবঢ়াইছে। সেই সকললৈ আমাৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাওঁ।

এই কেইআৰাৰ কথাৰে অতিথি অভ্যাগতক সমন্বিতে ৰাইজৰ সহায়-সহযোগ কামনা কৰি এই প্ৰতিবেদন সামৰিলো। ইতি—

ধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰী

প্ৰধান সম্পাদক

অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্ট

গোপীনাথ নগৰ, গুৱাহাটী-৭৮১০১৬

পৰিশিষ্ট :

Estimate for the proposed Apurba Sinha Memorial Library Building of Ratnapith College at Chapar (Area: 225.64 sgm)

Specifications:

1. R.C.C column footings over brick soling at depth not less than 1m.
2. 230 mm thick brick plinth wall over R.C.C. tie beam at 150 mm below G.L.
3. 115 mm thick brick wall in cement mortar (1:4) and cement plaster on both face of the wall.
4. Timber windows with sal wood and Gamari wood shutters including 3 mm thick glass fixed with timber beadings.
5. R.C.C. lintal 150 X 113 size in 1:2:4 concrete and R.C.C. chajjas over the windows.
6. Centre hung timber ventilators with sal wood chowkath and Gamari wood shutters including 3 mm thick glass fixed to the shutter frames with 12 mm X 12 mm beading.
7. Gamari wood panelled doors with sal wood chopwkantsh fixed to the brick wall with M.S. hold fast.
8. C.G.I. sheet roofing over sal wood purlin which are supported on suitable sal wood roof trusses as per design.
9. A.C. Ceiling of 4 mm thick fixed to the 5 mm X 5 mm sal wood ceiling joist supported on timber truss by means of 25 mm X 6mm M.S. suspenders.
10. I.P.S. flooring 12 mm thick over flat brick soling and 65 mm thick P.C.C.
11. Suitable cement paints on external wall surfaces and lime wash on internal wall surfaces and white synthetic enamel paints on timber surfaces.

ESTIMATE:

Area of the building 224 sqm.

Cost of civil works considering Rs. 1,755.00 per sqm.

of floor area -

Rs. 3,94,243.20

Ald. Rs. 44/m for antitermite treatment

Rs. 9,884.15

Rs. 4.04.127.35

The rates are for 1989-90 as recommended by APWD
A-dd. 10% for price escalation to bring it to present
market rate

Rs. 40,412.75

Total for civil works -----

Rs. 4,44,540.10

Add. 23 % of civil works for sanitary and water
supply works.

Rs. 1,02,244.20

Add. 10% of civil works electrification

Rs. 44,454.00

Total Rs. 5,91,238.30

Say Rs. 5,91,000.00

Total estimated cost Rupees Five Lakhs ninety one thousand only

Sd/ P.Das

For DESIGN CONSORTIUM

Inauguration Apurba Sinha Granthagar Bhawan

A vote of thanks by **Shri Tarnai Kanta Roy,**

Principal, Ratnapith College

Apurba Sinha Trust, Apurba Path, Zoo Road, Guwahati-781 003

Friends,"

On behalf of Apurba Sinha Trust, Ratnapith College and the people of the neighbourhood, it is our proud privilege to propose a vote of thanks to you for joining us on the occasion of the inauguration of Apurba Sinha Granthagar Bhawan. We apologize to you for not being able to make your stay comfortable here. We have our limitations. We hope you would excuse us for all our lapses and short coming. Further we hope that you would permit us to take this opportunity to say a few words about Apurba Sinha Granthagar and Ratnapith College.

Apurba Sinha Granthagar originated from an humble effort to collect books and almirahs for a library for Ratnapith College. The College needed a library when it applied to the Gauhati University for its affiliation. A library was one of the preconditions for grant of affiliation. At that time Apurba Sinha Trust was also constituted in memory of Apurba Kumar Sinha, a promising youth leader who died in a road accident in that year. Shri Sinha made his mark in various national and international fields of activities social, political, economic and cultural. He was also closely associated with the College since its very inception. The Apurba Sinha Trust came forward to fulfil the condition. The Trust collected books and almirahs and set up a library. The College was granted affiliation to the University. It was indeed a positive contribution of the Trust to Ratnapith College at the time of need.

Collection of Fund

Thereafter the Trust started collecting funds in aid of the library. The funds so collected were deposited gainfully to earn more interests. When the deposits matured, they were found to be a sum of

Rs. 50,000/-. The Trust then revised its earlier decision and proposed to construct a building for the library in a phased manner.

The construction of the library building was proposed to be completed in two phases, the front of the building in the, first phase and the rear in the second. But after the work has been started, there came overwhelming response from the circle of Apurba's friends and admires. It was indeed a great encouragement. We took up the construction of both the parts together. Some offered materials in the shape of sands, cement, stones, bricks and timber and others offered in cash.

Decision for donation of full-fledged library

The latest decision of the Trust is to donate a full-fledged modern library with audio-visual set-up and research arrangement. The building of the library to be called Apurba Sinha Granthagar Bhawan has been dedicated to service and hand over to Ratnapith College today at the tenth death anniversary of Apurba Kumar Sinha towards the implementation of that decision.

The Trust has been trying to introduce a fool proof system for running the Grathagar with a good and efficient standard of working. Any diversion from the objectives for which the library was donated should be prevented.

Management of Granthagar

In order to ensure the proper management of the Granthagar the Trust and the College arrived at an understanding that the rules for the management of the Granthagar should be framed. It is in the mutual interest that the Granthagar should be developed into an institution catering then needs of the locality, primary concern being the College.

With that end in view, it has been decided that an Agreement should be executed between the Trust and the College on the Management of Apurba Sinha Granthagar. Though the term and conditions of the Agreement are yet to be finalized, the following, among others, should, as mutually agreed, be incorporated.

(i) to keep the Rules of Management of the Granthagar strictly enforced;

(ii) To hold competition by Apurba Sinha Smarak Samiti, a local unit of the Trust, among the students users of the Grahtagar on

their study of books, or any specified subject connected therein, or any affairs of national interest;

(iii) To prepare annual report on the management or functions of the Granthagar;

(iv) To organise library movement in other institutions, schools, clubs or villages to propagate among other things the dignity of labour and work culture.

(v) To organize essay or debating competitions, or hold memorial lectures, or to carry out any of the objectives of the Trust. This gives us an outline of the constructive activities of the Granthagar and utilitarian service to the people.

Donation of Granthagar in Two Phase

The donation of Apurba Sinha Granthagar to Ratnapith College has been phased in the first phase constitute only the Granthagar Bhawan, the second being the rest. It probably needs an explanation. The Trust expects that its performance is sure to evoke further response to its appeal for more contributions to the Granthagar. It has, therefore, dedicated the complete building first and sought for more contributions from the patrons and donors which it proposes to donate to the College next.

Granthagar-A Movement

Thus Apurba Sinha Granthagar is not merely a library, it is indeed the core of a movement for spreading knowledge, revitalization of the social system and wakening the people to the moral values. The objectives of the Trust area found to be perfectly in consonance with the ideals of the College as implied in the expression 'to know the unknown' as sung in the College song, 'learning itself is achievement' as implied in the college motto, 'restrain your passions, work for charity and love your neighbours' as implicit in the College emblem and above all with the spirit of work culture.

We are all grateful to the Trust for the dedication of the building of Apurba Sinha Granthagar. It is an excellent contribution to the College. We now look forward to the implantation of the next proposal, Apurba Sinha Granthagar starting its regular function with effect from the ensuing academic session, i.e., the 1st September, 1994.

Thereafter we expect the dedication of a full-fledged Granthagar, donated to Ratnapith College at the eleventh anniversary

of Apurba Kumar Sinha i.e., on the 10th February, 1995.

It will be a land mark contribution to the Constitution of a Centre of knowledge and culture in the locality in general and in Ratnapith College in particular.

We think it is not out of place to recall here how the College came into being and the Granthagar was first started. The College was born in a village Panchayat house and the Granthagar came into a symbolic existence with the collection of books and almirahs. It was an urgent need for the affiliation of the College. We still remember how the college classes were held til recently in the lean-top sheds with the posts of dead betel-nut tree walls made of Kahua van- a kind of typical grass. The growth of the Granthagar was slow, but very steady. All the efforts are now blooming. After a series of efforts which occasionally stumbled. The College grew in course of time into a fine institution. Ratnapith College is now the pride of the locality. The Granthagar will be an addition to it. It has already revolutionized the local concept of a Granthagar. The task was indeed very difficult. We had to confront all types of difficulties, but we have now overcome them all.

Period of Infancy

In the analytical assessment we find that the period of first six years of the College from its commencement in the village Panchayat house in 1978 to its shifting to the present site in 1984 was a Period of its INFANCY. There was very little progress during this period. The State of Assam was terribly shaken by the Expulsion of Foreigners Movement. There was unrest all over the State.

Decade of Development and people's cooperation

The Development work was actually in 1984 when the College was shifted to its present site. The decade from 1984 to 1994 may be called the Decade of Development. After a healthy development of the college in the decade, we applied to Gauhati University for permanent affiliation and approached the UGC for the enlistment of the College. During this period the construction of all building essential for the early stage of the College has all been completed. The people came forward to build their own institution. We receive abundant cooperation of the people. The decade may, therefore, be aptly called a **Decade of People's Co-operation** as well. A study on how

the construction of class rooms called UTTARA, VANANI, BASU-SMRITI, SAMHITA AND KALYANI has been completed will reveal the amount of people's encouragement and response. These are the success stories of the College in the participation of the people.

We may mention here that in regard to the Granthagar we really owe an apology. There was frequent demand for regularly operating the Granthagar. We also felt that it was necessary. But it could not properly function for technical and operational reasons. All problems are over now. The Granthagar would operate regularly from the ensuing session.

Distinguishing features of the College

Taking advantage of the occasion we may mention here certain distinguishing features of the College. Besides the academic curriculum of the University, the College has certain self reliant and self employed schemes which have been launched in the premises of the college. The objects of the schemes are to create a climate of work culture. They may induce confidence in their latent ability. They may adopt the means to settle down comfortably in life by themselves. We expect the Ratnayans could restore a just social order.

Unfortunately, however, we could not work out the schemes as planned. There were certain shortcomings. We have decided to take certain corrective measures. The Governing Body has recently decided to appoint Expert Farm Keepers who are local talents. They would manage the schemes with their own resources until the schemes become productive and yield desired result.

To be more explicit, we want to have a new management pattern. The management of the scheme will be handed to the Expert Farm Keepers on the terms and condition to be executed separately for each individual scheme. When successful, the student would participate to learn all technical success.

Hurdles to overcome

But with the erosion of the moral values in the society, we are confronted with a situation in which all our schemes based on the principles seem to become ineffective. In the society today we are surprised to find that there are many opportunists but few men of principle. There seems to be an unhealthy pursuit of 'easy money' to achieve by fair means or foul.

This being the state of affairs, we shall have to work all the harder to implement our college schemes, so that we could thwart this unhealthy trend and usher in a constructive line of action.

We hope we shall overcome someday all the hurdles that stand in our way.

We thank you all again.

Tarani Kanta Roy, President

Apurba Smarak Samity and Principal, Ratnapith College

**APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL TRUST
A DEED OF TRUST
COPINATH NAGAR,
GUWAHATI 781 016, ASSAM
APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL TRUST**

This DEED OF TRUST is made on this 21st day of November, 1984, between:-

1) Messrs APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL COMMITTEE, Guwahati, herein represented by its Chairman Shri NAKANT BARUAH, Son of late Nilakanta Baruah, resident of Silpukhuri (West), Guwahati-3, in the Dist of Kamrup (Assam), herein after the 'Settlor' or 'Founder' (which expression shall unless repugnant to the context or meaning thereof includes his/her/their heirs, executors and administrators) or the ONE PART and

2) Shri NABAKANTA BARUAH, Son of late Nilakant Baruah, residing at Silpukhuri (West), Guwahati-3, Shri MANABENDRA SARMA, son of late Sidhinath Sarma, residing at Uzan Bazar, Guwahati-3, Shri NIRMAL KUMAR JAIN, son of Sri Mannelal Jain residing at M.S. Road, Fancy Bazar, Guwahati-1, Shri DHIRENDRA DEB ADHIKARI, Son of Shri Harendra Deb Adhikari, residing at Gopinath Nagar, Guwahati-16, Shri PRASANTA KUMAR DAS, son of Shri Amrit Chandra Das, residing at Happyvilla, Guwahati-3, Shri BALIN KULI, Son of Shri Bahadur Kuli, Residing at Hedayetpur, Guwahati-3, Shri PANKAJ BORA, son of late Phanidhar Bora, residing at Uzan Bazar, Guwahati-3, Shri AHMED HUSSAIN, son of Shri Siraj Ali Mandal, residing at Milanpur, Mazzid Road, Bamunimaidan, Guwahati-22, Shri NARESH CHANDRA GUPTA, Son of Shri Pulin Bihari Gupta, residing at Rehabari, Guwahati-8, Shri

RIPUNJOY BORA, Son of late Manipad Borad, residing at Housing Board Colony, Krishnanagar, Guwahati-2 and **Shri TARANI KANTA ROY**, Son of Shri Golok Roy, residing at Chapar, in the district of Dhubri (Assam), all of them hereinafter jointly referred to be the 'TRUSTEES' (Which expression shall unless excluded by or repugnant to the context be deemed to include them and the Trustees for the time of these present and the survivor or survivors of them and their successor or successors of the OTHER PART. WHEREAS:

(a) The settlor actuated by benevolent and pious ideas to cherish the memories of the late Apurba Kumar Sinha has decided to settle a certain amount of cash fully described in the Schedule A(1) for public charitable objects including advancement of educational projects UPON THE TRUST hereinafter expressed.

(b) The Trustees above named have at the request of the Settlor agreed to act as the TRUSTEES of these presents and to hold the said sum fully described in the Schedule A (1) and the investment for the time being representing the same and all other sums or properties that may form time to time form part of the Trust Fund upon the Trust hereafter declared of and concerning the same.

(c) the Settlor considers it fit and proper to execute a regular Deed of Trust specifying the diverse objects of the Trust and also the rights and duties of the Trustees.

NOW THIS DEED OF TRUST WITNESSETH:

(1) That the Settlor doth hereby settle upon Trust on the Trustees hereinafter mentioned the said amount described in the Schedule A (1) hereto upon Trust and the Trustees shall stand possessed of the said amount and shall utilize the said amount and the income therefrom and all accumulations and accretions thereto by way of contributions, donations, subscriptions or otherwise forming the Trust Fund for the objects, intents and purposes hereinafter mentioned.

(2) That the name of the Trust shall be Messrs. APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL TRUST and the principal place thereof shall be situated at Guwahati in the district of Kamrup (Assam) or at any other place as the Trustees may determine from time to time.

(3) That the objects of the Trust shall be as follows:-

(a) To establish, maintain, run, manage and look after APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL TRUST.

(b) to award prizes, medals, stipends, scholarships to the meritorious students, supply of books free of cost or at the concessional rate to the deserving students, set up or contribute to the development of Libraries in institution and to carry out such other projects as are in connection with the aims and objects of the Trust.

(c) to make grant for specified purposes to any educational institution or organization on the conditional that the amount of grant shall be kept in a bank as the Fixed deposit in the name of APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL FUND to form the Corpus to finance a specific Scheme out of the interest income of the Corpus.

(d) To constitute a Managing Committee in the institution or organization (where the grants are made) with the head of the institution or organization as president and other persons for be nominated by the Trust from time to time as members and one of whom may be Secretary to look after the working of the Scheme to be named APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL SCHEME/FUND.

(e) To open and operate the Account of a specified Scheme in the bank in the name of Apurba Kumar Sinha Memorial Fund under the joint signature of the Chairman of the Trust and the president of the Managing Committee of the Scheme referred herein above.

(f) to supervise, guide and control the Managing Committee, to dissolve the Managing Committee, if found acting against the aims and objects of the Trust and to reconstitute the Managing Committee for better working of the Scheme referred herein above.

g) to make rules or lay down procedures for implementation of Scheme or for carrying out the objects of the Trust.

h) to organise memorial lectures, essay and debating competitions and such other Schemes for advancement of education/ moral upliftment etc.,

i) to conduct research and survey in connection with the advancement of education and knowledge.

j) to build, establish and maintain houses, hostels, colleges, libraries, training centres, workshops and other institutions meant for educating and imparting training.

k) to provide training facilities in all matters connected with advancement of education.

l) to accept financial and other aids from the Government and other institutions or individuals for the furtherance of the aims and objects of APURBA KUMAR SINHA MEMORIAL TRUST.

m) to receive by way of gifts or legacies or otherwise to acquire in any manner, any movable property including money, or immovable property and either unconditionally or on any special terms and conditions including a condition that any particular building be named after the name of the Donor or such other name as the Donor may require which may be thought fit by the Trust.

n) to borrow or raise money for any of the above purpose with or without security or on the security of a mortgage, charge or hypothecation or pledge over all or any of the immovable or movable properties belonging to the Trust by issue of debentures and/or bonds.

o) to sell, exchange, lease, mortgage, charge or otherwise dispose of turn to account any movable or immovable property or the Trust or any part thereof.

p) to print, publish, sell purchase and distribute books on useful literature and divers subjects, bulletins periodicals, magazines, booklets, Calenders, prospectus, bills and posters.

q) to do such act of Public Charity including relief or poor, education, medical relief and any other object of general public utility not involving the carrying on of any activity for profit as may be deemed fit and necessary by the Trustees.

4) That the Trust Fund shall mean and include (a) the sum described in the Schedule A (1) transferred by the Settlor to the Trustees hereby appointed for the purpose of this settlement (b) all moneys and investments hereinafter paid or transferred by the settlor or by any person (s) and accepted by the Trustees as addition to the Trust Fund (c) Investments from time to time representing the afore-said sum of money, or part thereof and income therefrom.

(5) a) The Trustees shall utilise the net income of the Trust Fund firstly to meet with the expenses of the management of the Trust and secondly to pay or apply the whole or any part of the balance thereof or trust fund or any part thereof for any one or more of the charitable purposes mentioned herein above as the Trustees may deem fit.

b) The trustees shall be at liberty in their absolute discretion pay and apply the whole of the said net balance in or towards any one or more of the above mentioned Charitable purposes to the total exclusion of the other (s) of such purposes and the Trustees shall not be bound to pay or apply any particulars or specified sum or sums in or towards all or any of the said charitable purposes respectively.

c) that the Trustees shall have discretion to accumulate any portion of the income remaining unspent at the end of the year. The Trustees shall however by a resolution specify the purposes and period for which such income is to be accumulated. Such resolution shall be passed before the beginning of next year of account.

(6) a) That the Trustees named herein above shall constitute the Board of Trustees, the Board of Trustees shall have the power to co-opt one or more persons to the Trust Board, provided that the total number of Trustees does not at any time exceed eleven.

(7) That Shri Navakanta Baruah shall be the Managing Trustee for the time being till he vacates the said post and thereafter, the Trustees may appoint one of themselves to act as Managing Trustees who shall also be the Chairman of the Board of Trustees, Managing Trustee shall be competent at all times to call meetings of Board of Trustees suo-motuo. Election thereof shall be made thereof once in five years.

(8) That Shri DHIRENDRA DEB ADHIKARI shall be the SECRETARY for the time being who shall be in-charge of and responsible for the safe custody of all records of the Trust. He shall also convene the meetings of the Board of Trustees after giving proper notice and shall maintain a regular record of all such meetings. The Secretary shall receive and disburse all moneys of the Trust and maintain or cause to be maintained proper accounts of the same. He shall also be entitled to receive all money, money orders, correspondence, registered articles and insured articles addressed to the Trust or any institution connected with it. Election thereof shall be held once in five years.

(9) That the Trustee shall hold meetings as often as may be necessary for the conduct and management of the Trusts herein. A meeting may at any time be summoned by the Managing Trustee or any two Trustees on three (3) days notice to the Trustees of the time, date and place of the meeting as well as the matters to be discussed there-at.

(10) WITH a view to carry out objects of the Trust heretofore mentioned, to augment its fund and administer them and in the discharge of their duties, the Trustees shall have the following powers-

a) to receive any money or further assets in any shape or form as and when given by the founder of the Trust or other person or persons.

b) to collect funds by donations, subscriptions, grants, presents or contributions and other offerings or instal charity boxes but it shall always be open to the Trustees in their absolute discretion to accept or refuse any such donations/gifts/contributions.

c) to invest the Trust funds in conformation to the provisions of section 11-of the Income Tax Act. 1961 from time to time in such securities and in such manner as they deem fit, to alter or vary the investments from time to time, to realize the investments, to acquire or to sell securities, debentures, stocks and shares.

d) to acquire on lease or by purchase or otherwise to sell, mortgage or lease out or transfer in any other manner, properties, movable or immovable, be construct buildings and other improvements for the purpose of Trust and to manage and to deal with properties, movable or immovable and all other assets of the Trust and to pledge them, to raise funds, to repay loans or otherwise and to deal generally, with assets for the purpose of the Trust.

e) to receive, collect or realize or cause collection or realization of all interest, dividends, bonus or premium, accruing on all nor any stock, funds, securities, shares, debentures or deed or documents of the like nature.

f) to engage such person(s) as may be necessary and pay them remuneration and dismiss such persons and employment other(s) in his/their place.

g) to execute or negotiate all the necessary papers and documents (whether negotiable or non-negotiable) to receive money and other assets and to grant receipt and discharges.

h) to represent the Trust in all courts (original or appellate) or before any authorities and department of Government of local authority.

i) to sign and verify all pleadings, memorandum of appeal, petitions and applications of all kinds to compromise, abandon or refer to arbitration whole or any part of the claim by or against the trust, to

engage lawyers and to take all necessary steps.

j) to borrow for the purpose of the trust on the personal credit of the Trust with or without charge and responsibility upon the assets or the Trust.

k) to meet all the necessary expenses incurred or to be incurred in connection with the creation and execution of this Trust.

l) to open, maintain, accounts of any nature in any Bank or Banks of their choice and to authorise operations of the said accounts to any of the Trustees or other persons as deemed fit.

m) to do all other act, deeds, matters and things which they deem necessary for carrying out the objects of this Trust its administration.

(11) That the Trustees may delegate any of their powers to a committee or committee or sub-committee consisting of such person whether member of their body or not as they may think fit and appoint such committee or any sub-committee as they may from time to time think fit for any of the purposes of the said Trustees and may frame rules relating there to and may from time to time add to and to vary the same as they shall think fit.

(12) The powers enumerated in Paragraph 10 above shall be exercised by the Trustees subject to their satisfying the conditions laid down in sections 11, 12, and 13 of the Income Tax Act, 1961, as amended from time to time so that the Income of the Trust will be exempt from Income Tax for each and every assessment year.

(13) a) All the Trustees shall be trustees for life. In case of any vacancy against life trustee occasioned by death, resignation in capacity or otherwise, the remaining trustees shall appoint another persons as trustee to fill up the vacancies.

b) No person being-

i) an undischarged insolvent; or

ii) convicted of an offence involving moral turpitude; of

iii) of unsound mind; of

iv) a minor, shall be eligible to be a Trustee.

c) A person shall cease to be Trustee in any of the following events:-

i) If he dies, of

ii) if he become insane or otherwise becomes incapable of acting, or

- iii) if he becomes bankrupt, or
- iv) if he resigns his office, or
- v) if he requested to resign by all the remaining Trustees.

d) Any Trustees may retire at any time without assigning any reason and without being responsible for any costs occasioned by any retirement.

e) The surviving or continuing Trustees may not notwithstanding any vacancy in their body PROVIDED HOWEVER that if the member of Trustees shall fall below three which is the minimum fixed by these presents, the Trustees shall not accept for the purpose of filling any vacancy act so long as the number is below the said minimum.

(14) Any three Trustees, may in writing, requisition the Secretary to convene a meeting of the Board of Trustees clearly disclosing the matters to be discussed by the Trustees and there upon the Secretary shall convene the notice of meeting of Board of Trustees after giving proper notice of such meeting of the Trustees. In case the Secretary fails to respond to the requisition of these Trustees, the said Trustees themselves may convene a meeting of the Trustees and the decision arrived at such meeting shall be as good, valid and binding as if they are the decisions arrived at the meetings of the Board of Trustees duly convened provided that at least two thirds of the total number of trustees attended such meetings and the decisions are supported by the majority of them.

(15) All or any of the powers vested in or exercisable by the Trustees as per this Deed of Trust shall be capable of being performed or exercised by a majority of Trustees present at the meeting of the Board of Trustees and any action or decision or such majority shall subject to the provision contained in para 11 supra valid and effective as it would have been if done by all the Trustees, if however in the opinion of the Secretary of the calling of the Trustees is impracticable for any reason, a resolution passed by the unanimous comment of the Trustees by circulation of papers shall be as valid and effective as if passed by the majority of the Trustees at a duly convened meeting.

Provided further that no question dealing with the disposal/transfer/mortgage or the Corpus of any of the Trust properties will be decided & disposed of with the consent of at least three-fourth majority of all the Trustees on record for the time being.

(16) The office of the Trustees will be honorary and the Trustees shall not be entitled to draw any remuneration for carrying out their duties, but shall be entitled to be paid their actual travelling expenses and other incidental charges incurred by them for attending the meeting of the Board.

(17) On a new Trustee being appointed and on his signing the Minute Book to the effect of this having taken charge, the % property shall vest in him and he will be entitled to carry out all the duties and functions of a Trustee and it shall not be necessary to make or execute any formal transfer of assets in his favour. The property shall be deemed automatically to have been transferred in favour of the incoming Trustees, the intention being that the property and the assets of the Trust shall vest and remain vested in the Trustees for the time being of the Trust without the necessity of a formal transfer in favour of any new Trustee who may be appointed.

(18) The Trustees shall hold meetings as often as may be necessary for the conduct and management of the Trusts herein. A meeting may at any time be summoned by the Managing Trustees or by any two trustees on three days notice to the Trustees of the time, date and place of the meeting as well as the matters to be discussed there at. A meeting shall be held at such place as the Managing Trustees may decide.

(19) No business shall be reanacted at any meeting of the Trustees unless at least four trustees or one-third of the total number of Trustees whichever is higher (fraction thereof shall be ignored) are present. If a meeting is adjourned for want of a quorus it shall be held on the same day at the same time and the same place in the following week. No business shall be transacted at any adjourned meeting unless two trustees are present. At such adjourned meeting only the business mentioned in agenda of the original meeting which was adjourned shall be dealt with.

(20) All questions, including also the question of appointment of new Trustees at any meeting of the Trustee shall be decided by a majority of votes of the Trustees present, the Chairman having in addition to the origin vote a casting vote in all cases of equality of votes.

(21) a) The Trustees may dispose off any question or pass any resolution by a circular by majority of them PROVIDED that the same question may be reconsidered at the instance of any one Trustees

within three months of the passing of such circular resolution.

b) A Trustee who is unable to be present at a meeting of the Trustees may send his view on the agenda in writing and such expression of opinion shall be taken to be his vote on the matters concerned.

(22) The Trustees shall keep or cause to be kept called Minute Book wherein the proceedings of the meeting of the Trustees and resolutions passed there at or arrived at by circular shall be recorded. Minutes of every meetings shall be signed and confirmed at the same meeting or at the next following meeting and shall be open for inspection of the Trustees.

(23) The Trustees shall cause true and correct accounts to be kept of the sums of moneys received and disbursed on behalf of the Trust. Once atleast in every year, the accounts of the Trust shall be examined and the correctness of the accounts and the Balance sheet shall be ascertained by a Chartered Accountant appointed by the Trustees and counter-signed by the Secretary and President of the Board of Trustees and the accounting year of the Trust shall be determined by the Trustees.

(24) The Trustees shall have power from time to time to make and alter such rules and regulations with regard to the conduct of the business and all matters in respect of duty thereby vested in them as they may think proper. The Board of Trustees, if they so choose and for the benefit of the Trust, may delegate by means of resolution in writing any or all of their powers to any one or more of them or any other person or persons for such time and purpose as they deem fit.

(25) The Trustees shall be at liberty to add or to alter or abrogate any of the provisions of the Trust apart from the objects of Trust, in a manner not inconsistent with the objects of the Trust, the stipulation laid down in paragraph 3 of the Deed and the provisions of section 80 (G) of Income Tax Act. as amended from time to time, enabling Donor's to win exemption.

(26) The Trustees are wholly indemnified against any expenses and losses incurred or suffered or any payments made by the in the administration of the Trust and such expenses, losses and payments shall be borne by the Trust and none of the Trustees shall in any way be personally liable or responsible for the same.

(27) The Trustees shall be respectively chargeable only for such moneys or securities as they shall respectively signing any receipt for

the sake of conformity and shall be answerable and accountable only for their own acts, receipts, neglects or defaults and not those of such other nor for any bankers, broker, auctioner or other persons with whom or into whose hands any trust money or securities may be deposited or come or for insufficiency in title or deficiency in value or any investments nor for any other loss, unless the same shall happen through their own wilful default respectively.

(28) The Trustees or Trustee for the time being may reimburse themselves or himself or pay and discharge out of the Trust Funds under this Trust or any of them. The Trustees or Trustee shall also be entitled to all costs, charges and expenses which hey are any of them may incur or may suffer or sustain in or about the execution of the said Trust and powers or in relationn thereto. The Trustees shall also be entitled to and be paid travelling or such other expenses which the Trustees may incur either for attending any trust meeting or for doing any work in relating to the Trust.

(29) The Trustees shall not be liable for any depreciation of the Trust securities or in deficiency of title of any immovable property if the Trust Funds are invested on security of immovable property.

(30) If in the course of the administration of the Trust, any question may arise on which advice or directions of the Court are deemed necessary, the Trustees shall obtain such directions advice from the appropriate Court.

(31) This is expressly provided that this is a PUBLIC CHARITABLE TRUST and no part of its Income/Corpus shall be utilized for the benefit of any particular Caste/Creed or religious community.

(32) that in the even of DISSOLUTION OF TRUST, the assets and liabilities of the Trust shall not be divided among the members of the Trust in any event, but the same shall be handed over to any other Trust having similar objects.

(33) That all rights and powers conferred on a Trustee under the Indian Trust Acts or any statutory modification or reenactment thereof for the time being in force shall, except as hereinabove modified, apply to those presents as if the same have been incorporated therein.

Schedule 'A' referred above

Description of the properties settled in Trust : Rs. 5000/- (Ru-

pees five thousand only)

IN WITNESS WHEREOF, the Settlor of the Trust and Trustees have signed this Deed on the day, month and year mentioned hereinabove.

Witness

1. Dwijen Bhattacharyya

2. Noor Hussain

Signature of the Exécutant

Settlor for Apurba Kumar Sinha Memorial Committee

1. Navakanta Baruah

2. Manabendra Sarma

3. Nirmal Kumar Jain

4. Dharendra Deb Adhikari

5. Prasanta Kumar Sarma

6. Balin Kuli

7. Pankaj Bora

8. Ahmed Hussain

9. Naresh Chandra Gupta

10. Ripunjoy Bora

11. Tarani Roy

Some points in the life sketch of Shri Apurba Kumar Sinha

BORN-OCTOBER 2, 1945

DIED-FEBRUARY 10, 1984

MARRIED CLASSMATE-SHRIMATI RADHA SINHA (IYER),

B. Arch, (First in the first Class from M.S. University with two Gold Medals in 1972)

2. Educational :

(a) Elementary: Bhakatgaon L.P. School, Chapr High School

(b) Matriculation: Passed the Matriculation Examination of Gauhati University from Kamrup Academy in the Second division in 1962.

(c) P.U. (Science): Passed the Pre-University Examination in Science of Gauhati University in the First Division in 1963.

(d) Part I of TDC (Science): Passed the Part I of the TDC in Science in 1965 from Gauhati University.

(e) B.Arch: Passed the Bachelor of Architecture Examination from M.S. University, Baroda (Faculty of Engineering and Technology) standing fourth in the First Class from the University in 1971.

3. Political :

(a) State: President of Assam Pradesh Youth Congress, Mem-

bers of Assam Pradesh Congress Executive Committee, General Secretary, Indo Soviet Culture Society, General Secretary, Indo-GDR Friendship Society, President, All Assam Warehouse Employees Association, had keen interest in Political affairs of the State.

(b) National: Member of the National Council of Indian Youth Congress, Member, AICC, Pioneer in peace movement, and Youth movement at National level.

(c) International:

(i) Attended the Tenth World Festival of Youth and Students at Berlin Capital of GDR from the 28th July to 5th August, 1973.

(ii) Represented India at the Third World Youth Conference at ALGIERS from July 6 to 12, 1974.

(iii) Organised, as one of the organisers, the International Conference against Fascism from December 4 to 7, 1975 at Patna.

(iv) Went to Moscow as a special invitee to attend the National Solidarity Day (7th November) in a delegation of four General Secretaries of Indo Soviet Cultural Society. After attending an important meeting at Kremlin where Com. Breznev was present, on the 6th November, he attended the famous Red square Parade on the 7th November, 1979.

4. Social & Cultural:

Took active initiative in organising villages on self reliance, connected with various social and cultural institutions in the state and outside. Organised Clubs, Associations and Societies for upholding economic, democratic and cultural values and National Integration.

Professional:

He associated himself with Time Architects while pursuing his graduate studies in Architecture. After graduation he joined Design Consortium in 1971. For the commendation and prizes earned by the Consortium it was his hard work and creative contribution that played the vital role.

Ashok Paper Mills, Jogighopa, Police Housing Complex, Gauhati, Circuit House, Jowai, Office Building for Inspector of Schools, Gauhati, Two-hundred bedded Civil Hospital, Tura, Head Quarter Office Building of Secondary Education at Gauhati, Suspension bridge at Simsangiri, Garo Hills, a major Arch Supported Bridge on Shillong Jowai Road, Proposed Youth Hostel at Dimapur for ITDC. Proposed Municipal

Hall-cum-Office Complex at Gauhati & Shillong are some of the eloquent testimonies of his professional capabilities.

It is mainly his personal courage and efforts that made it possible for the Consortium to successfully complete various schemes of Public Health Engineering, namely, Identification of source of Water Supply, Preparation of water Supply Decade Master Plan, 1981-91 for Assam for approval of W.H.O., preparation of Project for water Supply Scheme, North Lakhimpur, Diphu etc.

As a visionary he was always wanting to implement his sociological ideas using technology as a means; Pioneered idea of Cooperation in the field of Technology; organised Engineers and Builders Cooperative Society Ltd. first of its kind in the State.

Inspite of immense odd he almost single handedly built it up as a thriving force in the field of Cooperation, so that to-day, it was become capable of accomplishing major Civil Engineering Projects worth about Rs. 60.0 Lakhs for the ASEB at Salakati. As Managing Director, he gave his everything and virtually his life in the end (for he was on his way to work site at Salakati, when met with his fatal accident) to make the organisation a success.

ৰত্নপীঠ কলেজ সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস

১ ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৫

সম্পাদক আৰু নিৰ্মাণ কমিটিৰ সভাপতিৰ প্ৰতিবেদন

সমবেত ৰাইজ,

১৯৭৮ চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা 'চাপৰ-বহলপুৰ কলেজ' নামেৰে 'ৰত্নপীঠ কলেজ' উদ্বোধন কৰা হৈছিল। ২ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা ছাত্ৰ ভৰ্তি আৰু অধ্যাপনা কাৰ্য আৰম্ভ হৈছিল। ১৯৭৯ চনৰ ১৮ মে' তাৰিখে চাপৰ বহলপুৰ কলেজৰ কাৰ্য্যকৰী সভাত কলেজৰ নাম সলনি কৰি প্ৰাচীন কামৰূপৰ গৌৰৱময় অতীতৰ জন-জীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ স্মৃতি বিজড়িত 'ৰত্নপীঠ' নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়। ২০মে তাৰিখে বহা ৰাজহুৱা সভাত সেই মৰ্মে প্ৰস্তাৱ গৃহীত হয়। সেই সভাত কলেজৰ প্ৰতীক, পতাকা, আৰু নীতিবাক্যও গ্ৰহণ কৰা হয়। বগা বৃত্তৰে আবৃত আকাশী ৰঙৰ ক্ষেত্ৰত অঙ্কিত বিজুলীৰ চিকমিকনীয়ে কলেজৰ প্ৰতীক। পতাকাখনৰ ৰং আকাশী ৰঙৰ মধ্যস্থলত কলেজৰ প্ৰতীকটো। সেই সভাতেই 'বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা' কলেজৰ এই নীতি বাক্যটোও গ্ৰহণ কৰা হয়।

শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় (অসমীয়া), শ্ৰীমিনতিকংস বণিক (বুৰঞ্জী), শ্ৰীশিখা শূৰ (ৰাজনীতি বিজ্ঞান), শ্ৰীঅৰুণ দাস (অৰ্থনীতি) আৰু শ্ৰীলক্ষী ঘোষ (ইংৰাজী) অধ্যাপক নিযুক্ত কৰি কলেজৰ কাম-কাজ আৰম্ভ কৰা হ'ল। পিছত শ্ৰীঘোষে অধ্যাপনা এৰি দিয়াত বিভিন্ন সময়ত সাময়িক ভাবে শ্ৰীপ্ৰফুল্ল দাস এমাহৰ কাৰণে, শ্ৰীস্বদেশ সাহা আন এমাহৰ কাৰণে, শ্ৰীকুদ্ৰুচ আলী এমাহৰ কাৰণে, অধ্যাপক শ্ৰীদীনবন্ধু ভট্ট তিনি মাহৰ কাৰণে আৰু শ্ৰীৰেখা ৰায় তিনি মাহৰ কাৰণে ইংৰাজী বিষয়ত অধ্যাপনা কৰিছিল। পিছত শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ সিঙক ইংৰাজীৰ অধ্যাপক নিযুক্ত কৰা হয়। বৰ্তমান তেওঁ অধ্যাপনা কৰি আছে। অৰ্থনীতিৰ অধ্যাপক শ্ৰীঅৰুণ দাস অধ্যাপনা এৰি দিয়াত তেওঁৰ ঠাইত শ্ৰীসৰোজেন্দ্ৰ ব্ৰহ্ম চৌধুৰী এবছৰৰ কাৰণে অধ্যাপক নিযুক্ত হৈছিল। তেওঁ এৰি যোৱাত শ্ৰীপ্ৰভাস দাসক অৰ্থনীতি বিষয়ত অধ্যাপক নিযুক্ত কৰা হয়। বৰ্তমান তেওঁ অধ্যাপনা কৰি আছে। ১৯৭৮ চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা ১৯৮৪ চনৰ ২৯ জুলাইলৈকে শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় কলেজৰ অধ্যক্ষ আছিল। কিন্তু চৰকাৰী স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ নিযুক্তিৰ প্ৰয়োজন হোৱাত শ্ৰীহৰকান্ত গগৈদেৱক অধ্যক্ষ নিযুক্ত কৰা হয়। আৰু তেওঁ ৩০ জুলাইৰ দিনা অধ্যক্ষ পদত যোগদান কৰে। সেইদিনাই শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ক উপাধ্যক্ষ পদত নিযুক্ত কৰা হয়।

প্রকৃততে ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপনৰ গুটি সিঁচা হৈছিল ১৯৬৭ চনৰ ২১ মে' তাৰিখে বহা এখন ৰাজহুৱা সভাৰ এটি প্ৰস্তাৱত। এখন কলেজ পাতিবলৈ হ'লে যি উৎসাহ উদ্দীপনা লাগে তাৰ অন্ত নাছিল। কিন্তু তেতিয়া আজিৰ দৰে অৱস্থাও নাছিল। কলেজ পতা কিমানদূৰ সম্ভৱ হ'ব এই সম্পৰ্কে বহুতৰ মনত সন্দেহ আছিল। উদ্যোক্তাসকল কিন্তু ৰৈ নাথাকিল। আগুৱাই গ'ল। প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্য আৰম্ভ হ'ল। কিন্তু বিভিন্ন কাৰণত কলেজৰ কাম-কাজৰ গতি ১৯৭৭ চনলৈকে ম্হুৰ হৈ পৰিল।

১৯৭৮ চনৰ ২৪ জানুৱাৰী তাৰিখে কলেজ স্থাপন কৰিবলৈ অনুমতি বিচাৰি বিশ্ববিদ্যালয়লৈ আবেদন কৰা হ'ল। কিন্তু ৫০,০০০ (পঞ্চাশ হেজাৰ) টকা স্থায়ী পুঁজি আৰু ২০,০০০ (কুৰি হেজাৰ) টকা কাৰ্য পৰিচালনা কৰা পুঁজি নথকা কাৰণে সেই বছৰত আবেদন মঞ্জুৰ নহ'ল। তাৰ পিছৰ বছৰত ১৯৭৯ চনত ২৫ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে কলেজ পাতিবলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে অনুমতি দিয়ে। উদ্যোগীসকলৰ নেৰানেপৰা চেষ্টাৰ ফলত ১৯৮৫ চনৰ ২ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ১৯৮৩-১৯৮৪ চনৰ পৰা ৰত্নপীঠ কলেজে তিনি বছৰীয়া স্নাতক মহলালৈ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি লাভ কৰে।

সেই সময়ৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ উপায়ুক্ত শ্ৰীযোগানন্দ চাংকাকতিয়ে বহলপুৰ যোগীপাৰা ১ম খণ্ডৰ কেইবাটিও দাগত থকা ৭০ বিঘা মাটি কলেজৰ কাৰণে সংৰক্ষণৰ আদেশ দিয়ে। কলেজখন এতিয়া সেই মাটিত স্থাপিত হৈছে। কলেজ এখনৰ কাৰণে সেই মাটি যথেষ্ট নহলেও লাহে লাহে মাটি সংগ্ৰহ কৰি এই মাটিতেই কলেজ গৃহৰ বাহিৰেও অধ্যাপক সকলৰ বাসগৃহ, ছাত্ৰাবাস, কলেজ মাৰ্কেট, ষ্টেডিয়াম, সাঠোৰা পুখুৰী, ফলমূলৰ বাৰী, ফুলনি পাৰ্ক, বননি, সুশোভন বৃক্ষ বিথিকা, বাট পথ, আদি নিৰ্মাণ আৰু অইন অইন প্ৰয়োজনীয় কামবোৰ হাতত লোৱা হৈছে।

চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলত কলেজখন উদ্বোধন কৰা হৈছিল। পিছত কংগ্ৰেছ ভৱন আৰু প্ৰগতি ভৱনত কলেজৰ কাম-কাজ চলিছিল। কলেজৰ নিজা মাটিলৈ স্থানান্তৰিত হৈ অহাৰ আগেয়ে দুবছৰমান চাপৰ পঞ্চায়তৰ পুৰণি কাৰ্যালয়তেই কলেজৰ অধ্যাপনাৰ কাম চলিছিল। ১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্ট তাৰিখে ৰাইজে আনুষ্ঠানিকভাৱে কলেজখন নিজৰ ঠাইলৈ লৈ আহে।

কলেজ এখন পাতিবলৈ যিমান ধনৰ প্ৰয়োজন প্ৰথমে সিমান ধন নাছিল। সেই কাৰণে কলেজৰ পুঁজি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ ৰাইজৰ ওচৰ চপা হৈছিল। গভীৰ কৃতজ্ঞতাৰে এই কথা স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে এই বিষয়ত ৰাইজৰ উৎসাহৰ অন্ত নাছিল। পুঁজি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ অসুবিধাও নহ'ল। এদল নিঃস্বার্থ নিষ্ঠাৱান কৰ্মী এই কামৰ বাবে ওলাই আহিল।

আৰম্ভণিতে যিসকল সহৃদয় বিদ্যোৎসাহীলোকে এহেজাৰ বা ততোধিক আৰু যিসকলে পাঁচশ টকা দান বৰঙণি আগবঢ়াইছিল, সেই সকলক ক্ৰমে 'প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক' আৰু 'প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা' বুলি পঞ্জীয়নভুক্ত কৰা হৈছিল। সেই দানৰ বাবে কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ

আৰু স্বীকৃতি দান কৰিবলৈ কলেজৰ প্ৰৱেশদ্বাৰত নিৰ্মাণ কৰা 'স্বীকৃতি প্ৰাচীৰ'ত দাতা সকলৰ নাম লিখি ৰখা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও বহুত ব্যক্তি আৰু অনুষ্ঠানে মাহিলী দান বৰঙণি দি সেই সময়ত কলেজত উদ্ভৱ হোৱা বিত্তীয় সংকটৰ সমাধান কৰাত সহাত কৰিছিল।

কলেজ স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ হোৱাৰ লগে লগে কাজিপাৰা চাম্পিনা হাটৰ ৰাজহ সংগ্ৰহৰ যোগেদি প্ৰথম পুঁজি সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। পৰৱৰ্তী কালত কলেজৰ দৈনন্দিন ব্যয় বহন কৰিবলৈ বিভিন্ন ব্যক্তি আৰু অনুষ্ঠানৰ পৰা দান সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। চাপৰ চিনেমা হলেও প্ৰতিজন দৰ্শকৰ পৰা দহ পইচাকৈ দান সংগ্ৰহ কৰি বিশেষভাবে সাহায্য কৰিছিল। তাৰ বিৱৰণ পৰিশিষ্টত দিয়া হ'ল।

কলেজৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা ধন প্ৰথমে ২৫,০৪৬.৬০ টকাৰ এটি পুঁজি ১২/৩/৭৯ ত বেঙ্কত স্থায়ী জমা থোৱা হৈছিল। তাৰ পিছত সময়ে সময়ে আৰু টকা জমা দিয়াত অলপ দিনৰ ভিতৰতে স্থায়ীভাৱে জমা দিয়া পুঁজি ৬৬,৭২২.৫০ টকা হয়গৈ। স্থায়ীভাৱে জমা দিয়া এই পুঁজি বাঢ়ি গৈ ১৯৮৪ চনৰ ১৪ আগষ্ট তাৰিখে ১,০৬,৭০০ টকা হয়। সেই দিনাই সেই টকা পুনৰ স্থায়ী পুঁজি হিচাপে বেঙ্কত জমা থোৱা হয়। ১৯৮৯ চনত এই পুঁজি বাঢ়ি ১,৮৩,৪৭৭.৮৩ টকা হ'বগৈ।

ৰত্নপীঠ কলেজে ১/৯/৭৯ তাৰিখে চৰকাৰৰ পৰা ১,০০০ টকাকৈ চৰকাৰ পৰা অনুদান লাভ কৰে। বৰ্তমান মাহিলী অনুদান ২,০০০ টকাই আছে। মাহিলী অনুদান বঢ়াবলৈ অথবা পৰিপূৰক অনুদান মঞ্জুৰ কৰিবলৈ আবেদন জনোৱা হৈছে। এতিয়ালৈকে মঞ্জুৰীৰ কোনো আদেশ অহা নাই। ২০/২/৮১ তাৰিখে ১৯৭৯-৮০ চনত গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে আৰু ৩/৯/৮৩ তাৰিখে ১৯৮১-৮২ চনত গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ক্ৰমে ১০,০০০ টকা আৰু ২০,০০০ টকাকৈ এককালীন অনুদান চৰকাৰৰ পৰা পোৱা হৈছে। ১৯৮৫ চনৰ ১ লা জানুৱাৰী তাৰিখে অসম চৰকাৰৰ জনজাতি আৰু পিছপৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ বিভাগে ৫০,০০০ টকাৰ এককালীন অনুদান মঞ্জুৰ কৰে।

১৯৭৯ চনত জানুৱাৰী মাহৰ ২১ তাৰিখে বিশিষ্ট বিদ্যানুৰাগী ব্যক্তিসকলক লৈ ৰাইজে প্ৰথম গভৰ্নিং বডি গঠন কৰি দিয়ে। শ্ৰীবিশ্বনাথ বাঢ়ৈ এচ ডি চি আছিল সভাপতি। শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীঅতুল ৰায় আৰু শ্ৰীহেমন্ত বৰুৱা উপসভাপতি, শ্ৰীতৰণীকান্ত ৰায় সাধাৰণ সম্পাদক, শ্ৰীআনোৱাৰ হুছেইন, শ্ৰীসমিত ৰায় আৰু শ্ৰীপ্ৰশান্ত বৰুৱা সম্পাদক নিৰ্বাচিত হয়।

১৯৭৯ চনৰ ২০ মে তাৰিখে বহা ৰাজহুৱা সভাত নতুন গভৰ্নিং বডি গঠন সম্বন্ধে আলোচনা কৰা হয় আৰু গভৰ্নিং বডি গঠন কৰিবলৈ শিক্ষাধিকাৰলৈ প্ৰস্তাৱযোগে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাত ২৩/৪/৮১ত শিক্ষাধিকাৰে নতুন গভৰ্নিং বডি এখন গঠন কৰি দিয়ে। এতিয়ালৈকে সেই গভৰ্নিং বডিয়ে কলেজৰ পৰিচালনা কাৰ্য কৰি আছে। শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ

সিংহ তাৰ সভাপতি। শ্ৰী কৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰ আছিল সম্পাদক। তেওঁ স্বৰ্গী হোৱাত তেওঁৰ ঠাইত শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধিক সম্পাদক পতা হয়। অধ্যক্ষ শ্ৰীহৰকান্ত গগৈ যুটীয়া সম্পাদক। অন্যান্য সদস্যসকল শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়, শ্ৰীমতী মিনতিকংস বণিক, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, মোঃ মজিবৰ বহমান, মোঃ আহম্মদ হুছেইন, শ্ৰীতাৰিণী চৰণ ৰায়, শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ ৰায়, শ্ৰীকালীন্দ্ৰ নাথ নাথ আৰু শ্ৰীমানিক বিসমিথ।

কলেজ স্থাপনৰ কাৰ্যত যিবোৰ সমস্যা উদ্ভৱ হৈছিল সেইবোৰৰ সমাধান কৰিবলৈ যি সকলে বিশেষ অৰিহণা যোগাইছিল, সেই সকলৰ কথা ১৯৭৯ চনৰ ১৫ এপ্ৰিলত কলেজৰ পৰা প্ৰকাশিত প্ৰথম সংখ্যা আৰু ২১ মে'ত প্ৰকাশিত ২য় সংখ্যা বুলেটিনত যথা সম্ভৱ বহল বিৱৰণ দিয়া হৈছে।

কলেজত অধ্যাপনা কৰা অধ্যাপক সকলক নিয়মমতে যি মাননি দিব লাগে তাক দিব পৰা হোৱা নাই। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা উঠা বিভিন্ন মাচুল আৰু চৰকাৰৰ পৰা পোৱা মাহিলী অনুদান অধ্যাপকসকলৰ মাননিৰ কাৰণে আচুতীয়াকৈ ৰখা হৈছে। সেই টকাৰে নামমাত্ৰ মাননি বুলি গ্ৰহণ কৰি তেওঁলোকে অধ্যাপনা কৰিবলৈ গাত লৈছে। কলেজৰ ইতিহাসত তেওঁলোকৰ এই ত্যাগ আৰু আদৰ্শ উত্তৰ পুৰুষৰ কাৰণে প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ ৰ'ব। আনহাতে চৰকাৰৰ পৰা পোৱা এককালীন অনুদান আৰু বিভিন্ন ভাবে সংগৃহীত দান বৰঙণি কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্যৰ বাবে আচুতীয়াভাৱে ৰাখি সেই ধনেৰে কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য অব্যাহত ৰখা হৈছে। অধ্যাপক সকলৰ ত্যাগৰ কাৰণে অধ্যাপনাৰ ব্যয় ভাৰ লঘু হোৱাত কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য ভালেখিনি আগবাঢ়ি আহিছে। অধ্যক্ষৰ কাৰ্যালয়, অধ্যাপক সকলৰ জিৰণি কোঠা, উপাধ্যক্ষৰ কাৰ্যালয় আৰু লাইব্ৰেৰীৰ কাৰণে আচুতীয়াকৈ ৰখা কোঠাৰ বাহিৰেও অধ্যাপনাৰ কাৰণে এটি বেলেগ কোঠালিৰ সৈতে চাৰিটা কোঠালিযুক্ত কাৰ্যালয় ভৱনৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ হৈছে। এই কাৰ্যালয় ভৱনটো ৮০ ফুট দীঘল ২০ ফুট বহল। পূব আৰু দক্ষিণত ৬ ফুট বহল বাৰাণ্ডা আছে। উত্তৰ ফালে এটি কেণ্টিন আৰু টয়লেট যুক্ত তিনিটা কোঠালি আছে। ইয়াৰ বাহিৰেও ৫০ ফুট দীঘল ২৪ ফুট বহল ৮ ফুট বহল বাৰাণ্ডাযুক্ত দুটা ঘৰৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ। প্ৰত্যেক ঘৰত দুটাকৈ কোঠালি আছে। কাৰ্যালয়ত থকা কোঠালিটোৰ সৈতে অধ্যাপনাৰ কাৰণে মুঠ পাঁচোটা কোঠালি সম্পূৰ্ণ হৈছে।

কলেজৰ চকিদাৰক অভিবক্ষী আখ্যা দিয়া হৈছে। অভিবক্ষীৰ কাৰণে এটা ঘৰ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ। সেই ঘৰত আধুনিক স্নানাগাৰ আৰু শৌচাগাৰ আছে। সেই ঘৰটো সম্প্ৰতি অস্থায়ীভাৱে ছাত্ৰীৰ জিৰণি কোঠা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। আন এটি অভিবক্ষীৰ গৃহ নিৰ্মাণমান। কেৱল টিনপাত লগাবলৈ বাকী আছে। টিনপাত লগোৱাৰ পিছত সেই গৃহটিও অস্থায়ীভাৱে ছাত্ৰ জিৰণি গৃহ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব। বস্তু বাহানি ৰাখিবলৈ ২১ ফুট দীঘল ১২ ফুট বহলৰ এটি ষ্টোৰ সজা হৈছে। ষ্টোৰৰ লগতে ২১ ফুট দীঘল ১৫ ফুট

বহলৰ এখন বাৰাণ্ডা আছে। সেই বাৰাণ্ডাখন বার্কশ্চপ হিচাপে ব্যবহাৰ কৰা হৈ আছে। প্ৰায় নশ বৰ্গফুটৰ অধ্যক্ষৰ আবাস ভৱনটো নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ হৈছে। অহা নৱেম্বৰ মাহত সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে। এতিয়ালৈকে সৰ্বমুঠ ৭,১৬১ বৰ্গফুটৰ গৃহ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ হৈছে।

নিদানী গাঁওলৈ যোৱা গড়কাপ্তানী বিভাগৰ পশ্চিম ফালে থকা কলেজৰ ৩০ বিঘা মাটিত খেল-খেমালিৰ বাবে ষ্টেডিয়াম নিৰ্মাণ কৰাৰ এটি বৃহৎ আঁচনি তৈয়াৰ কৰা হৈছে। চাপৰ-শালকোছা উন্নয়ন খণ্ডৰ জৰিয়তে সেই আঁচনি আৰু প্ৰস্তাৱ অসম চৰকাৰৰ খেল-খেমালি আৰু যুৱ কল্যাণ বিভাগৰ বিবেচনাধীন হৈ আছে।

কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে বন বিভাগে কলেজ চৌহদত ১৯৭৯ চনতে গছ পুলি ৰুইছিল। তাৰে ভিতৰত তেতিয়াৰ কলেজ সমূহৰ পৰিদৰ্শক শ্ৰীক্ষিতিশ মেধি আৰু বৰ্তমান বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য শ্ৰীযামিনী মোহন চৌধুৰীদেৱে ৰোৱা গছ দুজোপাও আন কেইজোপাৰ সৈতে এতিয়া ডাঙৰ হৈছে। ১৯৭৯ চনত আৰম্ভ হোৱা কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য কিছুদিন চলাৰ পিছত ৰাজ্যখনত উদ্ভৱ হোৱা অশান্ত পৰিৱেশৰ কাৰণে প্ৰায় বন্ধ হৈ থাকে। ১৯৮৩ চনৰ মে মাহলৈকে কাম-কাজৰ বিশেষ অগ্ৰগতি লাভ কৰা নাছিল। বৰ্তমান যিখিনি কাম সম্পূৰ্ণ হৈছে, সেয়া সহযোগীসকলৰ যোৱা ১৬ মাহৰ নেৰা-নেপ্ৰাৰ শ্ৰমৰ ফল বুলি ক'ব পাৰি।

এইখিনিতে চাপৰ চাহ বাগিচাৰ মেনেজাৰ শ্ৰীযুত মৃণাল কান্তি বসুৰ বিশেষ আন্তৰিক সহযোগিতাৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি। কলেজৰ ভিত্তি স্থাপনৰ দিনা তেখেতে ভেটি স্থাপনৰ কৰণি খন নীলামত ২০০১ টকাত আৰু প্লেটখন স্বৰ্গীয় অনিমাখৰ বৰুৱাই ২০০১ টকাত কিনি লয়। ইয়াৰ পিছত শ্ৰীবসুৱে নানা ধৰণৰ বন্ধ বাহানিৰে কলেজলৈ উদাৰভাবে সাহায্য আগবঢ়াই আছে। অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ মেমৰিয়েল লাইব্ৰেৰীৰ কাৰণে তেওঁ তিনি হেজাৰ টকাৰ এটি বিশেষ দান আগবঢ়ায়। কলেজলৈ সময়ে সময়ে তেওঁ সাময়িক বৰঙণি দি থকাৰ উপৰিও অলপতে দুই বাণ্ডিল টিনপাত দান দি কলেজখনক তেওঁ আপোন কৰি লৈছে।

কলেজ নিৰ্মাণৰ কাৰ্যত সহযোগীসকলক চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগে আৰু বিভাগীয় বিষয়াসকলে কেতিয়াবা ব্যক্তিগত ভাবে আৰু কেতিয়াবা বিভাগ হিচাপে বিশেষ বিশেষ অবদান আগবঢ়াই আহিছে। ৰাজহ বিভাগৰ মাটি মঞ্জুৰী, সীমা নিৰ্ণয়, মেপ তৈয়াৰ কৰা ক্ষেত্ৰত আগবঢ়োৱা সহযোগ বিশেষভাবে উল্লেখযোগ্য। বন বিভাগ আৰু বিভাগত থকা বিষয়াসকলৰ বিশেষ অবদানৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে এই বিবৰণী অসম্পূৰ্ণ হৈ ৰ'ব। বিশেষকৈ ডি এফ ও শ্ৰীপাৰ্থ সাৰথি দাস আৰু বেঞ্জাৰ শ্ৰীমূলী ধৰ ৰায় আৰু শ্ৰীকমল কুমাৰ মেধিৰ কলেজৰ লগত একাত্মবোধ ভাবৰ কথা উল্লেখ কৰিবলগীয়া। আৰম্ভণিতে গছ ৰোৱাৰ পিছত সামাজিক বনানিকৰণ বিভাগে বিদ্যাবনৰ আঁচনিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰি এক

কিলোমিটাৰতকৈ অধিক পৰিধি থকা বিদ্যাবনখনক গৰু-ছাগলী সোমাব নোৱাৰাকৈ তাৰৰ বেৰা দি দিছে। কলেজৰ বাৰীখনক সজাবৰ বাবে অজস্ৰ গছ পুলিৰ যোগান ধৰিছে। বিশেষকৈ সামাজিক বনানিকৰণ বিভাগৰ (C.C.F, Social Forestry) শ্ৰীদুৰ্গা প্ৰসাদ নেওগ আৰু Conservator of Forest (W.A.C) শ্ৰীহেমেন চাংকাকতি দেৱে যোৱা ১০ মে তাৰিখে সেউজী সপ্তাহ উপলক্ষে অনুষ্ঠিত ৰাজহুৱা সভাত অংশ গ্ৰহণ আৰু বৃক্ষৰোপণত যোগদান কৰি কলেজখনক স্নেহ ধন্য কৰিছে। অসমৰ কৃষি বিভাগেও বহুত গছপুলি ৰুই সহায় কৰিছে। অধিকাংশ পুলি ফলবান বৃক্ষৰ। বিভাগীয় বিষয়া সকলেও বিভিন্ন ধৰণৰ গছপুলি ৰুই গৈছে। চাপৰ-শালকোছা উন্নয়ন খণ্ড আৰু জলসিঞ্চন বিভাগৰ জল-নিষ্কাশণ ব্যৱস্থাৰ কাৰণে ৰত্নপীঠ কলেজ তেওঁলোকৰ ওচৰত ঋণী। তাৰ বাহিৰেও চাপৰ-শালকোছা উন্নয়ন খণ্ডৰ বিশেষ অৱদান আছে। চম্পাৱতী কৃষি পাম নিগমৰ অৱদান উল্লেখযোগ্য। অসম ৰাজ্যিক বিদ্যুৎ পৰিষদে কলেজত বৈদ্যুতিকৰণ বিশেষ সহায় আগবঢ়াইছে। পৰিষদৰ ওচৰত ৰত্নপীঠ কলেজ কৃতজ্ঞ হৈ থাকিব। কলেজৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ নহলেও কলেজৰ প্ৰাঙ্গণ আলোকিত কৰা আলোকময় পৰিষদৰেই কৃতিত্ব। ৰত্নপীঠ কলেজৰ আৰম্ভণিৰে পৰা বঙ্গাইগাঁও কলেজৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীসুভাষ চন্দ্ৰ চক্ৰৱৰ্তীয়ে সকলো সময়তে সকলো প্ৰকাৰৰ সহায়-সহযোগ আৰু পৰামৰ্শ দি আহিছে। ৰত্নপীঠ কলেজ তেখেতৰ ওচৰত বিশেষভাবে ঋণী।

বিভিন্ন ব্যক্তি আৰু অনুষ্ঠানে কলেজ খনৰ উন্নয়ন মূলক কাৰ্যত শ্ৰমদান দি সহায় কৰি আহিছে। ভকতগাঁও বীণাপাণি লাইব্ৰেৰীৰ নাম এই ক্ষেত্ৰত বিশেষভাবে উল্লেখযোগ্য। এই অনুষ্ঠানটিৰ কৰ্মীসকলে ৭ দিন শ্ৰম দান দি ৰাস্তা-ঘাট, বাট পথ নিৰ্মাণৰ অশেষ অৰিহণা যোগাইছে।

বন বিভাগৰ সহযোগত প্ৰৱৰ্তন কৰা কেইটিমান আঁচনিৰ কথা ইয়াত উল্লেখ কৰা হ'ল। তাৰে এটি হ'ল-'মেঘাৰণ্য'। কলেজৰ ঘৰ দুৱাৰ ধুমুহাই যাতে ক্ষতি কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে কলেজৰ বায়ু কোণত বিশেষ এবিধ বৃক্ষ সমষ্টিক 'মেঘাৰণ্য' আখ্যা দিয়া হৈছে। বায়ুকোণৰ পৰা অহা ধুমুহাক এই অৰণ্যই আঁৰ দি ৰাখিব। কাৰ্যালয়ৰ উত্তৰত থকা আম, মধুৰী-আম, লেটেকু, পণিয়ল আদি ফলবান বৃক্ষৰ বননি খন 'উত্তৰ বননি'। কাৰ্যালয়ৰ পূৱত 'পূৰ্বোদ্যান'। ফুল আৰু সুশোভন গছেৰে ভৰি উঠিব ধৰা পূৰ্বোদ্যানক পুষ্পোদ্যানো বুলিব পাৰি। কাৰ্যালয়ৰ সন্মুখতে দুখন গোলাপ ফুলৰ বাগিচা। নাম দিয়া হৈছে Rose Garden। বিভিন্ন জাতি আৰু ৰঙৰ গোলাপে এই বাগিচাখন জাতিষ্কাৰ কৰি ৰাখিব। কাৰ্যালয়ৰ অদূৰত মুকলি মঞ্চ। কলেজৰ সভা-সমিতি, নাট-ভাওনা আদি অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ এই মঞ্চৰ চাৰিওফালে এনেদৰে গছ ৰোপণ কৰা হৈছে, সেই গছৰ ঠাল আৰু পাত বোৰেই ওপৰত ৰভাৰ দৰে সজ্জিত হৈ ৰ'ব। ঘন পাতৰ তলত সভা সমিতি বা নাট ভাওনা ছায়া শীতল পৰিৱেশত অনুষ্ঠিত হ'ব পাৰিব। দৰ্শক সকলৰ বহা ঠাইৰ কাৰণেও অনুৰূপ ভাবে

গছ পুলি ৰোৱা হৈছে। সেইবোৰ ডাঙৰ হ'লে গছৰ ঠাল আৰু পাতবোৰে ৰ'ভাৰ কাম কৰিব। ঘন পত্ৰ গুচ্ছৰ শীতল ছায়াখিনিক ছায়া-ছত্ৰ আখ্যা দিয়া হৈছে। সভা সমিতি বা কোনো অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰিব লগা হ'লে, বেলেগ ৰ'ভা সাজিব নালাগিব। মুকলি মঞ্চৰ দক্ষিণ-পশ্চিম কোণত মঞ্চকানন পতা হৈছে। এই কাননেই মধ্যাহ্ন আৰু অপৰাহ্ন সূৰ্যৰ উদ্ভাপক আৰু দি ৰাখিব। অলপ পশ্চিমলৈ আগবাঢ়ি গলেই 'বকুলবন'। ল'ৰা ছোৱালীৰ খেল-ধেমালিৰ কাৰণে আচুতীয়াকৈ ৰখা ঠাই ডোখৰক বকুল বনে ছাঁ দি থাকিব। বকুল বনৰ কাষতেই আশ্বকুঞ্জ। আশ্বকুঞ্জৰ প্ৰধান বৃক্ষ আম। আন আন ফলবান বৃক্ষও আছে। আশ্বকুঞ্জই অধ্যক্ষ আৰু অধ্যাপক সকলৰ থকা ঠাই। তেওঁলোকৰ আবাস গৃহ ধুমুহাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবৰ বাবে উত্তৰ আৰু পশ্চিমে আৱৰি আছে তিতাটপা, বনচোম, শিশু, সোণাক আদি বৃক্ষৰাজিৰ এটি আবেষ্টনী। আশ্বকুঞ্জৰ দক্ষিণত নাৰিকলনি। এশ জোপামান নাৰিকল ৰব পৰা ঠাই। ৰোপণ কাৰ্য চলি আছে। অভিবক্ষী দুজনৰ গৃহত আৰু অধ্যক্ষৰ বাস ভৱনৰ তামোল পানৰ বাৰীৰ নাম সুফলা। ভকতগাঁৱৰ বীণাপাণি লাইব্ৰেৰীয়ে এই বাৰীখন সজোৱাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছে। নাথপাৰা ইয়ংক্লাবে অভিবক্ষী এজনৰ শ্যামলা নামৰ বাৰীখন সজোৱাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছে। নাথপাৰা ইয়ংক্লাবে অভিবক্ষীৰ সুজলা বাৰীখন সজোৱা দায়িত্ব লৈছে আৰু নাৰিকলনিৰ দায়িত্ব লৈছে বাকশীতাৰা গাঁৱৰ কিমাণ ক্লাবে।

কলেজৰ বিভিন্ন গছ-গছনিৰে সুশোভিত হৈ উঠিব ধৰা বাৰীখন সজাবলৈ ৰাইজৰ অৱদানৰ সীমা নাই। কি বন মহোৎসৱ, কি সেউজী সপ্তাহ, কি অন্য উৎসৱ উপলক্ষে অথবা বিনা উপলক্ষ্যে ৰাইজে নিজে নিজে আহি গছ-গছনিবোৰ ৰুই আছে। গছ ৰোৱাৰ বিৱৰণ কলেজত আছে কিন্তু এই প্ৰতিবেদনত প্ৰকাশ কৰিবলৈ ঠাইৰ নাটনি। গছ ৰোপণ কৰোঁতাসকলৰ নাম যথাসম্ভৱ প্ৰতিডাল গছপুলিত আঁৰি দিয়া হৈছে। গছপুলিবোৰ ডাঙৰ হলে নামবিলাক নিয়াৰিকৈ ৰাখিব পৰা হ'ব।

ইয়াত উল্লেখ কৰিব পাৰি যে কলেজৰ আহ্বানত নেতাজী ক্লাব, কাজিপাৰা ইয়ং ক্লাব, শঙ্কৰ সংঘ, নিদানী ক্লাব, তৰুণ সংঘ, মৌৱাটাৰী ক্লাব আৰু নিদানী, ভকতগাঁও, বহলপুৰ নাথপাৰা আৰু তটপাৰা মহিলা সমিতিয়ে সঁহাৰি জনাইছে। ইয়াত বিভিন্ন দানৰ ভিতৰত ভূমিদানৰ কথাটো উল্লেখ কৰা হ'ল। অন্যান্য দানৰ কথা পৰিশিষ্টিত দিয়া হৈছে। শ্ৰেণীবদ্ধ বিভিন্ন দাতা সকলৰ নামো পৰিশিষ্টিত দিয়া হৈছে।

কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ বাটপথ পৰিকল্পনা অনুযায়ী সজা হৈছে। আভ্যন্তৰীণ পথ সমূহৰ লগত আঁচনিমতে জাতীয়পথ আৰু গড়কাপ্তানী পথৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিবলৈ পথ নিৰ্মাণৰ কাৰণে শ্ৰীফুলসিং নাথ, শ্ৰীমানিক নাথ, শ্ৰীযোগেন্দ্ৰ নাথ, মাইবুদ্দিন আহম্মদ, শ্ৰীহৰিৰাম ৰায় আৰু শ্ৰীমতী বাসন্তী বালা নাথে কলেজক ভূমিদান কৰিছে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ পুথিভঁৰালৰ কাৰণে অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে এটি আঁচনি হাতত লৈছে। সেই আঁচনি মতে আৰম্ভণিতে প্ৰস্তাৱ আছিল যে, ট্ৰাষ্টে ৫০০০, টকাৰ এটি স্থায়ী

পুঁজি আঁচুতীয়াকৈ বেঙ্কত জমা থ'ব। আঁচনি পৰিচালনাৰ বাবে গঠিত স্থানীয় কমিটিয়ে ২৫০০ টকা দিব পাৰিলে ট্ৰাষ্টে সম পৰিমাণৰ অৰ্থাৎ ২৫০০ টকাৰ আৰু এটি দান আগবঢ়াব। লগতে ১৬০০ টকাৰ আৰু এটি বিশেষ দান দিব। এনে অৱস্থাত স্থানীয় পৰিচালনা কমিটিয়ে ২,৫০০ টকাৰ দান সংগ্ৰহ কৰি দিয়াত ট্ৰাষ্টে মুঠ ৯,১০০ টকা দান দিয়ে। স্থানীয় কমিটিৰ দ্বাৰা সংগৃহীত ২,৫০০ টকাৰ সৈতে লগ লগাই ১১,৬০০ টকা ১৯৮৪ চনৰ ২১ নৱেম্বৰ দিনা আঁচুতীয়াকৈ স্থায়ী পুঁজি বেঙ্কত জমা দিয়া হয়।

সেইদিনাই তদুপলক্ষে অনুষ্ঠিত ৰাজহুৱা সভাত বেঙ্কৰ টকা জমা দিয়াৰ চাৰ্টিফিকেটখন স্থানীয় কমিটিৰ সভাপতি কলেজৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীহৰকান্ত গগৈ দেৱৰ'হাতত অৰ্পণ কৰা হয়। সেই সভাতেই শ্ৰীজয়ন্ত কুমাৰ সিংহ আৰু শ্ৰীমতী ৰাধা সিংহৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা ৯,০০০ টকাৰ মূল্যৰ এনচাইক্লোপিডীয়া ব্ৰিটেনিকাৰ ৩০ খণ্ড আৰু গুৱাহাটীৰ লক্ষ প্ৰতিষ্ঠ ব্যৱসায়ী শ্ৰীগঙ্গা কলিতাৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা ২,৩২৭.৫০ পইচা মূল্যৰ প্ৰকাশন পৰিষদৰ প্ৰকাশিত সমগ্ৰ কিতাপ, শ্ৰীমুৰলীধৰ ৰায় আৰু শ্ৰীকমল কুমাৰ মেধিৰ পৰা পোৱা ১,৮০০ টকাৰ মূল্যৰ তিনিটা কিতাপৰ আলমীৰা দান দি ট্ৰাষ্টে কলেজৰ পুথিভঁৰালৰ এটি শক্তিশালী ভেটি স্থাপন কৰে। জমা দিয়া টকা, কিতাপ আৰু আলমীৰাৰ মূল্য একেলগে ধৰিলে পুথিভঁৰালৰ কাৰণে ট্ৰাষ্টৰ পৰা সেইদিনাই ২৪,৭২৭.৫০ টকা পোৱা হৈছিল। তাৰ পিছত আঁচনিখন পৰিবৰ্ত্তন কৰি যোৱা ২১ মাৰ্চত ট্ৰাষ্টে ১৩,৪০০.০০ টকা (তেৰে হাজাৰ চাৰিশ) আৰু এটি আঁচুতীয়া পুঁজি দান কৰে। আগৰ পুঁজিৰ লগ একত্ৰিত কৰিলে ট্ৰাষ্টে স্থায়ীভাবে জমা দিয়া পুঁজিৰ পৰিমাণ ২৫,০০০ টকা হয়। অহা নবেম্বৰ মাহৰ ২১ তাৰিখত বহিব লগা সভাত ট্ৰাষ্টে আৰু ৮,৭০০ টকাৰ এটি স্থায়ী পুঁজি দান দিয়াৰ কথা আছে। তেতিয়া তিনিওটা স্থায়ী পুঁজি লগ লগালে ৩৩,৭০০ টকাৰ এটি স্থায়ী পুঁজি হ'ব। এই স্থায়ী পুঁজি বাঢ়ি বাঢ়ি দহ বছৰত ১,০০,০০০ টকা হ'বগৈ। তাৰ পৰা বছৰি ১২,০০০ (বাৰ হেজাৰ) কা সুদ পোৱা যাব। মূলপুঁজি লৰচৰ নকৰাকৈ কেৱল অৰ্জিত সুদৰ দ্বাৰা বছৰি ১২০০ টকাৰ কিতাপ পুথিভঁৰালৰ বাবে কিনিব পৰা হ'ব। সম্প্ৰতি পুথিভঁৰালৰ কাৰণে ট্ৰাষ্টে মুঠ ১১টা আলমীৰা আৰু ২,২৫৭ খন কিতাপ বিদ্যুৎসাহী ব্যক্তিসকলৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰি পুথিভঁৰাললৈ আগবঢ়াইছে।

কলেজ নিৰ্মাণ কাৰ্যত ভালেখিনি আগবঢ়া হৈছে যদিও কলেজখনক এটা স্থিতিলৈ আনিবৰ বাবে এতিয়াও বহুবাট বুলিবলৈ বাকী আছে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি পোৱাৰ পিছতো কলেজৰ বাবে মাহিলী অনুদান বৰ্দ্ধিত কৰা অথবা চৰকাৰৰ পৰা পৰিপূৰক মঞ্জুৰী লাভ কৰা আৰু শেষত বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ-মঞ্জুৰী পাবলৈ স্বীকৃতি লাভ কৰা এতিয়াও বাকী আছে। তাৰ বাবে কলেজত কৰিবলগীয়া কামো বহুত আছে। কলেজত এতিয়া ইংৰাজী, অসমীয়া, অৰ্থনীতি, বুৰঞ্জী আৰু ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ হে অধ্যাপনা হয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ কাৰণে অধ্যয়নৰ সুবিধা অতি সীমিত হৈ আছে। অধ্যয়নৰ পৰিসৰ

বঢ়াবলৈ হ'লে আৰু কেইটামান বিষয় খুলিব লাগিব। তদুপৰি বিজ্ঞান বিভাগ খোলাৰ প্ৰয়োজনো কোনেও নুই কৰিব নোৱাৰে।

প্ৰতিবেদন সমাপ্ত কৰাৰ আগেয়ে কলেজৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক অক্লান্ত কৰ্মী কৈলাশ চন্দ্ৰ চৰকাৰৰ কথা সুঁৱৰিব খুজিছোঁ। তেওঁৰ অকাল বিয়োগত কলেজে এজন নিষ্ঠাবান উদ্যোগী কৰ্মী হেৰুৱালে। ক্ৰমবৰ্দ্ধমান এই শিক্ষানুষ্ঠানটিৰ দৃঢ় ভেটিটোৱে শ্ৰীকৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰে সম্পাদক হিচাপে কৰা কাম কাজৰ অমৰ স্বীকৃতি হৈ ৰ'ব।

সামৰণিত ৰত্নপীঠ কলেজৰ যোৱা সাত বছৰ কামকাজৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণী ৰাইজৰ আগত দাঙি ধৰা হ'ল। ৰাইজে যেন মৰম-স্নেহ কৰি কলেজৰ কাৰ্যক্ষেত্ৰৰ পৰিসৰ বিস্তাৰ কৰে এয়েই নিবেদন।

ডালিক কুমাৰ মেধি

সম্পাদক

পৰিশিষ্ট

- ১। প্ৰথম বছৰত ভৰ্তি হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম
- ২। ৰত্নপীঠ কলেজৰ পৰা বিএ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম
- ৩। দাতাসকলৰ নাম-
  - (ক) প্ৰতিষ্ঠাতা পৃষ্ঠপোষক
  - (খ) প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা
  - (গ) ভূমি দান
  - (ঘ) জিনপাত দান
  - (ঙ) আলমাৰি দান
  - (চ) ছিলিং ফেন দান
  - (ছ) মহিলা দাতা (এতিয়া নাই)

প্ৰতিষ্ঠাতা দাতা

(যিসকলে ৫০০ টকা দান আগবঢ়ায়)

১। ইজাহান উদ্দিন	২। অমূল্য শূৰ
৩। নছমন চৌধুৰী	৪। কৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ অধিকাৰী
৫। মহেশ চন্দ্ৰ ৰায়	৬। ৰাধিকা মোহন ৰায়
৭। নৰেশ চন্দ্ৰ শীল	৮। পুলিন বিহাৰী নাগ
৯। শ্যামল তালুকদাৰ	১০। মাজম আলী
১১। মোহন আলী	১২। মোহৰ আলী

১৩। যোগেশ্বৰ ৰায়	১৪। শ্যামল শূৰ
১৫। চন্দ্ৰমোহন পাল	১৬। ঘনশ্যাম সিংহ
১৭। হাজীনেতাবীৰ ৰহমান	১৮। এইচ পি আগৰৱালা
১৯। এচ কে ঘোষ এণ্ড ব্ৰাদাৰ্ছ	২০। কাৰ্তিক সাহ
২১। সুনীল কুমাৰ দাস	২২। বলাই শূৰ
২৩। লঙ্কেশ্বৰ ৰায়	২৪। জ্ঞানেন্দ্ৰ দাস
২৫। অৰুণ কুমাৰ সিংহ	২৬। নীলেশ্বৰ সিংহ
২৭। সুনীল দাস	

টিন পাত দাতা

১। মুৰলীধৰ ৰায় - ৪ বাণ্ডিল	২। ৰেকিবুদ্দিন আহমেদ - ২
৩। ৰবীন্দ্ৰ নাথ সিংহ - ১	৪। উদয় দাস - ১
৫। প্ৰফুল্ল দাস - ১	৬। বৌমাৰী শ্মশান - ১
৭। যোগেশ্বৰ ৰায় - ১	৮। নীলকণ্ঠ অধিকাৰী - ১
৯। পৰিমল ৰায় - ১	১০। ৰত্নেশ্বৰ শূৰ - ১
১১। পালিয়া জৈন - ১	১২। ৰাধা সিংহ - ১
১৩। চাপৰ টালি ফে ষ্টুৰী - ১	১৪। শ্যামল তালুকদাৰ - ১
১৫। জয়নাল বেগবী - ১	১৬। বিষ্ণু সিংহ - ১
১৭। সুনমচান্দ নাহাট্টা - ১ ৱান	১৮। মৃণালকান্তি বসু - ২ ৱান
১৯। ৰাম প্ৰসাদ দাস - ২ ৱান	

ভূমিদান

শ্ৰীফুল সিংহ নাথ	শ্ৰীমানিক নাথ
শ্ৰীযোগেন নাথ	হলিৰাম ৰায়
মাইবুদ্দিন সেখ	বাসন্তী নাথ

জালগ্ৰীবা দাতা

বৈকুণ্ঠ দাস পক্ষে স্বৰ্গীয় আনন্দ মোহন দাস।

মাহিলী দাতা

ঃ ব্যক্তিঃ

তলত দিয়া বিশিষ্ট সম্ভ্জন সকলৰ নাম মাহিলী দাত হিচাপে পঞ্জীয়নভুক্ত কৰা হৈছে। তেখেতসকলৰ এই মাহিলী দানৰ দ্বাৰা কলেজৰ বিত্তীয় ভোট শক্তিশালী কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছিল-

সৰ্বশ্ৰী ৰত্নেশ্বৰ শূৰ, জ্ঞানেন্দ্ৰ দেৱ নাথ, ৰতনলাল, হনুমান ষ্টোৰ, লচমন চৌধুৰী, ছামছুল হক, হংসৰাজ বোখৰা, ফলজুদ্দিন বাসুভূষণ দাস, অমূল্য শূৰ, বলাই শূৰ, ভবানী বস্ত্ৰালয়, সুৰেন্দ্ৰ বস্ত্ৰালয়, নিৰ্মল কুমাৰ ঘোষ, শেঠীয়া ব্ৰাহ্মাৰ্ছ, পুনমচাঁদ নাহাট্টা, যতীন্দ্ৰ পাল, সুখীমোহন ৰায়, পুলিন বিহৰী নাগ, মাল্লা চাইকেল ষ্টোৰ, সত্যবান বনিক, হৰিবৰ ৰহমান, উপেন্দ্ৰশীল, ক্ষিতীশ চন্দ্ৰ পোদ্দাৰ, প্ৰভাত পোদ্দাৰ, অমৰ মজুমদাৰ, হৰিবৰ ৰহমান, মোহন দাস, গোলাপুদ্দিন, নুৰজামাল নজৰুল ইছলাম, ৰমেশ শৰ্মা, নিৰঞ্জন দে, জীৱন পোদ্দাৰ, শীতল বিশ্বাস, সুভাষ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ, ছওৱাল খান, বদিয়াজ্জামাল, অনিল মালাকৰ, বস্ন্তিৰাম।

অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান :

তলত দিয়া অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠানত কাম কৰা অধ্যাপক, শিক্ষক, বিষয়া আৰু আন আন কৰ্মী সকলে মাহিলী দান আগবঢ়াইছে তেখেতসকলৰ ওচৰত কলেজ কৰ্তৃপক্ষই কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছে।

চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, চাপৰ ছোৱালী উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, চাপৰ ছোৱালী মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়, ৰায়ঝাৰা উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, চাপৰ কেন্দ্ৰ প্ৰাইমাৰী বিদ্যালয় শিক্ষক সন্থা, বহলপুৰ কেন্দ্ৰ প্ৰাইমেৰী শিক্ষক সন্থা, চাপৰ ফ্ৰেণ্ডছ চিনেমা, চাপৰ চাৰ্কোল অফিচ, ইউনাইটেড কৰ্মাছিয়েল বেঙ্ক, ষ্টেট ট্ৰাণ্সপোৰ্ট অফিচ, ব্লক ডেভেলাপমেণ্ট অফিচ, পৰিয়াল আৰু শিশু কল্যাণ যোজনা, ই এণ্ড ডি অফিচ, ইলেকট্ৰিছিটি অফিছ, পুলিচ আউট পোষ্ট।

APPENDIX

REPORT OF THE CHAIRMAN OF THE CONSTRUCTION COMMITTEE AND ACCOUNT OF RECEIPT AND EXPENSES FROM 1.5.1984 TO 31.7.1985.

On the occasion of the Sevent Foundation Day of Ratnapith College, we propose to place before the General Meeting of the College, the Accounts of receipt and expenditure on the construction work from 1.5.84 to 31.7.85 covered by three reports.

The Accounts of receipt and expenditure on the construction work from 1.5.84 to 31.7.85 covered by three reports.

First report along with the accounts for the period from 1.5.84 to 31.6.84 was discussed and approved by the Governing Body in its fifteenth meeting held on 10.9.84 by its resolution No. 3 and 4. The

second report for the period from 1.9.84 to 30.4.85 was discussed and approved in the seventeenth meeting of the Governing Body held on 8.5.85 by the resolution No. 1 (a) and (b). The third report was discussed and approved by the Governing Body in its twenty second meeting on 17.8.85 by its resolution No. 2.

The total amount spent by the construction committee may be classified as (a) expenditure on the construction works and (b) expenditure on items other than construction works as follows:

Period   Expenditure on construction works   Expenditure on items other than construction

First	1.5.84 to 31.8.84	Rs. 46,418.80
Rs. 1,255.43	Second 1.9.84 to 30.4.85	R s .
45,170.90	Rs. 15,222.80	
Third	1.5.85 to 31.7.85	Rs. 66,012.45
Rs. 7,485.34		
	Rs. 1,57,602.15	Rs. 23,963.57

Thus out of total expenditure of Rs. 1,81,565.72 the sum of Rs. 1,57,602.15 only has been spent on construction works which however include all expenses on the construction of roads. Plantation of trees, fencing of premises, construction of open air theatre, wall to acknowledge, donation and construction. Flag Base, sinking of Tube wells, Three culverts on the approach roads, construction of canteen, four toilets, two safety tanks, sanitary fillings and electrification.

With the expenditure of Rs. 1,57,602.15 the college has now a built up area of 7,101 sft as mentioned below which however include-

1. Administrative building	- 2452 sft.
2. One class room building	- 1600 sft.
3. NREP Building	- 1600 sft.
4. Smote and workshop	- 567 sft.
5. Chowkider House (i)	- 504 sft.
6. Chowkider House (ii)	- 378 sft.
Total	- 7,101 sft

Deducting the cost of construction like roads open air theatre fencing etc. and the area of the NREP Building and adding the cost of

construction of incomplete works, we may have an idea of cost of construction of the built up area which mayf came to Rs. 23/- per Sft. (approximately).

Ending bills: The following bills are yet to be paid-

1. Izzamuddin	Rs. 1,000.00
2. Shyamal Sur	Rs. 1,651.50
3. A/c Timber	Rs. 4,125.00
4. Electricity Bill	Rs. 325.00
5. Hemanta Barua A/c sand	<u>Rs. 1,500.00</u>
Total	Rs. 9,121.50

Stock:

There is an stock of 200 Cft. sawn timber collected for principal's quarters and 82 Cft. plank collected for construction of desk and benches etc. The value of timber came to Rs. 12,500.00 (approximately) only. There are some other minor items of materisl in stock.

Tarani Kanta Roy
Vice Principal
17.8.85

Samit Roy
Chairman
Construction Committee
17.8.85

নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস

(১ ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭)

(অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মাননীয় শ্ৰীপ্ৰফুল্ল কুমাৰ মহন্ত ডাঙৰীয়াৰ দ্বাৰা ১৫

ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭, আবেলি ২ বজাত উদ্বোধন)

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

শ্ৰদ্ধেয় ৰাহজ,

চাপৰ-শালকোছা-বহলপুৰ-বইটামাৰীৰ বিস্তৃত অঞ্চলৰ ৰাইজে উচ্চ শিক্ষাৰ কাৰণে বহুদিনৰ পৰা সপোন দেখি আহিছিল। সেই সপোন বৰ্তমান ৰত্নপীঠ কলেজত বাস্তৱ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। এই অনুষ্ঠানটিৰ জন্ম হয় ১৯৭৮ চনৰ ১ চেপ্তেম্বৰৰ দিনা। ৰাইজৰ অশেষ চেষ্টা আৰু ঐকান্তিক সহযোগৰ ফলত ১৯৭৯ চনত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি লাভ কৰি ১৯৮৩-৮৪ চনত স্নাতক মহলালৈকে স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত হয় আৰু ১৯৮৬ চনত কলেজখনে ঘাটি মঞ্জুৰী লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

চালুকীয়া অৱস্থাত থকাৰ কাৰণে ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰথম, দ্বিতীয়, তৃতীয়, চতুৰ্থ, পঞ্চম আৰু ষষ্ঠ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস মাথো আনুষ্ঠানিকভাবে পালন কৰা হৈছিল। প্ৰথম বাৰৰ বাবে ২২ চেপ্তেম্বৰ ১৯৮৫ দিনা ৰাজহুৱাভাবে সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস পালন কৰা হৈছিল। অসমৰ শিক্ষাধিকাৰ ড° শৈলজানন্দ ভৰালী, এম-এছ-ছি, পি-এইচ-ডি মহোদয়ে সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদযাপন কৰে।

গভৰ্নিং ব'ডি নথকাৰ কাৰণে অষ্টম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উৎসৱও ৰাজহুৱাভাবে আয়োজন কৰিব পৰা নহ'ল। তাৰ বাবে আমি ৰাইজৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। সন্তোষৰ কথা যে অসম চৰকাৰে শ্ৰীৰং চন্দ্ৰ সিংহক সভাপতি, শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধিক ছেক্ৰেটাৰী, অধ্যক্ষ শ্ৰীহৰকান্ত গগৈক জয়েন্ট ছেক্ৰেটাৰী, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, মৌঃ মজিবৰ ৰহমান আৰু শ্ৰীমতী কমলা দাস সদস্য হিচাপে মনোনীত কৰি গভৰ্নিং ব'ডি গঠন কৰে। গভৰ্নিং ব'ডিলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে চাপৰ হাই মাড্ৰাছৰ অধীক্ষক মৌঃ আব্দুল খালেক আৰু শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ ৰায়ক সদস্য মনোনীত কৰে। কলেজৰ শিক্ষকসকলে শ্ৰীমতী শিখা শৰ আৰু শ্ৰীপ্ৰভাস দাসক শিক্ষক প্ৰতিনিধি নিৰ্বাচিত কৰে। এই সদস্যসকলক লৈ গঠিত গভৰ্নিং ব'ডিয়ে অধ্যাপক শ্ৰীজগদীশ চন্দ্ৰ ব্ৰহ্ম আৰু লোকসভাৰ প্ৰাক্তন সদস্য মৌঃ আহমেদ হুছেইনক সদস্য অভিবৰণ কৰে। দাতাসকলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ দাতা শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ ৰায়ক অভিবৰণ

কৰা হয়। এই ত্ৰয়োদশ সদস্য বিশিষ্ট গভৰ্ণিং বডিৰ গঠন ৫/৪/৮৭ তাৰিখে সম্পূৰ্ণ হয়। নৱগঠিত গভৰ্ণিং বডি, ৰাইজ আৰু উদ্যোগীসকলৰ আন্তৰিক আৰু অকৃত্ৰিম প্ৰচেষ্টাৰ ফলত ৰত্নপীঠ কলেজৰ ন ন আঁচনিৰ অগ্ৰগতি লাভ কৰি আহিছে।

শৈক্ষিক অৱস্থিতি: স্নাতক শ্ৰেণীৰ বাহিৰে ওপৰৰি ভাবে উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণী খোলা হৈছে আৰু তাত ইংৰাজী, অসমীয়া, ৰাজনীতি বিজ্ঞান, অৰ্থনীতি, বুৰঞ্জী আৰু গণিত বিষয়ত পাঠ্যদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইংৰাজী, অসমীয়া আৰু ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিষয়ত অনাৰ্ছৰ শ্ৰেণী খোলা হৈছে। কলেজত ন গৰাকী শিক্ষক নিযুক্তি দিয়া হৈছে। তাৰ ভিতৰত গণিত বিষয়ত এগৰাকীক খণ্ড-সময়ৰ বাবে আৰু আন এগৰাকীক মঞ্জুৰীবিহীন পদত নিযুক্তি দিয়ে। সম্ভৱৰ কথা যে এই বছৰ কলেজৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ে অসমীয়াত এম ফিল ডিগ্ৰী লাভ কৰিছে।

নিৰ্মাণ কাৰ্য: ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য নিয়াৰীকৈ সম্পাদন কৰিবলৈ এটি নিৰ্মাণ কমিটি গঠন কৰা হৈছে। শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ ৰায় তাৰ সভাপতি শ্ৰী সমিত ৰায় তাৰ সম্পাদক। শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়, শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰায়, মোঃ মজিবৰ বহমান, শ্ৰীঅক্ষকংস বণিক, এচ ডি ও জলসিঞ্চন বিভাগ, চাপৰ, এই বিশিষ্ট ব্যক্তি সকল নিৰ্মাণ কমিটিৰ সদস্য। এই কালছোৱাত অধ্যক্ষৰ আবাস গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হয়। নিৰ্মাণ কাৰ্য সমাপ্ত হোৱাৰ পূৰ্বে ধুমুহাত বিধ্বস্ত হোৱা অধ্যক্ষৰ বাসভৱন পুনঃ নিৰ্মাণ কৰা হয়। দক্ষিণ প্ৰান্তত অভিবক্ষীৰ গৃহ নিৰ্মাণ কাৰ্য সমাপন কৰা হয়। এই গৃহ সম্প্ৰতি ছাত্ৰৰ জিৰণিৰ বাবে অস্বাভাৱে ব্যৱহৃত হৈ থাকিব।

কলেজৰ প্ৰধান গৃহৰ উত্তৰাংশত আৰু দক্ষিণাংশত দুটি খণ্ড গৃহ ইতিমধ্যে নিৰ্মাণ হৈছে। এই দুটি খণ্ড গৃহ লগ-লগাই কলেজৰ প্ৰধান গৃহটি সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ মাজত ৩৫.৫.৬৮ বৰ্গ মিটাৰৰ এটি খণ্ড গৃহ নিৰ্মাণ কৰিবলৈ হাতত লোৱা হৈছে। এই খণ্ড গৃহটি নিৰ্মিত হলে কলেজৰ প্ৰধান গৃহৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হ'ব। সম্প্ৰতি ইয়াৰ ভেটিৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ।

বিদ্যুৎ যোগানৰ বাবে কলেজ প্ৰাঙ্গণত ১৩ ডাল খুটা পোতা হৈছে। অভিবক্ষীৰ গৃহ, কলেজ গৃহ আৰু অধ্যক্ষৰ বাসভৱনত বিজুলীৰ যোগাযোগ হৈ গৈছে। কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ পথত শিক্ষক দিৱস ৫ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা বিজুলী চাকিয়ে প্ৰথম পোহৰ দিছে। এই সম্পৰ্কে ছাব-ডিভিজনেল অফিচাৰ শ্ৰীৰথীন কুমাৰ চৌধুৰী আৰু লাইনমেন (গ্ৰেড ২) শ্ৰীকালীচৰণ সিঙৰ বিবিধ পৰামৰ্শৰ বাবে ৰত্নপীঠ কলেজে তেখেতসকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছে।

কলেজৰ নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদযাপন কৰিবলৈ মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীপ্ৰফুল্ল কুমাৰ মহন্ত ডাঙৰীয়া কলেজত আগমন উপলক্ষে ফকৰুদ্দিন আলি আহমেদ পথৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য দ্ৰুতভাবে সমাপ্তি হয়। এই সম্পৰ্কত ছাব-ডিভিজনেল অফিচাৰ শ্ৰীবিনোদ বিহাৰী নাথক তেখেতৰ

কাৰিকৰী পৰামৰ্শৰ বাবে ৰত্নপীঠ কলেজে ধন্যবাদ জনায়।

চাপৰ শালকোছা ডেভেলপমেন্ট ব্ল'কে মৎস পালনৰ বাবে এটি জলাধাৰ নিৰ্মাণ আঁচনি হাতত লোৱাত ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ে ব্ল'কৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰে।

কলেজৰ বেলেগ বেলেগ আঁচনি সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ মাটিৰ প্ৰয়োজন হোৱাত কলেজে ৭ বিঘা মাটি কিনি ল'ব লগা হৈছে।

ৰোপণ কমিটি: প্ৰতি বছৰে ৰত্নপীঠ কলেজে বৃক্ষ ৰোপণ কাৰ্য গভীৰ নিষ্ঠা আৰু শ্ৰদ্ধাৰে পালন কৰি আহিছে। বৃক্ষ ৰোপণৰ দ্বাৰা কম মাটি থকা মানুহে কেনেকৈ অধিক উৎপাদন আৰু জীৱিকাৰ পথ উলিয়াব পাৰে তাক কাৰ্যক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰি দেখুৱাবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। কলেজৰ গতানুগতিক শিক্ষাদানৰ বাহিৰেও অশিক্ষিত দৰিদ্ৰ সাধাৰণ খেতিয়ক এজনে কলেজ প্ৰাঙ্গণত সোমাইয়ে স্বেপাৰ্জনৰ বাবে প্ৰশস্ত পথ বিচাৰি পাব পৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰা দুখীয়া খেতিয়কক প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা প্ৰবৰ্তন কৰা হৈছে।

প্ৰতি বছৰে কলেজৰ বিদ্যাবনত গছ পুলি ৰোৱা, গছ পুলিবোৰৰ আপডাল কৰা, বিজ্ঞান সন্মত ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰা, প্ৰকৃতিৰ লগত ৰজিতা খুৱাই কলেজৰ শ্ৰীবৃদ্ধি সাধন, প্ৰতি জোপা গছ-ৰোপণ, প্ৰতিটি নিৰ্মাণ কাৰ্য কলেজৰ দীৰ্ঘম্যাদী মূল নিৰ্মাণ আঁচনিৰ লগত মিল খুৱাই কৰি অহা হৈছে।

বৃক্ষৰোপণ সুপৰিচালনাৰ বাবে শ্ৰীমৃণাল কান্তি বসুক সভাপতি, শ্ৰীতাৰিণী কান্ত ৰায়ক সম্পাদক আৰু শ্ৰীমতী কমলা দাস, জয়নাল বেপাৰী, নিৰেদিন্দু ৰায়, জুবান আলী আৰু টিসিমুদ্দিন আহমেদক সদস্য ৰূপে লৈ এটি ৰোপণ কমিটি গঠন কৰা হৈছে। কিমান নিষ্ঠা, ঐকান্তিকতা আৰু উদ্যোগেৰে এই কাৰ্য সম্পাদিত হৈ আছে, কলেজ প্ৰাঙ্গণত জিলিকি উঠা বিদ্যাবনখনেই তাৰ স্বীকৃতি বহন কৰি আছে। ৰোপণ সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীমৃণাল কান্তি বসুদেৱে বিদ্যাবনক মানস কন্যাৰ সমজ্ঞানে পালন কৰি থকা হেতু গভৰি বড়িয়ে তেখেতক প্ৰভাৱ যোগে তেখেতৰ সেৱাৰ বাবে স্বীকৃতি জ্ঞাপন কৰিছে।

চৰকাৰী সাহায্য আৰু ঘাটি মঞ্জুৰী :

অসম চৰকাৰে ১৯৭৯ চনত ১০,০০০ টকা, ১৯৮৩ চনত ২০,০০০ টকা, ১৯৮৬ চনত ৫০,০০০ টকা কলেজৰ ঘৰ-দুৱাৰ সাজিবলৈ সাহায্য মঞ্জুৰী দিয়ে। ইয়াৰ বাহিৰেও সিঙ্গপুৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ বিভাগেও ১৯৮৫ চনত ৫০,০০০ টকা ঘৰ সাজিবলৈ আৰু ৭,০০০ টকা পুথিভঁৰালৰ কিতাপ কিনিবলৈ সাহায্য মঞ্জুৰ কৰে। ১/২/৮৬ তাৰিখৰ পৰা কলেজখন ঘাটি মঞ্জুৰী প্ৰাপ্ত হয়। তাৰ বাবে ৰাইজ আৰু কলেজ উদ্যোক্তাসকলে চৰকাৰক ধন্যবাদ জনায়। সামাজিক বনানীকৰণ বিভাগে কলেজ বিদ্যাবনৰ চাৰিওফালে বেৰা দিছিল, সেই বেৰখনৰ এতিয়া মেৰামতি কৰাৰ প্ৰয়োজন হোৱাত চৰকাৰে মেৰামতৰ বাবেও মঞ্জুৰী প্ৰদান কৰিছে। তদুপৰি People's Nursery আঁচনিৰ অধীনত কলেজত এটি পুলি

কেম্ব্ৰ দিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতি পোৱা হৈছে।

সম্পন্ন কৰিব লগা কামবোৰ :

কলেজৰ প্ৰধান গৃহ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ ৪,১৫,০০০ টকাৰ এটি আঁচনি আৰু প্ৰাক্কলন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। অধ্যাপক যুগ্ম গৃহ নিৰ্মাণ আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত এটি গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ২,১৫,০০০ টকাৰ আঁচনি আৰু প্ৰাক্কলন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এইবোৰ আঁচনি আৰু নক্সা লাইব্ৰেৰীত ৰখা হৈছে। তদুপৰি ছাত্ৰসকলৰ বাবে এটি জিৰণি গৃহ আৰু ছাত্ৰীসকলৰ কাৰণে আন এটি জিৰণি গৃহ নিৰ্মাণ অতীব প্ৰয়োজন হৈ উঠিছে। লাইব্ৰেৰী গৃহ নিৰ্মাণ কৰিবলৈ অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টৰ পক্ষে প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীয়ে দায়ীত্ব গ্ৰহণৰ প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰদান কৰিছে। মৎস পালনৰ বাবে জলাখাৰ নিৰ্মাণৰ দায়িত্ব চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডই গ্ৰহণ কৰিছে। এশ জোপা East Coastal variety নাৰিকলৰ পুলি আহি আছে। এশ জোপা নাৰিকল ৰোপণ কৰাৰ পিছত বিদ্যাকমৰ নাৰিকলনি খন জাকত জিলিকা হৈ উঠিব। তামোল-পাণৰ বাৰী, নাৰিকলনি আৰু আন আন ফল-ফুলৰ বাগিচাখন আদৰ্শ ভিত্তিত গঢ় দিবলৈ পৰ্যাপ্ত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থাকিব লাগিব। তাৰ বাবে এটি অগভীৰ নলীনাৰ সমন্বিত জলসিঞ্চনৰ বাবে ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব লাগিব। কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ পথ ব্যৱস্থা পৰিৱৰ্দ্ধিত আৰু উন্নত কৰিব লাগিব। গছ-গছনিৰ সাৰ দিয়া, পোক মৰাৰ বাবে কীট নাশক দ্ৰব্য প্ৰয়োগ কৰা, অপ্ৰয়োজনীয় কনজাৰল কাটি কুটি বাগিচা খন পৰিচ্ছন্ন আৰু দেখনিয়াৰ কৰি ৰখা অৱশ্যকীয় কৰ্তব্য। কলেজ প্ৰাঙ্গণত অধিক বিজুলি পোহৰ ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন।

University Grant Commission:

কলেজখন প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ কাৰণে প্ৰথম প্ৰয়োজন আছিল বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি। দ্বিতীয়, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি। তৃতীয়, চৰকাৰৰ পৰা ঘাটি মঞ্জুৰী। সেইবোৰ দেখুনা পাব হৈ আহি ৰত্নপীঠ কলেজৰ আজি University Grant Commissionৰ দুৱাৰ দলিত। Commission ৰ মঞ্জুৰী পাবলৈ এতিয়াও তালিকাভুক্ত হোৱা নাই। তালিকাভুক্ত কৰিব লাগিব। তাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শিক্ষক, শিক্ষয়িত্ৰী, কলেজ, গৃহাদি, আচাৰ্য পত্ৰাদি পুথিভঁৰাল আদি আনুসঙ্গীক অনুষ্ঠান মানদণ্ডানুযায়ী হ'ব লাগিব। তেতিয়াহে বিশ্ববিদ্যালয় মঞ্জুৰী আয়োগ (U.G.C.)ৰ মঞ্জুৰী পোৱাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব পাৰিব।

চৰকাৰৰ পৰা ঘাটি মঞ্জুৰী পোৱাৰ পিছত ৰাইজে ভাবিব পাৰে যে, কলেজৰ বাবে কৰিব লগা ৰাইজৰ কামৰ অন্ত পৰিল, এনে ভবা ভুল, এতিয়াও বহুতো কাম বাকী আছে। কলেজৰ পৰিৱৰ্দ্ধন খৰচকীয়া কৰিবলৈ বহুত কাম কৰিব লগা আছে। University Grant Commission ৰ মঞ্জুৰীৰ বাবে তালিকাভুক্ত হোৱাৰ পিছত ৰাইজে অলপ সকাহ পাব পাৰে। আমাৰ সমাজৰ প্ৰচলিত প্ৰথা মতে কন্যা ষোড়শী হ'লেই মাক-বাপেকৰ দায়িত্বৰ অন্ত নপৰে, বিয়া নিদিয়ালৈকে মাক-বাপেকে সেই দায়িত্বৰ পৰা সকাহ নাপায়।

আচবাব পত্ৰাদি :

এই কালছোৱাত ৩০ যোৰ ডেক্স বেঞ্চ ৬ খন অধ্যাপনা মঞ্চ, ৪ খন টেবিল আৰু ৪খন চেয়াৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে, পুৰণি আচবাব-পত্ৰাদি মেৰামত কৰা হৈছে।

স্বীকৃতি :

কলেজ প্ৰাঙ্গণৰ Layout, কলেজ গৃহ নিৰ্মাণৰ আঁচনি প্ৰস্তুত, প্ৰাক্কলন প্ৰস্তুত আদি কাৰিকৰী বিষয়ত কোকৰাঝাৰ মহকুমা পৰিষদৰ ইঞ্জিনিয়াৰ শ্ৰীসুবোধ কুমাৰ দেক কাৰিকৰী পৰামৰ্শৰ বাবে আৰু শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰায়ক এই বিষয়ত আগবঢ়োৱা সহায়ৰ বাবে বত্তুপীঠ কলেজে শলাগ লয়।

জনস্বাস্থ্য বিভাগে কলেজত এটি Mark II নলীনা দি প্ৰভূত উপকাৰ সাধন কৰিছে, জনস্বাস্থ্য বিভাগলৈ কলেজে কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছে।

গুৱাহাটীৰ উদ্যোগপতি শ্ৰীপ্ৰেমচাঁদ গোৱেকাই এটা Type writer দান কৰিছে। ইয়াৰ আগেয়ে তেখেতে ২০০ নাৰিকলৰ পুলি দান কৰিছিল।

অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে সংগ্ৰহ কৰা আলমীৰা দানৰ বিৱৰণ এটি সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনত থাকিব লাগিছিল। কিন্তু সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ পিছতেই ট্ৰাষ্টে আয়োজন কৰিব লগা সভাত ট্ৰাষ্টৰ পক্ষৰ পৰা এনে এটি বিৱৰণ দাঙি ধৰাৰ কথা আছিল। সেই সভা নোহোৱাত আজি নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ বিৱৰণীত আলমীৰা দানৰ বিৱৰণ এটি দাঙি ধৰা হ'ল। লাইব্ৰেৰীৰ কাৰণে ১৩ টা আলমীৰা সংগৃহীত হৈছে। তাৰ ভিতৰত ৩টা আলমীৰা দান কৰিছে যুটীয়াভাৱে শ্ৰীকমল মেধি আৰু শ্ৰীমুৰলীধৰ ৰায়ে। ২টা আলমীৰা দান কৰিছে স্বৰ্গীয় উপেন্দ্ৰ নাথ পালৰ স্মৃতিত তেখেতৰ পুত্ৰ শ্ৰীমৃণাল কান্তি পালে। এটা বত্তুপীঠ কলেজে নিৰ্মাণ কৰিছে। অৱশিষ্ট ৫টা আলমীৰা শ্ৰীপূৰ্ণনন্দ ৰায়, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীঅৰুণ কুমাৰ সিংহ, শ্ৰীনিৰদেন্দু ৰায় আৰু গভৰ্নিং বডিৰ চেক্ৰেটাৰী স্বৰ্গীয় কৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰৰ স্মৃতিত তেখেতৰ পৰিজন বৰ্গই দান কৰিছে। ইয়াৰ বাহিৰেও এই আধুনিক ষ্টীল আলমীৰা দান কৰিছে কোকৰাঝাৰৰ উদ্যোগপতি শ্ৰীমালচান্দ লালানীয়ে স্বৰ্গীয় হাজৰীমাল লালানীৰ স্মৃতিত। দুটা আলমীৰা দান কৰিছে স্বৰ্গীয় ৰত্নেশ্বৰ শূৰ দেৱে আৰু এটা আলমীৰা দান কৰিছে স্বৰ্গীয় মনোমোহন সিং দেৱে।

ক্ষুদ্ৰ ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰ (Mini Stadium) :

অসম চৰকাৰৰ যুৱ-কল্যাণ আৰু ক্ৰীড়া বিভাগে খেল-খেমালিৰ সা-সুবিধা অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চললৈ, বিশেষকৈ গাঁও অঞ্চললৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰিবলৈ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে। সেই আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত এটি ক্ষুদ্ৰ ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰ (Mini Stadium) বত্তুপীঠ কলেজৰ ক্ৰীড়া ভূমিত পাতিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ইতিমধ্যে এই বছৰৰ বাবে ২,০০,০০০ টকা মঞ্জুৰ কৰিছে। তাৰ ভিতৰত ১,০০,০০০ টকা কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবঢ়োৱা হৈছে। তাৰ বাবে জিলা পৰ্যায়ত খুবুৰীত উপায়ুক্তক সভাপতি পাতি এটি কমিটি গঠন কৰা

হৈছে। সেই কমিটি'লে কলেজৰ পক্ষৰ পৰা শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধি, শ্ৰীতিসিমুদ্দিন আহমেদ আৰু শ্ৰীনীলকণ্ঠ অধিকাৰীক গভৰ্নিং ব'ডিয়ে মনোনীত কৰি কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ কৰিছে যাতে তেওঁলোকক সদস্য অন্তৰ্ভুক্ত কৰি লয়।

ৰত্নপীঠ কলেজে যুৱ-কল্যাণ আৰু ক্ৰীড়া বিভাগক ইয়াৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰে। এই ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰই খেল-খেমালিৰ ক্ষেত্ৰত উটি অহা যুৱক-যুৱতীসকলৰ কাৰণে প্ৰেৰণাৰ উৎস হ'ব। Mini Stadium টোৱে এই অঞ্চলত এটি অভিলেখ স্থাপন কৰিব।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ এটি সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে, এই প্ৰতিবেদন অসম্পূৰ্ণ হৈ ৰ'ব। কলেজৰ শ্ৰেণীত অধ্যাপক, অধ্যাপিকাসকলে যি পাঠদান কৰে বা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যি অধ্যয়ন কৰে, সি গতানুগতিক। এই গতানুগতিক ধাৰাৰ বহিৰ্ভূত শিক্ষাদানৰ আন এটি বাস্তৱ পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা হৈছে। বৰ্তমান শিক্ষা পদ্ধতিয়ে শিক্ষায়তনৰ পৰা ওলাই অহা যুৱক-যুৱতীসকলৰ অন্তৰ্নিহিত সৃষ্টি ধৰ্মী শক্তিৰ বিকাশ সাধন কৰিব পৰাকৈ, নিজ নিজ প্ৰতিভা আৰু বুদ্ধিমত্তাৰে উৎপাদনত অৰিহণা যোগাব পৰাকৈ বা আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'ব পৰাকৈ শিক্ষা-দীক্ষা দিব পৰা নাই। আমাৰ সমাজ ধাৰা কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। সেই কৃষিক আমি আধুনিক, বাণিজ্যিক আৰু ব্যৱসায় ভিত্তিক কৰি গঢ় দিব পৰা নাই। অতি দুখৰ কথা যে শিক্ষায়তনৰ পৰা ওলাই অহা যুৱক-যুৱতীসকলে শ্ৰম বিমুখ আৰু পৰনিৰ্ভৰশীল হৈ নিবনুৱাৰ সংখ্যা বঢ়াই আহিছে।

এনে দুখ লগা পৰিস্থিতিত এই কলেজত বিভিন্ন আঁচনি গ্ৰহণ কৰি তাৰ প্ৰতিবিধান কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাহিৰেও নিবনুৱা, শিক্ষিত বা অশিক্ষিত ডেকা গাভৰুসকলক কৰ্মমুখী কৰিবলৈ যত্ন কৰা হ'ব। অলপ মাটিত নাৰিকলৰ খেতি, ৰবৰৰ খেতি, তামোল-পাণৰ বাৰী লগতে মাটি কঁঠাল আদি ফল-মূল বা আন খেতি ব্যৱসায়িক আৰু বাণিজ্যিক ভেটিত গঠন কৰাৰ আৰ্হি স্থাপন কৰি দেখুৱা হয়। মৎসপালন, গো-পালন, দুগ্ধ উৎপাদন উদ্যোগিক ভিত্তিত আৰ্হি স্থাপন কৰিব লাগিব। উপদেশ বা নিৰ্দেশ নহয়-বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ আৰু ফলপ্ৰাপ্তিৰ ভেটিত দুখীয়া খেতিয়ক, অলপ মাটিখকা খেতিয়ক, শিক্ষিতই হওঁক বা অশিক্ষিতই হওঁক যুৱক-যুৱতীসকলৰ কাৰণে 'দেখি শিক্ষা' পদ্ধতি আঁচনিবোৰ ৰচিত আৰু প্ৰয়োগ কৰিব পৰাকৈ কৰিব লাগিব।

সেউজী সপ্তাহ আৰু বনমহোৎসৱ এই কলেজৰ বাবে গতানুগতিক বা কেৱল আনুষ্ঠানিক উৎসৱ নহয়। বৃক্ষৰোপণ ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰকৃত বাস্তৱমুখী কাৰ্য আঁচনি। বিভিন্ন সময়ত ৰোপণ কৰা বৃক্ষৰাজি লাহে লাহে বাঢ়ি আহিছে। অলপ দিনৰ ভিতৰত প্ৰায় তিনি হেজাৰ মূল্যবান বৃক্ষ, সুশোভন বৃক্ষ, ফল-মূল, ফল-ফুলেৰে জাতিজ্বাৰ হৈ উঠিব। বিভিন্ন ফুলৰ উপবন College Florican এটি গঢ়ি তোলাৰ আঁচনিও লোৱা হৈছে। এইবোৰ বাস্তৱত ৰূপায়িত হ'লে, আমাৰ গাঁৱৰ জীৱন ধাৰাত এটি নতুন দিশ মুকলি হ'ব।

কলেজৰ আন এটি বৈশিষ্ট্য হ'ল-ৰাইজৰ সহায়। ৰাইজৰ কলেজ-ৰাইজে সাজিছে।

বাইজৰ দান বৰঙণিৰে। চৰকাৰৰ সাহায্যই সেই দান বৰঙণিৰ বাবে নতুন প্ৰেৰণা সৃষ্টি কৰিছে।

নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে যিসকলৰ সহায় সহানুভূতি আৰু দান অনুদানেৰে বত্সপীঠ কলেজ অগ্ৰগতিৰ পথত খোজ দিছে, সেই সকল সদাশয় ব্যক্তি, অনুষ্ঠান, প্ৰতিষ্ঠান, চৰকাৰ আৰু চৰকাৰৰ বিভিন্ন সহযোগী বিভাগলৈ আমি আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। ইতি-

বহলপুৰ, চাপৰ

১৫ ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭

ডালিম কুমাৰ মেধি

ছেক্ৰেটাৰী, গভৰ্নিং বডি

Fourteen Years of Ratnapith College (Its growth, Development and needs)

A Report

(As adopted in the 9th meeting of the Special Body held on the 16th August, 1992)

by Tarani Kanta Roy, Principal

Chapter One

(The period of Infancy: 1978-84)

Ratnapith College was started on the first September in 1978. It remained in its infancy till 1984. because immediately after its commencement, Assam was in turmoil. The State was shaken by the Students' Movement for Expulsion of Foreign Nationals. The administration was nearly paralysed. Development work was virtually stopped. Ever since its beginning the college had to function in the office house of Kazipara village Panchayat for long six years without any efforts whatsoever for its growth and development owing to the political situation in the state.

The idea of starting the College was however, toyed by some senior citizens of Chapar and Bahalpur long ago. Then, it was only an idea. At that time it was really difficult to start a College in a place like Bahalpur or Chapar. Some fund was, however collected. But the amount was not enough. Some time passed without any serious efforts. Later a team of enthusiastic young men came forward to take the initiative. And, the College came into being.

At its inception the College was called Chapar Bahalpur College. After one year the name was changed to Ratnapith College to

signify a wider concept and some emotional values. Ratnapith was the name of one of four divisions of the ancient kingdom of Kamrupa. The site of the College is within ancient Ratnapith which had a glorious past and rich heritage. The College has been renamed after it to associate itself with its past glory.

Chapter Two:

(The period of growth and Development 1984-92)

The College shifted to its new site at Bahalpur on the 16th August, 1984. Since then there have been rapid development and growth of the College. The site was a barren field. At the time of shifting, the present Administrative Building was only half built. Only one room was near completion, the rest was in the process of being constructed. The classes were held in the Lean-to shed on bamboo structure with C.I. sheets on the roof and 'Chatai' and 'Kashia grass' on the walls. It was then all improvised arrangement.

Whatever we have now in view in the College Complex, viz, buildings, roads, avenues, squares, open air theatre, massive plantation of trees luxuriant in growth, orchard of betelunts Coconuts and mangoes, a meen sarovar etc. are all achievements of the efforts of the last eight years. During this period we have been able to complete the following task in utilitaian form, useful rather than decorative.

A. Buildings:

1. Administrative Building:

A four-room Building with a covered space of 2,100 sq. ft. was completed to house the office, the library, the Teachers' Common Room and a Class Room, the last one being later shifted to the main building.

2. Main (Tuition) Building:

A 224 ft. long building with a covered space of 700 sq. ft. having five standard rooms has been completed also in utilitarian form. The northern most room is called 'Uttara' constructed and donated by Chapar-Salkocha CD Block, next to it is the room called 'Vanaja' constructed on the patronage of the Forest Department, third 'a hall', donated by Chapar T.E. The fourth one is called 'Sangrihita' constructed out of the donation collected from the people. The fifth and last one is called 'Kalyani', constructed with the grant of Backward Classes Corporation. Finishing touches are still needed to the construction, besides the completion of some works which are yet to be completed.

3. Adhyaksha Bhawan :

A spacious residence for the Principal. There is an orchard of arecanut called SUBHAGA attached to it.

4. Abhirakshi Griha (Two)

Two quarters for the Chowkidars have been constructed one in the north (now used as an improvised Girls' Common Room) and the other in the south (allotted for Boys' Common Room, but not used). Both the quarters have orchards of arecanuts one, **Sujala** and the other **Suphala**.

5. Aharan Griha:

A Well built two roomed strong godown to be used as the stores of the College has been completed.

6. Karma Griha:

A workshop for use of carpenters and masons for their works has been completed.

B. Internal Roads:

There is a planned network of internal roads in the complex with avenues in the luxuriant vegetation of the trees which look like a forest. Some of the roads have been named after some great genius and personalities so that the students walking everyday on the roads may feel inspired.

1. Sir Isaac Newton-Road-Approach road to the College
2. Dr. S. Radha Krishan Road- Road to the Teachers' quarters.
3. Krishna Kanta Handique Road-Road to the Library and the proposed Science Complex.
4. F.A. Ahmed Road-Second Approach Road to the College.
5. Rupnath Brahma Road- Third Approach Road to the College.
6. The Mukli Manch Road- Road to the open Air Theatre
7. Arya Bhatta Circus-Central Place of the College Complex
8. Workshop Road-Road to workshop and Godown
9. West End Road-Road to the Science Complex.

C. Campus Amenities:

- (a) Cycle Stand
- (b) Public Conveniences
- (c) Drinking Water

While Cycle stand has been completed, the modern public

convenience are near completion. Five tube wells are in operation. Three were sunk by the College, two by the Public Health Deptt.

D. Volley Ball Court:

A standard Volley Ball court has been prepared by laying a hard bed of bricks, stones and sand which has been covered with sand and grass.

E. Meen Sarovar:

A meen Sarova has been dug and donated by Chapar Salkocha CD Block.

F. Plantation:

(a) **Megharanya** has been planned in such a way as to protect the College buildings from the North Western. It is an anti-storm measure. First it was a plantation of rain trees. But the growth of the trees seemed to be stunted. So we selected mango saplings which seemed to be luxuriant in growth in the soil. It will be a forest of mango trees interspersed with other trees.

(b) **Mukali Manch** is an earthen platform 30ft by 18' ft at a height of 3'ft above the ground with a canopy of the branches of the trees which have been planted in a planned manner. The open air auditorium is also covered with a similar canopy above and grass as carpet below on the ground. Meetings, debates, discussions functions etc. are held in the cool breeze and under the shade of the trees in the grandeur of a sylvan glade.

(c) **Bakul Van:** An open square surrounded by Bakul trees to be used for games.

(d) **Arya Bhatta square:** An open oblong space where on every working day the College flag is hoisted. It is surrounded by Deobar-Pendulum. The land is also utilized for raising seasonal crops.

(e) **Krishi Bhumi:** North and South: Two squares or plots, fenced by hedges-bamboo and ingo-dulcis in front of the main tuition building, one lying on the north or, and the other on the south of the passage to the Tuition Building. These two squares of plots are also for raising seasonal crops focussing on the importance of the agrarian economy.

More details on plantation are available in a booklet published on July 2, 1986. There are more than 200 Tita Sopa trees, luxuriant in growth besides a number of valuable trees and fruit trees.

G. Results 1981 to 1991:

During the last 11 years from 1981 to 1991, 588 students took examination from Ratnapith College. 302 passed the B.A. Examination, 11 being with majors. In 1981 the College was not authorized to present student to take examination. So 14 students of the College appeared in the examination under the patronage of Bongaigaon College. The College was authorized to send candidate to sit for the Degree Examination in 1982. The students with major course only in Political Science and Economic appeared first in 1990.

Chapter Three
(Work in Progress)

A. The Library

A.K. Sinha Memorial Trust has undertaken to donate a library to the College. It started as far back as in 1985, collecting books and almirahs. It collected 14 almirahs and about 500 books. The library was housed in one room of the Administrative Building. The Trust has now started construction of the library Building with a spacious plinth area of 2,880 sq. ft.

The Trust proposed to provide the library with modern library equipment and facilities, audio visual aids for imparting knowledge. The library is expected to be maintained in modern method as far as possible.

B. The Science Section:

The Bongaigaon Refinery and Petrochemicals has sanctioned as assistance of Rs. 1.5 lakh for the construction of the Physics and Chemistry Laboratory. The plan, estimate and blue prints have already been finalized. A Development Committee has also been constituted with a representative of BRPL on the Committee to look after the construction work.

The financial assistance of the BRPL towards the construction of the laboratory has been considered to be the very foundation of the science section of the college which is a need for providing the wider opportunity to the youth aspiring for higher education in agriculture, medicine and engineering according to their genius.

Shri J.M.B. Baruah, Chairman and Managing Director of BRPL visited the College with a team of officers..

Chapter Four

(New Proposals for Developments- Immediate needs of the College)

Besides what have been achieved during the short span of last 8 years, the needs of the College are rapidly growing. The more its grows, the more it needs. For the present the following may be summarized as the immediate needs.

A. Teachers' Amenities:

(a) **The Residential Quarters:** The College has only one residence for the Principal. There is a proposal for construction on nine residence for teachers. An orchard to be attached to each residence. The plans, estimates and blue prints are ready. The sites lie on the north of Dr. S. Radha Krishan Road. But the work could not be taken up for paucity of resources.

(b) **The Teachers' Common Room:** There is only a room to be used as the Teachers' Common Room. The room is without any furnishings. Other facilities such as reference books, News papers, Magazines and other reading materials available to the teachers are yet to be provided.

B. Students' Amenities:

(a) **Girls' Common Room:** Only an improvised arrangement has been made in one of the **Abhirakshi Grihas** (Chowkidars' Quarters). The Girls' Common room with modern furnishings including reading materials, indoor games and other facilities is an urgent need. The plan, estimate and blue print are ready. The site for the Common Room in between the Administrative Building and A.K. Sinha Library is ready. We need some resources to start the work.

(b) **Students' Union Hall:** With the growing number of students the Union Hall has become an imperative need of the College. We have a proposal for construction of a good Union Hall with modern furnishings which could be used for holding meetings, debates, discussions, besides being used for indoor games.

C. Science Section:

In view of the lack of facilities for the Youth of the locality to face the Challenge of life in the competitive fields, the college has felt it necessary to start the Science Section. It is, however, not an easy task. Therefore, we propose to start it with the financial assistance of BRPL, but, however, with cautions steps, slowly and steadily. A serious effort towards the fulfillment of the objective is necessary.

D. Commerce Stream, Major in History, Assamese & English:

The College is also in need of the Commerce stream, and introduction of the major course in English, Assamese and History.

E. Sanction of posts:

The sanction of two posts (teaching) already allotted, one in Political Science and the other in Economics are pending before Government. The cause of the College has suffered owing to the non-sanction of the allotted posts.

Besides, the vast landscape, Orchards and massive plantation of trees are to be maintained properly in interest of the objective of the College. We need three more Grade IV employees besides what has been sanctioned earlier.

F. Incomplete works:

Major works to be completed are ceilings floors, leaves boards, some works in portico and the finishing.

G. Class Room Equipments:

More desks, benches, tables, chairs, black boards etc.

Chapter Five**The College Song:**

The College song gives us a visionary ethos of Ratnapith College. The students of the College to be called 'Ratnians' gives pledge to prove themselves to be an asset than a liability to the people. The Ratnians deem the academic education they receive to be a debt to the nation. This debt is to be repaid by the creative survive to the people rather than by the remunerative one which is more a liability than an asset as we find it today in our social structure.

The song in Assamese may be translated into English as in the following paragraphs:

We light lamp. We illuminate all around. We march forward to know the unknown. Our journey leads us to infinity. In course of it we bring, glory to India and we bring light out of darkness. We are conscious that there are hazards on the life's path to infinity. But we are sure we shall overcome them. With that determination, we light the lamp. And, we move to infinity.

The College Flag:

The flag of the sky blue colour with a symbol of the flash of lighting within a white circle in the middle imaginatively takes us to the Cosmos. The earth moves in the Soar System. The Solar System itself moves in the Galaxy. The Galaxy moves to the infinity. Thus, we too, move to the infinity to know the unknown in the eternity.

The flash of the lighting represented in the flag is inclined to the flag stand at an angle at which the axis of rotation of the earth is inclined to the vertical of the place of its revolution.

The flag provokes us into thinking on time, space and Cosmos to get an eternal bliss.

The College Motto:

The Motto is 'Vidyai Pratistha' in Assamese 'learning brings achievements' in English. When we learn, we develop our genius, we sharpen our ability, we broaden our outlook. We increase our intelligence. We acquire power of understanding. We can overcome difficulties. We can display acumen. We know how to be self reliant and self-employed. This is the objective of the college.

Chapter Six

The work culture is to be rooted in the mind of the students. It is not in words alone, but also in deed, demonstrated through the multifarious activities of the College, mainly through a number of small, but meaningful projects yielding income. The areca-nut orchards cocoa-nuts grooves, mango plantation fishery tank, plantation of commercial trees, long term projects of planting trees of timber value etc. are in the process of being developed in the complex, besides other types of small schemes of raising money crops in a planned manner, for instance-chilli, lemon, pulses, black pepper, seasonal crops as commercial units etc. The great challenge to the students is to 'learn to create'.

Chapter Seven

Ratnapith College is an institution not only for those who are admitted into it, but also for those who pay a visit to it. When the projects, schemes, and plans are fully in action, it is expected that it may serve as a book which can be read from a distance. We are to learn the way of living i the sylvan culture, use of creepers for domestic purpose, beautification of our homes, putting permanent fencing with minimum cost, saving bamboos which are costlier now, growing commercial trees without using much of the valuable land growing money yielding creepers also by sparing land and a number of very small things having tremendous power.■

অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী
মাননীয় শ্ৰীপ্ৰফুল্ল কুমাৰ মহন্ত ডাঙৰীয়ালৈ
অভিনন্দন

মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়া,

নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে ৰত্নপীঠ কলেজত আপোনাক আদৰণি জনাবলৈ পাই আমি নথৈ আনন্দিত হৈছোঁ। আপোনাক আমাৰ হিয়াভৰা অভিনন্দন যাচিছোঁ। ৰত্নপীঠ কলেজ এতিয়াও চালুকীয়া অৱস্থাত। আপোনাক যথাযোগ্য আদৰণি জনাবলৈ আমাৰ সাহস নাই। তথাপি আমাৰ আদৰণিত যি আন্তৰিকতা আৰু শ্ৰদ্ধা আছে, তাকেই গ্ৰহণ কৰি আমাক কৃতাত্ম কৰে যেন।

আপুনি ছাত্ৰনেতা হিচাপে অসমৰ যুগান্তকাৰী জন-আন্দোলনৰ নেতৃত্ব লৈ যি অক্ষয় কীৰ্তি অৰ্জন কৰিছে, তাৰ বাবে আপোনালৈ আমাৰ আৰু ৰাইজৰ শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছোঁ। এজন প্ৰতিভাৱান ছাত্ৰই নিজৰ অকৃত্ৰিম দেশ সেৱা গুণে কেনেকৈ ৰাজ্যৰ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ পদ অলঙ্কৃত কৰিব পাৰে, অথবা দেশৰ সংকত কালত কেনেকৈ নেতৃত্ব দিব পাৰে, সেই কথাত আপুনি যুৱ-ছাত্ৰসকলৰ কাৰণে এটি উজ্জ্বল আদৰ্শ আৰু প্ৰেৰণাৰ অফুৰন্ত উৎস।

অসমৰ সমস্যাৰ অন্ত নাই। সীমাস্তত থকা ৰাজ্যখনত ৰাজনৈতিক আৰু ভৌগলিক কাৰণত নিতৌ নতুন সমস্যাৰ উদ্ভৱ হৈ আছে। বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মিলনত লুইত পাৰত যি সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠিছে, আপোনাৰ নেতৃত্বত পৰস্পৰৰ ভিতৰত প্ৰেম-প্ৰীতি আৰু সৌহাদ্যত সেই সংস্কৃতি শক্তিশালী হৈ উঠক। অসমৰ ঐক্য সংহতি গঢ়ি উঠক। আপুনি এটি যুগ সন্ধিক্ষণত অসমৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছে। আপোনাৰ যুৱসুলভ বলিষ্ঠ নেতৃত্বই আমাৰ ৰাজ্যখনক প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাই লৈ যাওঁক-এয়ে আমাৰ কামনা।

সদৌ শেষত আপোনালৈ আমাৰ আৰু এই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ শুভেচ্ছা জনাই সুদীৰ্ঘ জীৱন কামনা কৰোঁ। ইতি-

বিনীত

পূৰ্ণানন্দ ৰায়, সভাপতি
অভ্যৰ্থনা সমিতি, ৰত্নপীঠ কলেজ
১৫ ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭

মাননীয় গোলোক ৰাজবংশীদেৱ, শিক্ষামন্ত্ৰী, অসম

মাননীয় শিক্ষামন্ত্ৰী ডাঙৰীয়া আৰু ৰাইজ,

আজি আপোনালোকক আদৰণি জনাবলৈ পাই আমি নথৈ আনন্দিত হৈছোঁ। অসমৰ শিক্ষামন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই ৰত্নপীঠ কলেজ অভিদৰ্শন কৰিবলৈ সন্মতি জ্ঞাপন কৰাৰ কাৰণে আমি তেখেতক আন্তৰিক শলাগ জনাওঁ আৰু কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী-শিক্ষক সমন্বিতে এই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ হৈ তেখেতক আমাৰ শ্ৰদ্ধাপূৰ্ণ আদৰণি আৰু আন্তৰিক সম্ভাষণ জনাওঁ।

আমি গৌৰৱেৰে সুৱৰিছোঁ যে ৰত্নপীঠ কলেজৰ আমি পাতনি মেলিছিলোঁ কাজিপাৰা গাঁও পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়। তাৰ পৰা কলেজখনক নিজা মাটিলৈ স্থানান্তৰ কৰি অনা আজি ন বছৰ পূৰ হ'ল। এই ন বছৰত ৰাইজৰ অফুৰন্ত সহায় সহযোগ আৰু উদ্যোক্তাসকলৰ একনিষ্ঠ প্ৰচেষ্টাত কলেজখন ন ৰূপত গঢ় লৈ উঠিছে। কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ আলি পদূলি নিৰ্মাণ, বৃক্ষৰোপণ বামাৰলী বা ধুমহাৰ পৰা ঘৰ-দুৱাৰবোৰ ৰক্ষা কৰিবলৈ মেঘাৰণ্য স্থাপন, পশ্চিম প্ৰান্তত তিতাচপাৰ ক্ষুদ্ৰ বননি, কলেজৰ সভা-সমিতি পাতিবলৈ, নৃত্য-গীত, নাটক আদি সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান পাতিবলৈ মঞ্চকানন, বকুল বন, খেতিৰ পথাৰ, ফলৰ বাগিচা-আম্ৰকুঞ্জ, মাছৰ পুখুৰী আদি পৰিকল্পনা ৰূপায়ণ কৰি গাঁৱৰ পৰিৱেশত কলেজৰ পাঠগৃহ আৰু আন আন ঘৰ দুৱাৰবোৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। বঙ্গাইগাঁও ৰিফাইনেৰী আৰু পেট্ৰকেমিকেলচৰ অনুদানত বিজ্ঞান ভৱন নিৰ্মাণ হৈ আছে। অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন নিৰ্মাণ প্ৰায় সমাপ্ত কৰিছে। অহা ১০ ফেব্ৰুৱাৰী দিনা গ্ৰন্থাগাৰ ভৱন কলেজৰ হাতত সম্প্ৰদান কৰা কথা। আজি অসমৰ শিক্ষামন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কন্যা ভৱনৰ আধাৰ শিলা স্থাপন কৰিলে। এই ভৱন নিৰ্মাণৰ যাৱতীয় ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। এই ছেগতে চাপৰ চাহ বাগিচা, অসম বন বিভাগ, Backward Classes Corporation চাপৰ-শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডৰ সহায় বা অনুদানত কলেজৰ পাঠদানৰ একো একোটি কোঠা নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। তাৰ ভিতৰত এটা কোঠালি ৰাইজৰ দান বৰঙণিৰ দ্বাৰা নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। এইবোৰ প্ৰতিষ্ঠান, বিভাগ আৰু ৰাইজলৈ আমাৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

চালুকীয়া অৱস্থাত কলেজখন কাজিপাৰা গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যকাল ছ-বছৰ কাল অতিবাহিত কৰিব লগা হৈছিল। ১৯৭৮ চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা কলেজখন ১৯৮৪ চনৰ ১৫ আগষ্টলৈ তাতেই পাঠদান কৰা হৈছিল। ১৬ আগষ্টৰ দিনা কলেজখনক স্থানান্তৰ কৰি নিজা মাটিলৈ অনা হৈছিল। তেতিয়া ৮০ ফুট দীঘল আৰু ২০ ফুট বহলৰ বৰ্তমানৰ প্ৰশাসনীয় কাৰ্যালয় গৃহৰ বাহিৰে একো নাছিল। কলেজৰ কাৰণে নিৰ্দ্ধাৰিত মাটি ডৰা আছিল এখন গো-চৰণীয়া পথাৰ।

এই কালছোৱাত ৰাইজে কলেজলৈ অভূতপূৰ্ব সাহায্য আগবঢ়াইছিল। চাপৰ বহলপুৰ অঞ্চলৰ শিক্ষকসকলে তেওঁলোকৰ নিজৰ তাকৰীয়া দৰমহাৰ এটি অংশ মাহেকীয়া দান

দিছিল। ব্যবসায়ীসকলেও মাহেকীয়া দান-বৰঙনি আগবঢ়াইছিল। সেই সময়ত ৰাইজে বাঁহ, মৰা তামোলৰ গছ আদি ইটো-সিটো বহুতো বয়-বস্তু দি কলেজলৈ সহায় আগবঢ়াইছিল। বয়-বস্তু দিয়াৰ উপৰিও ৰাইজে শ্রমদান কৰিছিল। বিভিন্ন অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান, যুৱক সংঘ, মহিলা সমিতিয়ে বিভিন্ন প্ৰকাৰে সহায়-সহযোগ আগবঢ়াইছিল। বহুতো সদাশয় ব্যক্তিয়ে ব্যক্তিগতভাৱে সাহায্য আগবঢ়াইছিল। কলেজৰ পৰিকল্পনাত ৰূপ দিবলৈ মাটি দান দিছিল। গছ-গছনি ৰোৱা বা নানা ধৰণৰ কাৰ্য উপলক্ষে গছ-গছনি ৰুই দিছিল। এইবোৰ কাৰ্যৰ দ্বাৰা প্ৰকৃতপক্ষে বাস্তৱ সাহায্যতকৈ কলেজৰ প্ৰতি থকা ৰাইজৰ আৱেগিক সম্পৰ্ক থকাটো বেছিকৈ প্ৰকাশ পাইছে।

কলেজখন আৰম্ভ হওঁতে প্ৰথমে দৰমহা নোলোৱাকৈ পিছত মাহে এশ টকা দৰমহা লৈ, তাৰ পিছত মাহে দুশ টকা দৰমহাৰে কলেজখন সুপ্ৰতিষ্ঠিত নোহোৱালৈকে অধ্যাপনা কৰা সেইসকল শিক্ষক আৰু কৰ্মচাৰীসকলক এই ছেগতে শলাগ জনোৱা হ'ল।

কলেজখন স্বীকৃতি পাবলৈ লাইব্ৰেৰী এটা আৱশ্যকীয় আছিল। অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে সেই লাইব্ৰেৰীৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি আলমীৰা, কিতাপ পত্ৰ সংগ্ৰহ কৰি লাইব্ৰেৰী সম্পৰ্কে কলেজৰ যি অভাৱ আছিল সেইটো পূৰণ কৰি দিছিল। তাৰ পিছত ট্ৰাষ্টে আধুনিক পূৰ্ণাঙ্গ লাইব্ৰেৰী এটা কলেজক সম্প্ৰদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত কৰি ২৫০০ বৰ্গফুটৰ গ্ৰন্থাগাৰ ভৱনটোৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য প্ৰায় সমাপ্ত কৰিছে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ কেইবাটাও বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ দিশ আছে। তাৰ ভিতৰত এটা হৈছে যিসকল ছাত্ৰ কলেজৰ পৰা স্নাতক হৈ ওলাই যায় সেইসকলৰ জীৱনত নিজক সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ নিজৰ ওপৰত আস্থাশীল মনোবল সৃষ্টিৰ বাবে লোৱা প্ৰচেষ্টা। বিদ্যা অৰ্জন কেৱল চাকৰিৰ বাবেই নহয় বিদ্যা অৰ্জনে যুৱকৰ মনত আত্মবিশ্বাসৰ উপলব্ধি আনি দিব পাৰে। বিদ্যাই মানুহক মানুহ কৰে, গুণী জ্ঞানী কৰে, আত্ম নিৰ্ভৰশীল হোৱাৰ মানসিক শক্তিত শক্তিমন্ত কৰে। স্নাতকসকল দেশৰ সম্পদ। সমাজৰ বোজা নহয়-অধ্যয়নৰত ছাত্ৰসকলক এই কথাটো উপলব্ধি কৰাবলৈ চেষ্টা কৰা হয়।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰতীকটোও এটা বৈশিষ্ট্য। ই মাত্ৰ বিজুলীৰ চিকমিক চিহ্ন নহয়, ই এটা শক্তিৰ প্ৰতীক, আকাশৰ মেঘ, বৰষুণ আৰু বিদ্যুতে পৃথিৱীৰ বুকুত ন ন সৃষ্টিৰ পাতনি মেলে। মানুহৰ জীৱনত ইন্দ্ৰিয় দমন কৰিব লাগে, দুৰ্বলক দয়া কৰিব লাগে, দুখীয়াক দান কৰিব লাগে-এই দাৰ্শনিক তত্ত্ব প্ৰতীকটোত নিহিত আছে।

বিদ্যাই প্ৰতিষ্ঠা-এই নীতিবাক্যটোও অতি সংক্ষিপ্তভাৱে কলেজৰ উদ্দেশ্য ব্যক্ত কৰিছে।

বিদ্যুৎসাহী ৰাইজ চিন্তাশীল আৰু গুণী জ্ঞানী ব্যক্তিসকলৰ সহযোগ আশা কৰি আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এটা নতুন দিশত গঢ় দিবৰ কাৰণে বদ্ধ কৰিছোঁ। আমাৰ ধনবল কম, কিন্তু মনোবল যথেষ্ট। আমি এই নতুনত দিশলৈ আগবাঢ়ি আহিছোঁ।

সমাজত যি নৈতিক সংকটে দেখা দিছে তাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ দেশৰ ভৱিষ্যৎ উঠি অহা যুৱক-যুৱতীসকলক এইদৰে গঢ় দিয়াৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। সমাজত সংচিন্তা, সংভাৱনা আৰু সামাজিক ন্যায় প্ৰতিষ্ঠা কৰিব নোৱাৰিলে আমাৰ ভৱিষ্যত অন্ধকাৰ।

এই কাৰ্যত আপোনাসকলৰ পৰা সহদয়-সহযোগ কামনা কৰিলোঁ। বিনীত—

৩ ডিচেম্বৰ, ১৯৯৩

তৰণীকান্ত ৰায়, অধ্যক্ষ, ৰত্নপীঠ কলেজ

মাননীয় শিক্ষামন্ত্ৰী ডাঙৰীয়া,

গাঁৱৰ অনাবিল এটি পৰিৱেশত গঢ়ি উঠা আমাৰ ৰত্নপীঠ কলেজলৈ আপোনাক আদৰিবলৈ পাই আমি গৌৰৱ বোধ কৰিছোঁ। ৰত্নপীঠ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-অভিভাৱক আৰু ৰাইজৰ হৈ আমি আমাৰ হিয়াভৰা ওলগ যাচিছোঁ।

আমাৰ কলেজখন স্থাপিত হোৱা আজি পোন্ধৰ বছৰ হ'ল। ৰাজ্য চৰকাৰৰ মঞ্জুৰী স্বীকৃতি লাভ কৰা দহ বছৰ হ'ল। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্ভুক্তি স্বীকৃতি লাভ কৰাও দহ বছৰ পূৰ্ণ হ'ল। এতিয়া ইউনিভাৰ্ছিটি গ্ৰাণ্ট কমিছনাৰ মঞ্জুৰী স্বীকৃতি লাভ কৰাৰ বাবে যো-জ্ঞা চলি আছে। আমাৰ কলেজখন এতিয়াও চালুকীয়া অৱস্থাত। আমি অনুভৱ কৰিছোঁ যে ইয়াত শিক্ষা অন্ত কৰি ইয়াৰ পৰা ওলাই যোৱাৰ পিছত আমি এক্সাৰত খেপিয়াই ফুৰিব লাগিব। সেয়া হ'ব— আমাৰ কাৰণে অতি দুৰ্ভাগ্যৰ কথা।

আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তনৰ কথা সকলোৱে কৈ আহিছে। আমিও সেইটো অনুভৱ নকৰা নহয়। আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই আমাক নিজকে নিজে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে শিক্ষা দিয়া নাই। আমাক আনৰ অনুগ্ৰহ প্ৰাৰ্থী হোৱাৰ শিক্ষা দিছে। আমাৰ অনুগ্ৰহ প্ৰাৰ্থী হোৱা আৰু ভিক্ষাৰী হোৱা একেই কথা। এইদৰে অনুগ্ৰহ প্ৰাৰ্থী হৈ গোটেই দেশখনকেই আমি ভিক্ষাৰীৰ দেশত পৰিণত কৰিবলৈ ওলাইছোঁহক। সেয়ে ব্যক্তিগত অনুগ্ৰহ বিতৰণ বৰ্জন কৰি ৰাজহুৱা নীতি অনুসৰি যাক যিটো দিয়ে, তাক সেইটো দিয়া নীতি হোৱা উচিত। আমি অনুগ্ৰহ নিবিচাৰোঁ। আমি পুতৌৰ পাত্ৰ হ'ব নিবিচাৰোঁ। আমি যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব বিচাৰোঁ।

কলেজ সঙ্গীতত আমি গাঁও— 'আমি বস্তি জ্বলাও'। সেয়ে আশাৰ বস্তি জ্বলাব খুজিছোঁ। আমি প্ৰকৃত মানুহ হ'ব বিচাৰিছোঁ আমি নৈতিক অধঃপতন ৰোধ কৰিব বিচাৰিছোঁ। আমাক বাট দেখুৱাব কোনে?

আপুনি গুণী, জ্ঞানী, বিজ্ঞজন। আপুনি সকলো কথাই জানে। আমাৰ দেশত তথা ৰাজ্যত এটি ৰাইজমুখী সুস্থ অৰ্থনীতি আৰু সত্যনিষ্ঠা শক্তিশালী শিক্ষানীতি প্ৰৱৰ্তিত হ'ব লাগে। তেহে তেনে নীতিৰ সৃষ্টিশীল পৰিৱেশত আমি নিজে ডাঙৰ হ'ব পাৰিম আৰু নিজকে নিজে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব পাৰিম। তেতিয়াহে নতুন পোহৰত দেশ উজ্বলি উঠিব।

আপোনালৈ আমাৰ মৰম, চেনেহ আৰু শ্ৰদ্ধা যাচিছোঁ।

বিনীত—

ৰত্নপীঠ কলেজৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ হৈ

শ্ৰীজ্যোতিৰ্ময় ৰায়, (সাধাৰণ সম্পাদক)

শ্ৰীসুভাষ ৰায়, (সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক)

শ্ৰীআবুল কালাম আজাদ, (বহিঃ খেল বিভাগ)

শ্ৰীদীপক সিংহ, (আন্তঃ খেল বিভাগ)

শ্ৰীদিগন্ত সৰকাৰ, (আলোচনা বিভাগ)

শ্ৰীদিজলীপ ৰায়, (সমাজ সেৱা বিভাগঃ

শ্ৰীমতী তুলতুল বৰুৱা, (সাংস্কৃতিক বিভাগ)

শ্ৰীমতী ভানু দেৱী, (ছাত্ৰী জিৰণি

কোঠালি)

শ্ৰীনিৰ্মল কুমাৰ বৰ্মণ, (ছাত্ৰ জিৰণি কোঠালি)

২ ডিচেম্বৰ, ১৯৯৩

আমাৰ দেশৰ, জাতিৰ ভৱিষ্যৎ তৰুণসকল। তেওঁলোকক
আমাৰ দেশ আৰু জাতিৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে গড় দি তুলিব
লাগিব। তেওঁলোকে দাঢ়িত্ব লৈ দাঢ়িত্ব পালন কৰিব পাৰিলে
আমাৰ দেশৰ ভৱিষ্যৎ উজ্জ্বল হ'ব। তাৰ বাবে তৰুণসকলক
নৈতিক বলত বলীয়া, চাৰিত্ৰিক শক্তিত শক্তিমান, বৌদ্ধিক
বিকাশত দীপ্তিমান কৰি গড় দিব লাগিব। নৈতিক শক্তি শ্ৰেষ্ঠ
শক্তি। মহাত্মা গান্ধীয়ে ভাৰতৰ স্বাধীনতা ঘূঁজত নৈতিক শক্তিৰে
নিৰস্তৰাৱে তদনীন্তন পৃথিৱীত সামৰিক শক্তিত শ্ৰেষ্ঠ বৃটিছৰাজ
শক্তিক সেও মনাই ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা লাভ কৰিছিল। মহাত্মা
গান্ধী ভাৰতবৰ্ষৰ আদৰ্শ। মহাত্মা গান্ধীৰ পথেই ভাৰতবৰ্ষৰ
পথ। সেই পথেদি চলিলে আমি শোষিত-বঞ্চিত, অগণিত
জনগণৰ অশ্বনৈতিক মুক্তি সাধন কৰিব পাৰিম।

—শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস

(১ ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭)

(অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মাননীয় শ্ৰীপ্ৰফুল্ল কুমাৰ মহন্ত ডাঙৰীয়াৰ দ্বাৰা ১৫

ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭, আবেলি ২ বজাত উদ্বোধন)

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

শ্ৰদ্ধেয় ৰাহজ,

চাপৰ-শালকোছা-বহলপুৰ-বইটামাৰীৰ বিস্তৃত অঞ্চলৰ ৰাইজে উচ্চ শিক্ষাৰ কাৰণে বহুদিনৰ পৰা সপোন দেখি আহিছিল। সেই সপোন বৰ্তমান ৰত্নপীঠ কলেজত বাস্তৱ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। এই অনুষ্ঠানটিৰ জন্ম হয় ১৯৭৮ চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা। ৰাইজৰ অশেষ চেষ্টা আৰু ঐকান্তিক সহযোগৰ ফলত ১৯৭৯ চনত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি লাভ কৰি ১৯৮৩-৮৪ চনত স্নাতক মহলালৈকে স্বীকৃতি প্ৰাপ্ত হয় আৰু ১৯৮৬ চনত কলেজখনে ঘাটি মঞ্জুৰী লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

চালুকীয়া অৱস্থাত থকাৰ কাৰণে ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰথম, দ্বিতীয়, তৃতীয়, চতুৰ্থ, পঞ্চম আৰু ষষ্ঠ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস মাথোঁ আনুষ্ঠানিকভাৱে পালন কৰা হৈছিল। প্ৰথম বাৰৰ বাবে ২২ ছেপ্তেম্বৰ ১৯৮৫ দিনা ৰাজহুৱাভাৱে সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস পালন কৰা হৈছিল। অসমৰ শিক্ষাধিকাৰ ড° শৈলজানন্দ ভঁৰালী, এম-এছ-ছি, পি-এইচ-ডি মহোদয়ে সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদযাপন কৰে।

গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডি নথকাৰ কাৰণে অষ্টম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উৎসৱও ৰাজহুৱাভাৱে আয়োজন কৰিব পৰা নহ'ল। তাৰ বাবে আমি ৰাইজৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। সন্তোষৰ কথা যে অসম চৰকাৰে শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহক সভাপতি, শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধিক ছেফ্টৱাৰী, অধ্যক্ষ শ্ৰীহৰকান্ত গগৈক জয়েণ্ট ছেফ্টৱাৰী, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, মৌঃ মজিবৰ ৰহমান আৰু শ্ৰীমতী কমলা দাস সদস্য হিচাপে মনোনীত কৰি গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডি গঠন কৰে। গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডিলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে চাপৰ হাই মাড্ৰাছাৰ অধীক্ষক মৌঃ আব্দুল খালেক আৰু শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ ৰায়ক সদস্য মনোনীত কৰে। কলেজৰ শিক্ষকসকলে শ্ৰীমতী শিখা শূৰ আৰু শ্ৰীপ্ৰভাস দাসক শিক্ষক প্ৰতিনিধি নিৰ্বাচিত কৰে। এই সদস্যসকলক লৈ গঠিত গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডিয়ে অধ্যাপক শ্ৰীজগদীশ চন্দ্ৰ ব্ৰহ্ম আৰু লোকসভাৰ প্ৰাক্তন সদস্য মৌঃ আহমেদ ছহেইনক সদস্য অভিভাৱণ কৰে। দাতাসকলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ দাতা শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ ৰায়ক অভিভাৱণ

কৰা হয়। এই ত্ৰয়োদশ সদস্য বিশিষ্ট গভৰ্নিং বডিৰ গঠন ৫/৪/৮৭ তাৰিখে সম্পূৰ্ণ হয়। নবগঠিত গভৰ্নিং বডি, ৰাইজ আৰু উদ্যোগীসকলৰ আন্তৰিক আৰু অকৃত্ৰিম প্ৰচেষ্টাৰ ফলত ৰত্নপীঠ কলেজৰ ন ন আঁচনিৰ অগ্ৰগতি লাভ কৰি আহিছে।

শৈক্ষিক অৱস্থিতি : স্নাতক শ্ৰেণীৰ বাহিৰে ওপৰলিখিতভাৱে উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণী খোলা হৈছে আৰু তাত ইংৰাজী, অসমীয়া, ৰাজনীতি বিজ্ঞান, অৰ্থনীতি, বুৰঞ্জী আৰু গণিত বিষয়ত পাঠ্যদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইংৰাজী, অসমীয়া আৰু ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিষয়ত অনাৰ্ছৰ শ্ৰেণী খোলা হৈছে। কলেজত ন-গৰাকী শিক্ষক নিযুক্তি দিয়া হৈছে। তাৰ ভিতৰত গণিত বিষয়ত এগৰাকীক ৰণ-সময়ৰ বাবে আৰু আন এগৰাকীক মঞ্জুৰীবিহীন পদত নিযুক্তি দিয়ে। সম্ভৱৰ কথা যে এই বছৰ কলেজৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়ে অসমীয়াত এম ফিল ডিগ্ৰী লাভ কৰিছে।

নিৰ্মাণ কাৰ্য : ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য নিয়াৰীকে সম্পাদন কৰিবলৈ এটি নিৰ্মাণ কমিটি গঠন কৰা হৈছে। শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ ৰায় তাৰ সভাপতি শ্ৰী সমিত ৰায় তাৰ সম্পাদক। শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায়, শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰায়, মোঃ মজিবৰ ৰহমান, শ্ৰীঅৰুণকংস বণিক, এচ ডি ও জলসিঞ্চন বিভাগ, চাপৰ, এই বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল নিৰ্মাণ কমিটিৰ সদস্য। এই কালছোৱাত অধ্যক্ষৰ আবাস গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হয়। নিৰ্মাণ কাৰ্য সমাপ্ত হোৱাৰ পূৰ্বে ধুমুহাত বিধ্বস্ত হোৱা অধ্যক্ষৰ বাসভৱন পুনঃ নিৰ্মাণ কৰা হয়। দক্ষিণ প্ৰান্তত অভিবক্ষীৰ গৃহ নিৰ্মাণ কাৰ্য সমাপন কৰা হয়। এই গৃহ সম্প্ৰতি ছাত্ৰৰ জিৰণিৰ বাবে অস্বাৰ্থীভাৱে ব্যৱহৃত হৈ থাকিব।

কলেজৰ প্ৰধান গৃহৰ উত্তৰাংশত আৰু দক্ষিণাংশত দুটি ৰণ গৃহ ইতিমধ্যে নিৰ্মাণ হৈছে। এই দুটি ৰণ গৃহ লগ-লগাই কলেজৰ প্ৰধান গৃহটি সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ মাজত ৩৫৫.৬৮ বৰ্গ মিটাৰৰ এটি ৰণ গৃহ নিৰ্মাণ কৰিবলৈ হাতত লোৱা হৈছে। এই ৰণ গৃহটি নিৰ্মিত হ'লে কলেজৰ প্ৰধান গৃহৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰা হ'ব। সম্প্ৰতি ইয়াৰ ভেটিৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ।

বিদ্যুৎ যোগানৰ বাবে কলেজ প্ৰাঙ্গণত ১৩ ডাল খুটা পোতা হৈছে। অভিবক্ষীৰ গৃহ, কলেজ গৃহ আৰু অধ্যক্ষৰ বাসভৱনত বিজুলীৰ যোগাযোগ হৈ গৈছে। কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ পথত শিক্ষক দিবস ৫ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনা বিজুলী চাকিয়ে প্ৰথম গোহৰ দিছে। এই সম্পৰ্কে ছাব-ডিভিজনেল অফিচৰ শ্ৰীৰঞ্জন কুমাৰ চৌধুৰী আৰু লাইনমেন (গ্ৰেড ২) শ্ৰীকালীচৰণ সিঙৰ বিবিধ পৰামৰ্শৰ বাবে ৰত্নপীঠ কলেজ তেখেতসকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছে।

কলেজৰ নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিবস উদযাপন কৰিবলৈ মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীপ্ৰফুল্ল কুমাৰ মহন্ত ডাঙৰীয়া কলেজত আগমন উপলক্ষে ফকৰুদ্দিন আলি আহমেদ পথৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য দ্ৰুতভাৱে সমাপ্তি হয়। এই সম্পৰ্কত ছাব-ডিভিজনেল অফিচৰ শ্ৰীবিনোদ বিহাৰী নাথক তেখেতৰ কাৰিকৰী পৰামৰ্শৰ বাবে ৰত্নপীঠ কলেজে ধন্যবাদ জনায়।

চাপৰ শালকোছা ডেভেলপমেন্ট ব্ল'কে মৎস পালনৰ বাবে এটি জলাধাৰ নিৰ্মাণ আঁচনি হাতত লোৱাত ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয়ে ব্ল'কৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰে।

কলেজৰ বেলেগ বেলেগ আঁচনি সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ মাটিৰ প্ৰয়োজন হোৱাত কলেজে ৭ বিঘা মাটি কিনি ল'ব লগা হৈছে।

ৰোপণ কমিটি: প্ৰতি বছৰে ৰত্নপীঠ কলেজে বৃক্ষ ৰোপণ কাৰ্য গভীৰ নিষ্ঠা আৰু শ্ৰদ্ধাৰে পালন কৰি আহিছে। বৃক্ষ ৰোপণৰ দ্বাৰা কম মাটি থকা মানুহে কেনেকৈ অধিক উৎপাদন আৰু জীৱিকাৰ পথ উলিয়াব পাৰে তাক কাৰ্যক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰি দেখুৱাবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। কলেজৰ গতানুগতিক শিক্ষাদানৰ বাহিৰেও অশিক্ষিত দৰিদ্ৰ সাধাৰণ খেতিয়ক এজনে কলেজ প্ৰাঙ্গণত সোমায়ৈই স্বউপাৰ্জনৰ বাবে প্ৰশস্ত পথ বিচাৰি পাব পৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইয়াৰ দ্বাৰা দুখীয়া খেতিয়কক প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে।

প্ৰতি বছৰে কলেজৰ বিদ্যাবনত গছ পুলি ৰোৱা, গছ পুলিবোৰৰ আপডাল কৰা, বিজ্ঞান সন্মত ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰা, প্ৰকৃতিৰ লগত ৰজিতা খুৱাই কলেজৰ শ্ৰীবৃদ্ধি সাধন, প্ৰতি জোপা গছ-ৰোপণ, প্ৰতিটো নিৰ্মাণ কাৰ্য কলেজৰ দীৰ্ঘম্যাদী মূল নিৰ্মাণ আঁচনিৰ লগত মিল খুৱাই কৰি অহা হৈছে।

বৃক্ষৰোপণ সুপৰিচালনাৰ বাবে শ্ৰীমৃণাল কান্তি বসুক সভাপতি, শ্ৰীতাৰিণী কান্ত ৰায়ক সম্পাদক আৰু শ্ৰীমতী কমলা দাস, জয়নাল বেপাৰী, নিৰেদিন্দু ৰায়, জুবান আলী আৰু টিসিমুদ্দিন আহমেদক সদস্য ৰূপে লৈ এটি ৰোপণ কমিটি গঠন কৰা হৈছে। কিমান নিষ্ঠা, ঐকান্তিকতা আৰু উদ্যোগেৰে এই কাৰ্য সম্পাদিত হৈ আছে, কলেজ প্ৰাঙ্গণত জিলিকি উঠা বিদ্যাবনখনেই তাৰ স্বীকৃতি বহন কৰি আছে। ৰোপণ সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীমৃণাল কান্তি বসুদেৱে বিদ্যাবনক মানস কন্যাৰ সমজ্ঞানে পালন কৰি থকা হেতু গভৰ্ণিং বডিয়ে তেখেতক প্ৰস্তাৱ যোগে তেখেতৰ সেৱাৰ বাবে স্বীকৃতি জ্ঞাপন কৰিছে।

চৰকাৰী সাহায্য আৰু ঘাটি মঞ্জুৰী : অসম চৰকাৰে ১৯৭৯ চনত ১০,০০০ টকা, ১৯৮৩ চনত ২০,০০০ টকা, ১৯৮৬ চনত ৫০,০০০ টকা কলেজৰ ঘৰ-দুৱাৰ সাজিবলৈ সাহায্য মঞ্জুৰী দিয়ে। ইয়াৰ বাহিৰেও পিছপৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ বিভাগেও ১৯৮৫ চনত ৫০,০০০ টকা ঘৰ সাজিবলৈ আৰু ৭,০০০ টকা পুথিভঁৰালৰ কিতাপ কিনিবলৈ সাহায্য মঞ্জুৰ কৰে। ১/২/৮৬ তাৰিখৰ পৰা কলেজখন ঘাটি মঞ্জুৰী প্ৰাপ্ত হয়। তাৰ বাবে ৰাইজ আৰু কলেজ উদ্যোক্তাসকলে চৰকাৰক ধন্যবাদ জনায়। সামাজিক বনানীকৰণ বিভাগে কলেজ বিদ্যাক্ষৰ চাৰিওফালে বেৰ দিছিল, সেই বেৰখনৰ এতিয়া মেৰামতি কৰাৰ প্ৰয়োজন হোৱাত চৰকাৰে মেৰামতিৰ বাবেও মঞ্জুৰী প্ৰদান কৰিছে। তদুপৰি People's Nursery আঁচনিৰ অধীনত কলেজত এটি পুলি কেন্দ্ৰ দিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতি পোৱা হৈছে।

সম্পন্ন কৰিব লগা কামবোৰ : কলেজৰ প্ৰধান গৃহ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ ৪,১৫,০০০ টকাৰ এটি আঁচনি আৰু প্ৰাক্কলন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। অধ্যাপক যুগ্ম গৃহ

নিৰ্মাণ আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত এটি গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ২,১৫,০০০ টকাৰ আঁচনি আৰু প্ৰাক্কলন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এইবোৰ আঁচনি আৰু নক্সা লাইব্ৰেৰীত ৰখা হৈছে। তদুপৰি ছাত্ৰসকলৰ বাবে এটি জিৰণি গৃহ আৰু ছাত্ৰীসকলৰ কাৰণে আন এটি জিৰণি গৃহ নিৰ্মাণ অতীব প্ৰয়োজন হৈ উঠিছে। লাইব্ৰেৰী গৃহ নিৰ্মাণ কৰিবলৈ অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টৰ পক্ষে প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীধীৰেন্দ্ৰ দেৱ অধিকাৰীয়ে স্বায়ীত্ব গ্ৰহণৰ প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰদান কৰিছে। মৎস পালনৰ বাবে জলাধাৰ নিৰ্মাণৰ দায়িত্ব চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডই গ্ৰহণ কৰিছে। এশ জোপা East Coastal variety নাৰিকলৰ পুলি আহি আছে। এশ জোপা নাৰিকল ৰোপণ কৰাৰ পিছত বিদ্যাবনৰ নাৰিকল বাগিচাখন জাকত-জিলিকা হৈ উঠিব। তামোল-পাণৰ বাৰী, নাৰিকল বাগিচা আৰু আন আন ফল-ফুলৰ বাগিচাখন আদৰ্শ ভিত্তিত গঢ় দিবলৈ পৰ্যাপ্ত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থাকিব লাগিব। তাৰ বাবে এটি অগভীৰ নলীনাথ সমন্বিত জলসিঞ্চনৰ বাবে ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব লাগিব। কলেজৰ আভ্যন্তৰীণ পথ ব্যৱস্থা পৰিৱৰ্দ্ধিত আৰু উন্নত কৰিব লাগিব। গছ-গছনিত সাৰ দিয়া, পোক মৰাৰ বাবে কীটনাশক দ্ৰব্য প্ৰয়োগ কৰা, অপ্ৰয়োজনীয় বনজঙ্গল কাটি কুটি বাগিচাখন পৰিচ্ছন্ন আৰু দেখনিয়াৰ কৰি ৰখা অৱশ্য কৰ্তব্য। কলেজ প্ৰাঙ্গণত অধিক বিজুলি পোহৰ ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন।

University Grant Commission:

কলেজখন প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ কাৰণে প্ৰথম প্ৰয়োজন আছিল বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি। দ্বিতীয়, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বীকৃতি। তৃতীয়, চৰকাৰৰ পৰা ঘাটি মঞ্জুৰী। সেইবোৰ দেখুনা পাব হৈ আহি ৰত্নপীঠ কলেজৰ আজি University Grant Commissionৰ দুৱাৰ দলিত। Commission ৰ মঞ্জুৰী পাবলৈ এতিয়াও তালিকাভুক্ত হোৱা নাই। তালিকাভুক্ত কৰিব লাগিব। তাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শিক্ষক, শিক্ষয়িত্ৰী, কলেজ, গৃহাৰ, আচবাব পত্ৰাদি পুথিভঁৰালাদি আনুসঙ্গিক অনুষ্ঠান মানদণ্ডনুযায়ী হ'ব লাগিব। তেতিয়াহে বিশ্ববিদ্যালয় মঞ্জুৰী আয়োগ (U.G.C.)ৰ মঞ্জুৰী পোৱাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব পাৰিব।

চৰকাৰৰ পৰা ঘাটি মঞ্জুৰী পোৱাৰ পিছত ৰাইজে ভাবিব পাৰে যে, কলেজৰ বাবে কৰিব লগা ৰাইজৰ কামৰ অন্ত পৰিল, এনে ভবা ভুল, এতিয়াও বহুতো কাম বাকী আছে। কলেজৰ পৰিবৰ্দ্ধন খৰতকীয়া কৰিবলৈ বহুত কাম কৰিব লগা আছে। University Grant Commission ৰ মঞ্জুৰীৰ বাবে তালিকাভুক্ত হোৱাৰ পিছত ৰাইজ অলপ সকাহ পাব পাৰে। আমাৰ সমাজৰ প্ৰচলিত প্ৰথা মতে কন্যা ৰোড়শী হ'লেই মাক-বাপেকৰ দায়িত্বৰ অন্ত নপৰে, বিয়া নিদিয়ালৈকে মাক-বাপেকে সেই দায়িত্বৰ পৰা সকাহ নেপায়।

আচবাব পত্ৰাদি : এই কালছোৱাত ৩০ যোৰ ডেক্স বেঞ্চ ৬ খন অধ্যাপনা মঞ্চ, ৪ খন টেবিল আৰু ৪ খন চেয়াৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে, পুৰণি আচবাব-পত্ৰাদি মেৰামতি কৰা হৈছে।

স্বীকৃতি : কলেজ প্রাঙ্গণৰ Layout, কলেজ গৃহ নিৰ্মাণৰ আঁচনি প্রস্তুত, প্রাক্কালন প্রস্তুত আদি কাৰিকৰী বিষয়ত কোকৰাঝাৰ মহকুমা পৰিষদৰ ইঞ্জিনীয়াৰ শ্ৰীসুবোধ কুমাৰ দেক কাৰিকৰী পৰামৰ্শৰ বাবে আৰু শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰায়ক এই বিষয়ত আগবঢ়োৱা সহায়ৰ বাবে বত্ৰপীঠ কলেজে শলাগ লয়।

জনস্বাস্থ্য বিভাগে কলেজত এটি Mark II নলীনা দি প্রভূত উপকাৰ সাধন কৰিছে, জনস্বাস্থ্য বিভাগলৈ কলেজে কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছে।

গুৱাহাটীৰ উদ্যোগপতি শ্ৰীপ্ৰেমচাঁদ গোৱেকাই এটা Type writer দান কৰিছে। ইয়াৰ আগেয়ে তেখেতে ২০০ নাৰিকলৰ পুলি দান কৰিছিল।

অপূৰ্ব কুমাৰ সিংহ ট্ৰাষ্টে সংগ্ৰহ কৰা আলমীৰা দানৰ বিৱৰণ এটি সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনত থাকিব লাগিছিল। কিন্তু সপ্তম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ পিছতেই ট্ৰাষ্টে আয়োজন কৰিব লগা সভাত ট্ৰাষ্টৰ পক্ষৰ পৰা এনে এটি বিৱৰণ দাঙি ধৰাৰ কথা আছিল। সেই সভা নোহোৱাত আজি নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ বিৱৰণীত আলমীৰা দানৰ বিৱৰণ এটি দাঙি ধৰা হ'ল। লাইব্ৰেৰীৰ কাৰণে ১৩ টা আলমীৰা সংগৃহীত হৈছে। তাৰ ভিতৰত ৩টা আলমীৰা দান কৰিছে যুটীয়াভাৱে শ্ৰীকমল মেধি আৰু শ্ৰীমুকলীধৰ ৰায়ে। ২টা আলমীৰা দান কৰিছে স্বৰ্গীয় উপেন্দ্ৰ নাথ পালৰ স্মৃতিত তেখেতৰ পুত্ৰ শ্ৰীমৃণাল কান্তি পালে। এটা বত্ৰপীঠ কলেজে নিৰ্মাণ কৰিছে। অবশিষ্ট ৫টা আলমীৰা শ্ৰীপূৰ্ণনন্দ ৰায়, শ্ৰীভদ্ৰেশ্বৰ দাস, শ্ৰীঅৰুণ কুমাৰ সিংহ, শ্ৰীনিৰদেন্দু ৰায় আৰু গভৰ্নিং বডিৰ চেক্ৰেটাৰী স্বৰ্গীয় কৈলাশ চন্দ্ৰ সৰকাৰৰ স্মৃতিত তেখেতৰ পৰিজন বগাই দান কৰিছে। ইয়াৰ বাহিৰেও এই আধুনিক ষ্টীল আলমীৰা দান কৰিছে কোকৰাঝাৰৰ উদ্যোগপতি শ্ৰীমালচান্দ লালানীয়ে স্বৰ্গীয় হাজৰীমাল লালানীৰ স্মৃতিত। দুটা আলমীৰা দান কৰিছে স্বৰ্গীয় ৰত্নেশ্বৰ শূৰ দেৱে আৰু এটা আলমীৰা দান কৰিছে স্বৰ্গীয় মনোমোহন সিং দেৱে।

ক্ষুদ্ৰ ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰ (Mini Stadium):

অসম চৰকাৰৰ যুৱ-কল্যাণ আৰু ক্ৰীড়া বিভাগে খেল-ধেমালিৰ সা-সুবিধা অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চললৈ, বিশেষকৈ গাঁও অঞ্চললৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰিবলৈ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে। সেই আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত এটি ক্ষুদ্ৰ ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰ (Mini Stadium) বত্ৰপীঠ কলেজৰ ক্ৰীড়া ভূমিত পাতিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ইতিমধ্যে এই বছৰৰ বাবে ২,০০,০০০ টকা মঞ্জুৰ কৰিছে। তাৰ ভিতৰত ১,০০,০০০ টকা কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবঢ়োৱা হৈছে। তাৰ বাবে জিলা পৰ্যায়ত ধুবুৰীত উপায়ুক্তক সভাপতি পাতি এটি কমিটি গঠন কৰা হৈছে। সেই কমিটিলৈ কলেজৰ পক্ষৰ পৰা শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধি, শ্ৰীডিসিমুদ্দিন আহমেদ আৰু শ্ৰীনীলকণ্ঠ অমিকাবীক গভৰ্নিং ব'ডিয়ে মনোনীত কৰি কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ কৰিছে যাতে তেওঁলোকক সদস্য অন্তৰ্ভুক্ত কৰি লয়।

বত্ৰপীঠ কলেজে যুৱ-কল্যাণ আৰু ক্ৰীড়া বিভাগক ইয়াৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰে। এই ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰই খেল-ধেমালিৰ ক্ষেত্ৰত উঠি অহা যুৱক-যুৱতীসকলৰ কাৰণে প্ৰেৰণাৰ উৎস হ'ব। Mini Stadium টোৱে এই অঞ্চলত এটি অভিলেখ স্থাপন কৰিব।

বত্ৰপীঠ কলেজৰ এটি সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে, এই প্ৰতিবেদন অসম্পূৰ্ণ হৈ ৰ'ব। কলেজৰ শ্ৰেণীত অধ্যাপক, অধ্যাপিকাসকলে যি পাঠদান কৰে বা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যি অধ্যয়ন কৰে, সি গতানুগতিক। এই গতানুগতিক ধাৰাৰ বহিৰ্ভূত শিক্ষা দানৰ আন এটি বাস্তৱ পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা হৈছে। বৰ্তমান শিক্ষা পদ্ধতিয়ে শিক্ষায়তনৰ পৰা ওলাই অহা যুৱক-যুৱতীসকলৰ অন্তৰ্নিহিত সৃষ্টিধৰ্মী শক্তিৰ বিকাশ সাধন কৰিব পৰাকৈ, নিজ নিজ প্ৰতিভা আৰু বুদ্ধিমত্তাৰে উৎপাদনত অৰিহণা যোগাব পৰাকৈ বা আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'ব পৰাকৈ শিক্ষা-দীক্ষা দিব পৰা নাই। আমাৰ সমাজ ধাৰা কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। সেই কৃষিক আমি আধুনিক, বাণিজ্যিক আৰু ব্যবসায় ভিত্তিক কৰি গঢ় দিব পৰা নাই। অতি দুখৰ কথা যে শিক্ষায়তনৰ পৰা ওলাই অহা যুৱক-যুৱতীসকলে শ্ৰম বিমুখ আৰু পৰনিৰ্ভৰশীল হৈ নিবনুৱাৰ সংখ্যা বঢ়াই আহিছে।

এনে দুখ লগা পৰিস্থিতিত এই কলেজত বিভিন্ন আঁচনি গ্ৰহণ কৰি তাৰ প্ৰতিবিধান কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাহিৰেও নিবনুৱা, শিক্ষিত বা অশিক্ষিত ডেকা গাভৰুসকলক কৰ্মমুখী কৰিবলৈ যত্ন কৰা হ'ব। অলপ মাটিত নাৰিকলৰ খেতি, ৰবৰৰ খেতি, তামোল-পাণৰ বাৰী লগতে মাটি কঁঠাল আদি ফল-মূল বা আন খেতি ব্যবসায়িক আৰু বাণিজ্যিক ভেটিত গঠন কৰাৰ আৰ্হি স্থাপন কৰি দেখুৱা হ'ব। মৎসপালন, গো-পালন, দুগ্ধ উৎপাদন উদ্যোগিক ভিত্তিত আৰ্হি স্থাপন কৰিব লাগিব। উপদেশ বা নিৰ্দেশ নহয়-বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ আৰু ফলপ্ৰাপ্তিৰ ভেটিত দুখীয়া খেতিয়ক, অলপ মাটি থকা খেতিয়ক, শিক্ষিতই হওঁক বা অশিক্ষিতই হওঁক যুৱক-যুৱতীসকলৰ কাৰণে 'দেখি শিক্ষা' পদ্ধতি আঁচনিবোৰ ৰচিত আৰু প্ৰয়োগ কৰিব পৰাকৈ কৰিব লাগিব।

সেউজী সপ্তাহ আৰু বনমহোৎসৱ এই কলেজৰ বাবে গতানুগতিক বা কেৱল আনুষ্ঠানিক উৎসৱ নহয়। বৃক্ষৰোপণ বত্ৰপীঠ কলেজৰ প্ৰকৃত বাস্তৱমুখী কাৰ্য আঁচনি। বিভিন্ন সময়ত ৰোপণ কৰা বৃক্ষৰাজি লাহে লাহে বাঢ়ি আহিছে। অলপ দিনৰ ভিতৰত প্ৰায় তিনি হেক্টৰ মূল্যবান বৃক্ষ, সুশোভন বৃক্ষ, ফল-মূল, ফল-মূলেৰে জাতিজ্ঞাৰ হৈ উঠিব। বিভিন্ন ফুলৰ উপৰি College Florican এটি গঢ়ি তোলাৰ আঁচনিও লোৱা হৈছে। এইবোৰ বাস্তৱত কপায়িত হ'লে, আমাৰ গাঁওৰ জীৱন ধাৰাত এটি নতুন দিশ মুকলি হ'ব।

কলেজৰ আন এটি বৈশিষ্ট্য হ'ল-বাইজৰ সহায়। বাইজৰ কলেজ-বাইজে সাজিছে। বাইজৰ দান বৰঙণিৰে। চৰকাৰৰ সাহায্যই সেই দান বৰঙণিৰ বাবে নতুন প্ৰেৰণা সৃষ্টি কৰিছে।

নৱম প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উপলক্ষে যিসকলৰ সহায় সহানুভূতি আৰু দান অনুদানেৰে বত্ৰপীঠ কলেজ অগ্ৰগতিৰ পথত খোজ দিছে, সেই সকল সদাশয় ব্যক্তি, অনুষ্ঠান, প্ৰতিষ্ঠান,

চৰকাৰ আৰু চৰকাৰৰ বিভিন্ন সহযোগী বিভাগলৈ আমি আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। ইতি-

বহলপুৰ, চাপৰ

১৫ ছেপ্তেম্বৰ, ১৯৮৭

ডালিম কুমাৰ মেধি

ছেক্ৰেটাৰী, গভৰ্নিং বডি

Fourteen Years of Ratnapith College (Its growth, Development and needs)

A Report

(As adopted in the 9th meeting of the Special Body held on the 16th August, 1992)

by Tarani Kanta Roy, Principal

Chapter One

(The period of Infancy: 1978-84)

Ratnapith College was started on the first September in 1978. It remained in its infancy till 1984. because immediately after its commencement, Assam was in turmoil. The State was shaken by the Students' Movement for Expulsion of Foreign Nationals. The administration was nearly paralysed. Development work was virtually stopped. Ever since its beginning the college had to function in the office house of Kazipara village Panchayat for long six years without any efforts whatsoever for its growth and development owing to the political situation in the state.

The idea of starting the College was however, toyed by some senior citizens of Chapar and Bahalpur long ago. Then, it was only an idea. At that time it was really difficult to start a College in a place like Bahalpur or Chapar. Some fund was, however collected. But the amount was not enough. Some time passed without any serious efforts. Later a team of enthusiastic young men came forward to take the initiative. And, the College came into being.

At its inception the College was called Chapar Bahalpur College. After one year the name was changed to Ratnapith College to signify a wider concept and some emotional values. Ratnapith was the name of one of four divisions of the ancient kingdom of Kamrupa. The site of the College is within ancient Ratnapith which had a glorious past and rich heritage. The College has been renamed after it to associate itself with its past glory.

Chapter Two

(The period of growth and Development 1984-92)

The College shifted to its new site at Bahalpur on the 16th August, 1984. Since then there have been rapid development and growth of the College. The site was a barren field. At the time of shifting, the present Administrative Building was only half built. Only one room was near completion, the rest was in the process of being constructed. The classes were held in the Lean-to shed on bamboo structure with C.I. sheets on the roof and 'Chatai' and 'Kashia grass' on the walls. It was then all improvised arrangement.

Whatever we have now in view in the College Complex, viz, buildings, roads, avenues, squares, open air theatre, massive plantation of trees luxuriant in growth, orchard of betelunts Coconuts and mangoes, a meen sarovar etc. are all achievements of the efforts of the last eight years. During this period we have been able to complete the following task in utilitarian form, useful rather than decorative.

A. Buildings:

1. Administrative Building:

A four-room Building with a covered space of 2,100 sq. ft. was completed to house the office, the library, the Teachers' Common Room and a Class Room, the last one being later shifted to the main building.

2. Main (Tuition) Building:

A 224 ft. long building with a covered space of 700 sq. ft. having five standard rooms has been completed also in utilitarian form. The northern most room is called 'Uttara' constructed and donated by Chapar-Salkocha CD Block, next to it is the room called 'Vanaja' constructed on the patronage of the Forest Department, third 'a hall', donated by Chapar T.E. The fourth one is called 'Sangrihita' constructed out of the donation collected from the people. The fifth and last one is called 'Kalyani', constructed with the grant of Backward Classes Corporation. Finishing touches are still needed to the construction, besides the completion of some works which are yet to be completed.

3. Adhyaksha Bhawan:

A spacious residence for the Principal. There is an orchard of arecanut called SUBHAGA attached to it.

4. Abhirakshi Griha (Two):

Two quarters for the Chowkidars have been constructed one in the north (now used an improvised Girls' Common Room) and the

other in the south (allotted for Boys' Common Room, but not used). Both the quarters have orchards of arecanuts one, **Sujala** and the other **Suphala**.

5. Aharan Griha:

A Well built two roomed strong godown to be used as the stores of the College has been completed.

6. Karma Griha:

A workshop for use of carpenters and masons for their works has been completed.

B. Internal Roads:

There is a planned network of internal roads in the complex with avenues in the luxuriant vegetation of the trees which look like a forest. Some of the roads have been named after some great genius and personalities so that the students walking everyday on the roads may feel inspired.

1. Sir Isaac Newton-Road-Approach road to the College
2. Dr. S. Radha Krishan Road- Road to the Teachers' quarters.
3. Krishna Kanta Handique Road-Road to the Library and the proposed Science Complex.
4. F.A. Ahmed Road-Second Approach Road to the College.
5. Rupnath Brahma Road- Third Approach Road to the College.
6. The Mukli Manch Road- Road to the open Air Theatre
7. Arya Bhatta Circus-Central Place of the College Complex
8. Workshop Road-Road to workshop and Godown
9. West End Road-Road to the Science Complex.

C. Campus Amenities:

- (a) Cycle Stand
- (b) Public Conveniences
- (c) Drinking Water

While Cycle stand has been completed, the modern public convenience are near completion. Five tube wells are in operation. Three were sunk by the College, two by the Public Health Deptt.

D. Volley Ball Court:

A standard Volley Ball court has been prepared by laying a hard bed of bricks, stones and sand which has been covered with sand and grass.

E. Meen Sarovar:

A meen Sarova has been dug and donated by Chapar Salkocha CD Block.

F. Plantation:

(a) **Megharanya:** Megharanya has been planned in such a way as to protect the College buildings from the North Western. It is an anti-storm measure. First it was a plantation of rain trees. But the growth of the trees seemed to be stunted. So we selected mango saplings which seemed to be luxuriant in growth in the soil. It will be a forest of mango trees interspersed with other trees.

(b) **Mukali Manch:** Mukali Manch is an earthen platform 30ft by 18' ft at a height of 3'ft above the ground with a canopy of the branches of the trees which have been planted in a planned manner. The open air auditorium is also covered with a similar canopy above and grass as carpet below on the ground. Meetings, debates, discussions functions etc. are held in the cool breeze and under the shade of the trees in the grandeur of a sylvan glade.

(c) **Bakul Van:** An open square surrounded by Bakul trees to be used for games.

(d) **Arya Bhatta square:** An open oblong space where on every working day the College flag is hoisted. It is surrounded by Deobarpendulum. The land is also utilized for raising seasonal crops.

(e) **Krishi Bhumi:** North and South: Two squares or plots, fenced by hedges-bamboo and ingo-dulcis in front of the main tuition building, one lying on the north or, and the other on the south of the passage to the Tuition Building. These two squares of plots are also for raising seasonal crops focussing on the importance of the agrarian economy.

More details on plantation are available in a booklet published on July 2, 1986. There are more than 200 Tita Sopa trees, luxuriant in growth besides a number of valuable trees and fruit trees.

G. Results 1981 to 1991:

During the last 11 years from 1981 to 1991, 588 students took examination from Ratnapith College. 302 passed the B.A. Examination, 11 being with majors. In 1981 the College was not authorized to present student to take examination. So 14 students of the College appeared in the examination under the patronage of Bongaigaon College. The College was authorized to send candidate to sit for the De-

gree Examination in 1982. The students with major course only in Political Science and Economic appeared first in 1990.

Chapter Three (Work in Progress)

A. The Library:

A.K. Sinha Memorial Trust has undertaken to donate a library to the College. It started as far back as in 1985, collecting books and almirahs. It collected 14 almirahs and about 500 books. The library was housed in one room of the Administrative Building. The Trust has now started construction of the library Building with a specious plinth area of 2,880 sq. ft.

The Trust proposed to provide the library with modern library equipment and facilities, audio visual aids for imparting knowledge. The library is expected to be maintained in modern method as far as possible.

B. The Science Section:

The Bongaigaon Refinery and Petrochemicals has sanctioned as assistance of Rs. 1.5 lakh for the construction of the Physics and Chemistry Laboratory. The plan, estimate and blue prints have already been finalized. A Development Committee has also been constituted with a representative of BRPL on the Committee to look after the construction work.

The financial assistance of the BRPL towards the construction of the laboratory has been considered to be the very foundation of the science section of the college which is a need for providing the wider opportunity to the youth aspiring for higher education in agriculture, medicine and engineering according to their genius.

Shri J.M.B. Baruah, Chairman and Managing Director of BRPL visited the College with a team of officers.

Chapter Four (New Proposals for Developments- Immediate needs of the College)

Besides what have been achieved during the short span of last 8 years, the needs of the College are rapidly growing. The more its grows, the more it needs. For the present the following may be summarized as the immediate needs.

A. Teachers' Amenities:

(a) **The Residential Quarters:** The College has only one residence for the Principal. There is a proposal for construction on nine

residence for teachers. An orchard to be attached to each residence. The plans, estimates and blue prints are ready. The sites lie on the north of Dr. S. Radha Krishan Road. But the work could not be taken up for paucity of resources.

(b) The Teachers' Common Room: There is only a room to be used as the Teachers' Common Room. The room is without any furnishings. Other facilities such as reference books, News papers, Magazines and other reading materials available to the teachers are yet to be provided.

B. Students' Amenities:

(a) Girls' Common Room: Only an improvised arrangement has been made in one of the **Abhirakshi Grihas** (Chowkidars' Quarters). The Girls' Common room with modern furnishings including reading materials, indoor games and other facilities is an urgent need. The plan, estimate and blue print are ready. The site for the Common Room in between the Administrative Building and A.K. Sinha Library is ready. We need some resources to start the work.

(b) Students' Union Hall: With the growing number of students the Union Hall has become an imperative need of the College. We have a proposal for construction of a good Union Hall with modern furnishings which could be used for holding meetings, debates, discussions, besides being used for indoor games.

C. Science Section:

In view of the lack of facilities for the Youth of the locality to face the Challenge of life in the competitive fields, the college has felt it necessary to start the Science Section. It is, however, not an easy task. Therefore, we propose to start it with the financial assistance of BRPL, but, however, with cautions steps, slowly and steadily. A serious effort towards the fulfillment of the objective is necessary.

D. Commerce Stream, Major in History, Assamese & English:

The College is also in need of the Commerce stream, and introduction of the major course in English, Assamese and History.

E. Sanction of posts:

The sanction of two posts (teaching) already allotted, one in Political Science and the other in Economics are pending before Government. The cause of the College has suffered owing to the non-sanction of the allotted posts.

Besides, the vast landscape, Orchards and massive plantation of trees are to be maintained properly in interest of the objective of the College. We need three more Grade IV employees besides what has been sanctioned earlier.

F. Incomplete works:

Major works to be completed are ceilings floors, leaves boards, some works in portico and the finishing.

G. Class Room Equipments:

More desks, benches, tables, chairs, black boards etc.

Chapter Five

The College Song:

The College song gives us a visionary ethos of Ratnapith College. The students of the College to be called 'Ratnians' gives pledge to prove themselves to be an asset than a liability to the people. The Ratnians deem the academic education they receive to be a debt to the nation. This debt is to be repaid by the creative survive to the people rather than by the remunerative one which is more a liability than an asset as we find it today in our social structure.

The song in Assamese may be translated into English as in the following paragraphs:

We light lamp. We illuminate all around. We march forward to know the unknown. Our journey leads us to infinity. In course of it we bring, glory to India and we bring light out of darkness. We are conscious that there are hazards on the life's path to infinity. But we are sure we shall overcome them. With that determination, we light the lamp. And, we move to infinity.

The College Flag:

The flag of the sky blue colour with a symbol of the flash of lighting within a white circle in the middle imaginatively takes us to the Cosmos. The earth moves in the Soar System. The Solar System itself moves in the Galaxy. The Galaxy moves to the infinity. Thus, we too, move to the infinity to know the unknown in the eternity.

The flash of the lighting represented in the flag is inclined to the flag stand at an angle at which the axis of rotation of the earth is inclined to the vertical of the place of its revolution.

The flag provokes us into thinking on time, space and Cosmos to get an eternal bliss.

The College Motto:

The Motto is 'Vidyai Pratistha' in Assamese 'learning brings achievements' in English. When we learn, we develop our genius, we sharpen our ability, we broaden our outlook. We increase our intelligence. We acquire power of understanding. We can overcome difficulties. We can display acumen. We know how to be self reliant and self-employed. This is the objective of the college.

Chapter Six

The work culture is to be rooted in the mind of the students. It is not in words alone, but also in deed, demonstrated through the multifarious activities of the College, mainly through a number of small, but meaningful projects yielding income. The areca-nut orchards co-coa-nuts grooves, mango plantation fishery tank, plantation of commercial trees, long term projects of planting trees of timber value etc. are in the process of being developed in the complex, besides other types of small schemes of raising money crops in a planned manner, for instance-chilli, lemon, pulses, black pepper, seasonal crops as commercial units etc. The great challenge to the students is to 'learn to create'.

Chapter Seven

Ratnapith College is an institution not only for those who are admitted into it, but also for those who pay a visit to it. When the projects, schemes, and plans are fully in action, it is expected that it may serve as a book which can be read from a distance. We are to learn the way of living i the sylvan culture, use of creepers for domestic purpose, beautification of our homes, putting permanent fencing with minimum cost, saving bamboos which are costlier now, growing commercial trees without using much of the valuable land growing money yielding creepers also by sparing land and a number of very small things having tremendous power. ■■

Meen Sarovar at Ratnapith College Commission of the Project

Agenda

Items

1. Opening Song- College Song Ami Banti Jalaon
2. The President is requested to take the Chair.
3. An Address of Welcome by Shri Dalim Kr. Medhi,
Secretary, Ratnapith College.

Invocation

4. (I) 7 Girls will present 7 pots of water collected from 7 fisheries, one by each, respectively to the President of the D.R.D.A. and 6 other distinguished guests to pour water into the Sarovar.
- (ii) To release 7 Magur fish from East, 7 Koi fish from the North and 7 Singi fish from the South-all by 21 guests, one by each.
- (iii) Kriya Pratistha-Song-'Sat Sagarar Pani'.
5. The VIP to commission the project
6. The Project Director's speech.
7. Speech from one of the gentlemen present
8. Presidential speech.
9. Song-Closing invocation.
10. Vote of thanks.
11. National Anthem.

মীন সৰোবৰ অভ্যুপকৰণ উপলক্ষে

১৯৮৮ চনৰ ২১ জুলাই আবেলি ৪ বজাত সৰোবৰ পাৰত পতা ৰাজহুৱা সভাৰ
কাৰ্যবিৱৰণী

ৰত্নপীঠ কলেজ, বহলপুৰ, চাপৰ-৭৮৩ ৩৭১

ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য অধিকৰণৰ অধ্যক্ষ আৰু উপায়ুক্ত শ্ৰীসুৰেশ চন্দ্ৰ পাণ্ডা, আই
এ এচ আৰু অন্যান্য বিষয়াসকলৰ সৈতে অসমৰ ৰাজ্যমন্ত্ৰী মাননীয় শ্ৰীঅনিকঙ্ক সিংহ

চৌধুৰী ডাঙৰীয়া সভাস্থলী আহি পোৱাৰ লগে লগেই ১৯৮৮ চনৰ ২১ জুলাই আবেলি ৪ বজাত ৰত্নপীঠ কলেজৰ মীন সৰোবৰৰ অভ্যুপকৰণ সভাৰ আৰম্ভণি ঘোষণা কৰা হয়। কলেজ সংগীত— ‘আমি বস্তু জ্বলাও’ আৰম্ভণী গীতেৰে সভাৰ কাম আৰম্ভ কৰা হয়। আৰম্ভণি গীতটি সমবেত কণ্ঠত গাইছিল।

আৰম্ভণি গীতৰ অন্তত মজিবৰ ৰহমান চাহাবৰ প্ৰস্তাব আৰু শ্ৰীঅৰুণ কুমাৰ সিংহৰ সমৰ্থন ক্ৰমে প্ৰাক্তন মন্ত্ৰী আৰু বৰ্তমানে অধিবক্তা শ্ৰীৰবীন চৌধুৰী ডাঙৰীয়াই সভাপতিৰ আসন গ্ৰহণ কৰে। অতিথি, অভ্যাগত আৰু ৰাইজক সন্ভাষণ জনাই ৰত্নপীঠ কলেজৰ ছেফ্ৰেটাৰী শ্ৰীডালিক কুমাৰ মেধি দেৱে আদৰণি ভাষণ পাঠ কৰে। শ্ৰীমতী জ্যোতিৰ্জনা বেগম, শ্ৰীমতী নাজমা বেগম আৰু শ্ৰীমতী জ্যোৎস্নায়ে মন্ত্ৰীবৰ, সভাপতি আৰু অধিকৰণৰ অধ্যক্ষক অঙ্গবস্ত্ৰ প্ৰদান কৰি সমাদৃত কৰে। তাৰ পিছত সপ্ত সৰোবৰৰ পানী মীন সৰোবৰৰ পানীৰ লগত উপমিলন সংঘটন কৰা অনুষ্ঠান আৰম্ভ হয়।

উৰুপদ, দলনি, তামৰাঙা, ধীৰ, দীপ্ৰাই, ডাক্তা আৰু সৰোবৰ-এই সাতোটি বিলৰ পানী সংগ্ৰহ কৰি পৃথক পৃথকভাৱে সাতোটি কলহত ভৰাই প্ৰৱেশ দ্বাৰত স্থাপনা কৰি ৰখা হৈছিল। কলহ সাতোটিৰ কাষত থিয় হৈ আছিল-সাতকন্যা। পাটানি পিঙ্কি শ্ৰীমতী ইন্দিৰা সিংহ, মেখেলা পিঙ্কি শ্ৰীমতী আৰজুমা বেগম, দোখনা পিঙ্কি শ্ৰীমতী দীপা ৰাৰী, শাৰী পিঙ্কি শ্ৰীমতী সবিতা অধিকাৰী, গাৰো কন্যাৰ বসন পিঙ্কি শ্ৰীমতী জেলেনি সাংমা, আদিবাসী কন্যাৰ বসন পিঙ্কি শ্ৰীমতী সুমিত্ৰা সেওৱাসী আৰু নেপালী কন্যাৰ বসন পিঙ্কি শ্ৰীমতী চন্দ্ৰময়ী শৰ্মা।

ক্ৰিয়াক্ৰম ঘোষণাৰ লগে লগে সাত কন্যাই এটি এটিকৈ সাতোটি কলহ কঁকালত লৈ দক্ষিণাবৰ্দ্ধা অতিক্ৰম কৰি মঞ্চলৈ আগবাঢ়ি গৈ আছিল। তেওঁলোকৰ প্ৰতিবিম্ব সৰোবৰৰ নীলাভ পানীত ফুটি উঠিছিল। এটি মনোৰম দৃশ্যপটৰ সৃষ্টি হৈছিল। মীন সেতুৰ ওপৰত সভা মঞ্চ পতা হৈছিল। মন্ত্ৰী প্ৰৱৰ, অভিকৰণৰ অধ্যক্ষ আৰু সভাপতি ডাঙৰীয়া সভা মঞ্চত আনুষ্ঠানিক আসনত অধিষ্ঠিত আছিল। লগত আছিল আন আন বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল। সাত কন্যাই এটি এটিকৈ পানীৰ কলহ বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলৰ হাতত অৰ্পণ কৰিছিল। প্ৰথমে শ্ৰীমতী আৰজুমা বেগমে ‘ধীৰ’ৰ পানীৰ কলহ মাননীয় মন্ত্ৰী শ্ৰীঅনিৰুদ্ধ সিংহ চৌধুৰী ডাঙৰীয়াৰ হাতত অৰ্পণ কৰিছিল। তেখেতে কলহৰ পৰা পানী সৰোবৰত ঢালি দিয়ে। ইয়াৰ পিছত ক্ৰমে শ্ৰীমতী দীপা ৰাৰীয়ে ‘দলনি’ৰ পানীৰ কলহ সভাৰ সভাপতি শ্ৰীৰবীন চৌধুৰী ডাঙৰীয়াৰ হাতত, শ্ৰীমতী সবিতা অধিকাৰীয়ে ‘তামৰাঙা’ৰ পানীৰ কলহ অভিকৰণৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীসুৰেশ চন্দ্ৰ পাণ্ডা, আই এ এচৰ হাতত, শ্ৰীমতী জেলিনা সাংমাই ‘উৰুপদ’ৰ পানীৰ কলহ বৰিষ্ঠ উন্নয়ন খণ্ড বিষয়া ইন্দ্ৰজ-উল-মনিৰ চাহাবৰ হাতত, শ্ৰীমতী ইন্দিৰা সিংহই ‘ডাক্তা’ৰ পানীৰ কলহ কণিষ্ঠ উন্নয়ন খণ্ড বিষয়া আব্দুল কাদেৰ চাহাবৰ হাতত, শ্ৰীমতী সুমিত্ৰা সেওৱাসীয়ে ‘দীপ্ৰাই’ৰ পানীৰ

কলহ কনিষ্ঠ অভিযন্তা শ্রীকীর্তি চন্দ্র নেওগ দেৱৰ হাতত আৰু শ্রীমতী চন্দ্রময়ী শৰ্মাই 'সাৰেশ্বৰ'ৰ পানীৰ কলহ মীন বিষয়া শ্রীউত্তম চন্দ্র ৰায় দেৱৰ হাতত অৰ্পণ কৰে। তেখেত সকলে যথাক্ৰমে কলহৰ পানী মীন সৰোবৰৰ পানীৰ লগত সাৰোবৰৰ পানীৰ উপমিলন সংঘটন কৰা হয়। ইয়াৰ পিছত সাত কন্যাই শূন্য কলহবোৰ কঁকালত লৈ দক্ষিণাবৰ্দ্ধ দি উভতি প্ৰৱেশদ্বাৰৰ পূৰ্বস্থানত কলহবোৰ পুনঃসংস্থাপনা কৰে।

ইয়াৰ পিছত সৰোবৰত মৎস্য উন্মোচন কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হয়। প্ৰথমে পূব পাৰৰ পৰা শ্রীমৃণাল কান্তি বসু, মৌঃ মজিবৰ ৰহমান, শ্রীপূৰ্ণানন্দ ৰায়, মৌঃ জামালুদ্দিন আহম্মদ, শ্রীঅতুল চন্দ্র ৰায়, মৌঃ আব্দুল খালেক আৰু শ্রীশিশান সাংমাই এজন এজনকৈ বিশেষ পাত্ৰৰ দ্বাৰা সৰোবৰত মৎস্য উন্মোচন কৰে।

দক্ষিণ পাৰৰ পৰা শ্রীচিদানন্দ দাস, শ্রীনীলকণ্ঠ অধিকাৰী, শ্রীশশীমোহন ৰায়, শ্রীহেমন্ত কুমাৰ বৰুৱা, মঃ জাছিমুদ্দিন সৰকাৰ, মৌঃ ৰেকিবুদ্দিন আহম্মদ আৰু শ্রীউদয় চন্দ্র দাসে এজন এজনকৈ অনুৰূপভাৱে সৰোবৰত মৎস্য উন্মোচন কৰে।

উত্তৰ পাৰৰ পৰা শ্রীমতা কিৰণময়ী সিংহ, শ্রীমতী ভাৰতী সিংহ, শ্রীমতী বৃন্দাবতী ৰায় চৌধুৰী, মৌঃ ময়েজুদ্দিন আহম্মদ, শ্রীপ্ৰফুল্ল চন্দ্র দাস, শ্রীমতী চন্দ্র প্ৰভা মেধি আৰু শ্রীজীতেন্দ্র ৰায়ে এজন এজনকৈ যথায়থভাবে সৰোবৰত মৎস্য উন্মোচন কৰে।

ইয়াৰ পিছত সৰোবৰ অভ্যুপকৰণ কাৰ্য ঘোষণা কৰা হয়। বিলাসীপাৰাৰ ময়নামতী শিল্পী বৃন্দই উত্তৰ পাৰৰ প্ৰস্তাৱিত জলকুঁৱৰী জলসিঞ্চন কেন্দ্ৰত অভ্যুপকৰণ সঙ্গীত-সাত সাগৰৰ পানী, সিঁচি সিঁচি আনি'- নৃত্যগীত আৰম্ভ কৰি নাচি নাচি পূৰ্ববৰ্দ্ধ অতিক্ৰম কৰি দক্ষিণপাৰৰ প্ৰস্তাৱিত অপসৰা অতিথি গৃহৰ স্থানত নৃত্যগীত সমাপ্ত কৰে।

ৰামধেনুৰ সাত ৰঙৰ অঙ্গাবৰণ পৰিধান কৰি ময়নামতীৰ সাত কন্যাই ডাঁৱৰৰ সাত কন্যাৰ ভূমিকাত যি নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰিছিল, সেই নৃত্যৰ লয়লাসত আৰু গীতৰ ছন্দত মীন সৰোবৰ অপৰূপভাৱে ছন্দায়িত হৈ উঠিছিল। নৃত্য প্ৰতিবিম্বিত হৈছিল-সৰোবৰৰ ঈষৎ নীল পানীত। দৃশ্য আছিল অতি অনুপম।

অভ্যুপকৰণ গীতৰ অন্তত মন্ত্ৰীৰ মাননীয় শ্রীঅনিৰুদ্ধ সিংহ চৌধুৰী ডাঙৰীয়াক অভ্যুপকৰণ ভাষণ দিবলৈ অনুৰোধ জনোৱা হয়। ভাষণ দিওঁতে ৰত্নপীঠ কলেজৰ নামাকৰণত সন্তোষ প্ৰকাশ কৰি মন্ত্ৰী প্ৰবৰ শ্রীসিংহ চৌধুৰী ডাঙৰীয়াই পুৰণি কামৰূপ ৰাজ্যৰ গৌৰোজ্জৱ ইতিহাসৰ এটি সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা দিয়ে। কামৰূপ ৰাজ্যৰ বিভাগ-ৰত্নপীঠ, কামপীঠ, সৌমাৰপীঠ আৰু সুবৰ্ণপীঠৰ ভিতৰত অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ এই অঞ্চল আছিল-ৰত্নপীঠৰ অন্তৰ্ভুক্ত। ইতিহাসৰ অতীতৰ গৌৰৱস্মৃতি বিজ্ঞপ্তি এই নামৰ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে জীৱনৰ জয় যাত্ৰাত আগবাঢ়ি যাবলৈ নিশ্চয় নতুন প্ৰেৰণা লাভ কৰিব। আৰ্থিক প্ৰতিষ্ঠা আৰু মনোবিকাশমূলক আঁচনি সমূহৰ কথা

উল্লেখ কৰি মীন সৰোবৰৰ অন্তৰ্নিহিত উদ্দেশ্য সফল হ'লে, উঠি অহা যুবক-যুবতীসকলৰ বাবে এটি নতুন দিশ উন্মোচিত হ'ব বুলি অভিমত প্ৰকাশ কৰে। শেষত উদ্যোক্তাসকলৰ শলাগ লৈ মাননীয় শ্ৰীসিংহ চৌধুৰী ডাঙৰীয়াই মীন সৰোবৰৰ অভ্যুত্থান কৰা হ'ল বুলি ঘোষণা কৰে।

অভিকৰণৰ পক্ষৰ পৰা অধ্যক্ষ শ্ৰীসুৰেশ চন্দ্ৰ পাণ্ডা, আই এ এচ মহোদয়ে যথাসময়ত মীন সৰোবৰৰ আঁচনি ৰূপায়ন কৰিব পৰা হোৱা বাবে সন্তোষ প্ৰকাশ কৰে। এই সম্পৰ্কে কণিষ্ঠ অভিযন্তা শ্ৰীকীৰ্তি চন্দ্ৰ নেওগ আৰু মীন বিষয়া শ্ৰীউত্তম চন্দ্ৰ বায়ৰ শলাগ লয়। এই চোগতে যেতিয়াই সম্ভৱ হয়, ৰত্নপীঠ কলেজৰ বাবে নতুনকৈ পৰৱৰ্তী আঁচনি মঞ্জুৰ কৰাৰ আশ্বাস দিয়ে।

উপস্থিত সমজুৱাৰ পক্ষৰ পৰা মৌঃ মজিবৰ ৰহমানে মীন সৰোবৰৰ মঞ্জুৰী, খনন আৰু বিবিধ প্ৰকাৰৰ উৎসাহ প্ৰদান কৰাৰ কাৰণে অভিকৰণৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীসুৰেশ চন্দ্ৰ পাণ্ডা, আই এ এচ মহোদয়ক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰে আৰু সৰোবৰৰ আঁচনি এটি সফল আঁচনি হ'ব বুলি অভিমত প্ৰকাশ কৰে।

সভাপতিৰ অভিভাষণ প্ৰসঙ্গত সভাপতি শ্ৰীৰবীন চৌধুৰী ডাঙৰীয়াই মীন পালন এক উদ্যোগ শিল্পত ৰূপায়িত কৰাৰ যি আঁচনি তাৰ ভূয়সী প্ৰশংসা কৰে। আৰু মীন পালন সম্পৰ্কে কলেজত পঠন-পাঠনৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰি ল'বলৈ পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়।

সভাপতিৰ অভিভাষণৰ অন্তত সৰোবৰৰ অভ্যুত্থান অনুষ্ঠানৰ সমাপ্তি সংকেত দি ময়নামতী শিল্পী বৃন্দই 'ভৰি থাকা-ভৰি থাকা, ভৰি থাকা সৰোবৰ' নৃত্য গীতিকাৰে ডাঁৱৰৰ ৰাণীৰ আশীৰ্বাদ কামনা কৰি সৰোবৰৰ অভ্যুত্থান উৎসৱৰ সমাপ্তি সূচনা কৰে।

ইয়াৰ পিছত ৰত্নপীঠ কলেজৰ ছেণ্টেণাৰী শ্ৰীডালিম কুমাৰ মেধি দেৱে সকলোকে শলাগ জনায়। ৰাষ্ট্ৰীয় সঙ্গীতৰ অন্তত সভাৰ সামৰণি ঘোষণা কৰা হয়।

তৰনী কান্ত ৰায়

উপাধ্যক্ষ, ৰত্নপীঠ কলেজ

পৰিশিষ্ট (ক)

(১) অভ্যুত্থান গীত (২) সমাপ্তি সঙ্গীত-জয়গীতি

পৰিশিষ্ট (খ)

অভ্যুত্থান উৎসৱত অংশ গ্ৰহণকাৰী বিলাসীপাৰা ময়নামতী শিল্পীসকল
সৰোবৰ সঙ্গীত

১'সাত সাগৰৰ পানী/সিচি সিচি আনি

আকাশতে পাতে মেলা/ ডাঁৱৰেৰে ৰাণী।

২সাত কন্যা চালে পানী/ধৰনীতে পৰে,

সাগৰ সিচা পানীৰে /সৰোবৰ ভৰে।

শূন্য হলে পূর্ণ করে/মেঘে কুঁকী,
সাগরবে পানী আনি/আকাশেদি উৰি।
চিকমিক হাঁহি হাঁহি/কিনো কথা কয়?
বিক্ত পৃথ্বী সিক্ত কবি/কবে জলময়।
মীনকুলে কেলি করে/বত্ন সৰোবর,
ঢট ঢুলি ঢট খেলি/জয় জয় করে।

২১।৩।৮৮

সমাপ্তি গীত-জয় গীতি

ভবি থকা, ভবি থাকা
ভবি থাকা সৰোবর-
ফলে ফলে শোভে পাৰ,
জলে শোভে মীনবর।
মীনকুল বৃদ্ধি হ'ব- সাগর নাই শেষ,
মেঘমালা কবি ধাৰা-
আনে নর পরিবেশ।
বৃষ্টি হ'ব, সৃষ্টি হ'ব,
মীন ক্ষেত্র মীনময়-
সুখ হ'ব, শানিত হ'ব,
জয় হ'ব-হ'ব জয়।

The queen of the cloud lifts water from the seven-seas¹ and displays in the sky. There upon seven damsels² pour this water on the earth. In due course the tank is filled up with water which is lifted from the seas. When the tank starts emptying, the queen again gets water flown to the tank from the seas. Now, what does the queen want to express, when she smiles? Her pleasant smiles are manifested in the flash of lightening. She, of course, pour water on the earth that is in great need and make it full. In course of the nature, fishes play in water in the tank, make ripples and say 'glory to all.'

Note 1: In the western thought the seven seas comprise the Arbic Ocean, the Antarctic Ocean, the North Pacific Ocean, the south Pacific Ocean, the North Atlantic Ocean, the South Atlantic Ocean and the Indian Ocean. In the Indian thought the seven seas

comprise ইক্ষুসাগৰ, লবনসাগৰ, সুৰা সাগৰ, দধি সাগৰ, দুগ্ধ সাগৰ, ঘৃত সাগৰ আৰু জলসাগৰ।

Note 2: The rains can be classified mainly into three types, namely (1) conventional rain (2) Orographic rain and (3) Cyclonic rain. Adding four more types as subsidiary classification namely (i) Hail Storm (2) Storm (3) Sleet-rain mixed with snow and (4) drizzle-light rain, we may get seven types of rains which have been depicted as seven damsels of the cloud.

আদৰ্শ ভাষণ

মীন সৰোবৰ অভ্যুপকৰণ

(ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য অভিকৰণৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত)

সভাপতি মহোদয়, মন্ত্ৰী মহোদয়, ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য অভিকৰণৰ অধ্যক্ষ, সঞ্চালক, চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডৰ বিষয়াসকল, মাননীয় অতিথিসকল আৰু ৰাইজ,

ৰত্নপীঠ কলেজত খনন কৰা মীন সৰোবৰৰ শুভাৰম্ভ আৰু অভ্যুপকৰণ উৎসৱ উপলক্ষে আজি মীন সৰোবৰৰ পাৰত সজ্জন আৰু অভ্যাগতসকলক অভ্যর্থনা জনাবলৈ পাই আমি ধন্য হৈছোঁ। অৱশ্যে এই অভ্যর্থনা জনোৱাৰ ভাৰ আছিল-ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য অভিকৰণৰ। কিন্তু অভিকৰণৰ অধ্যক্ষৰ আদেশ অনুক্ৰমে আমি়েই এই কাৰ্য সম্পাদন কৰিব লগা হৈছে। তাৰ বাবে আমি অভিকৰণৰ অধ্যক্ষ, সঞ্চালক, সদস্য আৰু কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মকৰ্তা সকলোটিকেই আমাৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাওঁ। এই ছেগতে সৰোবৰ খননৰ বাবে মঞ্জুৰী প্ৰদান, খনন আৰু বিভিন্ন প্ৰকাৰে ৰত্নপীঠ কলেজ লৈ সহায়-সহযোগ আগবঢ়োৱা বাবে ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য অভিকৰণক শলাগ জনাওঁ।

২) অভ্যুপকৰণ উৎসৱ উপলক্ষে আদৰ্শ জনাবলৈ গৈ ৰত্নপীঠ কলেজৰ কথাকেই দু-আষাৰমান ক'ব লাগিব। বিশ্ববিদ্যালয়ে নিৰূপণ কৰি দিয়া পঠন-পাঠনৰ বাহিৰেও কলেজত ৰূপায়িত হৈ থকা মনোবিকাশ মূলক আঁচনি সমূহ, যেনে-বৃক্ষাশ্ৰিত জীৱৰ বাবে গছ-ৰোৱা, তামোল-পানৰ বাৰী সজোৱা, কৃষি উদ্যোগ ৰূপে নাৰিকলৰ খেতি কৰা, বাণিজ্যিক উদ্দেশ্যে আম-কাঁঠাল ৰোপণ কৰা, সুশোভন প্ৰকৃতিৰ মাজত গছ-লতাৰে আলি পদূলিৰ শোভাবৰ্দ্ধন কৰা, ফল-মূলৰ দ্বাৰা বাসগৃহ পৰিশোধিত কৰা আদি আঁচনি সম্পৰ্কে নকৈ কোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। কিয়নো অন্যান্য বহুতো কাৰ্য উপলক্ষে এইবোৰ কথা আমি ঘনাই উল্লেখ কৰি আহিছোঁ।

৩) এইবাৰ এটা বিশেষ উপলব্ধিৰ কথাহে ইয়াত উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ। আপাততঃ অপ্ৰাসঙ্গিক যেন লাগিলেও, নিতান্ত প্ৰাসঙ্গিক হ'ব। ভাবিয়েই কথাটোৰ

অবতারণা কৰিব খুজিছোঁ। আমি বহুতে নেজানোঁ যে বড়ুগীঠ কলেজৰ পৰা উত্তীৰ্ণ হৈ ওলাই যোৱা প্ৰতিজন বি এ পাছ স্নাতকৰ বাবে চৰকাৰে বৰ্তমান মূল্যমানত ৬০,০০০ যাঠি হেজাৰ টকা ব্যয় কৰে। এক প্ৰকাৰে ক'ব পাৰি যে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰীক্ষাৰ ডেওনা পাৰ হওঁতে প্ৰতিজন বি পাছ স্নাতকে 'চৰকাৰৰ টকা' বুলি জনাজাত— 'ৰাইজৰ সমূহীয়া ধন ৰাজকোষৰ' পৰা যাঠি হাজাৰ টকা খৰচ কৰে। সমূহীয়া ৰাজকোষৰ পৰা এই ব্যয় প্ৰতিজন বি এ পাছ স্নাতকৰ বাবে এটা নৈতিক ঋণ বুলি গণ্য কৰিব পাৰি।

৪) আমি জানিও বহুতে নাভানোঁ যে এই ৰাজকোষ গঠন কৰা হয়— খেতি পথাৰত কাম কৰা খেতিয়ক, কল-কাৰখানা বা উদ্যোগত বা অন্যভাৱে কাম কৰা শ্ৰমিক বা কায়িক শ্ৰমৰ দ্বাৰা উৎপাদন কৰা উৎপাদনকাৰীৰ পৰা প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে সংগ্ৰহ কৰা ধনৰ দ্বাৰা। প্ৰকৃততে কৃষক, শ্ৰমিক বা কায়িক শ্ৰমৰ দ্বাৰা অৰ্জন কৰা ধনৰ পৰাই ৰাজকোষৰ এই ধন। সেই কাৰণে বি এ পাছ স্নাতক জন প্ৰকৃততে ঋণত আবদ্ধ হৈ পৰে—খেতিয়ক, শ্ৰমিক বা কায়িক শ্ৰমৰ দ্বাৰা উৎপাদন কৰা উৎপাদনকাৰীৰ ওচৰত। ব্যৱহাৰিক অৰ্থত তেওঁ ঋণী নহ'লেও, নৈতিক বা তাৎপৰ্যগত অৰ্থত কিন্তু তেওঁ প্ৰকৃততে ঋণী। তাত সন্দেহৰ কোনো অৱকাশ নাই।

-৫) শ্ৰমৰ দ্বাৰা সৃষ্টি কৰা ৰাজকোষৰ ঋণ শ্ৰমৰ দ্বাৰা উৎপাদন কৰিহে নৈতিক বা তাৎপৰ্যগতভাৱে পৰিশোধ কৰিব পাৰি। প্ৰতিজন বি এ পাছ স্নাতকে শ্ৰম লভ্য উৎপাদনত আত্ম নিয়োগ কৰি সামাজিক এই ঋণৰ পৰা নৈতিক অব্যাহতি পাব পাৰে। কিন্তু আচৰিত কথা যে সমাজৰ ঋণ পৰিশোধৰ দূৰৰ কথা—আমি সকলোৱে শ্ৰম বিমুখ অলসতাৰে কৃষক শ্ৰমিকৰ উপাৰ্জনৰ ওপৰত বহি খোৱাৰ মনোবৃত্তিৰেহে দাস হৈ পৰোঁ। শোষণ নীতি 'ভঁৰ' কৰা আমাৰ সমাজৰ বিশেষকৈ উঠি অহা যুৱক-যুৱতীসকলৰ এনে মনোবৃত্তি আৰু মানসিকতাৰ পৰিৱৰ্তন সাধিবলৈ কলেজত পঠন-পাঠানৰ বাহিৰে মনোনিবেশ আৰু মানসিক চেতনা উদ্ৰেক কৰিবলৈ এনে আঁচনিবোৰৰ এটি এটিকে কৰণীয় কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে।

৬) এই আঁচনিসমূহৰ ভিতৰত মীন সৰোবৰৰ অন্যতম এক অনন্য আঁচনি। এজন বি এ পাছ স্নাতকে এই সৰোবৰৰ আৰ্হি লৈ শিক্ষাগত বিদ্যা, বুদ্ধি, জ্ঞান, বৈজ্ঞানিক কৌশল আৰু পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰি অনায়াসে বছৰি ৫০,০০০ (পঞ্চাশ হেজাৰ) টকা উপাৰ্জন কৰিব পাৰে। আঁচনিৰ পৰিসৰ আৰু উৎপাদন বৃদ্ধি কৰি ইয়াকেই বৃহৎ উদ্যোগত পৰিণত কৰিব পাৰে। তাকে কৰিব পাৰিলে, ৰাইজৰ ৰাজকোষৰ অথবা কৃষক শ্ৰমিকৰ ওচৰত হোৱা নৈতিক ঋণ পৰিশোধ কৰা হয়। নিষ্ঠা আৰু সততা থকা আদৰ্শ প্ৰাণ আৰু জীৱন যুদ্ধৰ সংগ্ৰামী যুৱক এজনে এই কাৰ্য অতি অনায়াসে সম্পাদন কৰিব পাৰে। কিন্তু অলস, পুৰুষত্বহীন যুৱক এজনে নোৱাৰে।

৭) এনে এটি মীন সৰোবৰৰ শুভাৰম্ভ আৰু অভ্যুত্থানৰ উৎস উপলক্ষে সজ্জন আৰু সমবেত অভ্যাগত সকলক মীন সৰোবৰলৈ আদৰ্শ জনোৱাৰ লগে লগে কলেজৰ মনোবিকাশমূলক এই আঁচনি সমূহলৈ আদৰ্শ জনাওঁ।

৮) মীন সৰোবৰ ধুবুৰী জিলা গ্ৰাম্য অভিযন্তাৰ এটি বিশেষ আঁচনি। ৩০/১০/৮৭ তাৰিখে বহা অভিযন্তা সভাত ৰত্নপীঠ কলেজত মীন সৰোবৰ এটি খনন কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। সেই মতে ৮০ মিটাৰ দীঘল আৰু ৪০ মিটাৰ বহল সৰোবৰৰ খনন কাৰ্য ১/৩/৮৮ তাৰিখে আৰম্ভ কৰি ১২/৫/৮৮ তাৰিখে সমাপ্ত কৰা হয়। দিন আৰু শ্ৰমিকৰ সংযোজিত হিচাপত এই সৰোবৰ সম্পূৰ্ণ কৰোঁতে ৪, ১২০ 'শ্ৰমিক দিন' বা 'ম্যান ডেছ' লাগিছে। ৭৫,০০০ টকা ব্যয় কৰি খনন আৰু আনুসঙ্গিক কাৰ্য সম্পাদন কৰা হৈছে। ১.৭৫ মিটাৰ গভীৰতালৈহে খনন কাৰ্য কৰা হৈছে। তলৰ পৰা পানী ওলোৱালৈকে খনন কৰা হোৱা নাই। আঁচনি মতে বাৰিষাৰ পানীৰেই সৰোবৰ ভৰিব লাগে। সৰোবৰত বাৰিষাত ২ মিটাৰ গভীৰ আৰু খৰকালি .২৫ মিটাৰ গভীৰ পানী থাকিব পাৰে। কিন্তু সিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা খৰকালিতো ১ মিটাৰ গভীৰ পানী ৰাখিব লাগিব। চতুৰ্থ বছৰত সিঞ্চন ব্যৱস্থা নোহোৱাকৈ খৰকালি ১.২৫ মিটাৰ পানী থাকিব। অৱশ্যে পানীৰ পৰিশোধন হ্ৰাস কৰিবলৈ ব্যৱস্থা লৈ থাকিব লাগিব।

৯) পশ্চিম পাৰ সংলগ্ন কৰি এটি ক্ষুদ্ৰ ত্ৰিকোণ জলক্ষেত্ৰ খনন কৰা হৈছে। এই দুই জলভাগক সংযোগ কৰা যি জল অংশ থাকিব, তাৰ ওপৰত এখন মীন সেতু নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। সৰোবৰৰ চাৰিওফালে তিনি মিটাৰ বহল পথ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। ত্ৰিকোণ সৰোবৰৰ পথৰ প্ৰস্থ অৱশ্যে কিঞ্চিৎ কম। পথৰ কাষে কাষে অৰ্থাৎ সৰোবৰৰ পাৰে পাৰে ২৮ জোপা আকাশমুখী দেৱদাৰু ৰোপণ কৰা হৈছে। সৰোবৰৰ ভিতৰ ফালৰ পাৰত সেউজীয়া তৃণাচ্ছাদন দিয়া হৈছে। দেখাত সেউজীয়াকৈ মনোৰম হোৱাৰ উপৰিও তৃণাচ্ছাদনে পাৰৰ মাটি সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিছে। সৰোবৰৰ বাহিৰ ফালতে অনুৰূপ তৃণাচ্ছাদন দি মাটি সংৰক্ষণ কৰা হৈছে।

১০) খনন কাৰ্য প্ৰায় সমাপ্ত হ'ব লগা হৈছে, এনেতে সৰোবৰৰ মাজত পুৰণি নাদৰ চিন ওলায়। এই চিনটো উত্তৰ পাৰৰ মধ্যবিন্দুৰ পৰা ৪ মিটাৰ ভিতৰত-সৰোবৰত অৱস্থিত। কিঞ্চিৎ খনন কৰাৰ পাছত সেই নাদত 'কালীয়া দমন কৃষ্ণ'ৰ ধাতব মূৰ্তি এটা পোৱা যায়। উল্লেখযোগ্য যে মূৰ্তিটো ওলোৱাৰ আগেয়ে কলেজৰ অভিযন্তা শ্ৰীযোগেন নাথে মূৰ্তি সম্পৰ্কে সপোন এটি দেখে। ৰাজহুৱা কমিটি গঠন কৰি সেই কমিটিৰ হাতত মূৰ্তিটো অৰ্পণ কৰে।

১১) মূৰ্তিটো সম্পৰ্কে নিৰ্ভৰযোগ্য কোনো তথ্য এতিয়াও উলিয়াব পৰা হোৱা নাই। কিন্তু প্ৰচলিত কিম্বদন্তী আৰু সপ্তদশ শতিকা বা তাৰ আগৰ আউল লগা জন-

জীৱনৰ ভিত্তিত এটা কথা অনুমান কৰিব পাৰি। মূৰ্তিটো বহুত পুৰণি বুলি অনুমান হয়। ৰত্নপীঠ কলেজ থকা ঠাইডোখৰৰ নাম বামুণী টিলা। সম্ভৱতঃ এসময়ত এজন বামুণে ইয়াত বাস কৰিছিল। দুই তিনিশ বছৰ আগৰ কথা। তেতিয়া আক্ৰমণকাৰী ফৌজৰ উৎপাতত জন-জীৱন বৰকৈ বিপৰ্য্যস্ত হৈ পৰিছিল। এই ডোখৰ ঠাই ফৌজ অহা যোৱা বাটত পৰিছিল বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। অভয়াপুৰীৰ 'ৰাম অহা যোৱা কৰিছিল বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। ফৌজৰ অত্যাচাৰৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ গাঁৱৰ মানুহে গাঁও ভুই এৰি পলাই যাব লাগিছিল। তেনে অৱস্থাত মূৰ্তিটো 'বিপদ' কালত নাদত বিসৰ্জন দিয়া বা তেনে কোনো অৱস্থাৰ কাৰণে মূৰ্তিটো নাদত পৰিছিল। খনন কৰোঁতে এতিয়া ওলাই পৰিল।

১২) সৰোবৰৰ দক্ষিণ পাৰ সংলগ্ন ৬ মিটাৰ দীঘল আৰু ৪ মিটাৰ বহল 'অঙ্গৰা' নামৰ এটি ক্ষুদ্ৰ অতিথি গৃহ নিৰ্মাণৰ ব্যৱস্থা কৰি ৰখা হৈছে। অনুৰূপভাৱে উত্তৰ পাৰত 'জলকুঁৱৰী' নামৰ এটা জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ হাতত লোৱা হৈছে।

১৩) সৰোবৰৰ পশ্চিমফালে ত্ৰিকোণ জলক্ষেত্ৰত হাঁহ পালনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। হাঁহৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ, আহাৰ বিহাৰ, কণী উৎপাদন আদিৰ বাবে বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰা হ'ব। মাছৰ পৰা হাঁহক পৃথকভাৱে অথচ একেলগে পালন কৰাৰ নতুন ব্যৱস্থা বা পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা হ'ব।

১৪) সৰোবৰত সৰু নাও এখন থাকিব। নাও চলোৱা এটি আমোদ জনক ক্ৰীড়া। এই ক্ৰীড়াই মাছৰ পৰিৱৰ্দ্ধনতো বহুতো সহায় কৰিব।

১৫) সৰোবৰত বিজ্ঞান সন্মত পদ্ধতিৰে মাছৰ খেতি কৰা হ'ব। ব্যৱসায় ভিত্তিত এই খেতি সংগঠন কৰিব লাগিব। এই খেতিক উদ্যোগ শিল্পত পৰিণত কৰিব পৰাকৈ আধুনিক বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিব লাগিব।

১৬) যি গুণ বিশিষ্ট পানীত মাছ বৃদ্ধি পায়, এই সৰোবৰৰ পানী আৰু মাটি সেই গুণ বিশিষ্ট কৰি ৰাখিবলৈ বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থা লোৱা হয়। গুণৰ হীন-ডেড়ি হ'লে পানী শোধন কৰিব লাগিব। কি খাদ্য, কেনেকৈ দিলে বা কি কি আনুষঙ্গিক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিলে মাছ বৃদ্ধি পায় তাৰ বাবে বিজ্ঞান সন্মত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। সৰোবৰৰ পানী তলত জলজ গছ-লতা, গুল্মবা শেওলা জন্মে। তাৰ ভিতৰত কিছুমানে ক্ষতি কৰে আৰু কিছুমানে উপকাৰ কৰে। ক্ষতিকাৰক শেওলাৰ পৰা সৰোবৰ ৰক্ষা কৰিব লাগিব।

১৭) মীন সৰোবৰ সম্পৰ্কে বিশেষ প্ৰশাসনীয় উদ্যোগ লোৱা কাৰণে ধুবুৰী জিলাৰ উপায়ুক্ত শ্ৰীসূৰেশ চন্দ্ৰ পাণ্ডা, আই এ এচ মহোদয়ৰ ওচৰত ৰত্নপীঠ কলেজ কৃতজ্ঞ। সৰোবৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ কথাৰ বাহিৰেও তেখেত সময়ে সময়ে খনন কাৰ্যৰ অগ্ৰগতি বাধা বিপত্তিৰ খা-খবৰ লৈ আছিল। তাৰ বাবে এই ছেগতে আমি তেখেতক শলাগ জনাইছোঁ।

১৮) অতি সন্তোষৰ কথা যে চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডই সৰোবৰ নিৰ্মাণৰ দায়িত্ব বহন কৰি সকলো কাম সম্পাদন কৰিছে। ৰত্নপীঠ কলেজ পক্ষৰ পৰা কেতিয়াবা কেতিয়াবা প্ৰয়োজনীয় পৰামৰ্শ আদি দিয়া হৈছে। উন্নয়ন খণ্ডৰ জুনিয়ৰ ইঞ্জিনীয়াৰ শ্ৰীকীৰ্তি চন্দ্ৰ নেওগ আৰু মীন বিষয়া শ্ৰীউত্তম ৰায় দুয়োজনে নিষ্ঠা আৰু ঐকান্তিকতাৰে সৰোবৰ খনন কাৰ্যত তেওঁলোক দুয়ো যি দক্ষতা দেখুৱাইছে, তাৰ বাবে আমি দুয়োজনকে শলাগ জনাইছোঁ। এই ছেগতে চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডৰ বিভিন্ন বিষয়া আৰু কৰ্মকৰ্তাসকলক বিভিন্ন সহায় সহযোগৰ বাবে শলাগ জনাওঁ।

১৯) সৰোবৰ নিৰ্মাণৰ কথা উল্লেখ কৰোঁতে এগৰাকী ইঞ্জিনীয়াৰৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে এই বিৱৰণ আধৰুৱা হৈ ৰ'ব। কোকৰাঝাৰ মহকুমা পৰিষদৰ ইঞ্জিনীয়াৰ শ্ৰীসুবোধ কুমাৰ দে অৱসৰ সময়ত আহি আমাক বিভিন্ন কাৰিকৰী পৰামৰ্শ দি গৈছিল। খনন কাৰ্য কেনেকৈ সম্পাদন কৰিব লাগিব, সেই সম্পৰ্কে বিশেষ পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰিছিল। এনেকি, নিজে খান্দিও দেখুৱাই দিছিল। কিন্তু কাৰ্য সম্পাদন কৰোঁতে এৰাব নোৱাৰা কাৰণত তাৰ ব্যতিক্ৰম ঘটিল। কামটো যেনে হ'ব লাগিছিল তেনে নহ'ল। অলপ ক্ৰটি ৰৈ গ'ল। শ্ৰীসুবোধ কুমাৰ দে আঁচনিটোৰ লগত ঘনিষ্ঠ হৈ পৰিছিল কাৰণে এই ক্ৰটিৰ বাবে তেখেত ক্ষুদ্ৰ হৈছিল। সৰোবৰৰ কাৰিকৰী সফলতাৰ বাবে তেখেত বিশেষ ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। কিন্তু যি অপূৰ্ণতা ৰৈ গ'ল, সেয়া অনিচ্ছাকৃত, কিন্তু আমাৰ ক্ৰটি। কাৰিকৰী পৰামৰ্শ আদি দিয়া বাবে আমি শ্ৰীদেৱ অশেষ ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

২০) অসম চৰকাৰৰ মীন বিভাগৰ কাৰ্যকৰী অভিযন্তা শ্ৰীএম ছিটাকো গুৱাহাটীৰ পৰা আহি সৰোবৰ খনন কৰি থাকোঁতে আমাক বিশেষ পৰামৰ্শ দিছিল। তাৰ বাবে আমি তেখেতক শলাগ জনাওঁ। খনন কৰি থকা কালত বালি ওলোৱাত সেই বালি ঢাকি দিবলৈ তেখেতে 'Clay blanket' দিয়াৰ পৰামৰ্শ দিছিল। তলিত 'Clay blanket' দিয়া হ'ল। কিন্তু পাৰত দিব পৰা নহ'ল। সৰোবৰ পৰিশোধণ এৰাবলৈ ঠায়ে ঠায়ে 'Clay blanket' দিয়াৰ প্ৰয়োজন আছিল।

২১) চাপৰ চাহ বাগিচাৰ মেনেজাৰ আৰু ৰত্নপীঠ কলেজৰ ৰোপণ সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীমৃণাল কান্তি বসু মহোদেয়ে বৃক্ষৰোপণ আৰু মীন সৰোবৰ বাহিৰেও কলেজৰ বিভিন্ন আঁচনিত যি ধৰণে সহযোগ আগবঢ়াই আহিছে, তাক ভাষাৰে বৰ্ণনা কৰিব নোৱাৰি। এই ছেগতে আমি তেখেতক শলাগ জনাইছোঁ। ৰত্নপীঠ কলেজৰ বিভিন্ন আঁচনিৰ লগ ৰজিতা খুৱাই মীন সৰোবৰ আনুসঙ্গিক আঁচনি কেইটামান সম্পন্ন কৰা অতীব আৱশ্যক হৈছিল। কিন্তু অভিকৰণৰ আঁচনি আৰু নিয়ম পদ্ধতিৰ ভিতৰত নপৰা আৰু বিশেষকৈ সৰোবৰৰ বাবে মঞ্জুৰীৰ টকা অন্ত হোৱা কাৰণে কলেজৰ নিজা কোষৰ পৰা খৰচ কৰি সেইবোৰ আঁচনি সম্পাদন কৰা হৈছে। বিশেষকৈ পাৰ বন্ধা, 'Clay blanket' সম্পূৰ্ণ কৰা, ভূগাছাদান সম্পূৰ্ণ কৰা, পাৰ ভাঙি নপৰাকৈ ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰা, প্ৰতিজাক বৰষুণৰ

লগে লগে পাৰ নিৰীক্ষণ কৰা, পাৰত তৃণাচ্ছাদন ঠিক ৰখা, সৰোবৰ পাৰত বেৰ দিয়া, পাৰত গছ ৰোৱা আদি কাৰ্য সম্পাদন কৰি থকা হৈছে। কলেজৰ পক্ষৰ পৰা এইবোৰ কাৰ্যত অহৰ্নিশে নেৰা-নেপেৰাকৈ লাগি আছে-কলেজৰ নিৰ্মাণ সমিতিৰ ছেফ্টেটাৰী শ্ৰীসমিৎ ৰায়, কলেজৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰীতৰণী কান্ত ৰায় আৰু ইঞ্জিনিয়াৰ নহ'লেও, কাৰ্যতঃ ইঞ্জিনিয়াৰৰ দৰে কাৰ্য নিৰ্বাহ কৰা শ্ৰীঅৰবিন্দ ৰায়। সৰোবৰৰ খনন কাৰ্যত তেখেতসকলৰ অৱদান অতুলনীয়। আমি তেখেতসকলক শলাগ জনাওঁ। এই সম্পৰ্কে কলেজৰ অভিৰক্ষী শ্ৰীসতীশ নাথ, শ্ৰীযোগেন নাথ আৰু শ্ৰীহৰকুমাৰ ৰায় নিষ্ঠাৰে কাম-কাজ কৰি থকাৰ বাবে শলাগ জনাওঁ। কলেজৰ অধ্যাপক মঃ জুবান আলি, বৰকত আলি খান আৰু শ্ৰীপ্ৰভাস দাসৰ বিশেষ অৰিহণাৰ বাবেও ধন্যবাদ জনাওঁ।

(২২) সৰোবৰ খনন কাৰ্যত যিসকল শ্ৰমিকে অংশ গ্ৰহণ কৰিছে, সেইসকলৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে, এই বিৱৰণ অসম্পূৰ্ণ হৈ ৰ'ব। বহলপুৰ নাথপাৰা, কুৰ্মাকাটি, হৰ্দ্দেমাৰা, নলডোবা, ৰৌমাৰী, নিদানী, বাৰলীতাৰা গাঁৱৰ শ্ৰমিকসকলে খনন কাৰ্যত অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। সকলোৰে নাম উল্লেখ কৰিবলৈ ঠাই নাই। খনন কাৰ্য অন্ত হোৱাত সামৰণি মৰা কাৰ্যত অংশ গ্ৰহণ কৰি থকা মাথোঁ ছয় জন শ্ৰমিকৰ নাম অংশ গ্ৰহণকাৰী শ্ৰমিক সকলৰ প্ৰতীক ৰূপে ইয়াত উল্লেখ কৰা হ'ল। তেওঁলোক কুৰ্মাকাটি গাঁৱৰ মহম্মদ চাহাবুদ্দিন, আবদুছ ছালাম, নুৰমহম্মদ, আবদুল কালাম, আনছাৰ আলি আৰু মহম্মদ ছেছেইন আলি। শ্ৰমিকসকলে নিয়াৰিকৈ খনন কাৰ্য সম্পাদন কৰি দিয়া বাবে তেওঁলোকক শলাগ জনাওঁ।

(২৩) আমাৰ আমন্ত্ৰণত আজিৰ এই উৎসৱত বিলাসীপাৰা ময়নামতী শিল্পীদলে যোগদান কৰিছে। কাৰ্যসূচীৰ সময় ক্ৰমত-‘সাত সাগৰৰ পানী’-নৃত্যগীতিকাৰ অভ্যুপকৰণৰ সূচনা আৰু ‘ভৰি থাকা’-আন এটি সঙ্গীতেৰে সামৰণি সংকেত দি উৎসৱৰ পূৰ্ণতা আনয়ন কৰিব। ময়নামতীৰ শিল্পীবৃন্দক আৰু দলৰ পৰিচালক শ্ৰীনৰোত্তম সিংহক আমি আদৰণি জনাইছোঁ।

(২৪) শ্ৰদ্ধাভাজন অতিথিসকল, সদৌ শেষত, যি উদ্দেশ্যত মীন সৰোবৰ খনন কৰা হৈছে, সেই উদ্দেশ্য সফল হওঁক-ইয়াকেই কামনা কৰি আপোনাসকলক পুনঃ আদৰণি জনাইছোঁ। মীন সৰোবৰ অভ্যুপকৰণ উৎসৱ উপলক্ষে আপোনাসকলক যেনেকৈ আদৰ অভ্যর্থনা জনাব লাগিছিল তেনেকৈ নহ'ল। ৰত্নপীঠ কলেজৰ আৰ্থিক সম্বল নথকাৰ কাৰণে অনিচ্ছাকৃত বহুতো ক্ৰটি ৰৈ গ'ল। তাৰ বাবে আমাৰ দায় দোষ নধৰে যেন।

ডালিম কুমাৰ ৰেখি

২১ জুলাই, ১৯৮৮

ছেফ্টেটাৰী, ৰত্নপীঠ কলেজ

**সৰোবৰৰ অভ্যুত্থান
বিশিষ্ট অতিথি**

মৃণাল কান্তি বোস	- পূৰ	মজিবৰ ৰহমান	- এ
পূৰ্ণানন্দ ৰায়	- এ	জামাল উদ্দিন আহমেদ	- এ
অতুল চন্দ্ৰ ৰায়	- এ	আব্দুল খালেক	- এ
শিশাল মা সাংমা	- এ	সিদানন্দ দাস	- দক্ষিণ
নীলকণ্ঠ অধিকাৰী	- এ	শশী মোহন ৰায়	- এ
হেমন্ত বৰুৱা	- এ	জহিৰুদ্দিন সৰকাৰ	- এ
ৰেকিবুদ্দিন আহমেদ	- এ	উদয় দাস	- এ
ময়জুদ্দিন আহমেদ	- উত্তৰ	ভাৰতীবালা সিংহ	- এ
বৃন্দাৱতী ৰায় চৌধুৰী	- এ	প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ দাস	- এ
চন্দ্ৰ প্ৰভা মেধি	- এ	জীতেন ৰায়	- এ
কিৰণ ময়ী সিংহ	- এ		

সপ্তকন্যাসকল :

মেখেলাঃ আৰজুমা বেগম, ধীৰ
ডখনাঃ দীপা ওৱাৰী, দলনি
শাৰীঃ সবিতা অধিকাৰী, তামৰঙা
গাৰোঃ জেলেনি সাংমা, উৰপদ
পাটানিঃ ইন্দিৰা সিংহ, ডাকৰা
আদিৱাসীঃ সুমিত্ৰা সেৱাসী, দিপলাই
নেপালিঃ চন্দ্ৰময়ী শৰ্মা, সাৰেশ্বৰ

২/৫/৮৭ তাৰিখত জিলা মীন উন্নয়ন বিষয়া, দৰং, মঙ্গলদৈৰ কাৰ্যালয় প্ৰাক্ৰণত
মাছ পোণা উৎপাদনৰ বাবে দৰং জিলাৰ মীন পালকসকলৰ প্ৰশিক্ষণত শ্ৰীশৰদিন্দু পাঠক,
জিলা মীন উন্নয়ন বিষয়া, দৰং মঙ্গলদৈয়ে দিয়া ভাষণৰ সাৰাংশ-

নদ-নদী, খাল-বিল, জান-জুৰিৰে ধৰি প্ৰাকৃতিক পানী ভাগেৰে ভৰপূৰ অসমত
কিছুবছৰ আগলৈকে মাছৰ বাবে সমস্যা হোৱা নাছিল। তেতিয়া প্ৰাকৃতিক পানী ভাগত
মাছ উভৈনদী আছিল আৰু মাছ পালনত বৰ গুৰুত্ব দিয়া হোৱা নাছিল। কিন্তু কিছু বছৰৰ
পৰা পৰা প্ৰাকৃতিক পানী ভাগৰ পৰা মাছৰ উৎপাদন নানা কাৰণত কমি গৈছে আৰু
মাছৰ সংকটে দেখা দিছে। মাছৰ নাটনি দূৰ কৰিবলৈ প্ৰাকৃতিক পানী ভাগত মাছৰ
উৎপাদন বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে উপায় উদ্ভাৱন কৰাৰ লগতে পুখুৰীবোৰত মাছৰ উৎপাদন
বৃদ্ধি কৰিবলৈ মীন বিভাগৰ পৰা বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত মাছ পালনৰ প্ৰথাবোৰ ৰাইজৰ

মাজত জনপ্ৰিয় কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি অহা হৈছে আৰু এই দিশত বহুতো অগ্ৰগতি লাভ কৰা দেখা গৈছে। মীন পালনৰ জৰিয়তে অৱস্থা উন্নত কৰিব পাৰি এইটো মাছ পালনত আগ্ৰহী ৰাইজে বুজি পাইছে আৰু মাছ পালনৰ প্ৰতি এক নতুন উৎসাহ দেখা গৈছে। ফলস্বৰূপে প্ৰতি বছৰে বহুতো নতুন পুখুৰী খন্দা দেখা গৈছে। মাছ পালনৰ বাবে পুখুৰী যি হাৰত বৃদ্ধি হৈছে মাছ পালনৰ আৱশ্যকীয় মাছ পোণা উৎপাদনৰ বাবে পুখুৰীৰ সংখ্যা সেই হাৰত বৃদ্ধি নোহোৱাটো মন কৰিবলগীয়া বিষয়। ইয়াৰ বাবে উৎকৃষ্টবিধ মাছৰ পোণাৰ কিছু নাটনিৰ সৃষ্টি হৈছে। বহুতো মাছ পালকে নিজৰ অজ্ঞতাৰ বাবেই হওঁক বা আন কোনো কাৰণতে হওঁক যিকোনো মাছৰ উৎসৱ মাছ পোণা অথবা অসাধু মাছ পোণা ব্যৱসায়ীৰ পৰা পোণা সংগ্ৰহ কৰি ঠগ খোৱাতোও আমাৰ দৃষ্টি গোচৰ হৈছে। মীন বিভাগৰ পৰা এই সকলোবোৰ অসুবিধা আঁতৰ কৰিবলৈ আপোনালোকক মাছ পোণা উৎপাদনত জড়িত কৰিবলৈ বিচৰা হৈছে যাতে আপোনালোকে আপোনালোকৰ প্ৰয়োজনীয় মাছৰ পোণাখিনি নিজেই উৎপাদন কৰি ল'ব পাৰে আৰু অতিৰিক্ত পোণাখিনি আপোনাৰ ওচৰৰ মাছ পালকসকলৰ মাজত বিক্ৰি কৰি নিজে আৰ্থিকভাৱে লাভবান হোৱাৰ উপৰিও অসাধু ব্যৱসায়ীৰ পৰা ওচৰৰ মাছ পালক সকলকো ৰক্ষা কৰিব পাৰে। এই দিশত আপোনালোকক সহায় কৰিবলৈ মীন বিভাগৰ কাৰিকৰী কৰ্মচাৰীসকল সদায় প্ৰস্তুত।

এতিয়া নাৰ্চাৰী পুখুৰীত পোণা (স্পন) প্ৰতিপালন কৰিবলৈ কি কি সাৱধানতা যতন আদি দিব লাগে এই বিষয়ে কৰাটো উচিত হ'ব। নাৰ্চাৰী পুখুৰীত ৩-৪ দি বয়সৰ মাছ পোণা মেলা হয়। পোণাবোৰ সেই সময়ত বৰ অসহায় অৱস্থাত থকা বাবে যথেষ্ট যতন আৰু সাৱধাননেৰে প্ৰতিপালন কৰিব লাগে। পোণা প্ৰতিপালনৰ ব্যৱস্থা সমূহ ঘাইকৈ তিনি ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি

১) পোণা মেলাৰ আগতে নাৰ্চাৰী পুখুৰী প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত ল'ব লগা যতন, সাৱধানতা সমূহ।

২) পোণা মেলাৰ সময়ত নাৰ্চাৰী পুখুৰী প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত ল'ব লগা যতন, সাৱধানতা সমূহ।

৩) পোণা মেলাৰ পাচত নাৰ্চাৰী পুখুৰী প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত ল'ব লগা যতন, সাৱধানতা সমূহ।

(ক) নাৰ্চাৰী পুখুৰী হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰা পুখুৰীটোৰ পানী সম্পূৰ্ণকৈ সিঁচি তলিত কেইদিনমান ৰ'দ পৰিব দিব লাগে। পুখুৰীটো যদি পুৰণি হয় আৰু বেছি পৰিমাণে বোকা থাকে তেতিয়া কেই ইঞ্চিমান বোকা আঁতৰ কৰি ল'ব লাগে, যাতে বাহিৰৰ পৰা মাছ বা আন কোনো পোক পৰুৱা প্ৰৱেশ কৰিব নোৱাৰে অথবা পুখুৰীত দিয়া মাছৰ পোণা বাহিৰলৈ ওলাই যাব নোৱাৰে। পুখুৰীত ঘাঁহ, বন, পানী

মেটেকা, কলমৌ, পুনি আদি জলজ উদ্ভিদ থাকিলে সেইবোৰ সম্পূৰ্ণকৈ আঁতৰাব লাগে। মুঠতে পুখুৰীত থকা ভেকুলী বা আন যি কোনো ভক্ষণকাৰী মাছ আৰু পোণা, ঘাঁহ বন সকলোবোৰ আঁতৰ কৰি পুখুৰী পৰিষ্কাৰ কৰিব লাগিব।

খ) ওপৰত উল্লেখ কৰা ধৰণে পুখুৰী পৰিষ্কাৰ কৰাৰ পাছত চূণ প্ৰয়োগ বৰ গুৰুতৰ পূৰ্ণ কথা। চূণ প্ৰয়োগৰ বহুতো সুফল আছে। তাৰ ভিতৰত প্ৰধান সুফল হৈছে চূণে অম্লীয় (এচিডিক) মাটি আৰু পানীয় সাৰুৱা (একা লাইন) কৰে। মাছৰ সুস্বাস্থ্য আৰু বাঢ়ন পাবলৈ পানী মৃদু বাবে থাকুৱা (পি এইচ ৭-৮ৰ ভিতৰত) হোৱাৰ প্ৰয়োজন। বজাৰত পোৱা চূণবোৰৰ ভিতৰত টিনৰ গোটা চূণেই (কুইকলাইম) পুখুৰীত প্ৰয়োগৰ বাবে উত্তম বিধচূণ।

১ কঠা পানী ভাগত পুখুৰীৰ বাবে ১২ কিঃ গ্ৰাঃ (একটিন) চূণৰ প্ৰয়োজন হয় আৰু চূণখিনি এবাৰতে প্ৰয়োগ কৰিব।

(গ) চূণ প্ৰয়োগৰ ৭ দিন পিছত পুখুৰীৰ ২৭০ কিঃ গ্ৰাঃ কেঁচা গোৱৰ এবাৰত প্ৰয়োগ কৰিব। গোৱৰ প্ৰয়োগৰ ১০-১৫ দিনৰ ভিতৰত মাছৰ স্বাভাৱিক খাদ্য প্ৰাণী প্লৱককেৰে পুখুৰী ভৰি পৰিব।

এতিয়া দেখা গৈছে যে ওপৰত উল্লেখ কৰা গোৱৰৰ সলনি তলত দিয়া সাৰখিনি মিহলি কৰি যদি পুখুৰীত প্ৰয়োগ কৰা হয় ৩-৪ দিনৰ ভিতৰতে প্ৰাণী প্লৱককেৰে ভৰি পৰিব।

১ কঠা পানীভাগৰ বাবে তলত দিয়া ধৰণে সাৰ লাগিব—

১) গোবৰ - ২৬ কিঃগ্ৰাঃ

২) খলিহৈ - ১৩ কিঃগ্ৰাঃ

৩) চুপাৰফচফেট - ৬ কিঃগ্ৰাঃ

ওপৰত উল্লেখ কৰা সাৰখিনি মিহলি কৰি পানীত প্ৰয়োগ কৰিব।

(ঘ) পুখুৰীত পোণা মেলাৰ ১২-১৪ ঘণ্টা আগতে পানীত থকা অনিষ্টকাৰী পোক পৰুৱা মাৰিবলৈ তেল আৰু চাবোনৰ পানী মিশ্ৰণখিনি তেলত ঢালি দি খুউৰকৈ ল'ৰাই দিব কিছু সময়ৰ বাবে। তেতিয়া মুগা মটিয়া ৰঙৰ মিশ্ৰণ এটা পোৱা যাব যিটো পানীৰ উপৰিভাগত প্ৰয়োগ কৰিব। পানী ভাগত এটা পাতল চামনি পৰিব আৰু অলপ সময়ৰ ভিতৰতে পোক-পৰুৱাবোৰ মৰিব ধৰিব। তেল চাবোনৰ মিশ্ৰণ বতাহনথকা সময়ত প্ৰয়োগ কৰা ভাল। দুই লিটাৰ কেৰাচিন তেল প্ৰতি কঠা পানী ভাগৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰি পোক-পৰুৱা ধ্বংস কৰিব পাৰি কিন্তু চূণ তেলৰ মিশ্ৰণ প্ৰয়োগত বেছি সুফল পোৱা যায়।

(ঙ) ওপৰত উল্লেখ কৰা ধৰণে পুখুৰী প্ৰস্তুত কৰাৰ পাছত পোণা (স্পন) মেলিব পৰা যাব। একঠা পানী ভাগত মুঠ ৬০,০০০ টা পোণা (স্পন) মেলিব পাৰিব।

২) পোণা মেলা সময়ত ল'ব লগা যতন ও সাৱধানতা :

পোণাখিনি সাৱধানতাৰে আৰু সোনকালে উৎপাদন কেন্দ্ৰৰ পৰা পুখুৰীলৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। পোণা ৰাতিপুৱা বা সন্ধিয়া সময়ত মেলিব লাগে। তদুপৰি

পোণাখিনি নতুন পৰিৱেশৰ লগত খাপ-খুৱাবলৈ পোণা কঢ়িওৱা পাত্ৰটো প্ৰথমতে পুখুৰীত বুৰাই দিব লাগে। তাৰ পাচত কিছু পুখুৰীৰ পানী পোণা কঢ়িয়াই নিয়া পাত্ৰটোত ভৰাই দিব। কিছু সময় অপেক্ষা কৰি পোণাখিনি নিজে নিজে পুখুৰীত যাব দিব। পোণা মেলাৰ সাৱধানতা অৱলম্বন নকৰি যদি পোনে পোনে পুখুৰীত মেলি দিয়া হয় তেতিয়া গোটেইখিনি পোণা মৰি যাবও পাৰে।

৩) পোণা মেলাৰ পাচত ল'ব লগা যতন ও সাৱধানতা :

পোণামেলাৰ প্ৰথম ১ বা ২ দিনৰ ভিতৰত স্বাভাৱিকতে হোৱা খাদ্য প্লবকবোৰ খাই শেষ কৰিব। গতিকে পৰিপূৰক খাদ্য পুখুৰীত প্ৰয়োগ কৰিব লাগিব। ৫-৬ মিঃমিঃ দৈৰ্ঘ্যৰ মেজৰ কাপ মাছৰ স্পনৰ ওজন হৈছে ০.০০১৪ গ্ৰাম। সমান পৰিমাণৰ ভূচি আৰু খলিহৈ মিহলি কৰি পৰিপূৰক খাদ্য প্ৰস্তুত কৰা হয়। তলত দিয়া ধৰণে পৰিপূৰক খাদ্য দৈনিক প্ৰয়োগ কৰিব—

পোণা মেলাৰ ১-৫ দিন : পোণা মেলাৰ সময়ৰ পোণাৰ ওজনৰ দুগুণ অৰ্থাৎ $৬০,০০০ \times ০.০০১৪ \times ২ = ১৬৮$ গ্ৰাম (৮৪ গ্ৰাঃ ভূচি + ৮৪ গ্ৰাঃ খলিহৈ)

পেনা মেলাৰ ৬-১০ দিন = পোণা মেলা সময়ৰ পোণাৰ ওজনৰ তিনিগুণ

পোণা মেলাৰ ১১-১৫ দিন = পোণা মেলা সময়ৰ পোণাৰ ওজনৰ চাৰিগুণ
নিয়ম মতে ১৫ দিনৰ পাছত পোণাখিনি ৰিয়াৰিং পুখুৰীলৈ স্থানান্তৰ কৰিব লাগে। কিন্তু ৰিয়াৰিং পুখুৰীৰ সুবিধা নাথাকিলে নাৰ্চাৰী পুখুৰীতে পোণাখিনি ৰাখিব আৰু দৈনিক ১৫ দিন বয়সৰ পোণাৰ ওজনৰ সমান ভূচি আৰু খলিহৈ প্ৰয়োগ কৰিব।

এইদৰে প্ৰতিপালন কৰা পোণাখিনি ৩৫-৪০ দিনৰ ভিতৰত ১'৫" (৪০ মিঃ মিঃ) তাতকৈ অধিক দৈৰ্ঘ্যৰ হ'ব আৰু ভঁৰাল পুখুৰীত মেলিব পৰা যাব।

১ কঠা নাৰ্চাৰী পুখুৰীত প্ৰতিপালনৰ খৰছৰ হিচাপ :

১। পানী সিঁচা, পুখুৰী প্ৰস্তুত কৰা	=	১০০.০০ টকা
২। চূণ	=	৩০.০০ টকা
৩। সাৰ	=	৪০.০০ টকা
৪। তেল আৰু চাবোনৰ বাবে	=	৪০.০০ টকা
৫। মাছৰ পোণা (স্পন) প্লাষ্টিক বেগ আদি	=	১৫০.০০ টকা
৬। মাছৰ খাদ্য	=	৬০.০০ টকা
৭। পোণা ধৰা হাজিৰা	=	৩০০.০০ টকা
৮। অন্যান্য খৰছ	=	১৮০.০০ টকা

মুঠ = ৯০০.০০ টকা

১ কঠা নাৰ্চাৰী পুখুৰী প্ৰতিপালনৰ পৰা লাভালাভ

১ কঠা নাচাৰী পুখুৰীত মুঠ ৬০,০০০ টা স্পন যেনি ২৪,০০০ কিংগামলি
আকাৰৰ মাছৰ পোনা পাব। মীন বিভাগৰ হাৰত বিক্ৰি কৰিলেও এই পোনা বিক্ৰি কৰি
(প্ৰতি হাজাৰত এশ টকাকৈ) মুঠ ১৪০০.০০ টকা পোৱা যাব। অৰ্থাৎ ১ কঠা পানী
ভাগৰ পৰা ১৫০০.০০ টকা লাভ কৰিব পৰা যাব। অলপ চেষ্টা কৰিলে নাচাৰী পুখুৰীৰ
পৰা ২ বাৰ পোনা উৎপাদন কৰিব পাৰি। অৰ্থাৎ ভেটিয়া লাভ হ'ব ৩০০০.০০ টকা।

ওপৰত আলোচনাৰ পৰা এইটো স্পষ্ট হয় যে মাছৰ পোনা উৎপাদন কৰি যথেষ্ট
লাভবান হ'ব পাৰি আৰু বৰ্তমানৰ নিকুৰা সমস্যা সমাধানত ই সহায় কৰিব পাৰিব।

স্বাক্ষৰ :-

জিলা মীন উন্নয়ন বিষয়াঃ দৰং, অসম

ৰত্নপীঠ কলেজ অষ্টত্ৰিংশ বন মহোৎসৱ

মহাশয়,

অহা ৭ জুলাই মঙলবাৰৰ দিনা আবেলি ৩ বজাত ৰত্নপীঠ কলেজ বিদ্যাবন বাৰীত গছপুলি ৰুই অষ্টত্ৰিংশ বন মহোৎসৱ উৎসাপন কৰা হ'ব। এই উৎসৱত যোগদান কৰি কলেজ আৰু বিদ্যাবনৰ উদ্যোক্তাসকলক উৎসাহিত কৰিবলৈ অনুৰোধ জনোৱা হ'ল।

ইয়াত উল্লেখ কৰিবলৈ পাই আমি গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছো যে আমাৰ কলেজৰ বিদ্যাবন বাৰীত এতিয়ালৈকে ৩,৩০০ গছপুলি ৰোৱা হৈছে। প্ৰতিজ্ঞোপা লহপহকৈ ঠন ধৰি বাঢ়ি আহিছে।

গছপুলি ৰুই গাঁৱলীয়া অৰ্থনীতিত এজন দুখীয়া খেতিয়কে কেনেকৈ তাৰ আৰ্থিক অৱস্থাৰ উন্নতি কৰিব পাৰে কলেজৰ বাৰীখনত তাৰেই ৰোপণ-বিন্যাস আৰু কাৰ্যকৰীভাৱে কপায়িত দৃষ্টান্তদাঙি ধৰা হৈছে। কলেজৰ স্বাভাৱিক পাঠ্যক্ৰমৰ বহিৰ্গত গাঁৱলীয়া অৰ্থনীতিৰ কপৰেখা স্পষ্টতৰ কৰি তুলিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। নিৰক্ষৰ লোকেই 'দেখি শিকা' — এই আঁচনি কপায়িত হৈ আছে।

কলেজৰ পঠন পাঠনৰ বাহিৰেও আমাৰ জীৱনত এটা নতুন দিগন্ত মুকলি কৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। গছপুলি ৰোৱাৰ নিগূঢ় অৰ্থউপলব্ধি কৰোৱা আৰু গছপুলি ৰোৱা অৰ্থপূৰ্ণ কৰা — ৰত্নপীঠ কলেজ বিদ্যাবনৰ এটি লক্ষ্য।

অহা অষ্টত্ৰিংশ বন মহোৎসৱত আপোনাৰ উপস্থিতি আৰু অংশগ্ৰহণৰ দ্বাৰা আমাক অনুপ্রাণিত কৰে যেন। বাঢ়ি অহা গছপুলিবোৰক সৰ্বতোভাবে সহায় কৰে যেন। ইতি—

২৯ জুন, ১৯৮৭

বহলপুৰ, চাপৰ

বিনীত

মৃণাল কান্তি বসু, সভাপতি

তৰণী কান্ত ৰায়, সম্পাদক

ৰত্নপীঠ কলেজ ৰোপণ সমিতি

ৰত্নপীঠ কলেজ

বহলপুৰ, চাপৰ

আদৰণি পত্ৰ

মাননীয়,

.....

.....

মহোদয়,

আজি খৃঃ ১৯৮৬ চনৰ সেউজী সপ্তাহ উপলক্ষে আমি আপোনাক বিশিষ্ট বৃক্ষৰোপণ কাৰীৰ আসনলৈ আদৰণি জনাওঁ। আপোনাক বৃক্ষ-প্ৰেম, বন-বননিক আদৰ কৰা, গছ-গছনিক ৰক্ষা কৰা, ফুল-ফুলনিক ভাল পোৱা অকৃত্ৰিম কল্যাণ মূলক চিন্তাধাৰাৰ বাবে শলাগ জনাই আমাৰ কলেজৰ বাৰীখনত এজুপি গছপুলি ৰবলৈ আপোনাক অনুৰোধ জনালোঁ। আপুনি ৰব লগা গছ-পুলিৰ শাৰী ..... সংখ্যা .....। ইতি—

৮ মে', ১৯৮৬

কিনীত

(ডালিম কুমাৰ মেধি)

বৃক্ষৰোপণ বিৱৰ্তি

(৩৭ তম বন মহোৎসৱ উপলক্ষে ২ জুলাই, ১৯৮৬ তাৰিখে কলেজত অনুষ্ঠিত বন মহোৎসৱৰ সভাত পঠিত)

বত্ৰপীঠ কলেজ, বহুলপুৰ, চাপৰ

বত্ৰপীঠ কলেজখন ১৯৭৮ চনত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ এবছৰৰ ভিতৰত ১৯৭৯ চনৰ ত্ৰিংশ বন মহোৎসৱ উপলক্ষে কলেজৰ নিজা মাটিত প্ৰথমবাৰ বন মহোৎসৱ পতা হয় আৰু ৩০ ডাল গছপুলি ৰোপণ কৰা হয়। সুবন্ধাৰ ব্যৱস্থা নথকাৰ কাৰণে কেৱল ৫ ডাল গছপুলি জী উঠে। অৱশিষ্ট ২৪ ডাল গৰু ছাগলীয়ে নষ্ট কৰি পেলায়। তেতিয়া কলেজখন বৰ্তমান ঠাইত নাছিল। কাজিপাৰা গাঁও পঞ্চায়ত গৃহত কলেজ বহিছিল।

১৯৮০ চনৰ পৰা ১৯৮৩ চনলৈকে কলেজত বন মহোৎসৱ পতা হোৱা নাছিল। ৰাজ্যখনত তেতিয়া অশান্তি আৰু উপদ্ৰৱ চলি আছিল। কলেজত ১৯৮৪ চনত পঞ্চত্ৰিংশ বন মহোৎসৱ উপলক্ষে তৃতীয়বাৰ বন-মহোৎসৱ অনুষ্ঠান পতা হয়। ১৯৮৫ চনত প্ৰথমবাৰ সেউজী সপ্তাহৰ আয়োজন কৰা হয়।

১৯৮৪ আৰু ৮৫ চনত মুঠ ৯৯৩ জোপা গছপুলি ৰোৱা হৈছিল। তাৰ ভিতৰত ৭৮২ জোপাজী উঠে আৰু এতিয়া ঠন ধৰি উঠি আছে। বন্ধকই জোপা গছপুলি অসাৱধান বশতঃ গৰুৰে নষ্ট কৰে ভৱিষ্যতে যাতে গৰু ছাগলীয়ে গছপুলি নষ্ট কৰিব নোৱাৰে, তাৰ বাবে সতৰ্কভাৱে পৰ্যাপ্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

বৰ্তমান বছৰত ৮ মে' তাৰিখে কলেজত দ্বিতীয় বাৰ সেউজী সপ্তাহ আয়োজন কৰা হৈছিল। এই বছৰ সেউজী সপ্তাহলৈকে বত্সৰী কলেজৰ বিদ্যমান বাৰীখনত মুঠ ১,২২৯ জোপা গছপুলি বোৱা হৈছিল। তাৰ ভিতৰত ৯৯৪ জোপাজী উঠিছে, ১৮ খৰি ডাঙৰ হৈ আছে। ২৩৫ জোপা গছ ছপলীয়ে বিনষ্ট কৰিছে।

অৰ্থি ২ জুলাই তাৰিখে সপ্তৱিংশ বন মহোৎসৱ গালন কৰিবলৈ বত্সৰী কলেজত সমবেত হৈছে। এই উৎসৱত বন বিভাগৰ, সামাজিক কানিকৰণ বিভাগৰ প্ৰশাসনীয় বিভাগৰ বিভিন্ন বিষয়া আৰু কৰ্মচাৰীসকলক বত্সৰী কলেজৰ গছৰ পৰা আন্তৰিক অভিনন্দন জনাওঁ। এই ক্ষেত্ৰত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যত অংশ গ্ৰহণ কৰা শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ ছাত্ৰী, যুৱক-যুৱতী অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠান আৰু বাহিৰক শলাগ জনাওঁ। বত্সৰী কলেজৰ বাৰীখন সমূহই তোলোঁত বি সকল বৃক্ষপ্ৰেমী বাহিৰে সহায়-সহযোগ আগবঢ়াইছে, সেই সকলক অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰোঁ।

বত্সৰী কলেজৰ বাৰীখন গছবটী, আদৰী বীথিকা মেঘাবলী, উত্তৰ বননি, বাৰী সুজলা, পূৰ্বোদ্যান, গোলান বাগ ব্লগ, ফোৱাৰ কলেজ ব্লক, মুকলিমঞ্চ, মঞ্চকানন, বকুলকুল, বাৰী পূৰ্বপ্ৰান্ত আৰু পশ্চিম প্ৰান্ত নামে বিভিন্ন খণ্ডত বিভক্ত।

- ১। গছবটী : বট, আঁহত, বেল, অশোক আৰু আমলৰি একো জোপাকৈ পাঁচ জোপা গছ ইয়াত আছে।
- ২। আদৰী : ইয়াত দুখাবীত থিয় হৈ আছে - ২৪ জোপা দেবদাক (নিম্নমুখি পত্ৰক বিনীট) আৰু ৪ জোপা পৰুগুলা (Bougainvillea)
- ৩। মেঘাবলী : মুমুহা, বাৰীকলীৰ পৰা কলেজৰ ঘৰ-মুখাবলীৰ বন্ধা কৰিবলৈ ইয়াত আছে ৬৬ বৈন টি, ২৬ ভিতৰচলা, ইয়াৰ বাহিৰে ২৬ জোপা মধুৰি আমো ইয়াত আছে। আৰু অধিক গছপুলি বহি মেঘাবলী এখন নিবিড় অৰণ্যৰ ৰূপ দিব লাগিব।
- ৪। উত্তৰ বননি : ৭ ডাল বৈন টি, ২ ডাল বকুল, ১৫ ডাল ভিতৰচলা লৈ উত্তৰ বননি। কলকান গছৰ ভিতৰত আছে - ১ কৰ্ণৈ, ১ ঔ টেঙা, ১ লেটেকু, ২ জাম ১ লেটু, ১ জলকাই, ২ কঁঠাল, ৬ আম, ১ বৰাৰ টেঙা আৰু ৮ মধুৰি আম। আঁচনি মতে আৰু অনেক গছ ৰব লগা আছে।
- ৫। পূৰ্বোদ্যান : ১০ কৃষ্ণচূড়া, ২ কামিনিকুল, ৪ গোলান, ৯ গছৰাজ, ২ শেৰালীয়ে পূৰ্বোদ্যানৰ শোভা কঢ়াইছে। মাজত আছে এডাল কদম্ব। খুজা আছে ২ ডাল আম ২ ডাল, ডামোল ১০ ডাল, আঁচনি মতে ৰোপণ কাৰ্য শেষ হোৱা নাই।
- ৬। বাৰী সুজলা : অভিবৰী থকা ঘৰৰ বাৰী। ডামোল পাৰৰ বাৰী। ডামোল আছে ৪৪ ডাল, মধুৰি আম ৫ ডাল, একেচিয়া ২ ডাল, তাৰ বাহিৰে বকুল, নাহৰ মধুকুল, লেনু আম আৰু সোণভৰা একোডালকৈ আছে। আৰু কলগীয়া আছে।

- ৭। গোলাপ বাগ : ৩৬ ডাল গোলাপ, ৫ ডাল পত্ৰ পুষ্পা আৰু ৪ ডাল দেৱদাৰুয়ে গোলাপ বাগ শুৱনি কৰি আছে। কিন্তু বাগিচাখন সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই।
- ৮। ফ্লগাৰ ফ্লোৱাৰ : ৩০ ডাল দেৱদাৰু, ২ ডাল থুজাই ইয়াৰ শোভা বৰ্দ্ধন কৰি আছে।
- ৯। কলেজ ব্ল'ক : ১১ ডাল নাহৰৰ শাৰী, ৬ ডাল বটলব্ৰাছ, ২ ডাল পত্ৰপুষ্পা আৰু এডাল কদ্দাকই কলেজ ব্ল'কৰ জেউতি চৰাইছে।
- ১০। মুকলি মঞ্চ : ৬ কাঞ্চন ফুল, ২৫ তিতাচপ, ৬ বেইন ট্ৰি, ১৭ ৰাধা চূড়া আৰু ১০ কৃষ্ণচূড়াৰ দ্বাৰা মুকলি মঞ্চ ৰচনা কৰা হৈছে। সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই।
- ১১। মঞ্চ কানন : ৪৩ তিতাচপ, ১৩ বকুল, ৪২ শিশু আৰু ২ একাছিয়াৰ দ্বাৰা অভিনয়ৰ পটভূমি সজোৱা হৈছে। কাম সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই।
- ১২। বকুল বন : বকুল বন এতিয়া আছে ৭ ডাল বকুল। আৰু ৰব লাগিব।
- ১৩। বাৰী শ্যামলা : ৪৩ তামোল, ২ তিতাচপা, ৪ মধুৰি আৰু বটল ব্ৰাছ বাৰীখন কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে।
- ১৪। নাৰি কলনি : নাৰিকলনিত আছে - ৫৬ ডাল নাৰিকল আৰু ২৫ ডাল বটলব্ৰাছ, ২০০ ডাল নাৰিকল ৰোৱাৰ ঠাই আছে।
- ১৫। বাৰী সুফলা : অধ্যক্ষৰ বাসগৃহ। ১ দেৱদাৰু, ১০ আম, ২৫ তামোল, ৪ বটলব্ৰাছ, ১ কৰ্দৈ ২ একাছিয়া কই বাৰীখন সজাবলৈ আৰম্ভ কৰা হৈছে মাথোঁ।
- ১৬। আশ্বকুণ্ড : অধ্যাপকসকলৰ বাসগৃহ নিৰ্মাণৰ ঠাই। ১৮ আম, ৩ বকুল, ৩ বটল ব্ৰাছ ৰোপণ কৰা হৈছে। ৰোপণ কাৰ্য চলি আছে।
- ১৭। উত্তৰ প্ৰান্ত : ১০৮ ডাল তিতাচপ। ৰোপণ কাৰ্য চলি আছে।
- ১৮। দক্ষিণ প্ৰান্ত : ২ তিতাচপা। ২ বেইন ট্ৰি আৰু গামেৰি ৰোপণ কৰি দক্ষিণ প্ৰান্ত আৰম্ভ কৰা হৈছে।
- ১৯। পূৰ্বপ্ৰান্ত : ৫ তিতাচপা, ৭ দেৱদাৰু, ৩ একাছিয়া, ২ বকুল, ৫ ইগিলিপি, ১ নাহৰ আৰু ১ সোণাক ঠন ধৰি উঠিছে পূৰ্বপ্ৰান্তত।
- ২০। পশ্চিম প্ৰান্ত : এতিয়াহে আৰম্ভ হ'ব।

বহৰ দাইল আৰু অনাবসৰ খেতি :

ইয়াৰ বাহিৰেও বাৰীখনত আছে— ২,২৫০ জোপা বহৰ দাইল আৰু ৭০০ অনাবস।

উপান্ত খেতিয়কৰ কাৰণে শিক্ষণীয় পাঠ:

বহুপাঠ কলেজত কেৱল অধ্যয়ন আৰু অধ্যাপনাৰ বাহিৰেও গাঁওৰ দুখীয়া, উপান্ত খেতিয়কেও বাৰীখনত সোমোৱাই জীৱিকা অৰ্জনৰ পথ সম্পৰ্কে শিক্ষা জ্ঞান কৰিবলৈ আধা বিধাৰেও কম মাটিত স্বয়ম্ভৱ আঁচনি এখন সম্পূৰ্ণ ৰূপায়িত কৰি দেখুৱাই দিয়া হৈছে। এই আঁচনিত বছৰেকত ৮০০০/ টকা উপাৰ্জন কৰিব পৰা হ'ব। আঁচনি অকণমান পৰিবৰ্দ্ধন কৰিব পৰা হ'লে, উপাৰ্জন বহুত বাঢ়িব। কলেজৰ পাঠ্য পাঠৰ বাহিৰত এনেবোৰ

আঁচনিকেই পাঠান্তৰ বোলা হৈছে। পাঠান্তৰৰ দ্বাৰা উপাস্ত খেতিয়কক শিক্ষা দানও কলেজৰ অন্যতম লক্ষ্য।

সুন্দৰ, কিন্তু আদৰ্শ বাৰী :

অভিৰক্ষী (চৌকীদাৰ) বাসগৃহ আৰু সংলগ্ন মাটি খণ্ডত সৰু এখন বাৰী সজাই তুলিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। মাটি আধা বিঘাৰ কম। তাতেই কেনেকৈ তামোল-পাণ নাৰিকল আদি ফলমূল উৎপাদন কৰি অতি কমেও বছৰি ৮ হাজাৰ টকা উপাৰ্জন কৰিব পাৰি। তাকেই হাতে-কামে দেখুৱাবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। বাৰী সূজলা সুফলা আৰু শ্যামলা— এনে আৰ্হিত প্ৰকল্প হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

আনহাতে ৪৪ হাত দীঘল আৰু ৪৪ ডাল পুতল থকা এডোখৰ মাটিত ২৫ ডাল নাৰিকল ৰুব পল্লি। শাৰী শাৰীকৈ ৰুই তাতে ৰহৰ দাইলৰ খেতিও কৰিব পাৰি। এনে এখন বাৰীৰ পৰা অনায়াসে ৮০০০, টকা বছৰি অৰ্জন কৰিব পাৰি।

কম মাটিত অধিক উৎপাদন : স্বয়ম্ভৱ আঁচনি

দুই এজন দুঃস্থ উপাস্ত খেতিয়কক কম মাটিত অধিক খেতি কৰা।' এই আঁচনি ভূক্ত কৰি লৈ কলেজৰ বাৰীখনত কৰাৰ দৰে তেওঁৰ নিজা মাটি এডোখৰত বাৰী সজাই দি বাস্তৱ আদৰ্শ দাঙি ধৰিব পাৰি।

পৰিশিষ্ট-ক

বৃক্ষৰোপণ গীত

৩৭ বন মহোৎসৱ উপলক্ষে ৰত্নপীঠ কলেজত (২ জুলাই, ১৯৮৬) অনুষ্ঠিত বন মহোৎসৱত বিলাসীপাৰাৰ ময়নামতী শিল্পী বৃন্দই গীতি-নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

গছৰোৱা, গছৰোৱা গছ ৰোৱা ভাই,
গছে জীৱ, গছে শিৱ, গছে ৰাখে ঠাই।
গছে আনে পানী অই, গছে দিয়ে প্ৰান
গছ ৰোৱা, বন ৰাখা, ত্যড চিন্তা আন।
গছে পাতে ফলে ফুলে, শোভি আছে ঠাই।
গছ বিনে অন্য গতি, নাই, নাই, নাই।
গছে অৰ্থ গছে মোক্ষ, গছে বনে কাম
গছে ৰাখে ধৰ্ম কৰ্ম, গছে ৰাখে নাম।
মিলি জুলি গছ ৰোৱা সবে মিলি ভাই।
ফলে ফুলে জ্ঞাতিস্বাৰ বসুমতি আই।

টোকা :

গছপুলি ৰুই গছপুলিবোৰক ডাঙৰ দীঘল কৰি তুলিবলৈ 'গছ ৰোৱা' এই গীতত ছন্দময় আবেদন জনোৱা হৈছে। 'গছে জীৱ গছে শিৱ' ছন্দবদ্ধ কথা ফাকিত আছে জীৱ

জন্তুৰ কাৰণে ক্ষতি কাৰক এণ্ডাৰ গেচক জীৱনী শক্তি দায়ক অল্পজনলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ কথা আৰু গছে যে মানুহৰ মঙ্গল সাধন কৰে— সেইকথা।

গছ ৰুই মাটি ৰক্ষা কৰা বা ভূমি সংৰক্ষণ কৰা খেতি-বাতিৰ বাবে অতি প্ৰয়োজনীয় কথা। গছ-গছনিয়ে বৰষুণ আনে। বৰষুণৰ পানীত পৃথিৱী সতেজ হৈ উঠে। পুষ্পে পত্ৰে সুশোভিতা হৈ উঠে ধৰিত্ৰী। সুৰক্ষিত কৰা অৰণ্যত জীৱ-জন্তু সমষ্টিতে মানুহৰ জীৱন ধাৰা হৈ উঠে অধিকতৰ প্ৰাণৱন্ত। গছৰ অবিহনে এইয়া সম্ভৱ নহয়।

গছ পুলি ৰুই, লালন-পালন কৰি, বাৰী সজাই ফল মূলৰ বাগিচা কৰি অজ্ঞত ধন উপাৰ্জন কৰিব পাৰি। সমাজত চলি থকা বিবিধ অৰ্থনৈতিক শোষণ নিষ্পেষণৰ পৰা মুক্তি লাভ কৰিব পাৰি।

সভ্যতাৰ প্ৰথম উৰাত মানৱ সংস্কৃতি আছিল— বৃক্ষাশ্ৰিত। বিশাল কৰ্মক্ষেত্ৰও আছিল বৃক্ষাশ্ৰিত। সেয়ে মানৱ ধৰ্ম বৃক্ষৰ লগত ওতঃপ্ৰত।

আহক, আমি সকলোৱে মিলি জুলিগছপুলি ৰুই গছ পুলিক ডাঙৰ-দীঘল কৰি, গছ গছনিক সংৰক্ষণ কৰি, ছন্দময় সৃষ্টিক ৰূপে-ৰূপে গন্ধে অপৰূপ কৰি তুলোৱাঁক।

আমাৰ আই বসুমতি হ'ব— ফলে ফুলে জাতিন্ধাৰ শুশোভিতা। স্বৰ্গৰ অমিয় ধাৰা নামি আহিব— মানুহৰ জীৱনত। এই গীতৰ এয়েই বাণী।

গীতৰ ছন্দত আৰু নৃত্যৰ লয়লাসত বিলাসীপাৰাৰ ময়নামতি শিল্পী বৃন্দই প্ৰথম বাৰৰ কাৰণে ৰূপ দান কৰিছিল — গীতৰ এই বাণীকেই।

টিহিঃ

আহ ওলাই আহ, ওলাই আহ, গছ বৰলৈ যাওঁ
বত্তুপীঠ কলেজে মাতে তাতে আমি গোট খাওঁ।

বত্তুপীঠ কলেজ

বহলপুৰ, চাপৰ

সেউজী সপ্তাহ আৰু বন মহোৎসৱ উপলক্ষে ৰাইজলৈ আবেদন

ৰাজহুৱা সভা ১০ মে, ২৭ বহাগ আবেলি ৪ বজাত

ঠাইঃ বত্তুপীঠ কলেজ প্ৰাঙ্গণ

ৰাইজ,

এই বেলি কলেজৰ বাৰীখন আৰু সমুদ্ৰিশালী কৰিব লগা হৈছে। সেই কাৰণে সেউজী সপ্তাহত আৰম্ভ কৰি বন মহোৎসৱ লৈকে দেৰ মাহ জোৰা এই কালছোৱাত কলেজৰ বাৰীখনত ১,০০০ জোপা মূল্যবান বৃক্ষ ফলবান বৃক্ষ, সৌন্দৰ্যবান বৃক্ষ, আৰু শীতল ছায়া দিয়া বৃক্ষ ৰোপন কৰিবলৈ হাতত লোৱা হৈছে। এই সম্পৰ্কে সামাজিক বননি কৰণ বিভাগে সকলো সা-সুবিধা আগবঢ়াইছে।

অহা ১০ মে', ২৭ ব'হাগ শুক্লাবে আবেলি ৪ বজাত কলেজ প্ৰাঙ্গণত সেউজী সপ্তাহ উদ্বোধন উপলক্ষে ৰাজহুৱা সভা পতা হৈছে। তাত যোগদান কৰিবলৈ ৰাইজক আবেদন জনোৱা হ'ল। যি বিলাক অনুষ্ঠান বা ব্যক্তিয়ে কলেজৰ বাৰীখনত গছপুলি ৰুই কলেজক স্নেহধন্য কৰিব বিচাৰে। সেই সকলে সেই দিনা বা তাৰ পিছত প্ৰতিদিন গছপুলি ৰব পাৰিব। বন মহোৎসৱলৈকে গছপুলি ৰোৱা কাম চলি থাকিব।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, যুৱক যুৱতী অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানবোৰক এই কামত আগবাঢ়ি আহিবলৈ বিশেষভাৱে অনুৰোধ জনোৱা হ'ল। কলেজৰ বাৰীখন ফলে ফুলে লতায় পতায় জাতিস্কাৰ হওঁক। ইতি-৩০ এপ্ৰিল, ১৯৮৫

বিনীত—

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ — সভাপতি

ভদ্ৰেশ্বৰ দাস — সদস্য

ডালিম কুমাৰ মেধি — সম্পাদক

মজিবৰ ৰবমান — '

হৰকান্ত গগৈ — অধ্যক্ষ

অতুল চন্দ্ৰ ৰায় — '

তৰণী কান্ত ৰায় — উপাধ্যক্ষ

তাকিনী চৰণ ৰায় — '

আহম্মদ হুচেইন — সদস্য

মিনতি কংসবনিক — '

কালিন্দ্ৰ নাথ — সদস্য

মানিক বিসমিত — '

গভাৰ্নিং বডি

সমিৎ চন্দ্ৰ ৰায় — সভাপতি নিৰ্মাণ কমিটি।

সেউজী সপ্তাহ ১৯৮৬

বত্ৰপীঠ কলেজ

ৰাজহুৱা সভা

মান্যবৰ মহোদয়।

অহা ৮ মে ২৫ ব'হাগ বৃহস্পতিবাৰৰ দিনা আবেলি ৪ বজাত বত্ৰপীঠ কলেজত সেউজী সপ্তাহ উপলক্ষে এখন ৰাজহুৱা সভা আহ্বান কৰা হৈছে।

সভাত শুভানুযায়ী বৃক্ষৰোপণকাৰী হিচাপে বৃক্ষৰোপণ কৰিবলৈ সভাত যোগদান কৰি বিশিষ্ট অতিথিৰ আসন গ্ৰহণ কৰিবলৈ বিনীতভাৱে আপোনাক অনুৰোধ জনালোঁ। ইতি—

বিনীত

২ মে, ১৯৮৬

বহল পুৰ, চাপৰ

ক্ৰিয়াবহিত গভাৰ্নিং বডিৰ পক্ষে

ডালিম কুমাৰ মেধি

প্ৰাক্তন সম্পাদক

সেউজী সপ্তাহ ১৯৮৬

বড়গাঁও কলেজ

ৰাজহুৱা সভা

দিন : ৮ মে', ২৪ ব'হাগ, বৃহস্পতিবাৰ, ভাটিবেলা ৪ বজা

ঠাই : কলেজ মুকলি মঞ্চ

শ্ৰদ্ধেয় ৰাইজ,

১৯৮৪ চনৰ ১৬ আগষ্ট দিনা বড়গাঁও কলেজখন নিজা মাটি আৰু নকৈ সজা গৃহলৈ স্থানান্তৰ কৰা হয়। তাৰ আগেয়ে সেই বছৰৰ বনমহোৎসৱ উপলক্ষে ৪ জুলাই দিনা কলেজ প্ৰাঙ্গণত বৃক্ষৰোপণৰ দিন ধাৰ্য কৰা হৈছে। কিন্তু সেইদিনা কলেজৰ গভৰ্নিং ব'ৰ্ডৰ সম্পাদকৰ বিয়োগ হোৱাত ৫ জুলাইলৈকে বৃক্ষৰোপণ স্থগিত কৰা হয়।

যোৱা দুবছৰত আদৰ্শনিষ্ঠভাৱে কলেজত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্য চলি আছে। ধুমুহাৰ পৰা কলেজৰ ঘৰ-দুৱাৰবোৰ আৰু দি ৰাখিবলৈ— মেঘাৰণ্য, বিবিধ ফলমূল উৎপন্ন কৰিবলৈ উত্তৰ কনি অৱসৰ বিনোদন আৰু জিৰণিৰ ঠাই-ছায়া ঘন বহা ঠাই - ছায়া ছন্ন মুকলি মঞ্চ আৰু কৰা ছাঁ দান কৰা আৰু মুকলি মঞ্চত হোৱা অভিনয়বোৰ বস্তুনিষ্ঠ কৰিবলৈ মঞ্চ কানন, অধ্যাপকসকলৰ বাসস্থান- আশ্ৰকুঞ্জ শিশুসকলৰ ক্ৰীড়া ভূমি- বকুলবন এশ জোপা নাৰিকলৰ— নাৰিকলনি আদি যোৱা দুবছৰত ৰুই থকা বৃক্ষৰাজিৰে সুশোভিত হৈ গঢ় লৈ উঠি আছে। আৰু এই আঁচনিবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ নিব্বচ্ছিন্নভাৱে চেষ্টা চলি আছে।

বৃক্ষৰোপণৰ দ্বাৰা কলেজ, কলেজৰ বাৰী আৰু আনুষঙ্গিক ক্ষেত্ৰবোৰ সুশোভন কৰা আৰু বৃক্ষৰোপণ আঁচনিবোৰৰ সফল কণায়ণৰ বাবে সক্ৰিয় সহযোগ আগবঢ়াবলৈ ৰাইজলৈ বিনীত নিবেদন জনোৱা হ'ল।

এনে অৱস্থাত সেউজী সপ্তাহ উপলক্ষে অহা ৬ মে' ২৪ ব'হাগ বৃহস্পতিবাৰৰ দিনা ভাটিবেলা ৪ বজাত কলেজৰ মুকলি মঞ্চত এখন ৰাজহুৱা সভাৰ আয়োজন কৰা হৈছে।

সেই সভাত দলে দলে যোগদান কৰিবলৈ ৰাইজক বিশেষকৈ বৃক্ষপ্ৰেমী সকলক অনুৰোধ জনোৱা হ'ল। ইতি—

বিনীত—

বড়গাঁও কলেজৰ উদ্যোক্তাসকলৰ হৈ

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

ডালিম কুমাৰ মেধি

ভদ্ৰেশ্বৰ দাস

আহমেদ হুছেইন

আহমেদ ৰহমান

কালিন্দ নাথ নাথ

হৰকান্ত গগৈ

তৰণী কান্ত ৰায়

মিনতিকংস বণিক

তাবীণী চৰণ ৰায়

মানিক বিষ্ণু মিথু

অতুল চন্দ্ৰ ৰায়

কলেজ গাভাৰ্ণিং ব'ৰ্ডিৰ প্ৰাৰ্থন সদস্যসকল

সমিৎ ৰায়

নিৰ্মাণ কমিটিৰ সভাপতি

বহলপুৰ চাপৰ ২৪ এপ্ৰিল, ১৯৮৬।

কাৰ্যসূচী

- ১। আৰম্ভনি গীত   ২। সভাপতি নিৰ্বাচন   ৩। বিশিষ্ট অতিথি সকলৰ আসন গ্ৰহণ
- ২। উদ্বোধনী ভাষণ   ৩। বৃক্ষৰোপণ গীত   ৪। কাৰ্য বিৱৰণী পাঠ
- ৫। সমজুৱাৰ ভাষণ   ৬। এটি জাগৰণি গীত

কাৰ্য্যসূচীৰ:

ভূমিদানৰ দাতা সকললৈ কৃতজ্ঞতা আৰু স্বীকৃতি জ্ঞাপন

(ক) পৰিচয় (খ) স্বীকৃতি পত্ৰ আৰু মাননি প্ৰদান

(গ) স্বীকৃতি পত্ৰ মহাবিদ্যালয়ৰ The Book of Records ৰ অন্তৰ্ভুক্তি ঘোষণা

(ঘ) দাতাসকলৰ মাল্যদান (ঙ) সমিধান

সভাপতিৰ ভাষণ:

ভাষণান্তে সভাপতিয়ে বিশিষ্ট ৰোপণকাৰীসকলক সভাৰ সামৰণি গীতৰ অন্ততঃ বৃক্ষ ৰোপণ কৰিবলৈ অনুৰোধ জনাব।

শলাগৰ শৰাই

সামৰণি গীত:

সামৰণি গীতৰ অন্তত ব্ৰতিনী জীয়াৰীসকলে বিশিষ্ট ৰোপণকাৰী সকলক আগবঢ়াই লৈ গৈ বৃক্ষৰোপণ কৰাব।

National Integration Camp, NSS (Organised by the Gauhati University)

Friends,

Before we inaugurate the NSS Camp, we want to deviate a little from our usual agenda with a view to offering our heart felt thanks to you, introducing the Northeast in a few words, saying a word about Assam and lastly, taking you round the college complex where we are holding the camp.

We are very much privileged to have the teachers and students of various universities of our country assembled in the small complex of Ratnapith College on the occasion of the NSS Camp. On behalf of the people of Assam and the Northeast in general and the teachers and students of Ratnapith College and Gauhati University in particular, we heartily welcome you all to this rural college situated in the twin villages of Chapar and Bahalpur in Assam.

In ancient times the land which we now call Assam was known as Kamrupa where, as mythology goes, Kamdeva, god of love, perished being victim to the fury of Mahadeva, came to life again and assumed his own form. Thereafter, the place where it happened was known as Kamrupa. It had four administrative divisions, viz. Swarnapith, Soumarpith, Kampith and Ratnapith. This tiny college has been named after the division of Ratnapith.

For a little while we want to take you to the Northeast, magic land of seven sisters, occupying a strategic position in the country. The Northeast comprises Meghalaya, land of Pramila, Arunachal, land of Rukmini, Manipur, land of Chitrangada, Nagaland, land of Ulupi, Mizoram, land of Dhaleswari, Tripura, land of Tripura Sundari and Assam, land of Usha. This gives you a glimpse of a mythological insight into the Northeast. Assam is also known as the land of red river and blue hills. The Brahmaputra, flowing through from the one end to the other is also called Lohitya, Luit, a red river. The Himalayas, abode of snow in the north and Meghalaya, abode of cloud, and Mizoram in

the south adorn the state of Assam. Innumerable hills scattered all around form the picturesque land of the blue hills.

There is a wide variety of cultures in the Northeast, one different from the other, but yet very much the same having common characteristics signifying unity in diversity. Assam is a part of the Northeast. We have also a large number of ethnic groups of charming people. From time immemorial, we have been living together, one having perfect understanding with the other. We had tolerance and mutual respect of each other. While Assam is in a turmoil created by alien forces, we still stand united. But we pain to see our society being torn apart by the forces of terrorism and other undesirable elements. We are however striving for combating them.

Now let us come to the college campus. Off the national highway there is the College Approach Road called Sir Isac Newton Road. The T-junction where the approach road joins the National Highway is called 'Panchavati'. We have five trees there, viz., 'Vat', 'Pipal', 'Amalukhi', 'Ashok' and 'Bilva'. You are to enter college through Panchavati by Sir Isac Newton Road.

The Avenue of the dropping Deodar will greet you and lead you to the Aryabhata square. In this north of the square you will find the Principal's cottage office, in the south and open air theatre with a natural canopy made by the trees themselves extending their branches over head. There is a mini forest in the background of the open air theatre. Closed to the principal's cottage office we have from east to west, the Teachers' Common Room, Girls' Common Room, Apurba Sinha Granthagar, further in the west the Science Complex in embryo at this stage. We have the main classrooms of the college to the west of the Aryabhata square. To the west of the classrooms their is a mini forest, called Megharanya mainly of rain-trees and mango trees to protect the classrooms and other houses from the Nor'wester.

We have Sarvapalli Radha Krishnan Road from Aryabhata square to the sports colony, then across a village road to the proposed stadium. On the side of the road there are reserved plots for the professors' quarters. We have F. A. Ahmed Road in front of the auditorium cum Boys' Common Room, Girls' Common Room, Apurba Sinha Granthagar, further the main classrooms of the college to the west of the Aryabhata square. To the west of the classrooms there is a mini

forest, called Megharanya mainly of rain-trees and mango trees to protect the classrooms and other houses from the Norwester.

We have Sarvapali Radha Krishnan Road from Aryabhatta square to the sports colony, then across a village road to the proposed stadium. On the side of the road there are reserved plots for the professors' quarters. We have F.A. Ahmed Road in front of the auditorium cum Boys' Common Room. We go to the Apurba Sinha Granthagar by Pandit Krishnakanta Handique Road. We have R.N. Brahma Road in the east. We have a store house and workshop, principal's residence in the campus. We have a fishery yet to be developed.

There is an earnest effort through the activities of the college to fulfil a great idea of inspiring an urge in the minds of the students, to live with the nature, to be self reliant, to know the unknown. The motto of the institution is 'true education itself is the life's achievement.' The emblem with three spokes symbolizing lightening signifies "knowledge, power and progress." Singing the college song, we sing that 'we light the lamp. We illuminate around.' The college is meant to be an institution for building the national character and a social ideal of the neighbourhood.

This college where we are now, the twin village of Chapar and Bahalpur where the college is situated, the Gauhati University Assam and the Northeast all welcome you heartily to the tiny campus of Ratnapith college for holding our NSS camp.

We have organised the NSS camp here to discuss the problems of National Integration and to search for a solution thereof. India is a wonderland as described by the Greek hero, Alexendar. We are a variety of groups of people, one differing from the other in language, dress, customs and manner, yet we are one. We truly symbolize unity in diversity.

We wear different dresses, we speak different languages, we have different ways of life. But, our mythology, our history and our national pride are not different. They are the same. We belong to one country and constitute a great Indian nation.

It is interesting to note that the Hindus while offering sacred water to their deities in puja, mentally collect the same by mantras as a religious act from the different rivers of India. That gives us a feeling of oneness-an idea of national integration. As in the mythology, Sati, consort of Shiva, gave her life to protest against the insult to her

husband Shiva in a religious function performed by her father Daksha. Thereafter, with her body on the shoulders Shiva started roaming round. to restore order, Vishnu cut Sati's body by his "Sudarshan Chakra" into 51 pieces which fell different places, each place being a place of pilgrimage. All these places comprise a geographical extent of India. That gives us a feeling of a geographical integration.

In the recent times, despite all our apparent differences, we unitedly fought the British Raj to win our freedom under one flag and one leader and as one people. That brought about our emotional integration. In the past all the conquerors who came from outside, in words of great poet Rabindranath Tagore, 'ek dehe holo leen'-all merged with the body politic of India and were lost in its vastness.

In the ancient times, India was the birth place of some major religions, viz., Hinduism, Buddhism, Jainism and Sikhism. Islam and Christianity are being practised also as the major religions in India, besides other religions. We have a chequered history of war and peace with the down fall of one dynasty and the rising of the other. All these historical events taught us the lessons of tolerance and understanding and mutual respect for each other. Except some wrong-doing of some intolerant rulers, India remained a land of peace and prosperity. It is also a land of philosophy which searched for the knowledge and the understanding of human life-its relation with the nature, the universities and the eternity.

With the achievement of India's independence we had a constitution by which we constituted India into a Sovereign, Social, Secular, Democratic, Republic. When we speak of socialism, in other words, the country's resources natural or otherwise and wealth being owned by the whole community and the wealth to be distributed equally, we really speak of social integration. In order to strengthen the social integration, we are trying our utmost to narrow down the differences between the 'haves' and have nots'. In our parliamentary democracy we govern our country by our elected representatives. Everybody has equal right, duty and freedom. Every citizen gets fair treatment without class distinction. This is how we think of our political integration.

We are secular nation, all religions having equal status and having freedom to manage their own affairs. As we are free to practise our own religion in our own way, we are free to have social soli-

parity and integration with others. This is how we have formed the base of our national integration.

But, a large number of the people in our country still live below the poverty line. With them living in poverty, we cannot achieve economic integration in the society. Poverty, social injustice, disparity in development, discrimination, rampant corruption in high places, concentration of power in the hands of the privileged few, disregard for the Quit India Resolution in respect of the decentralizations of power to the people (the Panchayat) are the major problems facing our national integration. During the freedom struggle all people against the British Rule stood behind Mahatma Gandhi. A great force of integration was generated by the people under the leadership of Bapuji which compelled the British Raj to quit. After independence, the different regions and the different groups of people have their own hopes and aspirations. We must accomplish integration at different levels-ethnic, regional, social, economic and political to strengthen our emotional and national integration. Our lack of efforts to provide pragmatic solutions to these problems may harm the cause of national integration.

While the process of integration continues in our way of life from the time immemorial, the problem increased with the advent of modernity, modern technology and globalization.

We must remain ever vigilant against the disruptive forces, uphold the principles of social justice and continue to strengthen the spirit of integration.

With these few words we would now request you kindly to commence the activities of the NSS camp for national integration.

4 November, 2001

Sarat Chandra Sinha
Ratnapith College
Bahalpur, Chapar

A Welcome Address

(On the occasion of the National Integration Camp of N.S.S. organised by G.U. from 3rd Nov. to 9th Nov/2001 at Ratnapith College, sponsored by Ministry of H.R.D. Deptt. of Sports and Youth Affairs, Govt. of India)

Respected Programme Officers & Volunteer Leaders,

At the very outset, I on behalf of Ratnapith College and on behalf of myself, do heartily welcome all the honourable programme officers and active sincere volunteer leaders coming from different universities of India and gathered here at Ratnapith College for the National Integration camping programme of N.S.S. organised by Gauhati University.

Ratnapith College is situated at Bahalpur-Chapar in the remote place of Western Assam and northern part of district Dhubri, a part of old Goalpara district, which is surrounded by Bhutan in north, Bangladesh in south-west and West-Bengal in the west.

Chapar-Bahalpur area is an intermingle of various castes, communities and religions such as Assamese, Bengali, Bodo, Adhibashi, Nepali and they settled here peacefully. This area is full of colourful cultural heritage. So, it may be called the land or folklorists paradise.

Ratnapith College was started during 1978. The Gauhati University was kind enough to issue necessary permission to open classes in 1979. But the College could not progress till 1984 due to disturb political situation prevailed in Assam and since then there have been a rapid development and growth of the College.

At its inception the College was called Chapar-Bahalpur College, but in recognition of the glorious past and rich heritage of art, culture, tradition and historical development of 'Ratnapitha' of ancient kingdom of Kamrupa the College has been renamed as Ratnapith College.

The present structure of the College was started from 1984 and proposed to complete the College campus with buildings, roads, avenues, Flag square, open-air-Mancha, massive plantation of trees luxuriant in growth, orchid of bettlenut, coconuts, mangoes, a 'Meen-Sarovara' etc. which have been classified as:

A. Building

The College authority has somehow constructed the (i) Administrative Building (ii) Main Class building (iii) Principal's Quarter (iv) two Abhirakshi Grihas (Chowkidars' Quarters) (v) Aharan Griha (store room) (vi) Karma Griha (workshop) (vii) Sports House (viii) Auditorium (stage only) (ix) Apurba Sinha Memorial Library building (x) A big Girls' Common Room (xi) Science laboratory building (proposed science faculty)

B. Name of Plantation Areas of the College

- i) Megharanya   ii) Mukali Mancha
- iii) Bakul Van   iv) Arjya Bhatta Square
- v) Amro-Kunja   vi) Narikalani (coconut garden)

C. Name of the internal roads of the College

- i) Sir Isaac Newton Road (approach Road)
- ii) Radhakrishnan Road
- 999) Krishnakanta Handique Road
- iv) Fakaruddin Ali Ahmed Road
- v) Rupnath Brahma Road

D. College Song:

The College has its own song which gives us a visionary ethos of Ratnapith College. The students of the College to be called 'Ratnians' gives a pledge to prove themselves to be an asset than a liability to the people and the country.

E. The College Flag

The College Flag is of sky blue coloured within a symbol of the Flesh of lightening and white circle in the middle imaginatively takes us to the cosmos. The earth moves in the solar system. The solar system itself moves in the Galaxy. The Galaxy moves to the infinity. Thus we too move to the infinity to know the unknown in the eternity.

(The College song also expresses the same idea)

F. College Motto:

The motto of the College is 'Vidyai Pratistha' means learning bring achievements. Whenever we learn we develop our genius, we sharpen our ability, we broaden our outlook, we increase our intelligence, we acquire power of understanding, we can overcome difficulties, we can display ocular views. We acquire knowledge how to be self-reliant and self employed. This is the object of the College.

Ratnapith College is an institution not only for those who are admitted into it, but also for those who pay a visit to it. Whenever the project, schemes and plans are fully in action, it is expected that it may be served as a Book which we can read from a distance. We are to learn the way of living in sylvan culture, use of creepers for domestic purpose, beautification of our house putting permanent fencing with minimum cost, growing commercial trees without using much of valuable land, growing money yielding creepers etc.

We are very much thankful to the N.S.S. cell of Gauhati University for selecting our Ratnapith College as the venue of All India National Integration Camp of N.S.S. from 3rd Nov to 9th Nov, 2001. We know, that the motto of N.S.S. is 'not me but you' and also to show consideration for the fellow human beings.

Keeping in view, volunteer leaders and programme officers of N.S.S., coming from various universities of India, will exchange their views on cultural affairs, and endeavour to learn each other, take part in community services and thereby strengthen integration. It is expected that the National Integration camp of N.S.S. will help us to promote National Integration among the youths. Specially in the North East region such camps have got much importance. So, we hope that this National Integration Camp of N.S.S. 2001 at Ratnapith College, will lead us one step forward in strengthening National Integration.

However, we have very little resources in our College as well as in the locality. We are really sorry to inform you that we could not able to arrange for the camp up to your satisfaction. We think, you will have to manage and overcome by yourself if you face with some inconvenience here,

We hope and expect that the camp be completed with joy and co-operation and we pray to God that God be help us to make it a grand success.

With thanks,

Chapar
4th Nov/2001

Tarani Kanta Roy, M.A., M.Phil
Principal, Ratnapith College

**An Application to the University
Grant Commission
Bahadur Shah Jafar Marg
New Delhi-110 002
For Inclusion of Ratnapith College, Assam
Under Section 2 (f) of the UGC Act, 1956**

**Ratnapith College
Bahalpur, Chapar
Dhubri, Assam-783 371**

To
The Secretary,
University Grant Commission
Bhadur Shah Jafar Marg
New Delhi-110 002

Date: Dec 7, 1993

Through the Registrar,
Gauhati University
Guwahati-781 014

Sub: Inclusion of Ratnapith College under section 2 (f) of the UGC Act, 1956.

Sir,

We beg most humbly and respectfully to apply for the inclusion of Ratnapith College under section 2 (f) of the U.G.C. Act, 1956 as the College has fulfilled all the condition laid down by the U.G.C.

AFFILIATION TO GAUHATI UNIVERSITY FOR 10 YEARS

2. The College was affiliated to Gauhati University in the year 1983-84. It has now completed Ten Years of its affiliation under the Gauhati University in this year 1993-94.

REGISTRATION UNDER S.R. ACT XXI OF 1860 AND UNDER SECTION 80 (G) OF I.T.ACT 1961

3. The College has been registered under the Societies Registration Act XXI of 1860 for its legal entity. It has also been registered under section 80 (G) of the INCOME TAX ACT 1961 for exemption of donation from the levy of tax.

ARTS COLLEGE

4. The College has been imparting education in the Three Year Degree Course in English, Assamese (MIL), Political Science, History and Economics as an Arts College, while the foundation has been laid for starting the studies in the Science Course.

REALIZATION OF CONSTRUCTIVE IDEAS

5. Besides the general courses of studies as prescribed by Gauhati University the College has ventured to introduce certain imaginative schemes in its premises as practical and demonstrative example for its students for acquisition of the ideas of **self-reliance, self-employment and self-confidence**.

Great efforts have been made to prepare the students making them national assets fit to contribute to the prosperity of the country. It is needed to reverse the present trend towards white collar employment. The trend has been a greater burden and liability. In the crisis of confidence and on the erosion of values, we realize the importance of the Gaandhian way of doing things. We venture to turn to Gandhiji's line of constructive programme.

SELF RELIANT AND EMPLOYMENT SCHEMES

6. The College has in the mean time developed a Mini Forest in the Campus. There are massive plantation of trees, orchards of areca-nut trees, Cocoonut and Mango plantations. The College has a fishing tank for demonstrating how to run a commercial fishery. The poultry farm, dairy farm and fruit reservation units are on the anvil.

MORAL VALUES

7. Though not relevant precisely to the contents of the application, we feel that it will not be quite out of place to mention the significance of the College song, symbol and motto. While singing the College song, the students are pledged to bringing light out of darkness and knowing the unknown. The symbol in the flag carry the message of morality-DAM, DAYA and DAN. The motto summarizes the objects

of the College into the words 'learning itself is achievement in life.'

THE COLLEGE LAND

8. The College complex extends and sprawls out in consonance with the rural environment. All the College houses have been modelled and constructed to harmonize well with the rural setting in the sylvan grandeur.

At present the College, has a built-up area of more than 1600 square metres in 10.5 hectares of land belonging to the College. Of this, 1 hectre is covered by the internal campus roads, total length being 1.75 kilometre, 2.5 hectares under the operation of different schemes. 5 hectre reserved for the Botanical Garden, 4 hectares reserved for the Mini Stadium.

With these particulars of the College, we would request you kindly to include Ratnapith College under section 2 (f) of the University Grant Commission Act, 1956.

Yours faithfully

(T.K. Roy)
Principal & Secretary
Ratnapith College

Enclo:

1. A statement of particulars of the College
2. A copy of the Indemnity Bond
3. A copy of the Resolution of the Governing Body authorizing the Principal and Secretary to execute a Bond of Indemnity.
4. A statement showing the particulars of the Teaching Staff.
5. A statement showing the particulars of enrolment.
6. A copy of the order of Gauhati University awarding affiliation to Ratnapith College in 1983-84.
7. A certificate of registration of the College under the S.R. Act XXI of 1860.
8. A copy of Memorandum of Association.
9. A copy of Rules and Regulation of the Governing Body as registered.

Indemnity Bond

THIS INDEMNITY BOND made at Chapar this 6th day of December, 1993 between Ratapith College, a Society registered under the Societies Registration Act, XXI 1860 and now Governed under said Act, Assam, located at Bahalpur, Chapar, in the district of Dhubri hereinafter referred to as the Association (which expression shall, unless it be repugnant to the context or meaning thereof be deemed to include its successors, assignees, and persons for the time being having control over its assets and affairs) or the one part and the University Grants Commission, a body corporate established and constituted under the University Grant Commission Act, 1956, hereinafter referred to as the 'Commission' (which expression shall unless it be repugnant to the context or meaning thereof, include its successors and assignees) of the other part.

WHEREAS the Association as the owner is conducting the Management of the Ratnapith College at Chapar, a College known as Ratnapith College, hereinafter referred to as the said College;

AND

WHEREAS the said College is affiliated to Gauhati University constituted under Gauhati University Act, hereinafter referred to as the said University;

AND

WHEREAS the Commission in carrying out its objects and functions has sanctioned grants out of its funds to the said College;

AND

WHEREAS in order to regulate and control the use of the grant that way be made by the Commission to the said College as terms and conditions of the grant the Commission has required the Association to execute this indemnity bond which the Association has agreed to do;

NOW THIS INDENTURE WITNESSETH AND IT IS HEREBY AGREED AND DECLARED BY AND BETWEEN THE PARTIES HERETO AS FOLLOWS:

(1) The Association covenants with the Commission that the amount of grants that will be given by the Commission to the said College shall when received by the said College solely be used for the benefit and purpose of the said college in accordance with the

terms and conditions of the grant and not for any other purpose or any other Institution run by the said Association and in the event of any part of the said grant being found to have been used by the Association for any purpose of the said college or for any other institution run by the Association, the same shall be refunded by the Association without demur to the Commission on demand. The decision of the Commission as to the misuse of the amount of grant and as to the quantum of the amount payable by the Association shall be final and binding on the Association:

(2) The Association further covenants with the Commissioner that the Association shall furnish to the Commission the Balance Sheet of the Association every year alongwith the Annual Audit report on the Account of the said collage managed or run by the said Association. The said balance sheet and the Annual Accounts will be sent to the Commission within two weeks from the date of passing it by the Association and in any event before the closing f the Financial Year of the Association.

(3) The Association hereby agrees to indemnity and keep indemnified the Commission against any loss that the Commission any suffer on account of the improper or misuse of the grant or any part thereof made by the said Commission to the said College on an amount of non use of the said grant for the said College.

IN WITNESS WHEREAS SECRETARY OF THE ASSOCIATION FOR AND ON BEHALF OF THE ASSOCIATION PURSUANT TO THE RESOLUTION OF THE GOVERNING BODY OF THE ASSOCIATION ADOPTED ON DECEMBER 5, 1993 HAS PUT HIS HAND AND SEAL THE DAY MONTH AND YEAR HEREIN FIRST ABOVE MENTIONED.

This Bonds to execute on this 6th day of December, 1993 in terms of resolution No. 1 dated 5.12.93 (copy enclosed) passed by the Governing Body of Ratnapith College.

Name: Tarani Kanta Roy

Designation : Principal and Secretary, Ratnapith College

Seal

WITNESS :

Accepted for and on behalf of the University Grant Commission by

In witness of

Name:

Designation:

Extract from the minutes of the meeting of the Governing Body of Ratnapith College, held on Dec 5, 1993 at 3 P.M. in the office of Ratnapith College, Bahalpur, Chapar, Assam

Resolution No. 1

Noted with satisfaction that Ratapith College has now completed Ten Years of affiliation under Gauhati University and, to its credit, the College has acquired considerable academic achievement.

Resolved, after discussion in details, that the College should apply to the University Grant Commission for its inclusion under section 2 (f) of the University Grant Commission Act.

Resolved further that the Principal of the College and Secretary of the Governing Body be authorized to execute a Bond of INDEMNITY between the University Grant Commission and Ratnapith College required to be executed for inclusion of the College under section 2 (f) of the University Grant Commission Act and to perform all legal formalities thereof.

Sd/- S.C. Sinha
President, 5/12/93

শ্রীবীৰেণ কুমাৰ গগৈ

চেয়াৰমেন আৰু মেনেজিং ডাইৰেক্টৰ
বঙ্গাইগাঁও ৰিফাইনাৰী আৰু পেট্ৰ'কেমিকেল্ছ লিমিটেড শ্ৰদ্ধাস্পদেষু,

অভিনন্দন পত্ৰ

শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীগগৈ ডাঙৰীয়া,

আমাৰ গৌৰৱৰ কথা যে বঙ্গাইগাঁও ৰিফাইনাৰী আৰু পেট্ৰ'কেমিকেল্ছৰ দৰে ৰাষ্ট্ৰীয় বৃহৎ উদ্যোগত আপুনি অসমৰ পৰা প্ৰথম ডাইৰেক্টৰ হোৱাৰ কৃতিত্ব অৰ্জন কৰিছে আৰু এতিয়া চেয়াৰমেন আৰু মেনেজিং ডাইৰেক্টৰৰ দায়িত্ব বহন কৰি আহিছে। পিছ পৰি বৈ যোৱা এই ৰাজ্যখনৰ কাৰণে উঠি অহা যুৱক-যুৱতী, নতুন পুৰুষ সকলৰ বাবে আপুনি এক আদৰ্শ। আপোনাক আমি অভিনন্দন জনাওঁ।

কৰ্ম সংস্কৃতি আৰু মূল্যবোধৰ আদৰ্শত গঢ় দিবলৈ যত্ন কৰি থকা ৰত্নপীঠ কলেজ আজি আপোনাসকলৰ পদাৰ্পণত ধন্য হৈছে। কলেজৰ পাঠ দান কৰা কক্ষত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পাঠদান কৰা হয়। কিন্তু, পাঠদান কক্ষৰ বহিৰ্ভাগত থকা কলেজৰ বিস্তীৰ্ণ প্ৰাঙ্গণক এনেদৰে গঢ় দিবলৈ যত্ন কৰি থকা হৈছে, যাতে কলেজলৈ অহা যি কোনো লোকে তাৰ পৰা কৰ্মপ্ৰেৰণা লাভ কৰা, গছৰোৱা, প্ৰকৃতিৰ লগত মিলি প্ৰকৃতিৰ সতে বাস কৰা ভাৱৰ বিকাশ সাধন কৰা দৰে প্ৰচেষ্টা একোটি ৰত্নপীঠ কলেজৰ একোটি বৈশিষ্ট্য। 'মুকলি মঞ্চ'ত আছে-গছৰ সেউজ পাতৰ চন্দ্ৰতাপ। 'মেঘাৰণ্য'ত আছে ধুমুহা, বা-মাৰলীৰ পৰা ঘৰবোৰ ৰক্ষা কৰাৰ প্ৰাকৃতিক কৌশল। এই কলেজৰ গছৰোৱা গীতনাটিকা আৰু মীন সৰোবৰত মাছ পোহা গীতত সৃষ্টিশীল চিন্তাধাৰাক ৰূপ দিবলৈ যত্ন কৰা হৈ আছে।

মন কৰিব লগীয়া যে উনৈশ বছৰ আগেয়ে তেতিয়াৰ গাঁও পঞ্চায়ত সৰু ঘৰ এটিত স্থাপন কৰা কলেজখন তেৰ বছৰ আগেয়ে কলেজৰ বাবে নিৰ্দ্ধাৰিত নিজ ঠাইলৈ আনি কঁইয়া বনেৰে বন্ধা বেৰৰ ঘৰত স্থাপিত কৰা হৈছিল। আজি সেই কলেজত, গছ-গছনিৰে সুশোভিত এই প্ৰাঙ্গণত আপোনাসকলক আদৰিবলৈ পাই আমি ধন্য হৈছোঁ। আপোনাসকলোটি লৈ আমাৰ সশ্ৰদ্ধ সন্তোষ জনাইছোঁ।

প্ৰথমে ফিজিক্স আৰু কেমেষ্ট্ৰী লেবৰেট'ৰী নিৰ্মাণ কৰি ৰত্নপীঠ কলেজৰ বিজ্ঞান প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰাৰ কথা। এই দুটি লেবৰেট'ৰী নিৰ্মাণ কৰিবলৈ বঙ্গাইগাঁও ৰিফাইনাৰী

পেট্র'কেমিকেলছে অনুদান আগবঢ়োৱাত সেই অনুদানেৰে এই দুটি লেবৰেট'ৰী ভৱন নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। আপুনি আজি সেই লেবৰেট'ৰী ভৱনৰ দুৱাৰ মুকলি কৰি বিজ্ঞান প্ৰকল্পৰ উদ্বোধন কৰি পিছ পৰি ৰোৱা অঞ্চল এটিৰ লোকসকলক ধন্য কৰিব। আপোনাক আমি আন্তৰিক অভিনন্দন জনাওঁ।

আমি আশা কৰোঁ আজি আপুনি উদ্বোধন কৰা বিজ্ঞান প্ৰকল্পটি উটি অহা যুৱক-যুৱতীসকলৰ বিজ্ঞান সাধনাৰ এটি বৃহৎ কৰ্মক্ষেত্ৰত ৰূপান্তৰিত হ'ব।

আমাৰ কলেজলৈ আহি আমাক উৎসাহিত কৰা বাবে আপোনাৰক আকৌ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰোঁ। ইতি-

বিনীত

২৬ আগষ্ট, ১৯৯৭

তৰণীকান্ত ৰায়, অধ্যক্ষ

বহলপুৰ, চাপৰ, অসম

An address of Welcome to Shri K. Ramchandran Pillai, Director (Personnel) Bongaigaon Refinery & Petrochemicals Ltd.

Dear Shri Pillai,

On behalf of the people of the locality of Bahalpur and Chapar, the teachers and students of the College, we heartily welcome you all to Ratnapith College which is growing into a fine institution, nurturing the cherished values to reshape our tomorrow in whatever little way we can.

May we, in all our humility present to you some of the characteristics of our College in brief. Our College flag is a white 3 stroked flash of lighting against a deep blue sky-a flash of knowledge, power and progress. The motto 'learning brings achievement' sums up the philosophy of the college. The College song expresses our aspiration to know the unknown. We are committed to the work culture to find employment for the youth more in the production of the wealth than in the seeking of jobs. The College has a rural landscape which is strictly utilitarian. Generally, this is the idea of the College which constitute our dream.

Dear shri Pillai,

We are glad to have you all in our midst today in this College. We are further delighted to learn that you have recently joined

Bongaigaon Refinery and Petrochemicals as its Director (Personnel). You have come from the gorgeously beautiful state of red river and blue hills'-Assam, from the great Arabeian coast to the foot of the great Himalayas. We have no doubt in our mind that you are a valuable asset to the great public undertaking BRPL, you have joined. Your wide experiences gained in various private and public undertakings will surely enrich it.

We thank you very much for your kind visit to our College in its historic moment of inauguration of the Science Complex which has been built with the grant allotted by Bongaigaon Refinery and Petrochemicals Ltd. We are all thankful to the BRPL for the grant.

August 26, 1997

Yours sincerely
Tarani Kanta Roy
Principal

বহুপীঠ কলেজত জ্যেষ্ঠ নাগৰিক সম্বৰ্ধনা

প্ৰতিবছৰে সম্বৰ্ধনা জনোৱা আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত এই বছৰত চাপৰ শালকোছা উন্নয়ন খণ্ডৰ প্ৰাথমিক স্থলৰ অৱসৰ প্ৰাপ্ত শিক্ষক শ্ৰী অলেশ্বৰ নাথ আৰু শ্ৰীবসন্ত কুমাৰ নাথ, সততাৰ প্ৰতীক আচৰণ আলী আৰু শিল্পী দোতৰা বাদক শ্ৰী দ্বাৰিকা ৰায়ক ৰত্নপীঠ কলেজে জ্যেষ্ঠ নাগৰিক সম্বৰ্ধনা জনায়।

সম্বৰ্ধনাৰ আগেয়ে পঞ্চৱতী উদ্বোধন আদি সাতোটা অনুষ্ঠানৰ পাতনি মেলা হয়। সময় অনুসাৰে আৰু পৰিপাট্য সহকাৰে কাৰ্য পৰিচালনা, সাধাৰণ অথচ গাভীৰ্যপূৰ্ণ সৌষ্ঠৱতাই সভাৰ মাধুৰ্য বঢ়াইছিল। প্ৰথম অনুষ্ঠানটি নেছনেল হাইৱে আৰু কলেজৰ ছাৰ আইজাক নিউটন ৰোডৰ সংযোগ স্থলত পঞ্চৱতী উদ্বোধন। বট, আঁহত, বেল, অশোক আৰু আমলখী সমাবৃত পঞ্চৱতী চাপৰ শালকোছা উন্নয়ন খণ্ডই সৌন্দৰ্য সমৃদ্ধ কৰি ৰাজপথত পথিক বিশ্ৰামৰ বাবে নিৰ্মাণ কৰিছে। চাপৰ-শালকোচা আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ সভানেত্ৰী মমতাজ বেগম আৰু উন্নয়ন খণ্ড বিষয়া তুষাৰ কান্তি দাসে সুকীয়া দুটি প্ৰক্ৰিয়া পালন কৰি উদ্বোধন কাৰ্য সমাপন কৰে।

পঞ্চৱতীৰ পৰা কলেজৰ ছাত্ৰী পাঁচগৰাকী পঞ্চকন্যাই পাঁচোটা কলহ কাষলতিত লৈ সভাৰ স্থলীৰ পৰা মুকলি মঞ্চলৈ যাত্ৰা কৰে। চাৰ আইজাক নিউটন ৰোডত ধৰণী কান্ত বৰ্মনে পল্লীৰ স্মৃতিত নিৰ্মাণ কৰা লীলাৱতী তোৰণ আৰু নিৰদেন্দু ৰায়ে মাতৃস্মৃতিত নিৰ্মাণ কৰা বৃন্দাৱতীৰ দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় আঁচনি কলেজৰ অধ্যক্ষ ডঃ প্ৰভাস দাস আৰু দাতাৰ মাজত দানপত্ৰ আৰু গ্ৰহণ পত্ৰ বিনিময় কৰি মুকলি কৰা হয়। পঞ্চকন্যাই লীলাৱতী তোৰণ আৰু বৃন্দাৱতী পাৰ হৈ চতুৰ্থ আঁচনি কলেজৰ বাবে পানী যোগান আঁচনি প্ৰবাহিত জলধাৰালৈ যায়। আলাউদ্দিন চাহাবে দান দিয়া এই জলধাৰাৰ পৰা পঞ্চকন্যাই কলহত পানী ভৰাই পঞ্চম আঁচনি মুকলি মঞ্চলৈ যাত্ৰা কৰে। মুকলি মঞ্চৰ প্ৰৱেশ পথত পণ্ডিত প্ৰবৰ খগেন বৰ্মনে প্ৰত্যেক কন্যাৰ কলহত পাঁচটকীয়া ৰূপৰ মুদ্ৰা একোটিকে দি পঞ্চকন্যাক মান্যতা প্ৰদান কৰে। পঞ্চকন্যাই পঞ্চৱতীৰ পৰা মঞ্চলৈ আহোতে পাঁচোটি আঁচনি আনুষ্ঠানিকভাৱে স্পৰ্শ কৰি মংগল কলহ পাঁচোটা মঞ্চত থৈ দিয়ে। ষষ্ঠ আৰু সপ্তম অনুষ্ঠানক্ৰমে জ্যেষ্ঠ নাগৰিক সম্বৰ্ধনা আৰু ফুটবল প্ৰতিযোগিতাত বিজয়ী চেম্পিয়ন দল নাথপাৰা যুৱক সংঘৰ সম্বৰ্ধনা মঞ্চত অনুষ্ঠিত হয়।

মূল সভাত সভাপতিত্ব কৰে অধ্যক্ষ ডঃ প্ৰভাস দাসে। কাৰ্যপৰিচালনাৰ আঁত ধৰে শ্বেখ হোদায়েতুল্লাই। কলেজ সংগীতেৰে সভাৰ কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হয়। সভাপতিয়ে মূল সভাৰ অভিভাষণ পাঠ কৰাৰ পিছত পঞ্চৰতীৰ সম্বৰ্ধনা অনুষ্ঠান আৰম্ভ কৰা হয়। অনুষ্ঠানৰ আঁত ধৰে উত্তম কুমাৰ পোদ্দাৰে। সম্বৰ্ধনা উদ্বোধন কৰে শ্ৰীমতী শিখা শূৰে। সম্বৰ্ধিত কবিব লগা ব্যক্তি জ্যেষ্ঠ খণ্ড উন্নয়ন বিষয়া খবিকদ্দিন আহমেদ অনুপস্থিত থকাত আন এগৰাকী উন্নয়ন খণ্ড বিষয়া তুযাৰকান্তি দাস আৰু পঞ্চায়ত সভানেত্ৰী মমতাজ বেগমক ক্ৰমে ডঃ বৰকাতুল্লা আৰু শ্ৰীসুধীৰ ৰায়ে সম্বৰ্ধনা জনায়। শ্ৰীতুযাৰকান্তি দাসে সম্বৰ্ধনাৰ উত্তৰত কলেজৰ অগ্ৰগতিৰ প্ৰশংসা কৰে। দ্বিতীয় অনুষ্ঠান লীলাৱতী তোৰণৰ দাতা সম্বৰ্ধনা। আঁত ধৰে সুধীৰ চন্দ্ৰ ৰায়ে, উদ্বোধন কৰে জুবান আলীয়ে, সম্বৰ্ধনা জনায় শ্ৰীমতী কমলা দেৱীয়ে। উত্তৰত শ্ৰীধৰণীকান্ত বৰ্মনে কলেজৰ অধ্যাপক অধ্যাপিকা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ভূয়সী প্ৰশংসা কৰে। তাৰ পিছত তৃতীয় অনুষ্ঠানৰ সম্বৰ্ধনাৰ আঁত ধৰে শ্ৰীসত্য শংকৰ নাথে। উদ্বোধন কৰে শ্ৰীমতী কমলা দেৱীয়ে। সম্বৰ্ধনা জ্ঞাপন কৰে মঞ্জুলা দাসে। উত্তৰত নিৰদেন্দু ৰায়ে কলেজৰ ক্ৰমবৰ্ধমান অগ্ৰগতিত সন্তোষ প্ৰকাশ কৰে। পৰৱৰ্তী চতুৰ্থ অনুষ্ঠান জলধাৰদাতা সম্বৰ্ধনা। অনুষ্ঠানৰ আঁত ধৰে ডঃ বৰকত উল্লাই। উদ্বোধন কৰে সুধীৰ চন্দ্ৰ ৰায়ে আৰু সম্বৰ্ধনা জনায় ডঃ মিনতিকংস বণিকে। পঞ্চম অনুষ্ঠান মুকলি মঞ্চদাতা সম্বৰ্ধনা। শ্ৰীঅশ্বিনী কুমাৰ অনুপস্থিত হেতু, ৰৌমাৰী ভকতগাঁও ৰাইজক সম্বৰ্ধনা জনোৱা অনুষ্ঠানত আঁচ ধৰে ডঃ ধীৰেন সিংহই। উদ্বোধন কৰে শ্ৰীমতী ৰীণা চক্ৰৱৰ্তীয়ে। ৰৌমাৰী ভকতপাৰাৰ ৰাইজক সম্বৰ্ধনা জনায় স্বাহ জাহানে। ষষ্ঠ অনুষ্ঠান জ্যেষ্ঠ নাগৰিকৰ সম্বৰ্ধনাত আঁত ধৰে শ্ৰীমতী কমলা দেৱীয়ে। উদ্বোধন কৰে ডঃ মিনতিকংস বণিকে। সম্বৰ্ধনা জনায় শ্ৰীমতী শিখা শূৰ, শ্ৰী সুধীৰ ৰায়, গুলৰৌছনআৰা বেগম আৰু মঞ্জুলা দাসে। সপ্তম অনুষ্ঠান ফুটবল চেম্পিয়ন নাথপাৰা যুৱক সংঘক সম্বৰ্ধনা জনোনা হয়। সম্বৰ্ধনা গ্ৰহণ কৰে সভাপতি বিনয় কৃষ্ণ নাথ আৰু ছেফ্ৰেটাৰী হৰকুমাৰ নাথে।

ডঃ প্ৰভাস দাস

অধ্যক্ষ, বঙ্গপীঠ কলেজত

প্ৰশস্তি-পত্ৰ

মহানুভৱ

শ্ৰীধৰণীকান্ত বৰ্মন

ধুবুৰী, সমীপেৰু

শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীবৰ্মন

হে গণ হিতৈষী, সাহিত্যানুৰাগী, জনসেৱা ব্ৰতী

ৰত্নপীঠ কলেজ, কলেজৰ লগত ওতঃপ্ৰোত ৰাইজ আৰু শিক্ষানুৰাগী ব্যক্তিসকলৰ হৈ ৰত্নপীঠ কলেজৰ কাৰণে লীলাৱতী তোৰণ নিৰ্মাণ কৰি দিয়াৰ বাবে আপোনাক আমাৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাওঁ। এসময়ত আপুনি পুলিচ বিষয়া আছিল। কৰ্তব্য পৰায়ণ বিষয়াৰূপে আপুনি খ্যাতি অৰ্জন কৰিছিল। তাৰ বাবেও আপোনাক আমি ওলগ জনাওঁ।

অৱসৰ লোৱাৰ পিছত সমাজৰ সেৱাত আপুনি আত্মনিয়োগ কৰিছে। সাহিত্য সংস্কৃতি বিষয়ক কিতাপ প্ৰকাশ আৰু প্ৰচাৰ কৰি আপুনি ইতিমধ্যে জনপ্ৰিয় হৈ উঠিছে। গোৱালপাৰা জিলাৰ অৰ্থনৈতিক, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ অৱদান বিশেষ উল্লেখনীয়। ঐতিহাসিক, পুৰাতাত্ত্বিক, সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰসমূহ ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু উন্নয়নৰ বাবে প্ৰয়াস কৰি আহিছে। ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ মহামায়াৰ 'নাচ ঘৰ' নবীকৰণ, নিৰ্মাণ কৰি আপুনি কীৰ্তি অৰ্জন কৰিছে। সাপটগ্ৰামৰ শাখাতি মন্দিৰও আপোনাৰ অৱদানপুষ্ট হৈ আছে।

আপোনাৰ প্ৰিয়তমা সহধৰ্মিনী শ্ৰীমতী লীলাৱতী বৰ্মনৰ অমৰ স্মৃতিত ৰত্নপীঠ কলেজৰ প্ৰৱেশ পথত লীলাৱতী তোৰণ সাজি কলেজৰ সৌন্দৰ্য বহুগুণে বৃদ্ধি কৰিছে। লীলাৱতী তোৰণ এতিয়া কেবল আপোনাৰ পত্নীৰ স্মৃতিয়েই নহয় ই ৰত্নপীঠ কলেজৰ খ্যাতি, কৃতি, নাম, যশৰ প্ৰতীক। আপোনাৰ পত্নীৰ স্মৃতি এতিয়া কলেজৰ তোৰণ হৈ ৰত্নপীঠ কলেজৰ আত্মিক-বৈশিষ্ট্যত সমাভিনিবষ্ট হৈ পৰিল।

সেয়ে আপোনাৰ পত্নীৰ স্মৃতিত লীলাৱতী তোৰণ নিৰ্মাণ কৰি কলেজক সুশোভন কৰা বাবে আপোনাক আমি পুনঃ কৃতজ্ঞতা জনাওঁ।

আমাৰ সাদৰ সম্ভাষণ গ্ৰহণ কৰে যেন। ইতি-

বিনীত

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্ৰশস্তি-পত্ৰ

জনদৰদী আল্লাউদ্দিন আহমেদ

ধনীৰডাঙ্গা হাউছ, চাপৰ, সমীপেষ্

বন্ধুবৰ আল্লাউদ্দিন চাহাব,

হে সৌম্য, খায়ৰাৎ শ্ৰেয়ঃ বিদ্যানুৰাগী,

এসময়ত যি পৰিয়াল জোদ্ধাৰ, জমিদাৰৰ আভিজাত্যত সমুজ্জ্বল আছিল, সেই পৰিয়ালত জন্মগ্ৰহণ কৰি আজি আপুনি প্ৰজাগণৰ লগত একাত্ম হৈ পৰিছে। এয়া আপোনাৰ সাম্যবাদী চিন্তাধাৰাৰ এক মূৰ্ত প্ৰকাশ। ৰত্নপীঠ কলেজ দাতাসকলৰ অৱদানপুষ্ট হৈ জাকত

জিলিকি উঠিছে। সেই কলেজৰ নলীমুখে জল পোৱাকৈ এক জলধাৰাৰ প্ৰয়োজন হোৱাত আপোনাক নিবেদন কৰা মাত্ৰকে অবিলম্বে ৰাজি হৈ প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ কৰি বোৱতী পানী যোগান কাৰ্যকৰী কৰাত আমি আপোনাক ৰাইজ আৰু ৰত্নপীঠ কলেজৰ হৈ অশেষ কৃতজ্ঞতা জনাওঁ।

আপোনাৰ বদান্যতাৰ বাবে আপুনি জনপ্ৰিয় হৈ উঠিছে। পূৰ্বে জোদুদাৰ-জমিদাৰৰ প্ৰতাপত যি প্ৰখৰতা আছিল, এতিয়া তাৰ ঠাই মধুৰ স্নিগ্ধতা বিৰাজমান। আপুনি সেই স্নিগ্ধতাৰ ঐতিহ্যবাহী। সেই স্নিগ্ধতাৰে আপুনি জনসাধাৰণক মোহিত কৰে। আপুনি আপোনাৰ সান্নিধ্যত মুগ্ধ হওঁ।

আপোনাৰ বিদ্যানুৰাগী মহানুভৱতাই আপোনাৰ নাম-যশ-খ্যাতি বঢ়াইছে। ৰত্নপীঠ কলেজলৈ আগবঢ়োৱা বোৱতী জলধাৰ, আপোনাৰ হিয়া নিজৰা শিক্ষা-প্ৰেমধাৰ হৈ বৈ থাকিব। নিত্যপ্ৰয়োজনীয় জলধাৰ বৈ থাকিব, ৰত্নপীঠ কলেজত আপোনাৰ খ্যাতি বৈ থাকিব, লোক সমাজত, আপোনাক আমি অভিনন্দন জনাওঁ। ইতি-

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্ৰশস্তি-পত্ৰ

মাননীয়

মমতাজ বেগম

সভানেত্ৰী, চাপৰ শালকোছা ব্লক

চাপৰ, সমীপেষ্ণু

শ্ৰদ্ধাভাজন বেগম চাহেবা,

হে জননেত্ৰী, স্ত্ৰীশক্তি স্বৰূপিনী, জনহিতৈষিনী,

আজি স্ত্ৰীশক্তি জাগৰণ যুগ। আপোনাক আমি অভিনন্দন জনাওঁ। এদিন মৌলবাদৰ শিকলি চিঙি ওলাই আহিছিল। বেনজিৰ ভূট্টো, শ্বেখ হাছিনা, খালিদা বেগম। তাৰো আগেয়ে ইতিহাসৰ যুগত মৌলবাদৰ 'লৌহকপাট' ভাঙি ভাৰতৰ শাসনৰ বাঘজৰী ধাৰণ কৰিছিল চুলতানা ৰেজিয়া। অসমত হাতত হেংদাং লৈ মুলা গাভৰুই ৰণ দিছিল। লংকাদ্বীপত ছিৰিমাভ, চন্দ্ৰিকা, ভাৰতত ইন্দিৰা, বিলাতত মাৰ্গাৰেট থ্যাচাৰ বিশ্বত আদৰ্শ নাৰীশক্তি।

স্বাধীনতা সংগ্ৰাম কালত ৰাণীৰ ৰাণী লক্ষ্মীবাই, বিজয় লক্ষ্মী পণ্ডিত, সৰোজিনী নাইডু, চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়া, কনকলতা বৰাসনা, বিশ্বৰ নাৰী শ্ৰেষ্ঠা। ইতিহাস উজলোৱা সেই নাৰী শক্তিৰ উত্তৰাধিকাৰিণী— এগৰাকী আপুনি আৰু মৌলবাদপুষ্ট অজস্ৰ নাৰীগণ।

আজিও মৌলবাদৰ হেঁচাত সাধাৰণ নাৰী জাগি উঠিব পৰা নাই। কিন্তু নাজাগিলে ভাৰত ললনা, এ ভাৰত আৰু জাগিবেনা’। আপুনি সেই স্ত্ৰীশক্তিক প্ৰেৰণাৰ দ্বীপ কাঠিৰে উজলাব লাগিব। কিয়নো আপুনি সেই শক্তিৰ এগৰাকী উত্তৰাধিকাৰিণী।

চাপৰ শালকোচা ব্লকত আপোনাৰ সৃজনশীল ভূমিকা প্ৰশংসনীয়। আপুনি সেই ভূমিকা পালন কৰি বড়ুপীঠ কলেজৰ প্ৰৱেশ দ্বাৰত পঞ্চৱতী বোলা মুকলি আদৰ্শী চ’ৰা এটি নিৰ্মাণ নিৰ্দেশ দিয়ে। ৰাইজ আৰু বড়ুপীঠ কলেজৰ হৈ আপোনাক আমি কৃতজ্ঞতা জনাওঁ।

পঞ্চৱতী বড়ুপীঠ কলেজৰ এটি চিন্তাধাৰা। এটি সপোন আৰু এটি ভিজ্যনৰ ক্ষুদ্ৰ ৰেখা। পঞ্চৱতীত সেই ৰেখাটি জিলিকি থকা দেখোঁ। সেই ৰেখা অঁকা এগৰাকী শিল্পী আপুনি। স্ত্ৰীশক্তিৰ এক প্ৰতিভা।

আপোনাক আমি পুনঃ অভিনন্দন জনাওঁ। ইতি

বিনীত

বড়ুপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্ৰশস্তি-পত্ৰ

উদীয়মান বিষয়া শ্ৰীতুষাৰকান্তি দাস,

উন্নয়ন খণ্ড বিষয়া, চাপৰ-শালকোচা উন্নয়ন খণ্ড

আবোঝাৰ, সমীপেশ্ব,

প্ৰিয় কৰ্মনিষ্ঠ শ্ৰী দাস,

হে তৰুণ, উন্নয়ন খণ্ড বিষয়া, প্ৰশাসন দায়িত্ব বাহক

চৰ চাপৰি পৰ্বত, ধীৰ জলাশয়, চক্ৰশীলা অভয়াৰণ্য, বিদ্বান পণ্ডিত বাসভূমি শালকোচা, ভূম্যাধিকাৰী চাপৰ জমিদাৰৰৰ আদি বাসস্থান চাপৰ, গৌৰাং আৰু চম্পাৱতী নদীসমাবৃত চাপৰ শালকোচা উন্নয়ন খণ্ডৰ আপুনি এগৰাকী কৰ্মোদ্যোগী বিষয়া। বহু নৃগোষ্ঠীৰ বাসভূমিত চাহ গোষ্ঠীয়েও চাহ উদ্যোগ গঢ়ি তুলিছে।

চৰ-চাপৰিত থকা লোকসকল বানপানীৰ লগত সহাবস্থান কৰে। বাৰিষাত অৱসৰ, খৰকালি খেতি কৰে। উচ্চভূমিৰ অধিবাসীসকলে খৰকালিত সাধাৰণতঃ অৱসৰ, বাৰিষাত খেতি কৰে। আপুনি এই বিভিন্ন জীৱনধাৰাৰ লগত একাত্ম হৈ তেওঁলোকৰ উন্নয়নৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰা বিষয়া।

সেই উন্নয়ন সংশ্লিষ্ট কাৰ্য বড়ুপীঠ কলেজৰ পঞ্চৱতী আঁচনি। চাপৰ-শালকোচা উন্নয়ন খণ্ড তত্ত্বাবধানত পঞ্চৱতীক নতুন ৰূপত নকৈ গঢ় দিয়া বাবে আপোনাক আমি ৰাইজৰ আৰু বড়ুপীঠ কলেজৰ হৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰোঁ।

এগৰাকী তৰুণ বিষয়াকৰূপে আপোনাৰো নিশ্চয় এক সপোন আছে। তৰুণৰ সেই সপোনেৰে সমাজখন গঢ় দিয়াৰ দায়িত্ব আপোনাৰ ওপৰত অৰ্পিত। আপুনি সমাজত। আমি কলেজত। আপুনি তৰুণৰ সেই সোপন ৰূপায়িত কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছে। পঞ্চৱতীত আমি তাকেই প্ৰত্যক্ষ কৰিছোঁ। আপোনাক আমি সলাগ জনাওঁ। ইতি-

বাইজ আৰু বড়পীঠ কলেজৰ হৈ

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্ৰশস্তি-পত্ৰ

শ্ৰীবসন্ত কুমাৰ নাথ,
প্ৰাক্তন শিক্ষক
নাথপাৰা, বহলপুৰ

প্ৰিয়বৰ শ্ৰীনাথ,

শিক্ষকতা কৰি এগৰাকী কৃতি শিক্ষকৰূপে আপুনি খ্যাতিমন্ত। যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আপুনি শিক্ষাদান কৰিছে, আপুনি কেৱল সেইসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰেই শিক্ষক নহয়, আপুনি আমাৰো শিক্ষক। আপুনি বড়পীঠ কলেজৰ নিকট প্ৰতিৱেশী। কলেজত কি কৰিব লাগে, কি কৰিব নালাগে আদি বিষয়ে আপুনি সদায় শিক্ষকৰ দৰে দায়িত্ব পালন কৰি আহিছে। বড়পীঠ কলেজ গঢ় দিয়াত আপুনি এক অনন্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। আপোনাক আমাৰ সশ্ৰদ্ধ সম্বৰ্ধনা জনাওঁ।

শিক্ষকতা কৰি আপুনি যি নাম-যশ অৰ্জন কৰিছে, তাৰ বাবে আমি আপোনাক অভিনন্দন জনাওঁ। আমাৰ সমাজ জীৱনত ঘটা প্ৰচণ্ড অৱক্ষয় ৰোধ কৰাৰ বাবে আপুনি যি চেষ্টা কৰি আহিছে, তাৰ বাবে আমাৰ সমাজত আপুনি প্ৰীতি ভাজন।

আমাৰ সাদৰ সম্ভাষণ গ্ৰহণ কৰক। ইতি-

বিনীত

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

বড়পীঠ কলেজ আৰু বাইজৰ হৈ

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্রশস্তি-পত্ৰ

শ্রীদ্বাৰিকা বায়,
ভকতগাঁও, সমীপেষু

শ্ৰদ্ধেয় শ্রীৰায়,

হে দেব, শিল্পী, কৃষক, দোতৰাবাদক

নব্বৈটা শৰৎ পাৰ হৈ আপুনি এতিয়া ভকত গাঁৱত সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বয়সবিজ্ঞ ব্যক্তি। আপুনি নাঙলৰ মুঠি এৰি নিদিয়া এগৰাকী কৃষক। জীৱনৰ বহুত ঘাত-প্ৰতিঘাত পাৰ হৈ আহিছে। আপুনি এগৰাকী সাধাৰণ ব্যক্তি হৈও অসাধাৰণ ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী।

আপুনি এগৰাকী পাৰদৰ্শী দোতৰাবাদক। লোকমুখে যি কাহিনী লোকগাথা ৰূপে প্ৰচলিত। দোতৰাৰ সুৰত সেই কাহিনী ধ্বনিময় কৰি আপুনি সন্মোহিত কৰে অলেখ শ্ৰোতামণ্ডলীক। মৰিচমতী, মইনামতী কেৱল গীতি নহয়। আপোনাৰ দোতৰাৰ সুৰত সিহঁত মূৰ্ছ হয় শ্ৰোতাৰ অস্তৰত। আপুনি এগৰাকী প্ৰতিষ্ঠিত গীতিকাৰ। দোতৰাবাদকৰূপে, শিল্পীৰূপে, গীতিকাৰ ৰূপে যি স্বীকৃতি আপুনি পাব লাগিছিল, সেই স্বীকৃতি পোৱা নাই। এয়া আপোনাৰ দুৰ্ভাগ্য নহয়, দুৰ্ভাগ্য আমাৰ।

আমি আপোনাক লৈ গোঁৱৰ কৰোঁ। আমি়েই আপোনাৰ স্বীকৃতি। এই কলেজ আপোনাৰ স্বীকৃতি। ভকতগাঁও আপোনাৰ স্বীকৃতি। প্ৰচাৰ নোহোৱাৰ বাবে তাকৰ হ'লেও, আমাৰ স্বীকৃতি নগণ্য বুলি নধৰিব।

বৌমাৰী ভকতগাঁওৰ ৰাইজে ৰত্নপীঠ কলেজৰ মুকলি মঞ্চ নকৈ সজাই সুশোভন কৰি দিছে। তাৰ বাবে বৌমাৰী আৰু ভকতগাঁও ৰাইজৰ জ্যেষ্ঠ প্ৰতিনিধিৰূপে আপোনাক আমাৰ অশেষ শলাগ জনাওঁ।

বিনীত

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্রশান্তি পত্ৰ

আছৰং আলি, বৌমাৰী সমীপেষু

প্ৰিয় আলি চাহাব

আচ্ছালামু আলায়কুম।

হে নীতিবান, আদৰ্শবান, অবিদ্যায়তনিক বিদ্বান পুৰুষ,

আমাৰ সমাজখন ইমান দুৰ্নীতিগ্ৰস্ত হৈ পৰিছে যে আঙুলিৰ মূৰত লেখিব পৰা যি দুই এজন সৎ মানুহ আছে, তাৰ ভিতৰত আপুনি এজন। আপোনাৰ সৎ জীৱন-যাপনৰ কথা ইগাঁও সিগাঁও বিয়পি, কেউফালে বিয়পি পৰিছে। কিন্তু আপোনাৰ সততাৰ স্বীকৃতি নাই। অসতৰ কথা বাতৰি কাকতত ওলায়। অসতে সৎ বুলি বঁটা লয়। অসতে সৎ বুলি আগৰ শাৰীত বহে। আপোনাৰ কথা বাতৰি কাকতত নোলায়, আপুনি বঁটা নলয়, আগৰ শাৰীত বহিবলৈ আপোনাৰ আসন নাই।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ হৈ আমি আপোনাক শ্ৰদ্ধা জনাওঁ।

আপুনি আমাৰ আদৰ্শ পুৰুষ। আপুনি পানখেতি কৰিবলৈ গৈ আপোনাৰ পানবাৰীখন যিদৰে সজাইছে, সিও এক অভিনৱ কথা। আপুনি এজন খেতিয়ক। সাধাৰণ এজন খেতিয়ক হৈ সৎভাৱে জীৱন-যাপন কৰা যি বাট আপুনি দেখুৱাইছে, সি অতুলনীয়। আপুনি অজাতশত্ৰু। আপোনালৈ আঙুলি তুলি কথা কোৱা কোনো নাই।

আপুনি অবিদ্যায়তনিক ডাঙৰ ডাক্তৰ, পশু চিকিৎসক। গাঁওখনত গৰুৰ বেমাৰ-আজাৰ আপুনিয়েই নিৰাময় কৰে। বিদ্যায়তনিক চিকিৎসকে যিটো নোৱাৰে, বিদ্যায়তনিক চিকিৎসক নহৈ আপুনি সেইটো পাৰে।

আপুনি আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ। আপুনি ৰাইজৰ প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ।

আপুনি আপোনাৰ গাঁওখনৰ ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ গাঁৱৰ শিৰোমণি।

আপুনি এগৰাকী জ্যেষ্ঠ নাগৰিক। আপুনি আমাৰ সম্বৰ্ধনা গ্ৰহণ কৰক। ইতি-

বিনীত

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

প্রশস্তি পত্ৰ

শ্রীঅশ্বিনী কুমাৰ ৰায়, ভকতগাঁও, সমীপেযু

শ্ৰদ্ধাম্পদ শ্ৰী ৰায়,

হে দেৱ, মুকলি মঞ্চ ৰূপকাৰ, শিল্পী সংগঠক,

এসময়ত ভকতগাঁও আৰু বৌমাৰী দুখন গাঁও চম্পাৱতীৰ পাৰত আছিল। ভকতগাঁও পশ্চিম পাৰত, বৌমাৰী পূব পাৰত। মাজেদি বৈ গৈছিল চম্পাৱতী। চম্পাৱতীয়ে গতি সলালে। সময় বৈ গ'ল। নদীৰ তলভূমি খেতিপথাৰ হ'ল। এতিয়া তাত সেউজীয়া পথাৰৰ পৰা খেতিয়কে সোণ বুটলে।

ভকতগাঁওত ভকত নাই। কিন্তু শংকৰ-মাধৱৰ তিথি পালন কৰা হয়। গাঁৱৰ অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী বিষহৰি। বসন্ত কালত দুৰ্গা আৰু ফাগুনৰ দৌলত কৃষ্ণ সমানে পূজিত হয়। শ্ৰীচৈতন্যদেৱৰ হৰি সংকীৰ্তন পাতিলেও শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ নাম আগেয়ে গাব লাগে। নাট ভাওনাত আগবঢ়া। অধিবাসীসকল কৃষিজীৱী।

বৌমাৰী হিন্দু-মুছলমানে ইঘৰৰ লগলাগি সিঘৰত বাস কৰা এখন গাঁও। ইতিহাসে ঢুকি পোৱা কালৰ পৰা একেলগে বসবাস কৰি আছে। 'একজাতি এক প্ৰাণ ভাৰত মহান' এই ভাৱেৰে একাবদ্ধ কৰি ৰাখিছে। শ্ৰমজীৱী, কৃষিজীৱী লোকৰ বাসভূমি।

এই দুটি গাঁওৰ শিল্পীসম্ভা জাগ্ৰত কৰি ৰত্নপীঠ কলেজৰ মুকলি মঞ্চ নতুন ৰূপত সজাই দিয়াত আপুনি নেতৃত্ব দিছে। তাৰ বাবে আপোনাক আমি শলাগ জনাওঁ। দুয়োখন গাঁও শিক্ষাত আগবাঢ়ি গৈ আছে। বিদ্যোৎসাহী লোকৰ বাস। দুখন গাঁওত এখনত এগৰাকীকৈ দুগৰাকী অধ্যক্ষ আছে।

মুকলি মঞ্চক ৰূপদান কৰি গাঁও দুখনে ৰত্নপীঠ কলেজলৈ যি অৱদান আগবঢ়াইছে, তাৰবাবে আমি আপোনাৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰোঁ। দুয়োখন গাঁওলৈ আমাৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জনাওঁ। আপোনাৰ নেতৃত্বৰ বাবে শলাগ জনাওঁ। ইতি-

বিনীত

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

ৰাইজ আৰু ৰত্নপীঠ কলেজৰ হৈ

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্রশস্তি পত্ৰ

ক্ৰীড়াদ্যোগী
শ্ৰীকিনয় কৃষ্ণনাথ,
সভাপতি, নাথপাৰা যুৱক সংঘ

প্ৰিয় শ্ৰীনাথ,

হে তৰুণ খেলুৱৈ সংগঠক, ক্ৰীড়ামোদী আৰু ক্ৰীড়া আয়োজক,
বড়পীঠ কলেজৰ উদ্যোগত যি আন্তঃগ্ৰাম ফুটবল প্ৰতিযোগিতা পতা হৈছিল,
সেই খেল প্ৰতিযোগী দলসমূহৰ জয়-পৰাজয় নিৰ্ণয় কৰিবলৈ পতা হোৱা নাছিল। খেলত
হোৱা জয় পৰাজয়ৰ দ্বাৰা গাঁৱত থকা খেলুৱৈসকলৰ সুপ্ত প্ৰতিভা জগাই তুলিবলৈ এই
প্ৰতিযোগিতা পতা হৈছিল।

আমাৰ খেলুৱৈসকলৰ অন্তৰত এক নতুন উদ্যম সৃষ্টি কৰা মুখ্য উদ্দেশ্য। আনে
পাবিলে, আমিও পাবিম।' এই মনোভাৱ সৃষ্টি কৰিব লাগিব। আমাৰ গাঁৱৰ খেলুৱৈ গাঁৱৰ
পৰা জিলা, জিলাৰ পৰা ৰাজ্য, ৰাজ্যৰ পৰা জাতীয় ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰলৈ যাব লাগিব। তাৰ পৰা
আন্তৰ্জাতিক ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰলৈ অলিম্পিকলৈ। তাৰ বাবে লাগে অভ্যাস। সেই অভ্যাসৰ
বাবে এই প্ৰতিযোগিতা। নিৰলস অভ্যাস।

এইবাৰৰ প্ৰতিযোগিতাত কেৱল জয় পৰাজয়ৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়াত
গাঁৱৰ বহুত খেলুৱৈ বঞ্চিত হৈছে। তেওঁলোকক সুবিধা দিয়া খেলুৱৈ সংগঠনবোৰৰ কৰ্তব্য।

এই কৰ্তব্য পালনত সহায় কৰা বাবে নাথপাৰা যুৱক সংঘক বিশেষকৈ সভাপতিৰূপে
আপোনাক আৰু সদস্যৰূপে আনসকলক সম্বৰ্ধনা জনাওঁ।

আপোনাৰ সৰল আমাৰ শলাগৰ পাত্ৰ। ইতি-

কিনীত

৪ নৱেম্বৰ, ২০০৪

বড়পীঠ কলেজ আৰু বাইজৰ হৈ

ডঃ প্ৰভাস দাস, অধ্যক্ষ

প্ৰশস্তি-পত্ৰ

শ্ৰীনিবাসেন্দ্ৰ বায়,

প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ, চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়

সমীপেষু

শ্ৰদ্ধেয় শ্ৰীবায়,

হে কবি, সাহিত্যিক, শিক্ষাবিদ,

আপোনাৰ মাতৃৰ অমিয়া স্মৃতিত ৰত্নপীঠ কলেজৰ আন্তঃপ্ৰৱেশ পথত সুদৰ্শন 'বৃন্দাবতীদ্বাৰ' নিৰ্মাণ কৰি আপুনি কলেজৰ মহৎ উপকাৰ সাধন কৰিছে। ৰত্নপীঠ কলেজৰ পঠন-পাঠন-অধ্যয়নৰ বাহিৰেও, বাস্তৱ জীৱনৰ উপযোগী যোজনা শিক্ষণ-প্ৰশিক্ষণ আৰু তৎ লব্ধ জ্ঞান প্ৰয়োগ ক্ষেত্ৰত বৃন্দাবতীদ্বাৰ আদৰ্শৰ প্ৰতীক হৈ ৰ'ব। আপোনাৰ মাতৃৰ মধুৰ স্মৃতি সাৰ্থক ৰূপ ল'ব। বৃন্দাবতীদ্বাৰ বিদ্যাৰ দুৱাৰ ৰূপে শিক্ষাৰ্থীৰ শিক্ষা ক্ষেত্ৰ উজ্জল হৈ থাকিব।

চাপৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত আপুনি অধ্যক্ষতা কৰিছিল। সুদক্ষ অধ্যক্ষ ৰূপে আপুনি এগৰাকী কীৰ্তিমন্ত অধ্যক্ষ আছিল। আপুনি এগৰাকী অন্তৰ্দৃষ্টিবান শিক্ষাবিদ। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখন বৰ বিস্তীৰ্ণ। কিন্তু আপুনি কেৱল তাতেই আৱদ্ধ থকা নাই। আপুনি এগৰাকী কবি, সাহিত্যিক। আপোনাৰ কবিতা মাটিত ওপজা। আপোনাৰ মাটিত ওপজা কবিতাই আমাক উৰ্দ্ধ আকাশলৈ লৈ যায়। আকাশৰ সীমা পাৰ কৰি আমাক অনন্ত অসীমত বিলীন কৰি দিয়ে।

আপুনি সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ এগৰাকী গবেষক। গণ-সংস্কৃতি অধ্যয়ন-পুঁঠ বিজ্ঞ লেখক। আপোনাৰ লেখাৰ মৌলিকতাত আৰু গুৰুত্বত আমি মুগ্ধ।

'বৃন্দাবতীদ্বাৰ' নিৰ্মাণ কৰি ৰত্নপীঠ কলেজখনক প্ৰিয়-দৰ্শন কৰা বাবে আপোনাক অশেষ শলাগ জনাওঁ। ৰাইজ আৰু কলেজৰ হৈ আপোনাক আমাৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাওঁ।
ইতি-

বিনীত

৪ নবেম্বৰ, ২০০৪

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

ড° প্ৰভাস দাস অধ্যক্ষ i/c

প্রশস্তি-পত্র

শ্রীওলেন্দ্রনাথ,
প্রাক্তন শিক্ষক
নাথপাৰা, বহলপুৰ

প্ৰিয়বৰ শ্ৰীনাথ,
হে দেৱ, শিক্ষাবিদ, বিদ্যানুধ্যায়ী,

আপুনি এগৰাকী শিক্ষক। অলেখ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বিদ্যাদান কৰি আপোনাৰ জীৱন ধন্য কৰিছে। তাৰ বাবে আমি ৰাইজ আৰু ৰত্নপীঠ কলেজৰ হৈ আপোনাক সম্বৰ্ধনা জনাওঁ। অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতো আপুনি বিদ্যা-চৰ্চা এৰা নাই। আপুনি আমাৰ প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ।

আপুনি এগৰাকী কীৰ্ত্তিমন্ত শিক্ষক। ওৰে জীৱন শিক্ষকতা কৰি সমাজত মূল্যবোধ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে যিদৰে চেষ্টা কৰি আহিছে, তাৰ বাবে আপোনাক অভিনন্দন জনাওঁ।

ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপন হোৱা দিনৰে পৰা আপুনি কলেজৰ লগত ওতঃপ্ৰোত হৈ আছে। কলেজ প্ৰাক্ষণত আপুনি ৰোৱা গছ-জোপাক প্ৰতি ব'হাগ বিহুত আৰু মাঘ বিহুত ৰাতিপুৱা কলেজলৈ আহি আপুনি গা ধুৱাই যায়হি।

বিহুত নিজহাতে ৰোৱা গছ এজোপাক গা ধুৱাই আপুনি যি চিন্ত বৃত্তি প্ৰকট কৰিছে, সেয়াই ৰত্নপীঠ কলেজৰ চিন্তাধাৰা সপোন আৰু ভিজ'ন। আপুনি এগৰাকী বিজ্ঞ ব্যক্তি। আমি আপোনাৰ শলাগ লওঁ।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ আপুনি এগৰাকী শুভানুধ্যায়ী, সমাজত এগৰাকী শিক্ষক মহান, ছাত্ৰসমাজত শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ শিক্ষাগুৰু।

আপুনি আমাৰ শ্ৰদ্ধা গ্ৰহণ কৰক। ইতি—

বিনীত

৪ নবেম্বৰ, ২০০৪

ৰত্নপীঠ কলেজ আৰু ৰাইজৰ হৈ

ড° প্রভাস দাস, অধ্যক্ষ i/c

প্রশস্তি পত্ৰ

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান মঞ্জুৰী আয়োগৰ অন্তৰ্ভুক্ত নাকৰ পৰিদৰ্শনকাৰী দল এটিয়ে বত্ৰপীঠ কলেজ পৰিদৰ্শন কালত বিলাসীপাৰা ডিমাতোলাৰ শ্ৰীভোলানাথ ৰায় পৰিচালিত শিল্পীসকলে যোৱা ১৩ ডিচেম্বৰত পৰিদৰ্শকাৰী দলটোক আদৰোতে আদৰণি নৃত্য আৰু বিদায় সভাত গোৱালীনি নৃত্য পৰিৱেশন কৰি বত্ৰপীঠ কলেজলৈ যি সুনাম কঢ়িয়াই আনিছে, তাৰ বাবে কলেজৰ হৈ আমি শিল্পীসকলক আমাৰ অকৃত্ৰিম কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰোঁ।

শ্ৰীভোলানাথ ৰায়ৰ সহযোগী বিলাসীপাৰাৰ শ্ৰীকানাই দাস, লাউপাৰাৰ শ্ৰীউত্তম নাথ আৰু মোলানডুবিৰ শ্ৰীউৎপল ৰায় বিশেষ প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ। এই পত্ৰ শিল্পীৰ সহযোগিতাবে বত্ৰপীঠ কলেজলৈ আগবঢ়োৱা তেওঁলোকৰ অৱদানৰ সন্মান স্বীকৃতি।
ইতি—

১৫ ডিচেম্বৰ, ২০০৪

ডঃ প্রভাস দাস,
অধ্যক্ষ

শোক প্ৰস্তাৱ

মান্নীয়াসু,

জোনাক কেৱল আপোনাসকলৰেই জোনাক নাছিল, তেওঁ আছিল আমাৰ সকলোৰে জোনাক, ৰাইজৰ জোনাক। এক্সাৰ প্ৰতিষ্ঠা ভূমিত বত্ৰপীঠ কলেজ স্থাপন কালত আমাক পোহৰ দি সহায় কৰিছিল তেওঁৰ সহকৰ্মীসকলক লৈ জোনাকেই। জোনাকৰ পৰা বত্ৰপীঠ কলেজে ইমান সহায়-সহানুভূতি-সহযোগ পাইছিল, তাক ভাষাৰে বৰ্ণাব নোৱাৰি।

জোনাকৰ বিয়োগত আপোনাক সাক্ষ্য দিবলৈ আমাৰ ভাষা নাই। আপোনাক সাক্ষ্যনাই বা কি দিম? পুত্ৰহাৰা মাতৃক কোনে সাক্ষ্য দিব পাৰে? আপোনাৰ নিজ শক্তি বলে মানসিক শক্তি উদ্ৰেক কৰি আনৰ ফালে চাই ধৈৰ্য ধাৰণ কৰা শক্তিৰ অধিকাৰিণী হওঁক এয়ে আমাৰ প্ৰাৰ্থনা।

জোনাকৰ শোকত আমি সকলো সমভাগী। জোনাকৰ অৱদানৰ কথা প্ৰেৰণ কৰি বত্ৰপীঠ কলেজৰ গভৰ্নিং বডিয়ে গ্ৰহণ কৰা শোক প্ৰস্তাৱটো সাক্ষ্যৰ এটি ক্ষুদ্ৰকণা হিচাপে আপোনালৈ পঠালোঁ। ইতি—

সংলগ্নঃ এটি শোক প্ৰস্তাৱ

পুত্ৰ শোকৰ সমভাগী
শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

প্রতি,

শ্রীমতী চন্দ্রপ্রভা মেধী

আৰেয়াৰবাৰ, চাপৰ

শ্রীকমল কুমাৰ মেধিৰ মৃত্যুত শোক প্ৰস্তাৱ

২ ছেপ্টেম্বৰ ২০০৪, তাৰিখে অনুষ্ঠিত গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডৰ সভাত গৃহীত

শ্রীকমল কুমাৰ মেধিৰ অকাল বিয়োগত ৰত্নপীঠ কলেজৰ গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডিয়ে গভীৰ শোক প্ৰকাশ কৰে আৰু শোকসন্তপ্ত পৰিয়ালবৰ্গলৈ গভীৰ সমবেদনা জ্ঞাপন কৰে। কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ আদি কালছোৱাত শ্রীকমল কুমাৰ মেধিৰ অৱদানৰ কথা সোঁৱৰণ কৰি কলেজৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সমন্বিতে উদ্যোক্তা ৰাইজ আৰু গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডিয়ে তেওঁক কলেজৰ এগৰাকী প্ৰতিষ্ঠাতা উদ্যোক্তা বুলি মান্যতা প্ৰদান কৰে।

কলেজ প্ৰতিষ্ঠা কালত যেতিয়া বিবিধ বয়-বস্তু, সা-সঁজুলিৰ প্ৰয়োজন হৈছিল, তেতিয়া আন কেইবা গৰাকী সদস্যৰ সৈতে শ্রীকমল কুমাৰ মেধিয়ে এইবোৰ সংগ্ৰহ কৰাত আগভাগ লৈছিল।

অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰৰ বাবে শ্রীমুৰলীধৰ ৰায় আৰু শ্রীকমল কুমাৰ মেধিয়ে কেইবাটিও আলমীৰা দান দি গ্ৰন্থাগাৰৰ আধাৰ ৰচনা কৰিছিল আৰু প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্য ব্যৱস্থাত নিষ্ঠা, একাগ্ৰতা আৰু আনুগত্যৰে আত্মনিয়োগ কৰিছিল। ৰত্নপীঠ কলেজৰ গভৰ্ণিং ব'ৰ্ডিয়ে শ্রীকমল কুমাৰ মেধিৰ অৱদানৰ বাবে গভীৰ কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰে আৰু কলেজৰ ইতিহাসত তেওঁ অৱদানৰ কথা সদায় জিলিকি থাকিব বুলি প্ৰত্যয় প্ৰকাশ কৰে।

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

সভাপতি

ৰত্নপীঠ কলেজ গভাৰ্নিং ব'ৰ্ডি

এটি নিবেদন

শ্ৰদ্ধাঙ্গদেষু

কবি নৱকান্ত বৰুৱাৰ অধ্যক্ষতাত অপূৰ্ব সিং ট্ৰাষ্টে ২২৫ স্কোৱাৰ মিটাৰ পৰিসৰৰ এটি নাতি বৃহৎ গ্ৰন্থাগাৰ গৃহ সাজি আৱশ্যকীয় আলমীৰা আৰু কিতাপ-পত্ৰ দান-সংগ্ৰহ কৰি কলেজখনৰ তেতিয়া মান্যতা প্ৰাপ্তিৰ বাবে যোগ্য কৰি গঢ়িবলৈ সগৃহ অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰটো কলেজলৈ উৎসৰ্গ কৰিছিল। সেই গ্ৰন্থাগাৰটি ক্ষুদ্ৰ হ'লেও ৰত্নপীঠ কলেজ স্থাপন কালত তৎকালীন আৱশ্যকতা পূৰ্ণ কৰি কলেজখনৰ মান্যতাপ্ৰাপ্তিত সহায় কৰিছিল।

গ্ৰন্থাগাৰটি এতিয়া ডাঙৰ হৈছে। SOWL আদি আধুনিক কম্পিউটাৰ সাজসজ্জিত আটকধুনীয়া হৈ গঢ় লৈ উঠিছে। আধুনিক পদ্ধতিযুক্ত কৰা হৈছে সঁচা, কিন্তু সেই অনুপাতে কিতাপৰ সংখ্যা বঢ়াব পৰা নাই।

সম্প্রতি ‘পঞ্চ সহস্ৰ গ্ৰন্থ সংগ্ৰহ অভিযান’ আৰম্ভ কৰা হৈছে। অভিযান সফল হ’লে, অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰটি একাদশ সহস্ৰাধিক একাদশ সহস্ৰাধিক গ্ৰন্থেৰে সমৃদ্ধ হৈ উঠিব। ধুবুৰী-কোকৰাঝাৰ-বঙাইগাঁও-গোৱালপাৰা চাৰিখন জিলাৰ মিলন বিন্দুত এটি লেখত ল’ব লগীয়া অনুষ্ঠানৰ পাতনি মেলিব।

সেই অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰলৈ এখন, দুখন যিমানখন ইচ্ছা কৰে গ্ৰন্থ দান কৰিবলৈ আপোনাৰ ওচৰত বিনীতভাৱে নিবেদন জনাইছো। ইতি-

ডাঃ প্ৰভাস দাস
ভাৰতপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ
কৈলাস চন্দ্ৰ ৰায়
গ্ৰন্থাগাৰিক

ৰত্নপীঠ কলেজৰ নৱনিযুক্ত পাঁচগৰাকী অধ্যাপক আৰু অধ্যাপিকালৈ চাপৰ, বহলপুৰ আৰু নায়েকগাঁও অঞ্চলৰ শিক্ষক গোষ্ঠীৰ অভিনন্দনম।

শ্ৰীমতী ৰীণা চক্ৰৱৰ্তী, এম এ
শ্ৰীগিৰিশ্চন্দ্ৰ সিংহ, এম এ
শ্ৰীকন্দৰ্প বৰপূজাৰী, এম এ, এম ফিল,
শ্ৰীদিলীপ কুমাৰ পাণ্ডা, এম এ .
শ্ৰীঅৰুণ কংসবণিক এম এছ চি,
সমীপেন্দ্ৰ

পৰম প্ৰদ্বাস্পদ,

মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চাপৰি আৰু চম্পাৱতীৰ পটভূমিত গঢ়ি উঠা চাপৰ, বহলপুৰ আৰু নায়েক গাঁৱৰ বৰ্ধিষু অঞ্চললৈ আপোনাসকলোক আমি আদৰণি জনাওঁ। ইতিহাসৰ ঘটনা প্ৰবাহত আৰু অতীতৰ বহুতো জনশ্ৰুতিত এই অঞ্চলৰ জনজীৱনৰ সুখ-দুখৰ বহুতো কাহিনী বিজড়িত হৈ আছে।

অতি আগ্ৰহ, উদ্যম আৰু উৎসাহেৰে ৰাইজে এই অনুষ্ঠানটি পাতিছে বুলি আমি গৌৰৱ কৰোঁক। আমি প্ৰতিজনে ব্যক্তিগত আৰু গোষ্ঠীগতভাৱে এই অনুষ্ঠানটো লৈ অৰিহণা আগবঢ়াই আহিছোঁক। আজি আপোনাসকলৰ দৰে বিদ্বান, জ্ঞানৱান আৰু দক্ষতাসম্পন্ন ব্যক্তিসকলে শিক্ষক স্বৰূপে ৰত্নপীঠ কলেজত যোগদান কৰাত আমি অনুপ্ৰেৰণা লাভ কৰিছোঁ আৰু গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছোঁ। আপোনাসকলোটিলৈ আমাৰ

আন্তৰিক অভিনন্দন। আপোনাসকলৰ অন্তৰ্ভুক্তিত এই অঞ্চলৰ শিক্ষক গোষ্ঠী আজি অধিকতৰ গৌৰৱাৱিহিত।

প্ৰাথমিক ক্ষেত্ৰৰ পৰা উচ্চ, উচ্চতৰ আৰু উচ্চতম ক্ষেত্ৰলৈ সৰ্বত্ৰ আজি শিক্ষাৰ সংকট দেখা দিছে। আমাৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা আৰু সমাজ জীৱনৰ সমন্বয়ৰ আঁত হেৰাই যোৱা যেন লাগিছে। এই সমন্বয়ৰ আঁত বিচাৰি উলিয়াবলৈ আমি সকলোটি একেলগে যত্নপৰ হ'ব লাগিব।

ৰত্নপীঠ কলেজত, ৰাইজৰ মানসত আৰু আমাৰ শিক্ষক গোষ্ঠীত আপোনাসকলৰ সুদক্ষ শিক্ষকতা গৌৰৱময় হওঁক— এই কামনা কৰি আমি সকলোটিয়ে আপোনাসকলক সাদৰ সম্ভাষণ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। ইতি—

ৰত্নপীঠ কলেজ প্ৰাক্শণ, ১৬ ডিচেম্বৰ, ১৯৯৭

মোঃ জব্বাৰ আলি সেখ,

সম্পাদক, প্ৰাথমিক শিক্ষক গোট, চাপৰ

শ্ৰীযতীন্দ্ৰ নাৰায়ণ ৰায়

সম্পাদক, প্ৰাথমিক শিক্ষক গোট, ৰায়ঝোৰা

শ্ৰীহৰেকৃষ্ণ গোস্বামী

সম্পাদক, প্ৰাথমিক শিক্ষক গোট, নায়েৰ গাঁও

মোঃ জহিৰুল হক

সম্পাদক, দক্ষিণ চাপৰ শিক্ষক গোট, ধীৰঘাট

প্ৰকৃতিৰ এক অমূল্য সম্পদ হ'ল গছ। গছৰ অনুভূতি আছে। গছে কথা
কয়। সেই কথা অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ ছাৰে বুজি
পায়। বজ্জপীঠ কলেজৰ পঞ্চবটীত তেখেতৰ হস্তাক্ষৰত গছৰ অনুভূতিৰ
কথা তলত দিয়া হ'ল-

= আঁঠোক =

মুই আঁঠোক। মুই ওখখি। মুই বহুত
বোন নিৰাপন্ন বোঁ। এখখা মোৰ
জল নেকটিয়া। মোৰ যত্ন নহা।
মুই জোহালোকৰ মাজল আঁঠা বোঁ।
জোহালোকৰ কল্যাণ হওক

= বিলু =

মুই বিলু। মুই জোহালোকক সুমিষ্ট
ফল দিওঁ। মোৰ ফল জোহালোকৰ
স্বাস্থ্যৰ বাবে জল। এখখা মোৰ জল
নাকটিয়া। মুই জোহালোকৰ উপকাৰী।
আপোন এৰি। কুশল থকা।

= বাঁট =

মুই বাঁটৰু। কাণ্ড পথিকক মুই শীতল
চী দিওঁ। পথৰ দাঁতি থিয় থি জোহালোক
হাঁত ধৰি বোঁ। মোৰ আঁঠু নজৰিয়া
জল নেকটিয়া। কল্যাণ হওক।

৩ আশুত -

মুই আশুত। মুই কীতন চাঁ দিওঁ।
 এদিন মোৰেই উচিত বীৰ তেজালোক
 বাঙে, মেল পাতিলা। গুণিয়া বিহু
 নচা। মুই অহুতিৰ ১৬ উমা দান।
 মোৰ শুন নকৰিবা। তেজালোক মেলি শুক
 = আশুলগী =

মুই আশুলগী। মোৰ ফল যাঁই পানী
 থাও, পানী অমৃত হয়। মুই উমিষা।
 কোন নিষাৰক। মোৰ ফল বৰ
 উপকাৰী। ভাল দাব বগিলে, ফল পাবা।
 তেজালোক সুখ ক্ষান্তি থাকা

সপ্তম প্রতিষ্ঠা দিবস

First Report by the Construction committee

1. Account of Receipts and Expenditure: (May 1 to August 31, 1984).

Receipt -**Expenditure**

Withdrawal

Rs. 5,625.83

As per Account Sheet

	Rs. 15,517.00
31.7.84	Rs. 1,000.00
4.8.84	Rs. 1,500.00
10.8.84	Rs. 1,000.00
20.8.84	Rs. 325.00
27.8.84	Rs. 800.00
29.8.84	<u>Rs. 1,800.00</u>
	Rs. 5,625.00

Cash received

Rs. 12,100.00

11.5.84	N. Adhikari	Rs. 1,000.00
	N. Roy	Rs. 1,000.00
	M. Sinha	Rs. 500.00
8.6.84	K.C. Sarkar	Rs. 3,000.00
5.7.84	M. Roy	Rs. 2,000.00
15.7.84	Radha Sinha	Rs. 1,000.00
16.7.84	N. Roy	Rs. 400.00
15.8.84	M. Roy	Rs. 1,000.00
15.8.84	S. Sur	Rs. 700.00
18.8.84	B. Das	<u>Rs. 1,500.00</u>
		Rs. 12,100.00

Balance Rs. 2,208.00

Total	Rs. 17,725.83
Total	Rs. 17,725.00

2. Consolidated cost of construction of the Administarive Building 80' X 26' as on the 31st August, 1984.

A. Cost of construction upto the plinth level

(under the supervision of Late Kailash.Chandra Sarkar, Secretary)
Rs. 5,701.00

B. Cost of construction of the roof frame on the plinth (under the supervision of Shri Uttam Roy, Shri T.K. Roy and Shri Samit Roy on behalf of the construction committee

Rs. 11,200.00

(i) Timber 209 Cft Rs. 9,315.00

(ii) Carpenter Rs. 1,100.00

(iii) Hardware Rs. 575.00

(iv) Bamboo Rs. 175.00

(v) Misc. Rs. 40.00

Rs. 11,200.00

C. Cost of construction of structure between the roof frame and the plint

fitting roofing materials-C.I. Sheets fixing doors and windows, bamboo

walls,Cement plaster, white wash, Plint of veranda with timber frame complete without C.I. Sheets, Leantoshed, Principals residence

Rs. 15,517.80

Add. Price of 14 bundles of C.I. Sheets (received in kind)

Rs. 14,000.00

Total Rs. 46,418.80

Date	To whom paid	Particulars of Expenses	Voucher	Amount paid	
				Rs.	P.
1984					
May	17	After Ali	1		175.00
May	17	Golbari Ali	2		700.00
May	18	Anil Roy	3		85.00
June	1	Niren Roy	4		770.00
June	1	Prabbash	5		1,535.00
July	1	Akhil Paul	6		105.00
	2	Nikhil Paul	7		24.00
	7	Maijal Hoq	8		75.00
	8	N. Roy	9		1,000.00
	10	Sitaram Mandal	10		1,400.00
	10	Samsul Hoq	11		640.00
	11	Maijal Hoq	12		200.00
	14	Sambaru Nath	13		390.00
	14	Murali Nath	14		232.00
	14	Pratik Nath	15		265.00
	20	Basubhusan Das	16		59.25
	25	Mantu, Insaf	17		32.50
	31	Sunil Paul	18		201.00
	31	Ibrahim	19		160.00
August	1	Hemanta Barua	20		702.00
	4	Hohanlal	21		78.00
	4	Samsul Hoq	22		78.00

7	Entertainment of Student working in lean to shed				
	Voluntary service				
7	do	Wages	23		52.35
8	Asgar Ali	do	24		23.40
9	Baten & others	Carriage	25		25.00
10	Palia Jain	Carriage	26		26.00
12	Falik Nath	Material, Cement	27		760.00
12	Bhamarjal	Material, Bamboo	28		80.00
13	Asgar Ali	Material, bamboo	29		1,014.00
23	Shriannud	Carriage, bamboo	30		1,014.00
27	Prabhas Roy	Material, timber	31		35.00
28	Hardware store	Material, timber	32		1,665.00
28	---	Material, C.I Sheet	33		960.00
28	Shamsul Hoq	Carriage, C.I Sheet	34		40.00
28	Sitaram Mandal	Wages, mason	35		150.00
28	Labour charges for	Wages, Carpenter	36		600.00
		Plastering	37		<u>760.00</u>
	Total			Rs. 15,517.80	
August 31, 1984		Tarani Kanta Roy)			(Samit Roy)
		Vice Principal			Chairman

Administrative Building

(as one the 31st August, 1984)

Particulars: Measurement	80' X 20' = 1,600 Cft.
Veranda	80' X 6' = <u>480 Cft.</u>
Total	2,080 Sft

All works complete except the following:

- (1) Fitting & Fixing   (i) 6 doors and 8 windows
                                       (ii) C.I. Sheets on the roof of the Veranda.
                                       (iii) Ceiling

(2) Cementing the floor

On laying the foundation the work upto the plinth level was completed by the former Secretary late Kailash Chandra Sarkar. The expenditure of Rs. 5,701/- as submitted by Shri Sarkar was approved by the Governing Body in its tenth meeting held on 2.1.84.

Next the construction work was supervised by the construction committee with D.K. Medhi as its chairman. Shri T.K. Roy and Shri Uttam Roy were in charge of the work. They completed the timber roof frame above the plinth. They spent and submitted the account to the former Secretary Shri Sarkar. This part of expenditure is Rs. 11,200/-. The details of the account were maintained by him.

At the third stage the work is being completed by the Construction Committee with Shri Samit Roy as its Chairman. The Committee spent Rs. 15,517.80 in cash. The committee received 14 bundles of C.I. Sheets in kind, the value of which may be added to the expenditure. The value may R. 14,000/- (approx). Actually 15 bundle of C.I. Sheets were used. For one bundle Shrimati Radha Sinha paid Rs. 1,000/- as its cost. The amount was deposited in the bank and spent in cash to purchase the C.I. Sheets.

Out of the balance of Rs. 2,208/- as shown in the account, the following general expenditure of the college have been incurred:

Other expenses (General)

Balance	Rs. 2,208.03	Printing	Rs. 70.00
		Stationery	Rs. 113.00
		Rubber stamp	Rs. 16.00
		Attendance Register	Rs. 84.50
		Lock	<u>Rs. 24.00</u>
			Rs. 113.50
		Celebration	Rs. 351.10
		15th Aug	Rs. 201.70
		Opening	
		Ceremony	Rs. 70.40
		Garnocha	<u>Rs. 79.00</u>
			Rs. 351.10
		Electricity Bill	Rs. 325.83
		Establishment	Rs. 395.00
		K. Oil	Rs. 30.00
		Screen	Rs. 65.00
		Sign Board	Rs. 300.00
			<u>Rs. 395.00</u>
		Expenses	Rs. 1,225.43
		Balance	Rs. 952.60
		<u>Total</u>	<u>Rs. 2,208.03</u>

Actual Cash in hand in balance is Rs. 952.60. But this amount will further reduced, when the account of the entertainment is submitted.

31-8-84

T.K.Roy, Vice Principal
Samit Roy, Chairman

The Second Report submitted by the Chairman of the Construction Committee

The Construction Committee submitted earlier its First Report on the Receipts and Expenditure on the Construction Work and its progress for the period from May 1 to August 31, 1984 which was approved by the Governing Body in its fifteenth meeting held on September 10, 1984.

Now, for convenience of accounting the next period of 8 months from September 1, 1984 to April 30, 1985 has been divided as follows:

A- September 1 to December 31, 1984

B- January 1 to March 31, 1985

C- April 1 to 30, 1985

The statements of receipt and expenditures have been prepared separately for each period for proper appreciation of the affairs of construction and its relevant problems. With that end in view the expenditure also been classified under three sub-heads:

A- Construction Expenses

B- Administrative Expenses

C- Expenses under adjustment as appear in the books of account

The expenses on various constructions in the College complex and the temporary residence of the Principal have been placed under a sub-head A-Constructional Expenses, while the expense on items relating to the administrative matters of the College have been placed under another sub-head B- Administrative Expenses and such expenses as appear in the books of accounts as a result of making deposits in the bank or repaying loans or giving loans to A/c 76 have

been placed under a third sub-head C-Expenses (under adjustment). (Note: A/c 76 is an amount with the United Commercial Bank at Chapar maintained with Govt. grant-in-aid, tuition and other fees collected from students exclusively set apart for payment to the members of the teaching and non-teaching staff, the other account being the Coupon Fund maintained with all other collections exclusively for construction works.)

Similarly, receipts have also been divided into a sub-heads.

A-Receipts (Actual)

B- Receipts (under adjustment)

Denotation, collection on coupons, Govt. grant-in-aids, sale proceeds of college produce which are actual income of the college have been placed under a sub-head A-Receipt (Actual) and such receipts as appear in the books of account on account of withdrawal from the bank or borrowing have been placed under B-Receipts (under adjustments.)

Summing up the expenses for the entire period of 8 months from September 1, 1984 to April 30, 1985, the amounts spent on different sub-heads are found to be as follows:

A-Constructional Expenses	Rs. 45,170.90
B- Administrative Expenses	Rs. 14,222.00
C- Expenses (under adjustments)	<u>Rs. 90,845.00</u>
Total	Rs. 1,51,238.70

The receipts on the other hand, on two sub-heads are as follows:

A- Receipt (Actual)	Rs. 74,200.00
B- Receipts (under adjustment)	<u>Rs. 76,845.00</u>
Total	Rs. 1,51,045.00

On the analysis of the expenditure and the quantity of materials utilized, it is found that the college spent Rs. 45,170.90 on the construction works of which the major items cost the college as follows:

Carpenter	Rs. 2,970.00
Mason	Rs. 2,481.00
Labour	Rs. 4,459.00
+	Rs. 847.75 (Tea)
Timber	Rs. 5,951.00
Cement	Rs. 8,424.00
Bricks	Rs. 6,280.00
C.I. Sheets	<u>Rs. 6,150.00</u>
Total	Rs. 37,562.75

The amount was spent on the following materials and mandays

Materials : Cement	: 102 bags
Bricks'	: 14,000 nos
Timber :	130 cft.
C.I. Sheets	: 5 bundles
Mandays : Carpenter	: 98 mandays
Masonry	: 97 mandays
Labour	: 550 mandays

During the period the College borrowed Rs. 31,635.00 , re-
paid Rs. 14,350.00 and advanced a loan of Rs. 2,500 to A/c 76.

With these amount, mandays and materials, the Committee
executed the following works

1. Completion of the incomplete works in the temporary resi-
dence of the Principal and the Administrative Building.

(Note: work is still in progress in Administrative Building)

2. Construction of a Class room building: *

(a) Construction of plinth 50' X 24' X 3' with Verandah of 8'

(b) Concretization of clamps

(c) Filling up the plinth

(d) Timber structure upto the Post plate

3. Construction of two Chowkidars quarters, one to be used
temporarily, for the time being as Girls Common room with facility of
toilet and the other for the Boys' Common Room.

(a) Construction of Plinth 21' X 12' with Verandah of 6'

(b) Concretization of Clamps

(c) Filling up the plinth

4. Construction of Stores and Workshop- working place of Carpenters

Store : 21' X 12'

Workshop : 21' X 15' (Extended Verandah)

All works completed except plastering of walls.

5. Construction of the Open Air Theatre.

Brick work for the raised platform 27½' X 21' X 2'

6. Constructioin of walls to display the names of doners (Specified class) and of distinguished persons, organisations, institutions and departments extending co-operation, held and assistance.

(Designed geographically to find the Polestar, direction of North-South, East-West and the Centre of the Nor Wester, the midline of the Approach Road to the College from the N.H. way exactly conciding with the direction of the North West. The walls are situated within an ellipse which may be taken as representing the Earths' orbit. The position of the Sun on the 3rd January has also been indicated.)

7. Concretization of the base of the stand of the College flag with two cleats to hodl the stand.

8. Extension of vrendah of the Adminstrive Building on the north and the east side to accommodate (i) two urinals (ii) one latrine (iii) Teachers' Canteen and (iv) Students' waitin place (Work in progress)

9. Construction of and outlet on the Approach Road with hume pipes near the College:

(i) Construction of Concrete base 24' X

(ii) Construction of supporting brickwalls (work complete)

10. Concretization of the base of another hume pipe for another outlet on the Approch Road near the N.H. way 24' X 6' X 6'.

11. Constructin of two 'Safety Tanks' with concrete stabs-

(i) 8' X 5' X 6'

(ii) 10' X 5' X 5'

One for the Administrative Building and the other for the Chowkidars Quarters.

12. Construction of Approach Road to the College from the National High Way.

13. Fencing of the College Flag Square.

14. Construction of enclosures for 5 trees in Panchaavati, avenue trees on the Approach Road and shade trees in the Open Air Theatre.

15. Works in Vidyavan-

(just started with a few items)

(Samit Roy)

May 7, 1985.

Chairman, Construction Committee

Coutersigned-

(D.K. Medhi)

Secretary, G.B.

(T.K. Roy)

Vice Principal

Ratnapith College

(Statement of Receipts and Expenditure on construction
& Administration)

From Sept 1 to December 31, 1984

Receipt

Receipt No.	Heads of Receipt	Amount
1.	Donation	3,260.00
	Sishir Sinha	Rs. 660.00
	Allauddin	Rs. 250.00
	Matilal Sinha	Rs. 250.00
	P.K. Das	Rs. 150.00
	S. Talukdar	Rs. 100.00
	Bhabani Bastra	Rs. 50.00
	N. Islam	Rs. 200.00
	M. Bose	Rs. 1000.00
	U. Roy	Rs. 100.00
	A. Sinha	Rs. 100.00
	P.C. Das	Rs. 150.00
	G.S. Sinha	<u>Rs. 250.00</u>
		Rs. 3,260.00
	Coll. on Coupons by	Rs. 6,740.00
	P. Sinha	500.00
	Students	60.00
	M. Sinha	2,800.00
	A. Roy	100.00
	K. Medhi	500.00
	T. Ahmed	150.00
	T.K. Roy	250.00
	Social Welfare	80.00
	B. Das	1000.00
	P. Roy	<u>300.00</u>
		6,740.00

3.	Cash Balance in hand of late K.C. Sarkar paid by Shri H. Sarkar	1,000.00
	Receipts (Actual) Sub- Total	11,000.00
4.	Loan Arrangement by Sri S. C. Sinha Sri N.Roy A/c 76 Shri N. Adhikari	9,950.00 5000.00 950.00 3000.00 1,000.00
5.	Specified Donation for Md. J. Bepari Shri B. Sinha Shri M. Roy	4,200.00 800.00 1000.00 2,400.00
6.	Withdrawal from Bank	6,410.00
7.	A/c Library Receipts under adjustment <u>sub total (B) -</u> Total (A) +(B) Previous Balance Grand Total	900.00 <u>21,460.00</u> 32,460.00 <u>2,208.03</u> 34,668.03

T.K. Roy, Vice Principal, 7.5.85

EXPENDITURE

No.	Heads of Receipt	Amount
1.	Carpenter	Rs. 870.00
2.	Mason	Rs. 790.00
3.	Labour	Rs. 1,368.00
4.	Midday Tea to Lab	Rs. 270.20
5.	Tea for others	Rs. 230.00
6.	C.I. Sheets	**
7.	Timber	1,151.00
8.	Cement	2,397.00
9.	Bricks	—
10.	Sand	200.00

11.	Gravels	.....
12.	Hardware (iron)	280.15
13.	Lime wood oil etc.	9.80
14.	Bamboo & chatai	444.00
15.	Sanitary arrangements	200.00
16.	Carriage	441.00
17.	Conveyance	52.00
	Constructional Expenses	
	Subtotal (A)	8,703.15
18.	Furniture	850.00
19.	Electrification	124.00
20.	Printing	—
21.	Stationery	62.00
22.	Travelling	942.00
23.	Social Functions	1,541.00
24.	Outstanding dues	<u>3519.50</u>
25.	Miscellaneous	.....
26.	Vidyavan, Management	
27.	Land-Purchase & Acqu.	.....
<u>28.</u>	<u>Contingency</u>	<u>511.50</u>
	Administrative Expenses:	
	Subtotal (B)	4,031.50
	(i) Specified donation for C.I. Sheets	4,200.00
	(ii) Deposited in the Bank	7,100.00
	(iii) Repayment of loan	
	Bhadreswar Das	1,500.00
	Smt. Sikha Sur	350.00
	A/C 76	600.00
	N. Roy	1,500.00
	N. Adhikari	1,000.00
	S.C. Sinha	<u>900.00</u>
		5850.00
	(iv) Loan to A/c 76	2,500.00
	Expenses under adjustment subtotal (C)	<u>19,650.00</u>
	Total (A) +(B) +(C)	32,384.65
	<u>Closing Balance</u>	<u>2,283.38</u>
	Grand Total	34,668.03

Samit Roy
Chairman, C.C., 7.5.85

(Statement of Receipts and Expenditure on construction & Administration)

From January 1 to March 31, 1985

Receipts

No.	Heads of Receipts	Amount
1.	Collection on Coupons by Shri B. Das A. Rahman	12,500.00 Rs. 2,500.00 <u>Rs. 10,000.00</u> Rs. 12,500.00
	Receipt Actual Subtotal (A)	12,500.00
2.	Loan Arrangement by Sri S.C. Sinha Sri S.C. Roy	13,085.00 12,585.00 <u>500.00</u> 13,085.00
3.	Withdrawal from Bank	12,700.00
	Receipts under adjustment	
	sub total (B)	25,785.00
	Total (A) +(B)	38,285.00
	Previous Balance	2,283.38
	<u>Grand Total</u>	<u>Rs. 40,568.38</u>

Tarani Kanta Roy
Vice Principal, 7.5.85

(Statement of Receipts and Expenditure on construction & Administration From April 1 to April 30, 1985

Receipts

No.	Heads of Receipts	Amount
1.	Sale proceeds of Thatch	805.00
2.	Grant-in-aid from Backward Classes Development Corporation	50,000.00
	Less Bank Com. <u>105.00</u>	49,895.00
		49,895.00
	Receipts (Actual) Sub total	(A) 50,700.00
3.	Loan	8,600.00
	Exam Fund	Rs. 2,800.00
	A/c 76	Rs. 5,000.00
	S.C. Sinha	<u>Rs. 800.00</u>
		Rs. 8,600.00
4.	Withdrawal from the Bank	21,000.00
	Receipts under adjustment sub total (B)	29,600.00
	Total (A) +(B)	80,300.00
	<u>Previous Balance</u>	<u>1,268.00</u>
	Grand Total	Rs. 81,568.43

Expenditure

No.	Heads of Receipts	Amount
1.	Carpenter	2,025.00
2.	Mason	415.00
3.	Labour	941.00
4.	Midday Tea to Labour	156.45
5.	Tea for others	107.25
6.	C.I. Sheet	6,150.00
7.	Timber	900.00
8.	Cement	1,625.00
9.	Bricks	6,280.00
10.	Sand	75.00
11.	Gravels	.....
12.	Hardware (iron)	1,511.75
13.	Lime, Wood oil etc.	----
14.	Bamboo & Chatai	60.00
15.	Sanitary arrangement	----
16.	Carriage	70.00
17.	Conveyance	29.00
	Constructional Expenses subtotal (A)	20,345.45
18.	Furniture	----
19.	Electrification	396.00
20.	Printing	---
21.	Stationery	40.45
22.	Travelling	160.20
23.	Social Functions	----
24.	Vidya Van Management	-----
25.	Land-Purchase & Acquisition	-----
26.	Outstanding dues	----
27.	Miscellaneous	----
28.	Contingency	114.00

Administrative Expenses	
Sub total (B)	713.65
Deposited in the Bank	49,895.00
Grant from Backward	
Classed Dev. Corpn.	50,000.00
Less bank Com.	<u>105.00</u>
	49,895.00
Repayment of loan	8,600.00
Exam Fund	2,800.00
A/c 76	5,000.00
S.C.Sinha	800.00
Expenses under adjustment	
Sub total (C)	58,495.00
Total (A) +(B) +(C)	79,554.10
Closing Balance	2,014.33
Grand Total	Rs. 81,568.43

Expenses incurred by Shri S.C. Sinha

Approved by the Governing Body in its Seventeenth meeting held on May 8, 1985 vide Resolution No. 2 (a) L (b).

1. Advertisement for the Post of Principal in different news papers including the Printing of College Letter head, necessary for Adv. order

Rs. 685.00

Date	Payees		Amount paid
30.9.83	The Hooghly Printing Co. Cal	(1)	Rs. 156.60
30.9.83	Amrita Bazar Patrika	(2)	Rs. 115.00
30.9.83	Ananda Bazar Patrika	(3)	Rs. 84.00
30.9.83	The Statesman	(4)	Rs. 125.00
5.10.83	The Sentinel	(5)	Rs. 72.00
6.10.83	The Dainik Asom	(6)	Rs. 60.00
6.10.83	The Assam Tribune	(7)	Rs. 72.00

2. Printing of Coupons (including printing, paper Blocks and bindi

Rs. 1,970.00

23.1.84	Saraighat Process	(8)	Rs. 200.00
23.1.84	S.K. Entrepreneurs	(9)	Rs. 374.00
24.1.84	Prime Enterprises	(10)	Rs. 24.70
6.2.84	Pancharatna Printers	----	Rs. 59.00
8.5.84	Prime Enterprise	(11)	Rs. 309.00
28.5.84	Chitrabon Printers	(12)	Rs. 600.00
8.6.84	Prime Enterprise	(13)	Rs. 113.80
9.6.84	Pancharatna Printers	(14)	Rs. 220.00
21.6.84	Pancharatna Printers	(15)	Rs. 70.00

3. Other Printing-Printing of letter heads, leaflets, Voucher pads, blocks making charges of emblem etc.

Rs. 780.00

7.6.84	Pancharatna Printers	(16)	Rs.	35.00
7.6.84	Prime Enterprise	(17)	Rs.	32.00
22.6.84	Prime Enterprises	(18)	Rs.	41.00
31.6.84	The Tribune Press	(19)	Rs.	80.00
14.9.84	Pancharatna Printers	(20)	Rs.	55.00
19.9.84	Pancharatna Printers	(21)	Rs.	200.00
11.10.84	Prime Enterprises	(22)	Rs.	27.50
13.10.84	Pancharatna Printers	(23)	Rs.	39.50
29.1.85	Pancharatna Printers	(24)	Rs.	40.00
29.1.85	Pancharatna Printers	(25)	Rs.	80.00
29.1.85	Pancharatna Printers	(26)	Rs.	150.00

Rs. 780.00

4.	Deposited in the Bank 14.8.84 A/C No. 76	(27)	Rs.	3,000.00
22.11.84	A/C No. 76	(28)	Rs.	1,000.00
22.11.84	A/C No. 339/18	(29)	Rs.	2,500.00

5.	Old bills		Rs.	313.00
28.6.79	Chitrabon Printers	(30)	Rs.	250.00
10.7.79	Sonamoyee Printing Press	(31)	<u>Rs.</u>	<u>63.00</u>
			Rs.	313.00

6.	Stationery		Rs.	21.40
30.8.84	Narendra Stores	(32)	Rs.	15.00
30.8.84	Champavati Book Stall	(33)	<u>Rs.</u>	<u>6.40</u>
			Rs.	21.40

Total Rs. 10,270.00

The above mentioned expenses were incurred by me as and when need arose to meet the requirement of the College from 28.6.79 to 29.1.85. I did not press for re-imbursement in view of the inadequacy of the College fund.

Submitted to the Governing Body for scrutiny and, if approved, for sanction. All papers-vouchers, materials printed, advertisement made, all other relative papers are submitted with the account for scrutiny.

Sarat Chandra Sinha

Statement of Account from 1.5.85 to 31.7.85
(Approved by the Governing Body in its twenty second meeting
held on 17.8.85 vide resolution No. 2)

Receipt		Amount
Donation	Rs.	1,750.00
Punamchan Nahata		1,250.00
H. Sarkar		100.00
L. Roy		<u>400.00</u>
		1,750.00
Sale of Thatch	Rs.	400.00
Receipt (Actual Subtotal)	Rs.	2,150.00
Loan (A)	Rs.	57,808.19
From A/C 76	Rs.	7,100.00
S.C. Sinha	Rs.	12,270.00
T.K.Roy	Rs.	737.50
N. Roy	Rs.	2,500.00
B.Das	Rs.	2,000.00
R. Ahmed	Rs.	2,000.00
M. Bose	Rs.	200.00
S. Roy	Rs.	1,000.00
UCO Bank	<u>Rs.</u>	<u>30,000.00</u>
Total	Rs.	57,808.19

Withdrawn from Bank	Rs.	59,535.00
---------------------	-----	-----------

Expenses		Amount
Timber	Rs.	14,330.00
Cement	Rs.	8,806.00
Brick	Rs.	150.00
C.I. Sheet	Rs.	18,660.00

Hardware	Rs. 2,155.75
Carpenter	Rs. 8,490.00
Mason	Rs. 2,500.00
Labour	Rs. 3,931.00
Carriage	Rs. 3,005.00
T.A. Conveyance	Rs. 1,006.05
Tiffin to Labour	Rs. 1,450.00
Misc.	Rs. 304.50
Bamboo	Rs. 844.00
Chatai	Rs. 380.00
Electricity	Rs. 283.34
Social Function	Rs. 922.10
Library	Rs. 1,503.00
Painting	Rs. 485.00
Contingency	Rs. 17.50
Stationery	Rs. 112.60
Land	Rs. 3,101.00
Furniture	Rs. 600.00
Night guard	Rs. 200.00
Photo	Rs. 60.00
<u>Printing</u>	<u>Rs. 60.00</u>
Administrative Expn.	
Sub total (B)	Rs. 7,485.34
Deposit to Bank	Rs. 34,780.00
Loan Repayment	Rs. 10,543.00
Loan to A/C 76	Rs. 1,500.00
Expenses under adjustment Sub	<u>Rs. 46,823.00</u>
Total (A) +(B) +(C)	Rs. 1,20,320.79
Closing Balance	
Grand Total	Rs. 1,20,320.00
Total (A) +(B) +(C)	Rs. 1,19,493.19
Opening Balance	Rs. 827.60
Grand Total	Rs. 1,20,320.79

'VANMOHOTSAV'

An Address of Welcome to Sri Pradyut Bordoloi,
Honourable Minister of Forests, Assam

Respected Sir,

On behalf of the family of Ratnapith College, the people of this locality and on my behalf I cordially welcome to our Ratnapith College a Mini Santiniketan (as Poet Novokanto Borua termed it).

That Sir, Ratnapith College is situated in a backward area of Dhubri district of Assam. The students of this institution hail from rural areas, neighbouring Tea Estate, Tribal areas and also from Char areas etc. and most of them are belonging to SC, ST, OBC and MOBC etc. The entire area is inhabited by poor people. It is however, a redeeming feature that twenty five years ago, the people with the concerted effort set up a college. The College has made rapid progress as a higher educational institution in this zone without receiving any grants from UGC. As a vision of the college management, innumerable valuable trees are systematically planted a Mini-Forest. Betelnut and Coconut orchards have also been grown and a big Fishery pond have been cultured for productive purpose. This will give guidance to the students of this college for self-help and self-employment. In this connection we want to bring to your mind's eye a picture of how the college exist in a spectacular setting of a forest.

THE SETTING OF A MINI-FOREST:

The junction of the National Highway and the College Approach Road is called 'Panchavati' named after trees-Vat, Ashwattha, Amaloki, Ashoka and Bilwa. At the entrance to the College on the National Highway Panchavati will first welcome you and lead to Sir Isaac Newton Road, the College Approach Road which will take

you thereafter to Aryabhata square. In the middle of the square we have our Flag Stand. A little beyond the square we have the main college building. In the middle of the building the tower is crowned with a symbolic globe. You will find Sir Isaac Newton Road, Flag Stand & the tower in one geographical direction. Megharanya, a deep patch of forest, developed just behind the college Building, protects it by resisting the thrust of the storms.

On the North of the square we have the Administrative Building of the college. On its East we have a conference park skirted by Rupnath Brahma Road. Closed to the Administrative Building in the West we have the Kanya Bhawan, Girls' Common Room donated by Mr. Nurul Islam, former MP from his Area Development Fund. Beyond the Kanya Bhawan in the West we have Apurba Sinha Granthagar which Apurba Sinha Trust constructed at the cost of Rs. 6 lakhs and donated to the College.

Adjacent to Apurba Sinha Granthagar we have the Science Complex under construction. The existing building has been constructed with the grants of Bongaigaon Oil Refinery. The road from Aryabhata square to Apurba Sinha Granthagar and science complex is named after the great Pandit, Krishna Kanta Handique.

In the South of Aryabhata square we have an Open-Air Theatre. Its south end has a dais constructed permanently with earth and brick. All around there is the setting of a forest, the trees have been planted in such a way that they have spread out their branches and have formed a canopy of the leaves of the trees.

We may now take you to the South end of the College Building where we have started an Extension Education Centre which will, we expect, grow into a great useful institution. Mr. Abdul Hamid, the Hon'ble MP has given a grant from the Area Development Fund and laid its foundation. In front of the Centre we have a standard Volley Field. A little away from the Volley Field we have the junction of Fakhruddin Ali Ahmed Road, running to south and Sarvapalli Radhakrishnan Road running to west. At the junction we have Principal's Cottage. On the west of Fakhruddin Ali Ahmed Road there is Kisor Bhawan, Boys' Common room-cum-Auditorium do-

nated by Mr. Nurul Islam, former MP. Professors' Residences, demarcated by planting Mango trees. On the south a coconut orchard and the sports complex are there. The Complex extends across Nidani Village road to the larger premises of the college which is being developed into a mini-stadium. Beyond the stadium we want to plan for a mini-tea garden.

On the North of the Professors' Residence there is a long strip of land which skirts the residences. We have more than two hundred Titachap trees in the strip including those in other sectors. In the meantime trees have been 18 years old. We have Drooping Deodar in Sir Isaac Newton Road and Aryabhata squares, Mango trees and rain trees in Megharanya, Bakul trees in Bakulban, Sisoos in one kilometer long circumference of the Forest Sector of the College. Thus there are four hundred other trees, beside two hundred and more Titachaps totaling more than six hundred trees.

We developed a Mini-Forest in the pleasant and natural surroundings of the college or in other words, a college, a place of higher education in a Mini-Forest in fulfillment of an imaginative idea and ideal. Thus we have a picturesque setting of a forest in an educational institution. This is Ratnapith College—a college in the forest or a forest in the college.

In the language of a poet, we may claim that if you do not find a forest anywhere else, you will find it here in Ratnapith College. We have tree-planting song. We sing in Vano-Mahotsav. Occasionally we stage the dance dream on the song. All our efforts will be in vain, if we do not get support to sustain it.

With kind regards,

Yours faithfully
Provash Das, Principal i/c
Ratnapith College, Bahalpur

অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকললৈ সাময়িক পত্ৰ

শ্ৰদ্ধাভাজন অধ্যাপক, অধ্যাপিকাসকল,

প্ৰত্যেক দেশৰ বিশ্ববিদ্যালয় সমূহ সেইদেশৰ জ্ঞান-বিজ্ঞান, অৰ্থনীতি আৰু সংস্কৃতিৰ সৰ্বোচ্চ অনুষ্ঠান। ভাৰতবৰ্ষত তথা অসমতো বিশ্ববিদ্যালয়সমূহে সেই দায়িত্ব পালন কৰি আহিছে। তেনে দায়িত্বৰ অংশীদাৰ ৰাজ্যখনৰ মহাবিদ্যালয়সমূহ। সেই দায়িত্ব পালনাৰ্থে মহাবিদ্যালয় সমূহক বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰস্তুতি আৰু প্ৰয়োগ ক্ষেত্ৰ বুলি গণ্য কৰা হয়। ৰত্নপীঠ কলেজ তেনে অৰ্থত আমাৰ এই অঞ্চলৰ নিশ্চিতভাৱে সৰ্বোচ্চ জ্ঞান-বিজ্ঞান, অৰ্থনীতি, সমাজ-কল্যাণ, শ্ৰীবৃদ্ধি-সমৃদ্ধি সাধনৰ ক্ষেত্ৰ।

প্ৰাচীন কালৰ ঋষি, আজি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকাসকল সেই ক্ষেত্ৰৰ অধিপতি। বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰথম উপাধি পৰীক্ষা বুজোৱা ‘স্নাতক’ শব্দটোৱে সেই ঐতিহ্য বহন কৰি আহিছে। ৰত্নপীঠ কলেজৰ পৰা যিসকল পৰীক্ষাৰ্থী ‘স্নাতক’ হৈ ওলাই যায়, সেইসকল প্ৰাচীন কালৰ গুৰু গৃহত শিক্ষা সমাপ্ত কৰি স্নানান্তে দীক্ষা লৈ ওলাই যোৱা শিক্ষাৰ্থীৰ সমাৰ্থক। আমি আজিৰ অধ্যাপক অধ্যাপিকা সকলক সেই কাৰণে ঋষিসম জ্ঞান কৰোঁ।

আগেয়ে শিক্ষাৰ্থী গুৰু গৃহলৈ আহি শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। আজি কালি গুৰু ‘গণ শিক্ষা গৃহলৈ আহি শিক্ষা প্ৰদান কৰে। সময় সলনি হলেও, ‘মানুহ সৃষ্টি কৰা’ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য, সি একেই আছে।

ওপৰত উল্লেখ কৰা জ্ঞানান্বেষণৰ অনুভূতিৰে এইঅঞ্চলৰ ৰাইজে ১৯৭৮ চনত প্ৰথমে ‘চাপৰ-বহলপুৰ’ নাম দি, পিছত প্ৰাচীন কালৰ ‘ৰত্নপীঠ’ লৈ পৰিৱৰ্তন কৰি এখন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰে। ৰত্নপীঠ মহাবিদ্যালয় ৰাইজৰ জ্ঞানান্বেষণৰ এক অভিব্যক্তি। একুৰি ছবছৰ আগেয়ে উন্মোচিত ৰাইজৰ এক অভিলাষৰ ঐতিহ্য বহন কৰিবলৈ পাই আমি সকলো গৌৰৱান্বিত। সেয়ে ইউনিভাৰ্ছিটি গ্ৰাণ্ট কমিছনে প্ৰেৰিত মহাবিদ্যালয়সমূহৰ মান নিৰ্ণয় কৰিবলৈ ‘মূল্যায়ন আৰু মান নিৰ্ণয়কাৰী’ পৰীক্ষকৰ গোট এটিয়ে অহা ২৩ আৰু ২৪ আগষ্ট তাৰিখে ৰত্নপীঠ কলেজ পৰিদৰ্শন কৰিব। তদুপলক্ষে ৰাইজে কলেজখনক সজাই পৰাই তুলিবলৈ মুক্তহস্তে দান বৰঙণি আগবঢ়াইছে।

সমাজ সেৱক শ্ৰীধৰণী বৰ্মনে কলেজখনৰ মূল দ্বাৰত লীলাৱতী ভোষণ, শিক্ষাবিদ্যা প্ৰাক্তত অধ্যক্ষ শ্ৰীনিবাসেন্দু ৰায়ে প্ৰবেশ দ্বাৰত কৃন্দাৱতী দ্বাৰ দান আগবঢ়াইছে। চাপৰ-শালকোচা উজ্জয়ন খণ্ডই পঞ্চৱতী সজাইছে। ডকতগাঁও বৌমাৰী ৰাইজৰ হৈ শ্ৰীনিবাসেন্দু ৰায়, শ্ৰীনিখিল সিংহ আৰু শ্ৰীঅক্ষিনী ৰায়ে মুকলি মঞ্চক নতুন সাজত সজাইছে। বিলাসীপাৰা ইটা ভাটা

মালিক সছাই এটি লঘু আহাৰ-গৃহ নিৰ্মাণ কৰি দিছে। অপূৰ্ব সিংহ ট্ৰাষ্টে পাঁচ লাখ টকা ব্যয় কৰি অপূৰ্ব সিংহ গ্ৰন্থাগাৰ গৃহ সাজি দিয়াৰ উপৰিও লাইব্ৰেৰীৰ আধুনিক সা-সৰঞ্জাম আৰু SOWL নামৰ ৰেকৰ্ডিং কৰা যন্ত্ৰ এটি দান কৰিছে। বিদ্যোৎসাহী আলাউদ্দিন আহমেদ চাহাবে জলনলীৰে পানী যোগান প্ৰকল্প এটি স্থাপন কৰি আছে। ভকত গাঁওৰ ছাৰভাইভাল গ্ৰুপ এটিয়ে পাঠদান শ্ৰেণী কক্ষৰ সন্মুখত বীজ উৎপাদনৰ মণ্ডল উদ্যোগ প্ৰদৰ্শনৰ দায়িত্ব লৈছে। আৰু ইতিমধ্যে কাৰ্য্যৰম্ভ কৰা হৈছে। ড° বৰকতুল্লা খান আৰু শ্ৰীঘনকান্ত নাথৰ নেতৃত্বত প্ৰাক্তন ছাত্ৰসকলে আৰ্যভট্ট স্কোৱাৰটো সুদৃশ্য ইটাৰ বেৰ দি দিছে। শ্ৰীপ্ৰদ্যুৎ বৰদলৈ ডাঙৰীয়াই কলেজৰ এক কিলোমিটাৰ দীঘল বাউণ্ডাৰী ৰালৰ ভিতৰত আটাইশ মিটাৰ দীঘল বৃক্ষ, কানন সমাবৃত্ত কলেজ প্ৰাঙ্গণ ঘূৰি পকী দেৱাল এখন সাজি দিছে। নুৰুল ইছলাম চাহাবৰ দান কন্যা ভৱন, অৰ্দ্ধ নিৰ্মিত কিশোৰ ভৱন, স্পৰ্টছমেন ৰেষ্ট হাউছ আদি কলেজৰ ইতিহাসত জিলিকি থাকিব। আব্দুল হামিদ চাহাবৰ দান সম্প্ৰসাৰিত শিক্ষা কেন্দ্ৰ কলেজৰ এটি বিশেষ আকৰ্ষণ। শ্ৰীপ্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱাৰ কলেজৰ নৱৰূপ দিয়া দান বিশেষ উল্লেখনীয়।

এইদৰে নুৰুল ইছলাম, আব্দুল হামিদ আৰু শ্ৰীপ্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱা সাংসদ আৰু বিধায়ক সকলে ৰত্নপীঠ কলেজলৈ আগবঢ়োৱা অনুদানে কলেজৰ উদ্যোক্তাসকলৰ উৎসাহ বৰ্দ্ধন কৰিছে। সম্প্ৰতি শ্ৰীবৰুৱাই কলেজৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী দান দি কলেজখন বহুভাৱে অভাৱ মুক্ত কৰে।

ৰাইজৰ সহায় সহযোগ সহঁৰি আৰু উৎসাহ আমি আশা কৰাতকৈ বহুত বেছি পাইছোঁ। কিন্তু ৰত্নপীঠ কলেজৰ শিক্ষা বিষয়ক যি আভ্যন্তৰীণ কাৰ্য্যক্ৰম কৰিব লগা আছে তাৰ এতিয়াও বহুত বাকী।

তাকেই আলোচনা কৰিবলৈ এই সভা।

আমি নিজে কামৰ ভাৰ ল'ব লাগিব। সীমিত আৰ্থিক স্থিতিৰে কেনেকৈ কাৰ্য্য সিম্পন্ন কৰিব পাৰি সেই কথা আলোচনা কৰি সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। এয়া কেৱল কলেজৰ মান নিৰ্দ্ধাৰণ নহয় আমাৰো মান নিৰ্দ্ধাৰণ। পৰীক্ষকৰ কাৰ্য্যসূচী চাই আমি উপলব্ধি কৰিব পাৰোঁ, এয়া আমাৰ সকলোৰে মান নিৰ্দ্ধাৰণ। বিশেষকৈ পাঠ আৰু পাঠ্য, শিক্ষা আৰু শিক্ষাৰ্থী, অধ্যাপনা আৰু অধ্যাপকৰ মান নিৰ্ণয়ৰ লগত আমাৰ সকলোৰে মান সংস্পৃষ্ট হৈ পৰিছে। সাংস্কৃতিক ধাৰাতকৈ শৈক্ষিক ধাৰাৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়া কাৰ্য্যসূচীত পৰিস্ফুট হৈছে।

ৰত্নপীঠ কলেজৰ মান নাথাকিলে, আমাৰ মান ক'ত থাকিব? তাৰ বাবে আমি কাকো দোষাৰোপ কৰিব নোৱাৰোঁ। দোষাৰোপ কৰাৰ আগেয়ে অন্তৰ্দৰ্শন কৰিব লাগে বুলি বিজ্ঞসকলে কয়।

মৰম, প্ৰীতি আৰু শ্ৰদ্ধাৰে

১০, জুলাই, ২০০৪

ৰত্নপীঠ কলেজ, চাপৰ

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

Welcome address to the Hon'ble Members of The Peer Team The National Assessment and Accreditation Council

Dr. P.K. Choudhury   Chair person
Dr. V.G. Bhamburkar   Coordinator
Dr. S. Dutta   Member

Respected Chair Person, Co-ordinator and Member,
On behalf of the Teachers and Students, Members of the Non-Teaching Staff, Members of the Governing Body, Guardians and the people of the area, most respectfully and humbly we express our deep sense of gratitude and offer our sincerest thanks to you for your kind visit to our college. Your august visit has entrusted the teachers, inspired the students and all others.

While thanking you for your kind visit, we crave your indulgence presenting some of our imaginative projects in embryo which we could not show you, as we are yet to get them in to shape. But we have a vision to the fulfillment of which we are devotedly committed.

The College was started in 1978 in Chapar H.S. School, then in a tiny Gaon Panchayat Office and then it was shifted to present location in 1984. The site was a village grazing field. What, we see here now sprang up from 20 years efforts of the people, who were struggling without resources. In this connection, I would like to mention here that the College was offered deficit status on 1st February 1986 with Arts stream. Since then we achieved much and much is yet to be. Recently, the college received the UGC affiliation under 2 (f) and 12 (B) on 29th May, 2003.

We have an expensive Play Ground where we proposed to construct an Indoor Stadium. We have an idea of swimming pool and Botanical Garden and in near future a mini-observatory. Starting the college with the donation of even Rupee one from those who wanted to have the college, but could not contribute more than that and start-

ing it in the 'lean-to-sheds' with grass wall, we have a vision, we hope we could achieve all those which we have now thought of, we have zeal for making our institution great. With a little more help and our hard work we shall overcome all difficulties and we shall fulfill all that we have in our vision.

You are fully aware of how we are handicapped by our social and geographical situation yet we want to represent to you our problems in our own words. We are far away from the Centre of the educational amenities. We are situated in an educationally backward rural area. While admitting the students, we are to admit all eligible ones. If we want to admit after merit tests, it will go against the interest of the people of this area. We have students hailing from tea gardens belonging to the labour and from the inaccessibly riverine areas submerged by the Brahmaputra. Most of the other students belong to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Other Backward Classes and More Other Backward Classes. We could not improve the standard of achievement as we wanted to, though the standard we have achieved is much higher than the state average.

With all humility we can claim that Ratnapith College is an environmentalist. Besides planting trees and maintaining a mini forest in the vast complex of the College, we have already started to enrich 25 village to massive plantation of trees. We have been observing National Vanamahatsav Day every year. The Teachers and Students extend their services on other occasions too.

We apologize to you for shortcomings, if any, while looking after your comfort and other requirement. We humbly plea that we are sincere, but, may be overtaken by some unforeseen eventuality.

With a great pride we beg to acknowledge that your visit to the college has enliven, not only the entire complex of Ratnapith College, but also of the entire locality it serves.

We have a number of problems which have hindered us from opening more faculties, even the post allotted for the College have not yet been sanctioned. The College is short of members of the Teaching Staff. Whatever might be our difficulties, we feel relieved by your august visit, as we believe, some of our problems will be solved after your august visit.

We have already decided and resolved to introduce Commerce Stream in coming session and then Science Stream. By the by, we are

keen to introduce some of the employment oriented courses like Food Processing, Information Technology, Small Scale Industry-sponsored by K.V.I.C. and in this connection, we have already received positive response from North-eastern Council, Local Member of Parliament and K.V.I.C.

We are already in communication with the National afforestation and Eco. Development Board, New Delhi through the State Government for Botanical Garden as Herbal Project and orchid culture.

As the College continues its onward march into the millennium, effective and relevant measures are being taken up with a view to preparing the students to meet the challenges of changing times. Here, I would like to conclude my speech by saying that we will stand together, grow together, strive together and we will not take rest until we achieve the desired quality and the motto of the college.

We on behalf of the Teaching and Non-teaching staff and students and the people of the locality. Thank you again.

Yours faithfully

Dr. Provash Das

Principal i/c Ratnapith College

Draft Report on Institutional Accreditation of Ratnapith College, P.O.-Chapar, Dist-Dhubri, Assam

Section 1: Preface

Ratnapith College, P.O.-Chapar, Dist-Dhubri, Assam, volunteered to be assessed by the National Assessment and Accreditation Council (NAAC), Bangalore and submitted a Self-Study Report in December 2003. NAAC constituted a Peer Team to visit the College and validate the Self-Study Report. The Peer Team comprised Prof. P.K. Choudhuri, Ex Member Secretary, WBSCH & DPI, West Bengal as Chairman, Prof. S. Dutta, Dean, Faculty of Social Science, Arunachal University, Itanagar as Member and Dr. V.G. Bhamburkar, Principal, S hri Shivaji Science College, Amravati, as Member-Coordinator. The Peer Team visited the College on 13th-14th December, 2004.

Ratnapith College at Chapar in the district of Dhubri, Assam was established in September 1978. It is affiliated to Gauhati University. It is a Non Government Deficit Grant-in-Aid College. The College received permanent affiliation in 1995 and has been recognised

by the University Grants Commission under Section 2 (f) and 12 (B) of the UGC Act. 1956 in May, 2003.

The College is located in a rural area and has a green and sprawling campus of 20.94 acres located in Bahalpur under Chapar P.S. about 210 km away from the affiliating university and State Capital at Guwahati. It is an undergraduate college offering U.G. courses in 6 subjects, viz. Assamese, English, Economics, Education, History and Political Science, leading to the B.A. Degree of Gauhati University. The College runs Higher Secondary courses as well under the Assam Higher Secondary Education Council. It follows the annual system of academic activities as prevalent under the affiliating university. There are 11 permanent and 6 temporary teachers. Three of the permanent teachers and one temporary teacher have Ph.D and as many have M.Phil Degrees. There are seven members of Non-teaching staff. The College has 422 students, of which about 40% are girls. While the success rate of the students is nearly 50%, the dropout rate is about 30%. The students are largely from the nearby rural areas and a large number belong to the backward communities. The college was established to cater to the needs of different sections of the rural population in and around the town of Chapar. The College has a Central Library, Common rooms for boys and girls, sports facilities and a canteen. The unit cost of education of the college including the salary component is Rs. 8,270/- and excluding the salary component Rs. 898/-

Prior to the visit, the Peer Team analysed the Self-study Report submitted by the institution. During the visit to the College, the Team went through all the relevant documents, visited various departments and the facilities and collected information on academic, co-curricular, extra-curricular, sports and extension services of the institution. The members of the Peer team also interacted with the members of the Governing Body, the Principal, Faculty Members, Non-teaching Staff, representatives of Students, parents and alumni of the College. Based on the above exercise and keeping in mind the Seven Criteria identified by the NAAC, the Peer Team has given its concerted and objective assessment of the institution including the commendable features and the issues of concern in the following sections.

Section 2: Criterion-wise Analysis

Criterion I: Curricular Aspect

The motto of Ratnapith College is '*Vidyai Pratistha*' meaning 'Learning brings establishment.' In pursuance of its primary objective, Ratnpith College offers the three-year degree course in Arts in six conventional arts subjects.

The college has departments of Assamese, English, Economics, Education, History and Political Science. All the subjects except History are offered at Major level. A student has to study Assamese as Modern Language, there being no other option. A course in English is compulsory for all degree students, who may study at Pass level or opt for one Major subject.

The programmes have some amount of flexibility in time frame and horizontal mobility. A student can have to five chances to clear subjects and can shift to other subjects in the same stream after admission within a specified period of time.

The College follows syllabi framed by Gauhati University. The College has no role in review and revision of the syllabi. The syllabi are revised and updated by the University at intervals of 3 to 5 years. The courses have skill components of about 20%. It takes about two years for the College to introduce a new subject.

The College runs a Environment Centre of the Post-graduate Correspondence School under Gauhati University. It offers MA an MSc programme in Assamese, English, Economics, History, Political Science and Mathematics besides M.Com, PGDSMM and PGDHRM. At present only ten students are enrolled in the subjects Political Science, Assamese, History and English.

Criterion II: Teaching-Learning and Evaluation:

The College admits students on the basis of their academic record. There is no provision of screening after admission. Advanced students are provided with reference and question-answer hand-outs.

The syllabi are unitised and distributed among the teachers so that they can be covered within the teaching days available. The departments hold two or three unit tests each year and students are informed about their time schedule.

The college has 179 teaching days including the days of class tests in the year 2003-04 against 244 working days. The number of teaching

days is slightly below the stipulated number of 180. A large number of teaching days are lost due to examination days and local bandhs.

The College has 11 permanent and 6 temporary whole-time teachers against 422 students. The College has no part-time teachers. The teacher-student ration is thus 1:25. The College hours are from 9-30 AM to 4-00 PM but no classes are held after 3-30 PM. The teaching load of the whole-time teachers is about 20 periods per week. The teachers make teaching plans in the beginning of each academic session. The progress of teaching is monitored at regular intervals and necessary corrective steps are taken.

The chalk and talk method is the basic mode of teaching at Ratnapith College. However, the teachers supplement the lecture method by organising departmental seminars.

The College follows Government Rules in the recruitment of teachers. When a post is created or falls vacant, the post is advertised in local dailies. The Governing Body form a Selection Committee as per Government norms for a term of two years, which includes the Head of the Department concerned and two nominated by the Chairman of the GB out of a panel of names approved by the Vice Chancellor of the affiliating university. The College has recruited two teachers during recent years, both from within Assam. One was a student of the College itself. The College has the liberty to appoint temporary teachers on its own. However, these teachers are not covered by the scheme of grant-in-aid from the Government and the College has to pay their remuneration ranging from 1000/- to Rs. 1500/- p.m. from its own resources.

The Political Science Department of the College has recently conducted seminars on 'Women Empowerment' and 'Judicial Activism' with the help of funds raised through teachers' contribution. A few other discourses have been organized by different departments of Ratnapith College, attended by school and college teachers and the general public. The College has not received any grants from UGC or other funding agencies for such purpose.

The teachers regularly attend refresher courses and orientation programme. During the last two years, five teachers participated in National level seminars. However, the college does not conduct any such seminars.

The College has introduced self-appraisal of teachers for evaluating their performance from the session 2003-04. The self-appraisal

reports are examined by the Principal and the results are discussed with respective teachers at personal level. No teacher of Ratnapith College has received any teaching award.

The teachers of Ratnapith College participate in the administration of the College as members of various committees and cells, like the Examination Cell, Finance & Account Management Cell, Cultural Cell, Social Service Cell, Asset Management Cell, Sports Cell etc. The College has also formed a Grievance Redressal Cell and an Internal Quality assurance Cell. At present, the NAAC Coordinator is a Member of all the Cells.

Criterion III: Research, Consultancy and Extension

Being an undergraduate college, Ratnapith College has little research activity. The College does not lend financial support to research and there is no Research Committee to assist in preparing research projects. The College does not provide study-leave for teachers conducting research but is prepared to make minor adjustments in class routines to suit the part-time research workers. Four teachers have registered themselves for Ph.D. and two other teachers are acting as project-referee and guide. Three teachers have obtained Ph.D. degree during last six years.

The College has published the proceeding of a Seminar on Women Empowerment. One of the teachers has personally published a booklet on the socio-economic condition of the people of Chapar circle of Dhubri district of Assam.

The College does not publicize the expertise of its faculty members nor does it undertake any formal consultancy. However, some of the teachers render honorary service to schools, societies, NGOs etc.

Rantapith College has one unit each of NCC, NSS and Bharat Scouts and Guides. It has an Extension Activities Centre, looked after by an advisory body with a few teachers and an external expert as its members. The EEC organised a 'Jatra' to promise science awareness in collaboration with Assam Science, Technology and Environment Council. The NSS unit looks after the cleanliness and beautification of the campus. It has organised seminars on National Integration, AIDS and wild life conservation. It organised a post-flood child health camp in a nearby flood-affected area. The NCC unit participates in Independence day celebrations and lends support on various functions of the College. Rovers of the Bharat Scouts and Guides have recently

participated in a traffic control programme and a hill-climbing programme. The College has cooperated with several NGOs and Government organisation in a wide variety of social work.

Criterion IV: Infrastructure and Learning Resource

The campus of Ratnapith College measures nearly 21 acres. A striking feature of the campus in its greenery created by planned of trees. It has an administrative building accommodating the office and Principal's chamber, the main academic building with six classrooms, a library building and science building which was built to accommodate science departments but is being used to hold arts classes. The buildings are of Assam-type and harmonies with the surroundings. The College has a Principal's quarter, currently accommodating a small folk museum and two small classrooms. It has an auditorium, now under expansion and a large play-ground, volleyball and badminton courts and an open-air stage within the campus. It has undertaken plantation programme and has created a miniature forest of Titasapa trees. It has a nursery for saplings and about 500 saplings of Aguru have also been planted, which may turn into a big asset in future.

The College has Library Advisory Committee. The Central Library of the College has little over 5710 books, including 2478 donated volumes. The present value of the library books is Rs. 4.15 lakh approximately. 1424 text books worth Rs. 2.49 lakh were purchased by the Library in the year 2003-04. Several newsletters and a few newspapers are available in the Library. It is open on all working days from 10 AM to 4 PM.

The College has separate spacious common rooms for boys and girls. The common rooms have facilities for some indoor games.

Games and sports are looked after by the Sports Cell of the College. It lacks sports facilities for girls. Sports activities are usually limited to College festivals. The College does not give any incentives to outstanding sports persons, nor is there any participation of the students in State or higher level sports meets.

The College does not provide any health service for the benefit of the students apart from maintaining a first-aid box.

The College has so far relied financial assistance from various quarters to build its infrastructure. However, the College now collects development fee of Rs. 200 per year from each student and plans to undertake construction of new buildings and other develop-

mental work with the help of the development fund thus created. However, the College is now eligible to get financial assistance from the UGC.

The College makes use of its classrooms to hold its own seminars. However, it does not allow or encourage external agencies to use its facilities.

Criterion V: Student Support and progression

Ratnapith College brings out a Prospectus every year at the time of admissions. It contains an introduction to the College, its aims and objectives, courses and programmes offered, the admission procedure, infrastructure facilities, the fee structure, scholarship and awards available, general rules of discipline, list of staff and the Academic Calendar.

The College has 422 students in its degree classes and admits around 200 each year. The admission policies are explained in the College Prospectus. There are no applicants from students of foreign origin and the College does not have any special policy for such applicants.

The College suffers from a substantial rate of dropout. The rate of dropout has been about 30% on the average during the last five years. The high drop-out is due to financial stringency of the students and their tendency to look for jobs while at college. The pass rate among students appearing in the final examination is around 50%. About 30% of the pass-outs go for higher study. Many students opt for employment and self-employment.

During the last five years, one student has been successful in the state Civil Service Examination conducted by Assam Public Service Commission and one has become a Minister in the Assam Government. Many of the alumni of the College have become school teachers and a few have become college teachers, advocates and junior administrators.

Students of the College are eligible to get the Merit scholarships awarded by the Central and State Governments. Stipends are also available to students belonging to SC, ST and OBC categories. In the last two years, no student received merit scholarship but nearly 24 students belonging to SC/ST/OBC categories received stipends. Teachers of the College occasionally help students for purchasing books and paying admission fees and teachers of other colleges for medical treatment.

The College provides opportunities to participate in outdoor and indoor games and cultural programmes. The College publishes students' magazine, giving an opportunity to the students to publish their writings. One wall magazine is brought out by the college and another by the Department of Assamese. They also have opportunity to participate in social work and other programmes by enrolling themselves in NCC, NSS or through Bharat Scouts and Guides.

The College does not have any employment cell or placement cell. However the teachers often act as personal and academic counsellors both inside and outside the classrooms.

The Alumni Association of Ratnapith College has been formed in December 2002 and has constructed a boundary wall around the flag square of the College. It is contemplating some other activities. Some of the alumni have formed an NGO named 'Survival Help Group' which has set up to nurseries to raise saplings of timber-producing trees in the College campus.

Criterion VI: Organisation and Management

Ratnapith College is managed by a Governing Body (GB) formed according to the Assam Aided College Management Rules, 1976, as amended from time to time. The State Government nominates the President and five other members. The Principal acts as the Member-Secretary and the Vice-Principal is an ex-officio member. The Vice-Chancellor of the affiliating university nominates two members, the teachers elect two representatives from among themselves and the Principal nominates one member of the non-teaching staff. The Government nominates two other persons including a guardian. The Principal is the academic and administrative head of the institution. The GB and the Principal run the administration of the College according to provisions of Government orders and directive of the University. The GB has accepted all the recommendations made by Selection Committees in the recent past in the matter of appointment of teachers and non-teaching staff. At present, Sri Sarat Chandra Sinha, Ex-Chief Minister of Assam is the President of the Governing Body of Ratnapith College. He has a vision of developing the College into an ideal ashram-like institution and takes keen interest in the developing of the College. The College does not have a regular Principal and the Head of the Deptt. of Economics is officiating as the Principal-in-charge. The process for regularization is however in progress.

The College has constituted a large number of Cells to look after the financial and academic administration of the College. The Cells supervise management of the College office, assets, the Central Library, sports, plantation, alumni affairs, extension activities and several aspects of day to day administration of the College. The Academic Council is in charge of admission, examinations, introduction of new courses and preparation of academic calendar. The College has an Internal Quality Assurance Cell with the President of the G.B. acting as its advisor. However, some of the Cells, like the Computer Literacy & Application Cell and Students' Career Counselling and Placement Cells are yet to start functioning.

Prior to submission of the Self-Study Report to NAAC, the College framed its financial rules. A planning Board has also been set up to improve the infrastructure of the College.

All employees and students can voice their grievances by writing applications and dropping them in a box kept for the purpose. The Grievance Redressal Cell examines the contents and takes necessary steps, including reference of the matters to the Principal, whose decision is final.'

The tuition fees charged by the College are fixed according to the directive of the State Government and are uniform all over the State. They have not been changed over the last three years. The monthly tuition fee for the Arts (General) and Arts (Major) programme are Rs. 60 and Rs. 70 respectively. In addition, all students have to pay Rs. 25 p.a. as Library fee, Magazine fee etc. The annual fee to be paid by General degree course students is Rs. 1490 while those opting for Major Rs. 1610.

Financial resources of the College come mainly from the deficit grant from the State Government, students' fees and donations. The College has generated some funds from its fishery and by selling fallen trees.

The College has recently started a system of preparing the annual budget. The budget for the year 2003-04 for Rs. 30.69 lakh shows a small deficit. The College has a system of Internal Audit as well as external audit by Chartered Accountants. The report of the external auditors has to be sent to the Director of Higher Education.

The Principal and the GB monitor the performance of non-teaching staff. When the situation demands, the positions of the staff mem-

bers are reshuffled. The non-teaching staff of the College has established a Ratnapith College Employees' Thrift and Credit Co-operative Society Ltd. The Society provides loans to the contributors for house building, medical treatment, wedding expenses etc. Members of teaching and non-teaching staff can also obtain loans from the Contributory Provident Fund under some conditions.

Criterion: Healthy practices

The Peer Team has been able to identify a few good features and practices of the College that should be sustained and are expected to improve its functioning. These practices are mentioned below-

◇ The College has a responsive Governing Body which has established a participative administration. Almost all aspect of administration are overseen by committees consisting of teachers and other members. It provides an opportunity to junior members of staff to gain administrative experience and ensures transparency in administration.

◇ The College has made a sincere effort to inculcate environmental awareness among its students. The programme of afforestation not only helps to maintain good ambience of the campus but also sets a good example for its students and the general society to follow.

◇ In spite of lack of teaching aids, the teachers try to introduce learner-centred activities in the teaching-learning and makes use of departmental seminars and wall magazines.

◇ Students of the College observe discipline and a uniform dress code, which gives them a sense of identity.

◇ The College has introduced extension activities through NCC, NSS and Bharat Scouts and Guides. It has an Extension Education Cell to plan and execute community development work. The College also co-operates with some Govt. and Non-Govt. organisations in executing its extension activities.

Section 3: Overall Analysis

Ratnapith College has recently celebrated its Silver Jubilee and the assessment. NAAC is bound to be one of the milestones in its path of progress. The College has very recently obtained recognized by UGC and has been eligible to receive UGC grants. It has so far developed through financial assistance of local Government and private

organizations like the Block Office, the Forest Department, a tea-estate, the Bongaigaon Refinery and Petrochemicals and the general public. As a result it has built its infrastructure to a minimum acceptable level. However, with UGC recognition and the guidance of its sensitive Governing Body, it is expected to make rapid progress in the near future.

The Principal weakness of the College lies in the backwardness of its catchment area and a natural tendency of the meritorious students to move to more establishment colleges.

The Peer Team likes to mention some of the commendable features of Ratnapith College that it has observed. These are:

⇒ The College has earnestly taken up a programme of maintaining a clean and green environment in the college campus through afforestation.

⇒ The College has adopted several programmes related to community development.

Recommendations:

The Peer Team, while appreciating the efforts of Ratnapith College, likes to suggest a few step that can help the institution to improve. These are stated below-

⇒ The College should try to provide more subject options. It may consider introduction of Commerce and Science streams after an assessment of demand of these subjects and the student profile of the neighbouring higher secondary institutions.

⇒ The College may also consider introducing some need-based and career-oriented courses suited to its student profile. Courses on Communicative English, Computer Application, Pisciculture and Repair and Maintenance of Electric and Electronic Equipment may be useful for the students to get jobs and be self-employed. Some short-term certificate course suitable for girl students may also be thought of, like Food Processing, Tailoring and Knitting.

⇒ The College may introduce training courses aimed at various competitive and qualifying examinations.

⇒ The College may try to reduce dropout by studying its causes and taking appropriate steps.

⇒ The pass rates in English and Political Science are rather low. The College may try to impart remedial coaching in these subjects for the academically weaker students.

◇ The College needs to introduce computerising administration, library management and teaching. It should organize training programmes on computer application for both teachers and administrative staff.

◇ The library may be provided with Internet Connection for both the students and teachers. It should subscribe to at least one academic journal for each department. A Book Bank may be established in the library.

◇ The library needs to be strengthened further by procuring more number of latest edition of text and reference books.

◇ The Computer Centre may further be strengthened to make it available to students who have computer use as part of the curriculum.

◇ The College auditorium, when ready for use, may be rented out for raising funds.

◇ The teachers may be encouraged to undertake research projects and submit research proposals to various funding agencies like the UGC and ICSSR.

◇ The College may establish a Career Counselling Cell to assist its students in choosing courses for further study and looking for job opportunities.

The Chairman and Members of the Peer Team take this opportunity to express their appreciation for the cooperation to the by the Principal and staff of the institution as well as by the Governing Body. The Peer Team wishes the College a very bright and fruitful future.

(P.K. Choudhury)
Chairman

(V.G. Bhamburkar)
Member

(S. Dutta)
Member

I have gone through the report and agree with its contents.

(Provash Das)

Principal, Ratnapith College
P.O. Ratnapith, Dist-Dhubri, ASSAM

Profile of the Institution

Ratnapith College, P.O. Ratnapith, Dist. Dhubri, Assam
(Dates of Peer Team visit: 13-14 December, 2004)
Name of the Institution : Ratnapith College,

P.O.-Ratnapith, Dist-Dhubri,
Assam

University to which affiliated: Gauhati University

Type of Institution : Affiliated (Permanent)

Financial Category : Deficit Grant-in-Aid

No. of Departments : 06

No. of Programmes : 02

UG : 02

Year of Establishment : 1978

UGC recognition Under 2f : 2003

Under 12 B : 2003

Location of the College : Rural

Area of the Campus : 20.94 acres

No. of teachers (Permanent): 11

No. of Ph.D. degree holders : 03

No. of Non Teaching staff : 07

(Administrative-07, Technical-nil)

No of Students : 422

Student enrolment in UG : 422

Student enrolment in PG : nil

Dropout rate of and success rate : 30% & 50% re
spectively

Unit cost of Education : Rs. 8,272/- (including salary
component)

: Rs. 898/- (excluding salary
component)

মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকাসকল

থিয় হৈ (বাঁওফালৰ পৰা): দেৱান তাফাজ্জুল হুছেইন (পি আই), বকতুল্লা খান, ছাহজাহান আলী শ্বেখ, ওৱাশীম আৰিফ, মানিক সিংহ, হেদায়েতুল্লাহ, কমলা দেৱী, গুল ৰৌশনাৰা বেগম, মঞ্জুলা দাস, প্ৰভাৱতী ৰায়

বহি (বাঁওফালৰ পৰা) : ৰীণা চক্ৰৱৰ্তী, উত্তম পদ্মাৰ ড° মিনতিকংস বণিক, ড° প্ৰভাস দাস (অধ্যক্ষ), জুবান আলী, কন্দৰ্প বৰপূজাৰী

মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মীবৃন্দ

বহি (বাঁওফালৰ পৰা) : বিদ্যুৎ তামূলী, ৰাজীৱ সিংহ, আনছাৰ আলী শ্বেখ, ফণীভূষণ বয়
থিয় হৈ (বাঁওফালৰ পৰা): খৰ্গেশ্বৰ বয়, হৰকুমাৰ বয়, যোগেন নাথ, অমিত বয়, ভাৰত নাথ, সতীশ নাথ, চন্দন দাস

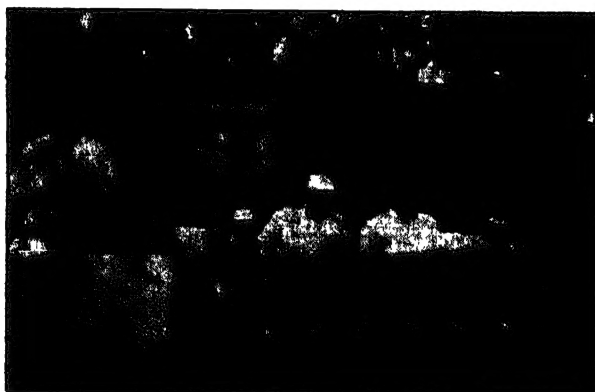
বাঁওফালৰ পৰা : ভাস্কৰজ্যোতি বৰ্মন (সাঃ সম্পাদক), বৰ্ণিবুল ধুছেইন (সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক), কৈলাস চন্দ্ৰ নাথ (আন্তঃ খেল), আচিৎ ধুছেইন (জিৰণি কোঠা), তাজনুৰ আলী (বহিঃখেল), বেজাকুল ইছলাম (সাংস্কৃতিক), উৎপল চক্ৰবৰ্তী (আলোচনী)

কলেজৰ প্ৰথম গৃহ নিৰ্মাণত ব্যস্ত কৰ্মীসকল

কিশোর ভবন উদ্বোধনত শিল্পীদলৰ সৈতে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

এন এছ এছ কেম্পৰ সভাত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

এম. পি. নজৰুল ইছলামৰ লগত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ

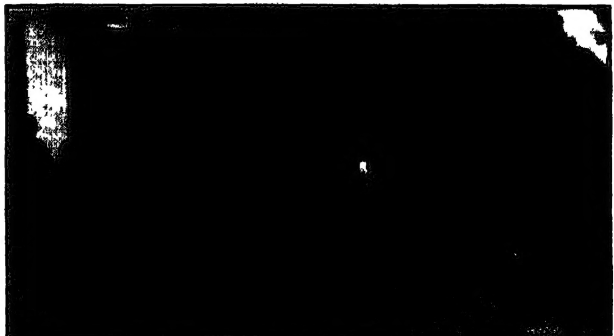

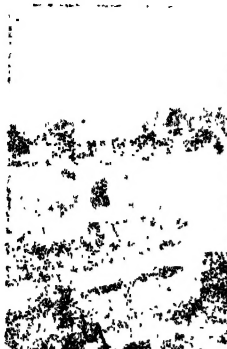
কলেজ ফুটবল দলৰ লগত অধ্যাপক হেদায়েতুজ্জা

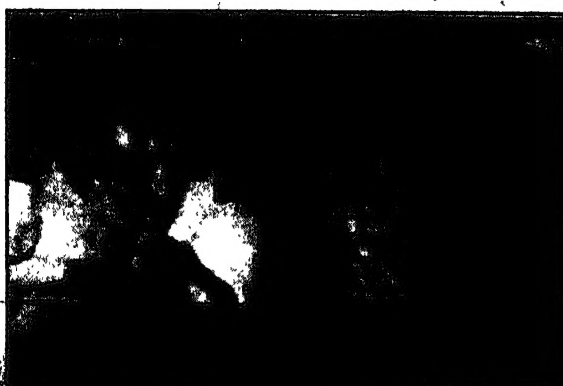
কলেজ এন. এছ. এছ. ব. স্বেচ্ছাসেবকসকল

বহুপীঠ কলেজৰ হাৰ্ডট দল

NAAC ব সামৰণি সভা

শিল্পক